

Załącznik do Uchwały Nr 390/7804/22
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie z dnia 24 maja 2022 r.

Zarząd Województwa Podkarpackiego

Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2021 r.

Rzeszów, maj 2022 r.

Spis treści

WSTĘP.....	5
I. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO	8
1. Gospodarka i nauka.....	8
2. Kapitał ludzki i społeczny.....	16
3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska	21
4. Dostępność usług.....	25
II. MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA.....	27
1. Obszary tematyczne	27
2. Obszar horyzontalny - terytorialny wymiar Strategii	29
III. RAMY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO.....	40
IV. REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ	44
REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2007–2013	44
REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2014–2020	47
REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PODMIOTU WDRAŻAJĄCEGO/INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ DELEGOWANYCH W RAMACH PROW NA LATA 2014–2020.....	54
REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ WDRAŻANYCH W RAMACH PRIORYTETU 4. PROGRAMU OPERACYJNEGO „RYBACTWO I MORZE” (PO RYBY 2014–2020).....	66
REALIZACJA KOMPONENTU REGIONALNEGO PO WER 2014–2020	69
PRZYGOTOWANIE DO NOWEJ PERSPEKTYWY 2021-2027	73
V. REALIZACJA POLITYK WOJEWÓDZKICH.....	78
PROGRAMOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU REGIONU.....	78
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	96
EDUKACJA PUBLICZNA, W TYM SZKOLNICTWO WYŻSZE	106
PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA.....	125
POMOC SPOŁECZNA I POLITYKA PRORODZINNA	144
KULTURA ORAZ OCHRONA ZABYTKÓW I OPIEKA NAD ZABYTKAMI.....	166
WSPIERANIE ROZWOJU ROLNICTWA I MODERNIZACJA TERENÓW WIEJSKICH	201
OCHRONA ŚRODOWISKA.....	215
TRANSPORT ZBIOROWY I DROGI PUBLICZNE	230
KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA.....	255
PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I AKTYWIZACJA LOKALNEGO RYNKU PRACY.....	266
TELEKOMUNIKACJA	280
WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA.....	282
PROMOCJA WOJEWÓDZTWA ORAZ WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA, TRANSGRANICZNA I Z JST	316
OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	342
REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	349
VI. DZIAŁALNOŚĆ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO	366
PODSUMOWANIE	385
WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW.....	392

Szanowni Państwo,

W Państwa ręce już po raz czwarty trafia „Raport o stanie Województwa Podkarpackiego” za rok 2021. Jego założeniem jest stworzenie kompendium wiedzy, prezentujące inicjatywy, decyzje i działania Zarządu Województwa Podkarpackiego w 2021 roku oraz ich wpływ na rozwój Województwa Podkarpackiego.

Raport powstał, by w kompleksowy sposób Zarząd Województwa Podkarpackiego, na którego czele mam zaszczyt stać, mógł przekazać wiedzę - zarówno radnym Województwa Podkarpackiego, zasiadającym w Sejmiku Województwa Podkarpackiego, jak i wielu instytucjom oraz osobom, a przede wszystkim mieszkańcom regionu - o tym, jak działalność tego organu wykonawczego samorządu, wpływa na zmiany zachodzące w regionie.

Rok 2021 w historii Podkarpacia zapisze się jako czas kontynuowania walki z epidemią koronawirusa, która postawiła nas wszystkich wobec nowych wyzwań i problemów społeczno-gospodarczych. Ten czas był dla nas okresem ogromnego wysiłku, ale również zdobyliśmy nowe doświadczenia i cenną wiedzę. Wychodzenie z pandemii skoncentrowało nasze działania na budowanie odpornej na kryzysy gospodarki i mocnych fundamentów życia społecznego.

Niniejszy Raport nie jest w stanie oddać całej złożoności sytuacji, jaka zaistniała w 2021 roku, na skutek epidemii i kontynuowania obostrzeń wdrażanych do walki z nią. Aby zaprezentować pełny obraz stanu województwa na koniec 2021 roku niezbędne byłoby posłużenie się danymi statystycznymi odnoszącymi się do tego okresu. Niestety wskaźniki obrazujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa w 2021 roku zostaną przez GUS zaprezentowane dopiero w roku 2022 roku. Dlatego też, przy przygotowaniu niniejszego dokumentu wykorzystane zostały dane statystyczne i wskaźniki pochodzące w większości z 2020 roku. Jednakże w pełni prezentują one kierunki i tendencje procesów, którym podlega nasz region, od lat konsekwentnie i dynamicznie rozwijający się społecznie, gospodarczo i naukowo.

Zarząd Województwa Podkarpackiego rok 2021 zamknął 106 posiedzeniami, organizowanymi w formie hybrydowej i zdalnej z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, podczas których podjętych zostało 2129 uchwał. To pokazuje ogrom pracy wykonanej przez Zarząd w tym roku. Choć wydarzenia minionego roku miały nadal znaczący wpływ na rozwój gospodarczy krajów i regionów, które dotknęła pandemia, to lektura raportu o stanie województwa pozwoli Państwu zauważyć, że Podkarpacie znajduje się konsekwentnie i niezmiennie na drodze stałego rozwoju. Dzięki temu, co wspólnie osiągnęliśmy w poprzednich latach, dynamicznie stymulując rozbudowę wielu dziedzin, przełożyło się na korzystne wskaźniki w wielu sferach obejmujących zakres działania samorządu województwa, liczymy, iż uda nam się w nieodległej przyszłości całkowicie zniwelować skutki pandemii.

Samorząd Województwa Podkarpackiego niezmiennie od lat podejmuje wymierne działania, by stymulować rozwój gospodarczy regionu. Konsekwentnie rozwijamy infrastrukturę komunikacyjną, służbę zdrowia, edukację, kulturę i sport. Wspieramy rozwój przedsiębiorczości, budujemy kapitał społeczny, inwestujemy w młodych ludzi, pomagając im rozwijać uzdolnienia, by w przyszłości tworzyli regionalny rynek pracy. To wszystko przynosi efekty w postaci ekonomicznego i społecznego rozwoju Podkarpacia.

Pomimo niewątpliwych osiągnięć oraz dynamicznego działania samorządu województwa wciąż wiele do zrobienia jest w sferze przedsiębiorczości, bo choć systematycznie rośnie w regionie liczba podmiotów gospodarczych, to wciąż zbyt mało mamy podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Stoi więc przed nami niezmiennie wyzwanie stymulowania procesu tworzenia i rozwijania firm, prosperujących w różnej skali. To zadanie tym bardziej pilne, że rok 2021 wraz z rozwojem pandemii, spowodował dalsze problemy w wielu sferach życia Polaków, spowalniając gospodarkę - także w regionie oraz negatywnie wpływając na podkarpackie małe, średnie i duże firmy. Jako Zarząd Województwa Podkarpackiego w 2021 roku kontynuowaliśmy konsekwentnie działania mające na celu wzmocnienie procesów gospodarczych.

Pandemia, która zdominowała rok 2020, nie ustąpiła w roku 2021. Nadal zatem mocno oddziaływała na wszystkie sfery i dziedziny życia, miała wpływ zarówno na sferę ochrony zdrowia i wyniki wielu spółek. Odbiła się w znaczący sposób na sytuacji ruchu pasażerskiego i towarowego w Porcie Lotniczym Rzeszów – Jasionka. Rosnący od kilku lat w szybkim tempie ruch lotniczy, dotyczący naszego regionalnego okna na świat, został – podobnie jak w wielu miejscach świata – zatrzymany. Także bardzo nas cieszy, że pasażerowie wracają do Jasionki, a ruch lotniczy zaczyna się odbudowywać.

W raporcie znajdują Państwo również szczegóły realizacji „Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030”, odniesienia prezentujące realizację polityk wojewódzkich w wielu aspektach funkcjonowania regionu.

Wzorem lat poprzednich, zaprezentowaliśmy w nim również realizację zadań Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej oraz wykaz uchwał, podjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

Każdego czytelnika Raportu, a nade wszystko mieszkańca regionu z pewnością ucieszy utrzymująca się wysoka pozycja Podkarpacia, w absorpcji środków Unii Europejskiej, co przekłada się na rozwój regionu w wielu dziedzinach życia – gospodarki, innowacyjności, infrastruktury komunikacyjnej, ochrony zdrowia, nauki, edukacji. Wysoką absorpcję funduszy potwierdza pozycja regionu w wielu rankingach odzwierciedlających poziom zaangażowania we wdrażanie unijnych pieniędzy. Obecnie trwa proces programowania środków finansowych UE na lata 2021-2027, które, jestem przekonany, pozwolą na kontynuację efektywnego wydatkowania środków.

Na koniec 2021 roku zakontraktowaliśmy ponad 90% dostępnych w RPO WP 2014-2020 środków, a przypomnę, że w programie otrzymaliśmy ponad 2,1 mld euro, czyli ponad 9,6 mld złotych. Województwo Podkarpackie na poziomie kraju plasowało się na 3. miejscu pod względem tempa płatności. Te pieniądze już „pracują” na rzecz regionu i jego mieszkańców. Przełożyły się one między innymi na wsparcie ponad 2,2 tysiąca przedsiębiorstw, na budowę i przebudowę 674 km sieci kanalizacji sanitarnej, powstanie i modernizację 134 km dróg.

Trwająca w 2021 roku pandemia COVID-19 wymagała przeprowadzenia aktualizacji scenariuszy rozwojowych województwa oraz ponownej analizy ram finansowych podstawowych dokumentów strategicznych. Ponadto nie można zapomnieć o rozpoczętym w 2022 roku konflikcie zbrojnym na Ukrainie. Sytuacja ta będzie wprawdzie szeroko opisana w kolejnym Raporcie, natomiast konieczne jest wskazanie, że Zarząd Województwa Podkarpackiego w projektowanych działaniach uwzględnia zagadnienia zabezpieczające kwestie budowania odporności na zakłócenia procesów rozwojowych spowodowanych wieloma czynnikami zewnętrznymi.

Strategiczne priorytety Samorządu Województwa Podkarpackiego jakimi są: budowanie konkurencyjnej gospodarki i zrównoważonego rozwoju pozostają niezmiennie. Należy jednak wskazać, że uległy one rozszerzeniu o niesienie pomocy humanitarnej oraz szeroko rozumiane bezpieczeństwo.

Lektura Raportu o stanie województwa za 2021 rok pozwoli Państwu ocenić, jak kluczową rolę w procesie kreowania polityki rozwoju regionu pełni Zarząd Województwa Podkarpackiego. Umożliwi także zauważenie, jak fundamentalne jest znaczenie tego organu samorządu województwa w przeciwdziałaniu negatywnym procesom społeczno-gospodarczym i niwelowaniu ich skutków, również w sytuacjach ekstremalnych, jak pandemia.

Szanowni Państwo, zapraszam do zapoznania z treścią raportu oraz zachęcam do analizy płynących z niego wniosków, a nade wszystko do aktywnego włączenia się w proces realizacji zadań. Państwa głos jest bardzo ważny dla procesu osiągnięcia celów, jakie stoją przed Podkarpaciem.

Władysław Ortyl
Marszałek Województwa Podkarpackiego

WSTĘP

Obowiązek opracowania Raportu o stanie województwa wynika z przepisów ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022, poz. 547 z późn. zm.). Zgodnie z ustawą zarząd województwa co roku do dnia 31 maja przedkłada sejmikowi województwa dokument, w którym przedstawia informację o swojej działalności w roku poprzednim, w tym w zakresie realizacji polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku województwa. Podstawowym celem tego dokumentu jest przygotowanie usystematyzowanej, przejrzystej i kompleksowej informacji, która stanowić będzie podstawę debaty dotyczącej działalności zarządu województwa jako organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego.

Zarząd województwa, zgodnie z ustawą o samorządzie województwa, wykonuje zadania należące do samorządu województwa, w szczególności wykonuje uchwały sejmiku województwa, gospodaruje mieniem województwa, przygotowuje projekt i wykonuje budżet województwa, przygotowuje projekt strategii rozwoju województwa i innych strategii rozwoju, planu zagospodarowania przestrzennego, regionalnych programów operacyjnych, programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności oraz je wykonuje, monitoruje i analizuje procesy rozwojowe, organizuje współpracę ze strukturami samorządu regionalnego w innych krajach i z międzynarodowymi zrzeszeniami regionalnymi.

Zarząd Województwa Podkarpackiego obraduje i podejmuje rozstrzygnięcia na posiedzeniach zwoływanych w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu.

W związku z pandemią COVID-19, posiedzenia Zarządu odbywały się w formie hybrydowej i zdalnej z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.

W 2021 r. na swoich posiedzeniach Zarząd Województwa Podkarpackiego skupiał się przede wszystkim na następujących sprawach:

- sytuacji w województwie podkarpackim w związku z zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie kraju oraz podejmowaniu działań zmierzających do szerokiego wsparcia w wyniku pandemii,
- konsultacjach projektu Umowy Partnerstwa na lata 2021–2027,
- pracach nad projektem Krajowego Planu Odbudowy,
- pracach nad *Programem Strategicznym Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030*,
- pracach nad projektem Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027,
- przygotowania i przyjęcia projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021–2027, celem przekazania do konsultacji społecznych,
- przyjęcia Raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2020 r.,
- przyjęcia Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok,
- przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu Współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2020 rok,
- zapoznania się z założeniami Programu ochrony, popularyzacji i promocji kultury lasowiackiej jako ważnego zasobu dziedzictwa kulturalnego województwa podkarpackiego,
- wyrażenia zgody na opracowanie Programu wsparcia i promocji kultury lasowiackiej w latach 2022-2027,
- działaniach podejmowanych na rzecz powstania Makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat,
- wsparcia samorządów z terenu województwa podkarpackiego, w związku z wystąpieniem Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) (m. in. z inicjatywy Zarządu Województwa, Radni Województwa za pośrednictwem samorządów lokalnych udzielili pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego w wysokości 241 605,00 zł, hodowcom z gmin z terenu Powiatu Mieleckiego),
- działaniach związanych z wyborem projektów, które zostaną zgłoszone do realizacji w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,

- działaniach w kierunku ustanowienia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej roku 2022 – Rokiem Ignacego Łukasiewicza,
- wyrażenia woli przystąpienia Województwa Podkarpackiego do Stowarzyszenia „Podkarpacka Dolina Wodorowa” z siedzibą w Rzeszowie,
- przygotowania i wniesienia pod obrady Sejmiku „Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Podkarpackiego”,
- wyrażenia zgody na skierowanie listu poparcia dla Międzynarodowego Stowarzyszenia „Euromontana”, ubiegającego się o udział w realizacji projektu w ramach zaproszenia do składania wniosków 2020CE16BAT099 „Wsparcie środków informacyjnych dotyczących polityki spójności UE”, finansowanych przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO),
- wyrażenia zgody na współorganizację III edycji „Podkarpackiego Konkursu Wiedzy o Chorwacji” dla uczniów szkół podstawowych województwa podkarpackiego,
- wyrażenia woli realizacji projektu Polskiej Pomocy Rozwojowej pn. „Gospodarka odpadami – transfer dobrych praktyk z Województwa Podkarpackiego na Zakarpacie,
- działaniach związanych z naborem projektów do Programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027,
- wykonywania budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r. oraz pracach nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2022 r.

Tabela. Uchwały/decyzje/postanowienia Zarządu Województwa Podkarpackiego podjęte w 2021 r.

Lp.	Dane dotyczące procesu uchwałodawczego w 2021 r.	Liczba
1.	Liczba odbytych posiedzeń	106
2.	Liczba ogółem podjętych uchwał	2 129
2.1	w tym: liczba uchwał przyjmujących projekty uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego	189
2.2	w tym: liczba uchwał opiniujących projekty uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego	29
3.	Liczba wydanych postanowień	211
4.	Liczba wydanych decyzji	79
5.	Liczba pozostałych form (informacje, wnioski, sprawozdania)	516

Źródło: Kancelaria Zarządu w UMWP w Rzeszowie

Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2021 r., stanowiący przegląd działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego w 2021 r. przygotowany w oparciu o uchwałę Sejmiku Województwa¹ składa się z sześciu rozdziałów: I. Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa podkarpackiego, II. Monitoring Strategii rozwoju województwa, III. Ramy ekonomiczne działalności Samorządu Województwa Podkarpackiego, IV. Realizacja zadań Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej, V. Realizacja polityk wojewódzkich, VI. Działalność Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz z podsumowania.

Rozdział pierwszy dokumentu to przegląd wybranych aktualnych danych statystycznych², które obrazują sytuację województwa w zakresie ważniejszych kategorii społeczno-ekonomicznych. Zgromadzony materiał został podzielony na cztery części odpowiadające obszarom tematycznym *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Podstawowym źródłem informacji w tym zakresie są oficjalne dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny.

W rozdziale drugim zaprezentowano informację o monitoringu Strategii rozwoju województwa na podstawie „Informacji rocznej o stopniu realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* i *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*”. Przedstawiono również informację na

¹ Uchwała Nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa.

² W związku z tym, że ustawodawca powiązał raport o stanie województwa z absolutorium dla zarządu województwa, które ma być rozpatrzone do 30 czerwca br., w raporcie pojawiają się najnowsze dostępne dane, które w odniesieniu do statystyki publicznej są najczęściej danymi za 2020 r. Wartość PKB za 2020 r. to dane szacunkowe. W przypadku wskaźników powiązanych z PKB (np. stopa inwestycji w środki trwałe) dane dotyczą roku 2019. Większość danych za 2021 r. GUS opublikuje w II. połowie 2022 r.

temat wartości wskaźników monitoringowych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* oraz załączono tabelę z najbardziej aktualnymi wartościami tych wskaźników.

Rozdział trzeci zawiera dane na temat budżetu województwa w 2021 r., strukturę wpływów i wydatków, dane na temat realizowanych przedsięwzięć oraz zadłużenia. Rozdział został opracowany na podstawie danych pochodzących z Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Rozdział czwarty zawiera dane dotyczące działalności Samorządu Województwa w zakresie zarządzania i wdrażania programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. W rozdziale wskazano zadania Instytucji Zarządzającej RPO WP w perspektywie 2007–2013 oraz 2014–2020. Zawiera on także informacje dotyczące udziału samorządu województwa w realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020, a także realizację komponentu regionalnego PO WER 2014–2020. W rozdziale zawarto również informację o stanie przygotowań Samorządu Województwa do nowej perspektywy finansowej. Informację o realizowanej polityce w tym zakresie, przedstawiono w korelacji z obszarami tematycznymi *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Rozdział został opracowany na podstawie danych z Departamentów Urzędu Marszałkowskiego: Departamentu Gospodarki Regionalnej, Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego, Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Departamentu Rozwoju Regionalnego. W rozdziale zawarto również dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie.

Rozdział piąty prezentuje informację dotyczącą działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego w 2021 r. w zakresie realizacji polityk, programów i strategii. Informację podzielono na szesnaście obszarów tematycznych. W każdym z obszarów wyodrębniono realizowane zadania, do których przypisano realizowane polityki oraz które przedstawiono w korelacji z obszarami tematycznymi wyznaczonymi w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Przedstawiono informację o sposobie oraz stopniu realizacji zadań wynikających z kompetencji samorządu województwa, obejmujących zarówno aspekty kreowania, jak i realizacji polityk rozwojowych. Źródłem materiału były dane gromadzone przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego oraz nadzorowane przez nie jednostki organizacyjne, a także spółki prawa handlowego.

W rozdziale szóstym zawarto informację o działalności Sejmiku Województwa Podkarpackiego, w tym o realizacji uchwał przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w 2021 r. Źródłem danych były materiały gromadzone przez Kancelarię Sejmiku UMWP w Rzeszowie.

Za koordynację i opracowanie materiału o realizowanych w 2021 r. zadaniach oraz przygotowanie dokumentu odpowiadał Departament Rozwoju Regionalnego – Regionalne Obserwatorium Terytorialne.

I. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Informacje przedstawiane w rozdziale, w zdecydowanej większości zawierają dane dotyczące 2020 r. (zgodnie z ich dostępnością). Wynika to z faktu, iż ustawodawca powiązał raport o stanie województwa z absolutorium dla zarządu województwa, które ma być rozpatrzone do 30 czerwca br. W odniesieniu do statystyki publicznej są to najczęściej dane za 2020 r.³

W 2020 roku pojawiła się niespotykana dotąd sytuacja, jaką była pandemia COVID-19. Zgodnie z wcześniejszymi przypuszczeniami osiągnięty poziom większości prezentowanych wskaźników uległ negatywnej zmianie.

W województwie podkarpackim za 2020 r., w związku z COVID-19 i zmniejszeniem się produkcji przemysłowej, szacowany jest spadek wartości PKB w porównaniu do roku 2019.

Szacuje się, że w 2020 r. zmniejszyła się również wartość dodana brutto, czyli wartość wszystkich wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie podmioty, pomniejszona o koszty związane z ich wytworzeniem, w porównaniu do roku poprzedniego.

Jednakże w 2021 r. zanotowano również pozytywne tendencje w zakresie sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego. Zanotowano np. spadek stopy bezrobocia, również stopy bezrobocia rejestrowanego.

Rzeczywistą sytuację społeczno-gospodarczą należy jednak rozpatrywać w dłuższej perspektywie czasowej. Przewiduje się, że województwo podkarpackie będące dotychczas na dobrej ścieżce rozwoju, czego przykładem jest choćby konkurencyjna i innowacyjna gospodarka województwa, nie odczuje zbyt mocno skutków pandemii, dzięki działaniom ostonowym.

1. Gospodarka i nauka

- **Spadek poziomu PKB⁴**. Wysokość produktu krajowego brutto w 2020 r. w kraju jest **szacowana na 2 326 656 mln zł**. Szacuje się, że w 2020 r. wartość PKB wytworzonego w województwie podkarpackim sięgnęła **89 154 mln zł**, co stanowiło **3,8 % PKB Polski** (9. miejsce w kraju). Od 2006 r. do 2019 r. wartość PKB dla województwa podkarpackiego stanowiła 3,9% PKB Polski. Od 2015 r. województwo podkarpackie lokowano corocznie na 9. miejscu wśród województw.

Na podstawie danych szacunkowych, porównując 2020 r. do roku poprzedniego, w podkarpackim jako jednym z dwóch w kraju (obok województwa śląskiego) zanotowano **spadek PKB**. Szacuje się, że w 2020 r. w podkarpackim wartość PKB będzie stanowiła **99,2% poziomu z 2019 r.** (w śląskim 97,8%). Szacuje się, że średnia dla kraju w tym zakresie wyniesie 101,5%.

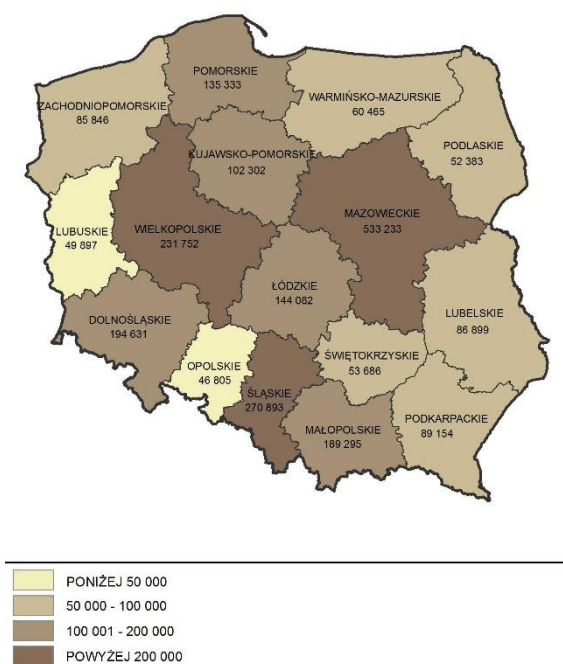
---

³ Ponadto należy podkreślić, że wartość PKB za 2020 r. to dane szacunkowe, a w przypadku wskaźników powiązanych z PKB (np. stopa inwestycji w środki trwałe) dane dotyczą roku 2019. Większość danych za 2021 r. GUS opublikuje w II. połowie 2022 r.

⁴ Wstępne szacunki produktu krajowego brutto w przekroju regionów będą przedmiotem rewizji, zgodnie z polityką rewizji stosowaną w rachunkach narodowych i regionalnych. Dane ostateczne za rok 2020 będą dostępne we wrześniu 2022 r.

Mapa. Produkt krajowy brutto ogółem (w cenach bieżących) według województw w 2020 r. [mln zł]– szacunki wstępne

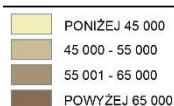
Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Spadek PKB na 1 mieszkańca**⁵. Szacuje się, że w 2020 r. PKB na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) w kraju wyniósł średnio **60 663 zł**, co stanowiło **wzrost o 1,5%** w porównaniu do 2019 r. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim wyniósł **41 937 zł** (69,1% średniej krajowej), co lokowało województwo na **15. miejscu w kraju** (przed województwem lubelskim 41 315 zł). W latach 2018-2019 województwo podkarpackie klasyfikowano w tym zakresie na miejscu 14. (przed lubelskim i warmińsko-mazurskim).

W 2020 r. w porównaniu z 2019 r. w województwie podkarpackim zanotowano **spadek PKB na 1 mieszkańca** (do poziomu **99,3%** osiągniętej wartości w 2019 r.). Spadek zanotowano ponadto w województwie pomorskim (do 99,1% wartości z 2019 r.) i w województwie śląskim (do 98,1% wartości z 2019 r.).

⁵ Wstępne szacunki produktu krajowego brutto w przekroju regionów będą przedmiotem rewizji, zgodnie z polityką rewizji stosowaną w rachunkach narodowych i regionalnych. Dane ostateczne za rok 2020 będą dostępne we wrześniu 2022 r.

Mapa. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) według województw w 2020 r. [zł]– szacunki wstępne

PL=60 663

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Zmniejszenie się wartości dodanej brutto oraz wzrost udziału usług.** Na podstawie danych szacunkowych wartość dodana brutto, czyli wartość wszystkich wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie podmioty, pomniejszona o koszty związane z ich wytworzeniem w 2020 r.⁶ w województwie podkarpackim wyniosła **78 478 mln zł**, co oznacza zmniejszenie się wartości wskaźnika w porównaniu do roku poprzedniego.

Na podstawie danych zweryfikowanych, w 2019 r. wartość dodana brutto wyniosła w podkarpackim **78 976 mln zł**. Największy odsetek wartości dodanej brutto, zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju, stanowiły usługi (odpowiednio 60,2% i 64,4%).

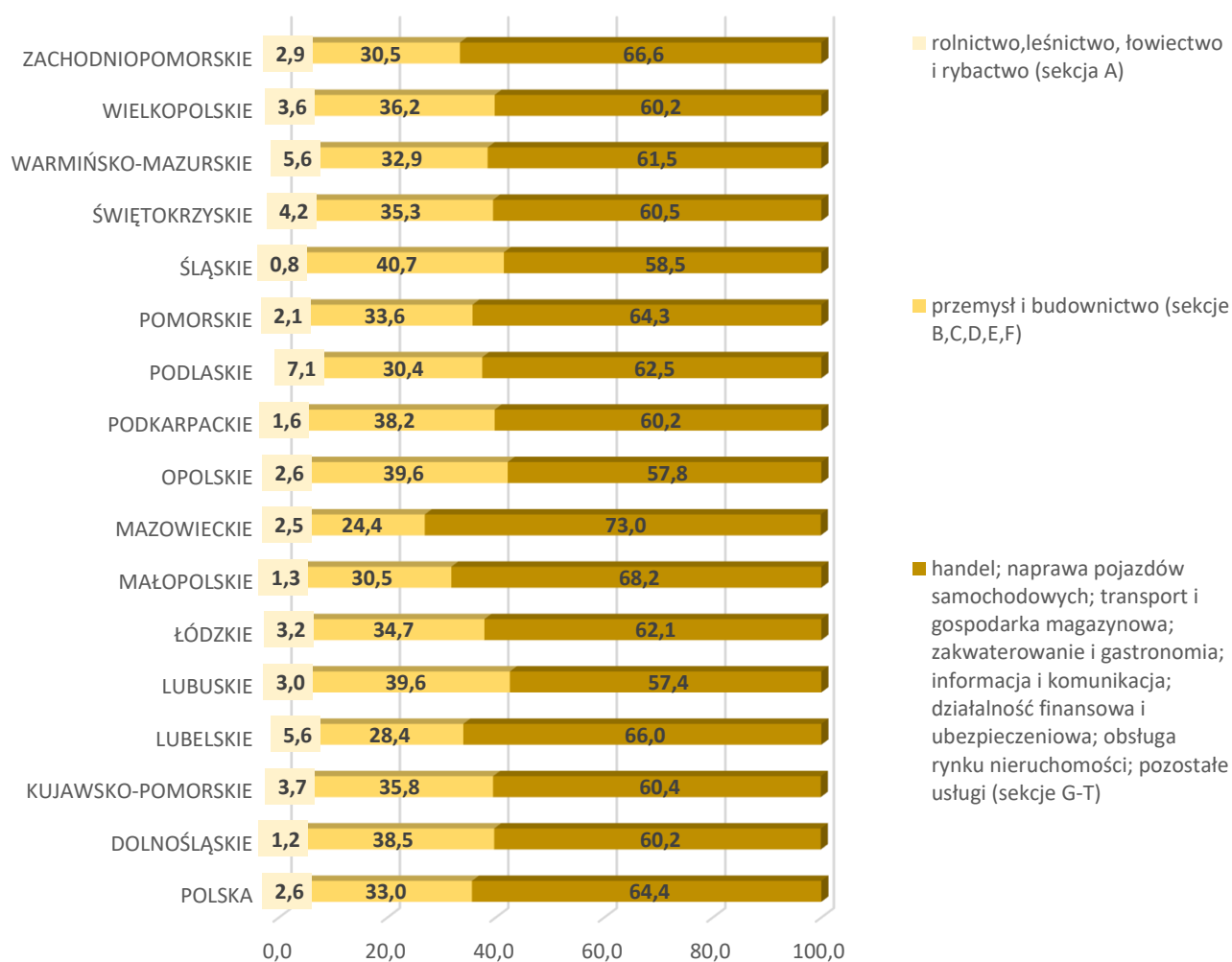
W województwie podkarpackim w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. odsetek wartości dodanej brutto wzrósł jedynie w grupie sekcji G-T (handel; naprawa pojazdów samochodowych, ..., pozostałe usługi) z 59,6% do 60,2%. W grupie sekcji B, C, D, E, F⁷ oraz w sekcji A⁸ zanotowano zmniejszenie się odsetka wartości dodanej brutto ogółem (odpowiednio z 38,7% do 38,2% oraz z 1,7% do 1,6%).

⁶ Dane szacunkowe GUS/BDL

⁷ Przemysł i budownictwo (sekcje B, C, D, E, F)

⁸ Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A)

Wykres. Wartość dodana brutto według grup sekcji PKD 2007 (% wartości dodanej brutto ogółem) w 2019 r. [%]

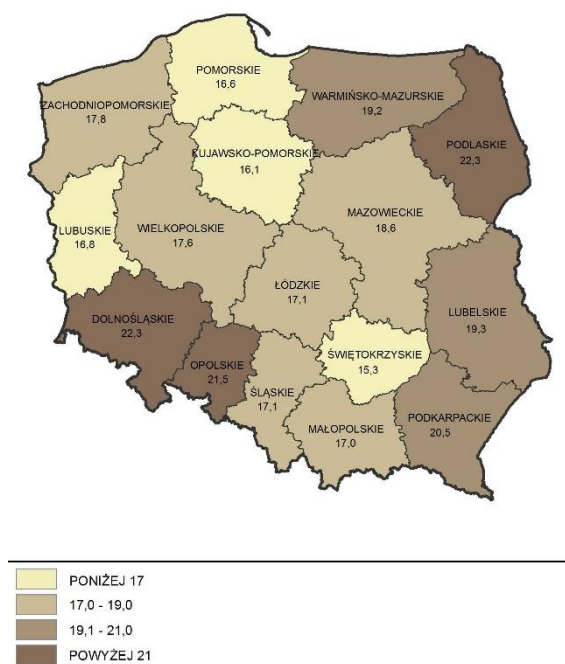

Opracowanie własne ROT na podstawie GUS-BDL

- **Szczególne znaczenie inwestycji w środki trwałe.** W 2019 r. w województwie podkarpackim stopa inwestycji⁹ wyniosła **20,5% (4. miejsce w kraju)**, przy średniej dla kraju 18,3%. W porównaniu do 2018 r. w podkarpackim wartość wskaźnika nie zmieniła się (w skali kraju zanotowano wzrost z 18,2%). Zmieniło się jednak miejsce województwa w skali kraju (spadek z miejsca 3). W ostatnich latach województwo poprawiało swoją pozycję na tle pozostałych województw (w 2015 r. 7. miejsce w kraju). Od 2017 r. zauważalna jest również tendencja wzrostowa wartości wskaźnika (z 19,0% w 2017 r.).

⁹ Stopa inwestycji to stosunek wartości nakładów brutto na środki trwałe do wartości Produktu Krajowego Brutto (GUS/BDL).

Mapa. Stopa inwestycji w gospodarce narodowej według województw w 2019 r. [%]

PL=18,3

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Podobna, jak w skali kraju, struktura branżowa gospodarki.** W 2020 r. dominujący udział w liczbie podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON posiadały przedsiębiorstwa funkcjonujące w sektorze handlu, budownictwa oraz przetwórstwa przemysłowego. W 2020 r. na **188 360 podmiotów wpisanych do REGON** z województwa podkarpackiego, podmioty funkcjonujące w **handlu, transporcie, gastronomii i komunikacji**¹⁰ stanowiły **35,3%** (w kraju 34,9%), w **budownictwie**¹¹ **15,4%** (w kraju 13,4%), a w **przemysle**¹² **9,4%** (w kraju 8,3%). Podmioty zarejestrowane w podkarpackim stanowiły **4%** podmiotów zarejestrowanych ogółem w kraju.

- **Podobna jak w skali kraju, struktura podmiotów gospodarczych.** Struktura podkarpackich podmiotów gospodarczych **nie różni się znacząco** od struktury przedsiębiorstw w kraju. W 2020 r. dominującą rolę w strukturze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim, wynoszącą **96,3%** **wszystkich** podmiotów stanowiły te, w których liczba pracujących **nie przekraczała 9 osób**.

- **Innowacyjność województwa podkarpackiego na tle regionów Unii Europejskiej**¹³

Przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej Raport „Regional Innovation Scoreboard 2021” pozycjonuje województwo podkarpackie w grupie regionów określanych jako „wschodzący innowatorzy +”. Wartość syntetycznego wskaźnika innowacyjności dla województwa podkarpackiego pozwoliła na osiągnięcie 5. pozycji wśród pozostałych polskich regionów. W stosunku do 2014 r. wskaźnik odnotował wzrost o 14,4%.

- **Wysoki na tle kraju udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R w relacji do PKB.** W 2019 r. **udział nakładów na B+R w PKB**, kształtował się w województwie podkarpackim na poziomie **1,19%** (**5. pozycja w kraju**). Pomimo wzrostu wartości tego wskaźnika, w porównaniu z latami wcześniejszymi, zanotowano spadek pozycji województwa wśród innych województw.

¹⁰ Sekcje G-J, a w samym handlu (w sekcji G) 24,2% (w kraju 22,9%).

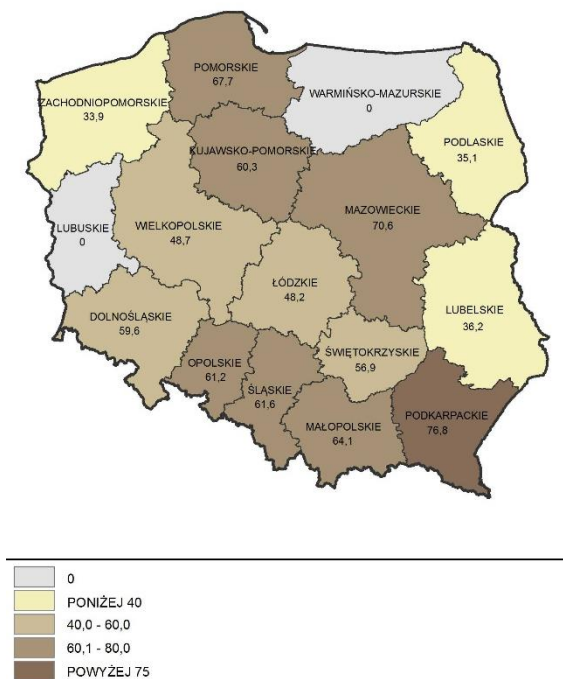
¹¹ Sekcja F.

¹² Sekcja C, a łącznie sekcja B-E: 10,1% (w kraju 9,0%).

¹³ *Regional Innovation Scoreboard 2021* https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/statistics/performance-indicators/regional-innovation-scoreboard_en

- **Korzystniej, niż w Polsce**, przedstawiała się w województwie podkarpackim sytuacja w zakresie **struktury nakładów wewnętrznych na działalność B+R**. W 2020 r. w **76,8%** ponoszone były one przez **sektor przedsiębiorstw**, podczas gdy średnia krajowa wynosiła w tym zakresie 62,8%. Wynik ten plasował województwo podkarpackie na **1. miejscu w kraju**. Jednocześnie należy zauważyć, że pomimo utrzymującego się w skali kraju 1. miejsca wśród województw, od 2018 r. w podkarpackim obserwowane jest zmniejszanie się wartości tego wskaźnika.

Mapa. Udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem według województw w 2019 r. [%]

PL=62,8
Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Korzystne źródła finansowania badań naukowych i prac rozwojowych**. Korzystną pozycję ma województwo podkarpackie pod względem udziału w PKB nakładów wewnętrznych na badania naukowe i prace rozwojowe w sektorze przedsiębiorstw. W 2019 r. z wielkością wskaźnika **0,97%** zajmowało ono **4. lokatę** wśród województw i przewyższało średnią dla kraju wynoszącą 0,83%. Taka tendencja utrzymuje się w ostatnich latach.

- **Duży udział wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych**. Przedsiębiorstwa przemysłowe w województwie podkarpackim charakteryzują się **dużym udziałem wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych** w wartości sprzedaży wyrobów ogółem. Udział ten w 2020 r. w podkarpackim wynosił 15,3%, co lokowało województwo na **4. pozycji w kraju** (średnia dla kraju wynosiła 12,0%). Od 2016 r. województwo podkarpackie utrzymuje się pod tym względem w czołówce województw w kraju.

- **Niski poziom przedsiębiorczości, ale rosnąca liczba podmiotów gospodarczych**. W 2020 r. w województwie podkarpackim liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców, była **najniższa w kraju** (888 podmiotów, przy średniej dla Polski: 1 219). Jednakże faktyczna liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w ostatnich latach **corocznie wzrastała** lokując województwo na **11. miejscu w kraju** (w 2018 r. 174 830 podmiotów, w 2019 r. 181 107, w 2020 r. 188 360, a w **2021 r. 196 532** podmiotów).

- **W 2021 r. w województwie podkarpackim** najwięcej nowo zarejestrowanych podmiotów w REGON zanotowano w miesiącach marzec-czerwiec oraz listopad-grudzień. Jednocześnie w listopadzie i grudniu najwięcej podmiotów zawiesiło swoją działalność. Ponadto w grudniu najwięcej podmiotów

gospodarczych wyrejestrowało się. Porównując grudzień do stycznia 2021 r. liczba podmiotów gospodarczych w podkarpackim **wzrosła o 7 751 tj. o 4,1%**.

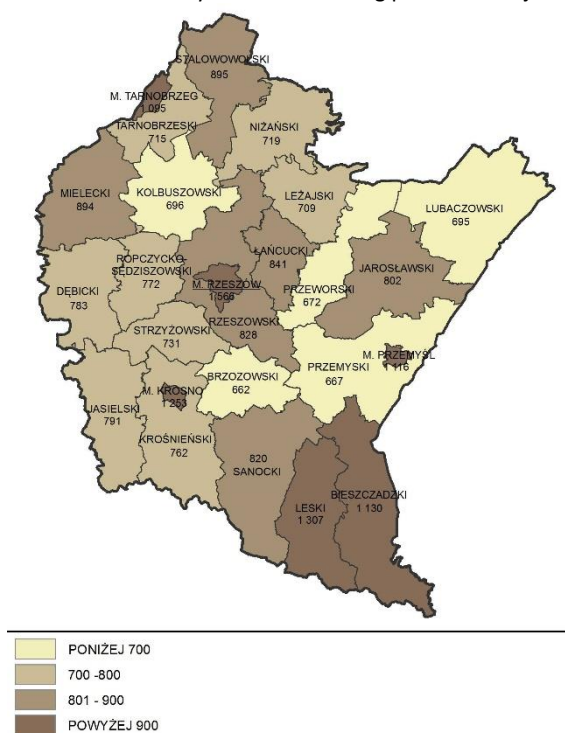
Tabela. Liczba i dynamika podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podkarpackim w 2021 r. (stan w końcu miesiąca)

Miesiąc	Podmioty gospodarki narodowej		w tym:					
			nowo zarejestrowane		wyrejestrowane		z zawieszoną działalnością	
	liczba	dynamika (miesiąc poprzedni=100)	liczba	dynamika (miesiąc poprzedni=100)	liczba	dynamika (miesiąc poprzedni=100)	liczba	dynamika (miesiąc poprzedni=100)
styczeń	188 781	100,5	1 323	104,1	846	117,3	21 408	103,0
luty	189 306	100,3	1 173	88,7	587	69,5	21 533	100,6
marzec	190 047	100,4	1 453	123,9	684	116,5	21 476	99,7
kwiecień	190 890	100,4	1 459	100,4	582	85,1	21 381	99,6
maj	191 878	100,5	1 542	105,7	563	96,7	21 010	98,3
czerwiec	192 671	100,4	1 401	88,9	580	100,7	20 873	99,3
lipiec	193 275	100,3	1 236	88,2	603	104,0	20 968	100,5
sierpień	193 972	100,4	1 270	102,8	533	88,4	21 123	100,7
wrzesień	194 632	100,3	1 364	107,4	664	124,6	21 452	101,6
październik	195 345	100,4	1 267	92,9	498	75,0	21 796	101,6
listopad	196 203	100,4	1 507	118,9	622	124,9	22 349	102,5
grudzień	196 532	100,2	1 445	95,9	1 115	179,3	22 808	102,1

Opracowanie własne ROT na podstawie *Informacji o podmiotach gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie podkarpackim z dnia 14.01.2022 r.*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie

- **Terytorialne zróżnicowanie przedsiębiorczości.** Wskaźnik przedsiębiorczości przybiera wyższe wartości dla **zachodniej części regionu**. Zgodnie z oczekiwaniami można także zaobserwować wysoką liczbę podmiotów gospodarczych w **głównych miastach regionu**. Względnie wysoką wartość wskaźnika zidentyfikowano także w powiatach, na obszarze których zlokalizowane są **Mielec, Stalowa Wola, Łańcut**. Wysoki poziom wskaźnika w **powiatach bieszczadzkim i leskim** spowodowany jest m.in. niską liczbą mieszkańców.

Mapa. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności według powiatów województwa podkarpackiego w 2020 r.

województwo podkarpackie=888

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Średni na tle kraju udział kapitału zagranicznego.** W 2020 r. w województwie podkarpackim funkcjonowało **595 przedsiębiorstw** z udziałem kapitału zagranicznego, co stanowiło 2,5% takich przedsiębiorstw w kraju (9. miejsce). W porównaniu do 2019 r. liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego zmniejszyła się w podkarpackim o 68 przedsiębiorstw. Nie zmieniła się jednak lokata podkarpackiego wśród pozostałych województw. Od 2019 r. jest to miejsce 9. w kraju. W zakresie liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wartość wskaźnika dla podkarpackiego wyniosła w 2020 r. 2,8 (11. miejsce w kraju). W ostatnich latach w tym zakresie lokata województwa nie zmieniła się, ale zmniejszyła się wartość wskaźnika.

- **Szczególne role współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami.** Województwo podkarpackie zajmuje **wysoką pozycję** pod względem udziału przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy, w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie (o liczbie pracujących 10-249). W 2019 r. wskaźnik ten wyniósł **35,3%**, co pozwoliło województwu podkarpackiemu uplasować się **na 2. miejscu w kraju**. W kraju wartość tego wskaźnika wyniosła 20,5%. W 2020 r. lokata województwa podkarpackiego nie zmieniła się, zmniejszyła się jednak wartość wskaźnika do 19,7% (w skali kraju wartość wskaźnika spadła do 14,3%).

- **Zwiększa się średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych.** W województwie podkarpackim występują jedno z najbardziej rozdrobnionych gospodarstw rolnych w kraju¹⁴. W 2020 r. średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie podkarpackim wynosiła **5,03 ha**. Średnia dla kraju wyniosła w tym zakresie 11,20 ha. Zarówno w województwie podkarpackim, jak i w skali kraju **zwiększa się** średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych.

- **Do 2019 r. wzrastająca liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych.** W 2019 r. w podkarpackim na 1000 ludności przypadło **16,78 miejsc noclegowych** (7. miejsce w kraju). Na przestrzeni ostatnich lat notowany był w podkarpackim **coroczny wzrost** wartości tego wskaźnika.

¹⁴ Na podstawie ogłoszeń Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jednocześnie od 2016 r. corocznie podkarpackie zajmowało 7. miejsce w kraju pod względem wartości tego wskaźnika. **W 2020 r.** liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych **spadła** w podkarpackim do **14,92 na 1000 ludności** (nadal 7. miejsce w kraju).

- **Do 2019 r. wzrastająca liczba udzielonych noclegów oraz wzrastający stopień wykorzystania miejsc noclegowych.** W województwie podkarpackim od stycznia do grudnia 2019 r. udzielono **3 602 108 noclegów** (9. miejsce w kraju). W ostatnich latach notowany był w województwie podkarpackim **coroczny wzrost** w tym zakresie.

- W 2018 r. i w 2019 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie podkarpackim wynosił **34,8%**. W ostatnich latach w podkarpackim notowano **wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych. W 2020 r.** zanotowano w województwie podkarpackim **spadek wartości tego wskaźnika do 25,4%**. Taka wartość wskaźnika lokowała województwo na **7. miejscu w kraju** (w skali kraju spadek wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 34%, a w województwie podkarpackim 27%).

2. Kapitał ludzki i społeczny

- **Stabilny potencjał pod względem liczby ludności w porównaniu do innych województw.** W 2020 r. województwo podkarpackie zamieszkiwało **2 121 229 osób**, co stanowiło 5,5% ogółu ludności Polski co plasowało go na **8. miejscu** wśród województw. W porównaniu z 2019 r. liczba ludności województwa zmniejszyła się o 5 936 osób. W skali kraju, od 2017 r. województwo podkarpackie zajmowało 8. miejsce pod względem liczby ludności.

- **Ujemny przyrost naturalny ludności, podobnie jak w pozostałych województwach.** W 2020 r. w województwie podkarpackim zanotowano po raz pierwszy ujemny przyrost naturalny ludności (**-4 565 osób**). Wartość wskaźnika lokowała województwo na **6. miejscu w kraju**. W 2020 r. jedynie w **2 powiatach województwa podkarpackiego** przyrost naturalny **przyjmował wartości dodatnie:** w Rzeszowie (+247) i w powiecie rzeszowskim (+24). W pozostałych 23 powiatach zanotowano ujemny przyrost naturalny. **Najniższe wartości** wskaźnika odnotowano w Przemyślu (-422) i w powiecie stalowowolskim (-396).

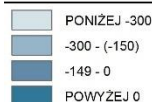
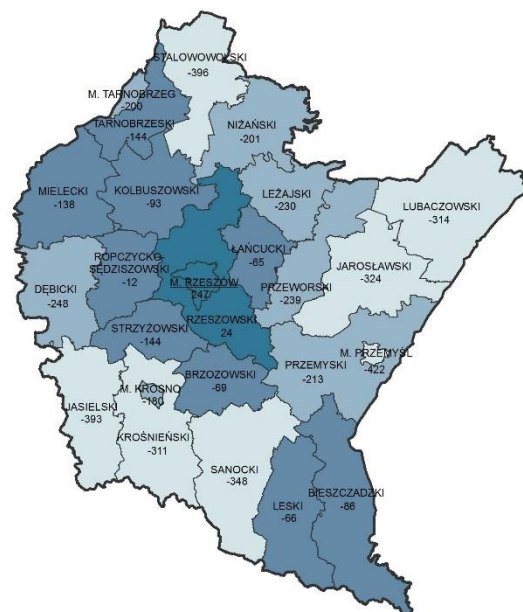
Mapa. Przyrost naturalny według województw w 2020 r.

PL=-122 046

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

Mapa. Przyrost naturalny w powiatach województwa podkarpackiego w 2020 r.

podkarpackie=-4 565

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Korzystna struktura wiekowa mieszkańców województwa.** Województwo podkarpackie należy do grupy województw o **najkorzystniejszej strukturze wiekowej mierzonej współczynnikiem obciążenia demograficznego**. W 2020 r. wartość współczynnika obciążenia demograficznego, określonego jako **ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym**¹⁵ wyniosła **63,7 osób**, przy średniej ogólnopolskiej 68,0 osób. Jednocześnie w województwie podkarpackim współczynnik obciążenia demograficznego określający **liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym**¹⁶ wyniósł **114,6** (5. miejsce wśród województw, przy średniej dla kraju wynoszącej 122,8).

¹⁵ „Liczba dzieci i liczba seniorów przypadająca na 100 osób pracujących”

¹⁶ „Liczba seniorów przypadająca na 100 dzieci”

Mapa. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) według województw w 2020 r.

PL=68,0

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

Mapa. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym) według województw w 2020 r.

PL=122,8

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

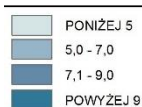
- **Znaczna liczba ludności w wieku produkcyjnym.** W 2020 r. w województwie podkarpackim największą grupę, w podziale na ekonomiczne grupy wieku, stanowiły osoby w **wieku produkcyjnym (61,1%)**. Był to najwyższy odsetek w skali kraju. Udział tej grupy wiekowej w % ludności ogółem stanowił w kraju 59,5%.

Jeden z najniższych w kraju, odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Osoby w **wieku poprodukcyjnym** stanowiły w podkarpackim **20,8%**. Średnia dla kraju wyniosła w tym zakresie 22,3%. **Korzystny na tle kraju odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym.** Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły w podkarpackim **18,1%** (6. miejsce w kraju). Udział tej grupy wiekowej w % ludności ogółem stanowił w kraju 18,2%.

- **Spadek stopy bezrobocia.** W 2020 r. **stopa bezrobocia rejestrowanego** w województwie podkarpackim wyniosła **9,1%** (**15. miejsce** w kraju przed województwem warmińsko-mazurskim). Na koniec 2021 r. poziom tego wskaźnika spadł do **8,2%** (15. miejsce w kraju nadal przed województwem warmińsko-mazurskim). Tendencja spadkowa miała miejsce również w przypadku **stopy bezrobocia wg badania BAEL**¹⁷. W 2020 r. w województwie podkarpackim wskaźnik osiągnął wartość **4,3%** (**14. miejsce** w kraju przed lubelskim i świętokrzyskim). Dla porównania, w 2019 r. w województwie podkarpackim stopa bezrobocia wynosiła 5,1% (15. miejsce w kraju przed województwem lubelskim), a w 2015 r. 11,7% (16. miejsce w kraju, na którym klasyfikowano województwo podkarpackie do 2018 r.).

¹⁷ GUS/BDL publikuje także dane dotyczące stopy bezrobocia na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności.

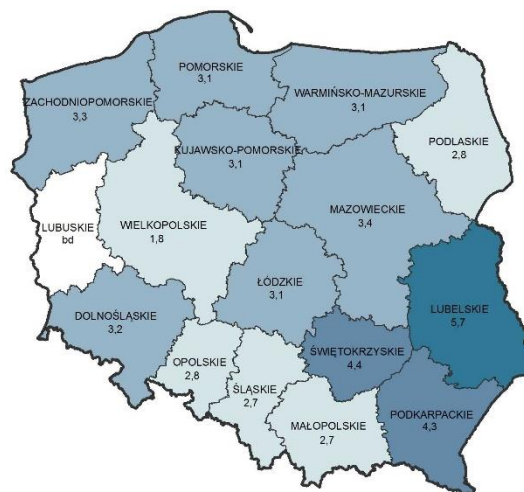
Mapa. Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2020 r. [%]

PL=6,3

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

Mapa. Stopa bezrobocia wg badania BAEL w 2020 r. [%]

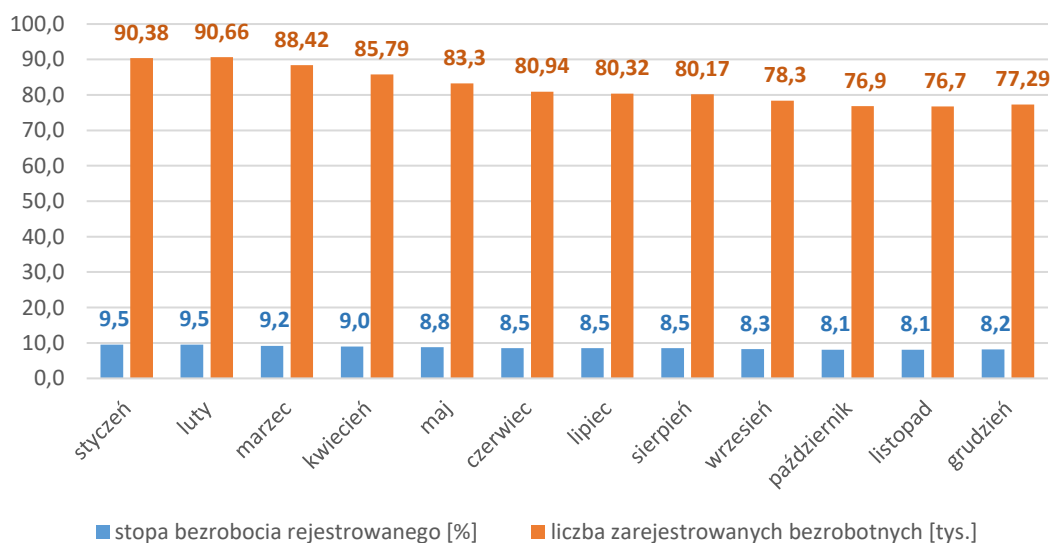

PL=3,2

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- W 2021 r. w województwie podkarpackim najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w miesiącach zimowych na początku roku (styczeń-luty). W kolejnych miesiącach liczba bezrobotnych spadała. W grudniu nastąpiło nieznaczne zwiększenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Porównując liczbę bezrobotnych z grudnia do liczby ze stycznia, spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł **15,5%**. Stopa bezrobocia w grudniu, w porównaniu ze styczniem, zmniejszyła się o **1,3 p.proc. (tj. o 13,7%)**.

Wykres. Bezrobocie rejestrowane w poszczególnych miesiącach 2021 r. w województwie podkarpackim

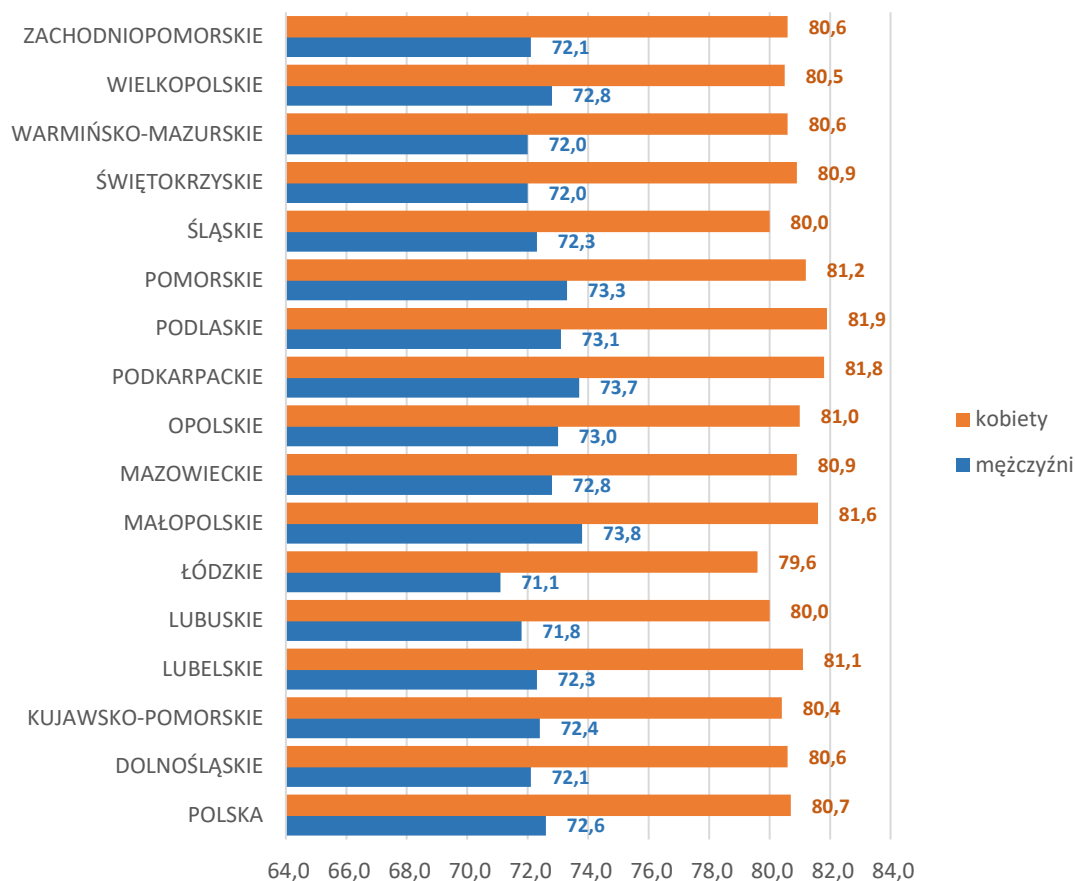

Opracowanie własne ROT na podstawie GUS-BDL

- Wyróżniająca się w skali kraju długość przeciętnego dalszego trwania życia. W 2020 r. w województwie podkarpackim średnia długość trwania życia mężczyzn wynosiła **73,7 lat (2. miejsce**

w kraju za województwem małopolskim (73,8 lat)). Dla kobiet wartość wskaźnika wyniosła **81,8 lat (2. miejsce w kraju za województwem podlaskim (81,9 lat))**. Rok 2020 był w województwie podkarpackim pierwszym rokiem od wielu lat, kiedy wartość wskaźnika, zarówno dla mężczyzn jak i kobiet, zmniejszyła się.

Wykres. Przeciętne dalsze trwanie życia kobiet i mężczyzn według województw w 2020 r. [lata]

Opracowanie własne ROT na podstawie GUS-BDL

- **Od 2020 r. najniższe w kraju, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto.** W 2020 r. w województwie podkarpackim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto¹⁸ wyniosło **4 707,81 zł**. W ostatnich latach obserwuje się w województwie coroczny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (od 3 527,62 zł w 2015 r.) Mimo corocznego wzrostu wartości tego wskaźnika dla województwa, podkarpackie lokowane było do 2019 r. na **15. miejscu w kraju** (przed województwem warmińsko-mazurskim). W 2020 r. województwo podkarpackie sklasyfikowano na **miejscu 16.**

- **Zmniejszająca się w podkarpackim granica ubóstwa¹⁹.** W 2019 r. w województwie podkarpackim zamieszkiwało 5,3% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (11. miejsce w kraju). W 2015 r. takich osób było 9,3% (14. miejsce w kraju). W 2019 r. 18,6%

¹⁸ Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

¹⁹ **Wskaźniki zagrożenia ubóstwem** według różnych granic ubóstwa w % osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej minimum egzystencji, relatywnej granicy ubóstwa i ustawowej granicy ubóstwa (na podst. GUS).

Granice ubóstwa:

a) **Relatywna granica ubóstwa** - 50% średnich wydatków (ekwiwalentnych) gospodarstw domowych,

b) Tzw. **ustawowa granica ubóstwa** - kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej,

c) Poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS) - jako **granica ubóstwa skrajnego**. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

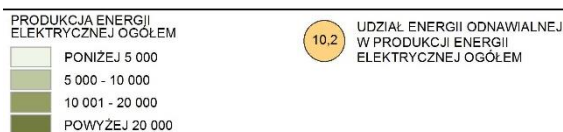
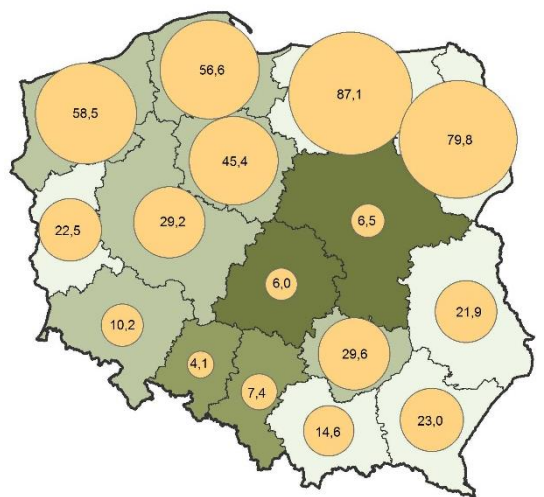
mieszkańców województwa mieszkało w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej relatywnej granicy ubóstwa (12. miejsce w kraju). W 2015 r. odsetek ten wynosił 21,0% (14. miejsce w kraju). W 2019 r. 12,9% osób wchodziło w skład gospodarstw domowych o wydatkach poniżej „ustawowej” granicy ubóstwa (12. miejsce w kraju). W 2015 r. odsetek ten wynosił 17,1% (14. miejsce w kraju).

3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

- **Wzrastająca ilość wyprodukowanej energii elektrycznej.** W 2020 r. produkcja energii elektrycznej ogółem w województwie podkarpackim (suma produkcji elektrowni ciepłych, wodnych i odnawialnych) wyniosła **3 410,1 GWh** (co stanowiło 2,2% produkcji energii elektrycznej w kraju: **12. miejsce** wśród województw). Od 2018 r. notowany jest w województwie podkarpackim wzrost w tym zakresie (z 2 462 GWh w 2018 r.).

- **Znaczny udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej.** W 2020 r. udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem w województwie podkarpackim wyniósł **23%** (**8. miejsce w kraju**, przy średniej krajowej wynoszącej 17,9%).

Mapa. Produkcja energii elektrycznej ogółem [GWh] oraz udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem według województw w 2020 r. [%]

PL=158 042,7 GWh

PL=17,9%

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

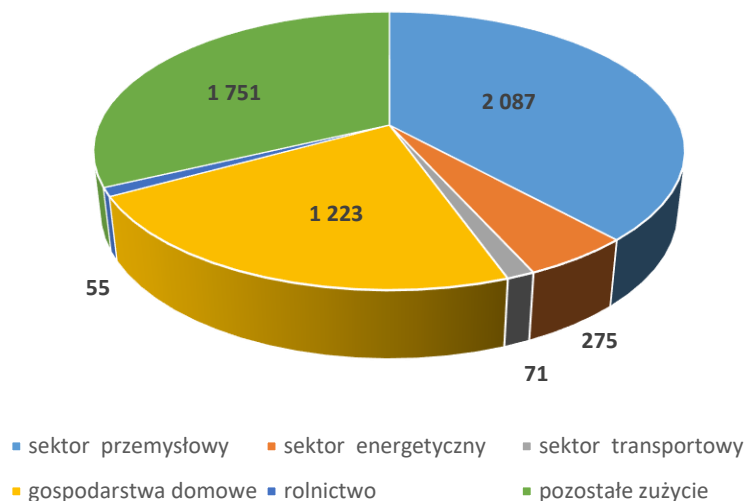
- **Niższe, niż średnio w kraju, zużycie energii elektrycznej w poszczególnych sektorach ekonomicznych.** W 2020 r. zużycie energii elektrycznej w województwie podkarpackim wyniosło **5 462 GWh** (3,4% zużycia w kraju, 12. miejsce wśród województw). Najbardziej energochłonnym sektorem był, podobnie jak w skali kraju, **sektor przemysłowy** (zużycie wyniosło **2 087 GWh**, co stanowiło 3,7% zużycia energii elektrycznej w sektorze przemysłowym w kraju – 11. miejsce wśród województw). **Sektor energetyczny** zużył w podkarpackim **275 GWh** (co stanowiło 1,1% zużycia energii w tym sektorze - 13. miejsce w kraju). Z kolei w **sektorze transportowym** w województwie podkarpackim zużyto **71 GWh** energii elektrycznej (co stanowiło 1,3% zużycia energii w tym sektorze w kraju – 16. miejsce wśród województw). W **rolnictwie** natomiast zużycie energii elektrycznej wyniosło **55 GWh** (co stanowiło 3,0% zużycia energii elektrycznej w rolnictwie w kraju – 12. miejsce razem z województwami opolskim i podlaskim).

- **W 2020 r. w gospodarstwach domowych** w województwie podkarpackim zużyto **1 223 GWh** energii elektrycznej, co stanowiło 4,1% zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w kraju (10. miejsce wśród województw).

Pozostałe zużycie energii elektrycznej w województwie podkarpackim wyniosło **1 751 GWh** (4,0% pozostałego zużycia energii elektrycznej w kraju – 10. miejsce wśród województw).

Od 2019 r. w województwie podkarpackim, podobnie jak w kraju, **spadało** zużycie energii elektrycznej (w podkarpackim w 2019 r. z 5 653 GWh).

Wykres. Zużycie energii elektrycznej wg sektorów ekonomicznych w województwie podkarpackim w 2020 r. [GWh]

Opracowanie własne ROT na podstawie GUS-BDL

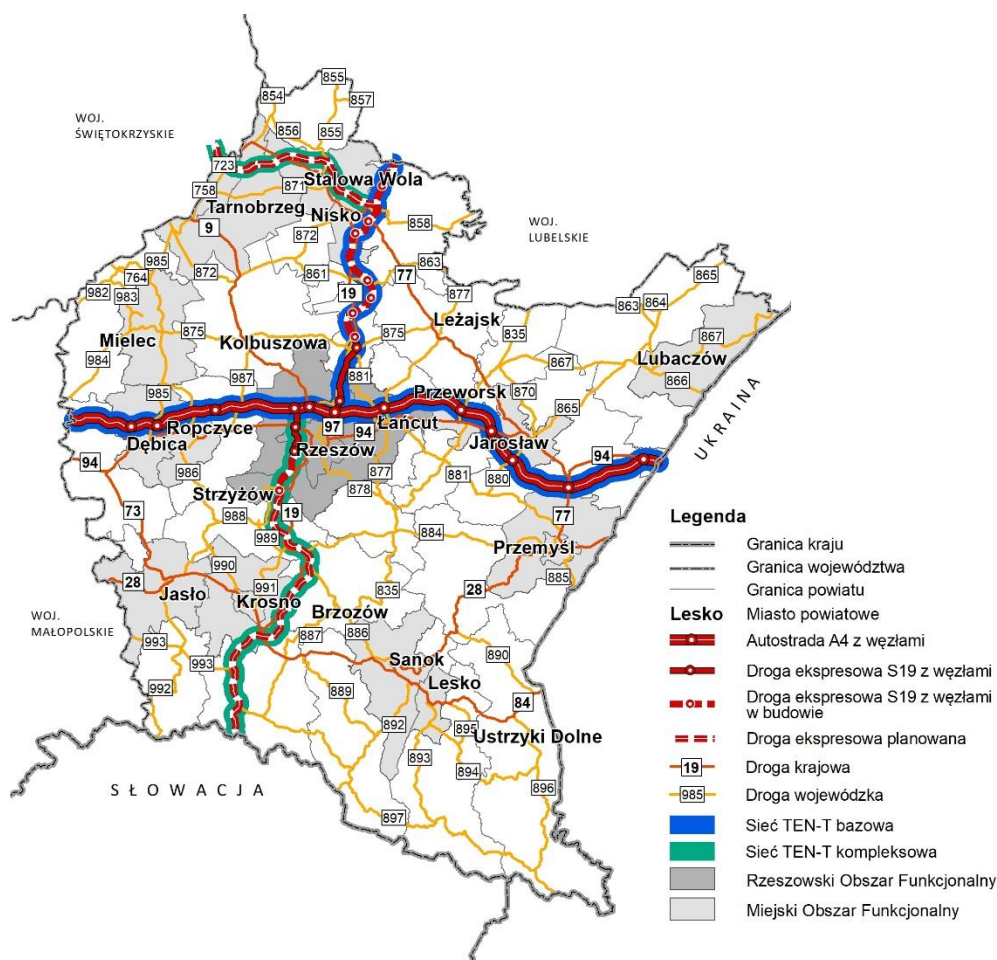
- **Najniższe w kraju zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca.** W 2020 r. w województwie podkarpackim zużycie energii elektrycznej ogółem na 1 mieszkańca wyniosło **2 574,92 GWh**, co było najniższym zużyciem w kraju. Wartość wskaźnika dla kraju wyniosła 4 215,73 GWh.

- **Poprawiająca się dostępność komunikacyjna województwa podkarpackiego.** W województwie podkarpackim w 2020 r. było **17 605,2 km dróg publicznych o twardej nawierzchni**, co stanowiło 5,6% takich dróg w kraju (9. miejsce). Struktura dróg publicznych w województwie podkarpackim nie odbiegała znacząco od struktury w kraju. **Największy odsetek** w podkarpackim, podobnie jak w kraju, stanowiły **drogi gminne: 47,9%** dróg publicznych w województwie (w kraju 47,8%). **Drogi powiatowe** w województwie podkarpackim stanowiły **37,0%** dróg publicznych w województwie (w kraju odsetek ten wyniósł 36,7%). Zdecydowanie mniejszy odsetek dróg publicznych stanowiły w podkarpackim, podobnie jak w skali kraju, **drogi wojewódzkie: 10,0% dróg publicznych w województwie** i 9,3% dróg publicznych w kraju. Najmniejszy udział w drogach publicznych miały **drogi krajowe**²⁰. W podkarpackim odsetek takich dróg wyniósł **5,3%** dróg publicznych w województwie, a w kraju 6,2%).

- W 2020 r. w porównaniu z 2015 r. **długość dróg publicznych o nawierzchni twardej wzrosła o 1 149,6 km**. Długość dróg krajowych wzrosła o 48,9 km, dróg wojewódzkich o 45,8 km, powiatowych o 88,9 km oraz o 966,0 km dróg gminnych.

²⁰ Należą do nich również autostrady i drogi ekspresowe.

Mapa. Drogowa sieć bazowa i kompleksowa TEN-T w województwie podkarpackim – 2020 r.

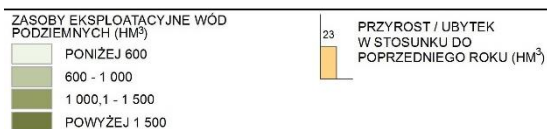
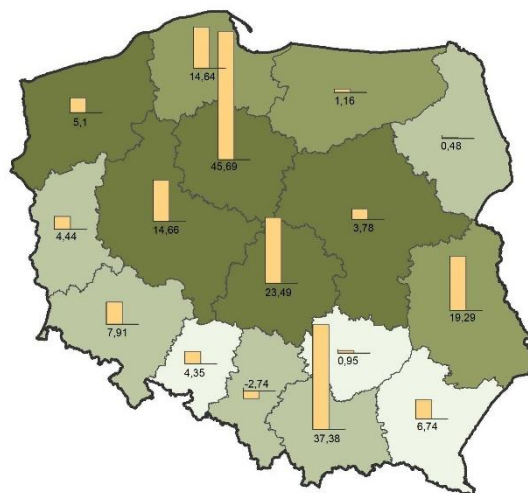

Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

- **Korzystna, w porównaniu z innymi województwami, sytuacja w zakresie lokalizacji zakładów szczególnie uciążliwych.** W 2020 r. na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowały **94 zakłady szczególnie uciążliwe** dla czystości powietrza, co stanowiło 5,1% takich zakładów w kraju (10. miejsce wśród województw). Spośród tych zakładów 62 były wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych (10. miejsce wśród województw), a 24 zakłady w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych (4. miejsce wśród województw).

- **Małe zasoby eksploatacyjne wód podziemnych.** W 2020 r. w województwie podkarpackim zasoby eksploatacyjne wód podziemnych wynosiły **535,6 hm³**, co lokowało województwo na 15. miejscu w kraju. Zasoby zlokalizowane w podkarpackim stanowiły 2,9% zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych w kraju. W porównaniu do roku 2019 r. w województwie podkarpackim zanotowano **przyrost** zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych o **6,7 hm³** (8. przyrost wśród województw).

Mapa. Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych oraz przyrost lub ubytek w stosunku do poprzedniego roku w 2020 r. [hm³]

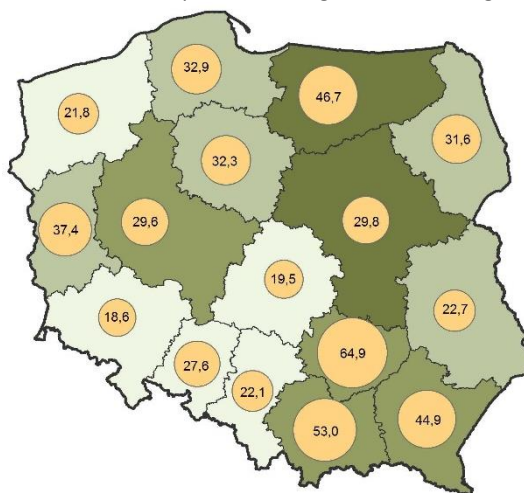
PL ogółem=18 439,5 hm³

PL 2020:2019=187,3 hm³

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Duża powierzchnia obszarów prawnie chronionych.** Według stanu na 2020 r., całkowita powierzchnia obszarów chronionych w województwie podkarpackim wynosiła **801 230,00 ha** (5. miejsce w kraju). Obszary prawnie chronione stanowiły w podkarpackim 7,9% takich obszarów w kraju. W 2020 r. udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem w województwie podkarpackim wynosił **44,9%**, co lokowało województwo na **4. miejscu** w kraju (średnia dla kraju 32,3%).

Mapa. Obszary prawnie chronione [ha] i ich udział w powierzchni ogółem [%] według województw w 2020 r.

PL=10 106 401,24 ha

PL=32,3%

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

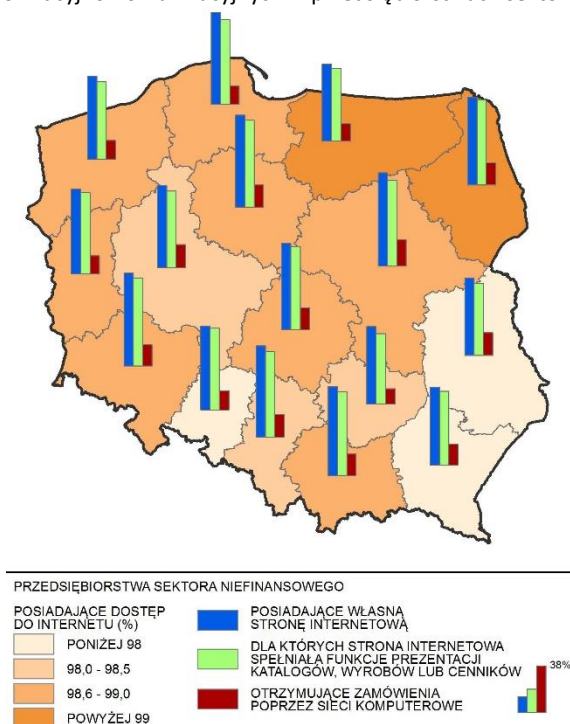

4. Dostępność usług

- **Rozwijająca się infrastruktura informacyjno-komunikacyjna.** W Polsce w 2020 r. odsetek jednostek administracji publicznej wykorzystujących technologię szerokopasmowego dostępu do Internetu poprzez stałe łącze wyniósł **99,9%**. Ten rodzaj dostępu do globalnej sieci posiadały wszystkie urzędy powiatowe i marszałkowskie. W 2020 r. w województwie podkarpackim **92,9%** jednostek administracji publicznej wykorzystywał Elektroniczne Zarządzanie Dokumentami (EZD), co klasyfikowało województwo na **3. miejscu w kraju** (średnia dla kraju wynosiła 81,2%).

- **Niskie, w porównaniu z innymi województwami, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach sektora niefinansowego.** W 2020 r. w województwie podkarpackim **97,8%** przedsiębiorstw sektora niefinansowego posiadało dostęp do Internetu (14. miejsce w kraju przy średniej krajowej wynoszącej 98,6%). Był to dostęp szerokopasmowy. Spośród tych przedsiębiorstw **63,5% posiadało własną stronę internetową** (13. miejsce w kraju, średnia dla kraju wynosiła 98,6%). Dla **60,1%** przedsiębiorstw sektora niefinansowego **strona internetowa spełniała funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników** (13. miejsce w kraju, kraj 66,8%). Ponadto w województwie podkarpackim **16,9%** przedsiębiorstw sektora niefinansowego **otrzymywało zamówienia poprzez sieci komputerowe** (stronę internetową, systemy typu EDI²¹), co lokowało województwo na 10. miejscu w kraju (średnia dla kraju wynosiła 17,9%). Ponadto w województwie podkarpackim **73,6%** przedsiębiorstw sektora niefinansowego wyposażało swoich pracowników w urządzenia przenośne (np. komputery przenośne, smartfony) pozwalające na mobilny dostęp do Internetu (14. miejsce w kraju).

Mapa. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach sektora niefinansowego w 2020 r.

PL (dostęp do Internetu)= 98,6%,
PL (posiadające własną stronę internetową)=63,5%,
PL (dla których strona internetowa spełnia funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników)=66,8%,
PL (otrzymujące zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI))=17,9%

Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

²¹ Elektroniczna wymiana informacji, danych handlowych lub administracyjnych -(faktury, przelewy, zamówienia) pomiędzy organizacjami lub przedsiębiorstwami (GUS-BDL).

- **Rozwijająca się infrastruktura informacyjno-komunikacyjna.** W 2020 r. w województwie podkarpackim **87,9% gospodarstw domowych** było wyposażonych w urządzenie z dostępem do Internetu (**2. miejsce** wśród województw) przy średniej krajowej wynoszącej 85,1%.

- **Jedna z najmniejszych, w porównaniu z innymi województwami, powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.** W 2020 r. w województwie podkarpackim powierzchnia terenów wskazanych w studium dla sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynosiła **153 923 ha**, co stanowiło 2,7% takiej powierzchni w kraju (14. miejsce wśród województw). Jednocześnie powierzchnia terenów wskazanych w studium wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze wyniosła **21 073 ha**, co stanowiło 6,8% powierzchni w kraju (7. miejsce wśród województw), a powierzchnia terenów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne **3 955 ha**, co stanowiło 10,6% takiej powierzchni w kraju (2. miejsce wśród województw).

- **Duża liczba miejscowych zagrożeń²².** W 2020 r. w województwie podkarpackim wystąpiło **28 931 miejscowych zagrożeń**, co stanowiło **8,9% zagrożeń w kraju** (3. miejsce wśród województw).

Największą grupę zagrożeń w województwie podkarpackim stanowiły zagrożenia związane z opadami deszczu (6 829 zagrożeń, co stanowiło 21,4% takich zagrożeń w kraju – 1. miejsce w kraju). Zdecydowanie mniej, ale z liczbą wyróżniającą się w skali kraju, zanotowano w podkarpackim zagrożenia związane z opadami śniegu (32 zagrożenia, co stanowiło 6,1% takich zagrożeń w kraju – 4. miejsce) oraz z silnymi wiatrami (3 900 zagrożeń, co stanowiło również 6,1% takich zagrożeń w kraju – 7. miejsce).

---

²² Dane GUS na podstawie danych z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

II. MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa, ukazującym kierunki rozwoju, cele oraz główne działania zmierzające do zrównoważonego rozwoju w ujęciu społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Realizując obowiązek ustawowy, Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 28 września 2020 r. podjął Uchwałę Nr XXVII/458/20 w sprawie przyjęcia *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, która wyznacza kierunki rozwoju województwa od 2021 roku. *Strategia* ta jest kontynuacją realizowanej jeszcze w 2020 r. *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* uchwalonej w 2013 r.

Na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 29 listopada 2021 r. została przedstawiona **Informacja o stopniu realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* oraz *Strategii rozwoju województwa – podkarpackie 2030***.

Celem Informacji była ocena stopnia realizacji *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020* od momentu jej uchwalenia. Była to ostatnia Informacja dotycząca *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, tym razem oceniająca wskaźniki od wartości bazowej do wartości docelowej²³. Ocena została dokonana na podstawie zmian wskaźników monitoringowych.

Informacja zawierała również tabelę z najbardziej aktualnymi wartościami wskaźników *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Dopiero w listopadzie 2022 r. na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego zostanie przedstawiony pierwszy Raport monitoringowy *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*.

Ponadto w 2021 r. w związku z zakończeniem okresu obowiązywania *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* dokonano ewaluacji ex-post tego dokumentu. Raport ewaluacyjny jest dostępny na stronie ROT pod linkiem:

https://rot.podkarpackie.pl/images/assets/files/bazawiedzy/badania_zewnetrzne/Ewaluacja_ex-post_Strategii_rozwoju_wojew%C3%B3dztwa_-_Podkarpackie_2020.pdf

Efektywny system monitorowania i ewaluacji realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* ma wpływ na jej skuteczną realizację. System został oparty o wartości wskaźnikowe, pozwalające dokonać oceny skuteczności realizacji celów: głównego *Strategii* i obszarów tematycznych oraz celów szczegółowych. Wskaźniki monitoringowe zostały określone dla poszczególnych czterech Obszarów tematycznych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*.

Zgodnie z systemem monitoringu i ewaluacji określonym w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* elementem tego systemu jest również coroczny Raport o stanie województwa podkarpackiego, który zawiera m.in. informację dotyczącą realizacji strategii.

Głównym ogniwem w procesie monitorowania i ewaluacji *Strategii* jest Regionalne Obserwatorium Terytorialne funkcjonujące w Departamencie Rozwoju Regionalnego, będące podmiotem powołanym do zarządzania informacją w zakresie realizacji polityki rozwoju.

Poniżej przedstawiono informację na temat zmian wartości wskaźników *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* w poszczególnych OBSZARACH TEMATYCZNYCH oraz informację na temat OBSZAR HORYZONTALNY – TERYTORIALNY WYMIAR STRATEGII.

1. Obszary tematyczne

Każdy Obszar tematyczny *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* zawiera wskaźniki monitoringowe. Dla każdego wskaźnika określono wartość bazową (aktualną na czas przyjęcia *Strategii*) i wartość docelową (wartość szacowana w 2030 r.). Łącznie *Strategia* zawiera 54 wskaźniki monitoringowe w 4 obszarach tematycznych.

---

²³ W miarę dostępności danych (lub z ostatniego najbardziej aktualnego roku).

W celu oceny zachodzących zmian wskaźników, dokonano porównania wartości z ostatniego dostępnego roku do wartości z roku wcześniejszego. Wartość najbardziej aktualną oceniono również w kontekście wartości bazowej i wartości docelowej.

1) GOSPODARKA I NAUKA

Obszar tematyczny GOSPODARKA I NAUKA zawiera 11 wskaźników monitoringowych. Wartość bazowa została określona na podstawie danych za 2016 r. (dla 1 wskaźnika), za 2017 r. (dla 4 wskaźników) i za 2018 r. (dla 6 wskaźników).

Najbardziej aktualne wartości wskaźników z tego obszaru pozyskano za rok 2019 (dla 1 wskaźnika) i za 2020 r. (dla 10 wskaźników). Na podstawie pozyskanych danych zauważa się korzystną tendencję w przypadku 7 wskaźników, w tym w przypadku 3 wskaźników założona na 2030 r. wartość docelowa została przekroczona²⁴. Tendencję niekorzystną zanotowano natomiast w przypadku 4 wskaźników, jednakże w przypadku 1 wskaźnika²⁵ w odniesieniu do założonej na 2030 r. wartości docelowej kierunek zmiany był korzystny.

2) KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Obszar tematyczny KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY zawiera 24 wskaźniki monitoringowe. Wartość bazowa została określona na podstawie danych za 2016 r. (dla 1 wskaźnika), za 2017 r. (dla 3 wskaźników), za 2018 r. (dla 17 wskaźników) oraz za 2020 r. (dla 3 wskaźników).

Najbardziej aktualne wartości wskaźników z tego obszaru pozyskano za 2020 r. (dla 22 wskaźników) i z 2021 r. (dla 2 wskaźników). Na podstawie pozyskanych danych zauważa się korzystną tendencję w przypadku 9 wskaźników, w tym w przypadku 1 wskaźnika założona na 2030 r. wartość docelowa została przekroczona²⁶. Tendencję niekorzystną zanotowano natomiast w przypadku 12 wskaźników. W przypadku 3 wskaźników²⁷ dotyczących nowych szkół w systemie oświaty nie dokonywano oceny, bowiem są to wskaźniki monitorowane przez GUS dopiero od 2020 r. W Strategii ich wartość została określona jako bazowa i jest to jednocześnie wartość najbardziej aktualna.

Niewątpliwie na tak dużą liczbę wskaźników z wartościami niekorzystnymi za 2020 r. wpływ miała epidemia COVID-19. Sytuacja taka dotyczyła wskaźników związanych z oświatą, kulturą i sportem, m.in. takich jak odsetek dzieci w wieku 3-5 objętych wychowaniem przedszkolnym [%], kuracjusze leczeni stacjonarnie w sanatoriach [tys.], wydatki budżetów gmin oraz powiatów na kulturę o ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys.], imprezy organizowane przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice ogółem, czy młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1000 osób w wieku do lat 18. Były także wskaźniki dla których na niekorzystną tendencję wpłynęła zmiana przepisów prawnych jak np. odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz OPP [%].

3) INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA

Obszar tematyczny INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA zawiera 15 wskaźników monitoringowych. Wartość bazowa została określona na podstawie danych za 2017 r. (dla 3 wskaźników) oraz za 2018 r. (dla 12 wskaźników).

Najbardziej aktualne wartości wskaźników z tego obszaru pozyskano za 2019 r. (dla 1 wskaźnika) i za 2020 r. (dla 14 wskaźników). Na podstawie pozyskanych danych zauważa się korzystną

²⁴ - nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca [zł],

- liczba zgłoszeń wynalazków krajowych w Urzędzie Patentowym RP,

- udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%].

²⁵ Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych na eksport w przedsiębiorstwach przemysłowych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%].

²⁶ Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł].

²⁷ 1. Udział absolwentów szkół branżowych 1 stopnia w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych (szkół branżowych 1 stopnia, techników i liceów ogólnokształcących) [%].

2. Udział absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych (szkół branżowych 1 stopnia, techników i liceów ogólnokształcących) [%].

3. Udział absolwentów liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych (szkół branżowych 1 stopnia, techników i liceów ogólnokształcących) [%].

tendencję w przypadku 8 wskaźników, w tym w przypadku 2 wskaźników założona na 2030 r. wartość docelowa została przekroczona²⁸. Tendencję niekorzystną zanotowano natomiast w przypadku 6 wskaźników. W przypadku 1 wskaźnika – łączna długość czynnych linii kolejowych [km] – wartość wskaźnika nie uległa zmianie.

Przyczyną niekorzystnej tendencji w wartościach wskaźników niewątpliwie była m.in. pandemia jak w przypadku przewozów pasażerów środkami komunikacji miejskiej na 1 mieszkańca.

4) DOSTĘPNOŚĆ USŁUG

Obszar tematyczny DOSTĘPNOŚĆ USŁUG zawiera 4 wskaźniki monitoringowe. Wartość bazowa została określona na podstawie danych za 2017 r. (dla 2 wskaźników) oraz za 2018 r. (dla 2 wskaźników).

Najbardziej aktualne wartości dla wszystkich wskaźników z tego obszaru pozyskano za 2020 r. Na podstawie pozyskanych danych zauważa się korzystną tendencję w przypadku wszystkich 4 wskaźników.

Biorąc pod uwagę powyższe zmiany wskaźników monitoringowych zauważa się przewagę tendencji pozytywnych. Pojawiające się zmiany negatywne, w zdecydowanej większości, są wynikiem czynników zewnętrznych, jak np. COVID-19.

2. Obszar horyzontalny - terytorialny wymiar Strategii

MOF + ROF

- W 2021 r. na miejską sieć osadniczą województwa podkarpackiego składało się **52 miasta** (zwiększenie o Dubiecko).

- Z najbardziej aktualnych danych dotyczących liczby ludności²⁹ wynika, iż w województwie podkarpackim przeważały miasta małe z liczbą ludności do 10 tys. Miastem, w którym liczba mieszkańców przekraczała 60 tys. był jedynie Mielec (60 075 osób). Miasta z liczbą mieszkańców powyżej 59 tys. to Przemyśl i Stalowa Wola. W kolejnych klasach wielkości miast znajdowało się po kilka jednostek. Największą liczbę stanowiły jednostki najmniejsze – z liczbą ludności do 10 tys. Takich miast było w sumie 34.

- **Rzeszów** – stolica województwa w 2020 r. liczyła **196 638 mieszkańców**.

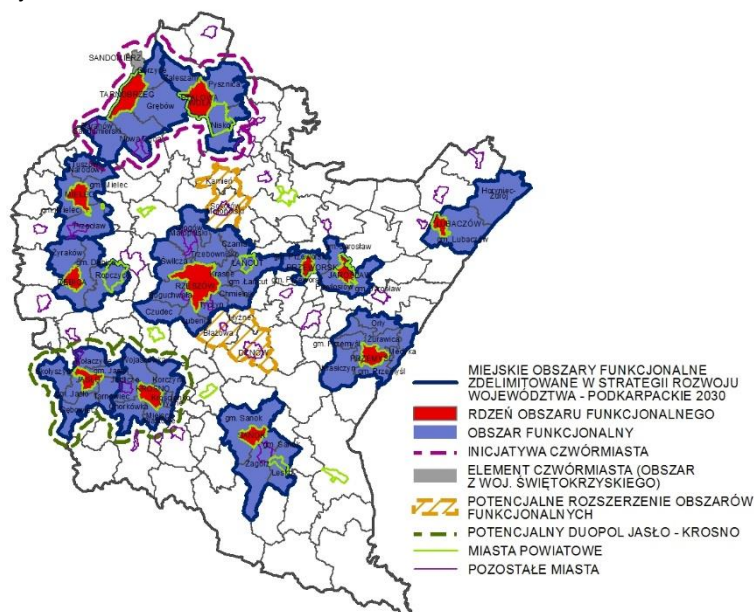
- Szczególną rolę w rozprzestrzenianiu się procesów rozwojowych w regionie pełnią **ośrodki subregionalne i bieguny wzrostu**. *Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* wskazuje dziewięć regionalnych biegunów wzrostu, z których część docelowo tworzyć ma układy bipolarne.

---

²⁸ 1. Nakłady na środki trwałe na 1 mieszkańca służące gospodarce wodnej [zł].

2. Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%].

²⁹ Dane z GUS za 2020 r., z siecią osadniczą województwa podkarpackiego składającą się 51 miast.

Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, Bieszczady, Błękitny San, obszary wiejskie

Polityka regionu dąży do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, która obliuguje do kierunkowania działań na zapewnienie mieszkańcom pełnego pakietu możliwości rozwojowych niezależnie od miejsca zamieszkania. Podejmowane działania mają identyfikować i wzmacniać czynniki rozwojowe obszarów o słabszych perspektywach rozwojowych, wynikających ze struktury społeczno-gospodarczej, peryferyjnego położenia bądź utraty dotychczasowych funkcji. W SRW 2030 obszary zagrożone trwałą marginalizacją zostały wyznaczone dzięki integracji podejścia krajowego i regionalnego (łącznie na poziomie regionalnym wyznaczono 96 gmin jako obszary zagrożone trwałą marginalizacją).

Wśród niniejszych obszarów, w SRW 2030 wymienia się także Bieszczady oraz obszar gmin położonych wzdłuż rzeki San. W przypadku obszaru Bieszczad SRW 2030 wskazuje na zwiększenie i zróżnicowanie usług turystycznych, poprawę dostępności przestrzennej i cyfrowej, rozwój przedsiębiorczości, jak również dyfuzję działań ukierunkowanych na optymalizację dostępności do podstawowych usług publicznych czy kształtowanie jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

Z kolei obszar gmin położonych wzdłuż rzeki San, SRW 2030 identyfikuje jako bardzo zróżnicowany pod względem walorów środowiska geograficznego oraz warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Nie mniej jednak wspólną cechą tego obszaru jest jego położenie wzdłuż biegu rzeki, stąd jego wyjątkowość polega na wspólnym koncentrowaniu uwagi na problematyce gospodarki wodno-kanalizacyjnej całej zlewni Sanu oraz możliwości turystycznego wykorzystania rzeki z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków przyrodniczych i kulturowych.

SRW 2030 zakłada dalsze wspieranie niniejszych obszarów, między innymi poprzez kontynuację Programu Strategicznego „Błękitny San” (PSBS) i Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad (PSRB).

Równocześnie rozszerza ich zasięg terytorialny, tj. dla PSRB o gminę Bukowsko, obejmując tym samym 13 gmin, natomiast dla PSBS o gminy: Bircza, Bukowsko i Tyrawa Wołoska, obejmując swym zasięgiem łącznie 51 gmin.

³⁰ Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, s.122.

W SRW 2030 w Obszarze horyzontalnym Terytorialny wymiar Strategii odpowiednio dla PSRB i PSBS dedykowane są kierunki działań: 7.3.2. Rozwój i wspieranie obszaru Bieszczad oraz 7.3.3. Rozwój i wspieranie obszaru gmin „Błękitnego Sanu”.

W ramach Programu dedykowanemu gminom z obszaru Bieszczad w pierwszej kolejności podejmowane będą działania mające na celu wypełnienie luk infrastrukturalnych w zakresie dostępności przestrzennej i cyfrowej oraz składowania odpadów, a także rozwój gospodarki turystycznej i przemysłu turystycznego, w oparciu o unikalne zasoby endogeniczne. Jednocześnie zakłada się działania w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego między innymi poprzez poszerzenie jakości edukacji oraz poprawę dostępności do wysokiej jakości usług w obszarze ochrony zdrowia.

Z kolei w ramach Strategicznego Programu „Błękitny San” działania koncentrować się będą głównie na kompleksowym rozwiązaniu problemów gospodarki wodno – kanalizacyjnej oraz wykorzystaniu rzeki do rozwoju infrastruktury turystycznej. Działania te przyczynić się mają do rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców obszaru gmin położonych wzdłuż rzeki San.

Efekty działań podejmowane na obszarze poszczególnych Programów weryfikowane będą za pomocą przyjętego systemu monitorowania, który opracowany zostanie w toku prac nad nowymi Programami dedykowanymi dla poszczególnych obszarów.

SRW 2030 wskazuje także, że zjawisko postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia dotyka również obszary wiejskie. Kluczową kwestią przeciwdziałającą tym trendom jest przede wszystkim rozwój infrastruktury, w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej. Działania powinny również zostać ukierunkowane w taki sposób, aby umożliwiły rozwój gospodarki i przedsiębiorczości, w tym powstawanie miejsc pracy w sektorach pozarolniczych, dostępność do usług publicznych, przekwalifikowanie zawodowe oraz mobilność przestrzenną, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego. Realizacja wielokierunkowych wyzwań pozwoli na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich województwa podkarpackiego.

W SRW 2030 w Obszarze horyzontalnym Terytorialny wymiar *Strategii* dedykowane są następujące kierunki działań, mające na celu zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i tworzenie wysokiej jakości przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku na tych obszarach:

- 7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich - poprzez rozwój infrastruktury technicznej w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej;
- 7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich - oparty na wykorzystaniu zróżnicowanych potencjałów rozwojowych, wzmocnieniu sektora rolnictwa, jak również pozarolniczych specjalizacji gospodarczych;
- 7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym - mająca na celu włączenie społeczności lokalnej w inicjowanie procesów rozwoju obszarów wiejskich.

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025 wpływa na rozwój obszarów wiejskich Województwa Podkarpackiego poprzez realizację działu VII *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030* (SRW 2030) w tym w Terytorialny wymiar SRW 2030 w zakresie wspierania obszarów wiejskich – „Wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku” poprzez działania wpływające na ich rozwój.

MONITORING WSKAŹNIKÓW STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2030

Wskaźniki dla Obszaru tematycznego 1. Gospodarka i nauka

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
1.	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca [zł]	371,5 (2017 r.)		371,5	430,6	504,5	543,3											486	GUS/BDL
2.	Liczba zgłoszeń wynalazków krajowych w Urzędzie Patentowym RP	202 (2018 r.)			202	211	249											400	GUS/BDL
3.	Pracujący w B+R [EPC]	5361,4 (2017 r.)		5361,4	5702,7	4885,7	5375,3											6200	GUS/BDL
4.	Liczba klastrów działających w województwie podkarpackim	28 (2017 r.)		28	27	27	26											32	Źródła własne
5.	Liczba członków klastrów działających w województwie podkarpackim	1236 (2017 r.)		1236	1170	1190	1151											1854	Źródła własne
6.	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB [%]	2,39 (2016 r.)	2,39	2,06	Tajemnica statystyczna	2,41												2,56	GUS/BDL
7.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%]	9,0 (2018 r.)			9,0	9,1	10,6											10	GUS/BDL
8.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych na eksport	5,4 (2018 r.)			5,4	6,0	5,8											5,7	GUS/BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
	w przedsiębiorstwach przemysłowych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%]																		
9.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na działalność innowacyjną – przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 osób i więcej [%]	23,8 (2018 r.)			23,8	18,6	19,1											20	GUS/BDL
10.	Nieoczyszczone ścieki przemysłowe i komunalne [dam3]	881,4 (2018 r.)			881,4	876,1	1057,1											220,4	GUS/BDL
11.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]	27,4 (2018 r.)			27,4	29,5	37,2											87,6	GUS/BDL

Wskaźniki dla Obszaru tematycznego 2. Kapitał ludzki i społeczny

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
1.	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	84,9 (2018 r.)			84,9	86,2	85,9											90	GUS/BDL
2.	Zdawalność matur (Polska =100)	101,13 (2018 r.)			101,13	100,62	101,62											101,14	GUS/BDL
3.	Udział absolwentów szkół branżowych 1 stopnia w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych	od 2020 r.					11,6											20	GUS/BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
	(szkół branżowych 1 stopnia, techników i liceów ogólnokształcących) [%]																		
4.	Udział absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych (szkół branżowych 1 stopnia, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	od 2020 r.					42,7											35	GUS/BDL
5.	Udział absolwentów liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych (szkół branżowych 1 stopnia, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	od 2020 r.					45,7											45	GUS/BDL
6.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu [%]	3,6 (2018 r.)			3,6	2,4	2,0											4,2	GUS/BDL
7.	Liczba lekarzy na 10 tys. ludności	44 (2017 r.)		44	45,7	47,3	47,9											48	GUS/BDL
8.	Udzielone porady lekarskie specjalistyczne w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej [tys.]	5461,6 (2017 r.)		5461,6	5315,5	5356,5	4377,4											6500,0	GUS/Rocznik
9.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	4,2 (2018 r.)			4,2	4,03	4,29											3,2	GUS/BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
10.	Kuracjusze leczenia stacjonarnie w sanatoriach	45710 (2017 r.)		45710	50,8 tys.	50,2 tys.	24,2 tys.											51300	GUS/Rocznik
11.	Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	33,26 (2018 r.)			33,26	38,04	41,23											39,9	GUS/BDL
12.	Wydatki budżetów powiatów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	10,94 (2018 r.)			10,94	7,86	6,65											15,5	GUS/BDL
13.	Wydatki budżetów gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	193,89 (2018 r.)			193,89	168,27	154,34											250	GUS/BDL
14.	Imprezy organizowane przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice ogółem	13065 (2018 r.)			13065	12985	5714											13195	GUS/BDL
15.	Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	8,8 (2018 r.)			8,8	7,9	9,1	8,2										6,1	GUS/BDL
16.	Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy	49 (2018 r.)			49	75	69	37										16,3	GUS/BDL
17.	Odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz OPP [%]	62,25 (2018 r.)			62,25	63,67	59,42											75	Izba Skarbowa
18.	Odsetek ludności w wieku 15 lat i więcej posiadający wykształcenie wyższe [%]	21,9 (2018 r.)			21,9	22,7	23,1											35,0	GUS/BDL
19.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności	408 (2018 r.)			408	370,7	338,5											300	GUS/BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
20.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym (Polska = 100)	79,6 (2018 r.)			79,6	80,9	82,8											83,5	GUS/BDL
21.	Młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1000 osób w wieku do lat 18 (obliczanie wskaźnika co 2 lata)	127 (2016 r.)	127		128		97											130	GUS/BDL Rocznik statystyczny
22.	Przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym [zł]	51,71 (2018 r.)			51,71	54,48	42,35											54,8	GUS/BDL
23.	Liczba klubów sportowych łącznie z klubami wyznaniowymi i uczniowskimi klubami sportowymi	1345 (2018 r.)			1345		1236											1370	GUS/BDL (co 2 lata)
24.	Długość ścieżek rowerowych [km]	615,9 (2018 r.)			615,9	644,6	675,5											1850	GUS/BDL

Wskaźniki dla Obszaru tematycznego 3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]	25,7 (2017 r.)		25,7	23,1	24,0	23,0											35	GUS/BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
2.	Łączna długość czynnych linii kolejowych [km]	978 (2018 r.)			978	978	978											1024	GUS/BDL
3.	Długość zelektryfikowanych eksploatowanych linii kolejowych [km]	369 (2017 r.)		369	370	392	398											384,8	GUS/BDL
4.	Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² [km]	95,7 (2018 r.)			95,7	97,0	98,7											107,2	GUS/BDL
5.	Linie komunikacji miejskiej [km] - podkarpackie	2961,3 (2018 r.)			2961,3	3139,8	3067,2											3227,8	GUS/BDL
6.	Przeciętny przebieg 1 wozu w ciągu doby w miejskiej komunikacji autobusowej w województwie [km]	143 (2018 r.)			143	171	162											130,0	GUS/BDL
7.	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej na 1 mieszkańca	29,74 (2018 r.)			29,74	34,22	15,01											30,0	GUS/BDL
8.	Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 10 tys. ludności [km]	80,3 (2018 r.)			80,3	81,3	83,0											88,3	GUS/BDL
9.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych na 1 tys. ludności	16,32 (2018 r.)			16,32	16,78	14,92											24,5	GUS/BDL
10.	Nakłady na środki trwałe na 1 mieszkańca służące gospodarce wodnej [zł]	52,37 (2018 r.)			52,37	102,96	93,30											57,6	GUS/BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
11.	Odsetek jednostek ratowniczych państwowej straży pożarnej spełniających minimalny standard wyposażenia [%]	81,5 (2018 r.)			81,5	85,2	85,7											99,0	Komenda Wojewódzka PSP
12.	Odsetek jednostek ratowniczych ochotniczej straży pożarnej włączonych do krajowego systemu ratownictwa gaśniczego spełniających minimalny standard wyposażenia [%]	82 (2018 r.)			82	84,5	83,5											99,0	Komenda Wojewódzka PSP
13.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%]	31,8 (2018 r.)			31,8	47,2	44,9											31,8	GUS/BDL
14.	Pożary upraw rolnych łąk, rzysk i nieużytków [ha]	948 (2018 r.)			948	2043	1448											790	GUS/BDL
15.	Powierzchnia istniejących dzikich wysypisk (odpady komunalne) [m2]	5097 (2017 r.)		5097	19577	18121												1132	GUS/BDL

Wskaźniki dla Obszaru tematycznego 4. Dostępność usług

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika bazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość wskaźnika szacunkowa 2030	Źródło danych
1.	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego (2017 r.)/ urządzenie z dostępem do Internetu (od 2018 r.)[%]	74,9 (2017 r.)		74,9	78,4	82,2	87,9											89,8	GUS/BDL
2.	Przedsiębiorstwa sektora niefinansowego wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną/Przedsiębiorstwa sektora posiadające dostęp do Internetu [%]	94,2 (2017 r.)		94,2	94,3	96,8	97,8											97,9	GUS/BDL
3.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]	9,1 (2018 r.)			9,1	9,1	9,2											10,9	GUS/BDL
4.	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję ogółem	76,7 (2018 r.)			76,7	77,2	80,4											84,3	GUS/BDL

III. RAMY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

W 2021 r. dochody ogółem budżetu Województwa ukształtowały się na poziomie 1 341,1 mln zł i były wyższe o 57,7 mln zł w stosunku do 2020 r., tj. o 4,5%. Dochody bieżące wyniosły 1 076,6 mln zł i były wyższe o 162,4 mln zł, tj. o 17,8% w stosunku do 2020 r. Dochody majątkowe wyniosły 264,5 mln zł i były niższe o 104,7 mln zł, tj. o 28,4% w stosunku do 2020 r.

Poziom realizacji dochodów majątkowych jest powiązany z poziomem realizacji wydatków inwestycyjnych z uwagi na fakt wliczania do dochodów majątkowych środków otrzymanych na finansowanie zadań inwestycyjnych (dotacje, środki UE, itp.). Następstwem tego są wahania kwot dochodów majątkowych w poszczególnych latach w zależności od przypadającego do wykonania w określonym czasie zakresu rzeczowego realizowanych zadań inwestycyjnych.

Największy udział w zrealizowanych w 2021 r. dochodach ogółem mają dochody z tytułu udziałów w podatkach, które wyniosły 28,6% ogółu dochodów. Kolejne pozycje to subwencje z budżetu państwa, które wyniosły 27,7% oraz dotacje na inwestycje: 16,8%.

W 2021 r. wydatki ogółem wyniosły 1 063,6 mln zł i były niższe o 139,7 mln zł w stosunku do 2020 r., tj. o 11,6%. Wydatki bieżące wyniosły 670,6 mln zł, stanowiły 63,1% wydatków ogółem i były niższe o 2,0 mln zł, tj. o 0,3% w stosunku do 2020 r. Wydatki majątkowe wyniosły 393,0 mln zł, stanowiły 36,9% wydatków ogółem i były niższe o 137,7 mln zł, tj. 26,0% w stosunku do 2020 r.

Główne kierunki wydatków budżetu województwa to wydatki na realizację zadań z zakresu: transportu – 47,1% ogółu wydatków, administracji publicznej – 12,9%, ochrony zdrowia – 8,6%, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 8,0%.

W 2021 r. budżet Województwa Podkarpackiego zamknął się nadwyżką w kwocie 277,5 mln zł (w 2020 r. nadwyżką w kwocie 80,2 mln zł).

Tabela. Struktura dochodów Województwa Podkarpackiego w latach 2020-2021

Wyszczególnienie	2020 r. [zł]	Struktura [%]	2021 r. [zł]	Struktura [%]
Dochody bieżące, w tym:	914 212 024,12	71,23	1 076 592 003,32	80,28
Subwencja:	313 361 062,00	24,41	371 162 385,00	27,67
- część oświatowa	34 715 590,00	2,70	34 549 694,00	2,58
- część regionalna	75 392 018,00	5,87	84 528 686,00	6,30
- część wyrównawcza	180 699 274,00	14,08	221 512 354,00	16,51
- uzupełnienie subwencji ogólnej dla JST na zadania z zakresu dróg wojewódzkich	22 554 180,00	1,76	30 571 651,00	2,28
Udział w podatkach:	302 852 906,73	23,60	383 930 903,97	28,63
- CIT	237 170 662,73	18,48	309 900 311,97	23,11
- PIT	65 682 244,00	5,12	74 030 592,00	5,52
Dotacje na zadania bieżące	233 463 989,76	18,19	212 399 675,25	15,84
Dotacje jako refundacja wydatków poniesionych ze środków własnych w latach poprzednich	1 227 853,75	0,10	1 864 715,12	0,14
Pozostałe dochody bieżące	63 306 211,88	4,93	107 234 323,98	8,00
Dochody majątkowe w tym:	369 246 246,67	28,77	264 532 499,88	19,72
Dotacje na inwestycje	347 016 833,10	27,04	225 074 494,97	16,78

Wyszczególnienie	2020 r. [zł]	Struktura [%]	2021 r. [zł]	Struktura [%]
Dotacje jako refundacja wydatków poniesionych ze środków własnych w latach poprzednich	15 896 601,48	1,24	27 513 633,68	2,05
Pozostałe dochody majątkowe	4 043 229,09	0,32	9 087 736,23	0,68
Uzupełnienie subwencji ogólnej dla JST na zadania z zakresu dróg wojewódzkich	2 289 583,00	0,17	2 856 635,00	0,21
Dochody ogółem w tym:	1 283 458 270,79	100,00	1 341 124 503,20	100,00
bieżące	914 212 024,12	71,23	1 076 592 003,32	80,28
majątkowe	369 246 246,67	28,77	264 532 499,88	19,72

Tabela. Struktura wydatków Województwa Podkarpackiego w latach 2020-2021 wg działów klasyfikacji budżetowej

Wyszczególnienie	2020 r. [zł]	Struktura [%]	2021 r. [zł]	Struktura [%]
010 Rolnictwo i łowiectwo w tym:	42 200 697,98	3,51	43 320 360,96	4,07
- majątkowe	10 412 714,54		8 546 781,83	
050 Rybołówstwo i rybactwo w tym:	407 078,93	0,03	428 762,55	0,04
- majątkowe	0,00		0,00	
150 Przetwórstwo Przemysłowe w tym:	30 967 801,90	2,57	13 797 911,61	1,30
- majątkowe	8 764 582,38		99 184,76	
500 Handel w tym:	116 871,59	0,01	0,00	0,00
- majątkowe	0,00		0,00	
600 Transport i łączność w tym:	561 535 577,37	46,67	501 091 840,48	47,11
- majątkowe	381 350 168,85		291 269 148,84	
630 Turystyka w tym:	1 658 920,91	0,14	2 992 445,82	0,28
- majątkowe	293 863,53		226 068,60	
700 Gospodarka mieszkaniowa w tym:	2 475 475,52	0,21	2 221 236,88	0,21
- majątkowe	2 241 790,64		1 839 285,23	
710 Działalność usługowa w tym:	19 354 846,78	1,61	28 329 274,94	2,66
- majątkowe	0,00		29 950,50	
720 Informatyka w tym:	46 436 307,48	3,86	15 910 667,99	1,50
- majątkowe	34 441 220,10		8 503 949,52	
730 Nauka w tym:	2 260 999,53	0,19	2 015 972,26	0,19
- majątkowe	966 274,62		1 003 647,00	

Wyszczególnienie	2020 r. [zł]	Struktura [%]	2021 r. [zł]	Struktura [%]
750 Administracja publiczna w tym:	128 244 939,36	10,66	136 741 476,38	12,86
- majątkowe	5 649 602,61		4 444 514,46	
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w tym:	2 847 683,05	0,24	1 691 116,90	0,16
- majątkowe	870 000,00		960 000,00	
757 Obsługa długu publicznego w tym:	4 244 611,51	0,35	3 823 011,96	0,36
- majątkowe	0,00		0,00	
758 Różne rozliczenia w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00
- majątkowe	0,00		0,00	
801 Oświata i wychowanie w tym:	53 310 771,21	4,43	55 359 106,28	5,20
- majątkowe	131 433,40		173 611,29	
803 Szkolnictwo wyższe w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00
- majątkowe	0,00		0,00	
851 Ochrona zdrowia w tym:	102 598 362,37	8,53	91 614 328,23	8,61
- majątkowe	63 721 431,65		59 072 521,20	
852 Pomoc społeczna w tym:	60 789 526,81	5,05	22 400 306,71	2,11
- majątkowe	2 068 545,87		1 086 396,46	
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w tym:	38 352 575,87	3,19	37 088 697,54	3,49
- majątkowe	402 932,50		452 029,89	
854 Edukacyjna opieka wychowawcza w tym:	5 168 466,41	0,43	3 944 868,61	0,37
- majątkowe	0,00		91 516,00	
855 Rodzina w tym:	4 669 217,83	0,39	4 985 783,60	0,47
- majątkowe	0,00		0,00	
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w tym:	962 141,69	0,08	3 462 757,86	0,33
- majątkowe	319 328,35		1 720 426,67	
921 Kultura i ochrona dziedzictwa naturalnego w tym:	87 645 207,95	7,28	85 319 437,67	8,02
- majątkowe	18 913 228,56		13 305 114,23	

Wyszczególnienie	2020 r. [zł]	Struktura [%]	2021 r. [zł]	Struktura [%]
925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody w tym:	3 684 487,79	0,31	3 453 710,78	0,32
- majątkowe	0,00		0,00	
926 Kultura fizyczna w tym:	3 362 318,91	0,28	3 632 760,24	0,34
- majątkowe	97 720,00		143 477,00	
Wydatki ogółem w tym:	1 203 294 888,75	100	1 063 625 836,25	100
bieżące	672 650 051,15	55,90	670 658 212,77	63,05
majątkowe	530 644 837,60	44,10	392 967 623,48	36,95

Źródło: Departament Budżetu i Finansów

Informacja w zakresie przedsięwzięć

Na koniec 2021 roku w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2045 ujętych było 117 przedsięwzięć wieloletnich, w tym do realizacji w ramach programów unijnych 51 przedsięwzięć, tj. m.in.: 12 przedsięwzięć drogowych, 7 przedsięwzięć z obszaru kultury, 9 przedsięwzięć edukacyjnych, 3 przedsięwzięcia z zakresu promocji, 4 przedsięwzięcia z zakresu ochrony zdrowia i polityki społecznej, 2 przedsięwzięcia kolejowe, 3 przedsięwzięcia informatyczne.

Zadłużenie Województwa Podkarpackiego na koniec 2021 r. wyniosło 237 240 001,60 zł, z tego z tytułu:

- zaciągniętego kredytu długoterminowego – 1 000 001,60 zł,
- zaciągniętej pożyczki w Banku Rozwoju Rady Europy – 212 240 000,00 zł,
- wyemitowanych obligacji – 24 000 000,00 zł,

i zmniejszyło się w stosunku do roku 2020 o kwotę 33 559 999,60 zł, tj. o spłatę zadłużenia dokonaną w 2021 roku, gdyż w 2021 roku nie zaciągano nowego zadłużenia.

Województwo Podkarpackie posiada zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, pożyczki i kredytów zaciągniętych przez wojewódzkie samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

W 2021 r. nie wystąpiła konieczność spłaty z budżetu Województwa poręczonych kredytów. Ponadto w trakcie roku zwiększono wartość udzielonego poręczenia kredytu zaciągniętego w 2018 r. przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu o kwotę 33 112 000 zł, tj. do kwoty 36 800 000 zł, na skutek zmiany sposobu zabezpieczenia tego kredytu.

Potencjalne zobowiązania Samorządu Województwa z tytułu udzielonych poręczeń na koniec 2021 r. wynosiły 322 741 956,53 zł.

IV. REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2007–2013

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
1.	Realizacja zadań związanych z rozliczeniami finansowymi i odzyskiwaniem środków od beneficjentów w ramach RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka
2.	Realizacja polityki wyjścia w zakresie instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka
3.	Nadzór nad zarządzaniem środkami zwrotnymi pozostałymi po realizacji RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka

Ad.1. Realizacja zadań związanych z rozliczeniami finansowymi i odzyskiwaniem środków od beneficjentów w ramach RPO WP 2007–2013

Realizacja zadania wynika z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013, a także z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2019 r., poz. 1295 z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.), ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2020 r., poz. 1427 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Celem realizacji zadania jest m.in. windykacja od beneficjentów środków finansowych przypisanych do zwrotu na podstawie decyzji przekazanych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego w zakresie RPO WP 2007–2013, realizacja płatności środków na rzecz beneficjentów w wyniku ostatecznych rozstrzygnięć spraw sądowno-administracyjnych oraz rozliczanie zwrotów dokonanych przez beneficjentów i weryfikacja poprawności naliczonych kwot odsetek. Za realizację zadania odpowiada Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim.

Wobec beneficjentów, którzy nie zgodzili się z wydanymi decyzjami zwrotowymi, w wyniku odwołań wszczęte zostały postępowania sądowno-administracyjne, a następnie egzekucyjne. Na dzień 31 grudnia 2021 r. dotyczyły one jeszcze 16 projektów. Jednocześnie prowadzone było 5 postępowań upadłościowych.

Z dotychczas prowadzonych postępowań egzekucyjnych, 22 zakończyło się częściowym lub całkowitym odzyskaniem środków. W przypadku trzech projektów sprawy zakończyły się umorzeniem postępowania oraz w przypadku dwóch upadłością nieoszukańczą. W przypadku jednego projektu zapadł wyrok niekorzystny dla IZ, w którym nastąpiła wypłata środków dla beneficjenta w kwocie 37 700,00 zł. Kwota odzyskanego dofinansowania ze środków europejskich i budżetu państwa w odniesieniu do zakończonych postępowań wynosi 8 089 621,65 zł. Łączna kwota odzyskanych środków w sprawach zakończonych i niezakończonych obejmująca dofinansowanie z EFRR, budżetu państwa oraz odsetki i opłaty prolongacyjne wynosi 9 938 888,07 zł.

Ad.2. Realizacja polityki wyjścia w zakresie instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach RPO WP 2007–2013

Realizacja zadania wynika z art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U.

z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.), art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.), art. 78 ust.7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 2006, Nr 210 z późn. zm.).

Instrumenty inżynierii finansowej wdrożone były w ramach RPO WP 2007–2013, Działanie 1.1. Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, Schemat A. Wsparcie kapitałowe funduszy. Dofinansowanie zostało przekazane 9 pośrednikom finansowym, z którymi zawarto 14 umów o dofinansowanie: Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju, Regionalną Izbę Gospodarczą w Stalowej Woli, Agencję Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A. w Mielcu, Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A., Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o. w Warszawie, Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (wcześniej Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.), Podkarpacką Izbę Gospodarczą w Krośnie, Fundacja Wspomagania Wsi w Warszawie oraz Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego TARR S.A. Okres realizacji projektów przez pośredników finansowych zakończył się z dniem 31 grudnia 2015 r.

Realizowana polityka wyjścia z instrumentów inżynierii finansowej pozostałych po realizacji RPO WP 2007–2013 ma na celu prawidłowe gospodarowanie środkami wycofanymi od dotychczasowych pośredników finansowych. Środki te, po wykonaniu zobowiązań wynikających z zawartych umów o dofinansowanie są ponownie wykorzystywane na realizację celów określonych w art. 78 ust. 7 ww. rozporządzenia.

Zarząd Województwa Podkarpackiego odpowiada za przyjęcie i wdrożenie polityki wychodzenia z instrumentów inżynierii finansowej, a także opracowanie warunków wykorzystania środków zwróconych z tych instrumentów, jako ich wyłączny dysponent. W celu dalszego zarządzania i dysponowania ww. środkami z dotychczasowymi pośrednikami finansowymi podpisano 14 aneksów do umów zwanych umowami „Strategia Wyjścia”, które określiły zasady czasowego przekazania w zarządzanie wkładów finansowych oraz wszystkich przychodów związanych z obrotem tymi środkami. Umowy „Strategia Wyjścia” regulują szczegółowe zasady, tryb i warunki zarządzania przekazanym wkładem finansowym po zakończeniu realizacji Projektu oraz zasady jego zwrotu. Aktualnie wszyscy pośrednicy przystąpili do etapu wycofywania wolnych środków na rachunek założony w Banku Gospodarstwa Krajowego. Łączna kwota wycofywanych środków od wszystkich pośredników finansowych szacowana jest na około 120 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2021 r. środki zwrócone przez pośredników wynoszą 102,013 mln zł.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną, która negatywnie wpływa na kondycję ekonomiczno-finansową przedsiębiorców z sektora MŚP, Zarząd Województwa Podkarpackiego, przychyliając się do pisemnych próśb Pośredników finansowych podjął szereg działań w celu ograniczenia negatywnych skutków epidemii oraz zrekompensowania strat MŚP spowodowanych epidemią COVID-19. W tym celu w dniu 6 kwietnia 2020 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego wyraził zgodę na możliwość wprowadzenia zmian w dotychczas obowiązujących umowach pożyczkowych/poręczeniowych z ostatecznymi odbiorcami, polegających na aneksowaniu umów pożyczkowych w zakresie tymczasowego zawieszenia spłaty kapitału i odsetek, co oznacza udzielenie dodatkowej karencji w spłacie, na okres nie dłużej niż do 6 miesięcy.

W dniu 8 grudnia 2020 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego ponownie wyraził zgodę dla Pośredników Finansowych na możliwość wydłużenia o kolejne 6 miesięcy stosowania ulg w spłacie pożyczek i poręczeń oraz na wprowadzenie zmian w dotychczas obowiązujących umowach pożyczkowych/poręczeniowych z ostatecznymi odbiorcami.

Ad.3. Nadzór nad zarządzaniem środkami zwrotnymi pozostałymi po realizacji RPO WP 2007–2013

Realizacja zadania wynika art. 44 oraz art. 78 ust.7 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., art. 43 ust. 5 Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, art. 152 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.), art. 41

ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 383 z późn. zm.).

Celem zadania realizowanego przez Województwo Podkarpackie jest zapewnienie odpowiedniego mechanizmu przepływów finansowych, zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa, tak aby zapewnić dalsze, możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych, wycofywanych z instrumentów finansowych pozostałych po realizacji RPO WP 2007–2013. Zadanie to jest realizowane w drodze powierzenia w zarządzanie Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju Sp. z o.o. środków, które są sukcesywnie uwalniane przez dotychczasowych pośredników finansowych. W tym celu, w dniu 25 września 2017 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podpisał z PFR Sp. z o.o. umowę powierzenia na okres 10 lat, deklarując docelową kwotę środków zwrotnych w wysokości 120 mln zł.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. działa w obszarze wsparcia rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w szczególności poprzez udzielanie pożyczek i poręczeń. Oferta Spółki kierowana do przedsiębiorców z sektora MŚP przeznaczona jest w szczególności dla tych firm, które mają utrudniony dostęp do finansowania na rynku. Na dzień 31 grudnia 2021 r. łączna kwota środków przekazanych Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju Sp. z o.o. wyniosła 102,013 mln zł.

Fundusz wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu przedsiębiorców z sektora MŚP na nowe produkty finansowe corocznie poszerza swoją ofertę o nowe pożyczki m. in w oparciu o Program pomocowy de minimis.

REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>
1.	Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług

Zgodnie z zapisami art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r., poz. 1057), za prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) jest Zarząd Województwa Podkarpackiego. Realizacja RPO WP 2014-2020 jest jednym z zadań wynikających z art. 14 ustawy o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.), a także odzwierciedla cele i priorytety *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030*.

RPO WP 2014-2020 jest dokumentem określającym obszary oraz szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa podejmują lub mają zamiar podjąć w celu wzmocnienia i efektywnego wykorzystania gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa, przy zastosowaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Formułuje on ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

W ramach systemu instytucjonalnego RPO WP 2014-2020 funkcjonują następujące instytucje:

- Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 (IZ RPO WP) jednocześnie pełniąc funkcję Instytucji Certyfikującej – Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014–2020 realizuje zadania (2021 r.) poprzez:

- Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym – koordynacja RPO WP 2014-2020, wdrażanie OP X,
- Departament Wspierania Przedsiębiorczości – wdrażanie OP I,
- Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego – wdrażanie OP II-VI,
- Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej – prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjno- promocyjnym dot. RPO WP 2014-2020,
- Biuro Certyfikacji wydatków RPO 2014-2020 – pełniące funkcję Instytucji Certyfikującej,
- Departament Organizacyjno-Prawny – funkcja wspomagająca wdrażanie OP X,
- Departament Budżetu i Finansów – obsługa finansowa RPO WP 2014–2020 w zakresie środków krajowych,
- Departament Kontroli – kontrola finansowa beneficjentów RPO WP 2014–2020, kontrola beneficjentów OP X,
- Koordynator ds. środowiska w ramach IZ RPO WP 2014–2020 – wsparcie merytoryczne w zakresie aspektów ochrony środowiska.
- Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie (IP WUP) - wdrażanie OP VII-IX,
- Instytucja Pośrednicząca – Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (IP ZIT) – realizacja projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

Przy Instytucji Zarządzającej funkcjonuje, powołany Uchwałą Nr 372/7797/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2017 r., Rzecznik Funduszy Europejskich dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, umiejscowiony w Kancelarii Zarządu. Do zadań Rzecznika należy przede wszystkim przyjmowanie

zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji RPO WP 2014-2020 oraz formułowanie propozycji usprawnień dla IZ.

W dniu 24 września 2020 r. Zarządzeniem Nr 45/2020 Marszałka Województwa Podkarpackiego, wyznaczono 2 Koordynatorów do spraw dostępności w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Do zadań Koordynatorów należy realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Ponadto, na mocy Zarządzenia Nr 54/2021 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 10 sierpnia 2021 r. powołany został Koordynator ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, do którego zadań należy m.in. monitorowanie zachowania zasady równego traktowania w procesie wdrażania Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, monitorowanie przestrzegania *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020* oraz 2021-2027 oraz udział w pracach Komitetów Monitorujących RPO WP 2014-2020 oraz Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027.

W zakresie systemu realizacji opracowane zostały następujące dokumenty warunkujące właściwe wdrażanie Programu, tj.:

- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 25 sierpnia 2015 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 21 grudnia 2021 r.),
- Opis Funkcji i Procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zatwierdzony przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 25 sierpnia 2015 r.
- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego jako całość 27 października 2015 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 13 kwietnia 2021 r.),
- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej z zakresu realizacji instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 22 marca 2016 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 23 marca 2021 r.),
- Instrukcja realizacji projektów w osi priorytetowej X Pomoc techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 07 lipca 2015 r. (aktualizacja dokumentu: 26 października 2021 r.).

Renegocjacje RPO WP 2014-2020 (Instrument REACT-EU)

REACT-EU to inicjatywa Unii Europejskiej obejmująca dodatkowe środki w ramach Polityki Spójności na lata 2014-2020, której celem jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom społeczno-gospodarczym pandemii COVID-19. Instrument zakłada jak najszybsze uruchomienie inwestycji w walce z kryzysem wywołanym przez COVID-19, przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki i wzmocnienia jej odporności na wypadek potencjalnych przyszłych kryzysów.

Celem implementacji instrumentu REACT-EU, IZ RPO WP dokonała w 2021 r. przeglądu Programu. W ramach pierwszej transzy, Województwo Podkarpackie otrzymało na ten cel 24 639 433 euro.

W związku z tym, w RPO WP 2014-2020 zaprogramowano 2 dodatkowe osi priorytetowe:

- OP XI *RACT-EU* – na projekty z listy rezerwowej z Działania 2.1 *Podniesienie efektywności i dostępności e-usług* (7 884 619 euro) oraz projekty z listy rezerwowej w ramach Działania 3.1 *Rozwój OZE* (15 769 237 euro)
- OP XII *Pomoc Techniczna RACT-EU* - na działania edukacyjne, informacyjno-promocyjne oraz komunikacyjne (985 577 euro).

Przy okazji powyższych zmian, w związku z powstałymi oszczędnościami lub niezagospodarowanymi środkami, w programie dokonano również wewnętrznych przesunięć środków niezwiązanych

z instrumentem REACT-EU (w ramach OP I, OP III, OP IV, OP VI, OP VIII i OP IX) oraz rekalkulacji wartości docelowych wskaźników wynikających z tych realokacji lub potrzeby ich urealnienia.

Zmiany RPO WP 2014-2020 zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020 (Uchwała Nr 206/XXIII/2021 z dnia 14 października 2021 r.) i zaakceptowane decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej C(2021) 8538 z dnia 25 listopada 2021 r. W dniu 29 grudnia 2021 r. Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 347/6889/21 IZ RPO WP przyjęła zmieniony Program.

Stan realizacji RPO WP 2014-2020

Źródłem prezentowanych danych są raporty wygenerowane z SL2014 według stanu na 31 grudnia 2021 r. Do obliczeń przyjęto kurs Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 30 grudnia 2021 r. (1 euro = 4,5960 zł).

RPO WP 2014-2020 realizowany jest przy udziale środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w łącznej wysokości 2 138 883 193,00 euro (9 830 307 155,03 zł), z czego wartość środków EFRR wynosi 1 544 156 627,00 euro (7 096 943 857,69 zł) - w tym środki REACT-EU – 24 639 433,00 euro (113 242 834,07 zł), zaś wartość środków EFS – 594 726 566,00 euro (2 733 363 297,34 zł).

Tabela. Podział alokacji RPO WP 2014-2020

Numer i nazwa osi priorytetowej	Alokacja UE ogółem [euro]
I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	377 613 153,00
II. Cyfrowe Podkarpackie	71 076 859,00
III. Czysta energia	253 741 612,00
IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	185 926 434,00
V. Infrastruktura komunikacyjna	401 743 291,00
VI. Spójność przestrzenna i społeczna	229 415 845,00
VII. Regionalny rynek pracy	232 285 393,00
VIII. Integracja społeczna	165 385 909,00
IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	118 352 244,00
X. Pomoc techniczna	78 703 020,00
XI. REACT-EU	23 653 856,00
XII. Pomoc techniczna REACT-EU	985 577,00
Suma EFRR (w tym REACT – EU)	1 544 156 627,00
Suma EFS	594 726 566,00
Razem:	2 138 883 193,00

Źródło: RPO WP 2014-2020 – wersja z dnia 29 grudnia 2021 r.

Ogłoszone nabory wniosków

Do końca 2021 r. ogłoszone zostały 264 nabory wniosków bez naborów o statusie „unieważniony” (w tym 13 w 2021 r.) – zarówno w trybie konkursowym, pozakonkursowym, jak i nadzwyczajnym - na łączną kwotę 10 441 894 612,73 zł. W ramach EFRR ogłoszono 135 naborów na kwotę 7 684 704 098,33 zł, a w zakresie EFS, 129 naborów na kwotę 2 757 190 514,40 zł.

Projekty wybrane do dofinansowania

W wyniku przeprowadzonych naborów do dofinansowania wybranych zostało 3 667 projektów (w tym 264 w 2021 r.), dla których wkład UE wyniósł 9 108 270 161,05 zł - 92,65% alokacji RPO WP. W ramach EFRR wybrano do dofinansowania 1 999 projektów o łącznej wartości wkładu UE 6 542 363 312,13 zł, co stanowi 92,19% alokacji EFRR. Natomiast w zakresie EFS do dofinansowania wyłoniono 1 668 projektów o łącznej wartości wkładu UE 2 565 906 848,92 zł (93,87% alokacji EFS).

Zawarte umowy/decyzje o dofinansowanie projektów

Do dnia 31 grudnia 2021 r. z beneficjentami podpisano 3 394 umów/decyzji o dofinansowanie projektów (w tym 240 w 2021 r.), dla których wkład UE wyniósł 8 917 192 804,16 zł (90,71% alokacji RPO WP). W zakresie EFRR podpisano 1 850 umowy/decyzje o łącznej wartości wkładu UE 6 378 100 322,69 zł (89,87% alokacji EFRR). W ramach EFS podpisano 1 544 umów/decyzji

o dofinansowaniu o łącznej wartości wkładu UE 2 539 092 481,47 zł (92,89% alokacji EFS). Na poziomie 16 RPO, wartość kontraktacji kształtowała się w przedziale między 89,22% a 96,68%.

Wnioski o płatność beneficjentów i płatności na rzecz beneficjentów

Do końca 2021 r. zatwierdzono 21 021 wniosków o płatność (w tym 3 466 w 2021 r.) na kwotę wkładu UE 6 882 906 448,19 zł (70,02% alokacji RPO WP). W ramach EFRR w analizowanym okresie zatwierdzono 9 362 wnioski o płatność o łącznej wartości wkładu UE 4 926 690 726,82 zł (69,42% alokacji EFRR). W zakresie EFS liczba zatwierdzonych wniosków o płatność wynosi 11 659 (wkład UE 1 956 215 721,37 zł, co stanowi 71,57% alokacji EFS). Wg stanu na 31 grudnia 2021 r., Województwo Podkarpackie na poziomie kraju plasuje się na 3. miejscu pod względem tempa płatności. Na poziomie 16 RPO, wartość minimalna wkładu UE w odniesieniu do alokacji programu we wnioskach o płatność wyniosła 54,67%, a maksymalna 74,16%.

Do dnia 31 grudnia 2021 r., Beneficjentom wypłacono środki w wysokości 7 587 009 989,03 zł, z czego środki UE stanowiły 7 273 731 490,60 zł (73,99% alokacji Programu).

Certyfikacja

W ramach 129 wniosków o płatność przekazanych przez IC RPO WP do KE, zadeklarowano kwotę UE 7 278 039 308,42 zł – 74,04% alokacji RPO WP, z czego w zakresie EFRR przekazano 64 wnioski o płatność na kwotę 5 355 336 917,88 zł – 75,46% alokacji EFRR, natomiast w ramach EFS przekazano 65 wniosków o płatność na kwotę 1 922 702 390,54 zł – 70,34% alokacji EFS.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. KE zrefundowała środki w wysokości 6 504 522 507,08 zł.

Zasada automatycznego anulowania zobowiązań (n+3)

Na koniec 2021 r. poziom certyfikacji środków (kwota wnioskowana do KE) wyniósł niemal 78% alokacji RPO WP (przyrost o 15 p.p w stosunku do roku 2020), a prognozę wniosków o płatność do KE zrealizowano na poziomie 101% (334,37 mln euro). Minimalny próg certyfikacji (969 mln euro) wymagany dla realizacji zasady n+3 na koniec 2021 r. osiągnięto na poziomie 171,85%.

Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjno- promocyjnym

Działania informacyjno- promocyjne w 2021 r. realizowane były przez IZ w ramach projektu Pomocy technicznej pn.: *Wsparcie procesu wdrażania RPO WP 2014-2020 poprzez działania o charakterze edukacyjno-promocyjnym w 2021 roku*. Miały na celu wsparcie wykorzystania środków z RPO dla rozwoju regionu. Działania te były prowadzone zgodnie ze Strategią komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz Rocznym planem działań informacyjnych i promocyjnych na 2021 rok, przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego. Były one adresowane do faktycznych i potencjalnych beneficjentów, faktycznych i potencjalnych uczestników projektów a przede wszystkim do odbiorców rezultatów i ogółu społeczeństwa. Służyły głównie:

- prezentacji efektów wykorzystania Funduszy Europejskich w regionie,
- pokazaniu dobrych praktyk realizacji inwestycji przez beneficjentów Funduszy Europejskich,
- promocji beneficjentów i ich projektów.

Wszelkie informacje przekazywane były za pośrednictwem Internetu, mediów społecznościowych, prasy, radia, telewizji oraz konsultacji w ramach działalności sieci PIFE Województwa Podkarpackiego.

W 2021 r. IZ RPO prowadziła:

- portal www.rpo.podkarpackie.pl, który w 2021 r. odnotował 1 000 000 odwiedzin,
- fanpage <https://www.facebook.com/funduszeuropejskiedlapodkarpacia> do końca 2021 r. uzyskał 13 785 polubień,
- kanał na YouTube <https://www.youtube.com/c/OdmienionePodkarpackie/featured> do końca 2021 r. kanał uzyskał 671 followersów,
- profil na Instagramie: <https://www.instagram.com/explore/tags/funduszeuropejskiedlapodkarpacia/> – profil do końca 2021 r. uzyskał 1 033 obserwujących.

Przeprowadzona została kampania o szerokim zasięgu, której celem był wzrost wiedzy o korzyściach wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej, budowa pozytywnych skojarzeń i emocji na temat unijnego wsparcia w województwie podkarpackim, pobudzenie i inspiracja społeczeństwa do

sięgania po informacje na temat możliwości, które pojawią się w ramach perspektywy finansowej 2021-2027.

Ponadto zorganizowano 13 szkoleń on-line dla beneficjentów, w których wzięło udział łącznie 673 osób. Z uwagi na postęp w rozwoju pandemii, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo zrezygnowano z organizacji wydarzeń skupiających większe ilości osób. Ponadto zmieniono formułę ich realizacji na on-line lub hybrydową, a z niektórych zrezygnowano. W 2021 r. działania w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich koncentrowały się w Krośnie i Bóbrce. W ramach trzydniowego eventu odbyły się transmisje online, podczas których przekazane zostały informacje o Funduszach Europejskich i możliwościach, jakie ze sobą niosą. W działaniach tych wzięły udział Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich. Warsztaty poprowadzili eksperci z PIFE jak również specjaliści z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Wśród najważniejszych dotychczasowych efektów rzeczowych realizacji Programu, wymienić można (na podstawie wniosków o płatność pośrednią):

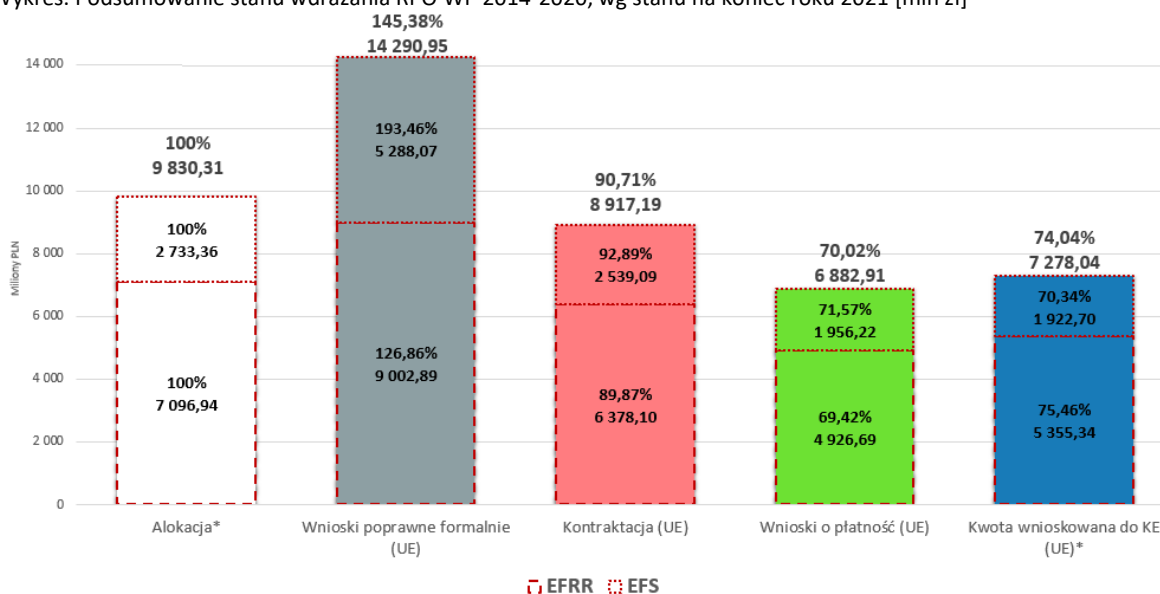
- Wsparcie 2 253 przedsiębiorstw (niepowtarzających się - na podstawie wniosku o płatność końcową),
- Przygotowanie prawie 50 ha terenów pod inwestycje, co stanowi ponad 74% realizacji celu końcowego,
- Udostępnienie on-line 1 180 usług publicznych o stopniu dojrzałości co najmniej 3, wobec wartości docelowej na koniec 2023 r. wynoszącej 1 800 szt.,
- 79 podmiotów udostępniło on-line informacje sektora publicznego (wartość docelowa dla 2023 r. – 100 szt.),
- Zmniejszenie o 118 094 222,35 kWh rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych, co stanowi ponad 98% realizacji celu końcowego,
- Ponad 227 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii z OZE w stosunku do wartości docelowej 230 MW,
- Wsparcie 36 Punktów Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych (102,86% celu końcowego),
- Wybudowanie/przebudowanie ponad 674 km sieci kanalizacji sanitarnej wobec wartości docelowej na koniec 2023 r. wynoszącej 740 km,
- Zakup/modernizację 191 jednostek taboru pasażerskiego publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej, co stanowi ponad 106% realizacji celu końcowego,
- Budowę/przebudowę/modernizację 134 km dróg wobec spodziewanej wartości docelowej ponad 200 km,
- Zakup 9 jednostek taboru kolejowego o pojemności 3 076 osób,
- Zakup 72 respiratorów wobec wartości docelowej na koniec 2023 r. wynoszącej 75 respiratorów,
- Wsparcie 6 laboratoriów celem zwiększenia możliwości testowania COVID-19 (100% celu końcowego),
- Zakup 22 karetek pogotowia w celu wsparcia leczenia COVID-19 (100% celu końcowego),
- Zakup sprzętu medycznego o łącznej wartości ponad 16,6 mln zł w celu wsparcia leczenia COVID-19, co stanowi ponad 72% realizacji celu końcowego,
- Utworzenie 1 008 miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej (cel końcowy zrealizowany na poziomie 100%),
- Utworzenie łącznie 65 411 miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (w ramach PI 9a – 350 miejsc, 100% realizacji celu końcowego, w ramach PI 10a - 65 061 miejsc, 108,44% realizacji celu końcowego),
- Objęcie wsparciem 40 108 osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi),
- Uzyskanie kwalifikacji zawodowych lub nabycie kompetencji przez 72 213 osób,
- Przyznanie 7 567 osobom bezwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- Utworzenie 7 952 miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- Utworzenie 2 113 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,

- Zgłoszenie się ponad 24,5 tys. osób na badania profilaktyczne oraz objęcie ponad 34 tys. osób programem zdrowotnym, dzięki interwencji EFS,
- Objęcie wsparciem ponad 44 tys. osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym w ramach PI 9i: 6 514 osób objęto usługami aktywnej integracji, w ramach PI 9iv: 15 144 osoby objęto usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym zaś 16 350 osób usługami zdrowotnymi, w ramach PI 9v: 6 233 osoby objęte usługami świadczonymi przez podmioty ekonomii społecznej),
- Spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie 1 676 osób zaczęło poszukiwać pracy po opuszczeniu programu, 2 326 osób podjęło pracę po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) oraz 2 860 osób uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje po opuszczeniu programu,
- Wsparcie 3 219 miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektów,
- Utworzenie 2 023 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
- Objęcie wsparciem 17 758 osób z niepełnosprawnościami (w ramach PI 9i: 3 018 osób, PI 9iv: 13 198 osób, PI 9v: 1 542 osób),
- Dofinansowanie 7 817 miejsc wychowania przedszkolnego,
- Wsparcie 61 814 uczniów w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych, w postaci m. in. zajęć dydaktyczno- wyrównawczych i rozwijających w szkołach,
- Wyposażenie 487 szkół i placówek systemu oświaty w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych,
- Dopuszczenie 187 szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego,
- 15 127 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczyło w stażach i praktykach u pracodawców,
- 30 219 osób uczestniczyło w pozaszkolnych formach kształcenia,
- Objęcie wsparciem stypendialnym 4 372 zdolnych uczniów.

Według stanu na koniec 2021 r. zrealizowanych zostało już 2 610 projektów (projekty zakończone), dla których wkład UE wyniósł 5 271 371 033,74 zł. Stanowi to ponad 76,90 % dotychczas podpisanych umów/decyzji o dofinansowaniu projektów (3 394 umów/decyzji).

Podsumowanie stanu wdrażania RPO WP 2014 – 2020 na koniec 2021 r.

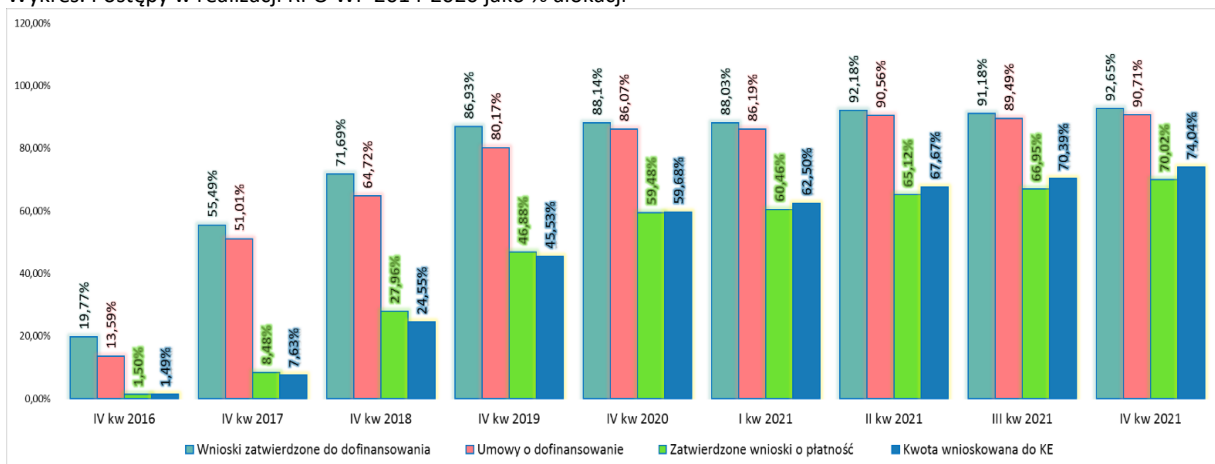
Wykres. Podsumowanie stanu wdrażania RPO WP 2014-2020, wg stanu na koniec roku 2021 [mln zł]

*kurs euro z dnia 30 grudnia 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zarządzania RPO na podstawie SL2014 – stan na dzień 31.12.2021 r.

Wykres. Postępy w realizacji RPO WP 2014-2020 jako % alokacji

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zarządzania RPO na podstawie SL2014 – stan na dzień 31.12.2021 r.

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PODMIOTU WDRAŻAJĄCEGO/INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ DELEGOWANYCH W RAMACH PROW NA LATA 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030
1.	Realizacja zadań w zakresie podmiotu wdrażającego/instytucji pośredniczącej dla działań delegowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	Polityka rozwoju województwa	Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Priorytetem Programu jest poprawa konkurencyjności sektora rolnego z jednoczesnym uwzględnieniem celów środowiskowo-klimatycznych. Przede wszystkim wspierana jest restrukturyzacja i modernizacja gospodarstw rolnych oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Istotnym elementem Programu są działania wspierające modernizację gospodarstw rolnych. Samorząd Województwa w zakresie działań delegowanych wdraża poszczególne poddziałania/typy operacji w ramach trzech działań, tj.:

1. Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa:
  - a) scalanie gruntów
2. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich:
  - a) wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii:
    - gospodarka wodno-ściekowa,
    - budowa lub modernizacja dróg lokalnych,
  - b) wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury:
    - inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne,
    - kształtowanie przestrzeni publicznej,
    - inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów,
  - c) wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej:
    - ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego,
3. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER:
  - wsparcie przygotowawcze,
  - wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
  - przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania
  - wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji.

W związku z wprowadzeniem tzw. okresu przejściowego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 został wydłużony o 2 lata. Województwo podkarpackie w ramach wydłużonej o dwa lata perspektywy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich otrzymało dodatkowe środki w wysokości ponad 108 mln euro, co oznacza zwiększenie dotychczasowej alokacji dla naszego województwa o ponad 55 %. Jest to najwyższa alokacja w kraju. Po zwiększeniu budżetu PROW 2014 -

2020/22 łączna kwota wsparcia dla województwa podkarpackiego wynosi ponad 303 mln euro czyli blisko 1,4 mld zł.

Realizacja poszczególnych działań wdrażanych przez samorząd województwa w ramach PROW w 2021 roku przedstawia się następująco:

Scalanie gruntów

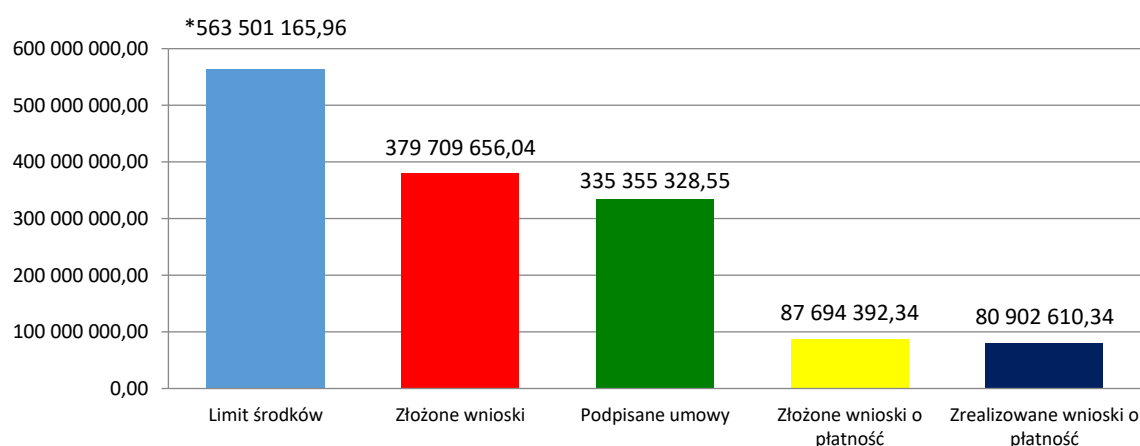
Województwo podkarpackie charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem agrarnym, wiele gospodarstw użytkuje liczne małe rozproszone działki rolne. Dlatego też w celu wzrostu konkurencyjności sektora rolnego podjęte zostały działania na rzecz poprawy struktury obszarowej gospodarstw poprzez udzielenie pomocy w ramach PROW na scalanie gruntów rolnych. Z uwagi na strukturę agrarną, Podkarpackie dysponuje najwyższą alokacją w skali całego kraju. Pomoc przyznawana jest na operacje w zakresie prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego. Jej beneficjentami są Starostwa Powiatowe. Rok 2021 to kontynuacja realizacji działania w ramach przeprowadzonych naborów wniosków.

Łączne dane z przeprowadzonych pięciu naborów wniosków:

Po przeprowadzonych pięciu naborach łącznie zawarto 38 umów o przyznanie pomocy, a zakontraktowane środki łącznie wyniosą 335 355 328,55 zł. To stawia województwo w pozycji lidera, jeżeli chodzi o unijne dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 r. łączny obszar scalonych gruntów wyniesie 29 928,91 ha. Liczba gospodarstw uczestniczących w scaleniu wyniesie 8 711, a planowanych do budowy jest 674,41 km dróg, natomiast przebudowanych ma być około 619,78 km dróg. Najwięcej gruntów zostanie scalonych w powiecie jarosławskim – około 9 293 ha, przeworskim – 8 850 ha oraz leżajskim – około 4 000 ha.

W ramach powyższego instrumentu wsparcia zaplanowano ogłoszenie kolejnego naboru wniosków o dofinansowanie. Jest to możliwe dzięki zwiększonemu limitowi środków przyznanych dla województwa podkarpackiego, w wyniku wprowadzenia okresu przejściowego w realizacji PROW 2014-2020 w latach 2021-2022 oraz na działanie „Scalanie gruntów”.

Wykres. Realizacja działania „Scalanie gruntów” (po pięciu naborach wniosków o przyznanie pomocy) według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Budowa lub modernizacja dróg lokalnych

Pomoc w ramach działania przyznawana jest na operacje w zakresie budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych. Nabór wniosków odbył się w 2016 r. Zawarto 138 umów o wartości całkowitej 107 923 172,40 zł, z czego poziom pomocy ze

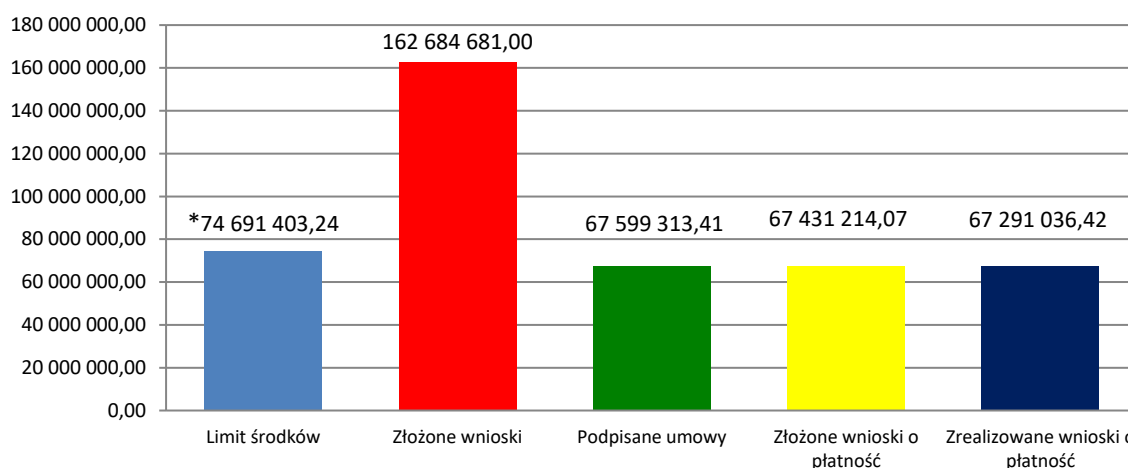
środków EFRROW w formie refundacji wynosi 67 599 313,41 zł. Na inwestycje związane z budową, przebudową lub zmianą nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych otrzymało dofinansowanie 12 powiatów oraz 58 gmin, przebudowanych zostanie blisko 260 km dróg.

Rok 2021 to kontynuacja realizacji działania w ramach naboru, który odbył się w 2016 r. W terminie do 31 grudnia 2021 roku wpłynęło 154 wnioski o płatność o wartości całkowitej 108 580 138,34 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 67 431 214,07 zł. W ramach prowadzonych procedur zrealizowano 154 płatności na kwotę 108 580 138,34 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW wynosi 67 291 036,42 zł.

Zakończonych zostało 138 operacji o wartości całkowitej 108 580 138,34 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 67 291 036,42 zł.

W ramach powyższego instrumentu wsparcia zaplanowano ogłoszenie kolejnego naboru wniosków o dofinansowanie. Jest to możliwe dzięki zwiększonemu limitowi środków przyznanych dla województwa podkarpackiego, w wyniku wprowadzenia okresu przejściowego w realizacji PROW 2014-2020 w latach 2021-2022 oraz na działanie „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”.

Wykres. Realizacja działania „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Gospodarka wodno-ściekowa

Działanie ma na celu rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Kanalizacja i wodociągi są istotne szczególnie w regionach turystycznych i cennych krajobrazowo. Uzbrojenie terenu w tę infrastrukturę umożliwi inwestowanie, co z kolei pozwala na powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze turystycznym, rekreacyjnym, uzdrowiskowym oraz małym przetwórstwie rolno-spożywczym.

Pomoc przyznawana jest na operacje w zakresie dotyczącym budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków. Rok 2021 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru wniosków, który odbył się w 2017 r. drugiego przeprowadzonego w 2019 r. oraz trzeciego w 2020 r.

Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 15 czerwca 2021 r. podjął Uchwałę Nr 288/5674/21 w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanej listy operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”, poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla naboru przeprowadzonego w terminie od 19 października

2020 r. do 11 grudnia 2020 r. Na zaktualizowanej liście operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy znalazło się 24 wnioskodawców.

Łączna wartość dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wynosi 15 937 457,00 zł. 10 wniosków o przyznanie pomocy zostało odrzuconych/wycofanych na etapie procesu oceny wniosków.

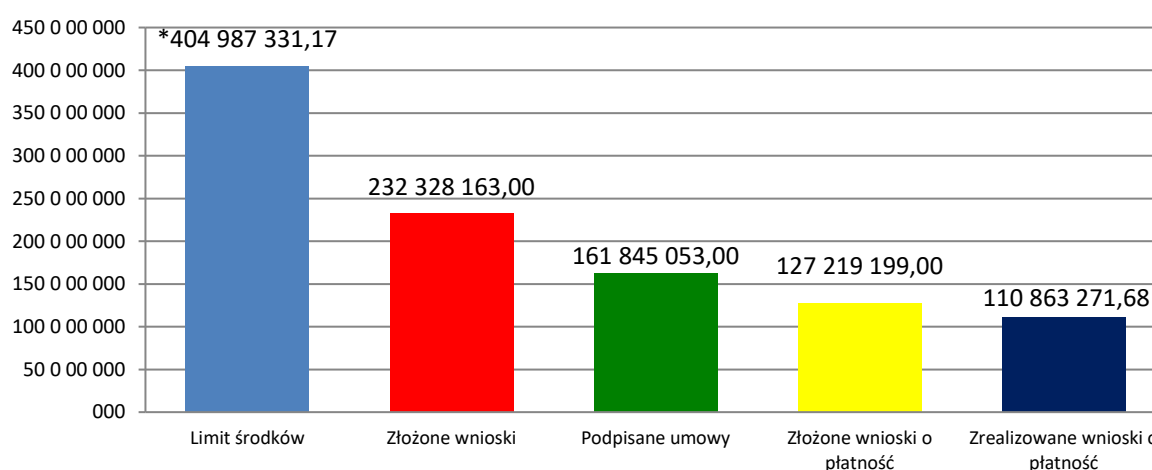
W ramach trzeciego naboru do końca grudnia 2021 r. zostały zawarte 23 umowy o dofinansowanie. Łączna wartość umów to kwota 29 041 130,32 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 14 970 736,00 zł. Jeden z wnioskodawców nie przystąpił do podpisania umowy. Tym samym lista operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy została wyczerpana.

Do końca 2021 r. złożono 2 wnioski o płatność o wartości całkowitej 1 396 006,88 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 793 077,00 zł.

Łączne dane z przeprowadzonych trzech naborów wniosków

W ramach wszystkich trzech naborów złożonych zostało 182 wnioski o przyznanie pomocy. Łączna wartość złożonych wniosków wynosi 463 997 365,85 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 232 328 163,00 zł. Według stanu na koniec grudnia 2021 r. łącznie zostało zawartych 146 umów o wartości 332 574 785,00 zł, kwota pomocy w formie refundacji stanowi 161 845 053,00 zł. Do końca grudnia 2021 r. beneficjenci przedłożyli 157 wniosków o płatność o wartości całkowitej 289 104 357,30 zł, dofinansowanie ze środków EFRROW to 127 219 199,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 138 płatności o wartości 256 752 816,34 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW to 110 863 271,68 zł. Całkowicie zakończonych zostało 87 operacji o wartości 247 200 811,40 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 105 926 728,70 zł. W ramach powyższego instrumentu wsparcia zaplanowano ogłoszenie kolejnego naboru wniosków o dofinansowanie. Jest to możliwe dzięki zwiększonemu limitowi środków przyznanych dla województwa podkarpackiego, w wyniku wprowadzenia okresu przejściowego w realizacji PROW 2014-2020 w latach 2021-2022 oraz na działanie „Gospodarka wodno-ściekowa”.

Wykres. Realizacja działania „Gospodarka wodno-ściekowa” (po trzech naborach wniosków o przyznanie pomocy) według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów

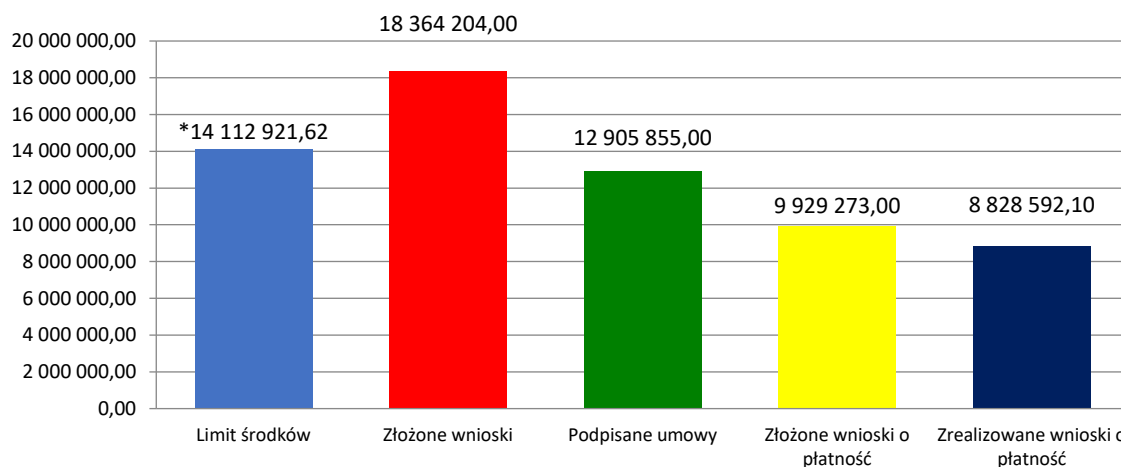
Pomoc na tego typu operacje obejmuje budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów.

W 2021 r. trwała kontynuacja realizacji działania w ramach naborów wniosków przeprowadzonych w 2017 i 2019 r.

Łączne dane z przeprowadzonych trzech naborów wniosków

Po przeprowadzonych trzech naborach wniosków łączna kwota złożonych 21 wniosków o przyznanie pomocy wynosi 18 364 204 zł. Wartość całkowita wszystkich przedłożonych aplikacji to 33 248 599,61 zł. Według stanu na koniec grudnia 2021 r. łącznie zostało zawartych 16 umów o wartości 24 613 216,02 zł, kwota pomocy w formie refundacji stanowi 12 905 855,00 zł. Do końca grudnia 2021 r. zostało złożonych 15 wniosków o płatność o wartości całkowitej 23 135 162,82 zł, z czego dofinansowania ze środków EFRROW wynosi 9 929 273,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 13 płatności na kwotę 20 553 950,70 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW to 8 828 592,10 zł. Całkowicie zakończonych zostało 10 operacji o wartości 19 569 950,70 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW to 8 740 147,10 zł.

Wykres. Realizacja operacji typu „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” (po trzech naborach wniosków o przyznanie pomocy) według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

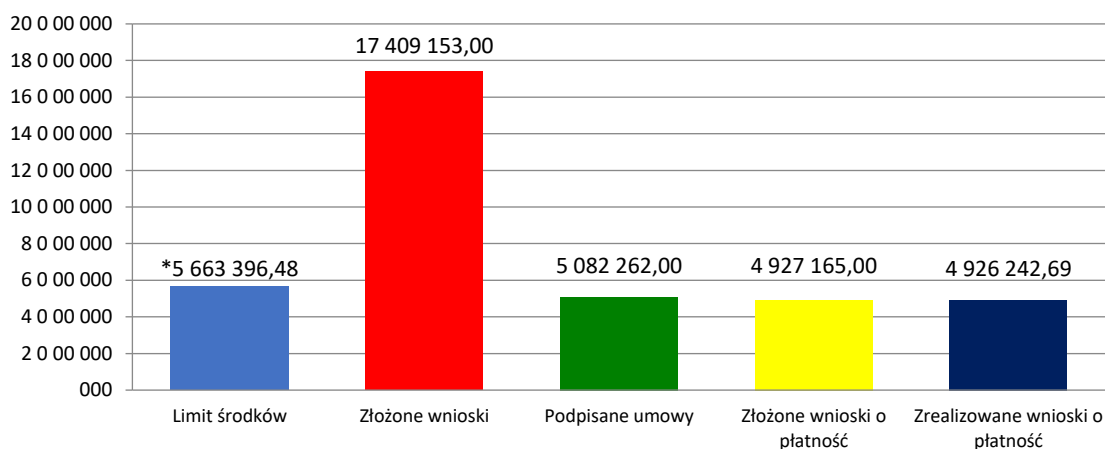
Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne

Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje budowę, przebudowę lub wyposażanie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury.

Rok 2021 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2018 r. Do końca grudnia 2021 r. zawartych zostało 16 umów o dofinansowanie o łącznej wartości 9 041 464,64 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 5 082 262,00 zł. Do końca grudnia 2021 r. wpłynęły 22 wnioski o płatność w wysokości 9 187 831,30 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW wynosi 4 927 165,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 22 płatności o wartości 9 187 831,30 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW to 4 926 242,69 zł. Zakończonych zostało 15 operacji o wartości całkowitej 9 085 164,30 zł, z czego dofinansowanie wynosi 4 860 915,69 zł.

Wykres. Realizacja operacji typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

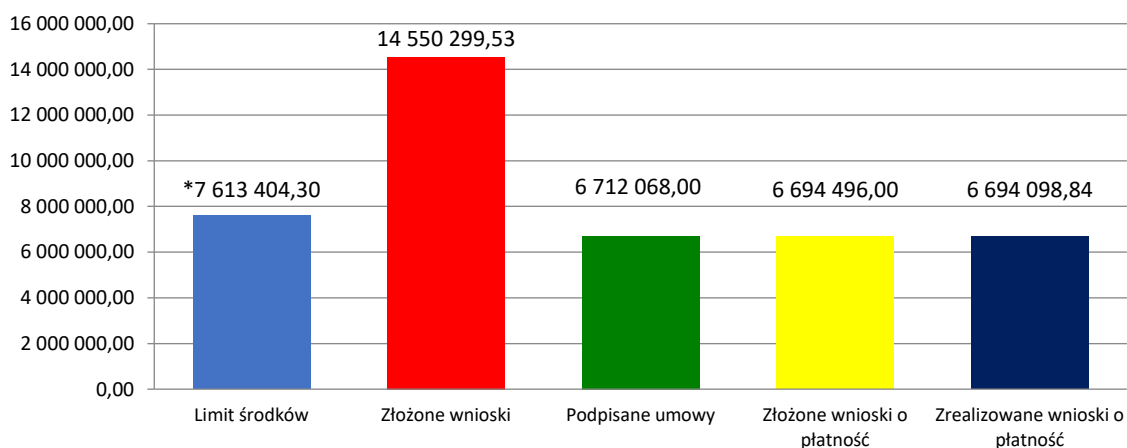
Kształtowanie przestrzeni publicznej

Pomoc przyznawana jest na operacje z zakresu kształtowania przestrzeni publicznej zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego. Rok 2021 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2018 r.

Do końca grudnia 2021 r. zawarte zostały 23 umowy o dofinansowanie o łącznej wartości 11 657 992,67 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 6 712 068,00 zł.

Do końca grudnia 2021 r. wpłynęły 32 wnioski o płatność o wartości 12 569 469,30 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 6 694 496,00 zł. W ramach procedur zrealizowano i zakończono całkowicie 32 operacje o łącznej wartości 12 569 469,30 zł, z czego kwota refundacji ze środków EFRROW to 6 694 098,84 zł. Tym samym lista operacji przewidzianych do dofinansowania w ramach działania została wyczerpana.

Wykres. Realizacja operacji typu „Kształtowanie przestrzeni publicznej” według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

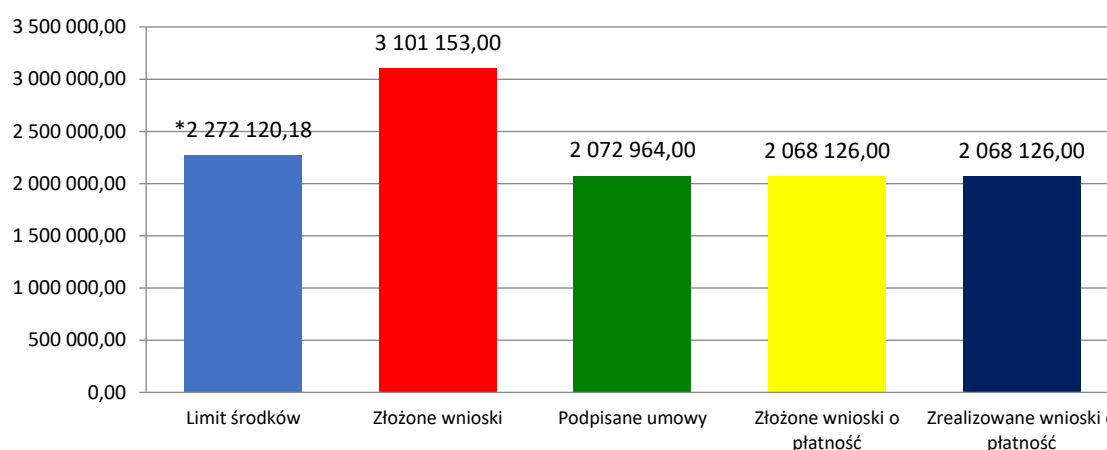
Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego

Pomoc jest przyznawana w zakresie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej. Rok 2021 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2018 r.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. zawartych zostało 5 umów o dofinansowanie o łącznej wartości 3 573 758,12 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 2 072 964 zł. Do końca grudnia 2021 r. wpłynęło 7 wniosków o płatność w wysokości 3 791 844,92 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 2 068 126,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 7 płatności o wartości 3 791 844,92 zł, kwota refundacji ze środków EFRROW to 2 068 126,00 zł. Zakończonych zostało 5 operacji o wartości całkowitej 3 791 844,92 zł, z czego dofinansowanie wynosi 2 068 126,00 zł.

Wykres. Realizacja operacji typu „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31.12.2021 r.

Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER

Celem jest przede wszystkim budowanie kapitału społecznego wsi poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) wspierany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) jest wdrażany przez Lokalne Grupy Działania (LGD), które są rodzajem partnerstwa tworzonego na obszarach wiejskich, zrzeszającego przedstawicieli lokalnych organizacji (z sektora publicznego, gospodarczego i społecznego) oraz mieszkańców danego obszaru wyznaczonego granicą gmin członkowskich.

W województwie podkarpackim funkcjonuje 26 LGD, które obejmują swoim zasięgiem obszar niemal całego województwa podkarpackiego i trzech gmin województwa małopolskiego. Skupiają łącznie 1 524 661 mieszkańców. Budżet poszczególnych LGD jest zróżnicowany i zależy od wielkości obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (LSR). Kwota pomocy wynosi od 5,5 mln zł w przypadku LGD, której liczba ludności jest najmniejsza (ponad 36 tys. mieszkańców). Kwota proporcjonalnie wzrasta do ponad 14 mln zł dla obszaru LSR którego liczba ludności wynosi blisko 110 tys. mieszkańców. LGD dysponują łącznie budżetem w wysokości 227 529 521,50 zł.

Głównym zadaniem LGD jest wybór operacji do finansowania w ramach budżetu określonego w LSR oraz ustalanie kwoty wsparcia. LGD dokonują wyboru operacji na podstawie opracowanych

przez siebie kryteriów wyboru operacji. Ważnym zadaniem jest również aktywizacja społeczności lokalnej oraz udzielanie doradztwa potencjalnym beneficjentom.

Poddziałanie „Wsparcie przygotowawcze”

Wypracowanie mechanizmów współpracy i włączenia lokalnych społeczności w celu przygotowania i opracowania projektu Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) realizowane było poprzez poddziałanie „Wsparcie przygotowawcze”. Nabór wniosków odbywał się w 2015 roku.

W ramach naboru złożonych zostało 26 wniosków o przyznanie pomocy przez Lokalne Grupy Działania mające siedzibę na terenie województwa podkarpackiego. Łączna wartość złożonych wniosków wyniosła 3 102 000,00 zł. Ze wszystkimi LGD zawarto umowy o przyznanie pomocy.

W wyniku weryfikacji wniosków z wszystkimi Lokalnymi Grupami Działania, które złożyły wnioski, zawarte zostały umowy o przyznaniu pomocy finansowej. Pomoc została wypłacona wszystkim LGD w kwocie 3 102 000,00 zł, z czego wartość dofinansowania to 3 102 000,00 zł (w tym EFRROW 1 973 802,60 zł). Wsparcie przygotowawcze jest poddziałaniem zakończonym i rozliczonym.

Poddziałanie „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”

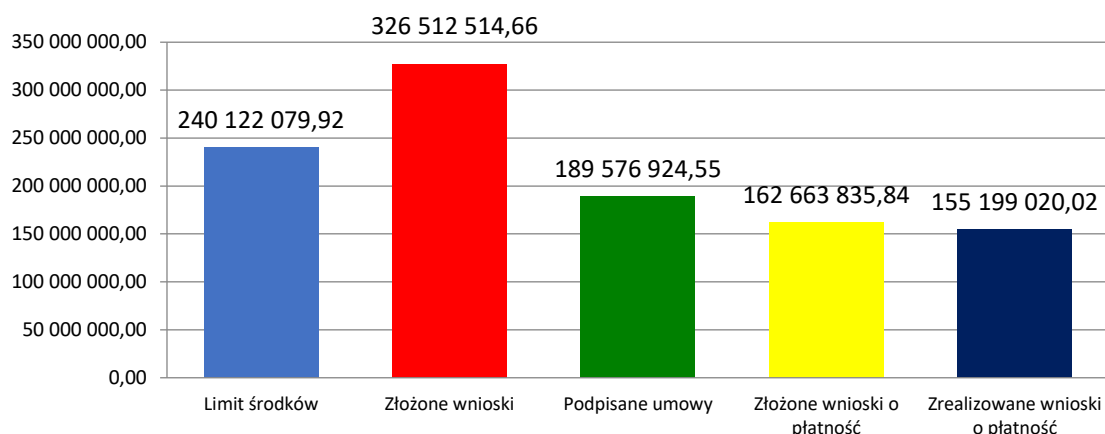
W wyniku przeprowadzonego konkursu na wybór Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność, zostały zawarte umowy o warunkach i sposobie realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Zawarcie powyższych umów umożliwiło LGD ogłoszenie naborów wniosków o przyznanie pomocy realizujących zapisy zawarte w Lokalnej Strategii Rozwoju.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. lokalne grupy działania w ramach swoich budżetów przedłożyły do Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich 2 896 wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie określonym Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2019 r., poz. 664).

Łączna wartość złożonych wniosków wynosi 500 153 009,10 zł, z czego wartość dofinansowania to 326 512 514,66 zł (w tym EFRROW 207 759 904,26 zł). W Departamencie trwa ciągły proces związany z oceną przeprowadzonych naborów w ramach przedłożonych do Samorządu Województwa przez Lokalne Grupy Działania wniosków o przyznanie pomocy. W wyniku pozytywnej oceny przedłożonych wniosków do dnia 31 grudnia 2021 r. zostało podpisanych 1 701 umów na kwotę 267 460 501,60 zł, z czego wartość dofinansowania to 189 576 924,55 zł (w tym EFRROW 120 627 794,16 zł).

W tym okresie wpłynęło 2 173 wniosków o płatność na kwotę 232 910 609,42 zł, z czego wartość dofinansowania do przedłożonych wniosków to 162 663 835,84 zł (w tym EFRROW 103 502 996 zł). W ramach procedur zrealizowano 2 102 płatności w wysokości 221 542 130,42 zł, z czego wartość dofinansowania to 155 199 020,02 zł (w tym EFRROW 98 753 133,86 zł). Całkowicie zakończonych zostało 1 359 operacji o wartości 216 087 584,25 zł, z czego dofinansowanie to 150 042 188,50 zł (w tym EFRROW 95 471 844,44 zł).

Wykres. Realizacja operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Tabela. Wnioski złożone w poszczególnych zakresach w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020 według stanu na 31 grudnia 2021 r.

Lp.	Zakres	Ilość wniosków
1.	Podjęcie działalności gospodarczej	1 283
2.	Rozwój działalności gospodarczej	718
3.	Wzmocnienie kapitału społecznego	57
4.	Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych i powiatowych	38
5.	Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych	9
6.	Budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej	543
7.	Zachowanie dziedzictwa lokalnego	160
8.	Promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych	76
9.	Wspieranie współpracy w zakresie rozwijania rynków zbytu	5
10.	Wspieranie współpracy w zakresie świadczenia usług turystycznych	4
11.	Rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych	3
	RAZEM	2 896

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

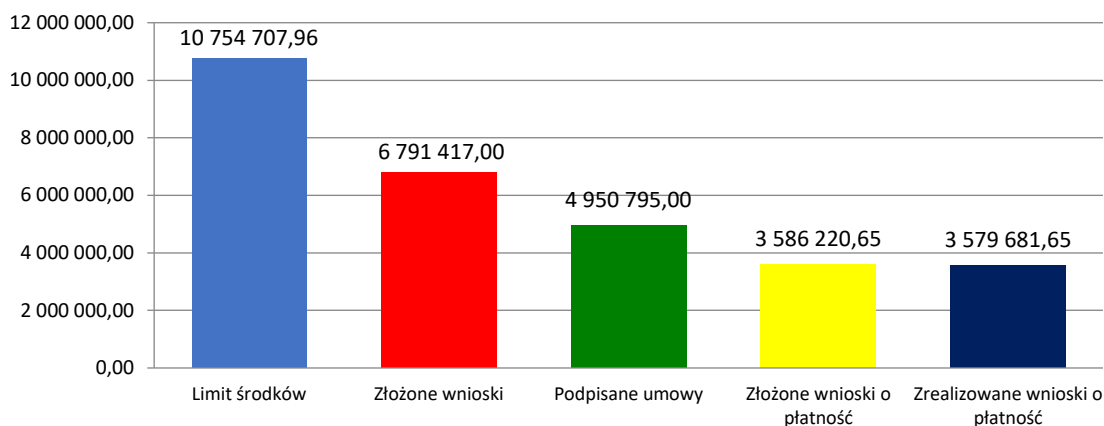
Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Wdrażanie projektów współpracy

O pomoc mogą ubiegać się LGD, których LSR zostały wybrane do realizacji i finansowania ze środków PROW 2014–2020. Projekty współpracy mogą dotyczyć współpracy międzyterytorialnej (pomiędzy LGD w ramach jednego województwa lub różnych województw) lub międzynarodowej.

W ramach poddziałania prowadzony jest ciągły nabór wniosków do wyczerpania środków. W ramach poddziałania Lokalne Grupy Działania do końca grudnia 2021 r. przedłożyły 15 wniosków o przyznanie pomocy. Dwa ze złożonych wniosków zostało wycofanych/odrzuconych. Łączna wartość przedłożonych aplikacji wynosi 7 072 753,27 zł, z czego wartość dofinansowania to 6 791 417,00 zł (w tym EFRROW 4 321 378,59 zł). Zawartych zostało 12 umów na kwotę 4 950 804,10 zł, z czego wartość dofinansowania to 4 950 795,00 zł (w tym EFRROW 3 150 190,82 zł). W tym okresie wpłynęły 44 wnioski o płatność na kwotę 3 631 476,97 zł, z czego wartość dofinansowania do przedłożonych wniosków to 3 586 220,65 zł (w tym EFRROW 2 282 983,97 zł). W ramach procedur zrealizowano 44 płatności w wysokości 3 631 476,97 zł, z czego wartość dofinansowania to 3 579 681,65 zł (w tym EFRROW 2 283 358,46 zł). Całkowicie zakończonych zostało 10 operacji o wartości 3 631 476,97 zł, w tym kwota refundacji wynosi 3 579 681,65 zł (w tym EFRROW 2 277 751,41 zł).

Wykres. Realizacja działania „Wdrażanie projektów współpracy” według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

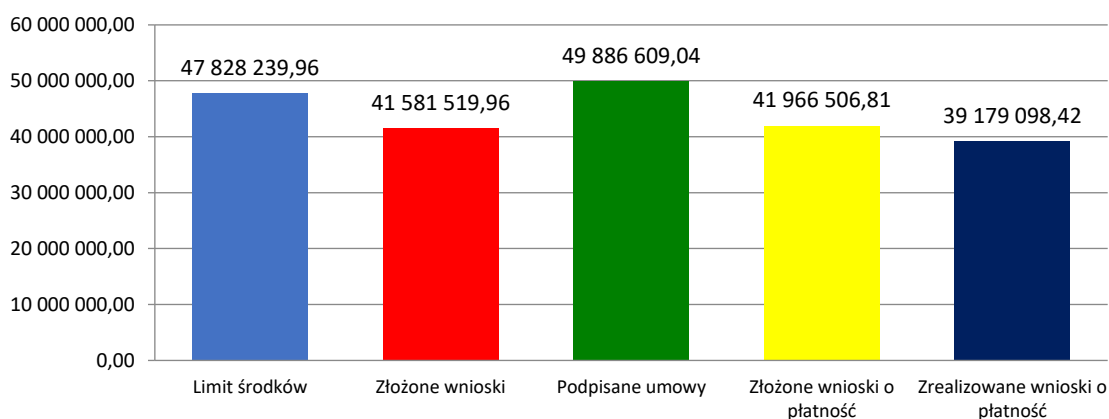
W ramach poddziałania, Lokalne Grupy Działania, które zawarły 26 umów ramowych z Samorządem Województwa Podkarpackiego, przedłożyły wnioski o przyznanie pomocy na pokrycie kosztów związanych z bieżącym funkcjonowaniem oraz wsparciem procesu aktywizacji związanej z realizacją LSR.

Łączna wartość 26 wniosków o przyznanie pomocy wynosi 41 581 519,96 zł, z czego wartość dofinansowania to 41 581 519,96 zł (w tym EFRROW 26 458 321,15 zł).

Ze wszystkimi LGD zostały zawarte umowy o dofinansowanie w ramach działania.

Według stanu na koniec grudnia 2021 r. zostało złożonych 128 wniosków o płatność o wartości całkowitej 41 966 506,81 zł, wartość dofinansowania to 41 966 506,81 zł (EFRROW to 26 703 287,73 zł), w tym 117 wnioski o płatność zostały zrealizowane obejmując wartość całkowitą na poziomie 39 201 598,42 zł, z czego kwota dofinansowania to 39 179 098,42 zł (w tym EFRROW 24 929 659,80 zł).

Wykres. Realizacja działania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

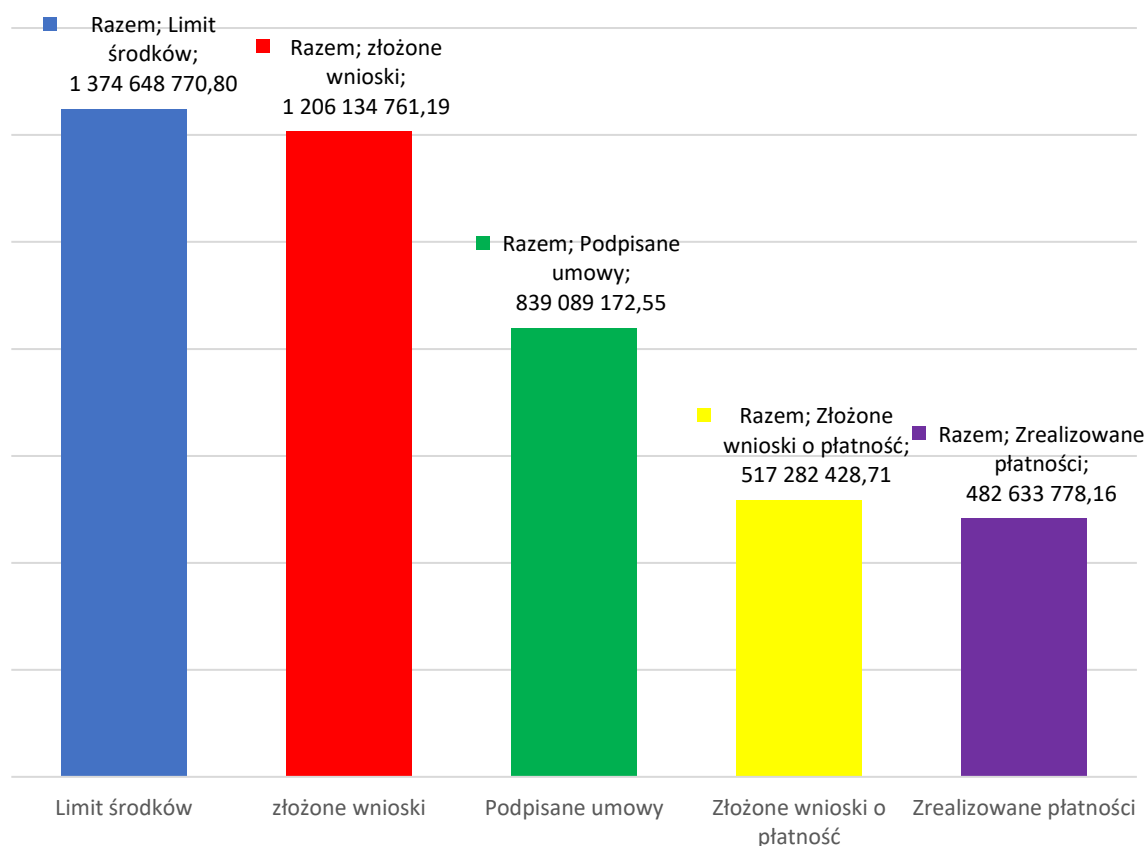
*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Podsumowanie

W ramach działań/poddziałów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, dla których podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego do końca 2021 r., podjęto szereg czynności mających na celu wdrożenie poszczególnych działań, w wyniku czego ich Beneficjenci otrzymali pomoc finansową. Zrealizowane inwestycje pozwoliły na osiągnięcie zakładanych wskaźników, co z kolei przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Leader) wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Wykres. Podsumowanie działań samorządowych PROW 2014-2020 według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

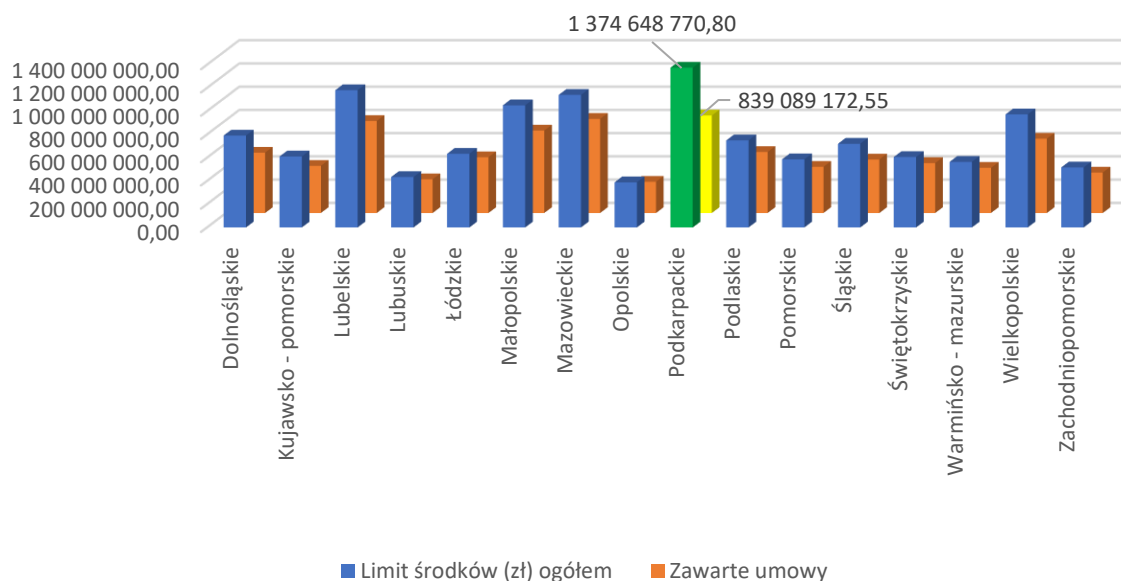

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

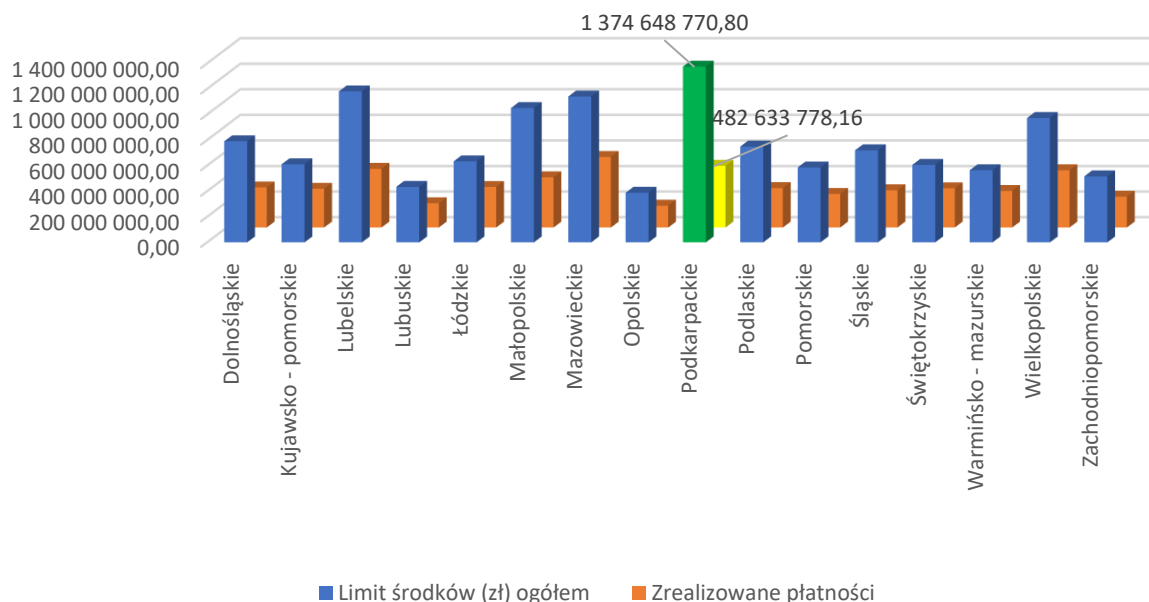
Wykres. Stan realizacji PROW 2014-2020 (wg podpisanych umów) według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Wykres. Stan realizacji PROW 2014-2020 (wg zrealizowanych płatności) według stanu na 31 grudnia 2021 r. [zł]

*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 29 listopada 2021 r.

Źródło: Informacja dotycząca stanu wdrażania tzw. działań samorządowych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ WDRAŻANYCH W RAMACH PRIORYTETU 4. PROGRAMU OPERACYJNEGO „RYBACTWO I MORZE” (PO RYBY 2014–2020)

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030</i>
1.	Realizacja zadań w zakresie Instytucji Pośredniczącej dla działań wdrażanych w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” (PO RYBY 2014-2020)	Polityka rozwoju województwa	Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Wdrażanie *Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” 2014-2020* należy do zadań Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. Program finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Samorząd Województwa realizuje poszczególne zadania objęte *PO „Rybacko i Morze” 2014-2020* w ramach realizacji Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”. Głównym jego celem jest wspieranie rozwoju obszarów zależnych od rybactwa. Cele szczegółowe są związane z promowaniem wzrostu gospodarczego i włączenia społecznego oraz promowaniem tworzenia miejsc pracy i wspieraniem zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury. Ponadto istotą wsparcia w ramach tego priorytetu jest aktywizacja lokalnych rynków pracy. Dofinansowaniem zostały objęte także działania przyczyniające się do tworzenia nowych miejsc i form zatrudnienia w sektorze rybackim oraz poza nim dla osób związanych z tym sektorem. Ponadto, wspierane są działania zachęcające młodych ludzi do przedsiębiorczości i podejmowania działalności gospodarczej.

Limit środków dla województwa podkarpackiego wynosi 4 248 200 euro.

Samorząd Województwa realizuje zadania Instytucji Zarządzającej jako Instytucja Pośrednicząca w oparciu o:

- ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego,
- ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Działania wdrażane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego to:

- wsparcie przygotowawcze,
- realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność w tym koszty bieżące i aktywizacja,
- działania prowadzone w ramach współpracy Lokalnych Grup Rybackich (LGR).

W województwie podkarpackim funkcjonują 2 Lokalne Grupy Rybackie (LGR). Obydwie LGR mają zasięg międzywojewódzki, gdyż obejmują część województw podkarpackiego (19 gmin) i lubelskiego (8 gmin). Skupiają łącznie 251 240 mieszkańców.

Do konkursu w 2015 roku na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” 2014-2020 przystąpiły obie LGR. W 2016 r. zostały zawarte umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (tzw. umowy ramowe) pomiędzy Samorządem Województwa Podkarpackiego a 2 Lokalnymi Grupami Rybackimi. Każda grupa podpisała umowy na kwotę 2 000 000 euro. Zawarcie umów ramowych umożliwiło LGR ogłaszanie naborów wniosków na realizację operacji w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju. Od stycznia 2020 r. kwoty umów ramowych zwiększyły się o 124 100 euro do 2 124 100 euro.

Wsparcie przygotowawcze

Działanie miało za zadanie posłużyć wypracowaniu mechanizmów współpracy i włączenia lokalnych społeczności w celu przygotowania i opracowania projektu Lokalnej Strategii Rozwoju. W roku 2016 został złożony 1 wniosek przez Rybacką Lokalną Grupę Działania „Roztocze” na kwotę 20 000 zł. W 2017 r. została podpisana umowa o dofinansowanie. Pomoc w ramach działania została już wypłacona. Efektem ww. działań było przygotowanie i złożenie przez Grupę Rybacką do Samorządu Województwa opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) do konkursu na wybór lokalnych strategii rozwoju.

Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność

Pomoc finansowa w ramach działania jest przyznawana na realizację następujących typów operacji:

- a) Podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
- b) Wspieranie zróżnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenie miejsc pracy na obszarach rybackich;
- c) Wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i akwakultury, w tym działania na rzecz łagodzenia zmian klimatu;
- d) Propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;
- e) Powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.

Lokalne Grupy Rybackie realizujące zapisy zawarte w LSR, w wyniku naboru wniosków o przyznanie pomocy w roku 2021, przedłożyły do Samorządu Województwa 18 wniosków na kwotę 2 215 561,78 zł. W wyniku oceny złożonych wniosków podpisano 15 umów o dofinansowanie na kwotę 1 910 411,00 zł. W roku 2021 wpłynęły 22 wnioski o płatność na kwotę 2 324 975,50 zł. Rozliczono 20 wniosków o płatność na kwotę 2 082 084,30 zł. Wynikiem realizacji powyższych działań jest:

- utworzenie 4 miejsc pracy;
- utrzymanie 10 miejsc pracy;
- zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia działalności rybackiej oraz poszerzającego działalność rybacką (ciągnik siodłowy, naczepa specjalistyczna);
- remonty stawów hodowlanych oraz infrastruktury około stawowej;
- utworzenie 1 działalności gospodarczej;
- promocja i reklama ryb i produktów rybnych pochodzących z gospodarstw rybackich;
- rozbudowa bazy noclegowej i zakup sprzętu turystycznego;
- budowa i remont wraz z wyposażeniem infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (domy ludowe, świetlice wiejskie, ścieżka spacerowo-rekreacyjna, centrum rekreacyjno-sportowe).

Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

Zawarcie umowy ramowej umożliwi LGR wsparcie bieżącego funkcjonowania Lokalnych Grup Rybackich i ich biur zapewniając sprawną i efektywną pracę oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju.

W roku 2021 LGR złożyły 2 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 457 685,00 zł. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji złożonych wniosków zawarto do końca 2021 roku 2 umowy na kwotę 457 685,00 zł. Złożono 2 wnioski o płatność w kwocie 300 189,00 zł. Rozliczono złożone wnioski o płatność na kwotę 300 189,00 zł. Efektem ww. działań jest funkcjonowanie LGR, możliwość prowadzenia naborów wniosków o dofinansowanie oraz prowadzenie doradztwa dla wnioskodawców i beneficjentów PO „Rybacko i Morze”. Ponadto utrzymanych zostało 6 miejsc pracy.

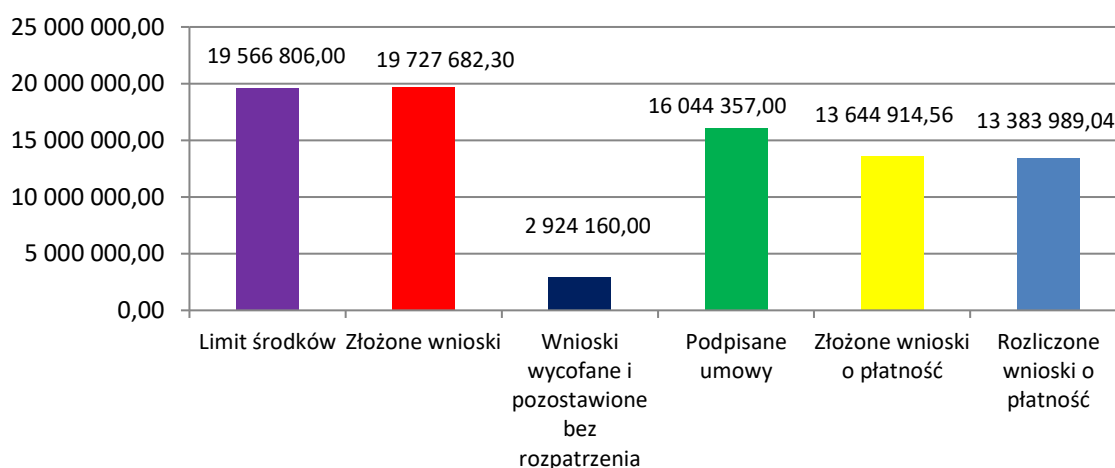
Działania prowadzone w ramach współpracy Lokalnych Grup Rybackich

W 2021 r. do Samorządu Województwa Podkarpackiego w ramach powyższego działania nie wpłynęły wnioski o dofinansowanie i płatność. Wszystkie operacje zostały zakończone i rozliczone do końca roku 2020. Realizacja powyższego działania została już zakończona, zakładane cele i wskaźniki zostały osiągnięte. Efektem ww. działania jest nawiązanie współpracy pomiędzy Lokalnymi Grupami Rybackimi, wymiana wzajemnych doświadczeń, zorganizowane szkoleń na temat zwalczania chorób wśród ryb hodowlanych, wyjazdy studyjne mające na celu poszerzenie wiedzy na temat nowych metod chowu i hodowli ryb oraz rozwoju prowadzonych działalności gospodarczych.

Podsumowanie

Do końca 2021 r. w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” 2014-2020 dla którego podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, podjęto szereg czynności mających na celu wdrożenie poszczególnych działań, w wyniku czego ich Beneficjenci otrzymali pomoc finansową. Zrealizowane inwestycje pozwoliły na osiągnięcie zakładanych wskaźników, co z kolei przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju obszarów związanych z rybołówstwem śródlądowym. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Wykres. Realizacja PO Rybacko i Morze 2014-2020 (program wdrażany przez Samorząd Województwa Podkarpackiego) wg stanu na 31 grudnia 2021 r.[zł]

Źródło: Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem

REALIZACJA KOMPONENTU REGIONALNEGO PO WER 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>
1.	Realizacja komponentu regionalnego PO WER 2014-2020	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny

Od początku wdrażania PO WER 2014 – 2020 do końca 2021 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie ogłosił 13 naborów, w tym 7 w trybie konkursowym, 6 w trybie pozakonkursowym. Podpisanych zostało 287 umów o wartości wkładu UE 775 749 904,36 zł.

W 2020 r. wsparcie w Poddziałaniu 1.1.1, które zawiera projekty pozakonkursowe powiatowych urzędów pracy, poszerzono o nowy instrument w ramach zwalczania skutków SARS-CoV-2. Dofinansowano część kosztów wynagrodzeń pracowników i należnych składek na ubezpieczenia społeczne przez starostę powiatu w związku z działaniami dotyczącymi zwalczania skutków COVID-19. Nowe działania realizowano na podstawie art. 15 zzb, 15 zzc i 15 zze ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Poszerzenie działań wobec zmiany powyżej opisanego stanu prawnego, spowodowało zwiększenie zakresu interwencji. Grupę docelową wsparcia stanowili również przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi niezatrudniający pracowników, mikro, mali i średni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wymienione w powyższym akapicie grupy otrzymały wsparcie w związku z potrzebami rynku pracy wynikającymi z trwającej pandemii, które zostało przedłużone do końca czerwca 2021 r. WUP w Rzeszowie podpisał aneksy z powiatowymi urzędami pracy, zwiększające wartości projektów, w celu umożliwienia kontynuacji wsparcia również w 2021 r.

Projekty konkursowe

W 2021 r. zakończono realizację (zatwierdzono końcowe wnioski o płatność) 57 projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach naborów nr POWR.01.02.01-IP.21-18-007/18 oraz POWR.01.02.01-IP.21-18-009/19.

W 2021 r. kontynuowano kontraktację projektów konkursowych w ramach Osi I PO WER – Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach konkursu nr POWR.01.02.01-IP.21-18-011/20, ogłoszonego w 2020 r., podpisano w 2021 r. 11 umów o dofinansowanie na łączną wartość 23 341 631,80 zł.

Tabela. Stan naboru wniosków w konkursie ogłoszonym w 2020 r. – POWR.01.02.01-IP.21-18-011/20

Liczba złożonych wniosków	Wartość złożonych wniosków [zł]	Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów [zł]	Uwagi
14	32 455 044,40	11	11	23 341 631,80	Brak

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

W związku z uzyskaniem zgody IZ PO WER na nadkontraktację środków w kwocie 30 mln zł w ramach Osi I PO WER – Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego, do Planu Działania dla Osi I PO WER na 2021 r. wprowadzono nowy nabór konkursowy.

W IV kwartale 2021 r. ogłoszono konkurs nr POWR.01.02.01-IP.21-18-013/21 z alokacją równą 30 000 000,00 zł. Na koniec 2021 r. trwał etap negocjacji projektów, które otrzymały wymaganą liczbę punktów, aby uzyskać dofinansowanie (poniższa tabela – uwagi).

Tabela. Stan naboru wniosków w konkursie ogłoszonym w 2021 r. – POWR.01.02.01-IP.21-18-013/21

Liczba złożonych wniosków	Wartość złożonych wniosków [zł]	Liczba wniosków pozytywnie zweryfikowanych na ocenie merytorycznej	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów [zł]	Uwagi
22	55 310 671,20	22	-	-	Na dzień 31-12-2021 r. dla 22 wniosków trwa etap negocjacji.

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Łączna wartość podpisanych w 2021 r. umów to 23 341 631,80 zł (w tym wkład prywatny w kwocie 228 554,02 zł). Wszystkie umowy dotyczyły dofinansowania projektów wyłonionych w ramach naboru POWR.01.02.01-IP.21-18-011/20 ogłoszonego w 2020 r.

W 2021 r. zwiększano również wartości projektów w ramach Poddziałania 1.2.1 w związku ze wzrostem kosztów świadczeń wypłacanych na rzecz uczestników projektów (m.in. stypendiów stażowych).

Tabela. Łączna kontraktacja w ramach Poddziałania 1.2.2 projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach naborów z 2015 i 2016 r. oraz łączną kontraktację w ramach Poddziałania 1.2.1 projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach naboru z 2017 r., 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

Działanie/Poddziałanie	Liczba podpisanych umów/wydanych decyzji	Kwoty zakontraktowane (narastająco) [zł]
Działanie 1.2 <i>Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe</i> Poddziałanie 1.2.1 <i>Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego</i>	129	166 752 034,18
Działanie 1.2 <i>Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe</i> Poddziałanie 1.2.2 <i>Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych</i>	28	35 840 424,87
Łącznie Działanie 1.2	157	202 592 459,05

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Wnioski o płatność zatwierdzone w ramach projektów konkursowych

W 2021 r. w ramach Działania 1.2 rozliczono 287 wniosków o płatność na łączną kwotę 57 044 885,04 zł wydatków kwalifikowalnych.

Tabela. Wnioski o płatność w ramach działania 1.2 zatwierdzone w 2021 r.

Działanie/Poddziałanie	Zatwierdzone wnioski o płatność	Kwota wydatków zatwierdzonych we wnioskach o płatność [zł]
Poddziałanie 1.2.1	287	57 044 885,04
Poddziałanie 1.2.2	0	0,00
Razem	287	44 614 077,84

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Płatności w ramach projektów konkursowych

Łącznie w 2021 r. w ramach projektów realizowanych w trybie konkursowym Wojewódzki Urząd Pracy wypłacił kwotę 42 348 386,38 zł.

Tabela. Płatności w ramach projektów konkursowych w 2021 r.

Działanie/Poddziałanie	Płatności ogółem [zł]
Poddziałanie 1.2.1	42 348 386,38
Poddziałanie 1.2.2	0
Razem	42 348 386,38

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Projekty pozakonkursowe

W ramach Osi I PO WER Działania 1.1 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Poddziałania 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, w 2021 r. kontynuowane było 21 projektów Powiatowych Urzędów Pracy z województwa podkarpackiego, którym przyznano dofinansowanie w ramach naboru ogłoszonego w 2019 r. W związku ze wzrostem kosztów wsparcia oferowanego osobom bezrobotnym przez powiatowe urzędy pracy, konieczna była waloryzacja stawki jednostkowej na doprowadzenie do zatrudnienia osób młodych z kategorii NEET w województwie podkarpackim, w oparciu o którą rozliczane były ww. projekty pozakonkursowe w ramach poddziałania 1.1.2. Zgodnie z zaleceniami IZ PO WER zwaloryzowaną stawkę jednostkową można było zastosować wyłącznie w nowych projektach. Spowodowało to konieczność skrócenia okresu realizacji przedmiotowych projektów, zmniejszenia wartości umów i tym samym podpisania aneksów z wszystkimi powiatowymi urzędami pracy z województwa. Środki, które pozyskano w wyniku ww. działań (poddziałanie 1.1.2), zakontraktowano w ramach naboru nr POWR.01.01.02-IP.21-18-012/21 ogłoszonego w 2021 r. W ramach ww. naboru (poddziałanie 1.1.2) zakontraktowano 21 projektów pozakonkursowych na łączną kwotę 43 908 780,00 zł.

W 2021 r. realizowano również 21 projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego, z naboru ogłoszonego w 2020 r. W związku z trwającą pandemią COVID-19 w 2020 r. wsparcie w ramach Poddziałania 1.1.1 (projekty pozakonkursowe PUP) poszerzono o nowy instrument, dotyczący dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych składek na ubezpieczenia społeczne przez starostę powiatu w związku z działaniami dotyczącymi zwalczania skutków COVID-19 (art. 15 zzb, 15 zzc i 15 zze ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw). Tak poszerzone wsparcie w ramach Poddziałania 1.1.1 bardziej odpowiadało bieżącym potrzebom rynku pracy wynikającym z trwającej pandemii, dlatego zostało przedłużone do końca czerwca 2021 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie podpisał stosowne aneksy z powiatowymi urzędami pracy, zwiększające wartości projektów, w celu umożliwienia kontynuacji wsparcia w 2021 r. łącznie na wsparcie w ramach poddziałania 1.1.1. w ramach PO WER w województwie podkarpackim wydatkowano kwotę 66 370 638,10 zł. Po podpisaniu 21 aneksów z PUP wartość umów z naboru wyniosła ostatecznie 191 996 039,59 zł (w tym niekwalifikowalny podatek VAT w kwocie 10 090 923,71 zł).

Kwotę kontraktacji w ramach Działania 1.1 (łącznie 1.1.1. oraz 1.1.2) zawarto w poniższej tabeli (wartość kontraktacji wynikająca z SL2014, tj. bez niekwalifikowalnego podatku VAT w ramach Poddziałania 1.1.1).

Tabela. Kontraktacja w ramach Działania 1.1

Działanie/Poddziałanie	Liczba podpisanych umów/ wydanych decyzji	Kwoty zakontraktowane (narastająco) [zł]
Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Poddziałanie 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	105	488 602 110,11
Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego	21	181 905 115,88
łącznie Działanie 1.1	126	670 507 225,99

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Wnioski o płatność zatwierdzone w ramach projektów pozakonkursowych

W roku 2021 w ramach Działania 1.1 zatwierdzono 248 wniosków o płatność na kwotę 90 816 137,79 zł.

Tabela. Wnioski o płatność w ramach Działania 1.1 zatwierdzone w 2021 r.

Działanie/ Poddziałanie	Zatwierdzone wnioski o płatność	Kwoty wydatków zatwierdzone we wnioskach o płatność [zł]
Poddziałanie 1.1.1	113	63 628 831,79
Poddziałanie 1.1.2	135	27 187 306,00
Razem	248	90 816 137,79

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

PRZYGOTOWANIE DO NOWEJ PERSPEKTYWY 2021-2027

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030</i>
1.	Przygotowania Programu Regionalnego: <i>Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027</i>	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
2.	Prace nad spełnieniem warunku podstawowego w ramach Celu Polityki 1 – Bardziej inteligentna Europa	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka
3.	Prace nad spełnieniem warunku podstawowego w ramach Celu Polityki 3 - Lepiej połączona Europa	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług

Ad.1. Przygotowania Programu Regionalnego: *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027*

Prace nad przygotowaniem programu regionalnego: *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027* rozpoczęły się jeszcze w 2019 r., poprzez opracowanie wstępnych założeń Programu.

W celu zapewnienia partnerskiej współpracy oraz sprawnej organizacji procesu programowania, w 2019 r. powołany został Zespół ds. koordynacji opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2027 oraz Zespoły Zadaniowe ds. wsparcia przygotowania regionalnego programu w ramach nowych 5 celów Polityki Spójności. W grudniu 2020 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego rozszerzył skład Zespołu ds. koordynacji o przedstawicieli strony rządowej, samorządowej (w tym jednostek samorządu terytorialnego), partnerów gospodarczych, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz środowisk naukowych.

Program regionalny *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027* (FEP 2021-2027) będzie dwufunduszowy (współfinansowany z EFRR i EFS+), obejmujący następujące priorytety:

- Priorytet 1. Konkurencyjna i cyfrowa gospodarka (EFRR)
- Priorytet 2. Energia i środowisko (EFRR)
- Priorytet 3. Mobilność miejska (EFRR)
- Priorytet 4. Mobilność i łączność (EFRR)
- Priorytet 5. Infrastruktura bliżej ludzi (EFRR)
- Priorytet 6. Rozwój zrównoważony terytorialnie (EFRR)
- Priorytet 7. Kapitał ludzki gotowy do zmian (EFS+)
- Priorytet 8. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (EFS+)
- Priorytet 9. Pomoc techniczna (EFRR)
- Priorytet 10. Pomoc techniczna (EFS+).

Alokacja dla FEP 2021-2027 wyniesie 2 181 366 023 euro (EFRR: 1 634 519 557 euro, EFS+: 546 846 466 euro).

W 2021 r. w ramach poszczególnych Zespołów Zadaniowych kontynuowano prace i uzgodnienia dotyczące projektów opisów poszczególnych priorytetów Programu.

Zapisy projektu Programu zostały przygotowane m.in. w oparciu o pakiet legislacyjny Polityki Spójności na lata 2021-2027 (przyjęty w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Parlament Europejski i Radę UE), Strategię rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki

spójności 2021-2027 w Polsce oraz dotychczasowe doświadczenia wynikające z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Zgodnie z zaleceniami Rady Unii Europejskiej dla Polski, przedstawionymi w semestrze europejskim oraz Wytycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027 (załącznik D do Sprawozdania krajowego – Polska 2019) w programie regionalnym FEP 2021-2027 zapewniono odpowiednią koncentrację tematyczną w wysokości 0,25% alokacji EFS+ przeznaczoną na budowanie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, umożliwiając również udział w operacjach wspieranych przez EFS+.

Po zaakceptowaniu przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 9 listopada 2021 r. wstępnego projektu FEP 2021-2027, odbyły się spotkania Zespołu ds. koordynacji opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2027 na temat kształtu projektu FEP 2021-2027 i poszczególnych jego priorytetów:

- 16 listopada 2021 r. – spotkanie rozpoczynające uzgodnienia wstępnego projektu FEP 2021-2027 w ramach Zespołu,
- 22 listopada 2021 r. – uzgodnienie zapisów Programu w zakresie Priorytetu 1 *Konkurencyjna i cyfrowa gospodarka*,
- 26 listopada 2021 r. - uzgodnienie zapisów Programu w zakresie Priorytetu 3 *Mobilność miejska* oraz Priorytetu 4 *Mobilność i łączność*,
- 1 grudnia 2021 r. - uzgodnienie zapisów Programu w zakresie Priorytetu 2 *Energia i środowisko*,
- 3 grudnia 2021 r. - uzgodnienie zapisów Programu w zakresie Priorytetu 6 *Rozwój zrównoważony terytorialnie*,
- 6 grudnia 2021 r. - uzgodnienie zapisów Programu w zakresie Priorytetu 5 *Infrastruktura bliżej ludzi*,
- 10 grudnia 2021 r. - uzgodnienie zapisów Programu w zakresie Priorytetu 7 *Kapitał ludzki gotowy do zmian* oraz Priorytetu 8 *Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność*.

W dniu 22 grudnia 2021 r. Zespół ds. koordynacji opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2027 podjął w drodze konsensusu stanowisko w sprawie pozytywnego zaopiniowania projektu programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027*. Zaopiniowany przez Zespół projekt FEP 2021-2027 został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 30 grudnia 2021 r. i poddany procesowi konsultacji społecznych w terminie od 30 grudnia 2021 r. do 4 lutego 2022 r.

Wersja projektu dokumentu uwzględniająca wyniki konsultacji społecznych została skierowana do Komisji Europejskiej i podlegać będzie negocjacom.

Ad.2. Prace nad spełnieniem warunku podstawowego w ramach Celu Polityki 1 (CP1) - Bardziej inteligentna Europa

Prace nad opracowaniem *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2030 (RSI WP)*

Samorząd Województwa Podkarpackiego dokonał aktualizacji dotychczasowych Inteligentnych Specjalizacji regionu oraz opracował projekt Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030, który stanowi potwierdzenie wypełnienia warunku podstawowego dla Celu Polityki 1 (CP1) – Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej. Warunek ten został zdefiniowany jako „Dobre zarządzanie krajową lub regionalną inteligentną specjalizacją”. Spełnienie tego warunku będzie monitorowane przez Komisję Europejską przez cały okres realizacji programów UE, które wspierają badania, rozwój i innowacje w perspektywie finansowej 2021-2027.

Analiza spełnienia warunku będzie polegała na weryfikacji wypełnienia następujących kryteriów:

1. Aktualna analiza problemów i przeszkód w dyfuzji innowacji, w tym cyfryzacji.
2. Istnienie kompetentnej regionalnej lub krajowej instytucji lub ciała odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji.
3. Narzędzia monitoringu i ewaluacji pozwalające na mierzenie postępu w osiągnięciu celów strategii.

4. Efektywne funkcjonowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania.
5. Działania niezbędne do poprawy krajowych i regionalnych systemów badań i innowacji.
6. Działania wspierające transformację przemysłową.
7. Instrumenty współpracy międzynarodowej.

Wypełnienie tego warunku umożliwi wydatkowanie środków w ramach Priorytetu 1 Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027.

Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr 341/6664/21 z dnia 30 listopada 2021 r. przyjął raport z wypełnienia przez Województwo Podkarpackie warunku podstawowego pn. *Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji dla Celu Polityki 1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej w ramach Polityki Spójności 2021-2027*. W raporcie zawarty został syntetyczny opis wypełnienia przez Województwo Podkarpackie poszczególnych kryteriów. W dniu 8 grudnia 2021 r. raport został przekazany do analizy do Komisji Europejskiej³¹.

Ad.3. Prace nad spełnieniem warunku podstawowego w ramach Celu Polityki 3 (CP3) – Lepiej połączona Europa

Prace nad opracowaniem Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr 140/3157/20 z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie powołania Zespołu ds. przygotowania Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030 (PSRT WP do roku 2030) przystąpił do prac związanych z przygotowaniem programu transportowego. Dokument będzie stanowił spełnienie na poziomie regionalnym warunkowości podstawowej w zakresie Celu Polityki 3 pn. *Lepiej połączona Europa*. Konieczność spełnienia warunku podstawowego wynika z zapisów art. 15 Rozporządzenia Ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady dla perspektywy finansowej 2021-2027³².

Dokument będzie spełniał dwa podstawowe zadania, tj.:

- 1) obejmował kompleksową wizję rozwoju systemu transportowego (kompleksowe działania w ramach wszystkich gałęzi transportu, niezależnie od układu kompetencji),
- 2) stanowił podstawę finansowania inwestycji w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 (w ramach kompetencji przypisanych samorządowi szczebla regionalnego).

W 2021 roku kontynuowano prace nad PSRT WP do roku 2030.

Na posiedzeniu Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 11 marca 2021 r. zaprezentowano cele i kierunki regionalnego systemu transportowego oraz Diagnozę Stanu Systemu Transportowego w Województwie Podkarpackim. Uzyskano akceptację przygotowanych materiałów, co umożliwiło przejście do prac nad kolejnymi elementami dokumentu.

W dniu 13 lipca 2021 r. Zarząd Województwa Uchwałą Nr 297/5848/21 r. wyraził zgodę na zawarcie z Centrum Unijnych Projektów Transportowych umowy licencyjnej dla Zintegrowanego Modelu Ruchu (ZMR). W dniu 29 lipca 2021 r. pozyskano materiały dotyczące Krajowego Modelu Ruchu. Dane dotyczą opracowanego modelu bazowego na rok 2015 oraz wersji na rok 2019, które tworzą 4 stopniowe modele pasażerskie uwzględniające ruch towarowy na drogach. Materiały te zostały przekazane drogą elektroniczną Województwu Podkarpackiemu oraz zinwentaryzowane przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego (PBPP). Na ich podstawie zostały opracowane mapki dotyczące potoków ruchu, które wykorzystano w Programie.

Kontynuowano współpracę z ekspertem zewnętrznym prof. Tomaszem Komornickim w zakresie świadczenia wsparcia merytorycznego na każdym z etapów opracowania programu. Jednocześnie w związku z pozyskaniem danych dotyczących Zintegrowanego Modelu Ruchu (ZMR)

³¹ Szerzej dokument został opisany przy zadaniu pn. *Programowanie Strategiczne Rozwoju Regionu*

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

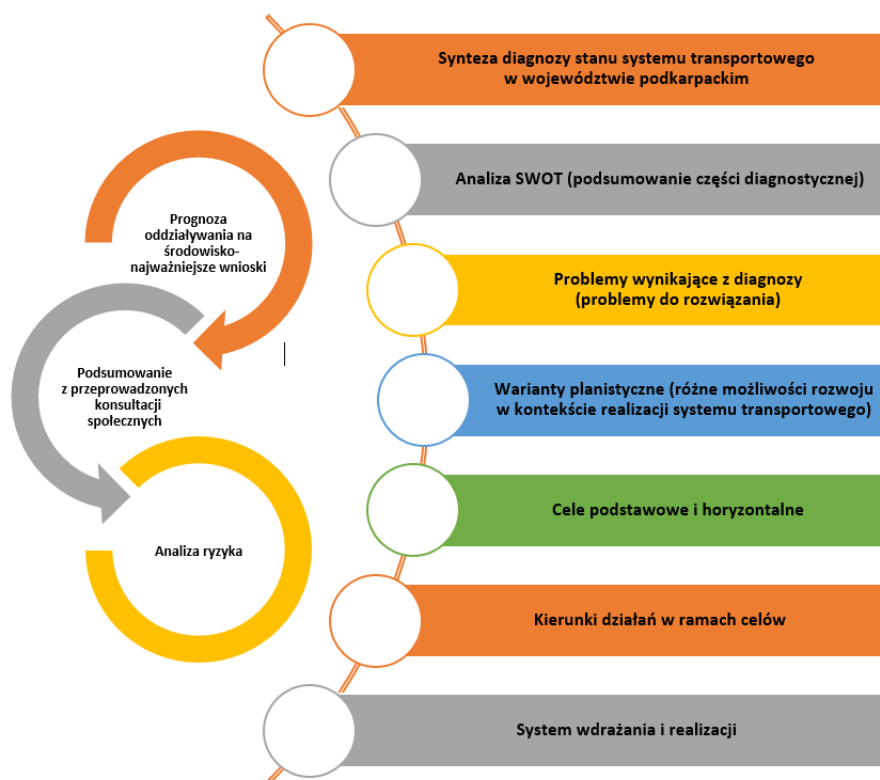
rozszerzono zadania eksperta o punkt dotyczący opracowania analizy eksperckiej w zakresie regionalnego modelu ruchu oraz świadczenia usług doradczych. Ponadto wydłużono czas realizacji świadczenia usługi eksperckiej do 31 grudnia 2021 r. (więcej informacji o pracy eksperta zewnętrznego zawarto w części raportu PROGRAMOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU REGIONU w zadaniu: Badania i analizy dotyczące sytuacji społeczno- gospodarczej województwa podkarpackiego).

W dniu 14 lipca 2021 r. odbyło się piąte posiedzenie Zespołu ds. przygotowania *Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030*. Na spotkaniu zaprezentowano i omówiono kryteria priorytetyzujące inwestycje w zakresie dróg wojewódzkich planowanych do realizacji w PSRT WP do roku 2030.

W okresie lipiec-wrzesień 2021 r. trwały prace związane z preredagowaniem *Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do 2030 roku* wynikające z konsultacji projektu dokumentu z ekspertami inicjatywy JASPERS. W celu roboczych konsultacji w dniu 27 lipca 2021 r., za pośrednictwem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, przesłano ekspertom inicjatywy JASPERS wstępny projekt PSRT WP do 2030 roku. W dniu 30 sierpnia 2021 r. otrzymano Guidance Note JASPERS zawierającą sugestie/uwagi do projektu programu transportowego.

Zgodnie z uwagami JASPERS dopracowano układ dokumentu oraz zaktualizowano dotychczasowe elementy programu.

Schemat. Układ projektu *Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030*

Źródło: Projekt *Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030*

Z uwagi na opóźniające się uzgodnienia (spowodowane m.in. pandemią COVID-19) w zakresie kształtu polityki spójności po roku 2021 oraz konieczność zsynchronizowania procesu opracowywania ostatecznego kształtu programu transportowego dla województwa podkarpackiego z dokumentami unijnymi i krajowymi, nie wszystkie założone etapy na 2021 r. dotyczące opracowania PSRT WP do roku 2030 zostały zrealizowane.

Zakończenie prac nad *Programem Strategicznym Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowiska* planowane jest na 2022 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Prognoza oddziaływania na środowisko jest opracowywana na podstawie art. 51 i 52 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.) oraz zgodnie z zakresem i stopniem szczegółowości uzgodnionym z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym. Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu była identyfikacja możliwych do określenia skutków środowiskowych realizacji celów i kierunków rozwoju regionalnego systemu transportowego, ustalenie czy ich realizacja sprzyja ochronie środowiska przyrodniczego i zrównoważonemu rozwojowi województwa podkarpackiego oraz wskazanie rozwiązań przyczyniających się do zmniejszenia obciążeń środowiska. W prognozie starano się zwrócić uwagę przede wszystkim na potencjalne, możliwe do zidentyfikowania, zagrożenia dla wszystkich elementów środowiska, w tym szczególnie na zdrowie ludzi, drożność korytarzy ekologicznych, spójność i integralność sieci Natura 2000.

Podczas prac nad prognozą przyjęto, że realizacja kierunków rozwoju w ramach celów podstawowych i horyzontalnych będzie prowadzona zgodnie z obowiązującym prawem, a realizacja poszczególnych przedsięwzięć będzie prowadzona z wykorzystaniem najnowszych technik i technologii. Ze względu na to, że projekt Programu charakteryzuje się dużym stopniem ogólności, bez szczegółowego określania przebiegu tras komunikacyjnych i kolejowych ustalono, że szczegółowość Prognozy będzie adekwatna do stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu. Ponadto przyjęto, że wszystkie realizowane przedsięwzięcia inwestycyjne, będą spełniały wszelkie określone obowiązującym prawem wymagania i będą stosowane najlepsze i najnowocześniejsze techniki i technologie sprzyjające ochronie środowiska.

Prace nad Prognozą zostały podzielone na następujące etapy:

Etap I – analiza projektu Programu i podstawowych dokumentów z nim powiązanych, a także ocena stanu środowiska.

Etap II – przeprowadzenie analiz i ocen oddziaływania na środowisko realizacji celów i kierunków rozwoju regionalnego systemu transportowego oraz formułowanie wniosków.

Etap III – przygotowanie pełnego tekstu Prognozy.

Prace prowadzone były w roku 2021 przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie i kontynuowane w roku 2022.

V. REALIZACJA POLITYK WOJEWÓDZKICH
PROGRAMOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU REGIONU

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030</i>
1.	Monitorowanie i ewaluacja postępów w realizacji strategii rozwoju województwa	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
2.	Opracowanie i wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka
3.	Prowadzenie badań, analiz, współpracy, koordynacji dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
4.	Opiniowanie dokumentów strategicznych pod kątem zgodności ze <i>Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
5.	Uczestnictwo w opracowaniu projektu programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
6.	Uczestnictwo w opracowaniu projektu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko na lata 2021-2027	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
7.	Realizacja programów rozwoju dla obszaru Bieszczad i „Błękitnego Sanu”	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
8.	Koordynacja prac nad programami rozwoju zgodnie ze <i>Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030</i>
9.	Zaangażowanie w prace nad projektem Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
10.	Działalność Podkarpackiego Forum Terytorialnego	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka. Kapitał ludzki i społeczny. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
11.	Uczestnictwo w pilotażu projektu Centrum Wsparcia Doradczego	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
12.	Konferencje dotyczące zagadnień programowania rozwoju społeczno-gospodarczego	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
13.	Członkostwo w gremiach przy Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
14.	Wdrażanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego 2014–2020	Wspieranie gospodarki	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
15.	Zadanie polegające na wzmocnieniu zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych	Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych	Dostępność usług

Ad. 1. Monitorowanie i ewaluacja postępów w realizacji strategii rozwoju województwa

Zadanie wpisuje się w prowadzoną przez Samorząd Województwa Podkarpackiego politykę rozwoju i jednocześnie we wszystkie obszary tematyczne zawarte w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*.

W 2021 r. w ramach tego zadania Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) – oddział funkcjonujący w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego przeprowadził następujące działania:

- w zakresie *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*

- *Ewaluacja ex-post Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*

Badanie realizowane było od czerwca 2021 r. do października 2021 r.

Celem badania było podsumowanie całego okresu obowiązywania i ocena efektów realizacji *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020*. Dokonano tego głównie pod kątem określenia stopnia realizacji celu głównego *Strategii* i celów szczegółowych. Została przeprowadzona analiza stanu realizacji *Strategii* na poziomie priorytetów tematycznych w perspektywie wskaźnikowej, kierunków i zakładanych efektów działań oraz działań ukierunkowanych terytorialnie. Ponadto przygotowano diagnozę sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego w której w poszczególnych obszarach tematycznych uwzględniono początek obowiązywania *Strategii* oraz dostępne najbardziej aktualne dane. Przeanalizowano wpływ realizacji *Strategii* na zmianę sytuacji społeczno – gospodarczej, dokonano oceny spójności celów priorytetów tematycznych *Strategii* z politykami i strategiami na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym. Dokonano oceny systemu realizacji i ram finansowania *Strategii*, zidentyfikowano i przeanalizowano praktyki w zakresie wdrażania zapisów *Strategii*. Koszt realizacji badania wyniósł 113 291,61 zł.

- w zakresie *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* i *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*

- pozyskane zostały najbardziej aktualne dane do wskaźników we wszystkich priorytetach tematycznych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* i obszarach tematycznych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*;
- przygotowana została *Informacja o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 oraz Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Informacja zawierała opis sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego na tle kraju. Ponadto w zakresie *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* zaprezentowano i oceniono wskaźniki od roku bazowego do roku docelowego³³. Natomiast w związku z tym, że *Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* została uchwalona we wrześniu 2020 r. w zakresie tej *Strategii* Informacja zawierała jedynie tabelę z najbardziej aktualnymi wartościami wskaźników monitoringowych. Zgodnie z *Strategią* zmiany wskaźników prezentowane mają być w cyklu rocznym, czyli najwcześniej w 2022 r. (w zależności od dostępności danych do poszczególnych wskaźników). Informacja została zaprezentowana na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 29 listopada 2021 r.

Ad. 2. Opracowanie i wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030

W 2021 r. opracowano projekt *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030* jako program rozwoju stanowiący uszczegółwienie zapisów *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* w obszarze Gospodarka i nauka. Prace nad RSI WP prowadzone były we współpracy z ekspertem, mającym nadzór merytoryczny nad pracami oraz ekspertami branżowymi i uczestnikami Paneli Inteligentnych Specjalizacji. Dokument koncentruje się na wyselekcjonowanych i dopasowanych do regionalnych uwarunkowań priorytetowych obszarach rozwojowych, umożliwiając tym samym osiągnięcie przewagi konkurencyjnej – inteligentnych specjalizacjach. W trakcie prac nad Regionalną Strategią Innowacji została przeprowadzona weryfikacja dotychczasowych inteligentnych specjalizacji (Lotnictwo i kosmonautyka, Motoryzacja, Informacja i telekomunikacja oraz Jakość życia). Dokonano również niezbędnych korekt i modyfikacji, zwłaszcza w obszarze specjalizacji Jakość życia, która oparta została na czterech filarach: turystyka zrównoważona, żywność wysokiej jakości, usługi i produkty medyczne oraz wzmacniające kondycję, energia przyjazna środowisku.

Jako główny cel *Strategia* wskazuje transformację systemu gospodarczego województwa podkarpackiego w kierunku gospodarki konkurencyjnej, opartej na wiedzy i wykorzystaniu nowoczesnych technologii, uwzględniającej aspiracje przedsiębiorców, społeczeństwa oraz globalne uwarunkowania rozwoju. Dodatkowo wskazano także cztery cele strategiczne:

³³ Z wyjątkiem sytuacji, kiedy dane nie były jeszcze dostępne (m.in. nakłady na działalność B+R, zatrudnienie w B+R).

1. Rozwój i wzmocnienie regionalnego systemu innowacji;
2. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności podkarpackich przedsiębiorstw;
3. Rozwój potencjału kadrowego i kulturowych uwarunkowań sprzyjających podnoszeniu innowacyjności regionu;
4. Stymulowanie rozwoju umiędzynarodowienia gospodarki oraz korzystnego udziału w globalnych łańcuchach wartości;

oraz trzy cele horyzontalne:

1. Ewolucja gospodarki regionalnej w kierunku „Przemysłu 4.0”;
2. Transformacja przedsiębiorstw umożliwiająca wdrażanie rozwiązań z zakresu GOZ, w tym w obszarze biogospodarki;
3. Doskonalenie instrumentów monitorowania postępów wdrażania polityki proinnowacyjnej oraz funkcjonowania ekosystemu innowacji, w tym identyfikowania wąskich gardeł dyfuzji innowacji.

Projekt RSI WP przedstawiony został na posiedzeniu Podkarpackiej Rady Innowacyjności w dniu 26 lipca 2021 r. Rada jednogłośnie zarekomendowała Zarządowi Województwa przyjęcie projektu Regionalnej Strategii Innowacji. W dniu 3 sierpnia 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął Uchwałę Nr 302/5960/21 w sprawie przyjęcia projektu *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030* i przekazania do konsultacji społecznych. W ramach procesu konsultacji odbyło się trzynastu spotkań na terenie województwa podkarpackiego, w których uczestniczyło szerokie grono podmiotów (przedstawiciele przedsiębiorstw, sektora nauki, Instytucji Otoczenia Biznesu, klastrów, organizacji pozarządowych itp.). Łącznie w spotkaniach konsultacyjnych wzięło udział 449 osób. W procesie konsultacji projektu Regionalnej Strategii Innowacji wpłynęło ogółem 168 uwag. Wszystkie otrzymane uwagi poddane zostały szczegółowej analizie. Umożliwiły one doprecyzowanie ostatecznych zapisów Regionalnej Strategii Innowacji, dzięki czemu dokument kompleksowo uwzględnia potrzeby regionalnej gospodarki.

Raport z konsultacji społecznych RSI WP został przedstawiony Podkarpackiej Radzie Innowacyjności w dniu 1 grudnia 2021 r. Rada jednogłośnie przyjęła Uchwałę o zarekomendowaniu Zarządowi Województwa przyjęcia Raportu z konsultacji społecznych oraz przyjęcia ostatecznej wersji RSI WP uwzględniającej uwagi otrzymane w procesie konsultacji. Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałę Nr 342/6714/21 z dnia 7 grudnia 2021 r. przyjął Raport z konsultacji społecznych projektu *RSI WP*.

Projekt RSI WP uwzględniający uwagi otrzymane podczas konsultacji społecznych poddany został ewaluacji *ex ante*. Dokument przeanalizowany został pod kątem wypełnienia kryteriów: trafności, spójności, skuteczności i efektywności. Ewaluatorzy bardzo wysoko ocenili projekt RSI WP jako dokument umożliwiający konsekwentne budowanie systemu innowacji. Strategia wypełnia kryteria *ex ante* funduszy europejskich, otwierając tym samym możliwość wydatkowania środków europejskich w regionie. Wskazano ponadto, że RSI WP nie tylko identyfikuje problemy i wyzwania województwa, ale również precyzyjnie wskazuje kierunki rozwoju mające służyć podniesieniu poziomu innowacyjności i konkurencyjności regionu.

Uzyskane w wyniku opracowanego raportu wnioski i rekomendacje umożliwiły wprowadzenie niezbędnych korekt podnoszących jakość dokumentu.

Ad. 3. Prowadzenie badań, analiz, współpracy, koordynacji dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego

Zadanie wpisuje się w prowadzoną przez Samorząd Województwa Podkarpackiego politykę rozwoju i jednocześnie we wszystkie obszary tematyczne zawarte w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*.

W 2021 r. w ramach tego zadania Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) – oddział funkcjonujący w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego przeprowadził następujące działania: Badania i analizy dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego

Przeprowadzono następujące badania i przygotowano raporty dotyczące aktualnej sytuacji, tendencji rozwojowych i proponowanych zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych na

potrzeby zarządzania strategicznego oraz służące optymalizacji podejmowanych decyzji w zakresie wyznaczania kierunków rozwoju regionu oraz wynikających z bieżących potrzeb Zarządu Województwa:

- *Gospodarka cyrkularna w wybranych obszarach społeczno-gospodarczych województwa podkarpackiego jako kierunek zrównoważonego rozwoju regionu*

Badanie realizowane było od czerwca 2021 r. do grudnia 2021 r. Celem badania była ocena potencjału transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ) w wybranych obszarach społeczno-gospodarczych województwa podkarpackiego oraz wskazanie dalszego zapotrzebowania w tym zakresie. W efekcie przeprowadzonych analiz dokonano oceny możliwości transformacji regionu w kierunku gospodarki cyrkularnej, szczególnie w obszarach mających związek ze społeczeństwem, tj. obszarach usług komunalnych, wykorzystania energii, a także świadomości, zachowań i działań w zakresie GOZ samych mieszkańców.

Ocenę potencjału oparto o badanie obecnego stopnia rozwoju jako punkt wyjścia w kierunku GOZ. Dokonano analizy potencjału technicznego w wybranych obszarach – takich jak gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, produkcja energii z OZE, wiedzy i świadomości mieszkańców odnośnie znaczenia i metod wdrażania gospodarki cyrkularnej oraz wdrażania rozwiązań z nią związanych.

Przeprowadzone badania i analizy posłużyły do dokonania wielowymiarowej oceny możliwości dalszego rozwoju działań na rzecz gospodarki cyrkularnej – w odniesieniu do zidentyfikowanej bazy, barier i problemów oraz zasobów, które można do tego wykorzystać. Efektem prac była nie tylko ocena możliwości i potencjalnych kierunków działań w zakresie GOZ, ale też mapa drogowa dojścia do nowoczesnej gospodarki o obiegu zamkniętym w wybranych obszarach społeczno – gospodarczych, przy możliwie maksymalnym wykorzystaniu planowanych narzędzi wsparcia Unii Europejskiej.

Badanie zostało sfinansowane ze środków projektu pn. *Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020* (projekt własny realizowany w ramach Pomocy Technicznej RPO WP 2014-2020 w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.). Koszt realizacji badania wyniósł 158 670,00 zł.

- *Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2020*

Badanie realizowane było w okresie od września 2021 r. do grudnia 2021 r. Celem badania była analiza i przedstawienie istotnych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego w 2020 roku na tle lat poprzednich. W ramach badania analizie poddano najważniejsze czynniki kształtujące wzrost gospodarczy województwa podkarpackiego, jak również zawarto opis istotnych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej z obszarów: od zagadnień związanych z procesami ludnościowymi, przez kwestie dotyczące kapitału społecznego, jakości i warunków życia mieszkańców i ich sytuacji materialnej, sytuacji na rynku pracy, kondycji zdrowotnej mieszkańców i funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, systemu oświaty i wychowania, nauki i szkolnictwa wyższego, kultury, turystyki i sportu, stanu środowiska naturalnego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, potencjału gospodarczego, konkurencyjności i innowacyjności sektora przedsiębiorstw, po identyfikację głównych czynników atrakcyjności regionu, sytuację finansową JST, wykorzystanie funduszy unijnych oraz wpływ pandemii COVID-19 na sytuację gospodarczą.

W porównaniu do poprzednich edycji tego badania nowe obszary badawcze poświęcono raportom o stanie gminy, określeniu poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gmin oraz analizie wybranych aspektów sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do wyróżnionych w województwie podkarpackim miejskich obszarów funkcjonalnych. Zwieńczenie raportu stanowi identyfikacja tendencji w rozwoju społeczno-gospodarczym oddziałujących na sytuację w województwie podkarpackim, identyfikacja wyzwań rozwojowych oraz sformułowanie głównych wniosków i rekomendacji. Nowym elementem badania w porównaniu do poprzednich edycji jest opracowanie Podkarpackiej gminopedii rozwoju społeczno-gospodarczego.

Badanie zostało sfinansowane ze środków projektu pn. *Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020* (projekt własny realizowany w ramach Pomocy Technicznej RPO WP 2014-

2020 w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.). Koszt realizacji badania wyniósł 92 250,00 zł.

Raporty z przeprowadzonych badań zostały rozpowszechnione i są dostępne na stronie internetowej www.rot.podkarpackie.pl.

- Zlecono ekspertowi zewnętrznemu realizację zadania *Świadczenie usługi doradczo-eksperskiej w ramach prac nad opracowaniem Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030 – II etap*.

W toku prac nad opracowaniem *Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030* wynikła potrzeba zaangażowania eksperta zewnętrznego. Udział eksperta zewnętrznego w procesie opracowywania Programu zalecany był także przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz przez przedstawicieli inicjatywy JASPERS.

W 2021 r. kontynuowano współpracę z ekspertem zewnętrznym (II etap świadczenia usługi doradczo-eksperskiej). Do zadań zrealizowanych przez eksperta w 2021 r. należało:

- 1) wsparcie merytoryczne (eksperskie), współpraca oraz doradztwo na każdym z etapów opracowywania *Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030*,
- 2) współpraca z Zespołem ds. przygotowania PSRT WP do roku 2030 polegająca m.in. na:
  - udziale w roli eksperta w posiedzeniach Zespołu/Zarządu Województwa Podkarpackiego/Komisjach Sejmiku Województwa Podkarpackiego/Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
  - bieżących konsultacjach z członkami Zespołu odpowiedzialnymi za realizację zadań związanych z opracowaniem materiałów dotyczących poszczególnych obszarów *Programu*.
- 3) współpraca przy opracowaniu Prognozy oddziaływania na środowisko związanej z PSRT WP do roku 2030,
- 4) współpraca oraz nadzór merytoryczny przy opracowaniu ostatecznej wersji projektu PSRT WP do roku 2030,
- 5) opracowanie analizy eksperckiej w zakresie regionalnego modelu ruchu, na podstawie danych dotyczących krajowego modelu ruchu.

Wynagrodzenie eksperta za wykonanie wszystkich czynności objętych przedmiotem umowy wyniosło 45 000,00 zł, z czego realizacja I etapu 30 000,00 zł oraz realizacja II etapu 15 000,00 zł.

- Druk publikacji

Zrealizowano druk czterech raportów, w tym wykonanie projektu graficznego okładek i layoutów publikacji, wykonanie składu, łamania, korekty językowej i technicznej, druku, oprawy, utrwaleniu na nośniku elektronicznym oraz dostawy: 200 egzemplarzy publikacji *Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2019*, 50 egzemplarzy publikacji *Analiza infrastruktury oraz potencjału portu lotniczego Rzeszów-Jasionka w perspektywie do 2030 r.*, 150 egzemplarzy publikacji *Gospodarka województwa podkarpackiego wobec wyzwań Przemysłu 4.0*, a także 100 egzemplarzy publikacji *Handel zagraniczny oraz bezpośrednio inwestycje w województwie podkarpackim w latach 2013-2019*.

Koszt realizacji zadania wyniósł 26 284,65 zł.

Koordinowano przygotowanie *Raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2020 r.*

Rok 2021 był trzecim rokiem, w którym został przygotowany *Raport o stanie województwa*. Obowiązek przygotowania raportu wynika ze znowelizowanej ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.), w której wprowadzono regulację zobowiązującą zarząd województwa do publicznej prezentacji efektów swej rocznej działalności. Zarząd został zobowiązany do przygotowania i prezentacji na sesji sejmiku raportu o stanie województwa, który powinien obejmować podsumowanie działalności zarządu w roku poprzednim, w szczególności w zakresie realizacji polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku i budżetu obywatelskiego.

Prace redakcyjne związane z przygotowaniem *Raportu o stanie województwa podkarpackiego w 2020 r.* realizowano w oparciu o Uchwałę Nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia

28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa.

W ramach struktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego prace nad Raportem koordynował Departament Rozwoju Regionalnego - Regionalne Obserwatorium Terytorialne. Prace te były realizowane w ścisłej współpracy z merytorycznymi wydziałami/komórkami organizacyjnymi. *Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2020 r.* został zaprezentowany na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 28 czerwca 2021 r.

Zbierano, analizowano, opracowywano (w tym graficznie) dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej:

- powiatów województwa podkarpackiego. Dane te były częścią wydawanego wspólnie przez UMWP i Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Wojewódzki Ośrodek Badań Regionalnych, comiesięcznego *Komunikatu o sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego*;
- wybranych miast-regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Dane te były częścią wydawanej wspólnie przez UMWP i Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Wojewódzki Ośrodek Badań Regionalnych, kwartalnie *Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej wybranych miast – regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego*.

Komunikaty i informacje są publikowane na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Rzeszowie oraz www.rot.podkarpackie.pl.

Współpraca z instytucjami dysponującymi danymi z zakresu rozwoju województwa, w celu ich upublicznienia, przekazywania, scalania, zbierania:

- w związku z sieciowaniem współpracy podmiotów odpowiedzialnych za monitorowanie polityk publicznych zorganizowano w dniu 6 grudnia 2021 r. konferencję *Gospodarka obiegu zamkniętego w różnych aspektach życia społeczno – gospodarczego województwa podkarpackiego*. Konferencja w związku z panującą sytuacją epidemiczną miała charakter hybrydowy.

Celem konferencji były zagadnienia dotyczące najważniejszych kierunków rozwoju strategii gospodarki w obiegu zamkniętym w województwie podkarpackim oraz wymiana poglądów i doświadczeń w tym zakresie.

W ramach konferencji zaprezentowano wyniki przeprowadzonych w 2021 roku badań, ponadto miały miejsce tematyczne wystąpienia prelegentów. Odbył się również panel dyskusyjny, podczas którego uczestnicy rozmawiali na temat monitorowania transformacji w kierunku GOZ w województwie podkarpackim.

Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli różnych środowisk: rządowego, naukowego, społecznego oraz samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego, w tym do przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji dysponujących wiedzą, doświadczeniem i danymi użytecznymi w procesie monitorowania zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie.

Konferencja została sfinansowana ze środków projektu pn. *Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020* (projekt własny realizowany w ramach Pomocy Technicznej RPO WP 2014-2020 w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.). Koszt zorganizowania konferencji w trybie hybrydowym wyniósł 32 165,00 zł.

- prowadzona jest stała wymiana informacji, danych w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej z Urzędem Statystycznym w Rzeszowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie, ROT-ami z innych województw, Krajowym Obserwatorium Terytorialnym;
- wiedza zebrana i wytworzona w ROT jest wykorzystywana przez inne departamenty UMWP, gminy, powiaty z terenu województwa podkarpackiego, uczelnie wyższe i innych zainteresowanych. Służy m.in. do monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji, Programu

Strategicznego Rozwoju Bieszczad, Programu Strategicznego Błękitny San, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.
Narzędzie informatyczne „Monitoruj Podkarpackie”

Prowadzono prace związane z administrowaniem, funkcjonowaniem oraz rozwojem i doskonaleniem narzędzia informatycznego „Monitoruj Podkarpackie”, dostępnego pod adresem www.rot.podkarpackie.pl wspomagającego system monitoringu strategii rozwoju województwa oraz poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego województwa podkarpackiego.

Realizowane projekty

- Projekt pn. *Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020* (projekt własny realizowany w ramach Pomocy Technicznej RPO WP 2014-2020, w okresie od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2022 r.

Celem projektu jest dostarczenie podmiotom wpływającym na sytuację społeczno-gospodarczą w województwie wiedzy dla decyzji rozwojowych. Realizacja celu projektu przyczynia się do osiągnięcia celów RPO WP, jak również umożliwia sprawne funkcjonowanie systemu realizacji Programu i efektywne wykorzystanie środków unijnych. Realizacja projektu zapewnia również ciągłość procesu programowania, między innymi poprzez ukierunkowanie opracowywanych w ramach projektu badań i analiz na kolejną perspektywę finansową.

Wskaźnikami realizacji projektu, które beneficjent jest zobowiązany osiągnąć do końca 2022 r., są 4 ekspertyzy oraz organizacja 2 spotkań/konferencji. Do 31 grudnia 2021 r. w ramach projektu zrealizowano 2 badania (co stanowi 50% wykonania wskaźnika): *Gospodarka cyrkularna w wybranych obszarach społeczno-gospodarczych województwa podkarpackiego jako kierunek zrównoważonego rozwoju regionu* oraz *Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2020*. Zorganizowano również 1 konferencję (co stanowi 50% wykonania wskaźnika).

Od początku realizacji projektu tj. od 2021 r. wydano łącznie 283 085,00 zł (w tym 85% wkład UE: 240 622,25 zł, 15% wkład własny: 42 462,75 zł).

Wszystkie zaplanowane na 2021 r. w ramach projektu działania, zostały zrealizowane.

Ad.4. Opiniowanie dokumentów strategicznych pod kątem zgodności ze *Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*

Zgodnie z art. 10f ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022, poz.559), wójt przedkłada opracowany projekt strategii rozwoju gminy zarządowi województwa w celu wydania opinii, dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa. Organ analizuje projekt strategii w zakresie zgodności wyznaczonych celów strategicznych, celów operacyjnych oraz planowanych w ich ramach kierunków interwencji z zapisami *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. W kontekście regulacji prawnych projekt strategii rozwoju gminy powinien zawierać m.in. wnioski z diagnozy przygotowanej na potrzeby tej strategii, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań oraz obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań oraz formę graficzną obrazującą treści dla wskazanych elementów.

W 2021 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego wpłynęły projekty strategii rozwoju z 23 gmin województwa podkarpackiego. Zarząd Województwa Podkarpackiego zaopiniował pozytywnie 17 projektów strategii gminnych, a w pozostałych przypadkach udzielił rekomendacji, które wzmocnią komplementarność i spójność dokumentów strategicznych.

Ad. 5. Uczestnictwo w opracowaniu projektu programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027

W roku 2021 kontynuowano współpracę z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej (MFIPR) w zakresie opracowania projektu programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW). W dniu 9 lutego 2021 r. odbyło się posiedzenie Grupy Sterującej do spraw Polski Wschodniej, podczas którego przedstawiono projekt FEPW. W związku z kształtem projektu FEPW,

zawierającym interwencje nie wpisujące się w oczekiwania regionów, w dniu 17 lutego 2021 r. z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej (ZOOM), odbyło się spotkanie Minister Małgorzaty Jarosińskiej-Jedynak z Marszałkami Województw Polski Wschodniej. Podczas spotkania omówiono kluczowe kwestie z punktu widzenia dalszych prac nad Programem.

Od 5 marca do 8 kwietnia 2021 r. trwały konsultacje społeczne projektu programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 dedykowanego 5 regionom Polski Wschodniej (lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie) oraz regionowi statystycznemu mazowieckiemu regionalnemu. Budżet zaplanowany dla FEPW wynosi 2,5 mld euro.

W dniu 6 kwietnia 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął Uchwałę Nr 267/5281/21 w sprawie przedstawienia uwag do projektu programu „Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027”, w ramach konsultacji społecznych. Uwagi Zarządu Województwa Podkarpackiego dotyczyły m.in.: przedstawienia linii demarkacyjnej pomiędzy poziomem krajowym a regionalnym, wprowadzenia nowych działań dotyczących rozwoju Marki Polski Wschodniej, obsługi inwestorów i eksporterów, kontynuacji rozwoju sieci tras rowerowych, usunięcia interwencji w obszarze infrastruktury linii energetycznych i mediaterk³⁴ (jako program docelowy wskazano program regionalny) oraz zwiększenia alokacji na infrastrukturę dróg wojewódzkich i linii kolejowych, uzdrowiska i produkty turystyczne w tym szlaki turystyczne.

Po zakończeniu konsultacji społecznych, z uwagi, iż nadal w projekcie FEPW zostały ujęte działania kwestionowane przez regiony, w szczególności infrastruktura linii energetycznych, odbywały się liczne spotkania województw ze stroną rządową. Województwa podkreślały, iż należy zachować dotychczasowy charakter programu dla Polski Wschodniej jako dodatkowego wsparcia dla tego regionu oraz, że z FEPW powinny w większym stopniu korzystać samorządy, a nie podmioty rządowe i spółki Skarbu Państwa (dystrybutorzy energii, parki narodowe, regionalne dyrekcje ochrony środowiska). Te podmioty powinny szukać wsparcia w innych programach krajowych i poza programami regionalnymi.

Postulowano o utrzymanie charakteru dodatkowości FEPW i nieograniczanie beneficjentom z obszaru Polski Wschodniej (PW) możliwości aplikowania o środki z innych programów krajowych, m.in. z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027 (FEnIKS). W obecnym projekcie FEnIKS miasta wojewódzkie PW zostały wyłączone z aplikowania w ramach mobilności miejskiej. FEPW powinien objąć wsparciem takie działania o charakterze ponadregionalnym, które nie są finansowane w innych programach krajowych.

Wnoszono również o usunięcie wsparcia dla infrastruktury linii energetycznych, której horyzontalny charakter nie wpisuje się w potrzeby Makroregionu PW. Pozostawienie tego działania w Programie uniemożliwi realizację oczekiwań regionów co do rozłożenia środków na działania związane m.in. z adaptacją do zmian klimatu, mobilnością miejską, liniami kolejowymi czy produktami turystycznymi. Rozwój linii energetycznych zdaniem regionów powinien być realizowany wyłącznie w FEnIKS. Natomiast, w celu podkreślenia specyfiki Makroregionu, przy aplikowaniu do naborów w trybie konkursowym w ramach FEnIKS przez regiony Polski Wschodniej rekomendowano zastosowanie preferencji punktowych.

W związku z tym, iż FEPW dedykowany jest najsłabiej rozwiniętym województwom, zwrócono uwagę, iż konieczność koncentracji środków programu na markery klimatyczne powinna być skoncentrowana na terytoriach, które rzeczywiście znacząco wpływają niekorzystnie na klimat. Cele klimatyczne w większym stopniu powinny realizować inne programy krajowe, a FEPW powinien realizować potrzeby Makroregionu.

Na każdym z etapów dialogu województwa Polski Wschodniej podkreślały potrzebę działań prowadzących do wzmocnienia konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, podniesienia jakości życia mieszkańców przez ochronę klimatu, zwiększenie dostępności drogowej i kolejowej Makroregionu oraz wzrost potencjału uzdrowisk i turystyki.

---

³⁴Institucje kultury, powstałe z przekształcenia bibliotek. Rolą mediaterk będzie kształtowanie postaw sprzyjających komunikacji, kreatywności, kooperacji, powstawaniu oddolnych inicjatyw oraz integracji społecznej.

W dniu 26 sierpnia 2021 r. zostało przyjęte Stanowisko Komisji ds. Polski Wschodniej Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie projektu FEPW wskazujące alokację w poszczególnych priorytetach programu. W Stanowisku zawnioskowano o włączenie regionów w proces negocjacji prowadzonych przez MFiPR z Komisją Europejską, celem ustalenia zakresu programu FEPW, wpisującego się w potrzeby Makroregionu. Następnie, w piśmie z dnia 17 listopada 2021 r. będącym wspólnym głosem regionów Polski Wschodniej, skierowanym do Zespołu ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zaproponowano pozytywną opinię dla projektu FEPW, jako instrumentu wsparcia. Jednakże zwrócono uwagę na postulaty regionów Polski Wschodniej. Województwo Podkarpackie wносиło o: konieczność utrzymania wsparcia dla miast wojewódzkich Makroregionu w ramach Celu szczegółowego (viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej; usunięcie Celu szczegółowego CS (iii) Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E), a ponadto ze względu na jego wymiar horyzontalny wnioskowano o objęcie go wsparciem wyłącznie w ramach FEnIKS oraz zaproponowano przesunięcie środków na działania dotyczące: adaptacji do zmian klimatu, zrównoważonej mobilności miejskiej, ponadregionalnej infrastruktury kolejowej oraz produktów turystycznych.

Ad.6. Uczestnictwo w opracowaniu projektu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko na lata 2021-2027

W 2021 r. Departament Rozwoju Regionalnego uczestniczył w pracach koordynowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) w zakresie opracowania projektu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS). Prace prowadzone były w ramach Grupy roboczej ds. przygotowania programu FEnIKS. Grupa odbyła cztery spotkania, podczas których omawiane i dyskutowane były kierunki interwencji. W ramach współpracy 25 maja 2021 r. z MFiPR zorganizowano również konferencję (formuła hybrydowa) w Rzeszowie pn. „Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko – szansa na finansowanie samorządowych przedsięwzięć rozwojowych”. Podczas konferencji zaprezentowano założenia Programu. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. Waldemar Buda – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ewa Leniart – Wojewoda Podkarpacki i Władysław Ortyl – Marszałek Województwa Podkarpackiego. Ponadto w spotkaniu uczestniczyli samorządowcy z województwa podkarpackiego.

W ramach konsultacji społecznych projektu programu FEnIKS, które trwały od 18 czerwca do 20 lipca 2021 r. zgłoszono uwagi do projektu - Uchwałą Nr 299/5891/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 21 lipca 2021 r. w sprawie przedstawienia uwag do projektu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Przedłożone uwagi dotyczyły m.in.: rozważenia przez stronę rządową dedykowania części lub całości środków w programie FEnIKS dla poszczególnych regionów (koperty regionalne) bądź zastosowanie preferencji punktowych dla projektów dotyczących Obszarów Strategicznej Interwencji np. Polski Wschodniej. W uchwale zwrócono uwagę na uwzględnienie dedykowanego wsparcia dla Bieszczad jako obszaru charakteryzującego się szczególnymi uwarunkowaniami środowiskowymi i przyrodniczymi. Podkreślono również, iż przez pozostawienie zapisów wykluczających z wsparcia miasta z terenu Polski Wschodniej w ramach celu 2.8. Programu FEnIKS dotyczące wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej – może nastąpić blokowanie impulsów rozwojowych dla Makroregionu.

Uwagi do projektu FEnIKS zostały również wskazane w Stanowisku Zespołu Ekspertckiego ds. Europejskiej i Krajowej Polityki Strukturalnej przy Związku Województw RP w sprawie proponowanego zakresu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 z dnia 19 lipca 2021 r. W pracach nad stanowiskiem uczestniczyli pracownicy Departamentu Rozwoju Regionalnego, będący członkami Grupy roboczej ds. przygotowania programu FEnIKS. Stanowisko Zespołu Ekspertckiego zostało przekazane Tadeuszowi Kościńskiemu, Ministrowi Finansów,

Funduszy i Polityki Regionalnej z prośbą o dokonanie niezbędnych zmian w konsultowanym projekcie programu FEnIKS.

Ad.7. Realizacja programów rozwoju dla obszaru Bieszczad i „Błękitny Sanu”

Przyjęte w dniu 7 kwietnia 2015 r. Program Strategiczny „Błękitny San” (PSBS) i Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad (PSRB) (kolejno Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 41/889/15 oraz Nr 41/890/15), rozumiane jako uszczegółowienie założeń *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* w zakresie zapewniającym jak najlepsze wykorzystanie zasobów endogenicznych jednostek samorządu terytorialnego objętych tymi Programami, zakończyły swój okres obowiązywania w dniu 31 grudnia 2020 r.

Programy nie posiadały własnego budżetu, jednak poprzez zapewnienie spójności zarówno PSBS, jak i PSRB z krajową oraz regionalną polityką, a także systemem programowanego rozwoju, umożliwiły wykorzystanie instrumentów finansowych przewidzianych m.in. w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020), Kontrakcie Terytorialnym, a także środków publicznych z innych źródeł np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W wybranych procedurach konkursowych związanych z realizacją RPO WP 2014-2020 przewidziane zostały preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programami.

Przyjęty system wdrażania obu Programów zakładał zaangażowanie przedstawicieli sektora publicznego, prywatnego i społecznego. Zarząd Województwa Podkarpackiego pełnił w nim rolę podmiotu koordynująco-zarządzającego, a Rady Programowe funkcję wspierającą oraz opiniującą-doradczą w sprawach kluczowych z punktu widzenia celów i zasad wdrażania poszczególnych Programów. W ramach realizacji Programów prowadzony był coroczny monitoring, który dostarczał wiedzy o postępach w ich wdrażaniu.

W 2021 r. prowadzono prace nad przygotowaniem sprawozdań z realizacji w 2020 r. ww. Programów oraz kolejno ich zaopiniowaniem na posiedzeniach Rad Programowych i przyjęciem przez Zarząd Województwa Podkarpackiego. W dniu 5 lipca 2021 r. odbyły się w formule zdalnej VI. posiedzenia Rady Programowej PSBS i Rady Programowej PSRB, podczas których pozytywnie zaopiniowano sprawozdania roczne z realizacji Programów w 2020 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 27 lipca 2021 r. Uchwałami Nr 301/5924/21 oraz 301/5925/21 zatwierdził przedmiotowe dokumenty. Sprawozdania zostały opracowane według metodologii wskazanej w ekspertyzie pn. „Analiza i ocena systemów monitoringu w Programie Strategicznym „Błękitny San” i Programie Strategicznego Rozwoju Bieszczad oraz opracowanie wskaźników monitoringowych”.

Ad.8. Koordynacja prac nad programami rozwoju zgodnie ze *Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*

W 2021 r. kontynuowano rozpoczęte już w roku wcześniejszym działania zmierzające do aktualizacji Programu Strategicznego „Błękitny San” oraz Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad, tj. przygotowano Studium możliwości zagospodarowania oraz wykorzystania obszaru wzdłuż rzeki San oraz Diagnozę do Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad.

Biorąc pod uwagę przedłużający się proces programowania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027, w tym trwające prace nad opracowaniem projektu programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, prace muszą być skorelowane z postępami prac nad dokumentami operacyjnymi dla perspektywy finansowej 2021-2027.

Regionalny Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad stał się inspiracją dla programu na poziomie krajowym – Program dla Bieszczad (PdB), który został przygotowany w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, we współpracy z innymi instytucjami centralnymi, samorządem województwa podkarpackiego, bieszczadzkimi powiatami i gminami oraz partnerami społeczno-gospodarczymi. PdB miał za zadanie wsparcie rozwoju Bieszczad przez połączenie sił i środków krajowych oraz samorządowych. Oba programy stały się komplementarnymi instrumentami służącymi równoważeniu procesów rozwoju obszaru Bieszczad. Zgodnie z deklaracją złożoną przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027 ma nastąpić kontynuacja rządowego Programu dla Bieszczad. Deklaracja została przedstawiona podczas Forum dla Bieszczad,

które odbyło się w dniu 21 stycznia 2021 r. w formule zdalnej. Forum zostało zorganizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W roli współgospodarza tego wydarzenia wystąpił Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego. Marszałek Województwa podzielił się z jego uczestnikami informacjami na temat działań podejmowanych i planowanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego na terenie Bieszczad. Samorząd województwa na forum reprezentowała również Ewa Draus Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego.

Celem spotkania było podsumowanie stanu realizacji inicjatyw ujętych w rządowym „Programie dla Bieszczad”, jednym ze strategicznych programów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W trakcie Forum prowadzono dyskusję na temat dalszej koordynacji prac resortów i władz samorządowych w celu wdrażania wybranych przedsięwzięć, a także omówiono zagadnienia związane z przyszłą perspektywą finansową 2021-2027. Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, przedstawiciele samorządu terytorialnego oraz instytucji zaangażowanych w realizację szerokiego spektrum projektów na terenie Bieszczad.

Program dla Rozwoju Roztocza to nowy program o wymiarze ponadregionalnym do opracowania, którego przystąpił Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Zapisy kierunkowe dotyczące Roztocza zostały ujęte w czwartym obszarze tematycznym SRW 2030 – Dostępność usług w ramach Priorytetu 4.5 Współpraca ponadregionalna i międzynarodowa oraz Kierunku Działań 4.5.1. Wzmacnianie współpracy ponadregionalnej. Strategia wskazuje działania na rzecz rozwoju obszarów wspólnych z województwem lubelskim dotyczących Roztocza z możliwością opracowania programu strategicznego dla tego obszaru. Natomiast Obszar horyzontalny – Terytorialny wymiar Strategii, wskazuje Lubaczków jako biegun wzrostu i rdzeń miejskiego obszaru funkcjonalnego, który jako ośrodek ponadlokalny ma potencjał do obsługi potrzeb północno-wschodniej części województwa oraz potencjał w zakresie obsługi ruchu turystycznego Roztocza.

Z uwagi na położenie Roztocza na obszarze województwa lubelskiego i podkarpackiego opracowanie Programu dla Rozwoju Roztocza będzie wspólną inicjatywą tych województw.

Uchwałą Nr 304/6033/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 16 sierpnia 2021 r. powołano Zespół ds. opracowania Programu dla Rozwoju Roztocza. W skład zespołu weszli przedstawiciele Zarządu Województwa Podkarpackiego i Departamentów merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, samorządu Powiatu Lubaczowskiego, Związku Międzygminnego „Ziemia Lubaczowska” oraz samorządowych jednostek organizacyjnych. Zadaniem Zespołu będzie koordynacja całości prac nad opracowaniem Programu dla Rozwoju Roztocza. Celem Programu dla Rozwoju Roztocza będzie rozwój tego obszaru przy wykorzystaniu walorów turystycznych, kulturowych, historycznych i przyrodniczych. Realizacja w ramach tego Programu ponadregionalnych, regionalnych i lokalnych przedsięwzięć oraz budowanie partnerstwa pomiędzy województwami podkarpackim i lubelskim przyczyni się do rozwoju gospodarczego, podniesienia jakości życia mieszkańców oraz umocnienia marki Roztocze nie tylko na poziomie regionalnym, krajowym ale i międzynarodowym. Intensyfikacja prac Zespołu z uwagi na opracowanie projektu programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027 oraz finalizowanie przygotowania Diagnozy społeczno – gospodarczej dla tego obszaru, nastąpi w 2022 r.

Ww. Uchwałę w sierpniu 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przekazał Marszałkowi Województwa Lubelskiego.

Ad.9. Zaangażowanie w prace nad projektem Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jest warunkiem przyznania Polsce środków w ramach Funduszu Odbudowy z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF). W ramach Instrumentu Polska może uzyskać około 58 mld euro na wsparcie gospodarki po pandemii, w tym jako środki bezzwrotne 23,9 mld euro oraz środki zwrotne 35,9 mld euro.

Projekt KPO został przygotowany przez stronę rządową. Dokument podlegał konsultacjom społecznym w okresie od 26 lutego do 2 kwietnia 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego

dokonał weryfikacji dokumentu KPO pod kątem zakresu 71 projektów województwa podkarpackiego zgłoszonych do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR). Uwagi Zarządu Województwa Podkarpackiego, obejmujące również odniesienia partnerów zewnętrznych, zostały przekazane Uchwałą Nr 266/5277/21 z dnia 1 kwietnia 2021 r. Uwagi dotyczyły kluczowych zagadnień tj. brak wsparcia dla rozwoju infrastruktury dróg wojewódzkich i portów lotniczych oraz uwagi szczegółowe, które odnosiły się do poszczególnych inwestycji w projekcie Krajowego Planu Odbudowy. Przekazano 21 uwag o charakterze ogólnym oraz 71 uwag szczegółowych.

W dniu 30 kwietnia 2021 r. KPO został zaakceptowany na posiedzeniu Rady Ministrów. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 3 maja 2021 r. oficjalnie przesłało KPO do Komisji Europejskiej (KE). Ocena w zakresie przyznania wsparcia oraz jego wysokości należy do KE, która w ciągu 2 miesięcy miała podjąć decyzję w sprawie akceptacji KPO. Dotychczas KE nie przedstawiła przedmiotowej opinii, nie podjęła również decyzji o odrzuceniu KPO czy zawieszeniu środków.

Stanowiskiem z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie projektu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w zakresie zrównoważonego i harmonijnego rozwoju obszarów wiejskich, Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej wskazał na niski poziom zaplanowanego wsparcia z przeznaczeniem na zrównoważony i harmonijny rozwój obszarów wiejskich w Polsce.

MFiPR w 2021 r. wskazało, iż w ramach inwestycji KPO przez samorządy województw mają być wdrażane trzy inwestycje:

- A1.2.1. Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności,
- A1.3.1. Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego,
- B3.1.1. Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich.

Zarząd Województwa Podkarpackiego pismem z dnia 27 sierpnia 2021 r. zadeklarował współpracę nad uszczegółowieniem krajowych zasad wsparcia, w tym kryteriów wyboru projektów, w ramach grupy roboczej ds. wdrażania komponentu inwestycyjnego A1.2.1. Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności oraz wskazał dwóch przedstawicieli regionu do prac w grupie roboczej ds. wdrażania ww. Inwestycji.

W skład Grupy roboczej wchodzi przedstawiciele MFiPR, jako koordynator Grupy oraz przedstawiciele regionów. Głównym zadaniem Grupy są prace nad uszczegółowieniem krajowych zasad wsparcia, w tym kryteriów wyboru projektów. Grupa odbyła dotychczas trzy spotkania: 6 sierpnia, 3 i 22 września 2021 r.

W trakcie spotkań, które odbyły się w 2021 r., MFiPR wskazało generalne założenia wdrażania inwestycji. Instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji będzie MFiPR, które wskazało, iż zarządy województw będą pełniły rolę instytucji pośredniczącej odpowiedzialnej m.in. za: wybór projektów, zawieranie i realizację umów z przedsiębiorcami, rozliczanie i odzyskiwanie środków, kontrolę. Środki alokowane w ramach instrumentu na dany region, zakres zadań i relacje między MFiPR i samorządami województw będą regulowane w stosownych porozumieniach zawieranych w oparciu o przepisy projektowane dla wdrażania KPO. Zasady i warunki wsparcia przedsiębiorców w ramach A1.2.1 zostaną opracowane przez MFiPR, we współpracy z samorządami. Warunki wsparcia w poszczególnych regionach będą jednolite, nie będą wprowadzone modyfikacje regionalne. Każdy projekt ma być zgodny z zasadą DNSH (Do not significant harm, Nie wyrządzaj znaczącej szkody). Podział środków w ramach instrumentu zostanie dokonany w oparciu o wybrane, w uzgodnieniu z samorządami, wskaźniki dostępne w statystyce publicznej.

Stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP stanowiły jedną z form dialogu regionów w ramach prac nad KPO. Stanowisko Nr 7 z dnia 21 października 2021 r. zawierało postulat o powierzeniu samorządom województw części środków zwrotnych w ramach komponentów KPO w drodze dialogu i wspólnych ustaleń z regionami. W stanowisku zaproponowano, by wspólne prace odbywały się na zasadzie analogii do funkcjonującej już grupy ds. części środków dotacyjnych dla przedsiębiorców z sektora HoReCa z zapewnieniem, że udział samorządów województw oraz zdecentralizowany sposób dystrybucji środków pozwoli na lepsze adresowanie środków w regionach. Wpłyne to pozytywnie na osiągnięcie celów wspólnie ustanowionych na poziomie UE, a co

najważniejsze doprowadzi do skutecznego wdrożenia planowanych w KPO reform. Regiony wskazały tym samym na możliwość wdrożenia środków w wysokości około 22,2 mld euro, które nie zostały zaangażowane w projekcie KPO przekazanym do KE.

Zgodnie z pismem Waldemara Budy – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2021 r., projektowane regulacje ustawowe niezbędne do realizacji KPO zakładają, iż w zakresie inwestycji A1.2.1 instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji będzie MFIPR, a jednostkami wspierającymi realizację planu rozwojowego w zakresie inwestycji A1.2.1 mają być samorządy województw. Zgodnie z pismem MFIPR planuje przekazać samorządom województw zadania w zakresie: wyboru i oceny przedsięwzięć; rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy; podpisywania i realizacji umów z odbiorcami wsparcia; rozliczania umów, w tym zlecenie wypłaty środków, odzyskiwania środków, monitorowania i kontroli; realizacji zadań z zakresu informacji i promocji.

Dodatkowo w piśmie poinformowano, iż nie ma możliwości finansowania ze środków pomocy technicznej, dostępnej w ramach programów polityki spójności oraz wyasygnowania z budżetu państwa środków na wsparcie samorządów w związku z realizacją Inwestycji A1.2.1. W związku z czym istnieje konieczność finansowania wydatków związanych z realizacją Inwestycji A1.2.1 ze środków budżetu województwa.

W związku z powyższym, w Stanowisku Konwentu Marszałków RP Nr 12 z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie zasad wsparcia przedsiębiorców przez Samorządy Województw z KPO, zaapelowano aby na poziomie centralnym zapewnione zostały środki dla wszystkich instytucji zaangażowanych w realizację inwestycji A1.2.1. Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności w ramach KPO.

Przedłużający się proces zatwierdzenia KPO przez Komisję Europejską skraca okres realizacji zaplanowanych w jego ramach przedsięwzięć oraz zagraża projektom długoterminowym. Wszystkie działania KPO muszą zakończyć się w terminie do 31 lipca 2026 r. (płatności do końca grudnia 2026 r.). Ramy czasowe, zasady wdrażania KPO, a także potrzeba szybkiego działania i efektów reform w obliczu coraz większych skutków trwającej pandemii wymagają zdecydowanych i jednoznacznych decyzji. Uchwałą Nr XLII/699/21 z dnia 29 listopada 2021 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego zgłosił Apel do Komisji Europejskiej o niezwłoczne zatwierdzenie polskiego Krajowego Planu Odbudowy po pandemii COVID-19.

Ad.10. Działalność Podkarpackiego Forum Terytorialnego

Podkarpackie Forum Terytorialne (PFT) jest instrumentem służącym realizacji zapisów strategii rozwoju województwa i stanowi ważną płaszczyznę do wymiany wiedzy, doświadczeń, informacji oraz integracji między wieloma podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz rozwoju województwa podkarpackiego.

W dniu 8 grudnia 2021 r. w Rzeszowie w formule hybrydowej zorganizowano X. posiedzenie Podkarpackiego Forum Terytorialnego pn. „Podkarpacie – lider przemian społeczno-gospodarczych”. Jego tematem przewodnim była dynamika zmian społeczno – gospodarczych w województwie podkarpackim w latach 2010-2020. Podczas posiedzenia poszczególne bloki tematyczne przedstawiane były przez ekspertów zewnętrznych, a podejmowane tematy dotyczyły m.in. wyzwań strategicznych, transformacji gospodarczej i kierunków rozwoju województwa podkarpackiego, a także tendencji rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego. W trakcie spotkania przedstawiona została również Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030. Podczas spotkania zwrócono uwagę na pozytywne zmiany jakie zaszły na przestrzeni ostatnich 10 lat, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej, które wpłynęły na poprawę warunków i jakości życia mieszkańców województwa podkarpackiego. Zauważono także, że województwo staje się miejscem coraz bardziej atrakcyjnym i przyjaznym do zamieszkania i realizacji swoich aspiracji zawodowych. Wyzwaniem pozostaje, aby to szczególnie ludzie młodzi, zarówno z województwa podkarpackiego, jak i spoza niego, wybierali województwo podkarpackie za swoje miejsce do życia i pracy. Prelegentami podczas posiedzenia PFT byli m.in.: Ewa Leniart Wojewoda Podkarpacki i Ewa Draus Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego oraz

pracownicy naukowcy Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu w Białymstoku. Posiedzenie to było okazją do dyskusji na temat pozycji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego.

Ad.11. Uczestnictwo w pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej realizuje projekt pn. Centrum Wsparcia Doradczego (CWD), którego celem jest wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych (gminnych i powiatowych), w tym przede wszystkim wzmocnienie ich kompetencji do zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym oraz inicjowania i realizacji kompleksowych przedsięwzięć rozwojowych, w partnerstwie społeczno-gospodarczym i z innymi samorządami. Projekt ten został wpisany zarówno w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030), jak i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

W założeniu produktem projektu będzie opracowanie strategii terytorialnej oraz pakiet projektów realizujących tę strategię. Ponadto dla wybranego z punktu widzenia rozwoju partnerstwa projektu kluczowego zostanie przygotowany zarys wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, który będzie miał zapewnione finansowanie z programów krajowych, bądź regionalnych.

Z terenu województwa podkarpackiego w pilotażu CWD uczestniczą partnerstwa tj.: Gminy Zagłębia Ambitnej Turystyki, Gminy powiatu brzozowskiego, Gminy powiatu kolbuszowskiego. W pilotażu CWD z Podkarpacia bierze udział także gmina Narol w ramach partnerstwa Roztocze, które było inicjowane oddolnie przez jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa lubelskiego.

W dniu 22 stycznia 2021 r. odbyło się wideospotkanie z przedstawicielami Związku Miast Polskich (ZMP) oraz każdego z partnerstw, podczas którego omówiony został terytorialny wymiar w Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 oraz projektowane podejście w tym obszarze w perspektywie finansowej 2021-2027. Przedstawiona została również przez przedstawiciela ZMP metodyka prac nad strategią terytorialną w ramach CWD. Jednocześnie przedstawiciel każdego z Partnerstw miał możliwość przedstawienia prezentacji dotyczącej problematyki swojego obszaru. Dodatkowo, podczas zaplanowanej dyskusji pojawiła się także możliwość zadania pytań i uzyskania od obecnych ekspertów odpowiedzi.

Spotkania w ramach Partnerstw, jak również z doradcami ZMP oraz MFiPR, zgodnie z harmonogramem zakończyły pierwszy etap prac w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego. Drugi etap pilotażu zaplanowany od stycznia do września 2021 r. zakładał opracowanie przez Partnerstwa, przy wsparciu doradców ZMP, diagnoz i strategii terytorialnych. Podkarpackie partnerstwa w 2021 r. korzystając z wiedzy oraz doświadczeń ekspertów ZMP przygotowały projekty strategii terytorialnych. Projekt będzie kontynuowany w 2022 r.

Ad.12. Konferencje dotyczące zagadnień programowania rozwoju społeczno-gospodarczego

W 2021 r. Departament Rozwoju Regionalnego zorganizował dwie konferencje dotyczące zagadnień związanych z programowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego.

W związku z nowelizacją przepisów prawnych dotyczących integracji zarządzania strategicznego i przestrzennego w ramach prowadzonej polityki rozwoju, w dniu 16 lipca 2021 r. w Kolbuszowej, Zarząd Województwa Podkarpackiego wspólnie ze Związkiem Miast Polskich zorganizował w formie hybrydowej konferencję pn. „Zintegrowane planowanie rozwoju – szansa dla samorządów”. Konferencja miała charakter ogólnopolski, a jej celem było przedstawienie i zarekomendowanie standardu zintegrowanego planowania rozwoju, łączącego wymiar strategiczny oraz przestrzenny. Tematyka konferencji została zaadresowana do jednostek samorządu terytorialnego z obszaru całego kraju (w sposób szczególny do miast i miejskich obszarów funkcjonalnych) oraz przedstawicieli urzędów marszałkowskich wszystkich województw. Wśród uczestników wydarzenia byli m.in. Władysław Ortyl Marszałek Województwa Podkarpackiego, Ewa Draus Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego, Małgorzata Jarosińska-Jedynak Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, przedstawiciele Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych MFiPR oraz Departamentu Planowania Przestrzennego w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii, przedstawiciele Związku Miast Polskich, zaproszeni eksperci, reprezentanci samorządów terytorialnych wszystkich szczebli, w tym uczestniczący w projekcie

pilotażowym MFiPR pn. Centrum Wsparcia Doradczego. W konferencji finalnie uczestniczyło 330 osób, z czego 71 osób stacjonarnie.

W dniu 3 września 2021 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, Województwo Podkarpackie we współpracy z Podkarpackim Stowarzyszeniem Samorządów Terytorialnych, zorganizowało w formie hybrydowej konferencję pn. „Instrumenty terytorialne”. Była ona okazją do zapoznania się z planowanym w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027 kształtem instrumentów terytorialnych oraz możliwością ich zastosowania w praktyce. Konferencja miała charakter wojewódzki i z uwagi na zakres tematyczny została skierowana do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Wśród uczestników konferencji byli m.in. Władysław Ortyl Marszałek Województwa Podkarpackiego, Ewa Draus Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego, Małgorzata Jarosińska-Jedynak Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, przedstawiciele Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych i Departamentu Strategii MFiPR, lokalnych samorządów terytorialnych, partnerstw działających m.in. na obszarze województwa. W konferencji stacjonarnie uczestniczyły 62 osoby oraz 150 osób online.

Ad.13. Członkostwo w gremiach przy Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Zespół Ekspercki ds. Europejskiej i Krajowej Polityki Strukturalnej (ZEEiKPS) funkcjonuje w ramach Komisji problemowych Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej. ZEEiKPS pełni głównie rolę opiniodawczo-doradczą m.in. w sprawach związanych z:

- przygotowaniem stanowisk Związku Województw RP, pomocnych w pracach nad długookresowymi i średniookresowymi krajowymi dokumentami strategicznymi,
- inicjowaniem i opiniowaniem projektów aktów prawnych,
- inspirowaniem i podejmowaniem wspólnych inicjatyw, mających wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionów,
- dbaniem o interesy województw na forum ogólnopaństwowym i międzynarodowym, w zakresie wdrażania funduszy europejskich.

W 2021 r. przewodnictwem ZEEiKPS w pierwszym półroczu sprawowało województwo Podlaskie, natomiast w drugim półroczu województwo Kujawsko-Pomorskie. Województwo Podkarpackie aktywnie uczestniczyło w posiedzeniach ZEEiKPS opiniując proponowane stanowiska m.in. w zakresie regionalnych programów operacyjnych, programowania polityki spójności na perspektywę finansową 2021-2027, Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz dotyczących obszaru zdrowia, inwestycji kolejowych czy koncentracji tematycznej Celów Polityki. Łącznie było to 10 Stanowisk.

Ad. 14. Wdrażanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego 2014–2020

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Podkarpackiego to umowa między rządem i samorządem województwa, stanowiąca załącznik do Uchwały Nr 4/94/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2014 r. Przedmiotem Kontraktu jest określenie wspólnych celów i najważniejszych przedsięwzięć o istotnym znaczeniu dla rozwoju kraju oraz województwa podkarpackiego, co do których strony deklarują współpracę w ramach realizacji właściwych programów operacyjnych, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności oraz innych instrumentów, z których mogą być finansowane przedsięwzięcia priorytetowe przyczyniające się do osiągnięcia celów Kontraktu.

Źródłami finansowania Kontraktu są w szczególności środki przeznaczone na realizację właściwych programów operacyjnych, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, budżet państwa, budżet województwa, budżety innych jednostek samorządu terytorialnego, środki pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, środki państwowych funduszy celowych i inne środki publiczne.

Ad.15. Zadanie polegające na wzmacnianiu zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych

Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w przygotowaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji

W dniu 10 lutego 2020 r. została podpisana Umowa nr DPT/BDG- II/POPT/9/20 pomiędzy Województwem Podkarpackim a Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej na realizację *Zadania polegającego na wzmocnieniu zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych (Zadanie)*. Zadanie jest realizowane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 oraz finansowane z budżetu państwa i budżetu województwa. Inicjatorem realizacji ww. Zadania jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pod wspólną nazwą *Regiony Rewitalizacji*. Inicjatywa realizowana jest w całym kraju przez 16 województw.

Celem realizacji Zadania jest wzmocnienie zdolności JST do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych, zwłaszcza w zakresie dostępności w rewitalizacji, zarządzania i włączenia społecznego, wykorzystania narzędzi ustawowych oraz wypracowania i wdrożenia systemu monitorowania rewitalizacji w gminach i na poziomie regionów.

Na podstawie umowy dotacji Zespół ds. rewitalizacji otrzymuje wsparcie doradcze w ramach 4 modułów szkoleniowych, zaś Województwo Podkarpackie – dotację celową na współpracę z gminami w zakresie tematycznym zgodnym z modułami szkoleń. Zaplanowane moduły szkoleń obejmują następujące tematy:

- dostępność w rewitalizacji,
- zarządzanie rewitalizacją i włączenie społeczności lokalnej we wdrażanie programów rewitalizacji,
- wykorzystanie narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji,
- monitoring i ewaluacja działań rewitalizacyjnych,
- rozwój terenów zielonych w rewitalizacji.

Zakładanymi rezultatami Zadania są: funkcjonowanie w Urzędzie Marszałkowskim kompetentnego Zespołu ds. rewitalizacji, poszerzenie wiedzy pracowników urzędów gmin, włączenie w działania rewitalizacyjne społeczności lokalnej, kreowanie liderów lokalnych, wzrost liczby przygotowanych gminnych programów rewitalizacji i narzędzi ustawowych, prowadzenie polityk w gminie w oparciu o sprawdzone i aktualne dane dotyczące rozwoju gminy. Okres realizacji Zadania to: od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2022 r.

Wartość ogółem realizacji umowy dotacji na Zadanie wynosi 1 026 860,00 zł, z tego wysokość dotacji stanowi 924 174,00 zł, a wkład własny Województwa Podkarpackiego – 102 686,00 zł. Zadanie realizowane jest przez Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim. Do realizacji Zadania zaangażowano Zespół ds. rewitalizacji (Zespół), który funkcjonuje w Urzędzie od 2015 roku. W ramach Zespołu zaangażowani są pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego (różne departamenty) oraz pracownicy jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego, tj. Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie. Obecnie Zespół liczy 16 osób.

W 2021 roku Zespół podnosił swoje kompetencje w zakresie wiedzy o rewitalizacji poprzez: udział w seminarium organizowanym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa we współpracy z Ministerstwem, udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji organizowanych przez Ministerstwo, udział w wizycie studyjnej na Podlasiu oraz udział w szkoleniach dotyczących rewitalizacji. Członkowie Zespołu ds. rewitalizacji oceniali aktualizację programu rewitalizacji Miasta Dębica (Miasto uzyskało wpis do Wykazu programów rewitalizacji województwa podkarpackiego) oraz brali udział w spotkaniach / konsultacjach z przedstawicielami gmin województwa podkarpackiego. W ramach Zadania przeprowadzono szkolenia, seminaria, warsztaty i konferencje w okresie czerwiec – listopad 2021 r. w następującej formie:

- 9 szkoleń jednodniowych w formie on-line w zakresie monitoringu ewaluacji działań rewitalizacyjnych (wzięło udział 159 osób, w tym 140 przedstawicieli gmin),
- 9 seminariów dwudniowych w formie on-line w zakresie rozwoju terenów zielonych w rewitalizacji (wzięło udział 154 osoby, w tym 132 przedstawicieli gmin),
- 9 szkoleń jednodniowych w formie on-line w zakresie wykorzystania narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji (wzięło udział 166 osób, w tym 151 przedstawicieli gmin),
- 1 seminarium w formie stacjonarnej w zakresie monitoringu ewaluacji działań rewitalizacyjnych (wzięło udział 60 osób, w tym 49 przedstawicieli gmin),

- 1 konferencja w formie stacjonarnej w zakresie wykorzystania narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji (wzięło udział 72 osoby, w tym 46 przedstawicieli gmin),
- 4 warsztaty w formie stacjonarnej w zakresie dostępności w rewitalizacji (wzięło udział 56 osób, w tym 46 przedstawicieli gmin).

W 2021 r. realizowano Usługę opracowania materiałów informacyjnych w zakresie rewitalizacji, w ramach której opracowano 4 artykuły w następującym zakresie:

- rola działań w małej skali w procesie rewitalizacji,
- rola zieleni w procesie rewitalizacji,
- znaczenie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji jako kluczowego elementu procesu rewitalizacji,
- praktyczne aspekty przygotowania i uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji – przejście z LPR na GPR.

W tematyce artykułów podawane były przykłady związane z rewitalizacją z terenu województwa podkarpackiego. Artykuły zostały opublikowane na stronie internetowej Samorządu Województwa Podkarpackiego, zakładka Gospodarka i Transport/Rewitalizacja (oraz na stronie serwisu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego i portalu Funduszy Europejskich Województwa Podkarpackiego). Ponadto, na Stronie Samorządu Województwa Podkarpackiego zostały opublikowane: informacje o realizacji Zadania, materiały poświęcone tematyce rewitalizacji oraz informacje dotyczące Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Dodatkowo zamieszczono informacje dotyczącą szkoleń, Wykazu programów rewitalizacji województwa podkarpackiego, Krajowego Centrum Wiedzy o Rewitalizacji oraz Doradztwa.

W 2021 r. realizowano dwie (bezpłatne) usługi wsparcia doradczego dla gmin województwa podkarpackiego w następującym zakresie: ustawy o rewitalizacji oraz dostępności w rewitalizacji. Ostatecznie zrealizowano 16 godzin z zakresu ustawy o rewitalizacji i 16 godzin z zakresu dostępności w rewitalizacji. Ponadto, wsparcie doradcze dla gmin z terenu województwa podkarpackiego świadczone było przez Zespół ds. rewitalizacji w formie korespondencji tradycyjnej, elektronicznej i telekonferencji.

W 2020 r. zakończyła się kontrola Najwyższej Izby Kontroli (NIK) pn. *Realizacja programów rewitalizacji i ich efekty*, w której nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie działań Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Okres objęty kontrolą to: 2016 – 2020. W ocenie NIK działania podejmowane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego na rzecz wspierania realizacji i wdrażania programów rewitalizacji przez gminy były właściwe.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030
1.	Prace nad audytem krajobrazowym województwa podkarpackiego	Planowanie przestrzenne, Ochrona środowiska	Dostępność usług
2.	Sporządzanie opinii, informacji, wniosków i uzgodnień z zakresu planowania przestrzennego oraz uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego	Planowanie przestrzenne	Dostępność usług
3.	Monitoring Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030	Planowanie przestrzenne	Dostępność usług
4.	Tworzenie bazy danych GIS dla województwa podkarpackiego	Planowanie przestrzenne	Dostępność usług
5.	Tworzenie "Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej (PSIP)"	Rozwój gospodarki przestrzennej, Rozwój usług cyfrowych, Rozwój usług administracji publicznej	Dostępność usług
6.	Realizacja projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”	Polityka rozwoju województwa	Dostępność usług
7.	Prowadzenie innych prac projektowych analitycznych z zakresu planowania przestrzennego	Planowanie przestrzenne	Dostępność usług

Ad. 1. Prace nad audytem krajobrazowym województwa podkarpackiego

Obowiązek przeprowadzenia audytu wynika z art. 38 i art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503). Jego celem jest identyfikacja krajobrazów występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz dokonanie oceny ich wartości, w tym wskazanie krajobrazów priorytetowych, jak również określenie zasad zagospodarowania. Podstawowym aktem wykonawczym określającym tryb sporządzania audytu krajobrazowego jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 394).

W 2021 r. przeprowadzono weryfikację danych wejściowych do opracowania charakterystyk krajobrazów w zakresie cech analitycznych – przyrodniczych krajobrazu i cech analitycznych – kulturowych krajobrazu, oraz prowadzono prace w zakresie przygotowania kart charakterystyki krajobrazu określonych w załączniku nr 3 a następnie rozpoczęto prace w zakresie sposobu oceny zidentyfikowanych krajobrazów określonych w załączniku nr 4 do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych.

W październiku 2021 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska wspólnie z Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska rozpoczęło prace nad zmianą ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. W związku z powyższym w lutym 2022 r. Wojewoda Podkarpacki wyznaczył nowy termin na uchwalenie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego audytu krajobrazowego do 31 marca 2025 roku.

Ad. 2. Sporządzanie opinii, informacji, wniosków i uzgodnień z zakresu planowania przestrzennego oraz uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego

Zarząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego realizuje zadania polegające na wydawaniu postanowień, uchwał, opinii, informacji i wniosków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów innych ustaw.

W 2021 r. w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzono:

- wnioski/informacje z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 do:
  - studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 11 pkt 2) – 63 wnioski/informacje,
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 17 pkt 2) – 122 wniosków/informacji;
- uzgodnienia:
  - studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w zakresie zgodności z ustaleniami PZPWP (art. 11 pkt 5) – 55 postanowień;
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zadań samorządu województwa, stanowiących inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ujętych w PZPWP (art. 17 pkt 6 lit. b) – 128 postanowień;
  - decyzji o warunkach zabudowy (art. 53 ust. 4 pkt 10 i 10a) – 149 postanowień;
  - decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (art. 51 ust. 1 pkt 1 oraz art. 53 ust. 4 pkt 10 i 10a) – 38 postanowień.

Ponadto, w 2021 roku sporządzono opinie w oparciu o:

- ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (art. 9o ust. 3 pkt 4 lit. g i lit. h) – 18 opinii;
- ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (art. 7 ust. 12 pkt 11 i pkt 21) – 2 opinie.

Sporządzono także opinie dotyczące lokalizacji inwestycji w oparciu o inne przepisy prawa, m.in.:

- ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (art. 11b ust. 1) – 157 opinii;
- ustawę z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (art. 5 ust. 1) – 3 opinie;
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (art. 6 ust. 3 pkt 11) – 17 opinii;
- ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (art. 4 ust. 2 pkt 9) – 4 opinie;
- ustawę z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (art. 6 ust. 1 pkt 7 lit. h) – 3 opinie.

Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego opracowało także opinie z zakresu energetyki, w sprawach przedłożonych do zaopiniowania, sporządzane na podstawie: ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, Polityki energetycznej Polski do 2030 roku, Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz PZPWP, m.in.:

- projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (lub projektów aktualizacji) dla obszaru gminy, w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa – 24 opinie;
- projektów planów rozwoju przedsiębiorstw operatorów energetycznych, działających na terenie województwa, w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na nośniki energetyczne – 6 opinii;

- wniosków Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, dotyczących udzielenia lub cofnięcia koncesji bądź promesy koncesji na działalność przedsiębiorcy w zakresie produkcji, przesyłu, dystrybucji, obrotu, magazynowania, przeładunku paliw lub energii – 16 opinii.

Prowadzono również Rejestr systemów energetycznych wynikających z dokumentów zaopiniowanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, w postaci opisowej (tabela) oraz graficznej (mapa w skali 1:200 000).

Wszystkie przedstawione powyżej prace związane z przygotowaniem opinii, informacji i wniosków oraz prowadzeniem rejestru mają charakter ciągły.

Ad. 3. Monitoring Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030

Zgodnie z art. 41 ust. 2 pkt 4a ustawy o samorządzie województwa, do zadań zarządu województwa należy w szczególności monitorowanie i analizowanie procesów rozwojowych w układzie przestrzennym województwa. Istotą systemu monitorowania jest śledzenie zmian zachodzących w regionie poprzez zbieranie, analizę i ocenę danych.

Właściwie opracowany system umożliwia nadzorowanie i korygowanie działań realizowanych przez samorząd województwa. Efekty prac prowadzonych w oparciu o dane dostępne w 2021 r. zebrano w dokumencie podzielonym na trzy części.

W pierwszej, dla poszczególnych kierunków rozwoju określonych w ramach wskazanych w PZPWP dziedzin (osadnictwo, środowisko, infrastruktura społeczno-gospodarcza, komunikacja, infrastruktura techniczna, obronność i bezpieczeństwo państwa) wyznaczono wskaźniki stanu oraz przedstawiono, jak zmieniały się ich wartości począwszy od 2016 r. Dodatkowo zebrano informacje o istotnych zmianach, jakie zaszły w obrębie poszczególnych dziedzin od momentu wejścia w życie PZPWP.

W kolejnej części dokumentu poddano analizie ujęte w PZPWP obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadlokalnym oraz lokalnym, w tym przyjęte w Planie wskaźniki rozwojowe dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

Trzecia część zawiera ocenę stopnia realizacji ujętych w PZPWP inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa.

Ad. 4. Tworzenie bazy danych GIS dla województwa podkarpackiego

Zadanie realizowane jest na podst. §5, ust. 2, pkt 4. Statutu Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, zgodnie z którym do zadań Biura należy tworzenie bazy danych GIS na potrzeby planowania przestrzennego. Zgodnie z § 13 ust. 1 oraz 3 Regulaminu organizacyjnego PBPP, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 359/7595/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. (z późn. zm.) Biuro pozyskuje, gromadzi i przetwarza do postaci elektronicznej, w szczególności dane przestrzenne (dane geodezyjne i metadane) z zakresu zagospodarowania i planowania przestrzennego – tworząc tym samym bazę danych przestrzennych. Prace nad bazą danych GIS mają charakter ciągły. Polegają one przede wszystkim na wprowadzeniu nowych danych oraz na aktualizacji istniejących ze względu na udostępnienie nowych informacji, zmiany przepisów prawnych czy realizację inwestycji na terenie województwa podkarpackiego.

W oparciu o Bazę Danych GIS w 2021 r. prowadzone były prace związane z tworzeniem bazy danych oraz map i rysunków do zadań wynikających z przyjętego przez Zarząd Województwa Planu pracy PBPP, a także innych zadań Zarządu Województwa Podkarpackiego zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Ad. 5. Tworzenie "Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej (PSIP)"

Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)

Realizując zapisy *Strategii rozwoju województwa-Podkarpackie 2020* oraz Listu Intencyjnego podpisanego 24 września 2014 r. w sprawie współpracy na rzecz przygotowania i realizacji projektu Systemu Informacji Przestrzennej w województwie podkarpackim pomiędzy Głównym Geodetą Kraju,

Marszałkiem Województwa Podkarpackiego, Wojewodą Podkarpackim, liderem Związku Powiatów Województwa Podkarpackiego i przedstawicielami Konwentu Starostów naszego regionu, Departament Społeczeństwa Informacyjnego w ramach II osi priorytetowej Cyfrowe Podkarpacie RPO WP na lata 2014-2020 realizuje projekt pn. Podkarpacki System Informacji Przestrzennej.

Podstawą prawną realizacji ww. projektu jest Uchwała Nr 45/1023/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie przygotowania do realizacji i wyboru modelu projektu Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP).

Celem regionalnego systemu informacji przestrzennej jest stworzenie systemu świadczącego e-usługi z zakresu gospodarki przestrzennej, geodezji i kartografii o wysokim poziomie dojrzałości dla całego województwa. Przyczyną realizacji projektu PSIP była konieczność stworzenia centralnego dostępu do danych agregowanych dla całego województwa i udostępnienie ich za pomocą łatwych do obsłużenia e-usług. Realizacja projektu była niezbędna aby podnieść konkurencyjność regionu oraz budować nowoczesne społeczeństwo informacyjne wśród jego mieszkańców.

System zapewnia także dostęp do wiarygodnych informacji publicznych dzięki przygotowaniu i wdrożeniu e-usług z zakresu danych przestrzennych, związanych z obszarem społeczeństwa informacyjnego, budowę nowych usług i baz danych jednostek tak, aby wspomóc procedury realizacji spraw. W kontekście projektu PSIP jest to świadczenie e-usługi zarówno dla obywateli, jak i podmiotów gospodarczych. W efekcie Podkarpacki System Informacji Przestrzennej jest otwartym systemem informacyjnym służącym do wprowadzania, gromadzenia, przetwarzania, analizowania oraz wizualizacji danych przestrzennych, a jedną z jego głównych funkcji jest wspomaganie procesu decyzyjnego na szczeblu: województwa, powiatów oraz miast i gmin zintegrowanych z tym systemem.

Realizacja projektu PSIP umożliwia starostom powiatów oraz Marszałkowi Województwa Podkarpackiego wypełnienie wymogów wynikających z ustaw i rozporządzeń, w tym w szczególności ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków, nakładające wymóg utworzenia i utrzymywania teleinformatycznego zintegrowanego systemu informacji o nieruchomościach. PSIP udostępnia te dane, które mogą być publikowane w sposób otwarty z uwzględnieniem właściwych im aktów prawnych, zgodnie ze skalą 5 Star Open Data, na poziomie nie niższym niż 3 gwiazdki. Projekt PSIP jest zorientowany na potrzebę doskonalenia obsługi klienta w kontekście ograniczania uciążliwości wynikających z czasochłonności i ograniczeń czasowych dostępu do danych.

Zakres rzeczowy projektu obejmuje:

- budowę wojewódzkiego systemu infrastruktury informacji przestrzennej;
- wytworzenie aplikacji systemu infrastruktury informacji przestrzennej o charakterze wojewódzkim;
- budowę powiatowych systemów baz danych referencyjnych;
- wytworzenie nowych, unikatowych e-usług związanych z informacją przestrzenną z wykorzystaniem istniejących zasobów dokumentacji geodezyjnej i topograficznej;
- aktualizację oraz digitalizację zasobów EGİB, BDOT500, GESUT;
- integrację systemów informacji przestrzennej z systemami dziedzicznymi w JST;
- przesyłanie danych do systemów centralnych ZSIN i ePUAP z powiatowych oraz wojewódzkiego SIP;
- integrację baz referencyjnych powiatów z systemem Geoportal;
- wyposażenie partnerów projektu w sprzęt i infrastrukturę teleinformatyczną;
- integrację wojewódzkiego oraz powiatowych systemów Informacji Przestrzennej z systemem ePUAP;
- wyposażenie powiatowych systemów informacji przestrzennej w urządzenia, sprzęt.

Zakłada się uzyskanie efektów realizacji projektu w postaci:

- wzrostu poziomu zadowolenia obywateli z usług świadczonych przez administrację samorządową;
- dostosowania poziomu rozwoju jednostki samorządu terytorialnego do nowych technicznych i technologicznych wyzwań;
- wzrostu rozwoju, zakresu i jakości świadczenia e-usług, obejmujących informację przestrzenną;

- wzrostu konkurencyjności lokalnej oraz wojewódzkiej gospodarki i turystyki;
- wzrostu efektywności działań wspierających rozwój społeczeństwa informacyjnego i działań administracji samorządowej;
- integracji informacji przestrzennej z procedurami i danymi opisowymi;
- wdrożenia mechanizmów przepływu, integracji i harmonizacji danych;
- integracji danych przestrzennych na poziomie lokalnym;
- harmonizacji danych przestrzennych i usług danych przestrzennych na poziomie lokalnym;
- umożliwienia prowadzenia w formie elektronicznej ewidencji rejestrów oraz map;
- obniżenia kosztów świadczenia usług publicznych;
- zmniejszenia pracochłonności i czasochłonności obsługi interesantów;
- zapewnienia dostępu do danych zawartych w rejestrach publicznych, ewidencjach oraz bazach danych prowadzonych w starostwach;
- podniesienia poziomu wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnych.

Struktura systemu informatycznego jest zgodna z wymaganiami obowiązujących aktów prawnych.

Projekt jest realizowany na terenie województwa podkarpackiego przez Województwo Podkarpackie (Lidera Projektu) wraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (WODGiK) w partnerstwie z 18 powiatami i 4 miastami na prawach powiatu.

Zadanie przewidziano do realizacji w latach 2014-2026. Od początku realizacji zadania poniesiono wydatki w kwocie 174 226 832,94 zł, w tym w 2021 r.: 33 541 278,79 zł. Zadanie finansowane jest z budżetu UE, budżetu Województwa Podkarpackiego oraz budżetu Państwa.

Podstawa prawna - Uchwała Nr 45/1023/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie przygotowania do realizacji i wyboru modelu projektu Podkarpackie System Informacji Przestrzennej (PSIP).

W 2021 r. podejmowano następujące działania związane z realizacją projektu:

1. Lider Projektu (Województwo Podkarpackie) od początku realizacji projektu do 31 grudnia 2021 r. złożył 106 wniosków o płatność.
2. W dniu 17 lutego 2021 r. nastąpił odbiór etapu 5, który obejmował:
  - konfigurację e-usług u Partnerów Projektu jako rozbudowę aktualnie istniejących systemów powiatowych
  - integrację systemów powiatowych z Portalem Wojewódzkim
  - wdrożenie systemu dla WODGiK
  - integrację z EOD posiadanym przez Partnerów Projektu
  - prace konfiguracyjne systemu
3. W dniu 6 maja 2021 r. nastąpił odbiór etapu 6 - końcowego, który obejmował:
  - uruchomienie portalu Podkarpacki System Informacji Przestrzennej zgodnego z OPZ dla Lidera oraz Partnerów Projektu w pełnej funkcjonalności
  - przeprowadzenie instruktaży stanowiskowych
  - testowanie, instruktaże i wykonanie Dokumentacji Powdrożeniowej
  - przeprowadzenie testów zgodnie z zaakceptowanymi scenariuszami testowymi
  - dostarczenie wymaganej dokumentacji.
4. Partnerzy projektu biorący udział w realizacji Podkarpackiego Systemu Informacji Publicznej (PSIP) zrealizowali niżej wymienione zadania:

Powiat Bieszczadzki:

- Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Brzozowski:

- Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Dębicki:

- Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Jarosławski:

- modernizacja i aktualizacja EGiB - realizacja zadań 51-55, 57 została zakończona

- opracowanie georeferencyjnych baz danych EGiB, GESUT, BDOT500, cyfryzacja materiałów źródłowych zasobu geodezyjnego i kartograficznego - zadania 56 i 58 są w trakcie realizacji

Powiat Kolbuszowski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Leski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Leżajski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Lubaczowski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Łańcucki:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Mielecki:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Nizański:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Przemyski:

- modernizacja EGIB, utworzenie GESUT, BDOT500 - realizacja zadań 87 i 88 została zakończona

- cyfryzacja materiałów źródłowych zasobu geodezyjnego i kartograficznego - zadanie 89 jest w trakcie realizacji

Powiat Przeworski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Ropczycko-Sędziszowski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Rzeszowski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Sanocki:

Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Stalowowolski:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Powiat Strzyżowski:

-modernizacja i aktualizacja EGIB, cyfryzacja materiałów źródłowych zasobu geodezyjnego i kartograficznego - zadanie 117 jest w trakcie realizacji

Miasto Krosno:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Miasto Przemyśl:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Miasto Rzeszów:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

Miasto Tarnobrzeg:

-Partner zakończył realizację wszystkich swoich zadań w projekcie.

WODGiK:

W ramach projektu "Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP) Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zrealizował zadania związane z:

- opracowaniem map topograficznych w skali 1:10 000
- opracowaniem map tematycznych
- aktualizacją Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)
- systemem geodezyjnym WODGiK
- współfinansował zadania związane z budową portalu regionalnego oraz zarządzania projektem

W 2021 r. WODGiK zakończył realizację wszystkich swoich zadań w ramach PSIP.

Podejmowane przedsięwzięcia w znaczny sposób usprawnią dostęp obywateli oraz służb geodezyjnych do danych przestrzennych oraz usług w zakresie zakładanych w projekcie następujących wskaźników:

- Liczba podmiotów, które udostępnią on-line informacje sektora publicznego – 26 szt.
- Liczba udostępnionych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) – 3 szt.
- Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 – 10 szt.
- Liczba usług publicznych udostępnionych on - line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 – 37 szt.
- Liczba podmiotów udostępniających usługi wewnątrzadministracyjne (A2A) – 26 szt.
- Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne – 1 szt.

Wskaźniki specyficzne dla programu:

- Udostępnienie cyfrowych zasobów geodezyjno – kartograficznych – 12 000 km²
- Liczba rejestrów publicznych o poprawionej interoperacyjności – 4 szt.

Rezultatem projektu w roku docelowym 2023 będzie wskaźnik:

- Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego – 46 800 szt.

Ad. 6. Realizacja projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”

W związku z Inicjatywą *Catching Up Regions 2*, Samorząd Województwa w 2018 r. podjął działania niezbędne do przystąpienia do realizacji projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” (art. 14 pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.) oraz art. 49f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.).

Umowa na realizację projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” została podpisana przez Województwo Podkarpackie i Ministerstwo Finansów, Inwestycji i Rozwoju w dniu 28 października 2019 r., a w styczniu 2020 r. rozpoczęto jego realizację. Liderem projektu jest Województwo Podkarpackie w partnerstwie z 13 gminami tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny oraz Stowarzyszeniem Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt ma charakter pilotażowy i finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach IV osi priorytetowej Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działania 4.1. Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Głównym celem projektu jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnego modelu współpracy w zakresie planowania przestrzennego w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, z uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań dla zwiększenia partycypacji społecznej. Działania w ramach projektu przyczynią się do zwiększenia możliwości rozwojowych miejskiego obszaru funkcjonalnego, racjonalnego zagospodarowania oraz przyporządkowania określonych funkcji do poszczególnych terenów, co poprawi jakość życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do usług oraz wprowadzi mechanizm stabilności planowania przestrzennego. Projekt zakłada również m.in. opracowanie Strategii Przestrzennej ROF, aktualizację bądź opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wdrożenie innowacyjnego modelu współpracy pomiędzy gminami wchodzącymi w skład ROF.

W 2021 r. przeprowadzono szereg konsultacji, spotkań roboczych zarówno z Partnerami projektu, jak i przedstawicielami Banku Światowego nad opracowaniem Strategii Przestrzennej ROF, czego efektem finalnym było podpisanie 28 maja 2021 roku umowy na usługi doradcze w zakresie opracowania *Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego* pomiędzy Województwem Podkarpackim, a Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy). Opracowanie Strategii Przestrzennej ROF, jako dokumentu o charakterze strategicznym, kreującego politykę planowania przestrzennego, uwzględniającego założenia wypracowane na podstawie analiz przeprowadzonych przez Bank Światowy jest jednym z kluczowych elementów do osiągnięcia celu

projektu. W Strategii Przestrzennej ROF zawarte będą ustalenia dotyczące przestrzeni, które będą respektowane na poziomie gmin w ramach ich prac dotyczących planowania przestrzennego. Pozwoli to na ograniczenie istniejących konfliktów na styku granic gmin oraz wprowadzi mechanizm stabilności planowania przestrzennego.

Odbyły się także cykliczne posiedzenia Zespołu Zarządzania Projektem, Komitetu Sterującego oraz Zespołu Ekspertycznego, w trakcie których omawiano bieżący postęp prac. Prowadzono intensywne działania zmierzające do wprowadzenia do projektu dodatkowego zadania pn. *Przetestowanie opracowanego modelu zintegrowanego planowania przestrzennego w pogłębionym zakresie, w szczególności poprzez wspólne opracowywanie studiów uwarunkowań/miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin tworzących Rzeszowski Obszar Funkcjonalny, wraz ze wskaźnikami realizacji celu.*

W dniu 21 czerwca 2021 r. Instytucja Zarządzająca wyraziła zgodę na dokonanie powyższych zmian we wniosku o dofinansowanie projektu dotyczących wprowadzenia II etapu realizacji projektu. 6 września 2021 r. podpisano z Ministerstwem Rozwoju i Polityki Regionalnej Aneks nr 1 do Umowy o dofinansowanie projektu, zwiększenie wartości projektu do 8 034 661,74 zł, oraz wydłużenie jego realizacji do 31 października 2023 r. W ramach zmian wprowadzone zostało nowe zadanie „*Przetestowanie opracowanego modelu zintegrowanego planowania przestrzennego – Przegląd i opracowanie dokumentów planistycznych gmin*” wraz z dwoma wskaźnikami. Pierwszy wskaźnik: Liczba zweryfikowanych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin z założeniami Strategii Przestrzennej ROF - 13 szt. oraz drugi wskaźnik: Liczba gmin, które przedłożyły radom gmin do uchwalenia dokumenty planistyczne opracowane lub zaktualizowane w projekcie - 7.

Przeprowadzono również spotkania i konsultacje z Partnerami projektu dotyczące dokumentacji przetargowej oraz zagadnień związanych z wymaganymi minimalnymi zasobami sprzętowymi JST (serwerownie, łącza) na rzecz wdrożenia narzędzia informatycznego wspierającego proces konsultacji społecznych.

Ponadto w 2021 r. :

1. 16 uczestników projektu pn. „*Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego*” (oddelegowanych pracowników JST, UMWP oraz Stowarzyszenia ROF) odbyło dwusemestralne studia podyplomowe w zakresie planowania i gospodarki przestrzennej, których celem było nabycie kwalifikacji i uprawnień z zakresu planowania przestrzennego oraz ujednoczenie poziomu wykształcenia kadry związanej z planowaniem przestrzennym na obszarze ROF. Koszt organizacji studiów wyniósł 170 847,60 zł.
2. Za kwotę 765 593,12 zł zakupiono sprzęt komputerowy wraz z drukarkami i ploterami, który umożliwi prowadzenie wysoko wyspecjalizowanych działań w zakresie planowania przestrzennego na obszarze ROF, również w okresie jego trwałości m.in. poprzez wykorzystanie profesjonalnych narzędzi technicznych i technologicznych w zakresie zbierania, wymiany i digitalizacji danych. Sprzęt komputerowy będzie służył do scalania, integracji i wymiany danych pomiędzy partnerami projektu oraz pomiędzy Partnerami, a wykonawcą Strategii Przestrzennej ROF, jak również opracowywaniu lub aktualizacji dokumentów planistycznych, w tym map służących także do prowadzenia konsultacji z mieszkańcami. Sprzęt komputerowy umożliwi prace między poszczególnymi Partnerami nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz wspólne planowanie przestrzenne ROF.
3. Zorganizowano 5-dniowe szkolenie w formie on-line w zakresie obsługi specjalistycznego oprogramowania GIS wspomagającego procesy planowania przestrzennego za pomocą platformy QGIS, którego celem było nabycie umiejętności pracy w środowisku QGIS na danych rastrowych i wektorowych, sposobów analizy danych przestrzennych, wykorzystania ich w praktyce, wizualizacji danych w postaci map, wykresów, diagramów, kartodiagramów, jak również tworzenia dokumentów planistycznych w całości w QGIS. W szkoleniu wzięło udział 16 uczestników projektu pn. „*Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego*”. Wartość szkolenia: 17 600 zł.

Wartość projektu wynosi: 8 034 661,74 zł, w tym dofinansowanie UE 7 575 882,55 zł (94,29%), natomiast budżetu państwa 458 779,19 zł (5,71%). Termin realizacji projektu: 1 stycznia 2020 r. – 31 października 2023 r. Wydatki poniesione w 2021 r. : 2 128 085,60 zł.

Ad. 7. Prowadzenie innych prac projektowych i analitycznych z zakresu planowania przestrzennego Przygraniczny Obszar Funkcjonalny – studium uwarunkowań rozwoju pod kątem potencjału społeczno-gospodarczego.

Jednostki osadnicze Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego (POF) zaliczone do Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych, tj.: TOF „Kremenaros”, TOF „Beskid Niski” i TOF „Brama Przemyska”, cechuje wspólna potrzeba wspierania lokalnych procesów rozwojowych oraz konieczność wyznaczania, niekiedy alternatywnych, kierunków ich rozwoju. Stąd za główny cel studium obrano wskazanie takich gmin POF, które charakteryzują się odpowiednim potencjałem społeczno-gospodarczym i kulturowym, sprzyjającym rozwijaniu już istniejących i powstawaniu nowych inicjatyw społeczno-gospodarczych.

W celu dokładniejszej oceny sytuacji społeczno-gospodarczej POF, dokonano rozpoznania uwarunkowań, w tym społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz infrastrukturalnych wraz z analizą porównawczą wewnątrzregionalną. Analizie poddano 68 gmin wchodzących w skład POF. Następnie stosując wybraną metodę badawczą dokonano zróżnicowania obszarów przygranicza pod względem poziomu rozwoju gospodarczego i społecznego. Uzupełnieniem powyższego była ocena przestrzeni kulturowej POF zmierzająca do określenia klas atrakcyjności walorów kulturowych terenów przygranicznych. Końcowym efektem prac nad Studium było określenie koncepcji aktywizacji regionu ze szczególnym uwzględnieniem transgranicznych obszarów funkcjonalnych.

Prace nad studium prowadzone były przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie. Zostały zakończone w 2021 r. Dokument zaprezentowano on-line na spotkaniu zorganizowanym w dniu 23 kwietnia 2021 r.

Realizacja inwestycji drogowej w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego w celu poprawy jego dostępności zewnętrznej – uwarunkowania

Celem opracowania było wskazanie możliwości realizacji nowej inwestycji drogowej w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego. Analizą objętych zostało 26 gmin: Dębica, miasto Dębica, Ropczyce, Sędziszów Małopolski, Żyraków, Ostrów, Przecław, Radomyśl Wielki, Mielec, miasto Mielec, Wadowice Górne, Czermin, Borowa, Gawłuszowice, Tuszów Narodowy, Padew Narodowa, Baranów Sandomierski, Świlcza, Głogów Małopolski, Kolbuszowa, Niwiska, Cmolasy, Dzikowiec, Majdan Królewski, Nowa Dęba i Tarnobrzeg.

Dokument stanowi odpowiedź na potrzebę usprawnienia powiązań komunikacyjnych północno-zachodniej części województwa podkarpackiego oraz konieczność kontynuowania działań inwestycyjnych na głównych ciągach dróg krajowych.

Na podstawie przeprowadzonych analiz związanych z osadnictwem, uwarunkowaniami środowiska naturalnego i kulturowego, układem sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz natężenia ruchu, na analizowanym obszarze wyznaczone zostały 4 główne warianty przebiegu nowej drogi połączonej z istniejącą i planowaną siecią dróg szybkiego ruchu. Przeprowadzone analizy wskazały miejsca potencjalnych konfliktów, w których poprowadzenie drogi ekspresowej jest niewskazane lub utrudnione, w szczególności ze względu na istniejące zagospodarowanie oraz występowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych.

Diagnoza dla projektu Programu Rozwoju dla podkarpackiej części obszaru Roztocza

Roztocze na terenie województwa podkarpackiego obejmuje swoim zasięgiem dwie gminy Narol i Horyniec-Zdrój w powiecie lubaczowskim. Diagnoza do projektu Programu Rozwoju dla podkarpackiej części obszaru Roztocza obejmowała swoim zakresem osiem sąsiadujących ze sobą gmin: miasto Lubaczów, miejsko-wiejskie: Cieszanów, Narol i Oleszyce, wiejskie: Horyniec-Zdrój, Lubaczów, Stary Dzików, Wielkie Oczy, położonych na terenie powiatu lubaczowskiego ponieważ obszar Roztocza i jego wysoki potencjał turystyczny, znacząco wpływa na możliwości rozwoju całego powiatu.

W Diagnozie przeanalizowano i określono atrakcyjność obszaru powiatu lubaczowskiego w dziedzinach: przestrzeń, środowisko, społeczeństwo, infrastruktura społeczna, gospodarka, infrastruktura techniczna, na tle województwa podkarpackiego. Określone zostały potencjały rozwojowe i poziom atrakcyjności inwestycyjnej oraz społeczno-gospodarczej powiatu lubaczowskiego w okresie ostatnich dziesięciu lat. Przeprowadzona analiza wykazała, iż gminy te nie posiadały takich samych możliwości rozwojowych. Dzięki szczegółowej analizie uwarunkowań rozwoju obszaru możliwe było wskazanie głównych zasobów i wewnętrznego potencjału powiatu. Wskazany rozwój funkcji turystycznej, jako wiodący kierunek rozwoju powiatu lubaczowskiego.

Wyniki przeprowadzonych analiz posłużyły do wyznaczenia mocnych i słabych stron powiatu lubaczowskiego, a także jego potencjałów i występujących konfliktów.

EDUKACJA PUBLICZNA, W TYM SZKOLNICTWO WYŻSZE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030
1.	Realizacja zadań organu prowadzącego wobec jednostek oświatowych	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Realizacja projektów z zakresu oświaty współfinansowanych ze środków zewnętrznych	Polityka edukacyjna, Rynek pracy	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Realizacja programów stypendialnych dla uczniów, słuchaczy i studentów	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie popularyzacji nauki	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Udzielanie dotacji celowych szkołom wyższym z terenu województwa podkarpackiego	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny, Gospodarka i nauka
6.	Utworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny, Gospodarka i nauka

Ad. 1. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec jednostek oświatowych

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2021 r. prowadził następujące wojewódzkie jednostki oświatowe:

- 1) Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle;
- 2) Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu;
- 3) Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu;
- 4) Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie;
- 5) Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku;
- 6) Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli;
- 7) Zespół Szkół Specjalnych w Rymanowie-Zdroju;
- 8) Zespół Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie;
- 9) Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krośnie wraz z filiami w:
  - Brzozowie,
  - Jaśle,
  - Sanoku,
  - Lesku,
  - Ustrzykach Dolnych;
- 10) Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Gwalberta Pawlikowskiego w Przemyślu wraz z filiami w:
  - Lubaczowie,
  - Jarosławiu,
  - Przeworsku;
- 11) Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rzeszowie wraz z filiami w:
  - Kolbuszowej,
  - Leżajsku,
  - Łąncucie,
  - Mielcu,
  - Sędziszowie Małopolskim,
  - Strzyżowie;

- 12) Biblioteka Pedagogiczna w Tarnobrzegu wraz z filiami w:
- Stalowej Woli,
  - Nisku;
- 13) Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie, w skład którego wchodzi:
- a) Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie wraz z Oddziałami:
- w Rzeszowie,
  - w Krośnie,
  - w Przemyślu,
  - w Tarnobrzegu,
  - Ośrodek Edukacji Nauczycieli i Pracowników Administracji Samorządowej w Czudcu,
- b) Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Czudcu, ul. Rzeszowska 82 wraz z filiami:
- w Przemyślu, ul. Kraszewskiego 7a,
  - w Tarnobrzegu, ul. Sienkiewicza 206.

Wykonując art. 8 ust. 25 ustawy Prawo oświatowe, Sejmik Województwa Podkarpackiego określił w drodze uchwały plan sieci publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych oraz szkół i placówek o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 2021 r. poz. 862.

Sejmik Województwa Podkarpackiego rozwiązał z dniem 31 sierpnia 2021 r. Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli (Uchwała Nr XXXV/567/21 z dnia 29 marca 2021 r.). Wchodzące w jego skład:

- Medyczna Szkoła Policealna im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli z dniem 1 września 2021 r. przekazana została do prowadzenia Powiatowi Stalowowolskiemu (Uchwała Nr XXXV/569/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 marca 2021 r.),
- Podkarpackie Centrum Kształcenia Ustawicznego w Stalowej Woli zostało zlikwidowane z dniem 31 sierpnia 2021 r. (Uchwała Nr XXXV/568/21 z dnia 29 marca 2021 r.).

Powyższe decyzje zostały podjęte w związku z obserwowanym od kilku lat spadkiem zainteresowania młodzieży nauką w tej szkole. Z tego powodu – w roku szkolnym – 2020/2021 udało się otworzyć jedynie jedną grupę na kierunku łączonym opiekuna medycznego i technika sterylizacji medycznej z ogólną liczbą 31 słuchaczy. Przekazanie Medycznej Szkoły Policealnej im. Hanny Chrzanowskiej w Stalowej Woli Powiatowi Stalowowolskiemu przyczyni się do stworzenia jednej, spójnej oferty edukacyjnej Powiatu oraz do zachowania ciągłości kształcenia w szkole, tak mocno związanej z lokalnym środowiskiem.

Kolejną przeprowadzoną zmianą organizacyjną było włączenie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Rzeszowie do Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie (Uchwała Nr XXXVIII/626/21 z dnia 28 czerwca 2021 r.).

Subwencja oświatowa na rok 2021 wyniosła 34 549 694 zł. W stosunku do subwencji uzupełniono plan wydatków wojewódzkich jednostek oświatowych z dochodów własnych Województwa Podkarpackiego o kwotę 18 189 970 zł. W roku 2021 środki pochodzące z subwencji oświatowej stanowiły 66% budżetu wojewódzkich jednostek oświatowych.

Tabela. Finansowanie wojewódzkich jednostek oświatowych w 2021 r. [zł]

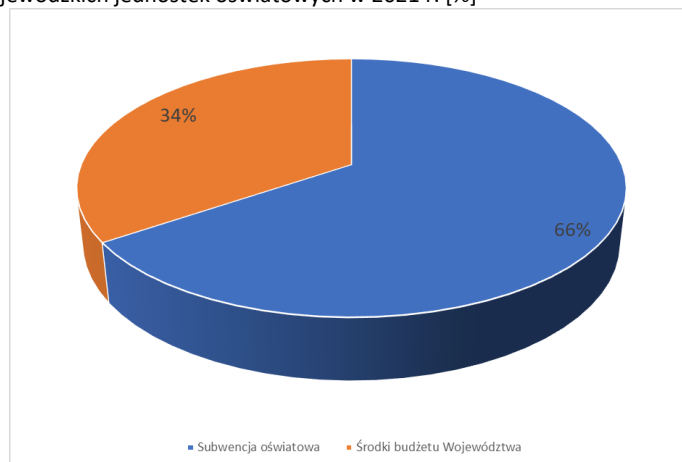
Jednostka	Subwencja oświatowa	Środki budżetu Województwa	Budżet jednostki*
MSCKZiU Przemyśl	1 567 283	1 208 718	2 776 001
MSCKZiU Jasło	2 216 001	1 213 489	3 429 490
MSCKZiU Sanok	3 408 233	263 236	3 671 469
MSCKZiU Mielec	682 412	1 227 834	1 910 246
MSCKZiU Stalowa Wola	548 741	406 963	955 704
MSCKZiU Rzeszów	4 526 385	1 799 316	6 325 701
ZS Rzeszów	5 380 779	770 780	6 151 559
ZSS Rymanów-Zdrój	1 769 971	1 084 25	2 854 222
PZPW+PBW	14 449 889	10 215 383	24 665 272

	34 549 694	18 189 970	52 739 664
--	-------------------	-------------------	-------------------

*Budżet jednostki = subwencja oświatowa + środki budżetu województwa

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP

Wykres. Finansowanie wojewódzkich jednostek oświatowych w 2021 r. [%]

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP

Wojewódzkie jednostki oświatowe gromadziły również na wydzielonym rachunku bankowym dochody uzyskiwane ze źródeł wskazanych w Uchwale Nr IV/60/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia dochodów gromadzonych przez wojewódzkie oświatowe jednostki budżetowe, ze zm. Uzyskane dochody w roku 2021 r. wyniosły łącznie 1 449 502,00 zł. W porównaniu do roku 2020 dochody te wzrosły o 186 287,00 zł. Dochody wojewódzkie jednostki oświatowe przeznaczyły na cele wskazane w ww. uchwale Sejmiku Województwa.

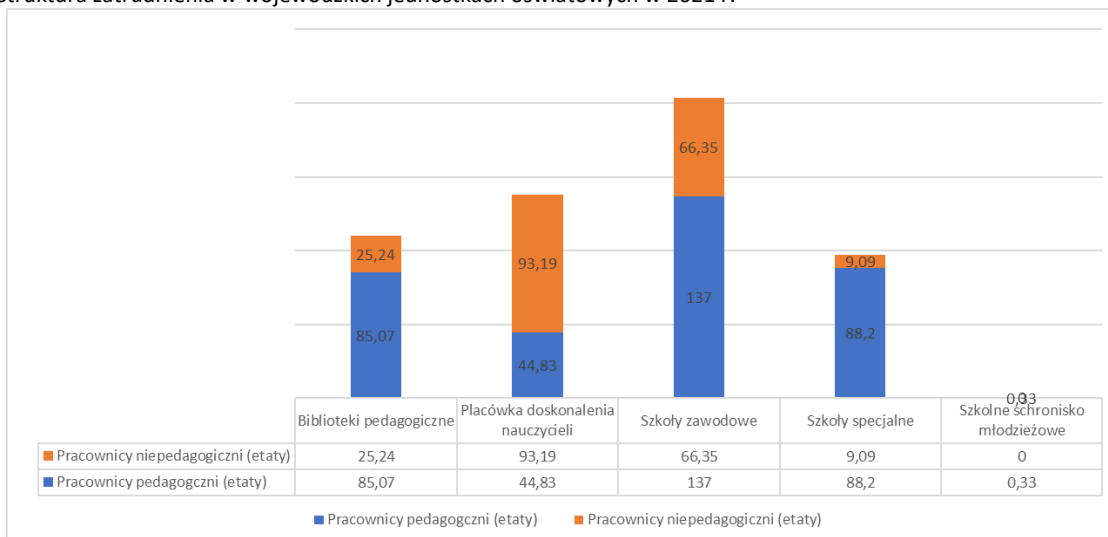
Tabela. Dochody gromadzone na wydzielonym rachunku bankowym uzyskiwane w roku 2020 i 2021

Jednostka	2020 r. [zł]	2021 r. [zł]
BP Tarnobrzeg	13 192,27	15 691,57
MSCKZiU Jasło	45 695,41	22 508,14
MSCKZiU Mielec	26 734,39	15 416,61
MSCKZiU Przemyśl	63 887,30	45 665,22
MSCKZiU Rzeszów	108 322,25	129 042,62
MSCKZiU Sanok	80,05	144,37
MSCKZiU Stalowa Wola	507,81	911,37
PBW Krosno	3 917,45	3 737,63
PBW Przemyśl	157 128,63	159 205,80
PBW Rzeszów	18 797,99	15 085,93
PZPW	794 420,15	1 032 782,50
ZS Rzeszów	28 691,20	7 900,00
ZSS Rymanów-Zdrój	1 840,15	1 410,39
	1 263 215,05	1 449 502,15

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP

W wojewódzkich jednostkach oświatowych w roku 2021 r. liczba etatów wynosiła 549,30, z czego 193,87 to etaty pracowników niepedagogicznych a 355,43 to etaty pedagogiczne.

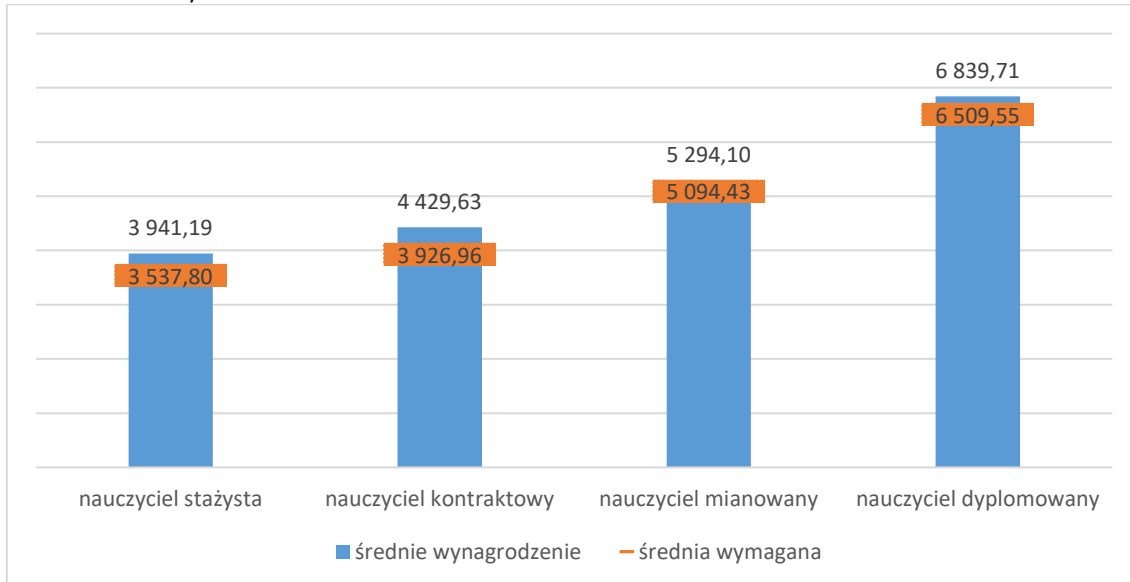
Wykres. Struktura zatrudnienia w wojewódzkich jednostkach oświatowych w 2021 r.

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP

Przepisy Karty Nauczyciela nakładają na samorząd terytorialny obowiązek ustalenia płac nauczycieli w określony sposób, tj. w taki, aby za pośrednictwem wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków osiągnąć średnie wynagrodzenie. Średnie wynagrodzenie nie jest wynagrodzeniem minimalnym, przysługującym każdemu nauczycielowi. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla: nauczyciela stażysty - 100%, nauczyciela kontraktowego - 111%, nauczyciela mianowanego - 144%, nauczyciela dyplomowanego - 184% kwoty bazowej określonej corocznie w ustawie budżetowej (art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela). W roku 2021 kwota bazowa wyniosła 3 537,80 zł

Wykres. Średnie wynagrodzenie nauczycieli, w podziale na poszczególne stopnie awansu zawodowego, w wojewódzkich jednostkach oświatowych w 2021 r.

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP

Medyczo-Społeczne Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

W Medyczo-Społecznych Centrach Kształcenia Zawodowego, wg stanu na dzień 30 września 2021 r., uczyło się 1 264 słuchaczy, w tym w Jaśle – 255, w Mielcu – 73, w Przemyślu – 185, w Rzeszowie – 342 i w Sanoku – 409.

Tabela. Liczba słuchaczy w podziale na poszczególne formy kształcenia, wg stanu na dzień 30 września 2021 r.

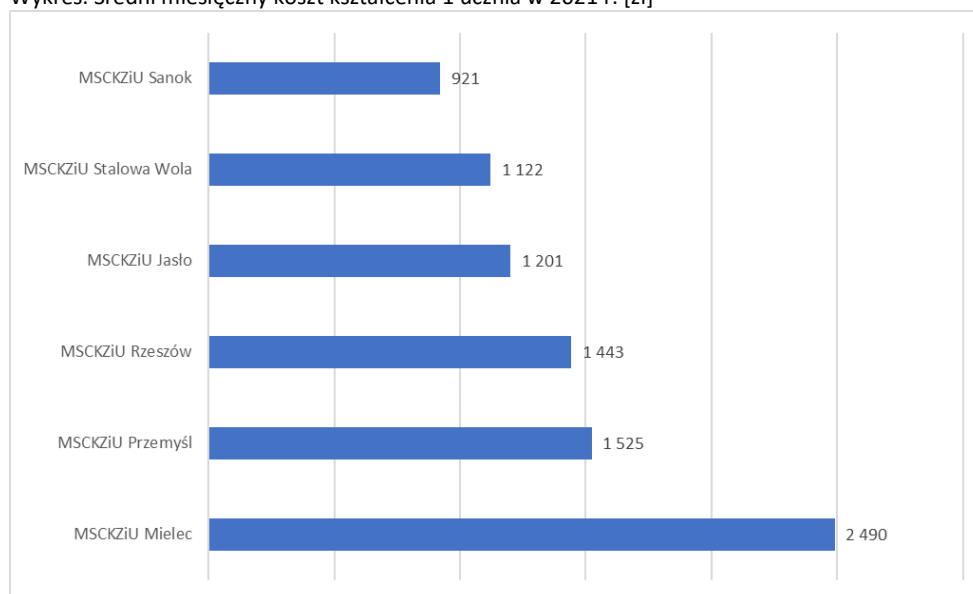
Jednostka	Forma kształcenia		
	dzienna	stacjonarna	zaoczna
MSCKZiU Jasło	45	180	30
MSCKZiU Mielec	8	43	22
MSCKZiU Przemyśl	18	96	71
MSCKZiU Rzeszów	287	0	55
MSCKZiU Sanok	340	0	69
RAZEM	698	319	247

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP

W roku 2021 Medyczo-Społeczne Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego kształciły w następujących zawodach: Asystent osoby niepełnosprawnej, Asystentka stomatologiczna, Higienistka stomatologiczna, Opiekun medyczny, Opiekun osoby starszej, Opiekun w domu pomocy społecznej, Opiekunka dziecięca, Opiekunka środowiskowa, Protetyk słuchu, Technik dentystyczny, Technik elektroniki i informatyki medycznej, Technik elektroradiolog, Technik farmaceutyczny, Technik masażysta, Technik sterylizacji medycznej, Technik usług kosmetycznych, Terapeuta zajęciowy.

Średni miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w szkołach policealnych w roku 2021 to 1 292 zł.

Wykres. Średni miesięczny koszt kształcenia 1 ucznia w 2021 r. [zł]

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu

Najwyższy koszt kształcenia jednego słuchacza odnotowano w Medyczo-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu, zaś najniższy w Medyczo-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku.

Egzamin zawodowy i egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzony z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub w zawodach zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego oraz na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

W sesji zimowej do części pisemnej egzaminu przystąpiło 101 osób (40 uczących się w systemie dziennym i 61 osób po ukończeniu zaocznej formy kształcenia). W sesji zimowej wśród słuchaczy dziennej formy kształcenia zdawalność wynosiła 100%. Z kolei średnia zdawalność egzaminu wśród słuchaczy pobierających naukę w formie zaocznej wyniosła 92%.

Do części praktycznej egzaminu w sesji zimowej przystąpiło 102 słuchaczy (40 po zakończeniu dziennej formy kształcenia, 62 po formie zaocznej). Średnia zdawalność po kształceniu w formie dziennej wyniosła 98%, po formie zaocznej 100%.

W sesji letniej do części pisemnej przystąpiło 396 słuchaczy – po ukończeniu formy dziennej 197, stacjonarnej – 50, zaocznej 149. Średnia zdawalność wyniosła po formie dziennej – 97%, stacjonarnej 100%, zaocznej – 100%.

Z kolei do części praktycznej przystąpiło 395 słuchaczy. Średnia zdawalność w tym przypadku wyniosła 97% - po formie dziennej, 98% - po formach stacjonarnych, 99% - po formach kształconych zaocznie). W podanych liczbach uwzględniono 7 słuchaczy MSCKZiU Sanoku, którzy zdawali egzamin wg podstawy programowej z roku 2017.

Tabela. Średnia zdawalność w poszczególnych szkołach wchodzących w skład Medyczno-Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego sesji zimowej i letniej roku szkolnego 2020/2021 [%]

Jednostka	sesja zimowa		sesja letnia	
	część pisemna [%]	część praktyczna [%]	część pisemna [%]	część praktyczna [%]
MSCKZiU Jasło	97,10	100,00	100,00	98,46
MSCKZiU Mielec	100,00	100,00	100,00	96,67
MSCKZiU Przemyśl	85,00	100,00	100,00	95,83
MSCKZiU Rzeszów	100,00	100,00	97,92	98,96
MSCKZiU Sanok	100,00	88,89	98,21	97,13

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu

Zespoły Szkół przy Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie oraz w Rymanowie-Zdroju

W Zespole Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w roku 2021 uczyło się średnio 179 dzieci. Z kolei w Zespole Szkół Specjalnych w Rymanowie-Zdroju zorganizowanym w Uzdrowisku „Rymanów S.A.” w tym samym okresie pobierało naukę średnio 16 dzieci.

Na tak duży spadek liczby dzieci miała wpływ trwająca epidemia. Przede wszystkim dotyczy to Zespołu Szkół Specjalnych w Rymanowie-Zdroju, z uwagi na czasowe zawieszenie działalności Uzdrowiska Rymanów S.A.

W Zespole Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie realizowano szereg projektów i programów edukacyjnych, w tym autorskich. Prowadzone są koła zainteresowań oraz realizowane są programy edukacyjno-zdrowotne.

Szkoła uczestniczyła w świątecznym spotkaniu online z pierwszą damą Panią Prezydentową Agatą Kornhauser-Duda.

Zespół Szkół wraz z Podkarpackim Kuratorem Oświaty był współorganizatorem konferencji online Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w okresie pandemii oraz sympozjum Edukacja oraz działalność opiekuńczo-wychowawcza w czasie pandemii w Polsce wspólnie z Studenckim Kręgiem Korczakowskim działającym w Instytucie Pedagogiki, w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego i Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce w Polsce.

Uczniowie szkoły wraz z nauczycielami zostali zaproszeni do Warszawy na spotkanie z parą prezydencką z okazji akcji „Bezpieczne wakacje z parą prezydencką”.

Biblioteki pedagogiczne

W roku 2021 działania bibliotek pedagogicznych skupiały się na realizacji zadań związanych z polityką oświatową państwa, promocji i realizacji e-usług. Działania bibliotek skupiały się wokół następujących działań:

- gromadzenie, opracowywanie, ochrona, przechowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych,
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie nauczycieli,
- działalność informacyjna i bibliograficzna,
- inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej i medialnej,
- działalność edukacyjna i kulturalna,
- promowanie e-usług wdrożonych w wyniku wypracowanych wskaźników w ramach projektu „Podkarpackie e-biblioteki pedagogiczne:”.

W roku szkolnym 2020/2021 zarejestrowano ogółem 24 235 czytelników, z czego nauczyciele stanowili 30%, studenci kierunków pedagogicznych – 24%, studenci innych kierunków – 26%, a czytelnicy pozostali to 20% ogółu czytelników wszystkich bibliotek pedagogicznych.

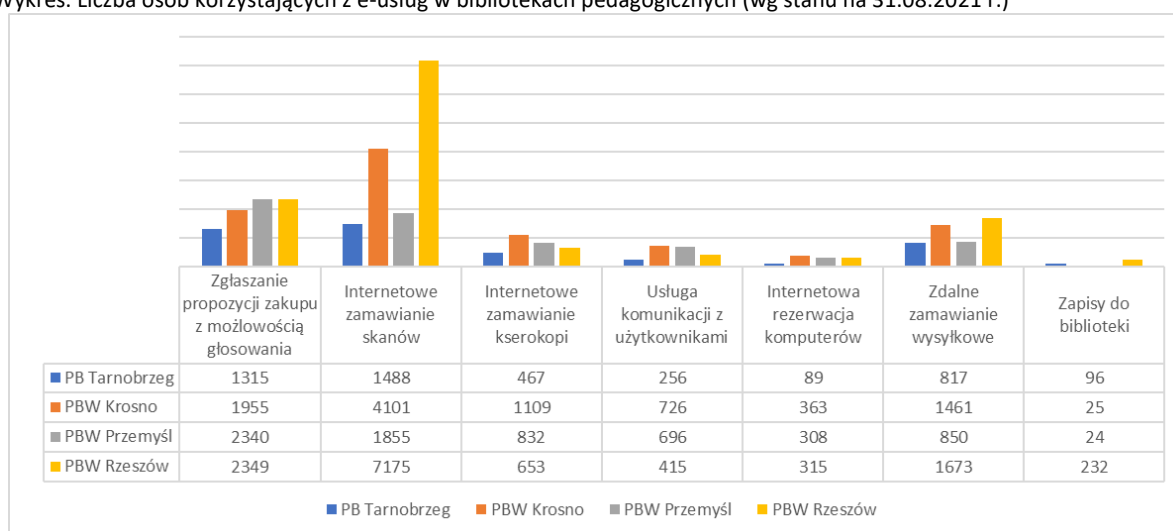
Tabela. Czytelnicy bibliotek pedagogicznych, wg stanu na dzień 31.08.2021 r.

Jednostka	Nauczyciele	Studenci pedagogiczni	Studenci inni	Czytelnicy inni	Razem
BP Tarnobrzeg	1 705	597	828	1 607	4 737
PBW Krosno	2 191	1 791	1 337	1 533	6 852
PBW Przemyśl	1 033	617	1 495	808	3 953
PBW Rzeszów	2 260	2 864	2 526	1 043	8 693

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu

Największą popularnością wśród czytelników cieszy się literatura psychologiczno-pedagogiczna (47% wypożyczeń), literatura naukowa (35% wypożyczeń) i literatura piękna (18% wypożyczeń).

Wykres. Liczba osób korzystających z e-usług w bibliotekach pedagogicznych (wg stanu na 31.08.2021 r.)

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu

Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie

W skład Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie wchodzi Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie wraz z Oddziałami, Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Czudcu z Filiami i od 1 września 2021 r. – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rzeszowie z filiami.

Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli (PCEN) realizowało zaplanowane zadania opierając swoją działalność na koncepcji pracy placówki, opisanej szczegółowo w Planie Pracy PCEN na rok szkolny 2020/2021. Podczas realizacji zadań, uwzględniono w szczególności spełnienie wszystkich podstawowych kierunków polityki oświatowej Państwa. Ponadto zrealizowano inne formy doskonalenia, wynikające z określonych kierunków nadzoru w zakresie kontroli i ewaluacji.

Przy realizacji planu pracy odwołano się do następujących podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej Państwa w roku szkolnym 2020/2021, opublikowanych przez MEN w dniu 3 lipca 2020 r.:

1. Wdrażanie nowej podstawy programowej w szkołach ponadpodstawowych ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej. Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.
2. Wdrażanie zmian w kształceniu zawodowym, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia osób dorosłych.
3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

4. Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.
5. Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.

Uwzględniono również zmiany polegające na wskazaniu dodatkowych kierunków opublikowanych przez Ministra Edukacji Narodowej, tj.:

- uwzględnienie w procesach edukacyjnych wymagań egzaminacyjnych dotyczących egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku 2021;
- działania w zakresie wsparcia wychowawczego i psychoprophylaktycznego środowiska szkolnego w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią.

Opierając się na koncepcji pracy Placówki na rok szkolny 2020/2021, zwrócono szczególnie uwagę na:

- podnoszenie efektywności kształcenia w szkołach i placówkach oświatowych;
- inicjowanie i promowanie wartości edukacji na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- wspomaganie dyrektorów szkół i placówek oświatowych w organizacji nauczania zdalnego;
- stosowanie technologii informacyjnej i komunikacyjnej w nauczaniu przedmiotowym, w tym prowadzenie lekcji za pośrednictwem platform do komunikacji on-line;
- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem poprzez upowszechnianie dobrych praktyk;
- upowszechnianie najnowszych zasobów i źródeł informacji pedagogicznej poprzez redagowanie i wydawanie „Kwartalnika Edukacyjnego” i czasopisma „Nauczyciel i Szkoła”);
- promowanie nowych kierunków w edukacji;
- wspieranie pracy doradców metodycznych;
- budowanie pozytywnego wizerunku PCEN w województwie podkarpackim oraz w wymiarze ogólnopolskim.

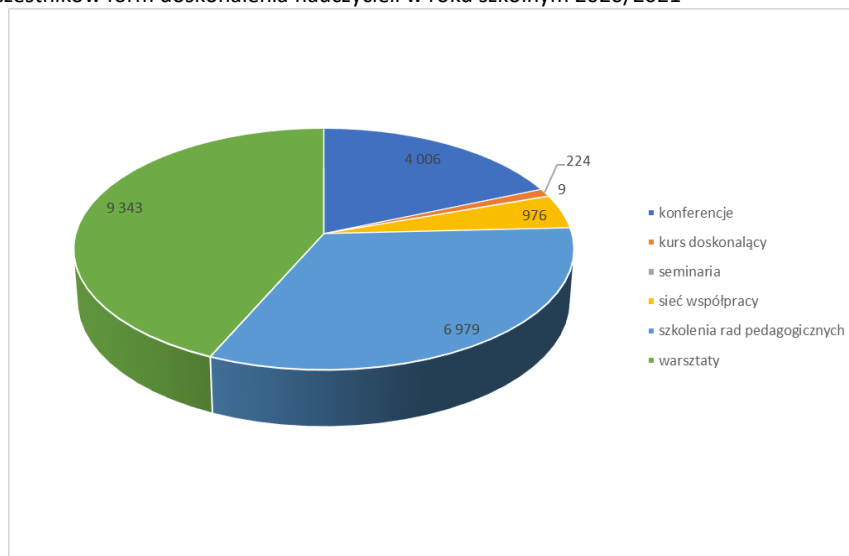
Nauczyciele konsultanci realizowali zadania w następujący sposób:

- prowadzili zajęcia na warsztatach,
- prowadzili szkolenia rad pedagogicznych,
- organizowali i prowadzili konferencje,
- organizowali pracę sieci współpracy,
- prowadzili zajęcia w ramach projektów,
- prowadzili zajęcia na kursach doskonalących,
- prowadzili zajęcia na kursach kwalifikacyjnych,
- udzielali konsultacji,
- prowadzili zajęcia projektowe.

Zadania z zakresu doskonalenia nauczycieli realizowane były również przez nauczycieli doradców metodycznych (w roku 2020 zatrudnionych było 33 doradców metodycznych, w roku 2021 – 44 doradców metodycznych). Szkolenia realizowano w formach: hybrydowej, stacjonarnej i online.

W roku szkolnym 2020/2021 w różnych formach doksztacania i doskonalenia nauczycieli uczestniczyło 21 537 nauczycieli: w konferencjach – 4 006, w kursach doskonalących – 224, seminariach – 9, w sieciach współpracy nauczycieli – 976, w szkoleniach rad pedagogicznych 6 979, w warsztatach 9 343.

Wykres. Liczba uczestników form doskonalenia nauczycieli w roku szkolnym 2020/2021

Opracowanie własne: Departament Edukacji, Nauki i Sportu

Ad. 2. Realizacja projektów z zakresu oświaty współfinansowanych ze środków zewnętrznych

W 2021 r. jednostki oświatowe Samorządu Województwa realizowały projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej w ramach RPO WP 2014–2020, PO WER 2014 – 2020 i PO Polska Cyfrowa 2014–2020 oraz ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021.

Projekt pn. „Rozwijanie kompetencji kadry dydaktycznej w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego (makroregion IV)”

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie/Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie w partnerstwie z Syntea S.A. jako liderem projektu oraz z Powiatem Ryckim/Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Leona Wyczółkowskiego w Rykach, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, II Oś Priorytetowa – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie. Planowane łączne nakłady finansowe po stronie PZPW/PCEN – 273 240,00 zł, w tym: 230 287,00 zł - środki europejskie, 42 953,00 zł - dotacja celowa. Projekt realizowany w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r.

Od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r. zrealizowano wydatki w wysokości 183 147,76 zł. W 2019 r. wydatki poniesiono w kwocie 39 282,76 zł, w 2020 r. wydatki poniesiono w kwocie 99 107,00 zł, natomiast w 2021 r. wydatki poniesiono w kwocie 44 758,00 zł.

W ramach projektu założono szkolenia 3 877 czynnych nauczycieli realizujących w szkołach zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w 4 województwach (podkarpackie, małopolskie, świętokrzyskie, lubelskie). Zadaniem PZPW/PCEN w Rzeszowie w ramach realizacji projektu było przeszkolenie 982 nauczycieli w 66 grupach. Od początku realizacji PZPW/PCEN w Rzeszowie przeszkoliło 932 uczestników. W 2019 r. Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie przeszkoliło 281 nauczycieli w 19 grupach szkoleniowych, natomiast w 2020 r. – 431 nauczycieli w 31 grupach szkoleniowych. Do 31 grudnia 2021 r. Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli przy Podkarpackim Zespole Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie przeszkoliło 220 nauczycieli w 14 grupach szkoleniowych. Łącznie w 64 grupach szkoleniowych przeszkolono 932 nauczycieli.

Z uwagi na opóźnienia w harmonogramie spowodowane pandemią COVID-19, projekt został wydłużony do 31 października 2022 r. za zgodą Instytucji Pośredniczącej. Pozostałe szkolenia zostaną zrealizowane do października 2022 r. przez Lidera projektu, który chcąc zagospodarować oszczędności będzie tworzył dodatkowe szkolenia dla uczestników, którzy skorzystali ze wsparcia projektowego. Projekt realizowany na podstawie Umowy o dofinansowanie nr: UDA-POWER.02.14.00-00-2006/18-00 oraz Umowy partnerskiej z dnia 31 października 2018 r.

Projekt pn. „English4you”

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie/Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, IX Oś Priorytetowa – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.3 - Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych.

Grupę docelową projektu stanowią nauczyciele i pracownicy JST związani z systemem edukacji pracujący na terenie Województwa Podkarpackiego. W ramach działań w projekcie uczestnicy uzyskali możliwość bezpłatnego udziału w kursach z języka angielskiego o różnych poziomach zaawansowania. W ramach kursu uczestnik mógł wziąć udział w bezpłatnym egzaminie certyfikacyjnym, a co za tym idzie uzyskać możliwość zdobycia certyfikatu międzynarodowego (zgodnego z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego). Wymiar godzinowy kursu: poziom A1 - 120 godzin dydaktycznych; poziom A2 - 120 godzin dydaktycznych. Udział w projekcie był bezpłatny. Każdy uczestnik otrzymał bezpłatne podręczniki i ćwiczenia.

Projekt zakładał objęcie wsparciem 200 uczestników. 40% z w/w liczby zakwalifikowanych uczestników musiało mieć ukończony 50 rok życia w chwili przystąpienia do projektu. PZPW/PCEN w Rzeszowie uruchomił procedury przetargowe aby wyłonić wykonawcę usługi szkoleniowej (I – 20 grup oraz II – 3 grupy z oszczędności poprzetargowych). Wartość projektu dla Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie – 422 710,00 zł. Od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 – 422 710,00 zł. W roku 2020 wydatki poniesiono w kwocie 150 021,90 zł, natomiast w 2021 r. wydatki poniesiono w kwocie 272 688,10 zł.

Projekt realizowany był w okresie od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. na podstawie Decyzji o dofinansowanie nr: RPPK.09.03.00-18-0015/19-00 z dnia 26 września 2019 r.

Celem głównym projektu jest wzrost kompetencji w obszarze posługiwania się językiem angielskim u min. 140 osób na poziomie A1 i A2. Wsparciem w projekcie zostaną objęci nauczyciele i pracownicy JST związani z systemem edukacji. Z uwagi na opóźnienia w harmonogramie spowodowane pandemią COVID-19, projekt pn. „English4You” został wydłużony do 31 grudnia 2021 r. za zgodą Instytucji Pośredniczącej.

Od maja do listopada przeprowadzono 23 egzaminy certyfikujące. Do 31 grudnia 2021 r. - 23 grup szkoleniowe zakończyło udział w projekcie czyli 15 grup z poziomu A1 oraz 8 grup z poziomu A2 – łącznie 204 uczestników uzyskało certyfikat ukończenia 120 godzinnego kursu z j. angielskiego. Wniosek końcowy został złożony w styczniu 2022 r.

Wskaźniki osiągnięte w ramach projektu:

Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie:

- wartość docelowa: 200 osób,
- wartość osiągnięta do 31 grudnia 2021 r. - 235 osób.

Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w projekcie:

- wartość docelowa: 80 osób,
- wartość osiągnięta do 31 grudnia 2021 r. - 108 osób.

Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu:

- wartość docelowa: 140 osób,
- wartość osiągnięta do 31 grudnia 2021 r. – 204 osób/145,71 % wskaźnika.

Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu:

- wartość docelowa: 80 osób,
- wartość osiągnięta do 31 grudnia 2021 r. – 92 osób/164,29 % wskaźnika.

Realizacja przez Województwo Podkarpackie/Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie, cyklu projektów „Lekcja: Enter - Podkarpacie Uczy Cyfrowo”

1) „Podkarpacie Uczy Cyfrowo w ramach projektu Lekcja:Enter”

Projekt grantowy realizowany na terenie województwa podkarpackiego w okresie od 01 grudnia 2019 r. do 31 października 2021 r. w ramach ogólnopolskiego projektu Lekcja:Enter w ramach

Programu Operacyjny Polska Cyfrowa, III Oś Priorytetowa – Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, Działanie 3.1. „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”.

Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji cyfrowych uczestników projektu grantowego (nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych) poprzez ukończenie ścieżki edukacyjnej obejmującej: udział w 40-godzinnym szkoleniu tematycznym (edukacja wczesnoszkolna, humanistyczna, matematyczno-przyrodnicza, artystyczna lub informatyczna), przygotowaniu min. 2 scenariuszy zajęć, które podlegają akceptacji trenera lokalnego, przeprowadzeniu min. 2 obserwowanych lekcji z uczniami (według przygotowanych scenariuszy), poddanych ewaluacji wewnętrznej zgodnie z wytycznymi Operatora oraz wypełnieniu ankiety ewaluacyjnej. Każdy nauczyciel – uczestnik projektu grantowego otrzymał również wsparcie merytoryczne trenera lokalnego (m.in. mentoring i dostęp do platformy e-learningowej z wykorzystaniem narzędzi TIK). Grupą docelową projektu było 707 czynnych nauczycieli z terenu województwa podkarpackiego.

Wskaźniki w ramach projektu:

- a) Liczba uczestników, którzy wypełnili formularz zgłoszeniowy na platformie – wartość docelowa – 707 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 870 uczestników,
- b) Liczba uczestników, którzy wypełnili formularz zgłoszeniowy na platformie z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich poniżej 20 tys. mieszkańców – wartość docelowa – 283 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 559 uczestników,
- c) Liczba uczestników, którzy ukończyli ścieżkę edukacyjną – wartość docelowa 707 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 843 uczestników,
- d) Liczba uczestników, którzy ukończyli ścieżkę edukacyjną z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich poniżej 20 tys. mieszkańców – wartość docelowa 283 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 532 uczestników.

W ramach projektu założono, że ścieżkę edukacyjną ukończy 707 uczestników projektu. Dzięki przeprowadzonym działaniom promocyjno-informacyjnym oraz rekrutacyjnym odniesiono ogromny sukces, liczba uczestników, którzy na platformie merytorycznej projektu wypełnili formularz zgłoszeniowy wyniosła 870 osób, tj. o 163 uczestników więcej, niż w pierwotnych założeniach projektu. Grantobiorca za zgodą Operatora uruchomił dodatkowe grupy szkoleniowe, dzięki czemu Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie zrealizował wskaźnik rezultatu na wyższym poziomie, czyli ukończenie ścieżki edukacyjnej przez 843 uczestników (wzrost wskaźnika o 136 osób). Wszyscy trenerzy regionalni – nauczyciele – konsultanci PCEN/PZPW zakończyli obowiązkowe szkolenie organizowane przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego (FRSI). Trenerzy lokalni również ukończyli obowiązkowe szkolenia trenerskie.

W związku z trwającą pandemią wywołaną zakażeniem wirusem SARS-COV-2 i wprowadzonymi przez Rząd Polski obostrzeniami zmieniono formę szkoleń ze stacjonarnej na on-line zgodnie z wytycznymi Operatora, co pozwoliło zadbać o bezpieczeństwo zarówno uczestników projektu, trenerów regionalnych i lokalnych. Do końca realizacji projektu zakończono 86 grup szkoleniowych. W październiku 2021 roku w ośrodku w Czudcu odbyły się warsztaty dla dyrektorów szkół (6 grup) na temat Wdrażania TIK w szkole.

Projekt został zakończony z dniem 31 października 2021 r. Sprawozdanie końcowe zostało przedstawione Fundacji Orange, które zostało zatwierdzone 21 grudnia 2021 r.

Kwota przeznaczona na projekt – 357 722,00 zł.

Od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r. – 328 440,11 zł. W roku 2020 wydatki poniesiono w kwocie 132 620,33 zł, natomiast w 2021 r. wydatki poniesiono w kwocie 195 819,78 zł. Projekt realizowany na podstawie Umowy o powierzeniu grantu nr: G/POPC/2019/1/11 z dnia 30 grudnia 2019 r.

2) „Lekcja: Enter - Podkarpacie Uczy Cyfrowo (II)”

Projekt grantowy realizowany na terenie województwa podkarpackiego w okresie od 01 września 2020 do 28 lutego 2022 r. w ramach ogólnopolskiego projektu Lekcja:Enter w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, III Oś Priorytetowa – Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, Działanie 3.1. „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”.

Głównym celem projektu pn. „Lekcja:Enter – Podkarpacie Uczy Cyfrowo (II)” jest podniesienie kompetencji cyfrowych uczestników projektu grantowego (nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych) oraz ich uczniów poprzez ukończenie ścieżki edukacyjnej obejmującej udział w 40-godzinny szkoleniu tematycznym, w ramach następujących grup przedmiotowych: edukacja wczesnoszkolna, humanistyczna, matematyczno-przyrodnicza, artystyczna lub informatyczna, przygotowaniu min. 2 scenariuszy zajęć, które podlegają sprawdzeniu i akceptacji trenera lokalnego, przeprowadzeniu min. 2 obserwowanych lekcji z uczniami (według przygotowanych scenariuszy), poddanych ewaluacji wewnętrznej, zgodnie z wytycznymi Operatora oraz wypełnieniu ankiety ewaluacyjnej. Każdy nauczyciel – uczestnik projektu grantowego otrzymał również wsparcie merytoryczne trenera lokalnego (m.in. mentoring i dostęp do platformy e-learningowej z wykorzystaniem narzędzi TIK). Grupą docelową projektu jest 570 czynnych nauczycieli z terenu województwa podkarpackiego.

W związku z pandemią COVID-19 wszystkie szkolenia odbywają się online. Zostały wygenerowane oszczędności, co przyczyniło się do zwiększenia grupy docelowej o 100 nauczycieli. Wskaźniki w ramach projektu:

- 1) Liczba uczestników, którzy wypełnili formularz zgłoszeniowy na platformie, wartość docelowa – 570 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 822 uczestników,
- 2) Liczba uczestników, którzy wypełnili formularz zgłoszeniowy na platformie z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich poniżej 20 tys. mieszkańców – wartość docelowa – 283 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 607 uczestników,
- 3) Liczba uczestników, którzy ukończyli ścieżkę edukacyjną – wartość docelowa 570 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 520 uczestników,
- 4) Liczba uczestników, którzy ukończyli ścieżkę edukacyjną z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich poniżej 20 tys. mieszkańców – wartość docelowa 228 osób, wartość osiągnięta od początku realizacji projektu – 386 uczestników.

W ramach projektu przeszkolono 4 nauczycieli konsultantów do pełnienia roli trenerów lokalnych (z grup przedmiotowych ogólnokształcących).

W związku z epidemią COVID-19 Grantodawca (Fundacja Orange) nakazał prowadzenie wszystkich szkoleń w ramach projektu w formule online. Liczba uczestników, którzy ukończyli ścieżkę edukacyjną i potwierdzili odbiór zaświadczenia ukończenia szkolenia do dnia 31 grudnia 2021 r. – 520 osób. W 2022 r. planuje się ukończenie ścieżki dla kolejnych 150 osób.

W 2021 roku został zakupiony za zgodą operatora sprzęt – 3 laptopy, (zamiast tabletek pierwotnie zakładanych w projekcie) dla trenerów projektu.

Kwota przeznaczona na projekt – 300 424,00 zł. Wydatki poniesione od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r. – 201 924,26 zł. W roku 2020 wydatki poniesiono w kwocie 16 705,48 zł, natomiast w 2021 r. wydatki poniesiono w kwocie 185 218,78 zł. Projekt realizowany na podstawie Umowy o powierzeniu grantu nr: G/POPC/2020/2/1 z dnia 19 sierpnia 2020 r.

3) Projekt pn. „Zdrowy styl życia - myślimy globalnie działamy lokalnie”

Projekt „Zdrowy styl życia – myślimy globalnie, działamy lokalnie” realizowany w ramach Programu Edukacja, Komponent I – Profesjonalny rozwój kadry, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014 – 2020 oraz ze środków krajowych. Okres realizacji projektu: 01 września 2020 r. – 28 lutego 2021 r.

Głównym celem projektu była kreacja zmiany postaw – ubogacenie uczestników o nowe przykłady i rozwiązania realizowane w norweskim systemie szkolnictwa. Równie ważne było wspieranie uczestników szkolenia w realizacji edukacji zdrowotnej, promocji i profilaktyki zdrowia dzieci i młodzieży w szkołach województwa podkarpackiego, przygotowanie uczestników szkolenia do realizacji systemowych działań z promocji zdrowia w szkołach w obszarze zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej oraz aktywizacja i integracja środowiska pedagogicznego do działań z promocji zdrowia w placówkach oświatowych na bazie przykładów realizowanych w szkołach w Norwegii.

Grupę docelową stanowili dyrektorzy i nauczyciele (30 osób) szkół podstawowych i ponadpodstawowych realizujących program „Szkoła Promująca Zdrowie” na terenie Województwa Podkarpackiego. Projekt ukończyli wszyscy uczestnicy (30 osób).

W ramach działań w projekcie uczestnicy brali udział w 5-dniowych hybrydowych warsztatach/szkoleniach w Ośrodku Edukacji Nauczycieli i Pracowników Administracji Samorządowej w Czudcu w dniach 21, 22, 25, 27, 29 stycznia 2021 r. Szkolenia realizowane były w dwóch grupach szkoleniowych po 15 osób. Każdy z uczestników miał zabezpieczone miejsce pracy podczas warsztatów (maseczki, środki dezynfekujące i przebywał w zalecanej odległości od drugiego uczestnika). Warsztaty prowadziły dwie trenerki z Norwegii, które łączyły się z uczestnikami poprzez platformę ZOOM.

Wartość docelowa wskaźnika w ramach projektu 30 osób – została osiągnięta.

Projekt został zakończony 28 lutego 2021 r. Raport końcowy został przedstawiony Operatorowi Programu Edukacja, który został zatwierdzony 23 kwietnia 2021 r.

Wartość projektu stanowiąca udział Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie – 99 088,00 zł. Od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r. zrealizowano wydatki w wysokości 85 670,98 zł. Projekt realizowany na podstawie Umowy w sprawie realizacji projektu nr: EOG/19/K1/D2/W/009 o numerze dokumentu: EOG/19/K1/D2/W/0008U0083 z dnia 28 lutego 2020 r.

4) Projekt pn. „Zdalny Nauczyciel = Zdalna Szkoła”

Projekt „Zdalny Nauczyciel = Zdalna Szkoła” realizowany przez Województwo Podkarpackie/ Podkarpacki Zespół Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie w ramach Projektu Grantowego pn. „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś priorytetowa II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty. Okres realizacji projektu: 01 marca 2021 r. – 28 lutego 2022 r.

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości doskonalenia i wsparcia nauczycieli prowadzących zdalną edukację w przedszkolach i szkołach przez kadrę placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych. Projekt ukierunkowany jest na ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 poprzez zapewnienie prowadzenia edukacji na odległość w przypadku ponownego czasowego zamknięcia części szkół i przedszkoli. Projekt realizowany jest przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie wraz z partnerstwem z Centrum Informatycznym Edukacji. W ramach projektu pracownicy PZPW w Rzeszowie – nauczyciele konsultanci przeszkolili się wraz z Liderem projektu z 12 modułów udostępnionych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. W ramach projektu założono objęcie wsparciem szkoleniowym 151 nauczycieli szkół/przedszkoli. Szkolenia realizowane będą w formie hybrydowej z wykorzystaniem Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

W związku z epidemią COVID-19 w Polsce realizacja projektu została opóźniona.

Uruchomiono rekrutację do projektu, stworzono stronę internetową oraz prowadzono kampanię promocyjną. Zakończenie szkoleń i doradztwa/konsultacji dla uczestników projektu zaplanowano na luty 2022 r.

Wskaźniki w ramach projektu:

Wskaźniki produktu:

1. Liczba nauczycieli ze szkół i przedszkoli objętych działaniami szkoleniowymi w zakresie kształcenia na odległość – 161 uczestników.
2. Liczba pracowników placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych objętych działaniami szkoleniowymi w zakresie kształcenia na odległość – 16 uczestników.
3. Liczba uczestników objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 – 177 uczestników.

Wskaźnik rezultatu:

Liczba uczestników, którzy rozwinęli kompetencje w zakresie edukacji zdalnej – 16 uczestników.

Wartość projektu: ogółem 154 375,00 zł, w tym EFS 130 107,25 zł, budżet państwa 24 267,75 zł.

Wydatki poniesione od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r. – 73 655,61 zł.

5) Projekt pn. „POPOJUTRZE 2.0 – KSZTAŁCENIE”

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, II Oś Priorytetowa Priorytet IV Innowacje Społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje Społeczne, przez Województwo Podkarpackie/Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie. Projekt jest adresowany do nauczycieli szkół policealnych, którzy prowadzą zajęcia praktyczne w zawodzie oraz słuchaczy szkół policealnych. Wniosek o dofinansowanie projektu pn. „POPOJUTRZE 2.0 – KSZTAŁCENIE” nr POWR.04.01.00-00-I108/19 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Priorytet IV Innowacje Społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje Społeczne został zatwierdzony do realizacji i otrzymał dofinansowanie w kwocie 40 970,00 zł.

Projekt realizowany w okresie od 10 listopada 2021 r. do 15 maja 2022 r. na podstawie umowy o powierzenie grantu Nr 32/POP/2021 z dnia 09 listopada 2021 r.

Celem projektu jest dostarczenie innowacji w postaci produktu hybrydowego modelu kształcenia praktycznego w zawodzie opisanego i opublikowanego na zasadzie wolnej licencji, tak aby był łatwo dostępny i mógł być efektywnie wykorzystany przez wszystkich zainteresowanych. Rozwiąże to też problem w zakresie prowadzenia kształcenia praktycznego metodami zdalnymi oraz technikami aktywizującymi słuchaczy.

Realizacja projektu zakłada - 3 etapy:

1. Prototyp i jego testowanie - okres realizacji od 10 listopada 2021 r. do 21 stycznia 2022 r. – obejmuje wynagrodzenia z umów zlecenia dla pracowników pedagogicznych (opracowanie zarysu metodologicznego metody projektu edukacyjnego, stworzenie prototypowego scenariusza zajęć praktycznych, testowanie z grupą docelową).
2. Prototyp i jego testowanie - okres realizacji od 22 stycznia 2022 r. do 20 kwietnia 2022 r. – obejmuje wynagrodzenia z umów zlecenia dla pracowników pedagogicznych oraz zakup usług (opracowanie przewodnika opisującego metodę projektu edukacyjnego, dokument opisujący narzędzia cyfrowe, zbiór przykładowych scenariuszy zajęć praktycznych, wykonanie filmów, opracowanie szaty graficznej i strony internetowej).
3. Prototyp i jego testowanie - okres realizacji od 21 kwietnia 2022 r. do 15 maja 2022 r. – to wynagrodzenia z umów zlecenia dla pracowników pedagogicznych oraz zakup usług (wprowadzanie zmian i korekt do przewodnika, dokumentu cyfrowego, scenariuszy oraz korekta filmów).

Planowane łączne nakłady finansowe 40 970,00 zł, w tym: 38 629,00 zł - środki europejskie, 2 341,00 zł - dotacja celowa.

Od początku realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r. zrealizowano wydatki w wysokości 0,00 zł. Do 31 grudnia 2021 r. w ramach realizacji projektu został opracowany zarys metodologiczny metody projektu edukacyjnego, został stworzony prototyp scenariusza zajęć praktycznych.

Dostępna Szkoła – innowacyjne rozwiązania w kreowaniu przyjaznej przestrzeni edukacyjnej z uwzględnieniem potrzeb uczniów oraz otoczenia

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Młodych Lubuszan i Politechniką Gdańską na podstawie umowy o dofinansowanie nr POWR.04.01.00-00-DS10/19 z dnia 30 grudnia 2019 r. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne w okresie od 1 listopada 2019 r. do 30 listopada 2023 r. W wyniku negocjacji prowadzonych z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej w 2021 r. uzyskano nadkontraktację budżetu projektu do wysokości 59 646 619,78 zł. Budżet środków zaplanowany na 2022 r. opiewa na wartość 23 101 063,34 zł.

Głównym celem projektu jest eliminacja barier w zakresie szeroko rozumianej dostępności funkcjonowania szkół podstawowych, w szczególności w aspekcie: architektonicznym, technicznym, edukacyjno - społecznym oraz organizacyjnym.

Projekt polega na opracowaniu „Modelu Dostępnej Szkoły”, a następnie jego przetestowaniu wśród 35 jednostek prowadzących szkoły w całej Polsce. Konkurs jest dostępny dla wszystkich szkół

podstawowych, niezależnie od ich zróżnicowania pod względem wielkości, formy własności (zarówno szkoły publiczne i niepubliczne), lokalizacji i rodzaju (szkoły specjalne, powszechne, integracyjne). Projekt jest odpowiedzią na potrzeby rosnącej liczby dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzięki jego realizacji zostanie bezpośrednio wspartych co najmniej 100 szkół podstawowych. Obszarem wsparcia objęte są organy prowadzące szkoły podstawowe na terenie całej Polski.

W 2021 r. w ramach realizacji projektu

- przeprowadzono 91 audytów w szkołach podstawowych, przekazując szkołom raporty zawierające wyniki audytu oraz rekomendacje odnośnie zwiększenia dostępności,
- opracowano 122 indywidualne Plany Poprawy Dostępności, przy współpracy i zaangażowaniu przedstawicieli organów prowadzących, szkół oraz otoczenia tj. rodziców, uczniów, NGO, określające zakres interwencji w obszarze testowania innowacji;
- podpisano 32 umowy z organami prowadzącymi, którym udzielono wsparcia w postaci wypłacenia I transz grantu.

Od początku realizacji projektu w ramach ogłoszonych III tur rekrutacji wpłynęło 112 wstępnych wniosków o powierzenie grantu. Do dnia 17 stycznia 2022 r. podpisano 35 umów na łączną kwotę 46 679 373,90 zł, tym samym wsparciem objęto 103 szkoły podstawowe.

Łącznie do podpisania umów zakwalifikowanych jest 37 organów prowadzących, z czego objętych zostanie 110 szkół podstawowych na łączną kwotę 49 284 373,90 zł. W szkołach z całej Polski zostało przeprowadzonych łącznie 138 audytów.

Ad. 3. Realizacja programów stypendialnych dla uczniów, słuchaczy i studentów

Zadanie realizowane było przez Departament Edukacji, Nauki i Sportu w Urzędzie Marszałkowskim. Objęto zarówno programy stypendialne finansowane z budżetu Województwa Podkarpackiego oraz programy współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej w ramach RPO WP 2014–2020.

Program wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”

W ramach Programu finansowanego w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego, uczniom podkarpackich szkół przyznawano stypendia za wybitne osiągnięcia naukowe, stypendia za wybitne osiągnięcia artystyczne oraz nagrody pieniężne. Program realizowany był na podstawie Uchwały Nr XXXIII/381/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”.

W ramach realizacji Programu w 2020 r. przyznano 109 stypendiów, z czego w okresie od stycznia do czerwca 2021 r. wypłacono 196 400,00 zł. Natomiast w 2021 r. przyznano 127 stypendiów dla uczniów za wybitne osiągnięcia naukowe lub artystyczne. W okresie od września do grudnia wypłacono 152 400,00 zł. Oprócz stypendiów w ramach programu przyznano również 83 nagrody pieniężne dla uczniów oraz 6 nagród dla zespołów artystycznych, działających przy szkołach lub placówkach oświatowych oraz dla zespołów osób za szczególne osiągnięcia naukowe na łączną kwotę 144 350,00 zł.

Stypendia dla słuchaczy Medyczno-Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

Stypendia przyznawane były uczniom osiągającym najwyższą średnią ocen w danym semestrze oraz zaangażowanym na rzecz szkoły i społeczności lokalnej. Stypendia przyznawane były na każdy semestr oddzielnie.

Od lutego do czerwca 2021 r. – stypendia przyznano 153 osobom na kwotę 191 250,00 zł, natomiast w okresie od września 2021 do grudnia 2021 r. – 137 osobom przyznano kwotę 171 250,00 zł. Łącznie w 2021 r. przyznano i wypłacono stypendia na kwotę 362 500,00 zł.

Stypendia w roku 2021 udzielane były na podstawie Uchwały Nr IX/156/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania stypendiów dla słuchaczy medyczno-społecznych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (Dz.Urz. Woj. Podkarpackiego z 2019 r, poz. 3593). Stypendia dla słuchaczy finansowane były z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego.

Program pn. „Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego”

Program w całości finansowany był ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Podstawą prawną realizacji Programu były uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego, tj.: Uchwała Nr XL/811/13 z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Uchwała Nr X/181/15 z dnia 29 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego i Uchwała Nr XVI/255/15 z dnia 30 listopada 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Celem programu było wspieranie stałego podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców województwa podkarpackiego oraz rozwój szkolnictwa wyższego w regionie. Cel programu realizowano poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego studentom pierwszego roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, podejmującym po raz pierwszy naukę na studiach pierwszego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich, na terenie województwa podkarpackiego. Warunkiem ubiegania się o stypendium było uzyskanie co najmniej 75% punktów z egzaminu maturalnego z jednego z przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, matematyka – zdanego na poziomie rozszerzonym. Program realizowany był w roku akademickim 2020/2021 w okresie 01 października 2020 r. – 31 lipca 2021 r., a w roku akademickim 2021/2022 realizowany jest w okresie od 01 października 2021 r. – 31 lipca 2022 r.

W 2021 r. stypendium na rok akademicki 2021/2022 przyznano 50 osobom. Wartość wypłaconych stypendiów w 2021 r. wyniosła 125 000,00 zł (stypendium w kwocie 2 500,00 zł/osobę).

Projekt pn. „Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne – rok szkolny 2020/2021”

Projekt realizowany był przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosiła 2 585 200,00 zł (w tym wkład UE – 2 197 420,00 zł, wkład budżetu państwa – 258 520,00 zł, wkład budżetu Województwa – 129 260,00 zł). Na realizację projektu w 2021 r. przeznaczono 1 292 600,00 zł, w tym 1 124 000,00 zł na wypłatę stypendiów. Koszty pośrednie projektu w 2021 r. wyniosły 168 600,00 zł.

Celem głównym projektu było wsparcie rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych u uczniów, tj. umiejętności matematyczno-przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2020 r. do czerwca 2021 r. uczniom pobierającym naukę na terenie województwa podkarpackiego bez względu na miejsce zamieszkania, w tym osobom z niepełnosprawnościami, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne, które osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów przyczyniających się do podniesienia ich kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych.

W 2020 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyznał stypendia 562 uczniom szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne w kwocie 4 000,00 zł. W marcu 2021 r. wypłacona została II transza stypendium (transza w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

Projekt pn. „Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne – rok szkolny 2021/2022”

Projekt realizowany jest przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosi 3 220 000,00 zł (w tym wkład UE – 2 737 000,00 zł, wkład budżetu państwa – 322 000,00 zł, wkład budżetu Województwa – 161 000,00 zł).

Celem głównym projektu było wsparcie rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych u uczniów, tj. umiejętności matematyczno-przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość,

krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2021 r. do czerwca 2022 r. uczniom pobierającym naukę na terenie województwa podkarpackiego bez względu na miejsce zamieszkania, w tym osobom z niepełnosprawnościami, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne, które osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów przyczyniających się do podniesienia ich kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych. W ramach projektu wsparciem stypendialnym planuje się objąć nie więcej niż 560 uczniów/uczennic.

Termin wypłaty stypendium: I kwartał 2022 r. W związku z powyższym w 2021 r. nie poniesiono żadnych wydatków w ramach projektu.

Projekt pn. „Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe – rok szkolny 2020/2021”

Projekt realizowany był przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosiła 1 920 000,00 zł (w tym wkład UE – 1 632 000,00 zł, wkład budżetu państwa – 96 000,00 zł, wkład budżetu Województwa – 192 000,00 zł). Na realizację projektu w 2021 r. przeznaczono 960 000,00 zł, w tym 800 000,00 zł na wypłatę stypendiów. Koszty pośrednie projektu w 2021 r. wyniosły 160 000,00 zł.

Celem głównym projektu był wzrost kompetencji zmierzający do wykształcenia wykwalifikowanej kadry pracowniczej wśród absolwentów szkół zawodowych oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej tych szkół. Cel projektu realizowany był poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2020 r. do czerwca 2021 r. uczniom, w tym osobom z niepełnosprawnościami, pobierającym naukę na terenie województwa podkarpackiego bez względu na miejsce zamieszkania, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe, które osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów zawodowych.

W 2020 r. Zarząd Województwa przyznał stypendia 344 uczniom techników oraz 56 uczniom szkół branżowych I stopnia i szkół branżowych II stopnia w kwocie 4 000,00 zł/osobę. W marcu 2021 r. wypłacona została II transza stypendium (transza w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

Projekt pn. „Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe – rok szkolny 2021/2022”

Projekt realizowany jest przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosi 1 932 000,00 zł (w tym wkład UE – 1 642 200,00 zł, wkład budżetu państwa – 96 600,00 zł, wkład budżetu Województwa – 193 200,00 zł).

Celem głównym projektu jest wzrost kompetencji zmierzający do wykształcenia wykwalifikowanej kadry pracowniczej wśród absolwentów szkół zawodowych oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej tych szkół. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2021 r. do czerwca 2022 r. uczniom, w tym osobom z niepełnosprawnościami, pobierającym naukę na terenie województwa podkarpackiego bez względu na miejsce zamieszkania, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe, które osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów zawodowych.

W ramach projektu wsparciem stypendialnym planuje się objąć nie więcej niż 322 uczniów/uczennic. Termin wypłaty stypendium: I kwartał 2022 r. W związku z powyższym w 2021 r. nie poniesiono żadnych wydatków w ramach projektu.

Ad. 4. Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie popularyzacji nauki

W 2021 r. w budżecie Województwa Podkarpackiego zostały zaplanowane wydatki w wysokości 50 000,00 zł z przeznaczeniem na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie nauki w 2021 r. pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę.

Podstawą realizacji ww. zadań był Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 przyjęty Uchwałą Nr XXIX/501/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2020 r. (z późn. zm.). W Programie jako formę współpracy przy realizacji zadań w dziedzinie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania wskazano tryb otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wybrane w ramach konkursu zadania miały dotyczyć organizacji przedsięwzięć popularyzujących naukę, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów praktycznego zastosowania osiągnięć naukowych, ukazania pozytywnej roli postępu technologicznego, prezentacji rozwiązań innowacyjnych w obrębie różnych dziedzin naukowych, promowania walorów i możliwości rozwojowych województwa (np. osiągnięć naukowych z dziedziny lotnictwa czy kosmonautyki), a także idei powstania na terenie województwa Podkarpackiego Centrum Nauki.

W 2021 r. zostały ogłoszone dwa otwarte konkursy ofert na podstawie:

- Uchwały Nr 263/5212/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 23 marca 2021 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie nauki w 2021 r. pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę,
- Uchwały Nr 301/5942/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie nauki w 2021 r. pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę.

W wyniku przeprowadzonych postępowań konkursowych Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie przyznał dofinansowanie na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie nauki w 2021 r. pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę, trzem organizacjom pozarządowym wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z którymi następnie zostały zawarte umowy o realizację zadań publicznych:

- Fundacji Zaawansowanych Technologii z siedzibą w Warszawie na realizację zadania pt. „Szkolny Festiwal E(x)plory na Podkarpaciu” na kwotę 9 000,00 zł,
- Stowarzyszeniu „EKOSKOP” z siedzibą w Rzeszowie na realizację zadania pt. „W drodze do Podkarpackiego Centrum Nauki” na kwotę 9 975,00 zł,
- Stowarzyszeniu „Uwierz w Siebie” z siedzibą w Dębicy na realizację zadania pt. Rodzinny piknik edukacyjny pn.: „Potęga umysłu – radość i zabawa” - 3 edycja na kwotę 10 000,00 zł.

W okresie realizacji ww. zadań nie wystąpiły większe problemy/trudności mające wpływ na ich prawidłową realizację.

Ad. 5. Udzielanie dotacji celowych szkołom wyższym z terenu województwa podkarpackiego

Samorząd Województwa wspierał uczelnie, których główna siedziba znajduje się na terenie województwa podkarpackiego lub które prowadzą działalność dydaktyczną na terenie województwa podkarpackiego w filiach lub podstawowych jednostkach organizacyjnych. Podstawę prawną realizacji zadania stanowiły: *Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, Uchwała Nr XXXI/517/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r., art. 41 ust.1 w zw. z art.11 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.) w zw. z art. 11 i 372 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Celem udzielonych dotacji było dofinansowanie przedsięwzięć uczelni dotyczących zakupu środków trwałych, z przeznaczeniem na ich działalność statutową. Realizowane przez uczelnie przedsięwzięcia były zgodne z celami *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, z potrzebami rynku pracy i były powiązane z rozwojem nowych kierunków kształcenia lub/i wzrostem liczby studentów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia

rozwoju województwa podkarpackiego, a niektóre z nich dotyczyły prowadzenia działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej.

Wsparcie z budżetu Województwa otrzymało w 2021 r. 10 uczelni na łączną kwotę 1 mln zł. Największymi beneficjentami tych środków w 2021 r. były: Politechnika Rzeszowska i Uniwersytet Rzeszowski.

W 2021 r. Samorząd Województwa Podkarpackiego dotował Uniwersytet Rzeszowski przekazując środki finansowe (230 000,00 zł) na zakup aparatury badawczej Spektrometr IV D Maldy Biotyper do szybkiej identyfikacji drobnoustrojów.

Samorząd Województwa Podkarpackiego aktywnie i systematycznie wspiera rozbudowę i unowocześnienie zaplecza naukowego Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza. W 2021 r. Politechnika otrzymała dotację celową (230 000,00 zł) na przedsięwzięcie dotyczące doposażenia stanowisk laboratoryjnych dydaktyczno-badawczych na potrzeby nowoutworzonych/nowych kierunków studiów w Politechnice Rzeszowskiej.

Ad. 6. Utworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki

Jest to przedsięwzięcie wieloletnie realizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie i wpisane do WPF WP. Rozpoczęło się w lipcu 2018 r. Zakres rzeczowy zadania obejmuje zaprojektowanie, wybudowanie i wyposażenie nowoczesnego, energooszczędnego budynku Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz” w Tajęcinie – w pobliżu Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka tzw. Małego Kopernika. W latach 2018-2020 opracowano niezbędną dokumentację projektową, uzyskano wymagane uzgodnienia i „Pozwolenie na budowę”, zorganizowano i urządzono plac budowy, wykonano uzbrojenie działki oraz realizowano roboty budowlane stanu surowego otwartego budynku PCN.

W roku 2021 zakończono roboty budowlane stanu surowego zamkniętego ww. budynku, rozpoczęto i kontynuowano prace wykończeniowe budynku, rozpoczęto i kontynuowano realizację wewnętrznych instalacji sanitarnych i wewnętrznych instalacji elektrycznych oraz przystąpiono do zaprojektowania i kompletacji wystaw edukacyjnych.

Całkowita wartość zadania wynosi 90 958 877,72 zł, a źródła finansowania to środki z budżetu Unii Europejskiej (RPO WP 2014 – 2020) – 74 189 492,93 zł i środki z budżetu województwa – 16 769 384,79 zł. W 2021 r. wydatkowano 26 269 371,56 zł, w tym z budżetu Unii Europejskiej (RPO WP 2014 – 2020) – 21 570 674,71 zł, natomiast z budżetu województwa – 4 698 696,85 zł.

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030
1.	Realizacja zadań organu prowadzącego wobec podmiotów leczniczych	Regionalna polityka zdrowotna	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFSI) w sektorze zdrowia	Regionalna polityka zdrowotna	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej	Regionalna polityka zdrowotna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	Regionalna polityka zdrowotna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Realizacja zadań własnych samorządu województwa	Regionalna polityka zdrowotna, Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Organizacja staży podyplomowych dla absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych	Regionalna polityka zdrowotna	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Projekt pn. „Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM)”	Ochrona zdrowia, Rozwój usług cyfrowych, Rozwój usług administracji publicznej	Dostępność usług
8.	Rozwój lecznictwa uzdrowiskowego	Regionalna polityka zdrowotna	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny

W 2021 r. funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w województwie podkarpackim, jak i w całej Polsce, nadal było zakłócone ze względu na rozprzestrzenianie się koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. Podmioty lecznicze, przede wszystkim szpitale, w szerokim zakresie udzielały świadczeń pacjentom z podejrzeniem zakażenia i zakażonym SARS-CoV-2, czasowo zawieszając lub ograniczając działalność leczniczą w niektórych obszarach.

Ad. 1. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec podmiotów leczniczych

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2021 r. był organem tworzącym i nadzorującym dla 14 samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (SPZOZ) statutowo działających na terenie całego województwa w oparciu o ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.). Samodzielne publiczne podmioty lecznicze posiadają osobowość prawną. Przy wszystkich działają Rady Społeczne. Podmioty te można podzielić na następujące grupy:

- pięć szpitali wielospecjalistycznych: Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie i Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
- dwa szpitale specjalistyczne – psychiatryczne: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu i Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzeźnickiego w Żurawicy,

- dwa zakłady zajmujące się leczeniem uzależnień: Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie i Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli,
- dwie przychodnie: Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie, Podkarpackie Centrum Medyczne w Rzeszowie SPZOZ,
- dwie stacje pogotowia ratunkowego: Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie i Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu,
- jeden ośrodek medycyny pracy: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie.

W wyżej wymienionych podmiotach leczniczych w 2021 r.:

- liczba łóżek (stacjonarnych, dziennych i na SOR) na koniec roku wynosiła – 3 810,
- liczba leczonych pacjentów w lecznictwie stacjonarnym – 230 184,
- liczba zatrudnionych – 10 269,42 etatów przeliczeniowych.

W ramach realizacji zadania, w oparciu o uchwały Zarządu Województwa lub Sejmiku, w podmiotach leczniczych, dla których Samorząd jest organem tworzącym, w 2021 r. dokonano następujących zmian:

- zmiany w statutach podmiotów leczniczych - 9,
- powołanie Rad Społecznych (zmiany związane z upływem kadencji i zmiany w składzie) - 3,
- zorganizowanie konkursów na dyrektorów SPZOZ - 2.

W 2021 roku kontynuowano program restrukturyzacji pięciu szpitali wojewódzkich:

- Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie,
- Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
- Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
- Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
- Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Tarnowskich Zamoyskiej w Tarnobrzegu.

Elementem wyjściowym restrukturyzacji było uzyskanie kredytów długoterminowych na spłatę zobowiązań wymagalnych i długoterminowych, co pozwoliło na obniżenie kosztów finansowych obsługi zadłużenia. Kredyty restrukturyzacyjne zostały udzielone szpitalom przez Bank Gospodarstwa Krajowego w łącznej kwocie 379,8 mln zł z 25-letnim okresem kredytowania wraz z 3-letnią karencją w spłacie kapitału. Efektem realizacji programów naprawczych jest optymalizacja kosztów działalności szpitali w sferze medycznej i niemedycznej, reorganizacja i rozwój działalności szpitali, w tym nowe świadczenia medyczne, np. operacje robotyczne w zakresie urologii i ginekologii, rozwój chirurgii naczyniowej. W 2021 r. cztery szpitale, tj. Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie, Wojewódzki Szpital im. Zofii z Tarnowskich Zamoyskiej w Tarnobrzegu, rozpoczęły spłatę kapitału kredytów restrukturyzacyjnych – dwa szpitale w styczniu i dwa kolejne od sierpnia.

Prowadzony był bieżący monitoring realizacji programów naprawczych oraz przedkładanych sprawozdań finansowych. Na podstawie Roczego Planu Wizytacji Nadzorczych przeprowadzono w 2021 r. 15 wizytacji nadzorczych, których celem była weryfikacja stanu faktycznego prowadzonej działalności, w porównaniu do rekomendowanych działań ujętych w programach naprawczych, w szczególności w zakresie: polityki kadrowej, działalności medycznej, sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Tabela. Informacje o kredytach zaciągniętych przez wojewódzkie podmioty lecznicze

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota zaciągniętego kredytu/pożyczki [zł]	Okres kredytowania	Forma zabezpieczenia	Kwota kredytu/pożyczki na 31.12.2021 r. [zł]	Wysokość zabezpieczenia [zł]
1.	Poręczenie pożyczki długoterminowej wraz z odsetkami zaciągniętej przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Pożyczka w kwocie 840 000,00	2013-2023	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 954 815,00 zł	92 329,00	102 623,00
2.	Poręczenie kredytu restrukturyzacyjnego zaciągniętego przez Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt restrukturyzacyjny w kwocie 72 000 000,00	2018-2042	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 72 000 016,00 zł, plus ustanowienie hipoteki kaucyjnej na nieruchomościach szpitala	68 727 272,76	68 727 288,00
3.	Poręczenie kredytu restrukturyzacyjnego zaciągniętego przez Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt restrukturyzacyjny w kwocie 137 000 000,00	2018-2042	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 135 000 005,00 zł, plus ustanowienie hipoteki kaucyjnej na nieruchomościach szpitala	127 659 092,40	128 772 732,00
4.	Poręczenie kredytu restrukturyzacyjnego zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt restrukturyzacyjny w kwocie 43 000 000,00	2018-2043	Ustanowienie hipoteki kaucyjnej na CWK i nieruchomości położonej przy ul. Naruszewicza 11	42 550 000,00	0,00
5.	Poręczenie kredytu restrukturyzacyjnego zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt restrukturyzacyjny w kwocie 36 800 000,00	2018-2043	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 36 800 000,00 zł plus ustanowienie hipoteki kaucyjnej na CWK i nieruchomości przy ul. Naruszewicza 11	36 500 000,00	36 500 000,00
6.	Poręczenie kredytu restrukturyzacyjnego zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyśle w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt restrukturyzacyjny w kwocie 93 000 000,00	2020-2045	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 93 000 006,00 zł plus ustanowienie hipoteki kaucyjnej na nieruchomościach szpitala	88 000 000,00	88 000 000,00
7.	Poręczenie kredytu zaciągniętego przez Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt 3 500 000,00	2019-2024	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 973 519,00 zł na lata 2019-2020	1 796 074,36	0,00
8.	Poręczenie kredytu zaciągniętego przez Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Przemyśle w Banku Gospodarstwa Krajowego	Kredyt 2 500 000,00	2019-2024	Poręczenie samorządu województwa w kwocie 2 804 170,00 zł	1 666 637,70	1 758 335,00
Razem					366 991 406,21	323 860 978,00

Źródło: Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

W ramach realizacji uprawnień nadzorczych podmiotu tworzącego w 2021 roku przeprowadzono również trzy kontrole pozaplanowe (doraźne) w następujących podmiotach:

- w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie w zakresie prawidłowości przeprowadzenia procedury konkursu ofert dotyczącego wyboru podwykonawcy świadczeń zdrowotnych metodą chirurgii robotycznej – w związku ze stwierdzeniem uchybień w toku kontroli, w celu ich wyeliminowania sformułowano trzy zalecenia pokontrolne;
- w Klinicznych Szpitalach Wojewódzkich Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie oraz w Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w zakresie przestrzegania procedur medycznych dotyczących przyjęcia pacjenta do szpitala oraz kierowania na konsultacje międzyszpitalne - w związku ze stwierdzeniem podczas kontroli pewnych nieprawidłowości, w celu ich wyeliminowania sformułowano jedno zalecenie pokontrolne;
- w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie w zakresie wykonania przedmiotu umowy i wykorzystania środków zgodnie z zawartą umową - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wszystkie wizytacje nadzorcze, w tym kontrole doraźne, przeprowadzone zostały na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1331) oraz wydanych na tej podstawie upoważnień przez Marszałka Województwa Podkarpackiego.

W roku 2021 wydatkowano na ochronę zdrowia 81,5 mln zł, w tym na inwestycje kwotę 34,4 mln złotych. Łącznie realizowano 35 inwestycji.

Główne kierunki inwestowania to choroby płuc, neurologia, onkologia, rozwój słabo rozwiniętych w regionie usług medycznych oraz poprawa bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

Realizowane inwestycje dotyczyły rozbudowy istniejącej infrastruktury, zakupów sprzętu medycznego, a także dostosowania obiektów ochrony zdrowia do obowiązujących przepisów prawa, w tym również wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402). Efektem zakończonych inwestycji jest nie tylko poprawa dostępności do świadczeń opieki medycznej, ale również podniesienie komfortu pobytu pacjentów przebywających w szpitalach.

Jednym z priorytetowych kierunków działań inwestycyjnych było i nadal jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży oraz zwiększenie dostępu do wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych w zakresie diagnostyki, a także leczenia dzieci i młodzieży. W tym celu kontynuowano prace nad rozszerzeniem działalności Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka funkcjonującego w strukturze największego szpitala wojewódzkiego, tj. Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Jest to szpital wielospecjalistyczny, wieloprofilowy, działający w trybie ostrym, w którym większość klinik ma najwyższy – trzeci poziom referencyjności – tym samym zapewnia zgodną z najwyższymi standardami: opiekę dla dzieci i młodzieży. W obrębie szpitala działa Podkarpackie Centrum Urazowe dla Dzieci, gdzie trafiają pacjenci z urazami z całego Podkarpacia. Jest to ośrodek referencyjny dla wszystkich oddziałów pediatrycznych województwa podkarpackiego.

Zadaniem zakładu utworzenie deficytowych klinik dziecięcych, zwłaszcza: Dziecięcego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, Dziecięcego Oddziału Intensywnego Nadzoru, Kliniki Kardiologii Dziecięcej, Kliniki Laryngologii Dziecięcej, Kliniki Psychiatrii Dziecięcej, deficytowych dziecięcych pracowni diagnostycznych i poradni specjalistycznych. Głównym celem zadania jest zwiększenie zakresu realizowanych świadczeń dla dzieci z Podkarpacia, zmniejszenie migracji pacjentów oraz możliwość rozwoju Wydziału Lekarskiego i kształcenia specjalistów w deficytowych dziedzinach. Aktualnie w województwie możliwe jest uzyskanie specjalizacji jedynie w zakresie 7 spośród 12 specjalizacji dziecięcych. Wynika to z braku specjalistycznych klinik, w których realizowane są staże specjalizacyjne. Przyczyni się to do zmniejszenia deficytu lekarzy pediatrów w województwie podkarpackim. Stworzenie wielospecjalistycznego Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka działającego przy Szpitalu zapewni także bazę do pełnoprofilowej opieki nad matką i dzieckiem.

Inwestycja zakłada budowę nowego budynku o powierzchni ok. 16 tys. metrów kwadratowych w sposób zapewniający bezpośrednią komunikację z istniejącymi zabiegowymi oddziałami dziecięcymi (Klinika Chirurgii Dzieci, Klinika Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej, Klinika Neurologii) oraz komunikację z innymi budynkami kompleksu szpitalnego. Inwestycja przewiduje także pełną cyfryzację, w tym m.in. utworzenie Podkarpackiego Centrum Monitorowania Zdrowia Dzieci i Młodzieży oraz budowę lądowiska dla helikopterów pogotowia lotniczego na dachu budynku. Województwo Podkarpackie podejmuje intensywne działania mające na celu pozyskanie środków finansowych umożliwiających realizację inwestycji, której szacowana wartość wynosi około 400 mln zł. W sierpniu 2021 r. Szpital ogłosił konkurs architektoniczny na opracowanie koncepcji nowego kompleksu Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło w lutym 2022 r.

W 2021 r. w podmiotach leczniczych kontynuowano także realizację inwestycji finansowanych ze środków zewnętrznych.

Najważniejsze inwestycje realizowano w ramach projektów:

1. „Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją”.

Projekt realizowany jest przez Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie w trybie pozakonkursowym ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 (RPO WP) w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

Głównym celem projektu jest zapewnienie kompleksowości i ciągłości realizowanych świadczeń medycznych w zakresie chorób układu oddechowego poprzez stworzenie nowej infrastruktury pozwalającej na przeniesienie istniejących klinik Szpitala z zabytkowego budynku Pałacu Jędrzejewiczów. Wartość całej inwestycji to ponad 80 mln zł.

W 2021 r. zrealizowane zostały roboty budowlane i instalacyjne, obejmujące I etap inwestycji w nowopowstającym budynku połączonym z istniejącym budynkiem głównym - odbioru końcowego robót budowlanych i instalacyjnych pierwszego etapu dokonano na koniec I kwartału 2021 r. Do nowych pomieszczeń w sierpniu 2021 r. przeniesione zostały magazyny szpitalne, od września 2021 r. pracę rozpoczęła Centralna Sterylizacja, natomiast od stycznia 2022 r., w nowych pomieszczeniach zlokalizowanych na III piętrze budynku „D”, funkcjonuje Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej. Obecnie trwają również prace związane z przeniesieniem oddziałów do nowych pomieszczeń. Planuje się w I kwartale 2022 r. zakończyć wszelkie prace związane z wyposażeniem pomieszczeń i uruchomieniem działalności oddziałów w nowych skrzydłach „B” i „D”. Trwają jeszcze prace związane z wyposażeniem budynku w sprzęt informatyczny i komputerowy. Wartość zadania w realizowanym od II kwartału 2017 r. I etapie to prawie 46 mln zł.

W listopadzie 2021 r. Projekt został rozszerzony o dwa kolejne etapy – ich realizacja rozpocznie się w 2022 r. (etap II i III). Obejmą one dalszą przebudowę budynków wraz z wykonaniem niezbędnej infrastruktury technicznej, zagospodarowaniem terenu Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie (PCCHP) oraz przebudowę izby przyjęć, co umożliwi kwalifikację ang. „*pretirage*” i „*triage*” pacjentów oraz izolację pacjenta z chorobą zakaźną, w tym COVID-19. Utworzony zostanie także Oddział Rehabilitacji Pulmonologicznej, który jako pierwszy na Podkarpaciu przyjmie pacjentów z chorobami układu oddechowego i ozdrowieńców po COVID-19 w celu ich hospitalizacji oraz zapewnienia ambulatoryjnej opieki. Powstanie również kompleks Poradni Chirurgii Klatki Piersiowej z Pracownią bronchoskopii, pozwalającą na wykonanie bronchoskopii z ultrasonografią wewnątrzskrzelową (EBUS-TBNA), co pozwoli na diagnostykę pacjentów po przebytej chorobie COVID-19, jak również innych chorób układu oddechowego. Łączna wartość II i III etapu to ok. 34 mln zł.

2. „Poprawa jakości i dostępności do świadczeń medycznych w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie”.

Projekt realizowany jest w trybie pozakonkursowym ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

Celem projektu realizowanego od 2020 r. jest zwiększenie jakości i dostępności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej. W ramach projektu w 2021 r. zakończono roboty budowlane związane z przebudową wschodniego skrzydła bloku „A1” na potrzeby Kliniki Gastroenterologii oraz budynku „C”, gdzie znajduje się blok operacyjny z trzema salami. Wyposażono Klinikę w potrzebny sprzęt oraz częściowo wyposażono blok operacyjny - do końca pierwszego kwartału 2022 r. zostaną zrealizowane dostawy pozostałej części wyposażenia. Kontynuowane są prace budowlane związane z dostosowaniem budynku szpitala do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz przebudową Kliniki Noworodków z Pododdziałem Intensywnej Terapii Noworodka i Kliniki Ginekologii i Położnictwa na potrzeby Centrum Perinatologii. Powstanie tam m.in. pokój intensywnej opieki noworodka – OIOM, pokój opieki pośredniej i ciągłej noworodka – OIO. Trwa wyposażanie Kliniki Noworodków w sprzęt medyczny i niemedyczny.

Planowana wartość całego projektu wynosi ponad 29 mln zł. Prace postępują zgodnie z harmonogramem. Zakończenie realizacji zadania planowane jest w II kwartale 2022 roku.

3. „Poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego na terenie województwa podkarpackiego w związku z pojawieniem się koronawirusa SARS-CoV-2”.

Projekt realizowany jest w trybie nadzwyczajnym ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

Liderem projektu jest Województwo Podkarpackie wraz z 18 Partnerami projektu, którymi są podmioty lecznicze znajdujące się w „Wykazie podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w tym transportu sanitarnego, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19”, o których mowa w Obwieszczeniu nr 3 Wojewody Podkarpackiego z dnia 23 marca 2020 r. z późn. zm. oraz Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie i Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Rzeszowie.

Głównym celem projektu realizowanego od 2020 r. jest przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się choroby COVID-19 w województwie podkarpackim oraz ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków pandemii poprzez: zakup sprzętu i aparatury medycznej do diagnostyki i terapii pacjentów, środków ochrony indywidualnej, środków i urządzeń do dezynfekcji, środków transportu oraz roboty budowlane. W 2021 r. trwał proces rozliczania projektu oraz finalizowania dostaw sprzętu i aparatury medycznej. W grudniu 2021 r. został złożony kolejny wniosek o rozszerzenie zakresu rzeczowego i wykorzystanie oszczędności powstałych w toku realizacji projektu, przedłużenie okresu realizacji projektu oraz wprowadzenie do projektu dwóch kolejnych Partnerów tj.: Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie i Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu. Wartość projektu wynosić będzie ponad 34 mln zł.

Poniżej przedstawiono inwestycje realizowane w wojewódzkich podmiotach leczniczych o całkowitej wartości zadania powyżej 0,5 mln zł. Są to inwestycje jednoroczne (realizowane w 2021 roku) oraz wieloletnie. Kwoty podane w tabeli odpowiadają całkowitej wartości inwestycji w całym okresie finansowania oraz wydatkom poniesionym w 2021 roku.

Tabela. Inwestycje realizowane w wojewódzkich podmiotach leczniczych o całkowitej wartości zadania powyżej 0,5 mln zł

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	Okres realizacji	Całkowita wartość zadania [zł]	Wydatki w roku 2021 [zł]	w tym:		
						Środki europejskie [zł]	Budżet samorządu [zł]	Inne (własne podmiotu leczniczego, budżet państwa) [zł]
1.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Wymiana akceleratora/ Doposażeni zakładów radioterapii	2021	3 513 588,81	3 476 688,81		1 471 075,00	2 005 613,81
2.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Zakup mikroskopu operacyjnego	2021	550 000,00	550 000,00		543 345,00	6 655,00
3.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją.	2019-2023	80 401 955,00	11 808 216,56	9 977 969,94	525 524,67	1 304 721,95
4.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie - zakup wyposażenia Centralnej Sterylizacji	2021	929 694,00	929 694,00		850 000,00	79 694,00
5.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Dofinansowanie zakupu wyposażenia Kuchni Głównej	2021	896 166,93	896 166,93		887 115,65	9 051,28
6.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Modernizacja i adaptacja pomieszczeń Kliniki Neurologii na potrzeby Kliniki Psychiatrii Ogólnej z utworzeniem Izby Przyjęć dla pacjentów psychiatrycznych	2021	505 326,50	505 326,50		500 000,00	5 326,50
7.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Przebudowa Kliniki Neurologii Dzieci wraz z wyposażeniem medycznym i niemedyчным	2019-2021	8 926 790,00	178 470,00		178 470,00	
8.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Poprawa jakości i dostępności do świadczeń z zakresu rezonansu magnetycznego poprzez rozbudowę Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2020-2021	3 253 956,00	1 541 663,12		1 497 750,00	43 913,12

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	Okres realizacji	Całkowita wartość zadania [zł]	Wydatki w roku 2021 [zł]	w tym:		
						Środki europejskie [zł]	Budżet samorządu [zł]	Inne (własne podmiotu leczniczego, budżet państwa) [zł]
9.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Poprawa, jakości i dostępności do świadczeń medycznych w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2019-2022	28 885 816,78	10 259 630,89	6 224 480,87	1 014 499,86	3 020 650,16
10.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Utworzenie Centrum Interwencyjnego Leczenia Udarów Mózgu w Klinicznym Szpitalu Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2018-2022	14 680 828,00	7 306 381,69		7 250 174,68	56 207,01
11.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Zakup karetki neonatologicznej na potrzeby Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2021	1 056 240,00	1 056 240,00		1 055 183,76	1 056,24
12.	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Reorganizacja Oddziału Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Chirurgii Onkologicznej	2021	1 172 609,80	1 172 609,80		1 132 980,00	39 629,80
13.	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Reorganizacja Oddziału Urologicznego z Pododdziałem Urologii Onkologicznej	2021	494 582,25	494 582,25		443 340,00	51 242,25
14.	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Reorganizacja Pracowni Endoskopii	2021	865 920,00	865 920,00		738 900,00	127 020,00
15.	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Reorganizacja Oddziału Rehabilitacji z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej	2021	1 217 577,00	1 217 577,00		1 182 240,00	35 337,00
16.	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Zakup aparatu RTG	2021	1 033 289,85	1 033 289,85		600 000,00	433 289,85
17.	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Przebudowa terenu zewnętrznego wraz z wyjściami ewakuacyjnymi z budynku Oddziału Opieki Paliatywnej przy ul. Grodzkiej.	2021	1 504 803,47	1 504 803,47		1 472 624,15	32 179,32
18.	Szpital Wojewódzki im. Zofii z Tarnowskich Zamowskiej w Tarnobrzegu	Zakup tomografu komputerowego dla Pracowni Tomografii Komputerowej Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamowskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	2021	5 644 470,00	5 644 470,00		5 623 843,13	20 626,87
19.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu	Modernizacja i rozbudowa Budynku Nr 1	2019-2023	14 460 000,00	1 840 163,23		1 823 601,76	16 561,47

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	Okres realizacji	Całkowita wartość zadania [zł]	Wydatki w roku 2021 [zł]	w tym:		
						Środki europejskie [zł]	Budżet samorządu [zł]	Inne (własne podmiotu leczniczego, budżet państwa) [zł]
20.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu	Modernizacja energetyczna budynków SP ZOZ Jarosław	2019-2021	10 698 783,71	1 341 309,37	1 076 458,28	239 266,68	25 584,41
21.	Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy	Adaptacja pom II piętra budynku przy ul. Focha w Przemysłu na Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu	2021	1 249 501,99	1 249 501,99		1 249 193,05	308,94
22.	Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie	Wykonanie Izolacji przeciwwilgociowej, ocieplenia fundamentów odwodnienia budynku przychodni przy ul. Warzywnej 3	2021	751 908,40	751 908,40		562 752,00	189 156,40
23.	Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie	Wykonanie Izolacji przeciwwilgociowej, ocieplenia fundamentów odwodnienia budynku przychodni przy ul. Hetmańskiej 120	2021	710 754,35	710 754,35		562 752,00	148 002,35
24.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemysłu	Wsparcie Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemysłu w walce z COVID-19- zakup wyposażenia ambulansów	2021	2 198 030,40	2 198 030,40	1 767 545,32	280 085,22	150 399,86
25.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	Remont i modernizacja Izby Przyjęć Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	2021	665 430,00	665 430,00		446 400,00	219 030,00
26.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	Zakup ambulansu sanitarnego z wyposażeniem dla potrzeb Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	2021	539 179,50	539 179,50		538 999,00	180,50
27.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	Dofinansowanie zakupu ambulansu sanitarnego wraz z wyposażeniem na potrzeby działalności zespołów ratownictwa medycznego Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie, w celu realizacji zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19	2021	539 179,50	539 179,50		450 000,00	89 179,50
Razem				178 419 592,24	60 277 187,61	19 046 454,41	33 120 115,61	8 110 617,59

Źródło: Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

W 2021 r. kontynuowano prace nad utworzeniem spójnego systemu controllingu obejmującego wszystkie podmioty lecznicze nadzorowane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, w szczególności szpitale, które zawarły umowy na kredyty restrukturyzacyjne z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

W wyniku prowadzonych działań utworzono we wszystkich szpitalach sekcje controllingu lub wyznaczono osoby zajmujące się tym obszarem. Monitorowano stan wdrożenia Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 października 2020 r. w sprawie zaleceń dotyczących standardu rachunku kosztów u świadczeniodawców (Dz. U. z 2020 r., poz. 2045) oraz współpracowano z Agencją Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w zakresie standaryzacji rachunku kosztów. Kontynuowano prace nad spójnym systemem raportowania danych w wybranych obszarach, monitorowania wyników finansowych, przepływu informacji. Uruchomiono w Szpitalu w Tarnobrzegu – jako wzorcowym dla pozostałych jednostek – wszystkie moduły systemu umożliwiające poznanie rzeczywistych kosztów leczenia pacjenta w oddziale szpitalnym, co otwiera możliwość ułożenia wolumenu i rodzaju realizowanych świadczeń. Prowadzone były także systematyczne cykle szkoleniowe dla personelu podmiotów leczniczych w różnych obszarach działalności jednostek, m.in. finansowym, zamówień publicznych, monitorowania realizacji przychodów, wyceny procedur diagnostycznych.

Sprawnie działający system controllingu umożliwi zarówno dyrektorom, jak i Zarządowi Województwa, stałe monitorowanie sytuacji finansowej jednostek, realizacji programów naprawczych i planów finansowych oraz niezwłoczne podejmowanie działań w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Podkarpackie Centrum Medyczne w Rzeszowie SPZOZ realizowało także w 2021 roku Program Wieloletni na lata 2021–2025 pn. „Poprawa efektywności funkcjonowania podmiotów leczniczych poprzez wdrożenie scentralizowanej platformy zakupowej”. Celem tego programu podjętego Uchwałą Nr 225/4463/20 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 24 listopada 2020 r., jest wdrożenie i funkcjonowanie scentralizowanej platformy zakupowej. Platforma ta jest jednolitym narzędziem wdrażania elektronizacji prowadzonych postępowań usprawniających proces udzielania zamówień publicznych w wojewódzkich podmiotach leczniczych. Pozwala jednocześnie na realizację obowiązków nałożonych na podmioty publiczne w ustawie Prawo zamówień publicznych w zakresie tzw. elektronizacji zamówień publicznych. W 2021 roku na platformie zakupowej przeprowadzono przez wszystkie wojewódzkie podmioty lecznicze łącznie 1 165 postępowań, w tym 355 w trybie przetargu nieograniczonego i podstawowego oraz 810 postępowań o wartości od 6 do 130 tys. zł. Przeprowadzono 19 postępowań wspólnych, m.in. na dostawę środków ochrony indywidualnej, materiałów opatrunkowych, jednorazowego sprzętu medycznego, płynów infuzyjnych, testów wykrywających antygen SARS-CoV-2, odczynników do wykonywania badań morfologii krwi wraz z dzierżawą analizatorów, świadczenie usług w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi oraz komunalnymi. W wyniku przeprowadzonych postępowań wspólnych uzyskano oszczędności w wysokości 7,23 mln zł.

Ad. 2. Przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS) w sektorze zdrowia

Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS) w sektorze zdrowia posiada status podkomitetu w ramach Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa, utworzonego na podstawie art. 14l ustawy wdrożeniowej. Zgodnie z Umową Partnerstwa jest głównym narzędziem koordynacji interwencji ze środków UE. Celem koordynacji jest zapewnienie właściwego ukierunkowania interwencji, zapobieganie ich nakładaniu się, zapewnienie efektywności kosztowej oraz precyzyjne dostosowanie interwencji do zidentyfikowanych potrzeb. Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej koordynuje prace nad opracowaniem fiszek projektów pozakonkursowych i przygotowuje plany działań zgłaszane pod obrady Komitetu Sterującego. Uzgodnienie zadań na forum Komitetu Sterującego jest warunkiem koniecznym umożliwiającym dalsze procedowanie wniosków/projektów.

W 2021 r. Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej uzgodnił i przekazał na posiedzenie Komitetu Sterującego poniższe dokumenty:

1. Plan Działań nr 1/2021, przyjęty Uchwałą Nr 12/2021/XXV Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 25 marca 2021 r.

Plan dotyczy rozszerzenia projektu pn. „Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją- etap I, II, III”, którego Beneficjentem jest Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie. Planowana wartość alokacji: 79 498 112,31 zł, w tym: 57 558 990,36 zł (wkład UE), 21 939 121,95 zł (wkład krajowy).

2. Plan Działań nr 2/2021, przyjęty Uchwałą Nr 17/2021/XXVI Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 24 czerwca 2021 r.

Projekt opisany w Planie Działań dotyczył szkoleń z zakresu opieki i rehabilitacji osób sprawujących opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz tworzenia i funkcjonowania wypożyczalni sprzętu medycznego. Planowana wartość alokacji to ok. 8,4 mln zł.

Ad. 3. Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej

Zadanie realizowano w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. poz. 458) oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 2086 z późn. zm.).

W 2021 r. kontynuowano w dwóch centrach zdrowia psychicznego, tj.: w Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej im. prof. A. Kępińskiego w Jarosławiu oraz Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nowej Dębie, realizację zadań z zakresu rozwoju opieki psychiatrycznej dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Kolejne powiaty przygotowywały się do utworzenia Centrów Zdrowia Psychicznego z uwagi na przedłużenie pilotażu tej formy opieki psychiatrycznej do końca 2022 r.

Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. E. Brzezickiego w Żurawicy złożył wniosek o przystąpienie do pilotażu obejmującego swoim zasięgiem mieszkańców miasta Przemyśl oraz powiatu przemyskiego. Wartość kontraktu na realizację świadczeń w ramach pilotażu centrum zdrowia psychicznego dla szpitala w Jarosławiu w 2021 r. wynosiła 12,3 mln zł.

Po okresowej przerwie związanej z pandemią COVID-19 od stycznia 2021 r. Podkarpacki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (POW NFZ) wznowił zawieranie umów na świadczenia dla dzieci młodzieży w zakresie opieki psychologiczno-terapeutycznej.

Ad. 4. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Marszałek Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego realizuje zadania z zakresu administracji rządowej na mocy przepisów z Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 685), a także Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1212 z późn. zm.).

W 2021 r. realizowano następujące zadania:

- 1) zapewnienie realizacji postanowień sądowych o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego bez zgody – zrealizowano 27 transportów,
- 2) prowadzenie spraw dotyczących oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi – dokonano 285 ocen zasadności,
- 3) prowadzenie ewidencji uprawnionych lekarzy wykonujących badania lekarskie przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami – skreślono 7 osób, zmieniono 4 wpisy do ewidencji,
- 4) prowadzenie ewidencji uprawnionych psychologów wykonujących badania psychologiczne przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem (badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu) – wpisano 7 osób, zmieniono 5 wpisów do ewidencji,
- 5) prowadzenie rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu – wpisano 1 i skreślono 2 przedsiębiorców, zmieniono 3 wpisy do rejestru,

- 6) prowadzenie ewidencji jednostek prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu – zmieniono 1 wpis do ewidencji.

W ramach realizacji zadań przewidzianych w ustawie o kierujących pojazdami przeprowadzono 7 kontroli w podmiotach prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania w zakresie psychologii transportu. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w jednej ze skontrolowanych pracowni sformułowano zalecenia pokontrolne.

Przeprowadzono również 10 kontroli lekarzy uprawnionych do wykonywania badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących prace na stanowisku kierowcy. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w jednym przypadku sformułowano zalecenia pokontrolne, które dotyczyły sposobu przeprowadzania badania lekarskiego oraz tworzenia i wypełniania dokumentacji prowadzonej w związku z tymi badaniami.

Ad. 5. Realizacja zadań własnych samorządu województwa

Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim realizuje zadania należące do zadań własnych województw na mocy przepisów Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.).

Na podstawie przepisów tej ustawy Marszałek Województwa Podkarpackiego wydaje zezwolenia na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, decyzje wprowadzające zmiany w tych zezwoleniach, duplikaty tych zezwoleń oraz zezwolenia na wyprzedaż posiadanych zapasów napojów alkoholowych o zawartości do 18% alkoholu.

W 2021 r. wydano łącznie 58 zezwoleń i 8 decyzji administracyjnych o zmianie zezwolenia. Zgodnie z ww. ustawą, opłaty z tego tytułu są wykorzystywane na finansowanie zadań z zakresu polityki społecznej realizowanych za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie poprzez ustanowione Wojewódzkie Programy:

- Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przeciwdziałania Narkomanii
- Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wojewódzkie programy zostały omówione w dalszej części Raportu – Pomoc społeczna i polityka prorodzinna.

Ad. 6. Organizacja staży podyplomowych dla absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych

Marszałek Województwa Podkarpackiego organizuje, finansuje oraz zapewnia warunki odbywania stażu podyplomowego przez absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych będących obywatelami polskimi, zamierzającymi wykonywać zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa podkarpackiego, a w przypadku osób będących obywatelami innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej zamierzających odbywać staż podyplomowy na obszarze województwa podkarpackiego. Środki przeznaczone na sfinansowanie stażu podyplomowego lekarzy Minister Zdrowia przekazał na podstawie stosownej umowy ze środków Funduszu Pracy. Zadanie realizowane jest na podstawie Ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2021 r., poz. 790 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2012 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2014 r., poz. 474 z późn. zm.).

Realizacja zadania polega m.in. na:

- 1) współpracy z lokalnymi samorządami zawodów medycznych w zakresie ustalania listy podmiotów leczniczych uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystrów oraz realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystrów.

Na terenie województwa podkarpackiego na liście podmiotów uprawnionych do zawierania umów o pracę z lekarzami w celu odbycia stażu znajdowały się 23 podmioty, do prowadzenia staży częściowych lekarzy – 46 podmiotów, natomiast do zawierania umów o pracę z lekarzami dentystrami – 48 podmiotów uprawnionych, a do prowadzenia staży częściowych lekarzy dentystrów – 60 podmiotów,

- 2) planowaniu środków finansowych niezbędnych do realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków,
- 3) przygotowywaniu umów, aneksów i porozumień do umów na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków z podmiotami uprawnionymi do zatrudniania stażystów oraz podmiotami wyznaczonymi do prowadzenia szkoleń w ramach staży – w 2021 r. podpisano 209 umów,
- 4) nadzorowaniu i rozliczaniu wydatkowania środków przewidzianych na prowadzenie realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków- w 2021 r. na realizację staży podyplomowych 396 lekarzy i lekarzy dentyków wydatkowano: 13 905 656,62 zł.

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Województwem Podkarpackim - Marszałkiem Województwa Podkarpackiego, a podmiotami realizującymi program stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków oraz rocznym planem kontroli, przeprowadzono kontrolę w sześciu podmiotach prowadzących staże podyplomowe lekarzy i lekarzy dentyków:

1. Centrum Medyczne MEDYK w Rzeszowie,
2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przeworsku,
3. Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu,
4. Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemyślu,
5. Centrum Zdrowia IMHOTEP Kuczera w Jaśle,
6. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nisku.

Przedmiotem (celem) kontroli była ocena prawidłowości realizacji programu stażu podyplomowego lekarzy/lekarzy dentyków, celowości i prawidłowości wydatkowania przekazanych środków finansowych oraz ocena prawidłowości dokonywania rozliczeń finansowych.

Z uwagi na brak stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w kontrolowanych podmiotach zaleceń pokontrolnych nie sformułowano.

Ad.7. Projekt pn. „Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM)”

Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM)

Część regionalna - usługi administracji IT dla Regionalnego Centrum Informacji Medycznej (RCIM) w tym e-Usług, wykonywane były przez podmiot zewnętrzny pełniący rolę Administratora RCIM. Administrator RCIM świadczy usługi wg modelu utrzymania zawierającego katalog usług, procedur i instrukcji. Do jego głównych zadań należy: utrzymanie ciągłości działania RCIM, utrzymanie integracji z podmiotami, wgrywania wersji na środowiska testowe i produkcyjne RCIM w tym e-usług, help-desk dla podmiotów medycznych, backup danych, obsługa wad e-usług. Koszty usług administracji IT dla RCIM pokrywane są wspólnie przez Województwo Podkarpackie i wszystkie podmioty medyczne zintegrowane z RCIM. Pozostałe koszty dotyczące utrzymania ciągłości działania RCIM, w tym koszty serwisu oprogramowania aplikacyjnego, serwisu sprzętu, koniecznych zakupów odtworzeniowych pokrywane są pokrywane z budżetu Województwa Podkarpackiego.

W części lokalnej, w podmiotach medycznych, zadanie utrzymania dotyczy systemu dziedzinowego (oprogramowanie części białej, szarej, radiologia, system informowania kierownictwa, infrastruktura sieciowa i sprzętowa). Koszty obsługi są kosztami własnym jednostki ochrony zdrowia w ramach ich własnych budżetów.

Rola Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

1. Nadzór nad ciągłością działania RCIM (Departament Społeczeństwa Informacyjnego):
  - Nadzór nad realizacją umowy z Administratorem RCIM,
  - nadzór nad funkcjonowaniem RCIM (energia/Internet/utrzymywanie integracji),
  - nadzór nad Modelem utrzymania,
  - nadzór techniczny nad integracją kolejnych jednostek,
  - nadzór nad produktami e-Usług w zakresie wymagań i funkcjonalnym,
  - obsługa kontroli projektu.
2. Nadzór biznesowy wykorzystania e-Usług (Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej):
  - nadzór nad produkcyjnym użytkowaniem e-Usług

- promowanie e-Uслуг,
- opieka nad portalem PSIM,
- monitorowanie jakości danych związanych z funkcjonowaniem e-Uслуг
- obsługa reklamacji pacjentów korzystających z e-Uслуг
- standaryzacja wykorzystywania e-Uслуг.

Podstawa prawna - Uchwała Nr 22/507/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia Rekomendacji Województwa Podkarpackiego w obszarze e-Zdrowia. Celem realizacji zadania jest utrzymanie ciągłości działania RCIM w tym e-Uслуг i umożliwienie kolejnych integracji jednostek ochrony zdrowia z RCIM oraz utrzymanie wytworzonego w ramach projektu spójnego systemu wspierającego zarządzanie i funkcjonowanie opieki zdrowotnej w placówkach służby zdrowia.

W ramach zadania podejmowano następujące działania w 2021 r.:

1. Nadzór nad prawidłową realizacją umowy i współpraca z Administratorem Regionalnego Centrum Informacji Medycznej (RCIM). Umowa z Administratorem obowiązywała do dnia 31 grudnia 2021 r.
2. Nadzór nad prawidłową realizacją umowy w zakresie świadczenia usług wsparcia serwisowego oprogramowania regionalnego dostarczonego w ramach projektu PSIM. Umowa obowiązywała do 31 grudnia 2021 r.
3. Nadzór nad prawidłową realizacją umowy w zakresie świadczenia usługi wsparcia serwisowego urządzeń zakupionych w ramach projektu PSIM. Umowa obowiązywała do 27 listopada 2021 r.
4. Współpraca departamentów Społeczeństwa Informacyjnego oraz Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UMWP w zakresie zwiększenia stopnia wykorzystania systemu PSIM przez Partnerów Projektu.
5. Utrzymanie infrastruktury serwerowni RCIM, w tym zabezpieczenie ciągłości działania poprzez zamawianie usług dostarczenia usługi Internet i innych mediów do serwerowni.
6. Przeprowadzenie postępowania i uruchomienie działań w ramach umowy na usługę wsparcia serwisowego dla urządzeń sieciowych i serwerowych dostarczonych w ramach projektu PSIM – część regionalna RCIM. Umowa obowiązuje do 27 listopada 2022 r.
7. Przeprowadzenie postępowania i uruchomienie działań w ramach umowy na pełnienie funkcji Administratora Regionalnego Centrum Informacji Medycznej RCIM. Utrzymanie ciągłości działania RCIM polegające na wymianie części infrastruktury sprzętowej RCIM oraz nadzorze nad opracowaniem planu wdrożenia nowej macierzy w RCIM w tym migracji danych oraz przywróceniu pracy usług w RCIM.
8. Przeprowadzenie postępowania i uruchomienie działań w ramach umowy na wdrożenie nowego systemu macierzy dyskowej z RCIM z migracją danych.
9. Nadzór czynności prowadzonych przez Administratora RCIM w zakresie integracji nowych jednostek medycznych z RCIM w ramach projektu PSIM. W 2021 roku zintegrowano z RCIM 6 nowych jednostek medycznych. Są to:
  - 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus-Dukla” z Dukli,
  - 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sokrates” z Rzeszowa,
  - 3) Centrum Medyczne Kinesiz z Kamienia,
  - 4) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Diagnostyczny Chorób Nowotworowych Fundacji „Sos Życie” z Mielca,
  - 5) RUDEK Gabinety Rehabilitacji Medycznej z Rzeszowa,
  - 6) Przychodnia Kompleksowej Rehabilitacji „ATLAS” z Mielca.
 Obecnie z RCIM zintegrowanych jest 35 jednostek medycznych. Trwają prace dla integracji kolejnych 7 jednostek medycznych, z planem zakończenia prac w 2022 roku.
10. Przekazanie środków trwałych (urządzeń serwerowych) zakupionych w ramach projektu PSIM wskazanemu podmiotowi (Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach).
11. Współpraca z podmiotami leczniczymi oraz Departamentem Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UMWP w zakresie opracowania rekomendacji dla podmiotów leczniczych

w związku z modernizacją infrastruktury sprzętowej i sieciowej RCIM, modernizacją e-Uслуг (nowy projekt PSIM).

Termin realizacji zadania: 2014 – 2022

Źródło finansowania: budżet województwa podkarpackiego

Kwota wydatków poniesionych w 2021 r.: 1 505 673,83 zł

Kwota wydatków poniesionych od początku realizacji zadania: 3 723 740,08 zł

Zadanie będzie kontynuowane w kolejnych latach do czasu zakończenia projektu, którego celem jest uruchomienie nowego RCIM ze zmodernizowanymi e-Uслугami.

Statystyki użytkowania PSIM do końca 2021 r.

Dane liczbowe – ilość użyć poszczególnych e-uслуг przez pacjentów i użytkowników systemu

- e -Informacja – 2 170 599
- e-Rejestracja – 52 452
- ERP (Elektroniczny Rekord Pacjenta) - 34 464
- EPN (Elektroniczna Platforma Nadzoru) – 17 357
- EPW-ZOZ (Elektroniczna Platforma Współpracy ZOZ) – 25.

Tabela. Statystyki użytkowania PSIM od początku realizacji projektu do 2021 r.

Miesiąc rok	Konta pacjentów	Subkonta	Konta + Subkonta	Konta wewnętrzne	Ilość e-Rejestracji
Luty 2015	131	6	137	2 039	295
Maj 2015	241	16	257	2 199	841
Sierpień 2015	350	19	369	2 230	1 215
Listopad 2015	549	19	568	2 303	1 494
Luty 2016	1 334	44	1 378	2 516	3 032
Maj 2016	2 434	277	2 711	2 677	4 031
Sierpień 2016	3 510	637	4 147	2 690	5 504
Listopad 2016	4 935	1 084	6 019	2 594	7 035
Luty 2017	6 028	1 357	7 385	2 618	8 748
Maj 2017	6 668	1 566	8 234	2 632	10 357
Sierpień 2017	7 176	1 667	8 843	2 638	11 421
Listopad 2017	7 954	1 837	9 791	2 652	12 957
Luty 2018	8 791	1 973	10 764	2 752	15 782
Maj 2018	9 855	2 083	11 938	2 914	17 770
Sierpień 2018	10 647	2 145	12 792	2 935	19 454
Listopad 2018	11 656	2 239	13 895	2 982	21 749
Luty 2019	12 811	2 359	15 170	3 008	26 818
Maj 2019	13 872	2 525	16 397	3 036	30 224
Sierpień 2019	14 558	2 594	17 152	3 046	32 037
Listopad 2019	15 489	2 671	18 160	3 046	33 977
Luty 2020	16 522	2 780	19 302	3 071	36 121
Maj 2020	17 006	2 827	19 833	3 076	37 377
Sierpień 2020	17 468	2 880	20 348	3 078	38 009
Listopad 2020	18 427	2 852	21 279	3 085	40 414
Luty 2021	19 278	2 889	22 167	3 091	42 061
Maj 2021	20 587	2 976	23 563	3 109	43 813
Sierpień 2021	21 617	3 107	24 724	3 130	46 273
Listopad 2021	23 642	3 884	27 526	3 139	52 452

Źródło: Departament Społeczeństwa Informacyjnego

Realizacja zadania w 2021 r. przyczyniła się do poprawy poziomu dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych i komunikacyjnych w zakresie opieki medycznej w województwie podkarpackim.

Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM)

W dniu 11 sierpnia 2020 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie podjął Uchwałę Nr 187/3865/20 w sprawie wyboru projektu do dofinansowania pod nazwą „Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM)” z udziałem współfinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w naborze nr RPPK.02.01.00-IZ.00-18-004/20, w ramach Osi Priorytetowej II. CYFROWE PODKARPACKIE, Działanie 2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020.

Celem realizowanego zadania jest zwiększenie dostępności do wysokiej jakości e-usług w obszarze zdrowia dla mieszkańców oraz e-usług wewnętrznych dla podmiotów leczniczych z województwa podkarpackiego poprzez rozbudowę regionalnego systemu informatycznego PSIM w sposób pozwalający na realizację spraw bez konieczności fizycznej obecności w przychodni/szpitalu oraz zabezpieczenie, na poziomie regionalnym, wytworzonej dokumentacji medycznej i obrazowej, a także poprzez rozbudowę niezbędnej infrastruktury sprzętowej.

Realizacja zadania zaplanowana jest do 2023 roku. W 2021 r. nie poniesiono wydatków związanych z realizacją zadania.

Podmiotem realizującym przedsięwzięcie jest Województwo Podkarpackie.

Źródło finansowania: środki pochodzące z Unii Europejskiej oraz budżetu województwa

W 2021 roku podejmowano następujące działania związane z przygotowaniem do realizacji projektu:

1. W związku z powyższą informacją o możliwości powielenia zakresu rzeczowego projektu Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM) z realizowanymi projektami centralnymi zaszła konieczność weryfikacji ich zakresów i przyjętych rozwiązań.
2. Przeprowadzono konsultacje z Ministerstwem Zdrowia w sprawie potwierdzenia komplementarności oraz niedublowania się zakresów przedstawionych działań z realizowanymi przez Ministerstwo Zdrowia i CEZ projektami z zakresu e-zdrowia.
3. Przedłożono wniosek o zmianę Wieloletniej Prognozy Finansowej wraz z wnioskiem o zmianę budżetu dotyczącym przesunięcia zaplanowanych do wydatkowania środków finansowych w ramach projektu PSIM z roku 2021 na rok 2022. W związku z powyższym nie wydatkowano środków finansowych w ramach projektu.
4. Ujęto zadanie w wykazie przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego.
5. Uzyskano interpretację indywidualną w sprawie podatku od towarów i usług na potrzeby projektu PSIM.

Ad. 8. Rozwój lecznictwa uzdrowiskowego

Województwo Podkarpackie w 2021 r. było właścicielem akcji i udziałów dwóch spółek, które w popularnych podkarpackich miejscowościach uzdrowiskowych Horyniec-Zdrój oraz Rymanów – Zdrój świadczą usługi z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego. Są to: Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o. oraz Uzdrowisko Rymanów S.A.

„Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o.

Działalność Spółki obejmuje podstawową działalność leczniczą oraz pomocniczą. Świadczenie uzdrowiskowych usług leczniczych jest podstawową działalnością Spółki, a głównym źródłem przychodów jest komercyjna działalność lecznicza. Głównym profilem leczniczym uzdrowiska są choroby reumatyczne, choroby narządu ruchu, choroby neurologiczne, kardiologiczne, otyłość i choroby cywilizacyjne, niektóre schorzenia kobiece oraz niektóre schorzenia skóry. Działalność lecznicza obejmuje zarówno działalność kontraktową, prowadzoną na podstawie kontraktów zawartych z NFZ, jak i działalność komercyjną polegającą na sprzedaży pakietów i usług pobytowych oraz komercyjnej sprzedaży zabiegów fizjoterapeutycznych.

Działalność prowadzona jest w oparciu o łączną bazę 315 łóżek w budynkach uzdrowiskowych. Niezaprzeczalnym atutem oferty zabiegowej Spółki są zabiegi balneologiczne wykonywane przy użyciu własnych, wysokiej jakości tworzyw leczniczych – borowiny i wody siarczkowo-siarkowodorowej oraz rehabilitacja oparta o innowacyjny, zrobotyzowany i zautomatyzowany sprzęt do rehabilitacji z biofeedbackiem, niepowtarzalny w żadnym innym ośrodku w kraju.

W 2021 r. z powodu pandemii koronawirusa SARS CoV-2 działalność gospodarcza Spółki była mocno ograniczona. Od dnia 24 października 2020 r. na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Spółka nie mogła prowadzić swojej podstawowej działalności aż do dnia 11 marca 2021 r.

Po wznowieniu działalności dało się zauważyć niski poziom realizacji turnusów zarówno tych finansowanych przez NFZ jak i pobytów komercyjnych co także przełożyło się na niski poziom zainteresowania dodatkowymi płatnymi zabiegami czy usługami. W trakcie realizowanych pobytów kuracjuszy w ramach skierowań z NFZ jak i komercyjnych dało się zauważyć niski poziom zainteresowania dodatkowymi płatnymi zabiegami czy usługami. Poza tym w okresie od lipca do października realizacja turnusów zarówno NFZ jak i komercyjnych była bardzo niska, co ewidentnie przełożyło się na ilość wykonanych zabiegów i zrealizowanych osobodni.

W 2021 r. Zakład Przyrodolecznicy wykonał ogółem 187 581 zabiegów, co w stosunku do planu zakładającego wykonanie 215 000 zabiegów wynosi 87,25 %. Turnusy NFZ i komercyjne leczenie stacjonarne prowadzone było w 2021 r. w następujących obiektach:

- „Dom Zdrojowy” – 134 łóżka,
- „Jawor” – 65 łóżek,
- Kliniczne Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne Schorzeń Neurologicznych i Kardiologicznych oraz Narządów Ruchu – 116 łóżek.

Zabiegi wykonywane są w Zakładzie Przyrodolecznicy. Obejmują one między innymi: kąpiele borowinowe, okłady borowinowe, jontoforezę borowinową, galwanoborowinę, fasony siarczkowe rąk i nóg, kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe, kąpiele perełkowe w wodzie siarczkowo-siarkowodorowej, kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe w basenie z ćwiczeniami, kąpiele kwasowęglowe, kąpiele perełkowo-ozonowe, masaże klasyczne, masaże wibracyjne, bicze szkockie, okłady parafinowe, zabiegi z zakresu elektrolecznictwa i światłolecznictwa, krioterapię miejscową, magnetoterapię, laseroterapię, inhalacje, kuracje pitne oraz inne.

W nowo powstałym Klinicznym Centrum Diagnostyczno-Terapeutycznym Schorzeń Neurologicznych i Kardiologicznych oraz Narządów Ruchu, gdzie prowadzona jest zrobotyzowana i zautomatyzowana diagnostyka i rehabilitacja, świadczone są następujące nowe usługi:

- 1) diagnostyka kardiologiczna,
- 2) diagnostyka neurologiczna,
- 3) diagnostyka USG,
- 4) tlenoterapia,
- 5) badania wysiłkowe serca,
- 6) pionizacja pacjenta,
- 7) nauka chodu,
- 8) mobilizacja odcinków kręgosłupa,
- 9) mobilizacja stawów,
- 10) analiza postawy, geometrii i zakresu ruchu kręgosłupa,
- 11) ćwiczenia sprawności manualnej,
- 12) ćwiczenia wspomagane zastępczym sprzężeniem zwrotnym (biofeedback),
- 13) trening funkcjonalny z oporem pneumatycznym.

Wprowadzone nowe usługi pozwalają na obiektywną, kompleksową diagnostykę oraz trening i rehabilitację pacjentów w kierunku schorzeń neurologicznych i kardiologicznych a także szeroko pojętych schorzeń narządów ruchu.

Tabela. Usługi „Uzdrowiska Horyniec” Sp. z o.o. w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Wykonanie
1.	Kuracjusze sanatoryjni z umowy z NFZ	osobodzień	28 291
2.	Rehabilitacja sanatoryjna z NFZ	osobodzień	1 608
3.	Kuracjusze ambulatoryjni z umowy z NFZ	osobodzień	4 464
4.	Kuracjusze pełnopłatni	osobodzień	13 703
5.	Rehabilitacja COVID-19	osobodzień	3 620
6.	Zabiegi balneologiczne ogółem	zabieg	187 581
6.1	w tym zabiegi pełnopłatne dla KRUS i inni	zabieg	35 525
7.	Ambulatoryjna rehabilitacja lecznicza	punkt	48 845

Źródło: Opracowanie własne „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o. o

Działalność pomocnicza Spółki obejmuje wydobycie i sprzedaż wody użytkowej oraz sprzedaż towarów w kawiarni działającej w Domu Zdrojowym i „Cafe Sanacja”, a także innych towarów i usług świadczonych dla kuracjuszy przebywających w Uzdrowisku, wydobycie i dystrybucję wody siarczkowo-siarkowodorowej oraz wydobycie i dystrybucję borowiny. „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o., jako jedyny podmiot uzdrowski w Horyńcu-Zdroju posiada koncesję na wydobycie borowiny leczniczej, którą wykorzystuje jako naturalny surowiec do szerokiej gamy zabiegów borowinowych wykonywanych w Zakładzie Przyrodolecznictwa.

W 2021 r. Spółka realizowała, kontynuowała i zakończyła realizację zadania w ramach RPO WP 2014–2020, Działanie 6.1. Rozwój potencjału endogenicznego regionu poprzez rozwój infrastruktury uzdrowskiej i turystyczno-rekreacyjnej w Zakładzie Przyrodolecznictwa i Domu Zdrojowym w Uzdrowisku Horyniec Sp. z o.o. Wartość projektu wyniosła 14 836 706,01 zł, wydatki kwalifikowane wynoszą 8 236 892,52 zł, dofinansowanie w ramach środków UE 4 118 446,26 zł. Środki własne Spółki to 10 718 259,75 zł. W 2017 r. opracowano Studium Wykonalności i dokumentację projektową na łączną kwotę 109 250,00 zł. Realizację rozpoczęto na wiosnę 2020 r. a zakończono w IV kwartale 2021 r.

Mając na uwadze aktualną sytuację gospodarczą i bieżące trendy na rynku usług uzdrowskich, głównym celem Spółki będzie rozwój i ciągłe podnoszenie jakości uzdrowskich usług leczniczych, rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury oraz wprowadzenie do oferty nowych kierunków leczniczych, które pozwolą na dywersyfikację i podwyższenie przychodów Spółki. Analiza przychodów z działalności leczniczej wyraźnie pokazuje trend zwykły udziału przychodów z usług świadczonych na rzecz klienta komercyjnego. Spółka sukcesywnie zwiększa ilość usług sprzedawanych na zasadach komercyjnych, ograniczając liczbę usług oferowanych w ramach kontraktów Narodowemu Funduszowi Zdrowia. Oferta podstawowa – świadczenie uzdrowskich usług leczniczych jest stale uzupełniana o nowe rodzaje zabiegów, w tym o zabiegi o charakterze relaksacyjno – kosmetycznym; typu SPA i Wellness zgodnie z oczekiwaniami kuracjuszy komercyjnych. Realizacja projektu jest spójna z celami polityki przestrzennej i nie ulega wątpliwości, że przyczyni się do realizacji tych celów w sposób pośredni lub bezpośredni.

Uzdrowisko Rymanów S.A.

Uzdrowisko Rymanów S.A. świadczy usługi w zakresie:

- 1) uzdrowskiego leczenia sanatoryjnego dorosłych,
- 2) uzdrowskiej rehabilitacji dla dorosłych w szpitalu uzdrowskim,
- 3) uzdrowskiego leczenia sanatoryjnego dzieci w wieku od 3 do 6 lat pod opieką dorosłych,
- 4) uzdrowskiego leczenia szpitalnego dzieci w wieku od 3 do 18 lat,
- 5) uzdrowskiego leczenia szpitalnego dorosłych,
- 6) uzdrowskiego leczenia ambulatoryjnego dorosłych i dzieci,
- 7) rehabilitacji kardiologicznej w warunkach stacjonarnych,
- 8) rehabilitacji ogólnoustrojowej w warunkach stacjonarnych,
- 9) rehabilitacji pulmonologicznej w warunkach stacjonarnych,
- 10) rehabilitacji ogólnoustrojowej w ośrodku dziennym,
- 11) fizjoterapii ambulatoryjnej,
- 12) rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w schorzeniach narządu ruchu.

Zgodnie z kierunkami leczniczymi nadanymi przez Ministra Zdrowia w obiektach Spółki prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe następujących schorzeń:

- 1) górnych dróg oddechowych,
- 2) dolnych dróg oddechowych,
- 3) układu sercowo-naczyniowego i nadciśnienia tętniczego,
- 4) chorób ortopedyczno-urazowych,
- 5) chorób układu moczowego,
- 6) chorób reumatycznych,
- 7) chorób układu nerwowego,
- 8) otyłości.

Tabela. Wykaz obiektów leczniczych i hotelowych „Uzdrowiska Rymanów” S.A

Lp.	Obiekt	Liczba łóżek
1.	Szpital i Sanatorium Uzdrowiskowe ESKULAP	178
2.	Szpital i Sanatorium Uzdrowiskowe ZIMOWIT	383
3.	Sanatorium Uzdrowiskowe TERESA	55
4.	Sanatorium Uzdrowiskowe MARIA	70
5.	Sanatorium Uzdrowiskowe GOŁĄBEK	25
6.	Sanatorium Uzdrowiskowe OPATRZNOŚĆ	26
7.	Sanatorium Uzdrowiskowe ANNA	128
8.	Sanatorium Uzdrowiskowe STAŚ	22
9.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci KRYSZYNA (nieczynny)	-
10.	Podkarpackie Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej POLONIA	125
11.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci GOZDAWA (nieczynny)	-
12.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci LELIWA (nieczynny)	-
13.	Hotel Kasztanowy Dwór (od 2018 r. Świtezianka)	56
RAZEM		1 068

Opracowanie własne „Uzdrowisko Rymanów” S.A.

W 2021 r. w obiektach Spółki leczonych było 8 237 osób, z czego 1 365 stanowili pacjenci komercyjni. W 2021 r. Spółka realizowała przedsięwzięcia polegające na poprawie wyposażenia bazy ochrony zdrowia i lecznictwa uzdrowiskowego. Ich celem było podniesienie standardu obiektów oraz zwiększenie komfortu pobytu kuracjuszy w ramach świadczonych usług. Były to:

- Elektronizacja dokumentacji medycznej - Efektem realizacji zadania jest wprowadzenie nowoczesnych usług typu e-recepty, e-skierowania oraz wytwarzanie i przechowywanie dokumentów medycznych (karty informacyjne, badania) w formie elektronicznej. Od dnia 1 lipca 2021 r. usługodawcy są zobowiązani zapewnić możliwość dokonywania wymiany danych zawartych w elektronicznej dokumentacji medycznej określonej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie rodzajów elektronicznej dokumentacji medycznej, za pośrednictwem Systemu Informacji Medycznej (w ramach Systemu P1). Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2021 r. to 659 669,90 zł, w całości pochodzi z dokapitalizowania. Zadanie zrealizowane w całości w roku 2021.
- Zakup wyposażenia do Sanatorium Uzdrowiskowego „Anna” - Przedmiotowe przedsięwzięcie polega na wzmocnieniu potencjału lecznictwa uzdrowiskowego z uwzględnieniem poprawy dostępności oraz jakości świadczeń z zakresu leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej. Kwota przeznaczona na realizację w 2021 r. to 530 319,65 zł. Projekt współfinansowany ze środków RPO WP na lata 2014–2020, wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zadanie realizowane w latach 2020-2021, zadanie zakończone.
- Zakup aparatu ultrasonograficznego do Podkarpackiego Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej „Polonia” - Opisana inwestycja wpływa na wzmocnienie potencjału lecznictwa uzdrowiskowego z uwzględnieniem poprawy dostępności oraz jakości świadczeń z zakresu leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej. Kwota przeznaczona na realizację w 2021 r. to 224 640,00 zł. Zadanie finansowane ze środków własnych Spółki, zrealizowane w całości w roku 2021.

POMOC SPOŁECZNA I POLITYKA PRORODZINNA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
1.	Realizacja wojewódzkich programów z zakresu polityki społecznej	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Badanie, diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Działalność Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Rozwój sektora ekonomii społecznej	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Realizacja innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej	Włączenie społeczne	Kapitał ludzki i społeczny

Ad.1. Realizacja wojewódzkich programów z zakresu polityki społecznej

Zadania Samorządu Województwa z zakresu polityki społecznej realizowane są w oparciu o przepisy niżej wymienionych ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573 z późn. zm.).

Zadania te realizowane są przede wszystkim za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, m.in. poprzez ustanowione wojewódzkie programy:

- WOJEWÓDZKI PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2018 – 2023, przyjęty Uchwałą Nr XVI/279/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2015 r. Głównym celem programu jest zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji w województwie.
- WOJEWÓDZKI PROGRAM NA RZECZ WYRÓWNYWANIA SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I PRZECIWDZIAŁANIA ICH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU NA LATA 2021-2030. Program został

przyjęty Uchwałą Nr XXXV/563/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030”. Dokument ten wyznacza główne kierunki działań Samorządu Województwa Podkarpackiego w obszarze włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami. Podstawowym założeniem Programu jest łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez nieustanne dążenie do wyrównania szans osób niepełnosprawnych w stosunku do pełnosprawnych.

- WOJEWÓDZKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2021 (kontynuacja WPPiRPA na lata 2014 – 2020), przyjęty Uchwałą Nr XXXII/541/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 15 lutego 2021 r. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zmniejszenie skali tych problemów w województwie podkarpackim.
- WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2021 (kontynuacja WPPN na lata 2017 – 2020) przyjęty Uchwałą Nr XXXII/542/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 15 lutego 2021 r. W programie określono cel główny, którym jest: ograniczenie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie województwa podkarpackiego.
- WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2021 (kontynuacja WPPPwR na lata 2014 – 2020), przyjęty Uchwałą Nr XXXII/543/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 15 lutego 2021 r. Celem głównym programu, jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie podkarpackim.
- SAMORZĄD DLA RODZINY - WOJEWÓDZKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 -2030 przyjęty Uchwałą XXXVII/603/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 31 maja 2021 r. Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcjonowania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Tabela. Realizacja programów z zakresu pomocy społecznej i polityki prorodzinnej w 2021 r.

Lp.	Nazwa Wojewódzkiego Programu/Realizowanego zadania	Kwota przeznaczona [zł]	Kwota przekazana [zł]	Kwota wydatkowana [zł]	Podmioty zaangażowane w realizację zadania	Liczba podmiotów	Mierzalne rezultaty
1.	Wojewódzki Program Pomocy Społecznej na lata 2018-2023	770 536,00	741 604,36	728 902,71	NGO's	29	- różnymi formami pomocy i wsparcia objęto ponad 10 308 osób
2.	Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030.	650 000,00 (budżet Województwa) 1 438 864,00 (PFRON)	648 905,00 (budżet Województwa) 1 438 864,00 (PFRON)	644 965,86,00 (budżet Województwa) 1 418 312,47 (PFRON)	NGO's	52 (w tym 14 z budżet Województwa oraz 38 z PFRON)	- różnymi formami wsparcia objęto ok. 6 900 osób z niepełnosprawnościami i osoby z ich otoczenia (w tym z budżetu Województwa ok. 1900 osób oraz z PFRON ok. 5000 osób)
3.	Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 (kontynuacja WPPiRPA na lata 2014 – 2020)	229 200,00	229 200,00	228 454,21	NGO's	13	- różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ok. 3380 osób
4.	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (kontynuacja WPPN na lata 2017 – 2020)	150 000,00	111 280,00	111 280,00	NGO's	6	- różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ok. 3670 osób
5.	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021	160 720,00	151 887,50	151 537,50	NGO's	6	- różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ok. 2 220 osób
6.	Samorząd dla Rodziny - Wojewódzki Program Wspierania Rodziny I Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021 -2030	400 000,00	126 513,40	126 513,40	NGO's	6	zostało objętych 864 osób różnymi formami wsparcia

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Priorytety realizowane w 2021 r. zapisane zostały również w „Programie Współpracy Województwa Podkarpackiego z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na rok 2021” i zatwierdzone Uchwałą Nr XXIX/501/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2020 r., zmienione Uchwałą Nr XXXVII/604/21 z dnia 31 maja 2021 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizację wytyczonych priorytetów powierzył organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057), w trybie otwartego konkursu ofert w formie zadań dotacyjnych oraz w trybie 19a.

Ad. 2. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej

Szkolenia dotyczące doskonalenia kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej - zadanie wynikające z art. 21 pkt 2, 3a, 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.), zrealizowano w II półroczu szkolenie specjalizacyjne z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych dla 25 pracowników kadry pomocy społecznej. Szkolenie trwało 74 godziny tj. 5 zjazdów dwudniowych, 6 zjazd - jednodniowy - koszt szkolenia specjalizacyjnego wyniósł 58 343,32 zł.

W 2021 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizował nadal projekt finansowany ze środków funduszy europejskich pt. „Kompetencje PLUS”, celem którego było szkolenie kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. W ramach tego projektu zostaną przeszkoleni pracownicy kadry pomocy społecznej z województwa podkarpackiego.

Ad.3. Badanie, diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych

Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie opracował we własnym zakresie raporty z badań:

- 1) Przyczyny ubóstwa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej -monitoring zjawiska.
- 2) Rola wolontariatu w obszarze pomocy i integracji społecznej.
- 3) Stan leczenia w województwie podkarpackim.
- 4) Problemy i trudności podkarpackich rodzin w kwestii wychowania i opieki nad dziećmi w wieku szkolnym.

W 2021 r. wydrukowano dwa raporty za kwotę 10 722,60 zł w zakresie:

- a) Spożywanie alkoholu i używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim (dodruk egzemplarzy).
- b) Przyczyny ubóstwa wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej - monitoring zjawiska.

W 2021 r. wykonano również analizę danych w systemie CAS oraz opracowanie raportu Oceny zasobów pomocy społecznej – 2020 rok, a także wprowadzono do matrycy dane z przeprowadzonych badań i wywiadów telefonicznych pn.: „Rola wolontariatu w obszarze pomocy i integracji społecznej” oraz „Przyczyny ubóstwa wśród osób korzystających z pomocy społecznej – monitoring zjawiska”.

Ad. 4. Prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych

Do zadań samorządu województwa wynikających z art. 183 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) należy prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej. W regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Uchwałą Nr 340/7348/17 z dnia 19 września 2017 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie polityki społecznej – zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej – wsparcie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej w latach 2018 - 2022. Uchwałą Nr 359/7629/17 z dnia 30 października 2017 r. w sprawie zlecenia prowadzenia regionalnej placówki

opiekuńczo – terapeutycznej w latach 2018 - 2022 Zarząd Województwa Podkarpackiego wybrał dwa podmioty do realizacji powyższego zadania, tj.:

- 1) Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie,
- 2) Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP Prowincja Przemyska na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu.

W dniu 28 grudnia 2017 r. zostały zawarte umowy z ww. podmiotami - umowy zostały zawarte na 5 lat. Z dniem 1 lipca 2021 r. na mocy decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 16 czerwca 2021 r. oraz Uchwały Nr 268/5333/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 13 kwietnia 2021 r. w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu zwiększono regulaminową liczbę miejsc z 20 do 25.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce, zgodnie z art.196 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) ogłoszony zgodnie z Zarządzeniem Nr 11/2020 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 13 marca 2020 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 19 marca 2020 r. poz. 1511, od 01 stycznia do 31 marca 2021 r. wynosił dla:

- Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie prowadzonej przez Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie w wysokości 6 536,33 zł,
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr NMP NP Prowincja Przemyska w wysokości 5 938,23 zł.

Natomiast od 01 kwietnia 2021 r. średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce, zgodnie z art. 196 ustawy z dnia 5 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) ogłoszony zgodnie z Zarządzeniem Nr 14 /2021 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 12 marca 2021 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 17 marca 2021 r. poz. 1043 wynosił dla:

- Regionalnej Placówki Opiekuńczo - Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie prowadzonej przez Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie w wysokości 7 127,49 zł,
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr NMP NP Prowincja Przemyska w wysokości 6 366,37 zł.

Na początku 2021 r. w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie przebywało 20 dzieci, pod koniec IV kwartału Placówkę opuściło 1 dziecko, które na mocy postanowienia sądu zostało przeniesione do domu pomocy społecznej. Dziecko w Placówce przebywało 3 lata, 10 miesięcy i 9 dni. W tym samym kwartale do Placówki zostało przyjęte dziecko z powiatu radzyńskiego. Łącznie w Placówce przebywało 21 wychowanków- stan na dzień 31 grudnia 2021 r. to 20 dzieci na 20 miejsc.

W Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu na początku 2021 r. znajdowało się 20 dzieci. W I kwartale 2021 r. Placówkę opuściło 1 dziecko, na mocy postanowienia sądowego dziecko zostało skierowane do domu pomocy społecznej, w Placówce przebywało 2 lata, 7 miesięcy i 22 dni. W II kwartale 2021 r. do Placówki przyjęto 1 dziecko z Miasta Lublin, w III kwartale zostało przyjętych 3 dzieci - 2 dzieci z Miasta Lublin i 1 dziecko z Miasta Tychy, natomiast w IV kwartale przyjęto 1 dziecko z Miasta Lublin. Łącznie w 2021 roku w Placówce przebywało 25 wychowanków. Stan na 31 grudnia 2021 r. to 24 dzieci na 25 miejsc.

W Regionalnych Placówkach Opiekuńczo – Terapeutycznych działających na terenie naszego województwa przebywało w 2021 r. łącznie 46 dzieci, z czego 11 dzieci z powiatów naszego województwa, a 35 z powiatów znajdujących się poza granicami regionu.

Kwota wydatków poniesionych w roku 2021 oraz źródła finansowania – 3 265 211,06 zł
3 265 211,06 zł wydatki bieżące,

3 265 211,06 zł dotacja celowa z powiatów,

Kwota wydatków poniesionych oraz zakres rzeczowy od początku realizacji zadania do końca roku 2021 – 10 289 716,86 zł (wydatki bieżące).

Ad.5. Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych

Poważnymi problemami, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami są m.in. trudności w uzyskaniu zatrudnienia oraz możliwości rehabilitacji, bariery architektoniczne oraz edukacyjne, trudny dostęp do usług medycznych, trudności w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu, trudne warunki materialno-bytowe i mieszkaniowe, niewielki dostęp do rozrywki i wypoczynku. Samorząd Województwa Podkarpackiego sprzyja poprawie warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych działając w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.)

W 2021 r. oprócz zlecenia zadań publicznych na rzecz włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami, finansowanych ze środków budżetu Województwa oraz ze środków PFRON, wynikających z Wojewódzkiego Programu na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030 - podejmowano również następujące przedsięwzięcia:

- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej,
- dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy – prawo budowlane dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów,
- opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela. Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Kwota przeznaczona w 2021 r.		Kwota wydatkowana w 2021 r.		Liczba podmiotów	Mierzalne rezultaty
		Środki PFRON	Środki z budżetu Woj.	Środki PFRON	Środki z budżetu Woj.		
1	2	3	4	5	6	7	8
a)	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej	21 189 228,00 zł	2 005 562,00 zł	20 657 978,00 zł	2 005 562,00 zł	13 ZAZ, dla których organizatorami są: 12 NGO 1 JST - Gmina	Zatrudnienie oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna 778 osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON i z budżetu Województwa.
b)	dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych	2 154 336,00 zł	-	2 151 439,59 zł	-	2 podmioty sektora finansów publicznych 6 NGO	Przebudowano, rozbudowano lub zmodernizowano 8 obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych.
c)	opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych lub przyjmujących grupy turnusowe	9 wniosków					Wydano 9 opinii o ośrodkach informujących o dopełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Wydanie opinii każdorazowo poprzedzono dokonaniem wizji ośrodka.
Ogółem		23 343 564,00 zł	2 005 562,00 zł		2 005 562,00 zł		

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Ad. a) Zakłady aktywności zawodowej działają w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz zaliczanych do umiarkowanego stopnia z tytułu autyzmu, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej. Zakłady te prowadzą rehabilitację zawodową i społeczną zatrudnionych osób niepełnosprawnych, poprzez prowadzenie działalności gospodarczej i usługowo-rehabilitacyjnej. ZAZ-y przygotowują zatrudnione osoby niepełnosprawne do życia w otwartym środowisku oraz udzielają pomocy w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości. Na dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej w województwie podkarpackim przekazano kwotę środków PFRON: 20 657 978,00 zł (wykorzystano 100,00%). Dodatkowo Samorząd Województwa dofinansował koszty działania zakładów aktywności zawodowej z własnego budżetu w wysokości 2 005 562,00 zł. Zakłady wykorzystały 100,00% ww. środków.

Ad. b) Ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Podkarpackiego dofinansowano roboty budowlane dotyczące ośmiu obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w wysokości 2 151 439,59 zł. Kwota przeznaczona na ten cel to: 2 154 336,00 zł (wykorzystanie środków 99,87%). Dzięki tym inwestycjom uzyskano poprawę stanu bazy lokalowej służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zwiększył się dostęp do usług rehabilitacyjnych, tj. do rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz leczniczej.

Ad. c) Wydano 9 opinii Samorządu Województwa dotyczących wniosków ośrodków ubiegających się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne organizowane dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, z wyłączeniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich; z upośledzeniem umysłowym; z chorobą psychiczną; z padaczką; ze schorzeniami układu krążenia, z chorobami narządów wydzielania wewnętrznego, z chorobami neurologicznymi, z chorobami reumatycznymi, z chorobami układu krwiotwórczego, z chorobami układu moczowo-płciowego, z chorobami układu pokarmowego, z mózgowym porażeniem dziecięcym, z przewlekłym zapaleniem trzustki, z przewlekłymi chorobami wątroby, z wadami postawy, z zaburzeniami głosu i mowy, z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego, ze schorzeniami dermatologicznymi, ze schorzeniami kręgosłupa, ze schorzeniami laryngologicznymi, ze schorzeniami układu oddechowego, kobiety po mastektomii, z alergią, z cukrzycą, ze skoliozą, ze schorzeniami układu pokarmowego. Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z turnusów rehabilitacyjnych w takich ośrodkach otrzymują dofinansowanie ze środków PFRON.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie Zakładów Aktywności Zawodowej, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym, Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ad. 6. Działalność Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie

Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie prowadzi swoją działalność od dnia 2 stycznia 2012 roku na mocy Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.). Funkcjonuje jako Oddział w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Rzeszowie. Jest jedynym ośrodkiem na Podkarpaciu realizującym zadania związane z procedurą adopcyjną. Swoim zasięgiem obejmuje dzieci i rodziny z całego województwa. W 2021 r. Ośrodek dysponował 17 etatami, w tym: kierownik, 8 psychologów, 8 pedagogów.

Tabela. Zadania realizowane przez Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie w 2021 r.

Lp.	Zadania	Suma
1.	Liczba dzieci zgłoszonych do Ośrodka z uregulowaną sytuacją prawną	144
2.	Liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji	46
3.	Liczba przysposobionych dzieci	71
4.	Liczba prowadzonych preadopcji	27
5.	Liczba wydanych opinii psychologicznych i pedagogicznych na potrzeby Sądu	115
6.	Liczba przeprowadzonych diagnoz pedagogicznych/psychologicznych Kandydatów do przysposobienia dzieci (wszystkich łącznie na potrzeby Sądu i aktualizacje)	257 diagnoz kandydatów i 115 opinii na potrzeby sądu
7.	Liczba diagnoz psychologicznych/pedagogicznych dzieci zgłoszonych do adopcji	398
8.	Liczba dzieci z terenu województwa podkarpackiego zgłoszonych do WBD	13
9.	Liczba dzieci z terenu województwa podkarpackiego zgłoszonych do CBD	11
10.	Liczba Kandydatów, którzy zgłosili się do ośrodka w celu przysposobienia dziecka	57
11.	Liczba wydanych wstępnych opinii do udziału w szkoleniu - pozytywnych - negatywnych	30 opinii, w tym: 15 (30 osób) 15 (29 osób)
12.	Liczba wydanych opinii na rodzinę adopcyjną - pozytywnych - negatywnych	35 opinii, w tym: 18 (34 osoby) 17 (34 osoby)
13.	Liczba Kandydatów oczekujących na przysposobienie dziecka	49 rodzin/ 46 małżeństw i 3 osoby samotne
14.	Liczba osób przeszkolonych na rodzinę adopcyjną w oparciu o program autorski zatwierdzony przez MRPiPS „Lecą Bociany”	29
15.	Liczba osób przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w oparciu o program autorski zatwierdzony przez MRPiPS „Być Rodzicem Zastępczym”	29
16.	Liczba posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w których uczestniczyli pracownicy ośrodka	64
17.	Liczba dzieci, których sprawy były przedmiotem posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	620
18.	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na każdym etapie procedury adopcyjnej	3 073
19.	Wsparcie kobiet w ciąży, które sygnalizują zamiar oddania dziecka do adopcji	0
20.	Liczba posiedzeń Komisji Ośrodka	49 - w sprawie rodzin (omówiono 154 sprawy) 62 - w sprawie dzieci (omówiono 387 spraw)

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Tabela. Informacja o dzieciach przysposobionych w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci
1.	Dzieci przysposobione, z tego w wieku:	71
1.1.	poniżej 1 roku	2
1.2.	od 1 roku do 4 lat	19
1.3.	od 5 do 9 lat	29
1.4.	10 i więcej lat	21
2.	Dzieci przysposobione, z tego:	71
2.1.	dziewczęta	31
2.2.	chłopcy	40
3.	Dzieci przysposobione z orzeczeniem o niepełnosprawności	7

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci
4.	Dzieci według miejsca pobytu przed przysposobieniem, w tym:	71
4.1.	w pieczy instytucjonalnej	0
4.2.	w rodzinnej pieczy zastępczej	38
4.3.	w rodzinie biologicznej	33

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

Tabela. Informacja finansowa na temat działalności Oddziału - Ośrodek Adopcyjny w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]
1.	Wysokość planowanych wydatków z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych	1 592 846,00
2.	Otrzymana z budżetu państwa w danym okresie sprawozdawczym dotacja na organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych	1 592 846,00
3.	Wydatki na obsługę zadania z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych, w tym:	1 589 051,00
3.1.	Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi	1 396 690,00
3.2.	Wydatki inwestycyjne	0
3.3.	Wydatki administracyjne	192 361,00
3.4.	Wydatki związane z obsługą wojewódzkiego banku danych	0
4.	Wydatki na obsługę zadania z zakresu organizowania i prowadzenia ośrodków adopcyjnych sfinansowane z dotacji z budżetu państwa	1 589 051,00

Źródło: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

W ramach podnoszenia kompetencji zawodowych i jakości pracy z rodzinami zgłaszającymi się do Ośrodka pracownicy uczestniczyli w superwizji grupowej (6 spotkań) oraz szkoleniach i konferencjach:

- Dni Rodzicielstwa Zastępczego w Krasiczynie;
- Szkolenie „Zaburzenia potraumatyczne i ich wpływ na funkcjonowanie dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinie adopcyjnej”;
- Konferencja (on-line) „Diagnoza i terapia FASD – teoria i praktyka”;
- Konferencja „Potrzebni rodzice zastępczy”, w której ROPS był jednym ze współorganizatorów;
- Szkolenie (on-line) „Adolescenci i osoby dorosłe z FASD”;
- Szkolenie w zakresie modeli przywiązania i ich wpływu na rozwój i funkcjonowanie dzieci oraz całego systemu rodzinnego.

W zakresie promowania idei adopcji Dyrektor ROPS oraz kierownik Ośrodka wzięli udział w obchodach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w Krasiczynie oraz konferencji poświęconej pieczy zastępczej. W trakcie tych wydarzeń promowano ideę adopcji poprzez udostępnianie ulotek i materiałów na temat adopcji. Przeprowadzono także spotkania ze studentami I roku Uniwersytetu Rzeszowskiego na kierunku praca socjalna zapoznając ich z problematyką adopcyjną. Pracownicy Ośrodka włączyli się w obchody Światowego Dnia Adopcji promując tę formę rodzicielstwa poprzez stronę internetową oraz facebook.

Ad. 7. Rozwój sektora ekonomii społecznej

Projekt pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2020-2022”

Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie to zadanie wynikające z art. 21 pkt 4a i art. 21a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2021.2268) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie jest realizatorem projektu pozakonkursowego pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2020-2022”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VIII – Integracja społeczna, Działanie 8.6 – Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie.

Podstawą do realizowania zadania jest decyzja o dofinansowaniu projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego podjęta w dniu 23 kwietnia 2020 r. (nr Decyzji:

RPPK.08.06.00-18-001/19-00) oraz Uchwała Nr 115/2740/20 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji przedmiotowego projektu. Okres realizacji projektu: od 01.01.2020 r. do 31.12.2022 r.

W ramach projektu w 2021 r. wydatkowano kwotę 749 313,07 zł, od początku realizacji projektu zostało wydanych łącznie 1 346 935,83 zł (środki UE – 1 133 478,38 zł, wkład własny – 213 457,45 zł).

Celem głównym projektu jest zwiększenie roli sektora ES w województwie podkarpackim poprzez wzmocnienie współpracy i kooperacji podmiotów ekonomii społecznej (PES), wzrostu widoczności PES jako dostawców produktów i usług, promocję sektora ES wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Działania projektowe pozwoliły również wzmocnić i poszerzyć zakres działań sektora ES w regionie, zapewniły koordynację działań podejmowanych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wzrostu zatrudnienia w sektorze ES.

W okresie od 01.01.2021 - 31.12.2021 r. w ramach projektu jako koszty bezpośrednie realizowane były następujące zadania:

Zadanie 1. Zapewnienie funkcjonowania Podkarpackiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

W ramach zadania:

- przeprowadzono proces opracowania Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2020-2024 – powołano grupę roboczą ds. opracowania programu, przeprowadzono cały proces wraz z konsultacjami wewnętrznymi w ramach PKRES, jak również otwarte konsultacje społeczne Programu,
- opracowany ww. Program został przyjęty w dniu 28 grudnia 2021 r. przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr XLIII/733/21,
- zorganizowane zostały posiedzenia hybrydowe oraz online PKRES oraz spotkania zdalne z grupą roboczą ds. opracowania PPRES 2021-2024,
- na bieżąco prowadzono konsultacje strategicznych dokumentów (np. projekt Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, projekt Ustawy o ekonomii społecznej), jak również ze strony ROPS w Rzeszowie przekazywane były informacje dot. wszelkich inicjatyw oraz wydarzeń z sektora ekonomii społecznej.

Zadanie 2. Zapewnienie funkcjonowania regionalnych sieci kooperacji w województwie podkarpackim. W ramach zadania:

- zrealizowano postępowania zamówień publicznych na działania zaplanowane w ramach zadania (m.in. usługi trenerskie/moderatorskie, doradztwo dla JST),
- zapewniono obsługę i organizację spotkań sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej w formie online – w okresie luty-grudzień w 21 spotkaniach sieci kooperacji łącznie udział wzięło 187 osób (jedna osoba mogła wziąć udział w większej ilości spotkań niż 1),
- zorganizowano i zapewniono obsługę seminarium w formie online (6 grup seminaryjnych w okresie czerwiec - październik), w których łącznie udział wzięło 107 osób ((jedna osoba mogła wziąć udział w większej ilości seminarium niż 1),
- zorganizowana została wizyta studyjna do podmiotów ekonomii społecznej z terenu województwa łódzkiego oraz kujawsko – pomorskiego, w której udział wzięły łącznie 24 osoby,
- zrealizowane zostały Podkarpackie Mistrzostwa Przedsiębiorczości Społecznej – konkurs ekonomiczny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu całego województwa podkarpackiego, polegający na prowadzeniu wirtualnego przedsiębiorstwa społecznego (w konkursie wzięło udział 61 trzyosobowych zespołów, łącznie 183 uczniów oraz 41 nauczycieli – opiekunów zespołów),
- we współpracy z Uniwersytetem Rzeszowskim w dniu 08.10.2021 r. zorganizowana została konferencja dla studentów pt. „Przedsiębiorczość społeczna jako odpowiedź na wyzwania XXI wieku”,
- zorganizowane zostało IV Podkarpackie Forum Ekonomii Społecznej, które odbyło się w dniu 18 października 2021 r., tematem przewodnim była nowa jakość systemu usług społecznych, który

- daje szansę na ich rozwój oraz zwiększenie dostępności i efektywność ich świadczenia, których ważnym elementem są organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej,
- realizowane było doradztwo specjalistyczne dla JST ze stosowania klauzul i aspektów społecznych w zamówieniach publicznych,
  - przygotowana została oraz wydrukowana publikacja zatytułowana „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań adresowanych do podmiotów ekonomii społecznej”, zawierająca dobre praktyki w tym zakresie, w tym z województwa podkarpackiego (trwa dystrybucja publikacji),
  - aktualizowane były bazy podmiotów ekonomii społecznej (np. baza przedsiębiorstw społecznych w województwie, baza zakładów aktywności zawodowej, itp.),
  - w związku z wystąpieniem pandemii choroby COVID-19 część zaplanowanych działań zmieniła formę ich realizacji lub zostało odwołanych a środki przeniesione do Zadania 5.

Zadanie 3. Promocja sektora ES oraz zwiększenie widoczności PES. W ramach zadania:

- prowadzono stronę es.rops.rzeszow.pl oraz fanpage facebook Podkarpacka Ekonomia Społeczna,
- przeprowadzono zamówienie publiczne na działania w ramach Zadania (m.in. zakup materiałów informacyjno-promocyjnych niezbędnych do realizacji projektu, usługę informatyczną, organizację kiermaszów es, audycje radiowe o ekonomii społecznej),
- zorganizowano 3 kiermasze ekonomii społecznej – Kiermasz Ekonomii Społecznej z okazji Dnia Mamy (22 maja 2021 r.) oraz Bożonarodzeniowe Kiermasze Ekonomii Społecznej (04 grudnia 2022 r. oraz 18 grudnia 2021 r.),
- uzupełniono katalog produktów i usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej (on-line) o nowe podmioty,
- zapewniono realizację działań promocyjnych podmiotów ekonomii społecznej - wyemitowano na antenie Polskiego Radia Rzeszów S.A. cykl audycji radiowych „Wszechobecna ekonomia społeczna” - 22 audycje, prowadzono promocję PES na fanpage facebook Podkarpacka Ekonomia Społeczna,
- zrealizowany został konkurs Podkarpacki Lider Ekonomii Społecznej – ogłoszenie o konkursie, nabór aplikacji, rozstrzygnięcie oraz uroczyste rozstrzygnięcie konkursu zostało zrealizowane w formie online,
- w związku z wystąpieniem pandemii choroby COVID-19 część zaplanowanych działań zmieniła formę ich realizacji lub zostało odwołanych a środki przeniesione do Zadania 5.

Zadanie 4. Prowadzenie badań oraz publikacja raportów o stanie rozwoju ekonomii społecznej w regionie. W ramach zadania:

- zebrano oraz przeanalizowano dane zastane oraz pozyskane od PES i OWES w zakresie stanu sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w celu opracowania diagnozy sektora w regionie,
- przygotowana została Diagnoza sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim stanowiąca załącznik do Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2021-2024 oraz będąca punktem wyjścia do formułowania rekomendacji oraz kierunków działań Programu,
- uczestnictwo w całym procesie opracowania Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2021-2024,
- uszczegółowiono narzędzia badawcze dla JST, prowadzono prace nad narzędziem do badania internetowego oraz testowano ankiety internetowe,
- przeprowadzono wśród podkarpackich JST badania dot. współpracy z sektorem ekonomii społecznej oraz stosowania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych – zebrano dane, dokonana została ich analiza oraz opracowany raport z badania.

Zadanie 5. Działania związane z walką ze skutkami pandemii COVID-19:

- zrealizowano zamówienia publiczne dotyczące świadczenia usługi przygotowania wyżywienia wraz z dowozem pod adresy wskazane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19,
- obsługa i nadzór nad wykonaniem zamówienia: czuwanie nad organizacją przedsięwzięcia, stały kontakt z gminami, wykonawcami, akceptowanie menu, przygotowanie trójstronnych protokołów zdawczo-odbiorczych dla trzech wykonawców usługi,

- w ramach zamówienia przez 20 dni roboczych (od 26 kwietnia 2021 r.) dostarczono 2 900 obiadów dla 145 osób z wskazanych przez 3 OPS (Kolbuszowa, Majdan Królewski oraz Raniżów) - zadanie zrealizowane zostało przez 3 PES z województwa podkarpackiego.

W związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2 nie zrealizowano części działań zaplanowanych w roku 2021. Realizacja części działań została zmieniona na tryb online, w związku z czym konieczne stało się pozyskanie odpowiednich licencji na program obsługujący. Działania niezrealizowane w 2020 roku zostały już zrealizowane w 2021 r., opóźnienia w realizacji poszczególnych działań projektowych, wynikające z obostrzeń zw. z pandemią ww. wirusa sukcesywnie są usuwane. Wszelkie powstałe oszczędności z tytułu niezrealizowanych działań zostały zaplanowane na 2022 r., poprzez rozszerzenie zakresu obecnych działań i dodanie nowych działań wpisujących się w cele projektu.

ROWES- wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej w subregionie I – projekt w trakcie realizacji Projekt realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. jako akredytowany Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej wysokiej jakości AKSES na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPPK.08.05.00-18-0003/19-00 z dnia 30 grudnia 2019 r. oraz aneksu o nr RPPK.08.05.00-18-0003/19-01 z dnia 6 lutego 2020 r. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VIII Integracja Społeczna, Działanie 8.5 Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. Budżet projektu wynosi 20 743 360,00 zł, w tym budżet na 2021 r. wyniósł 10 662 981,26 zł.

Głównym celem Rzeszowskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej jest wsparcie i promocja podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych (m.in. spółdzielni socjalnych, a także spółek z o.o., non profit czy organizacji pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą, które spełniają warunki wynikające z definicji przedsiębiorstwa społecznego), partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz osób prawnych i fizycznych zainteresowanych założeniem lub prowadzeniem działalności w sektorze ekonomii społecznej na terenie województwa podkarpackiego. Dzięki wsparciu oferowanemu w ramach projektu osoby defaworyzowane na rynku pracy mają szansę na reintegrację zawodową i społeczną oraz na poprawę swojej sytuacji życiowej.

Obszarem wsparcia objęte są powiaty: rzeszowski, kolbuszowski, niżański, stalowowolski oraz miasto Rzeszów. Celem projektu jest wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w latach 2020–2022 poprzez utworzenie 315 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Wsparcie w ramach projektu obejmuje:

- wsparcie animatorów,
- warsztaty z zakresu ekonomii społecznej i budowania partnerstw lokalnych,
- wizyty studyjne,
- wsparcie doradców kluczowych,
- doradztwo specjalistyczne i branżowe,
- szkolenia dla osób zakładających przedsiębiorstwa społeczne,
- szkolenia dostarczające i rozwijające kompetencje i kwalifikacje zawodowe potrzebne do pracy w przedsiębiorstwie społecznym,
- wsparcie doradców biznesowych,
- wsparcie finansowe na utworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
- wsparcie pomostowe w formie finansowej,
- szkolenia zawodowe dla pracowników podmiotów ekonomii społecznej,
- wsparcie i doradztwo w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej na rzecz pracowników przedsiębiorstw społecznych,
- wsparcie w zakresie zamówień publicznych dla przedsiębiorstw społecznych,
- realizację mechanizmu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych poprzez dokonywanie zakupów produktów lub usług związanych z przeciwdziałaniem skutkom wystąpienia COVID-19 (mechanizm zakupowy wprowadzony przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej).

Tabela. Wartości wskaźników osiągnięte w 2021 r.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość
1.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	198
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	443
3.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	56
4.	Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą utworzoną w wyniku działalności OWES	18
5.	W wyniku działalności OWES środowiska (społeczności lokalne, grupy, instytucje) objęte animacją przystąpiły do wspólnej realizacji projektu /przedsięwzięcia/inicjatywy na rzecz ekonomii społecznej	29
6.	W wyniku działalności OWES powstały grupy inicjatywne, które w toku wsparcia wypracowały założenia co do utworzenia podmiotu ekonomii społecznej	37

Źródło: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ROWES- wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej w subregionie II – projekt w trakcie realizacji

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. jako akredytowany Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej wysokiej jakości AKSES na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPPK.08.05.00-18-0004/19-00 z dnia 30 grudnia 2019 r. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VIII Integracja społeczna, działanie 8.5 Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. Budżet projektu wynosi 23 584 902,00 zł, w tym budżet na 2021 r. wyniósł 11 320 084,85 zł.

Głównym celem Rzeszowskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej jest wsparcie i promocja podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych (m.in. spółdzielni socjalnych, a także spółek z o.o., non profit czy organizacji pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą, które spełniają warunki wynikające z definicji przedsiębiorstwa społecznego), partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz osób prawnych i fizycznych zainteresowanych założeniem lub prowadzeniem działalności w sektorze ekonomii społecznej na terenie województwa podkarpackiego. Dzięki wsparciu projektowemu osoby te mają szansę na reintegrację zawodową i społeczną oraz na poprawę swojej sytuacji życiowej.

Obszarem wsparcia objęte są powiaty strzyżowski, ropczycko-sędziszowski, dębicki, mielecki, tarnobrzeski oraz miasto Tarnobrzeg. Celem projektu jest wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w latach 2020–2022 poprzez utworzenie 358 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Wsparcie w ramach projektu obejmuje:

- wsparcie animatorów,
- warsztaty z zakresu ekonomii społecznej i budowania partnerstw lokalnych,
- wizyty studyjne,
- wsparcie doradców kluczowych,
- doradztwo specjalistyczne i branżowe,
- szkolenia dla osób zakładających przedsiębiorstwa społeczne,
- szkolenia dostarczające i rozwijające kompetencje i kwalifikacje zawodowe potrzebne do pracy w przedsiębiorstwie społecznym,
- wsparcie doradców biznesowych,
- wsparcie finansowe na utworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
- wsparcie pomostowe w formie finansowej,
- szkolenia zawodowe dla pracowników podmiotów ekonomii społecznej,
- wsparcie i doradztwo w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej na rzecz pracowników przedsiębiorstw społecznych,
- wsparcie w zakresie zamówień publicznych dla przedsiębiorstw społecznych,

- realizację mechanizmu wsparcia dla przedsiębiorstw ekonomii społecznych i przedsiębiorstw społecznych poprzez dokonywanie zakupów produktów lub usług związanych z przeciwdziałaniem skutkom wystąpienia COVID-19 (mechanizm zakupowy wprowadzony przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej).

Tabela. Wartości wskaźników mające bezpośredni wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą województwa podkarpackiego osiągnięte w 2021 r.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość
1.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	219
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	556
3.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	96
4.	Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą utworzoną w wyniku działalności OWES	25
5.	W wyniku działalności OWES środowiska (społeczności lokalne, grupy, instytucje) objęte animacją przystąpiły do wspólnej realizacji projektu /przedsięwzięcia/inicjatywy na rzecz ekonomii społecznej	73
6.	W wyniku działalności OWES powstały grupy inicjatywne, które w toku wsparcia wypracowały założenia co do utworzenia podmiotu ekonomii społecznej	34

Źródło: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

SOCIAL SEEDS (Exploiting Potentials of Social Enterprises through Standardized European Evaluation and Development System) – realizacja projektu zakończona

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PGI00028 w okresie od 2 kwietnia 2016 r. do 30 listopada 2021 r. Liderem była IFKA Public Benefit NON-Profit Ltd.for the Development Industry z Węgier w partnerstwie z Polską, Włochami, Czechami, Słowenią, Belgią oraz Estonią. Budżet projektu wyniósł 1 693 050,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A 214 000, 000 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 9 400,00 euro).

Projekt „Social Seeds” miał na celu wyposażenie decydentów i twórców polityk w praktyczne narzędzia diagnozy funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych, które zwiększą skuteczność i efektywność podejmowania decyzji dla wsparcia funkcjonowania i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej w Europie. Jego perspektywa i działania pozwoliły na wnikliwą analizę i spojrzenie na efektywność polityk na regionalnym, krajowym i unijnym poziomie. Partnerzy projektu zmotywowani wyzwaniami wspólnie wypracowali narzędzia diagnostyki i oceny funkcjonowania Ekonomii Społecznej w Europie, by następnie przedstawić wyniki analiz oraz samych narzędzi decydentom i interesariuszom na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. Efektem tego jest wprowadzenie skuteczniejszego trybu i jakości podejmowania decyzji korzystnych dla rozwoju sektora społecznego, a tym samym na pobudzenie wzrostu gospodarczego, zatrudnienia wśród marginalizowanych grup społecznych, osób niepełnosprawnych i wpływania na całe ekosystemy lokalne i europejskie.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Ad. 8. Realizacja innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej

Pomoc finansowa udzielona jednostkom samorządu terytorialnego (JST) z budżetu Województwa Podkarpackiego

Samorząd Województwa Podkarpackiego udzielił w 2021 r. pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego 15 jednostkom samorządu terytorialnego (JST) na zadania z zakresu pomocy społecznej, z przeznaczeniem na:

1. wypłatę zasiłków celowych lub specjalnych zasiłków celowych rodzinom poszkodowanym w wyniku pożaru obejmującego blisko 50 budynków mieszkalnych i gospodarczych (poszkodowanych ponad 100 osób z 24 rodzin) w Gminie Nowy Targ – pomoc w łącznej kwocie 250 tys. zł,

2. wypłatę zasiłków celowych rodzinom poszkodowanym w wyniku zdarzeń indywidualnych, tj. pożarów domów, budynku gospodarczego oraz silnej nawałnicy z porywistym wiatrem i gradem - 10 JST na łączną kwotę 246 tys. zł,
3. wypłatę zasiłków celowych dla poszkodowanych hodowców trzody chlewnej, którzy ponieśli straty w gospodarstwach w wyniku zdarzenia losowego tj. Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) - dla 4 JST (gm. Czermin, gm. Mielec, gm. Wadowice Górne, gm. Przecław) w łącznej kwocie 241,6 tys. zł.

Pomoc została udzielona w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.).

Realizacja zadania pozwoliła na usunięcie negatywnych skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi oraz wynikającymi z działalności człowieka.

Tabela. Wykaz jednostek samorządu terytorialnego, którym została udzielona pomoc finansowa ww. zakresie w 2021 r.

Lp.	Nazwa Miasta/Gminy	Kwota udzielonej pomocy finansowej [zł]
1.	Gmina Białzowa	50 000,00
2.	Gmina i Miasto Ulanów	50 000,00
3.	Gmina Dynów	30 000,00
4.	Gmina Krzywca	50 000,00
5.	Gmina Jarocin	20 000,00
6.	Gmina Nowy Targ	250 000,00
7.	Gmina Radymno	20 000,00
8.	Miasto Radymno	15 000,00
9.	Gmina Dydnia	15 000,00
10.	Gmina Stary Dzików	10 000,00
11.	Gmina Białzowa	4 000,00
12.	Gmina Czermin	90 579,00
13.	Gmina Mielec	7 265,00
14.	Gmina Wadowice Górne	138 499,00
15.	Gmina Przecław	5 262,00
RAZEM		755 598,48 zł

Źródło Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

Projekt HoCare2.0

Projekt HoCare2.0 wspiera dostarczanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie domowej opieki zdrowotnej i społecznej skierowanej do osób starszych, poprzez wzmocnienie współpracy w ramach modelu tzw. „poczwórnej helisy” i implementację reguł współtworzenia w terytorialnych ekosystemach innowacji. Model „poczwórnej helisy” zakłada modyfikację realizacji strategii społecznych (np. regionalnych) poprzez współpracę różnych podmiotów funkcjonujących na rynku (np. ośrodków akademickich, przedsiębiorstw, NGO oraz władz publicznych) celem opracowywania i wdrażania innowacji społecznych, co jest wyrazem realizacji idei społeczeństwa obywatelskiego.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne są realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Konsorcjum projektu składa się z 11 partnerów z 6 krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Centralna Transdanubijska Regionalna Agencja Innowacji Nonprofit Ltd. z Węgier. Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2022 r. w ramach programu Interreg Central Europe na podstawie umowy nr CE1401. Budżet projektu wynosi 1 995 503,03 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. wynosi 175 728,40 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 33 000,00 euro).

Projekt pn. „PODKARPACKI E-SENIOR”

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w partnerstwie z Fundacją na rzecz Rozwiązywania Problemów Społecznych „Societatis” w okresie od lipca 2018 r. do lutego 2021 r. realizowała projekt „Podkarpacki E-Senior” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 na podstawie umowy nr POPC.03.01.00-00-0015/17-00. Budżet projektu wynosił 5 314 257,33 zł (z czego w 2021 r. wyniósł 18 000,00 zł).

Celem projektu „Podkarpacki E-Senior” było nabycie i utrwalenie kompetencji cyfrowych przez 1600 osób, w tym osób niepełnosprawnych w wieku 65+ z wybranych 73 gmin województwa podkarpackiego.

Podczas trwania projektu seniorzy uczestniczyli w cyklu 15 czterogodzinnych spotkań z zakresu obsługi laptopa, tabletu i smartphona w tematyce zdrowia, relacji społecznych, odpoczynku i hobby oraz spraw codziennych. Oprócz szkoleń uczestnicy mogli skorzystać również z indywidualnych konsultacji z trenerem, a w okresie do 3 miesięcy od ukończonych szkoleń przeprowadzane były 3 czterogodzinne animacje, które umożliwiły utrwalenie zdobytych umiejętności w trakcie szkoleń. Uczestnictwo w projekcie było nieodpłatne.

„Podkarpacki E-Senior” to projekt kompleksowy, nastawiony na aktywność seniorów, którym udało się pokonać bariery i lęki związane z korzystaniem ze sprzętu komputerowego. Działania przeprowadzane w ramach niniejszego projektu zapobiegały wykluczeniu społecznemu osób starszych z dostępu do nowoczesnych technologii i narzędzi komunikacyjnych.

Niestety w związku z pandemią koronawirusa i obawą o zdrowie i życie seniorów (w projekcie uczestniczyły wyłącznie osoby 65+) nie było możliwości realizacji szkoleń w 2021 r. W związku z tym nie odbyła się ostatnia edycja szkoleń i zamiast zakładanego przeszkolenia 1600 osób zostało przeszkolonych 1500 osób w wieku 65+.

Realizacja programu „Wojewódzka Karta Dużej Rodziny” (WKDR)

Program realizowany jest w województwie podkarpackim od 14 stycznia 2014 r. do 14 stycznia 2024 r. Celem programu jest :

- promowanie dużej rodziny oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji,
- poprawa warunków życia dużych rodzin,
- wspieranie funkcji rodzicielskiej poprzez wyrównanie szans rozwoju dzieci wychowywanych w rodzinie,
- zachęcanie do wspólnego spędzania czasu w szczególności korzystając z dóbr kultury i innych na terenie województwa podkarpackiego,
- budowanie przychylnego klimatu lokalnego, sprzyjającego podejmowaniu korzystnych demograficznie decyzji dla rozwoju dużej rodziny.

W 2021 r. wydano 23 karty dla 6 rodzin oraz zaktualizowano 19 kart i wydano 1 duplikat. Od początku realizacji programu WKDR wydano 18 322 kart dla 3 487 rodzin, zaktualizowano 2 842 karty.

Projekt pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”

Województwo Lubelskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie jako Lider, w partnerstwie z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Misericordia, Województwem Podkarpackim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie i Stowarzyszeniem "Radość" w Dębicy oraz Województwem Świętokrzyskim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Kielcach i Caritas Diecezji Kieleckiej realizuje ww. projekt w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu jest opracowanie modelowego rozwiązania/standardu z zakresu deinstytucjonalizacji, skierowanego do osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym i dotyczącego różnych form usług świadczonych w społeczności lokalnej. Opracowany standard aktualnie jest pilotażowo wdrażany na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego, zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej, na terenie których występują zdiagnozowane potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym w formie mieszkalnictwa wspomaganego.

Podstawą prawną realizowanego zadania jest:

- Umowa o partnerstwie na rzecz realizacji projektu „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu

psychiatrycznym” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Działanie 2.8 „Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.”; zawarta w dniu 16 listopada 2017 r.

- Umowa o dofinansowanie projektu numer POWR.02.08.00-00-0021/17-00 zawarta w dniu 29 grudnia 2017 r.
- Uchwała nr 396/8319/2018 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 6 lutego 2018 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji przedmiotowego projektu.

Grupę docelową stanowi 5 gminnych jednostek samorządu terytorialnego (3 gminy na terenie województwa lubelskiego, 1 gmina na terenie województwa świętokrzyskiego i 1 gmina na terenie województwa podkarpackiego – Gmina Żyraków), zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej. Wsparcie zostało skierowane do gmin, gdzie zdiagnozowano potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnym pobycie w szpitalu psychiatrycznym. Uczestnikami projektu są osoby, które zwłaszcza w pierwszym okresie po opuszczeniu szpitala potrzebują pomocy i wsparcia, aby powrócić do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. W ramach projektu łącznie realizowane są następujące zadania:

Zadanie 1. Opracowanie standardu w zakresie deinstytucjonalizacji dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym.

Zadanie zostało zrealizowane w 2018 r. W wyniku jego realizacji powstał standard w zakresie deinstytucjonalizacji dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym.

Zadanie 2. Wdrożenie opracowanego standardu na rzecz deinstytucjonalizacji usług na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach zadania od czerwca 2018 r. w Straszęcinie (gmina Żyraków) funkcjonuje mieszkanie wspomagane, w którym wdrażany jest opracowany standard. W mieszkaniu przebywa 5 osób. Każda z nich przeszła kurs usamodzielniający (kurs kulinarny, umiejętności życia codziennego, pierwszej pomocy, bhp, itp. – w zależności od indywidualnych potrzeb uczestników). Uczestnicy projektu są objęci opieką psychiatryczną i psychologiczną oraz korzystają z terapii zajęciowej, jednak na co dzień funkcjonują samodzielnie (w mieszkaniu nie mieszka żaden opiekun), co stanowi innowacyjne rozwiązanie w skali Polski i wyznacza nowe trendy w procesie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności. Wszyscy mieszkańcy posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, a każdy z nich posiada zatrudnienie. W 2021 r. odbywały się cykliczne spotkania ze specjalistą ds. merytorycznych projektu ze Stowarzyszenia „Radość” w Dębicy, podczas których omawiano na bieżąco pojawiające się trudności, rozwiązywano bieżące problemy i omawiano aktualną sytuację mieszkańców.

W okresie trwania pandemii pojawiało się czasowe pogorszenie stanu emocjonalnego niektórych mieszkańców, co skutkowało koniecznością dostosowania udzielanego wsparcia i opieki oraz kontynuowaniem leczenia specjalistycznego. Osoby zatrudnione w mieszkaniu wspomaganim brały udział w superwizjach, które służyły doskonaleniu warsztatu zawodowego. Na spotkaniach Zespołów Monitorujących, ustalano harmonogram prac w projekcie oraz planowano wydłużenie realizacji projektu, dokonano podziału obowiązków pomiędzy partnerów projektu w ramach realizacji zadań w III kamieniu milowym. Pisemnie udzielono uwag sprawie rekomendacji do Standardu Mieszkalnictwa Wspomaganego i przesłano je Liderowi projektu. Na bieżąco prowadzono monitoring wdrażania standardu i promowano projekt w środowisku lokalnym.

Specjalista ds. merytorycznych projektu brał udział w konferencjach, webinarach, spotkaniach w środowisku lokalnym gdzie była możliwość promocji i przedstawienia realizowanego projektu (m.in. spotkanie ze studentami Uniwersytetu Rzeszowskiego i przedstawienie projektu pt. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”; udział w III Kongresie Zdrowia Psychicznego „Od instytucji do środowiska – dostępność i szacunek”, udziału w III Mazowieckim Forum Samopomocy Osób z Doświadczeniem Kryzysu Psychicznego).

Zadanie 3. Opracowanie rekomendacji i przeprowadzenie działań edukacyjno- szkoleniowych dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i NGO w zakresie stosowania opracowanego standardu w obszarze usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób o specyficznych potrzebach. Zadanie trzecie będzie realizowane zgodnie z harmonogramem w roku 2022.

W związku ze stanem pandemii obowiązującym na terenie Polski, z powstałych oszczędności zostało utworzone nowe zadanie 4 - Działania zmierzające do ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19. Zadanie zostało zrealizowane w 2020 r.

W związku z powstałymi we wniosku oszczędnościami i potrzebami uczestników przedłużono realizację projektu do 31 sierpnia 2022 r.

Projekt pn. „Liderzy kooperacji”

Jest to projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

Projekt realizowany jest przez Lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz Partnerów projektu: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Podstawa prawna: umowa o dofinansowanie projektu nr POWR.02.05.00-00-0208/17-00.

Budżet projektu na rok 2021 wynosił 3 589 061,00 zł (wydatki finansowane ze: środków pochodzących z budżetu UE – 3 024 859,00zł, dotacji celowej z budżetu państwa – 564 202,00 zł), z czego wykonano 2 678 256,71 zł. Zgodnie z podpisaną umową realizacji projektu na wydatki związane z kosztami pośrednimi przysługuje ryczałt w wysokości 10% kosztów bezpośrednich projektu. W ramach kosztów pośrednich zatrudnione zostały osoby pełniące funkcje: kierownik projektu/koordynator regionalny-1 etat, specjalista ds. finansowych- 1 etat. Poniesione zostały również koszty usługi delegacji dla zespołu projektowego oraz odpisu na ZFŚS.

Celem głównym projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich, popularyzacja deinstytucjonalizacji (DI) oraz Centrów Usług Społecznych (CUS) na obszarze makroregionu I, tj. woj: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego w okresie od 01.04.2018 r. do 30.11.2022 r., oraz wsparcie instytucji w przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się choroby COVID-19, zabezpieczenie Instytucji przed nawrotem epidemii, a także rehabilitacja mieszkańców DPS oraz kadry pomocy i integracji społecznej po przebyciu COVID-19.

Grupę docelową projektu stanowią podmioty pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pieczy zastępczej, systemu oświaty na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim oraz inne podmioty polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, oraz przedstawiciele instytucji pomocy społecznej i integracji społecznej na terenach woj. lubelskiego (WL), mazowieckiego (WM), podkarpackiego (WP), podlaskiego (WPL) i świętokrzyskiego (WŚ), a także mieszkańcy DPS i kadra pomocy i integracji społecznej po przebyciu COVID-19.

W 2021 r., w ramach projektu kontynuowano zadanie 3, tj. III KAMIEŃ MIŁOWY: PODSUMOWANIE TESTÓW oraz rozpoczęto realizację zadania 4 tj. IV KAMIEŃ MIŁOWY: DZIAŁANIA EDUKACYJNE W STOSOWANIU REZULTATÓW PROJEKTU NA TERENIE KRAJU ORAZ DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPULARYZACJI CUS I UPOWSZECHNIANIA DI.

W ramach III Kamienia Milowego nastąpiło podsumowanie etapu testowania modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa w gminach wiejskich. W wyniku podjętych działań opracowano rekomendacje do pracy modelem. W dalszym etapie zebrano modele kooperacji z gmin miejsko-wiejskich oraz w gmin miejskich powyżej 20 tys. mieszkańców, wypracowane przez pozostałe Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej z całej Polski w ramach bliźniaczych projektów kooperacyjnych. Następnie wydano „Księgę rekomendacyjną”, w nakładzie 3800 sztuk, zawierającą opisy 3 modeli kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy

i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa: w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz w gminach miejskich powyżej 20 tys. mieszkańców.

Od kwietnia 2021 r. w ramach IV Kamienia Milowego Projektu pn. „DZIAŁANIA EDUKACYJNE W STOSOWANIU REZULTATÓW PROJEKTU NA TERENIE KRAJU” koncentrowano się nad działaniami upowszechniającymi pracę 3 Modelami kooperacji. Na przełomie maja i czerwca odbyły się 2 jednodniowe spotkania seminaryjno-webinarowe dla podmiotów sektorowych, szkolenia kompetencyjne dla pracowników ROPS, doradców i ekspertów, 3-dniowe szkolenia seminaryjno-webinarowe dla PCPR oraz konferencja edukacyjna dla przedstawicieli JST i pracowników socjalnych. Uczestnikom szkoleń wręczono certyfikaty Lidera kooperacji. Na bieżąco realizowano proces upowszechniania książki rekomendacyjnej, która dotarła do wszystkich zaplanowanych podmiotów w województwie podkarpackim. Stworzono ogólnodostępną podstronę internetową zawierającą treści informacyjno-edukacyjne w zakresie wypracowanej Kooperacji. Osiągnięto wszelkie założone wskaźniki produktu i rezultatu.

W 2021 r. dokonano zmian wniosku o dofinansowanie projektu mających na celu wprowadzenie dodatkowych działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania Centrów Usług Społecznych, rozpowszechnienia idei deinstytucjonalizacji i wydłużenie zadań związanych z działaniami dodatkowymi w walce z koronawirusem. W wyniku dokonanych zmian wydłużono projekt do końca 30.11.2022 r., zaplanowano:

- szkolenia warsztatowe/webinaria upowszechniające tworzenie CUS oraz proces DI,
- szkolenia dla JST w obszarze DI,
- szkolenia kompetencyjne dotyczące tworzenia CUS (szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych, szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych oraz szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej),
- usługi doradcze,
- działania upowszechniająco-informacyjne,
- turnusy usprawniające dla mieszkańców DPS i kadry pomocy i integracji społecznej po przebytych Covid-19 z terenu województwa podkarpackiego.

Do końca roku 2021 udało się przeprowadzić kluczowe postępowania niezbędne do realizacji nowych działań tj. zatrudnienie eksperta makroregionalnego, 3 doradców i konsultanta prawnego oraz postępowanie na wykonanie materiałów pomocniczych dla uczestników szkoleń zaplanowanych w 2022 roku.

Ponadto uczestniczono w kluczowych spotkaniach stacjonarnych i zdalnych, regularnie organizowano spotkania online z partnerami projektowymi, w czasie których ustalano szczegółowy harmonogram prac w projekcie, podsumowano osiągnięte wskaźniki, pracowano nad zmianami w projekcie oraz rozwiązywano pojawiające się problemy.

Projekt: „Kompetencje plus”

Projekt jest realizowany w ramach Działania 2.5 „Skuteczna pomoc społeczna” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Projekt jest realizowany przez Lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz Partnera projektu Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach. Okres realizacji projektu to 01.01.2020 roku do 31.01.2022 roku. Wartość projektu wynosi 1 018 194,17 zł ogółem, w tym wkład własny w wysokości 3 % wartości projektu 30 545,83 zł wnoszony proporcjonalnie przez Lidera i Partnera Projektu.

Podstawą prawną projektu jest umowa o dofinansowanie nr POWR.02.05.00-00-0361/19 oraz Uchwała Nr 107/2572/2019 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji przedmiotowego projektu.

W ramach projektu realizowane są 3 zadania:

- Zadanie 1. Organizacja szkoleń na terenie woj. podkarpackiego i lubelskiego.
- Zadanie 2. Organizacja szkoleń na terenie woj. świętokrzyskiego i lubelskiego.

- Zadanie 3. Zakup środków ochrony osobistej dla OPS, PCPR i ROPS w woj. podkarpackim.

Lider i Partner projektu prowadzą szkolenia na terenie województwa, w którym działają, tj. ROPS w Rzeszowie na terenie województwa podkarpackiego, a ROPS w Kielcach na terenie województwa świętokrzyskiego. Aby nie dublować działań na terenie województwa lubelskiego, Lider i Partner dokonali podziału obszaru, na którym działają, tj. ROPS w Rzeszowie realizuje działania projektowe na obszarze powiatu opolskiego, świdnickiego, chełmskiego, m. Chełm, krasnostawskiego, kraśnickiego, hrubieszowskiego, zamojskiego, m. Zamość, janowskiego, tomaszowskiego i biłgorajskiego. ROPS W Kielcach realizuje działania projektowe na obszarze powiatu bielskiego, m. Biała Podlaska, łukowskiego, radzyńskiego, parczewskiego, ryckiego, włodawskiego, lubartowskiego, puławskiego, lubelskiego, m. Lublin, łęczyńskiego.

W ramach Zadania 1: Organizacja szkoleń na terenie woj. podkarpackiego i lubelskiego

W ramach tego zadania przeprowadzono postępowania i wyłoniono wykonawców usług trenerskich. Potrzeba usług trenerskich była spowodowana przedłużeniem realizacji projektu początkowo do 31 października 2021 r., a następnie do 31 stycznia 2022 r. Biorąc pod uwagę zaistniałą sytuację epidemiczną, która skomplikowała zakres oraz terminy określone w umowach na świadczenie usług hotelarskich, restauracyjnych, noclegowych oraz najmu sal, dokonano modyfikacji zapisów umów dotyczących powyższych usług, tym samym przedłużając ich realizację do 31 października 2021 r. W ramach projektu prowadzono systematycznie diagnozę potrzeb szkoleniowych, poszerzając katalog oferowanych tematów szkoleń. Rekrutacja na szkolenia była realizowana w trybie ciągłym. Z powodu ograniczeń sanitarnych spowodowanych pandemią wirusa SARS-CoV-2 wszystkie szkolenia od stycznia do maja 2021 r. oraz od listopada do grudnia 2021 r. zostały przeprowadzone w formie zdalnej. Natomiast od czerwca do października 2021 r. szkolenia zostały przeprowadzone w formie stacjonarnej. Na terenie województwa podkarpackiego i lubelskiego zrealizowano łącznie:

- w styczniu 2021 r. – 2 szkolenia jednodniowe,
- w lutym 2021 r. – 4 szkolenia jednodniowe i 1 szkolenie dwudniowe,
- w marcu 2021 r. – 5 szkoleń jednodniowych i 1 szkolenie dwudniowe,
- w kwietniu 2021 r. – 2 szkolenia jednodniowe i 1 szkolenie dwudniowe,
- w maju 2021 r. – 3 szkolenia dwudniowe,
- w czerwcu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe i 1 szkolenie dwudniowe,
- w lipcu 2021 r. – 4 szkolenia jednodniowe i 4 szkolenia dwudniowe,
- w sierpniu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe,
- we wrześniu 2021 r. – 5 szkolenia jednodniowe i 4 szkoleń dwudniowych,
- w październiku 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe,
- w listopadzie 2021 r. – 2 szkolenia jednodniowe i 2 szkolenia dwudniowe,
- w grudniu 2021 r. – 5 szkoleń jednodniowych i 2 szkolenia dwudniowe.

W ramach Zadania 2: Organizacja szkoleń na terenie woj. świętokrzyskiego i lubelskiego

W ramach tego zadania Partner projektu prowadził analogiczne działania jak Lider, tj. przeprowadził postępowania i wyłonił wykonawców na druk i dostawę materiałów szkoleniowych oraz usługi trenerskiej. ROPS w Kielcach realizował szkolenia stacjonarne w okresie od kwietnia do września 2021, natomiast od stycznia 2021 roku do końca marca 2021 i od października 2021 do grudnia 2021 r. prowadzone były szkolenia w formie zdalnej. W oparciu o ciągłą diagnozę potrzeb realizowano szkolenia na terenie województwa świętokrzyskiego i lubelskiego:

- w styczniu 2021 r. – 3 szkolenia jednodniowe,
- w lutym 2021 r. – 4 szkolenia jednodniowe,
- w marcu 2021 r. – 6 szkoleń jednodniowych,
- w kwietniu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe,
- w maju 2021 r. – 3 szkolenia dwudniowe,
- w czerwcu 2021 r. – 1 szkolenie jednodniowe i 5 szkoleń dwudniowych,
- w sierpniu 2021 r. – 1 szkolenie dwudniowe,
- we wrześniu 2021 r. – 5 szkoleń dwudniowych,

- w październiku 2021 r. – 4 szkolenie dwudniowe,
- w listopadzie 2021 r. – 1 szkolenie dwudniowe,
- w grudniu 2021 r. – 5 szkoleń dwudniowych.

W projekcie w 2021 r. zorganizowano łącznie w ramach 1 i 2 zadania 90 szkoleń oraz przeszkolono 1 117 osób. W ramach projektu uczestnicy mieli do wyboru 19 tematów szkoleniowych. Największym zainteresowaniem cieszyły się następujące szkolenia:

- „Ustawa o pomocy społecznej – zmiany prawne”,
- „Zmiany przepisów dotyczące DPS ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych”,
- „Zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom socjalnym w trakcie wykonywania czynności zawodowych”,
- „Realizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Aspekty prawne”,
- „Zmiany w zakresie dostosowywania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów RODO”.

W ramach Zadania 3: Zakup środków ochrony osobistej dla OPS, PCPR i ROPS w woj. podkarpackim i świętokrzyskim. ROPS Rzeszów realizację zadanie nr 3 zakończył w 2020 roku. Natomiast ROPS Kielce w wyniku przeprowadzonych postępowań przekazał sprzęty i środki ochrony osobistej 13 powiatom i miastu Kielce z przeznaczeniem dla 13 Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Sprzęt i środki ochrony osobistej:

- generator ozonu - 11szt.,
- termometr bezdotykowy -22 szt.,
- termometr ścienny -24 szt.,
- stacja do dezynfekcji rąk- 26 szt.,
- lampa UV-C - 3 szt.,
- maska chirurgiczna – 276 200 szt.,
- półmaska - 139 szt.,
- rękawice nitrylowe - 165 200 szt.

Kwota wydatków poniesionych w 2021 r.: 590 850,31 zł, w tym: ze środków unijnych: 506 293,19 zł, ze środków z dotacji celowej: 78 186,73 zł, z budżetu Województwa Podkarpackiego: 6 370,39 zł.

Projekt pn. BRESE (Border Regions in Europe for Social Entrepreneurship)

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 sierpnia 2019 r. do 31 stycznia 2023 r. w ramach międzynarodowego programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PGI05876. Liderem projektu jest Euroregion Rhine-Waal z Niemiec wraz z 7 partnerami. Budżet projektu wynosi 1 214 160,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. : 174 300,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 29 000,00 euro).

Projekt BRESE ma na celu dekonstrukcję barier, podnoszenie świadomości oraz ocenę ram polityki i programów wspierania biznesu dla przedsiębiorstw społecznych poprzez porównanie i ulepszenie istniejących instrumentów polityki w różnych europejskich regionach przygranicznych. Grupę docelową stanowią przedsiębiorstwa społeczne i całe otoczenie/instytucje wspierające przedsiębiorczość społeczną.

Formy wsparcia w projekcie obejmują:

- ulepszenie istniejących instrumentów politycznych i systemów wsparcia w odniesieniu do przedsiębiorstw społecznych,
- opracowanie planu działania dla każdego regionu, zawierający zalecenia dla decydentów regionalnych na temat tego, w jaki sposób można zwiększyć skuteczność regionalnych instrumentów finansowania, aby wspierać przedsiębiorstwa społeczne w sposób bardziej adekwatny i zrównoważony.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

KULTURA ORAZ OCHRONA ZABYTKÓW I OPIEKA NAD ZABYTKAMI

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030</i>
1.	Prowadzenie instytucji kultury	Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, Rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących kulturę i dziedzictwo regionu	Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, Rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na rzecz pielęgnowania tożsamości i kultury pamięci oraz budowa marek wydarzeń kulturalnych	Wzmacnianie współpracy i partnerstwa na rzecz wykorzystania regionalnych zasobów dziedzictwa i kultury współczesnej jako potencjału rozwojowego	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Realizacja projektów kulturowych o randze ponadregionalnej i międzynarodowej	Wzmacnianie współpracy i partnerstwa na rzecz wykorzystania regionalnych zasobów dziedzictwa i kultury współczesnej jako potencjału rozwojowego	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Rozwój infrastruktury w zakresie działalności kulturalnej oraz ochrony i upowszechnienia dziedzictwa kulturowego	Infrastruktura kultury i zwiększenie atrakcyjności dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Zapewnienie środków instytucjom kultury na realizację zadań	Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, Rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Sprawowanie mecenatu nad działalnością kulturalną poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury i udzielanie dotacji w wyniku rozstrzygnięcia konkursów	Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Przyznawanie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej,	Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, rozwijania form działalności	Kapitał ludzki i społeczny

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030
	upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów twórczych	kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych	
9.	Udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	Infrastruktura kultury i zwiększenie atrakcyjności dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
10.	Nadzór nad opracowywaniem i realizacją planów ochrony dóbr kultury w okresie klęsk żywiołowych, zagrożenia i wojny przez instytucje kultury	Infrastruktura kultury i zwiększenie atrakcyjności dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny

Ad. 1. Prowadzenie instytucji kultury

Instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez organizatora. Dla każdej instytucji prowadzi się przy rejestrze również akta rejestrowe obejmujące dokumenty stanowiące podstawę wpisu instytucji kultury do rejestru oraz dokumenty dotyczące postępowania rejestrowego.

Województwo Podkarpackie jest organizatorem 16 instytucji kultury. Rejestr prowadzony przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego obejmuje trzynaście z nich:

- 1) Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie;
- 2) Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu;
- 3) Centrum Kulturalne w Przemyślu;
- 4) Muzeum Podkarpackie w Krośnie;
- 5) Muzeum Okręgowe w Rzeszowie;
- 6) Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie;
- 7) Filharmonia Podkarpacka im. Artura Malawskiego w Rzeszowie;
- 8) Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej;
- 9) Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie;
- 10) Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu;
- 11) Arboretum i Zakład Fizjografii w Boleszycach;
- 12) Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku;
- 13) Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu.

Księgi rejestrowe dla Muzeum-Zamek w Łańcucie oraz Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Ulmów w Markowej prowadzi Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, natomiast księgi rejestrowe dla Muzeum Historycznego w Sanoku prowadzi Powiat Sanocki. Rejestr prowadzony jest na podstawie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189).

Nadzór nad wojewódzkimi instytucjami kultury prowadzony był w 2021 r. w oparciu o uchwałę Nr 494/10434/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie zmian zasad sprawowania nadzoru nad instytucjami kultury, których Organizatorem jest Województwo Podkarpackie zmienioną Uchwałą Nr 8/194/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 14 grudnia 2018 r. oraz Uchwałą Nr 267/5292/21 Zarządu Województwa

Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 6 kwietnia 2021 r. W dniu 24 sierpnia 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie przyjął nową Uchwałę Nr 307/6102/21 w sprawie zmian zasad sprawowania nadzoru nad instytucjami kultury, których organizatorem jest Województwa Podkarpackie. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia jednakże w zakresie dokumentacji dotyczącej roku budżetowego 2021 obowiązywały przepisy ww. uchwał.

Podmiotami zaangażowanymi w realizację zadania są: Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego, samorządowe instytucje kultury i w razie potrzeby biegły/ekspert, jeżeli w toku kontroli konieczne jest przeprowadzenie specjalistycznych badań lub zbadanie określonych zagadnień wymagających szczególnych umiejętności oraz specjalistycznej wiedzy. Kontrole mają na celu wykrycie i niwelowanie powstałych uchybień w funkcjonowaniu jednostki.

W 2021 r. Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego przeprowadził 8 kontroli w samorządowych instytucjach kultury:

1. Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie – Funkcjonowanie Rady Artystyczno-Programowej w 2019 i 2020 roku w Teatrze im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie;
2. Centrum Kulturalne w Przemyślu – Tworzenie baz danych oraz ich przetwarzanie w celu diagnozowania i prognozowania potrzeb kulturalnych w latach 2019 i 2020 w Centrum Kulturalnym w Przemyślu;
3. Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu – Udostępnianie zbiorów i parku zabytkowego dla celów edukacyjnych i naukowych w 2019 i 2020 roku w Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu;
4. Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu – Funkcjonowanie Kolegium Doradczego w latach 2019-2020 w Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu;
5. Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku – Realizacja zadań w zakresie funkcjonowania Rady Muzeum w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku;
6. Muzeum Okręgowe w Rzeszowie – Zasady i tryb wydawania wewnętrznych aktów normatywnych w 2020 roku w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie;
7. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie – Funkcjonowanie organu opiniodawczo-doradczego pn. Kolegium Biblioteki w latach 2019-2020 w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rzeszowie;
8. Wojewódzki Dom Kultury – Praca Naukowej rady Programowej, organu doradczego w sprawach związanych z działalnością Podkarpackiego Centrum Nauki oraz Społecznej Rady Programowej, organu doradczego w pozostałych sprawach Wojewódzkiego Domu Kultury w latach 2019-2020.

Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w 2021 r. dokonywał analizy planów finansowych oraz ich zmian pod kątem zgodności z obowiązującym stanem prawnym. Analizowano kwartalne sprawozdania z wykonania planów finansowych 16 wojewódzkich instytucji kultury oraz przygotowano dla Sejmiku Województwa uchwały przedstawiające sprawozdania za IV kwartał 2020 r. oraz za I półrocze 2021 r. Dokonano analizy rocznych sprawozdań finansowych za rok 2020 wojewódzkich instytucji kultury i przygotowano uchwały zatwierdzające sprawozdania 13 instytucji wpisanych do Rejestru Instytucji Kultury Województwa Podkarpackiego.

Samorząd Województwa Podkarpackiego udziela wsparcia dla wojewódzkich instytucji kultury w zakresie zabezpieczenia w budżecie województwa środków na realizację zadań inwestycyjnych jednorocznych i wieloletnich, a także zadań remontowych. Dotyczy to zarówno zadań realizowanych ze środków krajowych, jak i zapewnienia wkładu własnego na realizację zadań finansowanych z programów operacyjnych Unii Europejskiej i innych. Udzielone środki z dotacji celowych na te zadania są przekazywane na podstawie zawartych umów dotacyjnych, a następnie podlegają szczegółowemu rozliczeniu po zakończeniu realizacji.

W 2021 r. zabezpieczono dotacje z budżetu województwa na wkład własny oraz na realizację m.in. następujących przedsięwzięć:

- Teatr im. Wandy Siemaszkowej: Międzynarodowy Festiwal Sztuk TRANS/MISJE – TRÓJMORZE – 650 000,00 zł,
- Teatr im. Wandy Siemaszkowej: 07. Festiwal Nowego Teatru – 59. Rzeszowskie Spotkania Teatralne – 250 000,00 zł,

- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie: Scena Wędrowna Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie – 150 000,00 zł,
- Teatr im. W. Siemaszkowej: wkład własny do programu pn. „Przestrzeń Sztuki” – 100 000,00 zł,
- Filharmonia Podkarpacka im. A. Malawskiego w Rzeszowie: Muzyczny Festiwal w Łańcucie – 500 000,00 zł,
- Filharmonia Podkarpacka im. A. Malawskiego w Rzeszowie: cykl koncertów „Przestrzeń otwarta dla muzyki” – 150 000,00 zł,
- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie: współorganizacja Festiwalu Psalmów Dawidowych „Honorując Sprawiedliwych i Ocalonych” – 200 000,00 zł,
- „Utworzenie podkarpackiego centrum nauki” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 – 7 356 743,00 zł,
- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie: „Podkarpacki Regionalny Fundusz Filmowy – Wsparcie Produkcji Filmowej” – 830 800,00 zł,
- Centrum Kulturalne w Przemyślu: realizacja projektów popularyzujących i interpretujących dziedzictwo regionalne Podkarpacia i Kresów Dawnej Rzeczypospolite – 160 000,00 zł,
- Centrum Kulturalne w Przemyślu: wkład własny do zadania pn. Bardzo Młoda Kultura dla Centrum Kulturalnego w Przemyślu – 198 158,00 zł,
- Arboretum i Zakład fizjografii w Bolestraszczykach: Modernizacja szklarni – 372 000,00 zł,
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka publiczna w Rzeszowie: wkład własny do zadania pn. „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych” – 100 000,00 zł,
- Muzeum Okręgowe w Rzeszowie: Remont skrzydła zachodniego i południowego budynku Muzeum przy ul. 3 Maja 19. Etap I – 400 000,00 zł,
- Muzeum - Zamek w Łańcucie: wkład własny do zadania pn. Prace remontowo-konserwatorskie przy budynku Oficyny w Zespole Zamkowym w Łańcucie – 451 796,00 zł,
- Muzeum - Zamek w Łańcucie: Prace remontowe, konserwatorskie i budowlane Oranżerii oraz Ujeżdżalni w ramach przedsięwzięcia „Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego dawnej Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo-konserwatorskie oraz wykreowanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w budynku Zamku oraz zabytkowym Parku Muzeum – Zamku w Łańcucie OR-KA II, III, IV, VII – 1 642 959,00 zł,
- Muzeum Podkarpackie w Krośnie: Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej – 1 307 162,00 zł,
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej: Budowa założenia plebańskiego: zestawienie do stanu surowego budynków: stajni z Bud Łańcuckich, domu parafialnego z Książnic, plebanii z Ostrów Tuszowskich oraz zagospodarowanie terenu – 1 012 000,00 zł,
- Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu: Adaptacja piwnicy Dworku Marii Konopnickiej na cele gastronomiczne i kulturalno-edukacyjne – 390 000,00 zł.

Ad. 2. Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących kulturę i dziedzictwo regionu

„Przestrzeń Dziedzictwa” – tematyczne murale na terenie województwa

Zadanie „Przestrzeń Dziedzictwa” polega na tworzeniu na terenie województwa podkarpackiego murali tematycznych dedykowanych kulturze i dziedzictwu narodowemu. Jego celem jest popularyzacja zjawisk, wydarzeń, postaci istotnych dla kultury i dziedzictwa narodowego województwa, przy jednoczesnej dbałości o przestrzeń i estetykę podkarpackich miast. Wybór wartościowych tematów murali oraz wybitnych artystów-muralistów sprawiają, że projekt charakteryzuje się dużym potencjałem kulturotwórczym i promocyjnym. Realizacja przedsięwzięcia pozwala także na sieciowanie działań różnych podmiotów w ramach celów społecznych związanych z kulturą i dziedzictwem.

Podstawą realizacji zadania w 2021 r. była Uchwała Nr 271/5388/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 20 kwietnia 2021 r. w sprawie realizacji projektu samorządu województwa „Przestrzeń Dziedzictwa”. W ubiegłym roku projekt realizowano w dwóch lokalizacjach:

- w Lubaczowie przy ul. Kościuszki 18 – w partnerstwie z Miejską Biblioteką Publiczną im. Władysława Broniewskiego w Lubaczowie, Muzeum Kresów w Lubaczowie i Gminą Lubaczów,

- w Dubiecku przy ul. Przemyskiej 10b – w partnerstwie z Miastem i Gminą Dubiecko, Gminną Biblioteką Publiczną w Dubiecku i Gminnym Ośrodkiem Kultury w Dubiecku.

Mural lubaczowski upamiętnił historię 39. Pułku Piechoty Strzelców Lwowskich, a przede wszystkim wydarzenie składania przysięgi przez żołnierzy 39. pp. na rynku w Lubaczowie. Jego autorem jest Rafał Roskowiński – uznawany za prekursora muralu artystycznego w Polsce. Odsłonięcie muralu miało miejsce 25 lipca 2021 r. Partnerzy projektu przygotowali wydarzenia towarzyszące, których celem była popularyzacja tematyki mural i oddanie hołdu lokalnym bohaterom – m.in. sesję popularnonaukową, wystawę, konkurs, projekcję filmu oraz koncert. Natomiast bohaterem muralu w Dubiecku jest postać Szymona Mohorta z poematu Wincentego Pola „Mohort” – rycerza, który z Dubiecka wyruszył na kresową wyprawę. Inspiracją dla autora muralu Piotra Chrzanowskiego były ilustracje do „Mohorta” wykonane przez Juliusza Kossaka. Odsłonięcie muralu nastąpiło 16 lipca 2021 r. W obu uroczystościach łącznie wzięło udział ponad 150 osób.

Na ścianach, na których powstały murale, zostały zamontowane tablice informacyjne, natomiast w pobliżu murali stanęły duże tablice edukacyjne poświęcone bohaterom murali. Proces powstawania murali oraz uroczystości związane z odsłonięciem murali zostały zarejestrowane – wideo umieszczono na portalu społecznościowym Województwa Podkarpackiego. Łączny koszt zadania wyniósł 32 915,10 zł.

„Niematerialne Podkarpackie”

W 2021 r. rozpoczęto realizację zadania „Niematerialne Podkarpackie”, które służyć ma identyfikacji, ochronie i promocji niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu. Rozpoznanie przejawów dziedzictwa niematerialnego to zadanie stanowiące punkt wyjścia do kolejnych działań dotyczących żywej kultury. W szczególności chodzi o wykorzystanie istniejącej wiedzy, wzbogacenie jej, a przede wszystkim dostosowanie do wymogów ministerstwa dotyczących wpisów przejawów dziedzictwa niematerialnego na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Lista ma charakter wyłącznie informacyjny i zawiera opis zamieszczonych na niej zjawisk, ich rys historyczny, informacje o miejscu występowania, znaczeniu dla praktykujących je społeczności, a także materiały fotograficzne. Zastosowanie ministerialnych standardów opisu żywych tradycji ułatwi w przyszłości inicjowanie wpisu poszczególnych praktyk na krajową listę. Poza tym usystematyzowane informacje zostaną wykorzystane do prowadzenia działań popularyzacyjnych.

W pierwszym roku (2021 r.) przeprowadzono dwa pilotażowe działania. W ramach pierwszego eksperci opisali 5 elementów dziedzictwa niematerialnego (zwyczaje i umiejętności odnoszące się do tegoż dziedzictwa). Tym samym pozyskano szczegółowy materiał dokumentujący następujące czynności z zakresu dziedzictwa niematerialnego: wykonywanie drewnianych zabawek ludowych z rejonu Brzozy Stadnickiej, malowanie pisanek szpilką i lejkiem, wykonywanie bram weselnych w Rakszawie i Zalesiu, wyplatanie naczyń z korzenia sosny oraz hafciarstwo wsi lasowskich. W drugim działaniu mistrz garncarski przeprowadził warsztaty garncarskie w formule mistrz-uczeń, wyposażając potencjalnego swojego następcę w wiedzę i umiejętności pozwalające na wykonanie przedmiotów garncarskich. Zrealizowano również film oraz dokumentację fotograficzną warsztatów w celu promocji idei warsztatów w formule mistrz-uczeń. Łączny koszt zadania wyniósł 11 000,00 zł.

Opracowanie „Programu wsparcia i promocji kultury lasowiackiej przez Samorząd Województwa Podkarpackiego na lata 2022-2027”

Zadanie zostało zrealizowane w dniach od 23 sierpnia do 15 grudnia 2021 r. przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.37.2021.BR z dnia 14 października 2021 r. zmienioną aneksem nr 1 z dnia 3 grudnia 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego przeznaczono na jego realizację kwotę 65 000,00 zł. W ramach zadania opracowany został dokument pn. Program wsparcia i promocji kultury lasowiackiej przez samorząd Województwa Podkarpackiego w latach 2022-2027 liczący 256 stron A4 oraz dwa załączniki: Praktykowanie dziedzictwa lasowiackiego. Wybrane przykłady liczący 43 strony A4 oraz Wzornik lasowiacki liczący 29 stron A4. Do pracy nad programem zaangażowany został dziewięcioosobowy zespół projektowy złożony m.in. z etnografa, kulturoznawcy, doktora nauk socjologicznych, specjalisty w zakresie zarządzania kulturą. W treści Programu zawarta została część odnosząca się do kultury ludowej Lasowiaków w ujęciu historycznym

oraz część diagnozująca stan obecny, opracowane m.in. na podstawie przeprowadzonych badań ilościowych online, przeprowadzonych sześciu spotkań focusowych w wybranych ośrodkach w terenie, relacji z udziału w wybranych wydarzeniach w województwie podkarpackim, wywiadów indywidualnych, kwerendy i analizy źródeł i literatury. Na podstawie wyników badań wskazane zostały proponowane obszary, formy wsparcia i działania na rzecz dziedzictwa i kultury lasowiackiej w latach 2022-2027. Określone zostały cele strategiczne, najważniejsze proponowane działania oraz środki organizacyjne i finansowe potrzebne do ich realizacji. Dzięki wdrożeniu Programu możliwe będzie przeprowadzenie przez Województwo Podkarpackie szerokich działań na rzecz popularyzacji kultury i dziedzictwa kulturowego Lasowiaków w jego ujęciu materialnym i niematerialnym, a co za tym idzie zostanie wzmocniona tożsamość regionalna na północy województwa. Stworzony Program to jednocześnie ciekawe kompendium wiedzy na temat dziedzictwa Lasowiaków, mogące służyć jako źródło zarówno dla zwykłego odbiorcy jak osób zaangażowanych w działania na rzecz kultury ludowej Lasowiaków.

Podkarpacka Kronika Filmowa

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zgodnie z umową DO-I.3040.1.6.2021.BR z dnia 24 marca 2021 r. zmienioną aneksami nr: 1 z dnia 21 lipca 2021 r., 2 z dnia 9 grudnia 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano 79 989,11 zł. Zadanie realizowane jest od 2016 r. przez Podkarpacką Komisję Filmową działającą w strukturze Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie. Powstające w ramach Podkarpackiej Kroniki Filmowej filmy stanowią zapis dziedzictwa kulturowego i społecznego regionu; upamiętniają osoby (postaci historyczne, przedstawiciele środowisk twórczych i naukowych, sportowców, społeczników oraz inne osoby utożsamiane z regionem) i grupy społeczne, ich wkład w budowanie wizerunku regionu oraz życie codzienne; przedstawiają istotne dla regionu wydarzenia, miejsca, elementy spuścizny, tradycje, inicjatywy społeczne, które są ważne dla kultury i historii regionu. W 2021 r. odbyła się VI edycja Podkarpackiej Kroniki Filmowej. Do konkursu złożono 10 wniosków z czego wyłoniono 8 projektów: „Dla miasteczka nikt nie zrobił więcej. Życie i działalność Rudolfa Menerki” (Gmina Głogów Małopolski), "Znowu są" (BM Production s.c. M.Dźwigaj, L.Ibek-Dźwigaj), "Ocalić od zapomnienia" (M2 Media Sp. z o.o.), "Ze szkolnej ławki do Auschwitz" (Apio Film Produkcja filmów i programów TV Piotr Augustynek), "Ślusarz. Historia Józefa Cisowskiego" (Muzeum Rzemiosła w Krośnie), "Zorza" (Stowarzyszenie Form Różnych), "Przed skokiem" (ZK Studio Sp. z o.o.), „Droga” (Virtualpro Łukasz Pompa). Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie jako operator programu, podpisał stosowne umowy z producentami projektów, w ramach których wydatkował łączną kwotę 85 991,30 zł (w tym 79 989,11 zł ze środków Województwa, 6 002,19 zł ze środków własnych WDK), stając się koproducentem wyłonionych produkcji. Termin rozliczenia wydatkowania wkładu koprodukcyjnego upływał 19 listopada 2021 r., natomiast termin realizacji projektów i rozliczenia końcowego nie może przekroczyć daty 15 marca 2022 r. Do końca roku 2021 zrealizowano filmy: „Znowu są”, „Ślusarz. Historia Józefa Cisowskiego”, „Przed skokiem”. Pozostałe projekty przedstawiły Raporty częściowe i są w trakcie realizacji. Dzięki uczestnictwie w programie szerokie grono instytucji oraz firm z sektora prywatnego zyskuje doświadczenie w realizacji produkcji filmowej co prowadzi do poszerzenia kompetencji i profesjonalizacji w tym obszarze. Zrealizowane projekty filmowe wzbogacają zasoby rejestrujące dziedzictwo historyczne, kulturowe i naturalne, które z powodzeniem mogą być wykorzystywane w promocji regionu oraz edukacji dzieci i młodzieży. Dzięki popularyzacji tych materiałów wśród odbiorców umacnia się tożsamość lokalną i regionalną.

Podkarpacki Regionalny Fundusz Filmowy - wsparcie produkcji filmowej

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.12.2021.BR z dnia 25 maja 2021 r., zmienioną aneksem nr 1 z dnia 2 sierpnia 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano na jego realizację kwotę 570 261,09 zł. Zadanie realizowane jest od 2017 r. przez Podkarpacką Komisję Filmową działającą w strukturze Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie. Celem funduszu jest wspieranie produkcji filmowych związanych z województwem podkarpackim, m.in. poprzez tematykę, osoby twórców (przedsiębiorców i specjalistów z branży audiowizualnej działających w regionie), a przede wszystkim

poprzez miejsce realizacji filmu. Zrealizowane filmy mają przyczynić się do kulturalnej, turystycznej i gospodarczej promocji regionu. W 2021 r. odbyła się V edycja PRFF. Do konkursu wpłynęło 12 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 3 452 820,33 zł brutto. Projekty, które zostały wyłonione i z którymi podpisano umowy koprodukcyjne, to „Drewnojady” (wnioskodawca Parallax Film), „Łuna” (wnioskodawca Amigos Media), „Śubuk” (wnioskodawca Aurum Film), „Ciepło-zimno” (wnioskodawca Metro Films), „Wróbel” (wnioskodawca Stowarzyszenie Filmowców Polskich). Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie, jako operator funduszu, podpisał stosowne umowy z producentami projektów na łączną kwotę 652 099,59 zł brutto, w tym 570 261,09 zł ze środków budżetu Województwa, stając się koproducentem wyłonionych produkcji. Ze względu na specyfikę produkcji filmowych, będących procesem wieloletnim, środki pochodzące z PRFF zostaną rozliczone po zakończeniu ww. produkcji. Planowany termin rozliczenia końcowego umów z V edycji Podkarpackiego Regionalnego Funduszu Filmowego przypada na 2024 r.

„Las w życiu i kulturze mieszkańców Rzeszowszczyzny”

Realizacja na podstawie Uchwały Nr XXXI/517/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r. W dniu 30 czerwca 2021 r. podpisano Umowę nr DO-I.3040.2.14.2021.RK pomiędzy Województwem Podkarpackim a Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Zadanie ma charakter trzyletni 2021 – 2023. Całkowity koszt realizacji zadania w 2021 r. wyniósł 37 770,00 zł. Realizacja zadania była finansowana z 3 źródeł: dofinansowanie w ramach Programu „Kultura ludowa i tradycyjna”, ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego: 18 500,00 zł; dofinansowanie w ramach dotacji celowej na realizację zadania, przyznanej przez Województwo Podkarpackie: 17 000,00 zł; ze środków własnych Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej: 2 270,00 zł. Celem zadania, w założeniu trzyletniego, jest zebranie kompletnych i wiarygodnych informacji dotyczących lasu, jego roli i funkcji zarówno w znaczeniu utylitarnym, jak również obrzędowo-symbolicznym dla mieszkańców Rzeszowszczyzny, ich profesjonalne uporządkowanie i zinwentaryzowanie w Archiwum Naukowym Muzeum w Kolbuszowej. W 2021 r. zrealizowano prowadzenie kwerend i jesienny sezon badań terenowych pod nadzorem konsultanta merytorycznego, film dokumentacyjny i profesjonalne fotografie, zakup materiałów do archiwizacji materiałów terenowych oraz utworzenie zakładki na stronie internetowej Muzeum Kultury Ludowej dedykowanej realizowanemu zadaniu. Badania prowadzono na terenie 10 powiatów przez 13 badaczy terenowych.

Tabela. Zestawienie materiałów z sezonu badawczego – jesień 2021

Lp.	Materiały	Rodzaj materiałów	Ilość sztuk	Numer ewidencyjny Archiwum Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej
1.	Wywiady terenowe	nagrania foniczne	40	MKL-NC: 717-729
2.	Wywiady terenowe – opracowania	dokument	40 (ok. 400 stron)	MKL-AE: 815-827
3.	Fotografie z badań terenowych	pliki cyfrowe oraz skany	855	MKL-NC: 730-742
4.	Fotografie profesjonalne	pliki cyfrowe	25	MKL-NC 743A
5.	Film dokumentujący przebieg badań w I sezonie	nagranie audiowizualne, dokumentacyjne	1 (18 min.)	MKL-NC 743B
6.	Opinia konsultanta merytorycznego o pozyskanych materiałach	dokument	1	MKL-AE 828

Źródło: materiał Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej

Zadanie jest realizowane w następujących celach:

- rozbudzanie zainteresowania rodzimą tradycją wśród mieszkańców Rzeszowszczyzny,
- umożliwienie poznania wszystkim zainteresowanym tradycyjnej kultury oraz jej współczesnych przejawów, a w szczególności bogatych tradycji związanych z lasem i jego znaczeniem dla mieszkańców wspomnianego obszaru,
- stworzenie kompendium wiedzy o lasach na Rzeszowszczyźnie i jego przedstawienie w różnych aspektach,

- wydawnictwo książkowe oraz publikacje wybranych źródeł w Internecie, wspieranie działań edukacyjnych Muzeum (wykorzystanie materiałów wizualnych i fonicznych do tzw. zajęć tematycznych, w tym wyposażenia obiektów w tzw. założeniu leśnym na terenie Parku Etnograficznego).

Ad.3. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na rzecz pielęgnowania tożsamości i kultury pamięci oraz budowa marek wydarzeń kulturalnych

Współorganizacja Festiwalu Dziedzictwa Kresów

W 2021 r. Województwo Podkarpackie po raz kolejny zaangażowało się we współorganizację Festiwalu Dziedzictwa Kresów. Na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 290/5709/21 z dnia 21 czerwca 2021 r. Województwo Podkarpackie podjęło działania mające na celu włączenie się we współorganizację Festiwalu Dziedzictwa Kresów. W dniu 13 lipca 2021 r. podpisano stosowne porozumienie z Gminą Lubaczów, na mocy którego przyjęto na siebie zobowiązania partycypacji w kosztach organizacji Festiwalu oraz jego wydarzeń towarzyszących. W ramach realizacji zadania Województwo Podkarpackie podjęło się organizacji następujących przedsięwzięć: koncertu kameralnego „Zagubione Skarby” w Krasicy, koncertu „Ludowe inspiracje – muzyczna podróż po Europie Środkowej” w Dubiecku, solowego recitalu klawesynowego w Zarzeczcu i koncertu muzyki baroku „Baroque Collegium 1685” w Narolu. Województwo zapewniło również udział prelegenta podczas spotkania muzealnego w Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich. Prof. Wojciech Birek przygotował tekst prelekcji pt. „Kresy w wizualnych adaptacjach Trylogii Henryka Sienkiewicza” i wygłosił ją 26 lipca 2021 r. Dodatkowo do zobowiązań Województwa, jako współorganizatora Festiwalu Dziedzictwa Kresów należała organizacja panelu dyskusyjnym pt. „Rola literatury w kształtowaniu mitu i fenomenu Kresów. Geneza zjawiska, dzieła, twórcy”. Panel odbył się w dniu 16 listopada 2021 r. w Pałacu Dzieduszyckich w Zarzeczcu i został zarejestrowany w celu udostępnienia go za pośrednictwem Internetu. Wydatki związane z realizacją zadań Województwa w ramach Festiwalu Dziedzictwa Kresów wyniosły łącznie 76 093,80 zł.

Współorganizacja Koncertu Jednego Serca Jednego Ducha

W 2021 r. Województwo Podkarpackie po raz kolejny zaangażowało się we współorganizację koncertu Jednego Serca Jednego Ducha, którego pomysłodawcą jest Jan Budziaszek oraz księża Andrzej Cypriś i Mariusz Mika. Koncert ma na celu promocję muzyki chrześcijańskiej i zachęca ludzi do czynnego wielbienia Boga poprzez śpiew, taniec i wspólną zabawę. Na przestrzeni dziewiętnastu lat koncert stał się wiodącą imprezą kulturalną województwa podkarpackiego. Do Rzeszowa przyjeżdżają corocznie ludzie z różnych regionów Polski, a także innych państw europejskich. Kilkudziesięciotysięczną widownię stanowi natomiast przede wszystkim młodzież. Każdego roku wydawana jest płyta z nagraniem koncertu.

Na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 276/5475/21 z dnia 11 maja 2021 r. w dniu 24 maja 2021 r. podpisano stosowne porozumienie z Fundacją Jednego Serca Jednego Ducha, na mocy którego przyjęto na siebie zobowiązania obsługi logistycznej pobytu ok. 200 artystów i wykonawców Koncertu Jednego Serca Jednego Ducha oraz osób zaangażowanych w przygotowanie przedsięwzięcia. Koncert odbył się 3 czerwca 2021 r. w Rzeszowie w Parku Sybiraków. Z uwagi na sytuację epidemiczną uległa zmianie formuła uczestnictwa w tym przedsięwzięciu. Koncert odbył się bez udziału publiczności i był transmitowany na żywo za pośrednictwem kanałów internetowych i telewizyjnych. Wartość przedsięwzięcia po stronie samorządu województwa wyniosła 50 000,00 zł brutto.

Współorganizacja Festiwalu „Pieśń Naszych Korzeni” w Jarosławiu

W 2021 r. Województwo Podkarpackie na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 288/5668/21 z dnia 15 czerwca 2021 r. zaangażowało się po raz kolejny we współorganizację Festiwalu PIEŚŃ NASZYCH KORZENI w Jarosławiu. Celem Festiwalu jest podkreślenie tradycji muzycznej regionu Jarosław przez muzykę dawną, tradycyjną, świecką i religijną oraz zwrócenie uwagi na rolę muzyki w dziejach cywilizacji europejskiej. XIX edycja Festiwalu „Pieśń Naszych Korzeni” odbyła się w terminie 22-29 sierpnia 2021 r., głównie w zabytkowych obiektach sakralnych

Jarosławia. Wszystkie koncerty w poszczególne dni festiwalowe zgromadziły łącznie ok. tysiąca osób. Na mocy porozumienia zawartego ze Stowarzyszeniem "Muzyka Dawna w Jarosławiu" z siedzibą w Jarosławiu Województwo partycypowało w kosztach dwóch koncertów: orkiestry Arte Dei Suonatori i Zespołu Muzyki Dawnej Jerycho, opłaciło zajęcia warsztatowe oraz zapewniło obsługę logistyczną wykonawców biorących udział w Festiwalu wraz zapewnieniem zakwaterowania dla wykonawców koncertów. Wydatki po stronie Województwa wyniosły 40 000,00 zł.

Realizacja projektów popularyzujących i interpretujących dziedzictwo regionalne Podkarpacia i Kresów Dawnej Rzeczypospolitej

Podmiotem realizującym niżej przedstawione elementy zadania było Centrum Kulturalne w Przemyślu we współpracy z Gminą Lubaczów, Fundacją Kolegium Wigierskie, Województwem Podkarpackim, Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu oraz Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Przemyślu – w zależności od zadania. Wszystkie zadania realizowane były na podstawie umowy dotacyjnej zawartej pomiędzy Województwem Podkarpackim, a Centrum Kulturalnym w Przemyślu. W zależności od poszczególnych zadań, były zawierane umowy o współorganizację oraz umowy o dzieło. Zadania zrealizowane były w przedziale od czerwca do grudnia 2021 r. Źródłem finansowania zadania była dotacja celowa w wysokości 160 000,00 zł z budżetu Województwa Podkarpackiego, umowa nr DO-I.3040.1.14.2021.BR z dnia 9 czerwca 2021 r. zmieniona aneksem nr 1 z dnia 16 listopada 2021 r.

W skład zadań ww. projektu weszły:

- 1) Cykl Seminariów Akademii Dziedzictwa Kresów, które w 2021 r. odbyły się w formule hybrydowej: podmiotem realizującym zadanie jest Centrum Kulturalne w Przemyślu we współpracy z Fundacją Kolegium Wigierskie działając na podstawie umowy o współorganizację. W skład zadania wchodziły cztery sesje:
  1. „Dziedzictwo Dawnej Rzeczypospolitej - konstytucjonalizm i kultura obywatelska” w Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsetich w dniu 14 lipca 2021 r.
  2. „Dziedzictwo kultury ludowej obszaru Dawnej Rzeczypospolitej” w Muzeum Kresów w Lubaczowie Zespół Cerkiewny w Radrużu w dniu 10 sierpnia 2021 r.
  3. „Dziedzictwo Dawnej Rzeczypospolitej – unie i integracja międzynarodowa” oraz Dziedzictwo Niezłomnego Księcia w Zespole Zamkowo-Parkowym w Krasiczynie w dniu 4 października 2021 r.
  4. „Prawa człowieka, a dziedzictwo dawnej Rzeczypospolitej” w Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsetich w dniach 27-28 listopada 2021 r. Zrealizowane zadania skierowane były na popularyzację i interpretację dziedzictwa regionalnego województwa Podkarpackiego i Kresów Dawnej Rzeczypospolitej. Dzięki tym działaniom dziedzictwo kulturowe dociera do różnych odbiorców w szerokiej skali. Łącznie w sesjach udział wzięło 140 osób.
- 2) Konferencja popularno-naukowa, pn. „Społecznicy, politycy, uczeni – fenomen rodziny Tarnawskich” połączona z odsłonięciem dedykowanej im tablicy pamiątkowej przy ulicy Grodzkiej 19 w Przemyślu. Podmiotem realizującym zadanie było Centrum Kulturalne w Przemyślu wraz z Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Przemyślu działając na podstawie umowy o współorganizację oraz umów o dzieło. Zadanie zostało zrealizowane 21 października 2021 r. Przedsięwzięcie popularyzowało dziedzictwo regionalne Podkarpacia, do którego należy działalność rodziny Tarnawskich, którzy pochodzili z Przemyśla poprzez przywrócenie w pamięci mieszkańców miasta i regionu sylwetek tych wybitnych postaci oraz utrwaleniem ich pamięci poprzez umieszczenie tablicy pamiątkowej na kamienicy, która była niegdyś siedzibą tej rodziny. Łącznie w całym wydarzeniu uczestniczyło 250 osób.
- 3) Wydarzenia, które odbyły się w ramach Festiwalu Dziedzictwa Kresów 2021 to:
  - Historia Kresowych miasteczek – wybrane zagadnienia. Podmiotem realizującym zadanie było Centrum Kulturalne w Przemyślu, Województwo Podkarpackie oraz Gmina Lubaczów i Centrum Kultury i Sportu w Cieszanowie, działając na podstawie umowy o współorganizację oraz umów o dzieło. Zadanie zostało zrealizowane w Centrum Kultury i Sportu w Cieszanowie/ Rynek w Cieszanowie w dniu 30 lipca 2021 r. Zadanie miało formę projektu popularnonaukowego

i składało się z trzech części: sesji popularno-naukowej, wystawy plenerowej oraz koncertu. Zadanie przybliżyło i pokazało dziedzictwo kulturowe dawnych Kresów wschodnich, a w szczególności tytułowych kresowych miasteczek, w tym roku przedstawiając wyjątkowość Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w oparciu o Gmach „Sokoła”, jaki znajduje się w Cieszanowie. Ilość osób uczestniczących w przedsięwzięciu: 100.

- Seminarium pn. „Kulinarne tradycje kresowe”. Podmiotem realizującym zadanie było Centrum Kulturalne w Przemyślu wraz z Gminą Lubaczów, działając na podstawie umowy o współorganizację oraz umów o dzieło. Zadanie zostało zrealizowane 8 lipca 2021 r. Zadanie przybliżyło tematykę kuchni kresowej, omawiając jej bogatą i ciekawą tematykę, poszerzając wiedzę z tego zakresu przypominając o naszym jakże bogatym kresowym dziedzictwie kulinarnym. Ilość osób uczestniczących w przedsięwzięciu: 50. Realizacja tego zadania miała na celu popularyzację niematerialnego dziedzictwa kulturowego, w szczególności kresowych tradycji kulinarnych.
- Konkurs kulinarny kresowe jadło. Podmiotem realizującym zadanie było Województwo Podkarpackie, Gmina Lubaczów, a współorganizatorem Centrum Kulturalne w Przemyślu i Gminny Ośrodek Kultury w Lubaczowie, działając na podstawie umowy o współorganizację oraz umów o dzieło. Zadanie zostało zrealizowane 1 sierpnia 2021 r. Wydarzenie skupiało się na walorze historycznym w zakresie popularyzacji kultury i kuchni kresowej, zachęcając do sięgania i odkrywania na nowo naszego kresowego dziedzictwa kulinarnego. Ilość osób uczestniczących w wydarzeniu: 10 000.
- Koncert Muzyki Sakralnej chroń nas od ciężkich losu zmian,
- Koncert muzyczny Joachim Mencil „Brooklyn eye”,
- Wystawa Lwów w grafice – miasto, ludzie, wydarzenia,
- Koncert muzyki baroku. W ww. zadaniach realizowanych w terminie od 20 lipca do 28 września 2021 r. uczestniczyło łącznie: 1 920 osób
- Konferencja naukowa Wędrujące Madonny. Podmiotem realizującym zadanie było Centrum Kulturalne w Przemyślu oraz Muzeum Archidiecezjalne w Przemyślu, działając na podstawie umowy o współorganizację oraz umów o dzieło. Zadanie zostało zrealizowane w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu w dniu 27 listopada 2021 r. Zadanie składało się z dwóch części: konferencji naukowej i koncertu. Zadanie przybliżyło dziedzictwo kulturowe naszego regionu oraz Kresów wschodnich przedstawiając wizerunki Madonn Kresowych na Podkarpaciu. Ilość osób uczestniczących w przedsięwzięciu: 70.

Realizacja ww. elementów zadania pn. „Realizacja projektów popularyzujących i interpretujących dziedzictwo regionalne Podkarpacia i Kresów Dawnej Rzeczypospolitej” miała na celu promocję oraz popularyzację niematerialnego dziedzictwa kulturowego, jako elementu umacniania tożsamości oraz wsparcie twórców i stymulowanie rozwoju kultury poprzez umożliwianie i prowadzenie dialogu z uczestnikami ww. przedsięwzięć. Celem głównym było kultywowanie dziedzictwa kulturowego tradycji Kresów Wschodnich, nakierowanie na popularyzację i interpretację dziedzictwa regionalnego województwa podkarpackiego. Zaś celem szczegółowym było upowszechnianie kresowych tradycji kulinarnych, ocalenie od zapomnienia tradycyjnych przepisów kuchni regionalnej oraz całości kontekstu ich występowania, wymiana informacji pomiędzy uczestnikami konkursu oraz ich integracja. Kierunek działania to zapewnienie przetrwania niematerialnego dziedzictwa kulturowego, zgodnego z tradycją regionu, utrwalenie, zachowanie i przekazanie dziedzictwa następnym pokoleniom. Zakładane działania obejmowały popularyzację niematerialnego dziedzictwa kulturowego, jako elementu umacniania tożsamości regionalnej oraz wsparcie twórców i stymulowanie rozwoju kultury poprzez konkursy tematyczne i nagrody.

Ad. 4. Realizacja projektów kulturowych o randze ponadregionalnej i międzynarodowej

Projekt pn. „CRinMA – Cultural Resources in the Mountain Areas” („Kulturowe zasoby na obszarach górskich”)

Celem projektu jest usprawnienie polityk regionalnych, a w efekcie zapewnienie większego wsparcia dla obszarów górskich, na których są identyfikowane wartościowe materialne i niematerialne zasoby kulturowe.

Podstawą prawną realizacji projektu jest Uchwała Nr 310/6536/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie podpisania umowy partnerstwa pomiędzy Województwem Podkarpackim a partnerem wiodącym i innymi partnerami projektu CRinMA – Cultural Resources in the Mountain Areas.

Projekt jest realizowany w ramach Programu Interreg Europe w partnerstwie: Województwo Małopolskie – partner wiodący, Województwo Podkarpackie, Regionalna Agencja Rozwoju Kraju Preszowskiego (Słowacja), Gmina Montalegre (Portugalia), Instytut Rozwoju Gospodarczego Prowincji Ourense (Hiszpania), UNCEM Piemont (Włochy), AEM – Stowarzyszenie Przedstawicieli Obszarów Górskich AEM. W realizację projektu zaangażowani są również interesariusze – instytucje kultury oraz inne organizacje, również z województwa podkarpackiego, których działalność wpisuje się w tematykę projektu. W związku z obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19 podróże i spotkania zastąpiono działaniami prowadzonymi zdalnie (on-line).

W dniu 21 stycznia 2021 r. odbyło się wydarzenie upowszechniające on-line. Podczas spotkania podjęto temat kultury w programie Interreg Europe w kontekście propozycji wspólnych działań partnerów w ramach programu 2021-2027. Kolejny temat, który omówiono dotyczył wykorzystania rezultatów projektu CRinMA. Podczas spotkania miała miejsce premiera filmu promującego rezultaty projektu. Ostatniemu zagadnieniu, a mianowicie sytuacji kultury w pandemii oraz po pandemii został poświęcony blok referatów zakończonych dyskusją.

W dniu 13 kwietnia 2021 r. odbyło się spotkanie partnerów on-line podsumowujące realizację projektu. Na podstawie wspólnych uzgodnień został przygotowany wniosek, który został złożony w ramach naboru projektów dotyczących dodatkowych działań (odpowiedź na kryzys spowodowany COVID-19) dla podmiotów już realizujących projekty Interreg Europa – wniosek został rozpatrzony pozytywnie i otrzymał dofinansowanie od 1 września 2021 r. do 30 sierpnia 2022 r.

W ramach dodatkowych działań partnerzy CrinMA przeanalizują i wymienią się dobrymi praktykami dotyczącymi realizacji zadań w obszarze kultury podczas pandemii COVID-19. Pierwsze spotkanie dotyczące wymiany spostrzeżeń, prezentacji rozwiązań i praktyk będących odpowiedzią instytucji, organizacji na wpływ pandemii na działalność i rozwój sektora kultury i turystyki odbyło się 18 listopada 2021 r. W sesji warsztatowej on-line wzięli udział przedstawiciele instytucji kultury i organizacji z województw: małopolskiego i podkarpackiego oraz z Samorządowego Kraju Preszowskiego.

Łączny koszt projektu wyniósł 41 741,08 zł.

Międzynarodowy Festiwal Sztuk TRANS/MISJE – TRÓJMORZE

W dniach 20–29 sierpnia 2021 r. w Rzeszowie odbył się Międzynarodowy Festiwal Sztuk TRANS/MISJE-TRÓJMORZE–międzynarodowy projekt zacieśniający powiązania kulturowe w regionie szerzej rozumianej Europy Środkowej. Idealnym dopełnieniem tej inicjatywy było stworzenie platformy dla wymiany doświadczeń kulturalnych i dorobku artystycznego zrzeszonych państw, koncentrując się na prezentacji spektakli dramatycznych, a także na pokazach reprezentatywnych dla innych sztuk.

Charakter Festiwalu określiły przede wszystkim jego innowacyjne założenia i otwartość na wyzwania, które stawia przed nami współczesny świat. Głównym założeniem Festiwalu była interdyscyplinarność w sferze sztuki (teatr, plastyka/sztuki wizualne, performance/teatr uliczny, nowe media, itp.) przy założeniu, że Teatr dotrze nie tylko do widzów stricte teatralnych, ale wszystkich uczestników życia kulturalnego, zwiększających społeczną przestrzeń dla sztuki. Funkcjonująca w świadomości społecznej od 2015 r. inicjatywa Trójmorza służyła zacieśnianiu powiązań w regionie szerzej rozumianej Europy Środkowej (między Morzem Bałtyckim, Adriatyckim i Czarnym), tworzących trwałe podstawy dla rozwoju gospodarczego w zakresie energii, transportu, komunikacji cyfrowej i gospodarki. Trójmorze miało charakter proeuropejski i komplementarny wobec istniejących formatów współpracy regionalnej. Obszar obejmujący państwa należące do Trójmorza stanowi prawie jedną trzecią całkowitej powierzchni Unii Europejskiej. Mieszka tu ponad 112 milionów ludzi. Idealnym

dopełnieniem tej inicjatywy było stworzenie platformy dla wymiany doświadczeń kulturalnych i dorobku artystycznego zrzeszonych państw i tym właśnie stał się Festiwal. Nic tak nie łączy ludzi i społeczeństw jak sztuka, a to ponowne łączenie i zadzierzganie więzi jest szczególnie potrzebne w czasie po pełnym niepokoju i zamykania granic roku 2020. Przez to zadanie Teatr na nowo otworzył się na innych i dążył do zacieśniania kontaktów, bo sztuka nie zna granic, barier, porozumiewa się uniwersalnym językiem emocji.

Międzynarodowy Festiwal Sztuk TRANS/MISJE – TRÓJMORZE odbył się w Rzeszowie, gdzie każdy z partnerów zaproponował własny program, będący wizytówką współczesnej kultury danego kraju. Organizacja Festiwalu w znaczny sposób wzbogaciła bieżącą ofertę Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie i przyczyniła się do podwyższenia poziomu jego działalności. Teatr – jedyny profesjonalny teatr dramatyczny w regionie oddalonym od centrów życia kulturalnego – stworzył widzom możliwość obcowania z najwartościowszymi przejawami sztuki i współczesnego teatru z całej Europy.

Międzynarodowy Festiwal Sztuk TRANS/MISJE - TRÓJMORZE pomimo sytuacji epidemicznej w kraju i Europie udało się zrealizować w zakładanym wymiarze, wydarzenie okazało się niezwykle sukcesem. Cieszyło się zainteresowaniem publiczności, a wszystkie widowiska były wypełnione z zachowaniem wymogów sanitarnych. Ogółem w Festiwalu uczestniczyło 1 491 osób.

Kwota wydatkowana na realizację zadania z dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego to 645 560,19 zł w ramach umowy nr DO-I.3040.1.26.2021.BR z dnia 13 lipca 2021 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 19 sierpnia 2021 r. Zadanie współfinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

XIX Międzynarodowy Niekonwencjonalny Konkurs Fotograficzny "Foto odlot"

Konkurs „Foto Odlot” organizowany jest przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie od 1992 r. Obecnie konkurs odbywa się co dwa lata. Na realizację edycji w 2021 roku z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 20 000,00 zł w ramach umowy nr DO-I.3040.1.17.2021.BR z dnia 28 czerwca 2021 r. Prace nad organizacją konkursu trwały od czerwca 2021 r. Pod koniec listopada przygotowana została ekspozycja pokonkursowa, którą oficjalnie otwarto w Galerii WDK dnia 2 grudnia 2021 r. Na laureatów czekały nagrody rzeczowe i finansowe. Po wernisażu odbyło się również seminaryjne spotkanie jurorów z uczestnikami wystawy, podczas którego podsumowano konkurs i przedstawiono kierunki oraz tendencje występujące w twórczości artystycznej na przykładzie konkursów organizowanych pod patronatem FIAP-u. Jeden z jurorów, Cezary Dubiel, przeprowadził również wykład seminaryjny na temat niekonwencjonalnej twórczości artystycznej na przykładzie swojej wystawy autorskiej pt. „Strefa wyobraźni” dodatkowo organizowanej tego przez WDK w Galerii Nierzeczywistej Rzeszowskiego Stowarzyszenia Fotograficznego. Wystawa ta towarzyszyła Konkursowi „Foto Odlot”.

Konkurs „Foto Odlot” organizowany pod patronatem Międzynarodowej Federacji Sztuki Fotograficznej FIAP, Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej i Marszałka Województwa Podkarpackiego kierowany był do twórców odkrywających niezwykle wymiary rzeczywistości i próbujących znaleźć wizualne odzwierciedlenie swoich artystycznych wizji przez dowolną niekonwencjonalną interpretację tematu „odlot”. Temat konkursu był dowolny, preferujący jednak nowatorstwo, pomysłowość, oderwanie od utartych schematów, norm i wzorców. W 2021 r. uczestniczyło w nim 81 artystów z 11 krajów a ekspozycja pokonkursowa liczyła 112 zdjęć wykonanych przez 65 artystów.

Realizacja projektu o randze międzynarodowej jest działaniem kreującym markę kulturową województwa podkarpackiego. Impreza promuje i wspiera twórców oraz stymuluje rozwój kultury poprzez organizację konkursu fotograficznego. Fotografie konkursowe są doskonałym przykładem na ukazanie sztuki fotografii w bogatym kontekście kultury polskiej i światowej oraz konfrontacją tradycyjnych technik fotograficznych z nowoczesnymi sposobami obrazowania.

Międzynarodowy Festiwal Jazzowy "JAZZ BEZ..."

Zadanie zostało zrealizowane przez Centrum Kulturalne w Przemyślu pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.42.2021.BR z dnia 9 listopada 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano kwotę 45 147,75 zł. Festiwal organizowany wspólnie od lat ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Artystycznych „Dzyga” we

Lwowie, odbył się po raz 21 w terminie od 2 do 5 grudnia 2021 r. po obu stronach granicy w Przemyślu i Lwowie. Głównym celem Festiwalu od lat jest popularyzacja muzyki jazzowej, improwizowanej, jej różnych gatunków i stylów, takich jak swing, fusion, bebop, jazz-rock, funk, cool, free-jazz oraz ukazanie jej szerszej publiczności w Polsce i na Ukrainie. Swoje programy wykonują zarówno wybitni muzycy jak i wschodzące młode gwiazdy tego gatunku. W ramach zadania w 2021 roku utrzymano współpracę z partnerami we Lwowie, w jednym czasie prezentowano najciekawsze propozycje minionego roku kompozytorów i wykonawców muzyki improwizowanej szerokiemu gronu odbiorców. W ramach przyznanych środków zorganizowano 4 koncerty w Centrum Kulturalnym w Przemyślu, które odbyły się zarówno z udziałem publiczności, jak i były transmitowane na YouTube instytucji. Pierwszy koncert odbył się 2 grudnia 2021 r., podczas którego wystąpił Andrzej Jagodziński Trio z jazzową aranżacją wybranych utworów J.S. Bacha. Następnie zgodnie z założeniami odbyły się kolejno koncerty: 3 grudnia 2021 r. Henryk Miśkiewicz Quartet – „Śladami filmowych ścieżek”, 4 grudnia 2021 r. ukraiński zespół Igor Zakus Quartet – „Happy Instant”, który dzień wcześniej wystąpił we Lwowie, a na zakończenie 5 grudnia 2021 r. zagrał Piotr Schmidt Quartet – „Tribute to Tomasz Stańko/Dark Forecast”. Ww. koncerty zostały objęte patronatem medialnym przez TVP Rzeszów, Polskie Radio Rzeszów, Regionalny Serwis Informacyjny przemyskie.info oraz Życie Podkarpackie. Informacje i zapowiedzi ukazały się na portalach internetowych: Urząd Miejski w Przemyślu, Portalprzemyski.pl, Korso24, TVP Rzeszów, Jazz Forum i Życie Podkarpackie oraz audycje zapowiadające w Radiu Eska i Radiu Rzeszów. Konferansjerem była redaktor Elżbieta Lewicka, która prowadziła także na antenie Radia Rzeszów „Studio festiwalowe”. Oprócz fragmentów wybranych utworów można było usłyszeć komentarze i wywiady z muzykami. Artykuł podsumowujący tegoroczną edycję Festiwalu napisał Jacek Szwic, redaktor Życia Podkarpackiego. Koncerty na żywo obejrzało 450 melomanów, na kanale YT 1250 osób, natomiast na FB lwowskiej części festiwalu 1 000 osób.

Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat – Srebrny Czworokąt 2021. Patronat Honorowy Prezydenta RP Andrzeja Dudy

Zadanie zostało zrealizowane przez Galerię Sztuki Współczesnej w Przemyślu zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.9.2021.BR z dnia 8 lipca 2021 r. Współorganizatorami byli Urząd Miasta w Przemyślu oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano kwotę 49 768,00 zł.

Zadanie realizowane jest od 1994 r. jest inicjatywą prezentującą i promującą najwartościowsze zjawiska współczesnego malarstwa - pogranicza państwowego, kulturowego i wyznaniowego. Międzynarodowe Triennale Malarstwa jest projektem odbywającym się w Polsce z udziałem artystów z Polski, Rumuni, Ukrainy, Słowacji i Węgier i Południowego Tyrolu. Odpowiada na potrzebę działań integracyjnych, w tym regionie. Projekt jest otwarty na lokalną specyfikę i odrębność postaw twórczych. Miejscem realizacji zadania są najważniejsze galerie i muzea Podkarpacia oraz krajów biorących udział w projekcie.

11. edycja Triennale przebiegała pod hasłem: „Dziwny jest ten świat” sformułowanym przez kuratora artystycznego Petera Markovica, historyka i krytyka sztuki ze Słowacji. W 2021 r. przeprowadzono prace przygotowawcze, konkurs, wydrukowano katalog wystawy w ilości 500 sztuk, który zawiera informacje o wystawie, mecenasach, sponsorach, współorganizatorach, teksty organizatorów i kuratorów, informacje o uczestnikach wystaw towarzyszących, laureatach i uczestnikach konkursu. W katalogu zamieszczone są reprodukcje prac biorących udział we wszystkich wystawach prac, przetransportowano prace na wystawy towarzyszące oraz przywieziono z Węgier (Gabor Lukacs) i Południowego Tyrolu (Hannes Egger Project) do Przemyśla prace stanowiące wystawy towarzyszące. Ponadto wypłacono nagrody laureatom konkursu. Kontynuacją zadania będzie otwarcie wystawy pokonkursowej w Galerii ARP Zamku w Krasiczynie w 2022 r., która w 2021 r. się nie odbyła ze względu na pandemię.

XVIII Międzynarodowy Plener Artystyczny Wiklina w Arboretum 2021

Kwota wydatkowana na realizację zadania z dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego to 13 000,00 zł w ramach umowy nr DO-I.3040.1.16.2021.BR z dnia 16 czerwca 2021

r. Osiągniętymi efektami zadania w nawiązaniu do Strategii rozwoju Województwa Podkarpackiego 2030 było:

- zrealizowanie projektu kulturowego o randze międzynarodowej,
- popularyzacja kultury i regionalnego dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego,
- wzmocnienie współpracy instytucji kultury z wykorzystaniem kulturotwórczej roli uczelni wyższych,
- promocja dziedzictwa kulturowego Podkarpacia jako zagłębia wikliniarskiego,
- popularyzacja nowych trendów w kulturze i sztuce ogrodowej,
- udostępnienie społeczeństwu zrealizowanych podczas pleneru obiektów zaprezentowanych w przestrzeni ogrodowej.

XVIII Międzynarodowy Plener Artystyczny Wiklina w Arboretum 2021 zorganizowany został pod Patronatem Honorowym Związku Polskich Artystów Plastyków Okręg Krakowski oraz TVP3 Rzeszów. Odbył się w dniach od 12 do 25 lipca 2021 r. Uczestnicy pleneru wykonali prace – rzeźby przestrzenne z wykorzystaniem wikliny i innych użytkowych materiałów naturalnych, odnawialnych używanych w sztuce ogrodowej. Koordynatorem zadania ze strony Arboretum był dr hab. prof. ndzw. Narcyz Piórecki, komisarz pleneru artysta plastyk Stanisław Dziubak. W plenerze udział wzięło 13 osób; artystów plastyków, pedagogów sztuki, wykładowców uczelni wyższych.

Projekt pn. EtnoCarpathia

Projekt „Etnocarpathia” to zadanie wieloletnie realizowane przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie w okresie od 01.11.2019 r. do 30.06.2022 r. Realizacja projektu została zatwierdzona Uchwałą Nr XXXI/517/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 stycznia 2021 r. W 2021 r. zadanie realizowane było na podstawie umowy nr DO-I.3040.3.1.2021.RK. Źródła finansowania projektu: INTERREG PLSK, Województwo Podkarpackie, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Kwota przeznaczona na realizację w 2021 r.: 168 890,92 zł, w tym: INTERREG PLSK – 122 448,61 zł, Województwo Podkarpackie – 22 141,39 zł, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie – 24 300,92 zł. Główną ideą projektu jest rozwój i promocja dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego poprzez opracowanie produktu turystycznego „EtnoCarpathia” opartego o zasoby kultury karpackiej. Działania realizowane w projekcie są skierowane na zwiększenie atrakcyjności i rozpoznawalności pogranicza poprzez wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego. Zgodnie z założeniami projektu „Etnocarpathia”, w 2021 roku kontynuowano prace związane z digitalizacją zasobów etnograficznych Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. Prace objęły zasoby archiwalne zgromadzone w dwóch głównych zbiorach pn. „Teki Kotuli” oraz „Archiwum Materiałów Terenowych”. Wykonano odwzorowania cyfrowe archiwaliów - łącznie 102 teczek. Digitalizacji poddane zostały materiały z zasobu Archiwum Fotograficznego tj.: skany negatywów fotograficznych z tzw. „Inwentarza Fotografii”. Wykonana została dokumentacja fotograficzna wytypowanych obiektów z muzealnej kolekcji (razem 450 fotografii). Opracowany został także raport podsumowujący wyniki skatalogowanych grup etnograficznych w języku polskim i słowackim na podstawie przeprowadzonej w 2020 r. (wykonanej w ramach działań Muzeum Okręgowego) i 2021 r. (udostępnionej przez słowackiego partnera projektu) inwentaryzacji. Głównym celem raportu było skatalogowanie zasobów kultury tradycyjnej dla 4 grup etnograficznych po polskiej stronie i 3 regionów po stronie słowackiej. Wybrane przykłady aktywności należą do najbardziej wyrazistych i reprezentatywnych, dobrze udokumentowanych oraz szczególnie przydatnych do realizacji działań związanych z kreowaniem marki i szeroko pojętej turystyki kulturowej. Łącznie przygotowano 140 kart inwentaryzacyjnych wraz z materiałem ilustracyjnym oraz podsumowanie w dwóch wersjach językowych (PL i SK). Na podstawie przeprowadzonych działań został przygotowany przez Partnera Wiodącego projektu „Etnocarpathia” – Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska portal <https://etno.visitcarpathia.com/> mający na celu promowanie nowego produktu turystycznego EtnoCarpathia opartego na dziedzictwie wybranych kultur karpackich. Ponadto przeprowadzono konferencję naukową. W konferencji wzięło udział 10 prelegentów przedstawiających tematy związane z dziedzictwem pogranicza polsko-słowackiego oraz 57 słuchaczy reprezentujących m.in. instytucje naukowe (m.in. UMCS w Lublinie, UR w Rzeszowie) muzealne (m.in. Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, Muzeum Rzemiosła w Krośnie, Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej) oraz stowarzyszenia (Stowarzyszenie Euroregion Karpacki, Polskie Towarzystwo

Ludoznawcze, Stowarzyszenie Muzealników), a także jednostki samorządowe. Konferencja miała na celu podsumowanie badań w zakresie inwentaryzacji zasobów kulturowych pogranicza polsko-słowackiego oraz jego dawnych mieszkańców: Pogórzan, Łemków, Bojków i Dolinian oraz słowackiego Sarisa, Zemplina i Zamagurie. W ramach wydarzenia wręczono również nagrody laureatom Konkursu CarpathiaEtnoDesign organizowanego przez partnera projektu, który miał na celu zaprojektowanie oryginalnego wzoru, twórczo inspirowanego tradycjami wzorniczymi dawnych mieszkańców Karpat. Zorganizowano również wystawę czasową w siedzibie Muzeum Etnograficznego, udostępnioną Zwiedzającym od końca 2021 r. do czerwca 2022 roku. Na ekspozycji znajdują się obiekty zabytkowe oraz materiały archiwalne odnoszące się tematycznie do patrona Muzeum Franciszka Kotuli oraz kultur pogranicza (m.in. tkaniny, elementy stroju, rzeźba, ceramika, instrumenty muzyczne). Na wystawie zaprezentowane są m.in. prace nadesłane przez uczestników konkursu „CarpathiaEtnoDesign” oraz wykonana z uwzględnieniem motywu nagrodzonego projektu szkatułka z akcesoriami. Ze względu na wydłużenie terminu realizacji projektu wydarzenia towarzyszące wystawie, w tym działania edukacyjne i popularyzujące, będą realizowane w roku 2022. Zadania zrealizowane w ramach projektu „Etnocarpathia”, których podstawą jest bogata baza zasobów dziedzictwa z terenu Województwa Podkarpackiego oraz badania w obszarze kultury, mają wpływ na poprawę dostępności do ofert z zakresu innowacyjnych produktów kulturowych i turystycznych (rozwój turystyki kulturowej), a także zwiększają wzrost kompetencji kulturowych oraz artystycznych mieszkańców regionu. Poprzez działania związane z promocją regionu oraz popularyzacją kultury i lokalnego dziedzictwa niematerialnego wzmacniają tożsamość regionalną oraz pomnażają kapitał ludzki i społeczny.

Projekt pn. GreenFilmTourism

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie jest partnerem projektu GreenFilm Tourism, w którym rolę lidera pełni Agencja Rozwoju Regionalnego w Bielsku-Białej. Projekt jest trzyletni i odbywa się w ramach Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020. Jego realizacja przez WDK w 2021 r. odbywała się na mocy umowy nr DO-I.3040.1.4.2021.BR z dnia 04 marca 2021 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 12 maja 2021 r. i przeznaczono na niego kwotę 55 739,00 zł.

GreenFilmTourism to inicjatywa promocji i zrównoważonego rozwoju filmowego dziedzictwa obszaru polsko-słowackiego pogranicza. Głównym celem projektu jest właściwe wykorzystanie, promocja i rozwój filmowego dziedzictwa kulturowego obszaru pogranicza, zwiększenie jego atrakcyjności turystycznej, wypracowanie zrównoważonych rozwiązań i narzędzi mających na celu rozwój produkcji filmowej przyjaznej środowisku oraz stworzenie stabilnego partnerstwa na rzecz zapewnienia trwałości osiągniętych rezultatów. Zakres projektu obejmuje m.in. opracowanie internetowego portalu Filmowego Dziedzictwa Kulturowego (FDK) obszaru transgranicznego, wytyczenie szlaku FDK i opracowanie powiązanej z nim cyfrowej mapy FDK, przeprowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w tym zakresie (seminaria, warsztaty, wizyty studyjne), opracowanie i wdrożenie wspólnych transgranicznych standardów i wytycznych wspierających zachowanie i ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego i sprzyjające wzrostowi przyjazności produkcji filmowych i TV dla środowiska.

Dzięki projektowi powstanie zintegrowany system informacji, edukacji, upowszechniania i promocji FDK na obszarze transgranicznym, sprzyjający rozwojowi turystyki filmowej, oddziaływujący na rozwój innych dziedzin gospodarki i rozszerzenie wspólnej oferty kulturowo-przyrodniczej pogranicza, co umożliwi zrównoważone wykorzystanie jej zasobów. Zostaną opracowane standardy i wytyczne sprzyjające wzrostowi przyjazności produkcji filmowych i TV dla środowiska przyrodniczego i naturalnego obszaru programu. Zakres tematyczny, obszarowy i sposób realizacji projektu ma wymiar transgraniczny, tzn. że działania będą realizowane wspólnie na całym obszarze.

Projekt jest dedykowany interesariuszom zajmującym się turystyką, rekreacją, zaangażowanym w filmowe dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze z obszaru pogranicza PL-SK, w tym administracji publicznej, urzędowi marszałkowskiemu w Polsce i urzędowi wyższych jednostek terytorialnych na Słowacji, urzędowi gmin i miast, komisjom filmowym, organizacjom turystycznym, edukacyjnym i kulturalnym, sektorowi kreatywnemu (filmowy i TV), touroperatorom, przewodnikom turystycznym, klastrom, agencjom rozwoju, filmowcom, przedstawicielom mediów, turystom,

instytucjom ochrony środowiska i społeczności lokalnej. Większość zadań realizowanych jest w latach 2021-2022. W roku 2021 przygotowano szlak filmowego dziedzictwa kulturowego prezentowanego na cyfrowej mapie oraz platformę internetową GreenFilmTourism.eu, która jest sukcesywnie uzupełniana o wpisy do bazy FDK. W roku 2022 przewiduje się prowadzenie intensywnych działań promujących inicjatywę.

Projekt pn. SACHE (Smart Accelerators of Cultural Heritage Entrepreneurship)

Projekt partnerski realizowany z partnerami państw Europy Środkowej m.in. Niemiec, Austrii, Czech, Słowenii, Włoch w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2022 r. w ramach Programu Interreg Central Europe na podstawie umowy nr CE1565. Liderem projektu jest Chamber of Commerce, Industry, Craft and Agriculture of Venice Rovigo – Włochy. Budżet projektu wynosi 2,05 mln euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 141 000,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 32 600,00 euro).

Projekt SACHE ma na celu opracowanie i zapewnienie zintegrowanych lokalnych strategii rozwoju opartych na narzędziach i podejściach, które przyspieszają kreatywną przedsiębiorczość w obrębie dziedzictwa kulturowego i wokół niego. W swoim głównym zamierzeniu ma poszerzyć i wzmocnić rolę miejsc dziedzictwa kulturowego, symboli i wartości, przekształcając je w „Inteligentne akceleratory kreatywnego dziedzictwa przedsiębiorczości” w oparciu o nowo opracowany model Europy Środkowej. Ponadto jego istotnym celem jest opracowanie centralnego modelu europejskiego, którego zadaniem będzie zwiększenie zdolności podmiotów publicznych i prywatnych do promowania zrównoważonego wykorzystania materiałów niematerialnego dziedzictwa kulturowego w oparciu o wykorzystanie inteligentnych, innowacyjnych technologii we współpracy z różnymi przedstawicielami sektora kreatywnego.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne są realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt pn. ALICE (Animation League for Increased Cooperation in Europe)

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 31 lipca 2022 r. w ramach programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PGI05787. Liderem projektu jest Wallimage z Belgii wraz z 5 partnerami. Budżet projektu wynosi 1,14 mln euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 108 000,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 32 000,00 euro).

Celem projektu ALICE jest umieszczenie europejskiego przemysłu animacji na globalnej mapie świata poprzez współpracę międzyregionalną. Partnerzy projektu badają sposoby wykorzystania przez sektor animacji swojego pełnego potencjału w wysoce konkurencyjnym środowisku, tak aby móc wspólnie opracować kompleksowy plan mający na celu poprawę regionalnych polityk finansowania, szkolenie i zatrzymywanie talentów, wdrażanie innowacyjnych modeli dystrybucji oraz tworzenie klastrów wspierających konkurencyjność MŚP.

Projekt pn. Projekt pn. CANLI

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 lutego 2020 r. do 31 maja 2022 r. na podstawie umowy nr 2019-3-CZ01-KA205-076921 z dnia 16 czerwca 2020 r. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu ERASMUS+. Budżet projektu wynosi 150 200,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 17 000,00 euro. Partnerami w projekcie są Sdruzeni SPLAV, z.s. (Republika Czeska), Regional Agency for Socio Economic Development Banat Ltd. (Serbia), Legend Foto (Słowacja), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (Polska), Jovo-Kep Egyesulet (Węgry).

Głównym założeniem projektu jest promowanie zrównoważonego rozwoju w tematyce dotyczącej wykorzystania i ochrony dziedzictwa kulturowego, wzrostu i testowania środków w celu przystosowania się do zmiany klimatu oraz wzmocnienia pozycji/integracji mniejszości etnicznych i kulturowych. Ponadto projekt wzmocnić powinien potencjał partnerów w ich wysiłkach na rzecz zapewnienia wysokiej jakości szkoleń i edukacji dla młodzieży, zwiększenia wrażliwości ludzi na negatywne zjawiska społeczne i środowiskowe w społeczeństwie, ale także wykorzystanie ich do

rozwoju gospodarki w obszarach turystyki, kultury, środowiska i rozwoju obszarów miejskich/wiejskich. Projekt poprzez lokalne inicjatywy młodzieży i kreatywne środowisko chce przyczynić się do lokalnego zrównoważonego rozwoju. Wkład ten powinien nastąpić poprzez przygotowanie i rozpowszechnianie nowych przewodników dot. tematyki projektu. Projekt umożliwi wymianę najlepszych praktyk, metod nauczania, zachęci i przeszkoli grupy docelowe oraz uczestników projektu w zakresie zmiany postawy w obszarach kreatywnej ekonomii, ochrony środowiska, zmian klimatycznych.

Grupę docelową projektu stanowi młodzież oraz kadra pedagogiczna, osoby z nią pracujące. Rezultaty projektu obejmą:

- nabycie umiejętności w obszarach dotyczących wykorzystania i ochrony dziedzictwa kulturowego, wzrostu i testowania środków w celu przystosowania się do zmiany klimatu oraz wzmocnienia pozycji / integracji mniejszości etnicznych i kulturowych.
- opracowanie przewodników w obszarach dotyczących wykorzystania i ochrony dziedzictwa kulturowego, wzrostu i testowania środków w celu przystosowania się do zmiany klimatu oraz wzmocnienia pozycji / integracji mniejszości etnicznych i kulturowych.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Ad. 5. Rozwój infrastruktury w zakresie działalności kulturalnej oraz ochrony i upowszechnienia dziedzictwa kulturowego

Portal Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej

W 2021 r. zakończyła się realizacja projektu Portal Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie), w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 4 499 474,95 zł, z budżetu Województwa Podkarpackiego: 921 341,45 zł.

Portal został upubliczniony w 2021 roku i tym samym rozpoczął się okres jego trwałości. W ramach omawianego zadania zrealizowano prace redakcyjne w zakresie zasilenia Portalu nowymi treściami oraz jego promocji. W celu zapewnienia atrakcyjności merytorycznej tego medium zdecydowano o wprowadzeniu nowych opracowań związanych z problematyką kresową, w tym m.in. konspekty lekcji muzealnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz archiwa społeczne udostępnione przez podkarpackie organizacje pozarządowe. Prowadzone były również działania popularyzujące Portal i tematykę ochrony dziedzictwa Kresów na terenie Województwa Podkarpackiego, w tym prezentacja Portalu podczas Festiwalu Dziedzictwa Kresów w Lubaczowie oraz w trakcie jego wydarzeń towarzyszących, kolportaż ulotek informacyjnych i promocja serwisu w Internecie.

Tabela. Zestawienie liczby użytkowników Portalu Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej w 2021 r.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość faktycznie osiągnięta do dnia 23 grudnia 2021 r.
Liczba użytkowników innowacyjnych narzędzi podnoszenia umiejętności cyfrowych i zwiększenia aktywizacji cyfrowej	osoba	56 828
Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego	sztuka	63 471

Źródło: materiał własny Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego

Projektowanie przyszłości Portalu wiązało się także z nawiązaniem lub zacieśnieniem współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi takimi jak: Centrum Kulturalne w Przemyślu, Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich, Stowarzyszenie „Dziedzictwo Kresów” z Jarosławia, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju „Młody Mołodycz” oraz innymi interesariuszami, z udziałem których popularyzowano kresowe dziedzictwo kulturalne województwa.

Należy zauważyć, że Portal Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej stanowi przejaw unikalnego rozwiązania, innowacji o charakterze organizacyjnym w obszarze

instytucjonalizacji współpracy wielu podmiotów w obszarze dziedzictwa kulturowego. Jako nowoczesne medium upowszechniające dobra kultury wspiera kształtowanie atrakcyjnego wizerunku naszego województwa (tak w kraju, jak i poza jego granicami). Bogata baza zasobów dziedzictwa umożliwia tworzenie innowacyjnego produktu kulturowego i przyczynia się do wzrostu kompetencji kulturowych mieszkańców regionu.

„Opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla dostosowania budynków Teatru im. Wandy Siemaszkowej do obowiązujących przepisów ochrony pożarowej”

Zadanie wieloletnie ujęte w WPF WP realizowane przez Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. Jego celem było przygotowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji projektowej dla planowanej w następnych latach 2023-2025 etapowej inwestycji, polegającej na dostosowaniu istniejących budynków Dużej Sceny i Małej Sceny Teatru przy ulicy Sokoła w Rzeszowie do obowiązujących przepisów ochrony pożarowej. Jego realizacja rozpoczęła się w lipcu 2021 r. Całkowita wartość zadania to 600 000 zł w całości ze środków budżetu województwa. W 2021 r. poniesiono wydatki w wysokości 19 432,23 zł, i zrealizowano prace przygotowawcze (przedprojektowe), przeprowadzono procedurę zamówienia publicznego na wybranie Wykonawcy dokumentacji projektowej zakończonej podpisaniem umowy oraz rozpoczęto zasadnicze prace projektowe.

„Przygotowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji architektoniczno-budowlanej dotyczącej budowy Nowej Sceny Teatru”

Zadanie wieloletnie ujęte w WPF WP realizowane przez Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. Jego celem jest opracowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji projektowej (architektoniczno-budowlanej) dla planowanej w następnych latach 2023-2025 budowy nowego budynku Nowej Sceny na działce Teatru przy ulicy Sokoła w Rzeszowie. Całkowita wartość zadania wynosi 703 000 zł, przy czym 700 000 zł to środki z budżetu województwa, natomiast 3 000 zł – środki własne. Realizacja rozpoczęła się w maju 2021 r. W 2021 r. zrealizowano prace przygotowawcze (przedprojektowe) oraz opracowano Program Funkcjonalno-Użytkowy przedmiotowego zadania inwestycyjnego. W 2021 r. wydatkowano na ten cel 59 011,23 zł, w tym: środki z budżetu województwa 56 661,23 zł, środki własne instytucji 2350,00 zł.

„Remont skrzydła zachodniego i południowego budynku Muzeum przy ul. 3 Maja 19 – Etap II”

Zadanie remontowe - jednoroczne, realizowane etapami przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Zakres rzeczowy zadania obejmuje realizację kompleksowych prac remontowo – konserwatorskich skrzydła zachodniego i skrzydła południowego Budynku Głównego Muzeum Okręgowego przy ulicy 3 Maja w Rzeszowie. W 2020 r. wykonano I Etap zadania polegający na opracowaniu wymaganej dokumentacji projektowej. W 2021 r. wykonano II Etap zadania obejmujący: roboty zabezpieczające: ścian, sklepienia, zabytkowych tynków i polichromii w Sali Gościńskiej, oraz przebudowę starej, niedrożnej kanalizacji deszczowej wewnętrznej i zewnętrznej. Wartość wykonanych prac w 2021 r. wyniosła 393 231,00 zł – finansowanie w całości ze środków budżetu województwa. W następnych latach realizowane będą kolejne etapy prac remontowych.

„Prace remontowo – konserwatorskie przy budynku Oficyny w Zespole Zamkowym w Łąncucie”

Zadanie zrealizowane przez Muzeum – Zamek w Łąncucie zgodnie z umową nr DO-I.3040.2.18.2021.ŁG z dnia 5 sierpnia 2021 r. oraz Aneksem nr 1 z dnia 8 października 2021 r. Celem zadania była poprawa stanu technicznego obiektu Oficyny. W ramach zadania został wyremontowany cokoł obiektu, rozebrano i w ich miejsce wykonano nowe naświetla (studzienki), wykonano nowy uziom poziomy wraz z połączeniem go do istniejących zwodów pionowych instalacji odgromowej, wykonano izolację pionową w postaci systemowej izolacji hybrydowej wraz z wyprawą elewacyjną aplikowaną na oczyszczoną, odsoloną, wzmocnioną i wyrównaną powierzchnię muru oraz wykonana została izolacja pozioma. Ponadto wykonano roboty remontowe elewacji – skuto zawilgocone i odparzone tynki, zmyto stare powłoki, wzmocniono podłoża, naprawiono rysy konstrukcyjne, odtworzono ubytki tynku, nałożono nawierzchniowy tynk mineralny oraz całość pomalowano nawierzchniowymi farbami silikatowymi. Dodatkowo została wykonana pełna konserwacja techniczna

i rekonstrukcja stolarki okiennej drewnianej wg programu konserwatorskiego. Zrealizowano pełny zakres zaplanowanych prac. Zadanie o wartości 1 106 635,00 zł, finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Podkarpackiego – 407 101,25 zł, środków własnych Muzeum – 206 931,75 zł, dotacji MKiDN – 392 602,00 zł oraz dotacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – 100 000,00 zł, zrealizowane w 2021 r.

Prace remontowe, konserwatorskie i budowlane Oranżerii oraz Ujeżdżalni w ramach przedsięwzięcia „Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego dawnej Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo – konserwatorskie oraz wykreowanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w budynku Zamku oraz zabytkowym Parku Muzeum – Zamku w Łańcucie OR-KA II, III, IV, VII”

W 2021 r. przedsięwzięcie to realizowane było w ramach budżetu województwa na 2021 r., poza WPF WP. Dokumentację projektową opracowano jeszcze w latach 2015-2016.

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje: realizację kompleksowych prac konserwatorskich, robót remontowo – budowlanych i robót instalacyjnych w 2 zabytkowych budynkach Oranżerii i Ujeżdżalni Muzeum – Zamku w Łańcucie, a następnie utworzenie w tych obiektach Centrum Edukacji Tradycji im. Jana Potockiego.

W 2021 r. zrealizowano kompletację, dostawę wyposażenia oraz aranżację zaprojektowanych wystaw stałych i multimedialnych w obydwu budynkach - prezentujących codzienne życie, pracę i wypoczynek właścicieli i służby dawnego Zespołu Zamkowego. Wystawy te noszące nazwę Centrum Edukacji im. Jana Potockiego zwiększą zdecydowanie atrakcyjność turystyczną Muzeum – Zamku w Łańcucie.

W 2021 roku wydatkowano 10 880 879,33 zł, w tym: środki z budżetu Unii Europejskiej (PO Infrastruktura i Środowisko) – 6 996 225,18 zł, środki z budżetu Państwa (dotacja MKiDN) – 220 021,52 zł, środki z budżetu województwa – 1 641 726,38 zł i środki własne instytucji 2 022 906,25 zł.

Unowocześnienie wystawy stałej Szkoło Podkarpackich Hut

Zadanie zrealizowane przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie zgodnie z umową nr DO-I.3040.3.5.2021.RK z dnia 25 maja 2021 r. Z budżetu Województwa na realizację tego zadania przekazano 67 311,56 zł. Zadanie realizowane było od maja do października 2021 r. Głównym celem zadania było unowocześnienie i powiększenie wystawy stałej „Szkoło Podkarpackich Hut”, o salę ekspozycyjną prezentującą kolekcję szkła o najwyższym poziomie sztuki szklarskiej z okresu secesji i art déco. Dział Historii Szkła i Przemysłu Szklarskiego Muzeum Podkarpackiego w Krośnie w ostatniej dekadzie wzbogacił się o unikatowy zbiór niezwykle cennych eksponatów szklanych z końca XIX i początku XX wieku. Zostały one wykonane w najbardziej renomowanych hutach szkła, funkcjonujących na terenie Polski, Czech, Niemiec i Francji. Mając na uwadze, że województwo podkarpackie jest miejscem, gdzie znajdowały się w przeszłości i nadal funkcjonują liczne huty szkła, eksponaty te są niezwykle ważne dla kultury i dziedzictwa historii szkła i przemysłu szklarskiego, ponieważ stanowią doskonałe uzupełnienie wystawy Szkoło Podkarpackich Hut, ukazując punkt wyjścia krośnieńskiego wzornictwa, które od początku czerpało z najlepszych europejskich ośrodków szklarskich. Zadanie składało się z rewitalizacji pomieszczenia magazynowego i dostosowaniu go do celów ekspozycyjnych oraz dostawy i montażu sprzętu wystawienniczego i aranżacyjno-opisowego. Sprzęt wystawienniczy to cztery gabloty muzealne, obrazy szklane wykonane techniką fusingu oraz kierunkowe oświetlenie ścienne LED. Realizacja zadania poprzez atrakcyjną i nowoczesną prezentację pozwoli na udostępnienie szerokiej publiczności naszej niezwykle cennej kolekcji szkła, co wpłynie w znacznym stopniu na wzbogacenie oferty oraz podniesienie atrakcyjności i dostępności kultury w Krośnie, w powiecie i regionie.

„Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej”

Zadanie wieloletnie ujęte w WPF WP, realizowane przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Zakres rzeczowy zadania obejmuje: adaptację zabytkowej kamienicy w sąsiedztwie posesji Muzeum Podkarpackiego w Krośnie, nabytej od Cechu Rzemiosł Różnych w Krośnie – z przeznaczeniem na cele muzealne, magazynowe i wystawiennicze Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. W 2021 r. kontynuowano rozpoczęte w 2020 r., tj. roboty remontowo – budowlane, prace konserwatorskie,

instalacje sanitarne, instalacje elektryczne w budynku oraz roboty uzbrojenia i zagospodarowania terenu otaczającego budynek - zakończone podpisaniem protokołu odbioru końcowego robót. Jednocześnie kompletowano i dostarczano wyposażenie budynku: w urządzenia techniczne (winda, centrale wentylacyjne), meble, gabloty wystawiennicze, obiekty ekspozycyjne oraz w wyposażenie ruchome.

Całkowita wartość zadania wynosi 9 341 162,95 zł, a źródła finansowania to środki z budżetu Unii Europejskiej (RPO WP 2014-2020) – 4 822 466,49 zł, środki z budżetu województwa – 2 995 062,00 zł, środki własne instytucji – 1 523 634,46 zł. W 2021 r. wydatkowano 3 915 443,71 zł, w tym: środki z budżetu Unii Europejskiej (RPO WP 2014-2020) – 2 096 891,81 zł, środki z budżetu województwa – 1 183 842,98 zł, środki własne instytucji – 628 297,70 zł, środki z ZUS (Tarcza Ostonowa COVID-19) – 6 411,22 zł.

„Budowa założenia plebańskiego: kontynuacja prac budowlanych stajni z Bud Łańcuckich, domu parafialnego z Książnic, plebanii z Ostrów Tuszowskich oraz zagospodarowanie terenu”

Zadanie inwestycyjne wieloletnie nieujęte w WPF WP, realizowane etapowo na terenie Parku Etnograficznego w Kolbuszowej - przez Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. W 2021 r. kontynuowano prace rozpoczęte w latach poprzednich związane z utworzeniem tzw. Założenia Plebańskiego w Parku Etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Zrealizowano następujący zakres prac: a) w Domu Parafialnym z Książnic: piece kuchenne i pokojowe, tynki na ścianach i stropach, dostawę i montaż stolarki okiennej i drzwiowej, instalacje wodne i instalacje elektryczne; b) w Plebanii z Ostrów Tuszowskich: piece kuchenne i pokojowe, tynki na ścianach i stropach, dostawę i montaż stolarki okiennej i drzwiowej, posadzki w pomieszczeniach, instalacje wodne i instalacje elektryczne; c) w Stajni z Bud Łańcuckich: dokończenie zestawiania budynku stajni do stanu surowego, przegrody w budynku Stajni, tynki wewnętrzne ścian, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, instalacje wodne i instalacje elektryczne; zagospodarowanie terenu: drenaże, przepusty, zastawki, korektę rowów, studnia kopana, profilowanie terenu, ogrodzenie i montaż bramy.

Całość prac kosztowała 1 241 360,65 zł, w tym z budżetu województwa wydatkowano 1 008 585,90 zł, zaś 232 774,75 zł instytucja pokryła z własnych środków.

„Pociąg do kultury”

Inicjatywa specjalna „Pociąg do kultury” realizowana jest w związku z Uchwałą Nr 163/3484/20 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 2 czerwca 2020 r. w sprawie utworzenia inicjatywy specjalnej „Pociąg do kultury” dla podróżujących pociągiem „Wojak Szwejk”. Głównym celem inicjatywy specjalnej „Pociąg do kultury” jest stworzenie nowej atrakcyjnej propozycji dla pasażerów korzystających z organizowanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego, a realizowanych przez Operatora Przewozy Regionalne Sp. z o.o. kolejowych przewozów pasażerskich użyteczności publicznej w relacji Rzeszów Główny – Medzilaborce – Rzeszów Główny, pociągiem o handlowej nazwie „Wojak Szwejk”.

Inicjatywa specjalna „Pociąg do kultury” polega na możliwości nieodpłatnego zwiedzania w miesiącach lipiec - sierpień za okazaniem biletu na pociąg „Wojak Szwejk”. Zwolnienie z opłat za wstęp do muzeum jest dokonywane zarządzeniem dyrektora danego muzeum. Uczestnikiem „Pociągu do kultury, może być każda osoba fizyczna, która zakupiła bilet na przejazd pociągiem „Wojak Szwejk” uruchamianym w miesiącach lipiec - sierpień na trasie Rzeszów Główny- Medzilaborce – Rzeszów Główny. „Pociąg do kultury” obejmuje 5 następujących muzeów: Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, Muzeum Historyczne w Sanoku, Muzeum Podkarpackie w Krośnie, Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Oferta obowiązuje w miesiącach: lipiec – sierpień od roku 2020. Proponowana inicjatywa daje możliwość wartościowego spędzenia wolnego czasu poprzez obcowanie z kulturą. Sprzyja ona równocześnie rozwojowi transportu kolejowego oraz rozwojowi oferty kulturalnej.

Zakup Archiwum Zamkowego z Zamku Kamieniec

Zadanie zrealizowane przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Z budżetu Województwa na realizację tego zadania przekazano 100 000,00 zł zgodnie z umową nr DO-I.3040.3.9.2021.RK z dnia 30

czerwca 2021 r. Zadanie realizowane było od czerwca do września 2021 r. Głównym celem zadania był zakup Archiwum Zamkowego z Zamku Kamieniec do zbiorów Działu Historycznego Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Zbiór liczący ponad 4 000 (15 000 stron) unikatowych dokumentów z lat 1530-1820 stanowi jedyną i kompletnie zachowaną dokumentację prowadzenia majątku rycersko-ziemiańskiego, w skład którego wchodziło na przestrzeni wieków kilkanaście miejscowości z okolic Krosna. Wiele z tych dokumentów spisano na miejscu, ale również na Zamku w Lublinie, Sanoku i w Bieczu. Dokumenty zawierają informacje o takich rodach jak: Kamienieccy, Firlejowie, Stadniccy, Skotniccy, Ossolińscy, Grodziccy, Scypionowie del Campo, Jabłonowscy, Fredrowie, Krasiccy, Starowiejscy, Szeptyccy i inni.

Dokumenty przez kilkaset lat były pieczołowicie przechowywane na Zamku Kamieniec, a następnie - po zakupie Krościenka Wyżnego przez Katarzynę Jabłonowską - w roku 1787 przeniesione do dworu. Tam zostały złożone w sieni dworskiej. Archiwum od roku 1900 zostało zabrane z dworu w Krościenku Wyżnym i przeniesione do majątku w Bratkówce, gdyż stanowiło część spadku po matce Stanisława Starowieyskiego Cecylii Jabłonowskiej. Do roku 1942 archiwum przechowywano w gabinecie Stanisława Starowieyskiego, posła na Sejm RP, jednak w 1942 roku dwór został zarekwirowany przez władze okupacyjne i właściciele byli zmuszeni wyprowadzić się z majątku. Wówczas dokumenty na polecenie Janiny Rucz-Starowieyskiej zostały ukryte przez nauczyciela szkoły w Odrzykoniu Jana Cebulę, a właściciele wyjechali najpierw do Iwierzyc, do Ludwika Starowieyskiego, a następnie do kuzyna Leona Komorowskiego w Siedliskach. W roku 1950 wydobyto z ukrycia archiwalia i przewieziono je najpierw do Sosnowca, a następnie (w 1960 r.) do Warszawy.

Z zasobów archiwalnych w roku 1829 korzystał hrabia Aleksander Fredro, czego owocem było jego dzieło literackie pt. „Zemsta”. Zakup archiwum, unikatowy w skali kraju, przyczynił się do pogłębienia wiedzy nt. historii rodzin szlacheckich związanych z regionem krośnieńskim i będzie stanowić bazę źródłową dla przyszłych opracowań naukowych.

Zakup eksponatów japońskich

Zadanie zrealizowane przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Z budżetu Województwa na realizację tego zadania przekazano 55 000,00 zł zgodnie z umową nr DO-I.3040.3.27.2021.RK z dnia 29 listopada 2021 r. Zadanie realizowane było w listopadzie i grudniu 2021 r. Głównym celem zadania był zakup eksponatów japońskich w celu rozbudowy zbiorów Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Zakup ten wpisuje się w opracowywaną koncepcję całościowej modernizacji wystaw stałych Muzeum Podkarpackiego w Krośnie oraz przyjętej strategii rozwoju, a także oferty skierowanej do niemal wszystkich grup wiekowych i społecznych: dzieci, wycieczek szkolnych, seniorów, mieszkańców małych miejscowości i dużych miast, którzy mają swoje preferencje i zainteresowania. Zakupione zabytki, kompletna zbroja samurajska z okresu Edo oraz dwa talerze z porcelany z okresu późnego EDO, wzbogacają zbiory muzealne o wyjątkowe, a przede wszystkim unikatowe eksponaty. Dzięki temu kolekcja japońska Muzeum będzie stanowić jedyną, tak dużą prezentację sztuki i broni japońskiej na Podkarpaciu. Muzeum od kilku lat systematycznie zbiera zabytki materialne kultury japońskiej. Zbiór ten został wydzielony i jest on indywidualnie opracowywany oraz ewidencjonowany w osobnej księdze inwentarzowej. Zrealizowane zadanie pomoże rozbudować, ale przede wszystkim urozmaicić zbiór naszego Muzeum. Inwestycja ta wpisuje się w założenia, mające na celu stworzenie nowej wystawy stałej w Muzeum Podkarpackim w Krośnie pt. „Broń i sztuka Japonii”, a przez to rozbudowę oferty kulturalnej województwa podkarpackiego.

„Podziemna Trasa Turystyczna w Przemyślu”

Zadanie wieloletnie ujęte w WPF WP, realizowane przez Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu. Rozpoczęło się w marcu 2017 r. Zakres rzeczowy zadania obejmuje adaptację zabytkowych kamienic MNZP w Przemyślu: Kamienicy Rynek 9 i Kamienicy Serbańska 7 wraz z wyposażeniem w urządzenia multimedialne i Kino 3D – w celu obsługi osób zwiedzających nową atrakcję turystyczną, jaką jest Podziemna Trasa Turystyczna w Przemyślu. W 2021 roku kontynuowano roboty remontowo – budowlane, prace konserwatorskie, instalacje sanitarne i instalacje elektryczne w ww. kamienicach. Wydatkowano na ten cel 249 543,36 zł, w tym: środki z budżetu Unii Europejskiej (RPO WP 2014-2020) – 152 160,57 zł środki z budżetu województwa – 50 720,19 zł, środki własne

instytucji – 46 662,60 zł. Całkowita wartość zadania 3 805 628,95 zł, źródła finansowania: środki z budżetu Unii Europejskiej (RPO WP 2014-2020) – 1.680.812,28 zł, środki z budżetu województwa – 1 406 124,80 zł, środki własne instytucji – 718 691,87 zł.

„Synagoga drewniana z Połańca – polichromia”

Zadanie konserwatorskie, polegające na kompleksowej konserwacji polichromii w zabytkowej Synagodze Drewnianej z Połańca, przeniesionej do Parku Etnograficznego MBL w Sanoku - realizowane etapami przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. W 2020 r. wykonano rekonstrukcję polichromii na ścianie południowej i połowie ściany wschodniej (prawa strona) do wysokości fasety. W 2021 r. wykonano: rekonstrukcję polichromii na ścianie północnej i połowie ściany wschodniej (lewa strona) oraz konserwację obrazu „Lewiatan wokół Jerozolimy” na sklepieniu zachodnim w Sali Modlitw. Wartość prac konserwatorskich wykonanych w 2021 r. wyniosła 125 064,00 zł, finansowanie: 120 000,00 zł - ze środków budżetu województwa oraz 5 064,00 zł ze środków własnych MBL w Sanoku. W 2022 r. planowane są do realizacji kolejne prace konserwatorskie w ww. obiekcie.

„Adaptacja piwnicy Dworku Marii Konopnickiej na cele gastronomiczne i kulturalno – edukacyjne”

Zadanie inwestycyjne, jednoroczne zrealizowane przez Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu w 2021 roku. Jego celem była adaptacja piwnicy w zabytkowym Dworku Marii Konopnickiej w Żarnowcu wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia na funkcję gastronomiczną i kulturalno-edukacyjną. W jego ramach wykonano: roboty remontowo - budowlane, prace konserwatorskie, instalację wodno-kanalizacyjną, instalację ogrzewania podłogowego, instalację wentylacji i instalację elektryczną oraz zakupiono niezbędne wyposażenie gastronomiczne i meble - dla uruchomienia funkcji gastronomicznej i kulturalno-edukacyjnej w piwnicy Dworku Marii Konopnickiej.

Prace te zostały w całości sfinansowane ze środków budżetu województwa w wysokości 390 000,00 zł.

Ad. 6. Zapewnienie środków instytucjom kultury na realizację zadań

Projekt pn. Bardzo Młoda Kultura

Zadanie zostało zrealizowane przez Centrum Kulturalne w Przemyślu zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.1.2021.BR z dnia 9 lutego 2021 r. zmienionej aneksami nr: 1 z dnia 21 maja 2021 r. oraz 2 z dnia 8 listopada 2021 r. Współorganizatorem projektu było Narodowe Centrum Kultury. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano kwotę 196 104,37 zł.

Realizacja Projektu wzmocniła i podtrzymała znaczenie i rolę edukacji kulturowej w województwie podkarpackim, zintensyfikowała współpracę osób działających w tej sferze (nauczycieli, pedagogów, instruktorów, animatorów kultury, przedstawicieli NGO), stworzyła możliwości spotkania i integracji środowiska oraz wsparła merytorycznie i finansowo. Szczególnie ważnym okazało się polepszenie współpracy pomiędzy sektorami kultury i edukacji, pobudzenie kreatywności, innowacyjnego działania, współpracy, zaufania, kompetencji medialnych oraz komunikacyjnych środowiska kultury i oświaty.

Po zakończeniu projektu powstał Raport z ewaluacji Projektu. Prowadzona była też diagnoza i badania, które zakończone zostały odrębnym Raportem. Badania dotyczyły tematu: potrzeb dzieci i młodzieży w zakresie uczestnictwa w kulturze (praktyki kulturowe) oraz partycypacji w niej (sprawczość i podmiotowość kulturowa). Raport dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej www.bmk.ck.pl

Tego rodzaju badania, istotne dla osób pracujących i działających w sferach oświaty i kultury, nie były do tej pory prowadzone, a ich wnioski ważne są z punktu widzenia poprawy i rozwoju aktywności w tym zakresie. Badania prowadzone były wg wytycznych Narodowego Centrum Kultury. W województwie podkarpackim realizował je dr Wojciech Broszkiewicz.

Przeprowadzono siedem bezpłatnych szkoleń dla edukatorów i animatorów, wszystkie odbyły się w wersji on-line, a były to:

- 1) w dniu 19 kwietnia 2021 r. - Gry planszowe i fabularne w edukacji, które poprowadziła mgr Joanna Lasoń – wykładowca Krakowskiego Instytutu Rozwoju Edukacji,

- 2) w dniu 23 kwietnia 2021 r. - Od deski do deski – animacja tekstów literackich metodami pedagogiki zabawy, które poprowadziła Elżbieta Hornowska,
- 3) w dniu 28 kwietnia 2021 r. – Edukacja filmowa – praktyczne wykorzystanie filmów w pracy wychowawczej i dydaktycznej, które poprowadził dr Rafał Opulski,
- 4) w dniu 29 kwietnia 2021 r. - Umuzykalnianie dzieci metodą Carla Orffa, które poprowadził Michał Sternicki,
- 5) w dniu 7 maja 2021 r. - Teatr wyobraźni, które poprowadziła Anna Jadwiga Nowak,
- 6) w dniu 13 maja 2021 r. – Jak się uczy mózg, czyli podstawy neurologii uczenia się i neurodydaktyki – dr hab. Marzena Błasiak-Tytuła,
- 7) w dniu 14 maja 2021 r. - Metody pracy z kartami MASTPI, które poprowadziła Magdalena Stręka-Pióro.

W szkoleniach mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani, po wcześniejszym zgłoszeniu się. Tematy szkoleń wynikały z przeprowadzonej wcześniej diagnozy i odpowiadały na zainteresowania uczestników. W szkoleniach wzięło udział łącznie 100 osób.

Istotną częścią Projektu Bardzo Młoda Kultura było dofinansowanie i współorganizacja inicjatyw lokalnych, poprzedzone przeprowadzonym konkursem, do którego przystąpiło w 2021 r. 68 edukatorów z Podkarpacia, co jest sukcesem tej edycji i świadczyło to o słuszności i potrzebie tego rodzaju konkursu, którego nieskomplikowane i jasne zasady były zapisane w Regulaminie. Złożone propozycje inicjatyw oceniała Komisja powołana przez operatora.

Ostatecznie w drodze eliminacji zrealizowano w 2021 r. jedenaście projektów na łączną kwotę 140 000,00 zł. Odbiorcami działań były dzieci i młodzież z udziałem dorosłych. Duża część zrealizowanych inicjatyw skupiała się wokół dziedzictwa kulturowego Podkarpacia. Poszerzenie wiedzy na temat historii, kultury, postaci, architektury, najważniejszych miejsc, symboli naszego województwa było nieodłącznym elementem projektu.

Okazało się, że uzupełnienie wiedzy z tego zakresu jest potrzebne, szczególnie w momencie kiedy program nauczania w szkołach tego nie obejmuje. Młode pokolenie wykazywało duże zainteresowanie tym, co łączy ich z miejscem pochodzenia i ich przodkami, co stanowi tożsamość narodową. Przeprowadzono intensywną reklamę i promocję zadania, w którą zaangażowani byli Partnerzy operatora. Dzięki nim można było dotrzeć do dużej części ośrodków kultury i szkół we wszystkich powiatach województwa. Ponadto wydano folder będący podsumowaniem zrealizowanego projektu Bardzo Młoda Kultura 2021, głównie opisującym inicjatywy lokalne.

07. Festiwal Nowego Teatru – 59. Rzeszowskie Spotkania Teatralne

W dniach od 22 do 30 października 2021 r. odbyła się 59. edycja Rzeszowskich Spotkań Teatralnych po raz 7. w formule Festiwalu Nowego Teatru. Kwota wydatkowana na realizację zadania z dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego to 250 000,00 zł w ramach umowy nr DO-I.3040.1.33.2021.BK z dnia 26 sierpnia 2021 r.

Głównym celem Festiwalu była prezentacja i promocja działań artystycznych, których istotą jest poszerzanie kategorii dramatyczności i teatralności, między innymi poprzez wchłanianie sztuk performatywnych i eksperymenty z wizualnością. Nurt główny siódmej edycji Festiwalu swe źródła miał w wartościach uniwersalnych, czyli klasyce – wielkiej literaturze polskiej i światowej, podejmujące fundamentalne dla naszej tradycji zagadnienia.

Podstawowymi założeniami przy konstruowaniu programu Festiwalu było wskazywanie w obrębie najnowszego polskiego teatru dominujących tematów i nurtów, jak również diagnozowanie ich za pośrednictwem rzeczywistości. Zaprezentowane zostały spektakle będące wizytówką współczesnego teatru obudowując je szeregiem działań towarzyszących o charakterze artystyczno-edukacyjnym, takimi jak: czytania performatywne, rozmowy o teatrze, wystawy, czy publikowanie gazetki festiwalowej. Festiwal cieszył się zainteresowaniem publiczności (uczestniczyło w nim 1 362 osoby), a wszystkie widowiska były wypełnione z zachowaniem wymogów sanitarnych.

W nurcie głównym wystawiono następujące spektakle: „Kto zabił Kaspara Hausera”, „Komedia. Wujaszek Wania”, „Kupiec wenecki”, „Wiśniowy sad”, „Białe małżeństwo”, „Biblia: próba” oraz na zakończenie „Flying fish”. Uzupełnieniem Festiwalu były wydarzenia towarzyszące oraz prezentacja

wydarzeń w ramach Sceny Nowej Dramaturgii (SND). SND jest to platforma skoncentrowana na współczesnych metodach tworzenia opowieści teatralnych, których osią jest słowo pisane. W jej ramach zaprezentowano trzy czytania performatywne: „Skopując kołderkę”, reż. K. Minkowska, „Powrót Saturna”, reż. A. Jakubczak, „La Sirena”, reż. A. Nasierowska. Program wydarzeń towarzyszących: rozmowy o teatrze towarzyszące wszystkim spektaklom konkursowym, wystawa pokonkursowa „17. Międzynarodowego Biennale Plakatu Teatralnego - Konkurs Młodych - Rzeszów 2021”, koncert „Jazz dla ducha” Gaby Janusz na Scenie Patio w Grand Hotelu Boutique.

Scena Wędrowna Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie

Ubiegłoroczna edycja Sceny Wędrownej pomimo panującej pandemii COVID-19 cieszyła się wielkim powodzeniem w środowiskach artystycznych. Kwota wydatkowana na realizację zadania z dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego to 150 000,00 zł w ramach umowy nr DO-I.3040.1.2.2021.BR z dnia 24 lutego 2021 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 7 czerwca 2021 r.

W ramach zadania rzeszowski Teatr wystawił 20 spektakli na terenie całego Podkarpacia, a publiczność miała okazję zapoznać się ze sztuką współczesną, jak i klasyczną. Instytucje zapraszające rzeszowski zespół gościły Teatr na deskach domów kultury oraz na scenach plenerowych, wzbogacając tym samym ofertę artystyczną regionu.

Teatr miał okazję zaprezentować następujące przedstawienia:

- „Sprawiedliwi. Historia rodziny Ulmów” - spektakl opowiadający o zwykłych ludziach w czasie pokoju, którzy w czasie wojny zdobyli się na czyny określane przez historyków mianem heroicznych, upamiętnianych przez muzea.
- „Tańcz mnie. Cohen” – przedstawienie o życiu i twórczości Leonarda Cohena. Jego ballady są niezmiernie osobiste, gdzie autor przekracza próg intymności i staje się autorem utworów uniwersalnych, skierowanych do wszystkich, którzy zakosztowali samotności wielkich miast, miłosnego zawodu i szczęścia prawdziwej przyjaźni.
- „Beze mnie” - opowieść o miłości, wyobcowaniu, pragnieniu akceptacji. Dusza młodego człowieka może skrywać wiele tajemnic, o których nie mają pojęcia nawet jego rodzice – mnóstwo głębokich, jątrzących się ran, zduszonych emocji, które muszą w końcu znaleźć jakieś ujście.
- „Na pokuszenie” - spektakl o dwóch kobietach – Dojrzałej i Niewinnej – spotykają się, żeby wyśpiewać tajemnice swojego serca. Każda znalazła się w punkcie zwrotnym swojego życia i pragnie zmiany. Dojrzała chce znaleźć równowagę po przejściach. Poskładać rozbity świat, uchwycić sens i właściwą miarę uczuć. Niewinna wprost przeciwnie – po raz pierwszy otwiera się na miłość.
- „Show & go!” - to śmiały pastisz popularnych telewizyjnych programów typu „talent show”. Z humorem, bez taryfy ulgowej, odsłania mechanizm ich działania. Trójka pozbawionych empatii, narcystycznych jurorów bardziej dba o autopromocję niż o rzuconych im na pożarcie uczestników, którzy z nadzieją i naiwną ufnością poddają się ocenie.

Teatr im. W. Siemaszkowej prowadził szeroką kampanię reklamową obejmującą media lokalne. W ramach projektu przygotowano afisze, ulotki, programy oraz gadżety. Scena Wędrowna cieszyła się dużym zainteresowaniem publiczności, a wszystkie widowiska były wypełnione z zachowaniem wymogów sanitarnych. Ogółem w zadaniu uczestniczyło 1 968 osób.

Projekt pn. Przestrzeń Sztuki

Projekt „Przestrzeń Sztuki” rozwijany był pod auspicjami Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego. Miał on na celu powołanie ogólnopolskich, interdyscyplinarnych centrów kultury prowadzonych we współpracy Ministerstwa, samorządów, organizacji pozarządowych, uczelni artystycznych oraz sektora prywatnego i opierających się na istniejących instytucjach kultury. Program miał charakter interdyscyplinarny, włączający różne dziedziny działalności artystycznej i promujący nasz cały region.

Kwota wydatkowana na realizację zadania z dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego to 96 000,00 zł w ramach umowy nr DO-I.3040.1.11.2021.BR z dnia 09 czerwca 2021

r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 9 grudnia 2021 r. Zadanie współfinansowane ze środków Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego.

Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie jako jeden z operatorów projektu w Polsce zrealizował następujące projekty:

- moduł OFF-RZESZÓW w odpowiedzi na tendencje w środowisku artystycznych zrealizowany został w formie Przeglądu/Festiwalu polskich spektakli offowych, której kuratorem była redaktor naczelna portalu Teatralny.pl – Katarzyna Knychalska. Dzięki dodatkowej współpracy z ogólnopolskim Konkursem The Best Off w dniach 24-27 października 2021 r. wystawiono wybrane spektakle,
- TEATR W SIECI/NATENCZAS - we współpracy z Kuratorium w czerwcu zostały przeprowadzone warsztaty dla uczniów z Województwa Podkarpackiego, które miały za zadanie wspomóc nauczycieli i uczniów, którzy z powodu pandemii zostali zmuszeni do odbywania lekcji i zajęć dodatkowych w formie zdalnej. W projekcie uczestniczyło 23 szkoły, z których wybrane grupy młodych ludzi odbywały spotkania on-line z aktorami. Efekt warsztatów został zaprezentowany na scenie rzeszowskiego Teatru w formie krótkich prezentacji scenicznych. Finał projektu odbył się 17-18 czerwca 2021 r. podczas którego zostały wręczone nagrody wszystkim uczestnikom programu. Wydarzenie to było zwieńczeniem pracy, zaangażowania i miłości do teatru, którą wyraziły na scenie dzieci, młodzież, aktorzy, nauczyciele i koordynatorzy projektu,
- w ramach projektu Młoda Scena Teatr przygotował w Szajna Galerii w dniu 5 grudnia 2021 r. pokaz warsztatowy pt. „Modlitwy zwierząt” zaprezentowany przez młodzież, pod kierunkiem aktorki Barbary Napieraj. Spektakl zadaje nam pytanie: Czym zwierzęta różnią się od ludzi? Rodzą się, żyją, umierają – jak my. W modlitwach mówią o swoich aspiracjach, kompleksach, małych pragnieniach. Afirmują świat, który je otacza, chociaż ten świat nie odpłaca się im tym samym,
- Poezja z Teatrem - dzięki współpracy z lokalnym środowiskiem twórców literackich Teatr przygotował IX Najazd Awangardy na Rzeszów oraz 3 spotkania w terenie (Krosno, Mielec, Nowa Dęba) pod nazwą Art_Przecięcia. Organizowane spotkania z artystami reprezentowały różne dziedziny sztuki: poezję, malarstwo, teatr i muzykę. W te szczególne wieczory aktorzy Teatru spotykali się z poetami i poetkami, gdzie pochylali się nad lokalną twórczością, która wybrzmiewała dzięki interpretacji aktorów rzeszowskiego Teatru. Wśród artystów byli twórcy doceniani i nagradzani, ale również debiutanci, dla których to wydarzenie było niekiedy pierwszą interakcją z szerszym gronem odbiorców,
- Teatrobus - Teatr uruchomił specjalny moduł dla swoich widzów, którzy dzięki wsparciu finansowym na organizację komunikacji mogli uczestniczyć w wydarzeniach artystycznych przygotowanych przez instytucję. Opłacono koszty transportu dla 34 grupy z Podkarpacia, dla których był to duży problem organizacyjno-finansowy,
- w ramach współpracy z Fundacją Teatr O. De. La rzeszowski Teatr włączył się w produkcję nowego spektaklu Marty Bury pt. „Ekstazy”. Artystka jest choreografką teatralną i performerką, autorką metody pracy z ciałem „stawanie się przestrzenią”, w której barwne wizualizacje psychokinetyczne wykorzystuje do tworzenia choreografii. „Ekstazy” to trzeci obraz choreograficzny Teatru O.de.la eksplorujący zagadnienie pojęcia koloru w ciele. Choreografia pełna struktur ruchowych powstałych na bazie treści czerpanych z fioleto. Fiolet jest kolorem wrażliwości na piękno, sztukę. Kolor fioletowy to poszukiwanie duchowości w ciele, poszukiwanie sacrum w indywidualnym wymiarze. Choreografia konstruowana na zasadzie bodziec – reakcja, gdzie bodźcem dla tancerza jest barwa, to projekcja zbliżona do ekspresji naturalnej. Polega na spontanicznym, nieintencjonalnym uzewnętrznieniu i wyrażaniu treści psychicznych w formach ruchowych,
- Performance „Synesthesia” został zrealizowany w nurcie art. and science. Łączy taniec butoh z nowymi technologiami: trackingiem, syntezą modułarną i sztuczną inteligencją. Stworzyło go dwoje artystów: Joanna Sarnecka – performerka, i Jakub Hader – artysta wizualny, wykorzystujący w swojej pracy creative coding i syntezę modułarną. „Synesthesia” to medytacja, zaproszenie do podróży poza czas, poza to, co ludzkie: ciało, ruch, czyli czas i formę, która na chwilę pojawia się, jak kwiat. Cieszy nas, zachwyca, głęboko porusza i przeszywa smutkiem, kiedy więdnie. Jest jeszcze

- pamięć i wyobraźnia – te szczególne ludzkie właściwości, które w naszym „tu i teraz” pozwalają na przekraczanie granic czasu. Zaproszone technologie poszerzają zakres naszego doświadczenia,
- Otwarta Scena - w ramach zadania Teatr udostępniał przestrzeń sceniczną młodym artystom, artystom niezależnym i freelancerom. Specjaliści z obsługi technicznej wspomagali działania twórcze, które zostały wykorzystane w następujących projektach: Młoda scena, OFF-RZESZÓW, Współpraca z Fundacją na Rzecz Kultury Walizka, Podkarpackie Konfrontacje Teatralne,
  - Podkarpackie Konfrontacje Teatralne - celem projektu była integracja środowiska teatrów amatorskich działających na terenie Województwa Podkarpackiego z zawodowymi artystami, jak również docenienie wkładu środowisk offowych w kulturalne życie regionu. Każdy zespół brał udział w warsztatach wokalnych i aktorskich, które prowadzili artyści: Gaba Janusz, Marek Kościółek, Grażyna Tabor oraz Karol Kadłubiec. Finałem wydarzenia były prezentacje własnego przedstawienia na scenie w dniach 3-4 grudnia 2021 r.,
  - Polonezem z Siemaszką - była to wspólna produkcja projektu z wyjątkowym kolektywem artystów młodego pokolenia, którzy na swoim koncercie mają sporo nagród i zdobyli już uznanie w świecie Teatru. Oprócz tradycyjnych działań scenicznych w teatrze instytucjonalnym zajęli się także działaniami wspierającymi animację i edukację kulturalną lokalnych społeczności. Koncepcja projektu zakładała pracę warsztatową i performatywną opartą na wybranych fragmentach dzieł Juliusza Słowackiego: "Genezis z Ducha", "Agezyłausz", "Król Duch". Odbyła się wspólna dyskusja (także międzypokoleniowa) wokół polskiej tradycji i historii, dziedzictwa kulturowego Polski i polskiego rodowodu oraz świadomości wspólnoty. Wspólne warsztaty miały za zadanie przygotowanie do współkreowania działań artystycznych (spektaklu) na finał, który odbył się w dwóch miejscowościach: w Strzyżowie w dniu 7 listopada 2021 r. oraz w Wielopolu Skrzyńskim w dniu 21 listopada 2021 r.

„Muzyczny Festiwal w Łańcucie”

Zadanie realizowane przez Filharmonię Podkarpacką im. A. Maławskiego w Rzeszowie. Wielowiekowe tradycje muzyczne na Zamku w Łańcucie zostały odrodzone w 1961 r. – w czerwcu tegoż roku Państwowa Filharmonia w Rzeszowie zainaugurowała pierwsze „Dni Muzyki Kameralnej” przekształcone w 1981 roku w „Festiwal Muzyki Łańcut”, a później „Muzyczny Festiwal w Łańcucie”, który z biegiem czasu stał się cyklem nadzwyczajnych przedsięwzięć muzycznych o światowym zasięgu i poziomie.

Rok 2021 to czas obchodów jubileuszu sześćdziesięciolecia istnienia Muzycznego Festiwalu w Łańcucie. Ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19, Festiwal został zorganizowany w wersji hybrydowej. W okresie od 20 czerwca do 2 lipca 2021 r. zostało zrealizowanych osiem festiwalowych koncertów, które zaprezentowano zarówno w Sali Balowej Muzeum - Zamku w Łańcucie, jak i w Sali Koncertowej Filharmonii Podkarpackiej, a także w plenerze - Ogródzie Angielskim przy Miejskim Domu Kultury w Łańcucie.

Organizatorzy Muzycznego Festiwalu w Łańcucie zadbali o to, aby w festiwalowych wydarzeniach wzięli udział znakomici artyści o światowej renomie. W programie Festiwalu znalazły się dzieła od szeroko rozumianej klasyki po współczesność. Ogromne zainteresowanie Muzycznym Festiwalem w Łańcucie objawiające się między innymi wzrastającą liczbą słuchaczy i stałą obecnością mediów świadczy o tym, jak silna jest potrzeba obcowania z żywą muzyką o różnej stylistyce i w mistrzowskim wykonaniu. Kolejna już edycja Muzycznego Festiwalu w Łańcucie ugruntowała wizerunek Województwa Podkarpackiego pielęgnującego i propagującego sztukę muzyczną na najwyższym poziomie. Zadanie zostało dofinansowane z budżetu województwa w wysokości 500 000 zł.

„Przestrzeń otwarta dla muzyki”

Projekt realizowany przez Filharmonię Podkarpacką im. A. Maławskiego w Rzeszowie. Edycja 2021 obejmowała 5 koncertów, które odbywały się na terenie województwa podkarpackiego w okresie od czerwca do grudnia 2021 r. Dzięki temu projektowi Filharmonia Podkarpacka dociera do słuchaczy, którzy nie mają na co dzień możliwości uczestniczenia w tego typu wydarzeniach artystycznych. Cykl koncertów adresowany był do szerokiego grona odbiorców, do osób starszych oraz często

wykluczanych z życia społecznego nie mających możliwości uczestniczenia w życiu kulturalnym z powodu znacznego oddalenia od ośrodków kulturalnych. Podczas koncertów realizowanych w ramach projektu „Przestrzeń otwarta dla muzyki – 2021” artyści przybliżyli publiczności twórczość m.in. kompozytorów polskich oraz muzykę religijną.

Zadanie zostało dofinansowane z budżetu województwa w wysokości 150 000 zł.

Międzynarodowy Festiwal Filmów dla Dzieci i Młodzieży KINOLUB

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.32.2021.BR z dnia 02 sierpnia 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano 40 000,00 zł.

Szósta edycja festiwalu odbyła się w dniach 26 - 29 września 2021 r. Na wydarzenie złożyły się liczne projekcje filmów festiwalowych oraz wydarzenia specjalne. Dzięki współpracy z ośrodkami festiwalowymi projekcje filmowe odbyły się w instytucjach kultury i kinach studyjnych w województwie podkarpackim, tj. w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie (na sali kinowej oraz w sali multimedialnej), w Muzeum Dobranoczek ze Zbiorów Wojciecha Jamy w Rzeszowie, w Biurze Wystaw Artystycznych w Krośnie, w Miejskim Domu Kultury w Lubaczowie, w kinie Końkret w Zatwarnicy. Projekcje odbyły się również online na portalu VOD, pod nazwą witryny Laboratorium Filmowe (laboratoriumfilmowe.pl).

Program festiwalowy objął 9 filmów pełnometrażowych i 58 krótkich filmów wyselekcjonowanych z ponad 2 000 zgłoszeń z całego świata, nadesłanych do selekcjonerów festiwalowych przez profesjonalnych twórców filmowych. Jak co roku do Konkursu Głównego wybrane zostały najbardziej wartościowe w światowym kinie skierowanym do młodych. Wszystkie filmy zostały przygotowane w polskiej wersji językowej. W czasie trwania festiwalu najlepsze tytuły wskazały cztery zespoły jury: Dorosłe Jury Profesjonalistów, Jury Dziecięce, Jury Młodzieżowe oraz Jury Zespołu Edukatorów Filmowych, które przyznaje nagrodę specjalną. Projekcjom filmowym towarzyszyły wprowadzenia merytoryczne, dyskusje po każdej projekcji, jak również warsztaty i wydarzenia specjalne. Wstęp na wszystkie wydarzenia był całkowicie bezpłatny.

Całkowita liczba widzów uczestniczących w pokazach stacjonarnych na Podkarpaciu była bliska 4 000 osób we wszystkich ośrodkach.

Wydarzenie obecne jest w regionie od 5 lat (festiwal organizowany jest na Podkarpaciu od 2016 roku, w Rzeszowie od 2017 roku). Jego celem jest edukacja kulturalna, tworzenie warunków do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych dla najmłodszych odbiorców, podnoszenie kompetencji kulturalnych, zwiększenie dostępności do profesjonalnej oferty kulturalnej o unikalnym charakterze, promocja regionu jako przyjaznego wydarzeniom filmowym o randze międzynarodowej.

Letnia szkoła gry na cymbałach

Letnia Szkoła Gry na Cymbałach została zorganizowana przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie po raz pierwszy zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.18.2021.BR z dnia 28 czerwca 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano 46 500,00 zł. Zajęcia odbywały się w terminie 19 lipca - 30 września 2021 r. w trzech miejscowościach na terenie województwa podkarpackiego (Kamień, Hyżne i Niebylec). Natomiast 2 października 2021 r. odbył się Koncert Galowy w Wojewódzkim Domu Kultury.

W zadaniu uczestniczyło 20 uczniów, 3 nauczycieli, 2 000 widzów online oraz około 100 widzów na sali widowiskowej podczas Koncertu Galowego.

Głównym celem przedsięwzięcia było znalezienie nowych adeptów gry na cymbałach oraz ochrona tradycji związanych z budową i grą na instrumencie, który jest uważany za najbardziej charakterystyczny dla terenów obecnie znajdujących się w obrębie województwa podkarpackiego. Popularyzacja oraz promowanie gry na cymbałach jest bardzo istotne w obecnych czasach, gdyż umiejętność gry na nich posiada nieliczne grono muzyków. Niezwykle istotny jest również międzypokoleniowy przekaz tradycji muzycznych oraz rozbudzanie zainteresowań uzdolnionych muzycznie dzieci i młodzieży muzyką ludową i instrumentem jakim są cymbały.

W ramach projektu przeprowadzono 143 godzin zajęć, które odbywały się dwa razy w tygodniu i prowadzili je doświadczeni cymbaliści. Uwieńczeniem całego projektu pn. Letnia Szkoła Gry na

Cymbałach był Koncert Galowy, który odbył się w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie. Koncert był spotkaniem ze wszystkimi uczestnikami projektu połączonym z pokazem gry na cymbałach w wykonaniu prowadzących warsztaty i ich uczniów. Premierę miał również film nagrany podczas trwania nauki gry na cymbałach. Na zakończenie zaprezentowała się Kapela mająca w swoim składzie cymbały. Gala była transmitowana on-line co zapewniło szeroką dostępność oferowanego wydarzenia.

Efektom zadania był wzrost kompetencji kulturowych oraz artystycznych mieszkańców regionu, m.in. poprzez rozwój edukacji kulturowej. Realizacja zadania pozwoliła na osiągnięcie celu nadrzędnego, tj. w widoczny sposób przyczyniła się do ochrony tradycji związanych grą na cymbałach. Jeden z zakładanych celów jakim było znalezienie nowych adeptów gry na cymbałach został w pełni zrealizowany, ponieważ uczniowie z projektu „Letniej Szkoły Gry na Cymbałach” z powodzeniem zaprezentowali nabyte umiejętności podczas 40. Spotkań Cymbalistów, które odbyły się 4-5 grudnia 2021 r. w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie. Letnia Szkoła Gry na Cymbałach jest to także swego rodzaju wsparciem działań dla odbywających się już od 40 lat Spotkań Cymbalistów – przeglądu skupiającego miłośników gry na cymbałach z całej Polski.

42. Biesiada Teatralna w Horyńcu Zdroju - Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form

Zadanie realizowane na podstawie umowy nr DO-I.3040.1.30.2021.BR z dnia 20 lipca 2021 r., zmienionej aneksem nr 1 z dnia 21 września 2021 r. przez Centrum Kulturalne w Przemyślu przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Horyńcu – Zdroju. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano 39 626,10 zł.

42. Biesiada Teatralna odbyła się w Centrum Kulturalnym w Przemyślu w dniach 26-29 sierpnia 2021 r. Organizacja Biesiady w Horyńcu Zdroju była niemożliwa ze względu na trwający tam remont Gminnego Ośrodka Kultury. Z tego powodu na scenie ośrodka zaprezentował się tylko jeden teatr dla mieszkańców Horyńca – Zdroju. Był to spektakl Teatru FIETER z Ozimka. Natomiast na scenie Centrum Kulturalnego w Przemyślu zaprezentowało się 12 teatrów. Były to następujące teatry: Teatr Jednego Aktora – Jerzy Kałuża z Lublina, Teatr V z Siedlc, Teatr The M.A.S.K z Bielska Podlaskiego, Teatr Jednego Aktora Rafał Paśko z Przemyśla, Zespół Teatralny Sceny „i” z Krakowa, Teatr InSzPer z Url, Teatr Jednego Aktora Angelika Panas z Wrocławia, Amatorski Teatr Towarzyski z Lublina, Amatorski Teatr Dramatyczny im. J. Żmudy ze Stalowej Woli, Teatr Fieter z Ozimka, Teatr M.D.K. czyli Młode Dzielne Kuropatwy z Rzeszowa, Teatr Kapslok z Warszawy. Prezentacjom konkursowym towarzyszyły trzydniowe omówienia i konsultacje przeprowadzone przez jurorów festiwalu: Marcina Bortkiewicza, aktora i reżysera z Warszawy, Łukasza Drewniaka – krytyka teatralnego z Krakowa, Rafała Fudaleja- aktora z Warszawy i Joannę Trzepiecińską - aktorkę teatralną i filmową z Warszawy. W ramach imprezy towarzyszącej biesiadzie odbył się recital Joanny Trzepiecińskiej pt. „Jak wybrnąć z gafy”.

We wszystkich tych wydarzeniach uczestniczyło 900 uczestników. Dzięki realizacji projektu po raz kolejny biesiada teatralna stała się ważnym punktem na mapie kulturalnej Polski. Możliwa była wymiana kulturowa, której rezultatem stało się wzajemne poznawanie aktualnych trendów, nurtów i fascynacji teatralnych wśród miłośników tej sztuki. Teatr dotarł do szerokiego grona odbiorców.

„Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”

Zadanie realizowane przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie. Realizując to zadanie Biblioteka odnowiła i wzbogaciła księgozbiory filii miejskich i agend wojewódzkich o wiele ciekawych wydawnictw książkowych na różnych nośnikach. W ofercie zakupionych i udostępnionych zbiorów znajdują się książki naukowe, popularnonaukowe oraz literatura piękna dla dorosłych, a także dla dzieci i młodzieży.

Instytucja stworzyła możliwość aktywnego udziału w uzupełnianiu księgozbiorów przez Czytelników, dzięki serwisowi „Zaproponuj zakup książki”. Każdy ma możliwość zgłoszenie potrzeby uzupełnienia zbiorów o interesujące publikacje. Dzięki realizacji tego zadania Wojewódzka Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie zapewnia stały dopływ nowości wydawniczych zapewniając tym samym zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty czytelniczej. Zadanie wpisuje się w obszar Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych.

Zadanie zostało dofinansowane z budżetu województwa w wysokości 100 000 zł.

www.muzeach

Realizacja na podstawie Uchwały Nr XI/191/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 sierpnia 2019 r., dokonującej zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego (ujęcie w wykazie nowego przedsięwzięcia pn. www.muzeach).

W roku 2021 zadanie realizowane było na podstawie Uchwały Nr XXXI/517/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r. oraz Uchwały Nr XXXVI/576/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.

W dniu 2 lutego 2021 r. podpisano umowę nr DO-I.3040.2.2.2021.ŁG pomiędzy Województwem Podkarpackim a Muzeum - Zamek w Łańcucie. Zadanie trzyletnie: kwiecień 2019 – marzec 2022. Źródła finansowania: środki europejskie POPC.02.03.02-00-0009/18-00 Program Operacyjny Polska Cyfrowa Oś Priorytetowa 2 „E-administracja i otwarty rząd” Działanie 2.3 „Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego” Poddziałanie 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury” 548 561,90 zł; środki MKiDN 53 475,55 zł, środki Województwa Podkarpackiego 60 975,55 zł, środki własne Muzeum 57 802,99 zł.

W ramach projektu zakładano zdigitalizowanie i udostępnienie w formie cyfrowej ponad 1600 obiektów znajdujących się w zasobach Muzeum – Zamek w Łańcucie w następujących kategoriach: tkaniny, szkło, złotnictwo, zegary, lampy, żyrandole i kinkiety, rzeźby, meble i wyposażenie wnętrz, orient, pojazdy i uprząże, fotografia, metale, kartografia, broń, instrumenty, varia, pocztówki, historia miasta i regionu, ceramika, wnętrza, ikony, malarstwo i rysunek.

Dodatkowo w ramach projektu wykonano również skany 20 obiektów w technice Gigapixel oraz RTI. 10 obiektów zeskanowano z wykorzystaniem technik fotogrametrycznych i światła strukturalnego. Muzeum – Zamek w Łańcucie wzbogacił również swoje zasoby o szczegółowe skany parku zamkowego oraz obiektów wchodzących w skład zespołu pałacowego. Efekty tych prac przedstawiono w formie Geoportalu dostępnego pod adresem geoportal.zamek-lancut.pl.

Zadanie pn. www.muzeach jest przykładem partnerskiego projektu realizowanego przez pięć muzeów zlokalizowanych na terenie całej Polski. Rezultaty jakie przynosi projekt pozwalają na tworzenie bogatej oferty kulturalnej, łączą zasoby różnych jednostek w spójne ścieżki edukacyjne prezentujące je w ciekawy i atrakcyjny sposób. Projekt tworzy również nowe zasoby cyfrowe, dostępne w łatwy sposób dla wszystkich zainteresowanych. Tym samym sprzyja poprawie dostępności zasobów kultury dla mieszkańców regionu i nie tylko. Prezentacja zdigitalizowanych zasobów Muzeum – Zamek w Łańcucie pozwala na promocję regionu i popularyzację jego kultury. Nowa strona Muzeum sprzyja również rozwojowi turystyki kulturalnej dzięki atrakcyjnej prezentacji informacji o Zamku i regionie. Tym samym projekt realizuje cele wskazane w Strategii. Tworzy warunki dla upowszechniania kultury, rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa wraz ze zwiększeniem kompetencji kulturowych mieszkańców.

W 2021 r. wydatkowano na to zadanie 74 448 zł z budżetu województwa.

Organizacja wystawy czasowej „Modowy luksus. Zabytkowa kolekcja historycznych strojów i akcesoriów damskich – zakup z kolekcji Hanny Szudzińskiej”

Organizacja ekspozycji czasowej „Modowy luksus. Zabytkowa kolekcja historycznych strojów i akcesoriów damskich – zakup z kolekcji Hanny Szudzińskiej” przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie nastąpiła zgodnie z zapisami umowy DO-I.3040.3.4.2021.RK z dnia 21 maja 2021 r. Organizacja zadania została przyjęta Uchwałą Nr XXXV/555/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 marca 2021 r. Wystawa jest prezentowana w okresie od 17 grudnia 2021 r. do 28 sierpnia 2022 r. Źródła finansowania zadania: Województwo Podkarpackie – 70 105,00 zł, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie – 3 076,33 zł.

Celem zadania było zorganizowanie czasowej ekspozycji „Modowy luksus”, na której premierowo zaprezentowano zakupioną w 2020 r. przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie zabytkową kolekcję historycznych strojów oraz akcesoriów damskich. Nabycie tego znakomitego asortymentu /208 obiektów/ do zasobów rzemiosła artystycznego w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie było możliwe dzięki dofinansowaniu ze środków Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów

oraz z budżetu Województwa Podkarpackiego. Pozyskana kolekcja pochodzi ze zbiorów Hanny Szudzińskiej. Wystawa zyskała szeroki rozgłos w mediach lokalnych i ogólnopolskich, promując zakupioną i eksponowaną kolekcję modową poza granicami naszego województwa. Na ekspozycji regularnie odbywają się oprowadzania kuratorskie dla publiczności, także dla seniorów, prowadzone są lekcje dla dzieci i młodzieży. W 2022 r. zostaną zorganizowane spotkania tematyczne z specjalistami, kolekcjonerami i twórcami działającymi w obszarze mody. Promocja wystawy „Modowy luksus” jest tożsama z promocją Województwa Podkarpackiego, dla którego unikatowy zbiór zabytkowych ubiorów i akcesoriów o światowej proweniencji wpłynie na podniesienie renomy Województwa w skali całego kraju.

Zakup audio-guide do oprowadzania po ekspozycjach Muzeum Historycznego w Sanoku wraz z utworzeniem aplikacji

Realizacja zadania odbywała się na podstawie Uchwały Nr XXXI/517/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r. W dniu 11 marca 2021 r. podpisano Umowę nr DO-I.3040.2.5.2021.ŁG pomiędzy Województwem Podkarpackim a Muzeum Historycznym. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 01.02.2021 do 30.11.2021 r. Źródła finansowania: Województwo Podkarpackie: 62 255,00 zł; Muzeum Historyczne w Sanoku: 5 036,00 zł.

Rezultatem realizacji zadania jest wykonanie systemu audio-guide wraz z aplikacją i nagraniami tekstów oprowadzania przez profesjonalnych lektorów w 4 wersjach językowych: polski, angielski, niemiecki, francuski. Aplikacja odblokowywana jest za pomocą kodu QR udostępnianego za pomocą estetycznych pamiątkowych kart z wizerunkami wybranych obrazów oraz informacją o dofinansowaniu ze środków Województwa Podkarpackiego i logotypem Województwa. Całkowity czas zwiedzania z audio-guide wynosi ok. 2 godz. 15 minut.

Efektem realizacji zadania jest zwiększenie oferty kulturalnej i turystycznej Muzeum Historycznego w Sanoku, a zarazem Województwa Podkarpackiego oraz rozwój edukacji kulturowej Województwa Podkarpackiego. Realizacja zadania ma bezpośredni wpływ na realizację punktu 2.3.1. Strategii Województwa Podkarpackiego. Dzięki realizacji zadania powstał nowy produkt turystyczny - audio-guide do oprowadzania po Muzeum Historycznym w Sanoku. Sztandarowe ekspozycje Muzeum, które kreują markę kulturową Województwa Podkarpackiego tj. najcenniejszy zbiór ikon w Polsce, największa na świecie galeria Zdzisława Beksińskiego są bardziej dostępne dzięki audio-guide. Od 2021 r. zwiedzanie Muzeum Historycznego w Sanoku odbywa się nie tylko przy pomocy czynnika ludzkiego (przewodnicy), ale z wykorzystaniem nowoczesnych technologii IT. Oferta Muzeum Historycznego w Sanoku została wzbogacona, zaś dostępność do edukacji kulturalnej Województwa Podkarpackiego zwiększona.

Organizacja Europejskich Dni Dziedzictwa 2021 (EDD)

W 2021 roku w dniach 11-12 i 18-19 września odbyła się 29. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa pod hasłem przewodnim „Smaki Dziedzictwa”. Czas po odzyskaniu niepodległości był dla Polaków czasem budowania i wzmacniania wspólnoty narodowej przy jednoczesnym dzieleniu się bogactwem wielu nacji, religii i kultur rozwijających się wcześniej w trzech zaborach. Doskonałym przykładem tego bogactwa kulturowego są tradycje kulinarne, które odgrywały niebagatelną rolę w pielęgnowaniu obyczajów Polaków i tworzeniu wspólnoty rodzin i przyjaciół biesiadujących ze sobą. „Smaki Dziedzictwa” zachęcają do poznawania tradycyjnych produktów regionalnych, przepisów, które 100 lat temu królowały na polskich stołach oraz zabytków przetwórstwa spożywczego i dziedzictwa kulinarnego. ubiegłoroczna edycja EDD koncentrowała się nie tylko na materialnych tradycjach rzemieślniczych (takich jak cukiernie, piekarnie, fabryki cukierków), ale również niematerialnych (staropolskich przepisach, tradycjach). Poprzez temat kulinarny podchodzimy do dziedzictwa na nowy sposób, mniej oczywisty. Warto popularyzować i upowszechniać wiedzę o tradycjach kulinarnych, które są nierozdzielalnym elementem naszej historii i kultury. W województwie podkarpackim koordynatorem regionalnym EDD 2021 było Muzeum Podkarpackie w Krośnie.

W ramach EDD odbyły się m. in. następujące imprezy:

- „Smaki dziedzictwa w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku” - impreza zorganizowana przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku.

Realizacja zadania nastąpiła zgodnie z zapisami umowy nr DO-I.3040.3.23.2021.RK z dnia 6 września 2021 r. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 7 000,00 zł. W dniu 12 września 2021 r. Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa 2021 zorganizowało wydarzenie pn. „Smaki dziedzictwa w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku”. Podczas organizacji obchodów zaprezentowany został wyrób tradycyjnych produktów regionalnych, które powszechnie pojawiały się 100 lat temu na stołach mieszkańców wsi i miasteczek południowo-wschodniej części Polski. W obiektach Galicyjskiego rynku przeprowadzone zostały pokazy wypiekania na blasze proziaków, smażenia powideł oraz wyrobu nalewek. Możliwa była również degustacja tradycyjnych potraw związanych z kuchnią staropolską. Udostępniona została również wystawa makatek kuchennych pn. „Iglą malowane”, naczyń związanych z kuchnią tradycyjną, książek kucharskich i przepisów gromadzonych przez starsze pokolenia. Przeprowadzono również krótkie transmisje on-line, które zostały umieszczone na stronie facebooka Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Zasięg postów w ramach wydarzenia wynosił 9 786 wejść. Frekwencja na Europejskich Dniach Dziedzictwa wyniosła około 6 000 osób, byli to mieszkańcy Sanoka i okolic oraz turyści z całego kraju.
- „Smaki Przeszłości” - impreza zrealizowana przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie.

Realizacja zadania nastąpiła zgodnie z zapisami umowy nr DO-I.3040.3.22.2021.RK z dnia 6 września 2021 r. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 10 300,00 zł. W dniach 11-12 września 2021 r. w Skansenie Archeologicznym Karpacza Troja w Trzciny w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa 2021 zorganizowano wydarzenie pn. „Smaki Przeszłości”. Podczas wydarzenia odbyły się pokazy kuchni z epoki brązu oraz z okresu wczesnego średniowiecza. Przeprowadzony został także wykład na temat historii jedzenia w okresie średniowiecza oraz wykorzystania ziół i miodosytnictwa. Podjęto próbę rekonstrukcji średniowiecznego przepisu oraz zaprezentowano przygotowanie zupy inspirowanej odkryciami archeologicznymi. Przedstawiono sposoby prądziejowego przyrządzania mięs i ryb. Nakręcone zostały także cztery filmy o tematyce wpisującej się w hasło EDD 2021. Obrazowały one sposoby przyrządzania jedzenia w epoce brązu oraz wczesnego średniowiecza. Materiały te zostały umieszczone na stronie internetowej Karpackiej Troi oraz facebooku Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Frekwencja na Europejskich Dniach Dziedzictwa wyniosła 1 046 osób.
- „Książka i Kuchnia” - impreza zorganizowana przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie.

Zadanie realizowane przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie. „Smaki Dziedzictwa” hasło 29 edycji Europejskich Dni Dziedzictwa było inspiracją do przygotowania projektu „Książka i Kuchnia”. W ramach zadania Instytucja przygotowała warsztaty kulinarne dla dorosłych i dzieci, degustacje i prezentacje tradycyjnych potraw oraz spotkania autorskie z autorami książek, których tematyka związana jest z tradycjami kulinarnymi i obyczajami związanymi z biesiadowaniem na przestrzeni wieków. Zadanie wpisuje się w obszar Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa ze zwiększeniem kompetencji kulturowych.
- Zapomniane Kulinaria OD NOWA – „Krupy i jagły” - zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zgodnie z umową nr DO-I.3040.1.36.2021.BR z dnia 8 września 2021 r. zmienioną aneksem nr 1 z dnia 21 września 2021 r. Z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano 49 700,00 zł. Zapomniane Kulinaria OD NOWA - „Krupy i jagły” zorganizowane zostały w dniach 18-19 października 2021 r. przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie oraz Zespół Zamkowo-Parkowy w Baranowie Sandomierskim. W wydarzeniu uczestniczyło około 2 500 osób. Głównym celem przedsięwzięcia było odkrywanie niedocenionych i zapomnianych produktów z dawnego wiejskiego stołu, ukazanie ich na nowo w różnych aspektach kulinarnych oraz kultywowanie dziedzictwa kulturowego. Odbyły się wykłady na temat tradycji kulinarnych i ich współczesnego wykorzystania. Zorganizowano konkurs filmowo-kulinarny polegający udokumentowaniu wykonaniu potrawy z kaszy na podstawie starego regionalnego przepisu,

w którym wzięło udział dziewięć Kół Gospodyń Wiejskich. Istotnym punktem programu były pokazy kulinarne w wykonaniu kucharza Grzegorza Parczewskiego - ukazały walory smakowe kasz i wielość sposobów jej przyrządzania. Całości wydarzenia towarzyszyły występy kapel, zespołów obrzędowych i folkowych oraz stoiska z regionalnymi produktami, rzemiosłem, kaszą i potrawami z kasz przygotowane przez KGW z Podkarpacia. Wydarzenie było elementem tworzenia bogatej oferty kulturalnej wraz z poprawą jej dostępności oraz inicjowanie działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturalnych i budowy więzi lokalnych.

Organizacja EDD przyczynia się do promocji cennych elementów dziedzictwa kulturowego, z wykorzystaniem instrumentów typu kampanie informacyjne regionalne i ogólnopolskie, akcje promocyjne, spotkania, różnego rodzaju warsztaty, publikacje. Wpływa również na utrzymanie wielokulturowego bogactwa, tożsamości lokalnej i regionalnej m. in. poprzez działania o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim, a także wzbogacenie oferty turystycznej regionu o działania oparte o elementy edukacyjne i poznawcze.

Prezentacja widowiska teatralnego opartego na utworze Marii Konopnickiej „Polskie ziemie. Krajobraz” z publikacją

Realizacja zadania nastąpiła zgodnie z zapisami umowy nr DO-I.3040.3.20.2021.RK z dnia 19 sierpnia 2021 r. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 25 000,00 zł. Celem zadania było przygotowanie i prezentacja widowiska teatralnego opartego na unikatowym i nieznanym utworze patriotycznym Marii Konopnickiej pn. „Polskie ziemie. Krajobraz” wraz z wydaniem go w formie książkowej. Inscenizację eseju „Polskie ziemie. Krajobraz” zrealizował zespół Teatru Nie Teraz, jedna z najstarszych i najbardziej zasłużonych scen niezależnych w Polsce. Widowisko teatralne zostało zaprezentowane w konwencji małoobsadowego teatru rapsodycznego połączonego z żywą muzyką, wzbogaconego światłem i adekwatnymi symbolami. Premiera nowej adaptacji baśni odbyła się 11 września 2021 r. z okazji 118. rocznicy przyjazdu Marii Konopnickiej do Żarnowca. Spektakl miał wymiar patriotycznej podróży w polską przestrzeń symboliczną i historyczną, odwołującą się po pierwsze do dziejów Polski przedrozbiorowej, a po drugie do tęsknoty za niepodległą Ojczyzną, co wyraża teatralizowany tekst Marii Konopnickiej. Wydarzeniu towarzyszyła publikacja utworu Konopnickiej „Polskie ziemie. Krajobraz”. Widowisko podczas premiery obejrzało 70 osób. Była to pierwsza tego typu adaptacja scenariusza w historii polskiego teatru, ale również pierwsze w historii polskiej literatury współczesnej wydanie nieznanego dzieła Marii Konopnickiej. Zaprezentowane widowisko teatralne i opublikowana książka przybliżyła współczesnemu odbiorcy najważniejsze wartości, tj. umiłowanie ojczyzny, jej pięknego krajobrazu i motywów patriotycznych, na których kształtowały się pokolenia Polaków w okresie I wojny światowej oraz II Rzeczypospolitej.

Ad. 7. Sprawowanie mecenatu nad działalnością kulturalną poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury i udzielanie dotacji w wyniku rozstrzygnięcia konkursów.

Podstawę do pełnej realizacji tego zadania stanowiły uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego określające cele zadań konkursowych, warunki udziału i realizacji zadań, zasady składania ofert, terminy naboru ofert, terminy realizacji zadań objętych dofinansowaniem oraz obowiązki w zakresie sprawozdawczości z zachowaniem szczegółowo określonych wymogów dla każdego konkursu odrębnym regulaminem.

W 2021 r. na podstawie Uchwały Nr 267/5291/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z 6 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Mecenat kulturalny” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2021 r. ogłoszono jeden otwarty konkurs ofert.

W ramach naboru na ww. konkurs zarejestrowano 173 oferty, z czego po weryfikacji pod względem formalnym 151 zakwalifikowano do oceny merytorycznej – 18 ofert komisja nie rekomendowała do dofinansowania. Rozstrzygnięcia konkursu wskazującego wybór podmiotów, nazw zadań i wysokości przyznanych kwoty dotacji dokonano w drodze Uchwały Nr 294/5783/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 30 czerwca 2021 r. w sprawie wyboru ofert i udzielenia dotacji w ramach otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Mecenat kulturalny” na realizację zadań

publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2021 r. Dofinansowania w tym konkursie udzielono 44 podmiotom na łączną kwotę 669 000,00 zł.

Ad. 8. Przyznawanie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz stypendiów twórczych.

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Podstawę prawną do realizacji tego zadania w 2021 roku stanowiła Uchwała Nr XXXII/532/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 15 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Do 15 kwietnia 2021 r. prowadzono nabór wniosków, w ciągu którego wpłynęło 31 wniosków, w tym: 9 wniosków o nagrody zbiorowe „Znak Kultury”, 19 o nagrody indywidualne „Znak Kultury” i 3 wnioski o nagrodę honorową „Mecenas Kultury Podkarpackiej”.

Zgodnie z ww. Uchwałą Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął Uchwałą Nr 284/5613/21 z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie przyznania indywidualnych i zbiorowych nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego „Znak Kultury” za całokształt działalności i szczególne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na ogólną kwotę w wysokości 121 000,00 zł, w tym:

- 1) 47 000,00 zł dla 7 laureatów nagród indywidualnych, w tym 6 nagród za całokształt działalności po 7 000,00 zł każda i 1 nagroda za szczególne osiągnięcia w wysokości 5 000,00 zł;
- 2) 74 000,00 zł dla 11 laureatów nagród zbiorowych, w tym: 6 nagród za całokształt działalności po 11 000,00 zł każda i 1 nagroda za szczególne osiągnięcia w wysokości 7 000,00 zł.

Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął również Uchwałą Nr 284/5612/21 z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie przyznania nagrody honorowej Marszałka Województwa Podkarpackiego „Mecenas Kultury Podkarpackiej” za wsparcie instytucji kultury w zakresie realizacji przedsięwzięć kulturalnych i promocję polskiej i regionalnej kultury w kraju i za granicą - uhonorowano 3 firmy podkarpackie wyróżniające się działalnością sponsorską na rzecz rozwoju kultury regionu.

Stypendia twórcze

Realizację zadań związanych z przyznawaniem indywidualnych stypendiów twórczych prowadzono na podstawie regulacji prawnych zawartych w Uchwale Nr XXIX/546/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 stycznia 2013 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami.

Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr 267/5293/21 z dnia 6 kwietnia 2021 r. przyznał dwa stypendia twórcze na łączną kwotę 30 000,00 zł, w tym:

- 1) jedno stypendium w wysokości 10 000,00 zł na projekt twórczy w dziedzinie sztuki wizualne,
- 2) dwa stypendia w wysokości 20 000,00 zł na twórczość w dziedzinie muzyki.

Wręczenie nagród oraz dyplomów dla Stypendystów przez Marszałka Województwa Podkarpackiego odbyło się podczas uroczystej „Gali Nagród”, zorganizowanej w ostatnim tygodniu czerwca.

Nagroda Marszałka Województwa Podkarpackiego „Otwarta Przestrzeń Kultury”

Nagroda Marszałka "Otwarta Przestrzeń Kultury" przyznawana jest za znaczące osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury, ochrony dziedzictwa narodowego. Ma na celu uhonorowanie twórców indywidualnych lub zespołów artystycznych w sposób szczególny i sprzyjający rozwojowi kultury województwa podkarpackiego, wyłonionych przez jurorów oceniających wykonawców biorących udział w nowych lub cyklicznych wydarzeniach kulturalnych organizowanych w formie prestiżowych konkursów, przeglądów, festiwali o randze wojewódzkich, ogólnopolskich lub międzynarodowych. Nagrodę tę przyznaje Zarząd Województwa Podkarpackiego w drodze uchwały na wniosek uprawnionego podmiotu zewnętrznego, organizatora wydarzenia kulturalnego typu konkursy, przeglądy, festiwale o randze wojewódzkiej, ogólnopolskiej lub

międzynarodowej (podstawa prawna: Uchwała Nr XXXII/532/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 15 lutego 2021 r.).

W 2021 r. o takie uhonorowanie laureata Pierwszej Nagrody w konkursie „Obraz Grafika Rysunek Rzeźba Roku 2021” wystąpił dyrektor Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie. Po pozytywnej opinii Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Zarząd Województwa Nagrodę „Otwarta Przestrzeń Kultury” w wysokości 9 000,00 zł przyznał Janowi Szczepkowskiemu (Uchwała Nr 342/6740/21). Jej uroczyste wręczenie odbyło się 16 grudnia 2021 r. podczas wernisażu podsumowującego konkurs.

Ad. 9. Udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego

Realizację zadań w tym zakresie prowadzono na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XVIII/297/20 z dnia 27 stycznia 2020 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach ruchomych i nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego.

W czasie naboru wniosków przeprowadzonego w 2021 r. wpłynęło łącznie 282 wniosków. Komisja ds. zabytków rekomendowała do dofinansowania 34 wnioski. Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie Uchwałą Nr XXXVII/592/21 z dnia 31 maja 2021 roku w sprawie przyznania dotacji celowych w 2021 r. na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach ruchomych i nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego przyznał dofinansowanie dla 113 podmiotów na łączną kwotę 4 200 000,00 zł.

Ww. uchwała była czterokrotnie zmieniana: Uchwałą Nr XXVIII/619/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2021 r. - Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie zakwestionowała montaż finansowy jednego zadania na które Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr XXXVII/592/21 z dnia 31 maja 2021 roku przyznał dotację, dlatego też należało wykreślić ww. pozycję i jednocześnie rozdysponować kwotę dla innego podmiotu; Uchwałą Nr XXXIX/642/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2021 r. w związku z aktualizacją zakresów rzeczowych dotowanych prac, rezygnacją jednego podmiotu z dotacji i rozdysponowaniem kwoty dla innych podmiotów; Uchwałą Nr XLI/686/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2021 r. w związku ze zmianą zakresu prac i rezygnacją podmiotów z dotacji i rozdysponowaniem kwoty dla innych podmiotów; Uchwałą Nr XLII/703/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2021 r. w związku z rezygnacją jednego z podmiotów z przyznanej dotacji oraz rozdysponowaniem kwoty dla innych podmiotów.

Ad. 10. Nadzór nad opracowywaniem i realizacją planów ochrony dóbr kultury w okresie klęsk żywiołowych, zagrożenia i wojny przez instytucje kultury

Na terytorium RP ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych realizowana jest na podstawie rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 roku, które nakłada taki obowiązek także na jednostki samorządu terytorialnego. Przedsięwzięcia te realizowane są we współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i właściwym terenowym organem administracji publicznej przez kierowników wojewódzkich instytucji kultury. Działania podejmowane są w oparciu o opracowane wcześniej plany ochrony zabytków ruchomych i nieruchomych.

Zgodnie z rozporządzeniem ministra ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem. Podejmowane przedsięwzięcia są realizowane poprzez: zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych – w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej; podwyższenie gotowości – wprowadzanej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia przez właściwe organy kierowania kryzysowego; reagowanie – w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności:

- opracowanie planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, jeżeli nie zostały opracowane wcześniej oraz ich aktualizację;
- kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków;
- instalowanie i utrzymywanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania;
- wykonanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie;
- projektowanie i wykonywanie inżynierijno-technicznych prac zabezpieczających przy zabytkach.

W 2021 roku Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego wraz z oddziałem ds. obronnych, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej skontrolował w tym zakresie Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu oraz Centrum Kulturalne w Przemyślu.

WSPIERANIE ROZWOJU ROLNICTWA I MODERNIZACJA TERENÓW WIEJSKICH

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
1.	Scalania i wymiany gruntów	Polityka rolna	Gospodarka i nauka
2.	Dysponowanie środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych	Polityka rolna	Gospodarka i nauka
3.	Prowadzenie spraw związanych z postępowaniami dotyczącymi wyrażania zgód na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	Polityka rolna	Dostępność usług
4.	Umorzenia całości lub części należności i opłat rocznych, za tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych	Polityka rolna	Dostępność usług
5.	Realizacja programu „Podkarpacki Naturalny Wypas III”	Polityka rolna, Ochrona środowiska	Gospodarka i nauka, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
6.	Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie”	Polityka rolna, Ochrony środowiska	Gospodarka i nauka, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
7.	Wdrażanie Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021–2025	Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich/modernizacja przestrzeni wiejskiej, Polityka społeczna.	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
8.	Realizacja zadań zapewniających funkcjonowanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich	Polityka rolna, Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich	Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
9.	Realizacja zadań z zakresu gospodarki łowieckiej oraz rybackiej	Polityka rolna, Ochrony środowiska, Rozwój obszarów wiejskich	Gospodarka i nauka, Dostępność usług
10.	Promocja tradycyjnej i lokalnej żywności	Polityka rolna, Ochrona środowiska, Rozwój obszarów wiejskich	Gospodarka i nauka, Dostępność usług

Ad. 1. Scalenia i wymiany gruntów

Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu. Prace te realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2021 r., poz. 1912).

Podstawowym źródłem finansowania prac scaleniowych są środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014–2020, dostępne w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”. Maksymalna wysokość pomocy dla województwa podkarpackiego na opracowanie projektu scalenia gruntów nie może przekroczyć równowartości kwoty 800 EUR na 1 ha gruntów oraz na wykonanie zagospodarowania poscaleniowego – równowartości 2 000 EUR na 1 ha gruntów objętych postępowaniem scaleniowym.

Samorząd Województwa Podkarpackiego zgodnie z art. 3 ust 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów wykonuje prace scaleniowe przy pomocy Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych Rzeszowie.

Do końca 2021 r. Biuro przeprowadziło scalenia gruntów na terenie powiatów: jarosławskiego (9 miejscowości), jasielskiego (3 miejscowości), leżajskiego (5 miejscowości), mieleckiego (2 miejscowości), przemyskiego (2 miejscowości), przeworskiego (17 miejscowości), rzeszowskiego (3 miejscowości), tarnobrzelskiego (1 miejscowość).

Prace na kwotę 77 472 042,00 zł obejmowały łącznie powierzchnię 29 928,91 ha na terenie 42 miejscowości.

Scalenia gruntów przyczyniają się do przemian strukturalnych w rolnictwie oraz wspierają procesy modernizacji gospodarstw rolniczych z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań technicznych, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

Ad. 2. Dysponowanie środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych

Celem realizacji zadania jest dofinansowanie w formie dotacji dla gmin i powiatów do budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych, budowy i modernizacji zbiorników wodnych służących małej retencji oraz zakupu sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych. Zadanie realizowane jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1326).

W 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego udzielił dofinansowania ze środków stanowiących dochód budżetu województwa związany z wyłączeniem z produkcji rolnej gruntów rolnych (art. 22b ustawy o ochronie gruntów rolnych) na podstawie Uchwały Nr 64/1650/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 lipca 2019 r. w sprawie „Zasad i trybu postępowania w zakresie dysponowania środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych”.

W 2021 r. wnioski na dofinansowanie zadań z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych złożyły 143 gminy. Zarząd Województwa Podkarpackiego przeznaczył dla wnioskujących gmin dotację w łącznej kwocie 10 394 400,00 zł. Gminy wykorzystywały przyznaną dotację w wysokości 10 282 552,64 zł, co przyniosło efekt w postaci modernizacji 87,198 km dróg.

Działania te wpływają na poprawę infrastruktury wiejskiej poprzez podniesienie jakości zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych, które stanowią własność gmin i nie są zaliczane do kategorii dróg publicznych zgodnie z ustawą o drogach publicznych.

W 2021 r. 9 gmin złożyło wnioski o dofinansowanie ze środków budżetu województwa podkarpackiego zadań polegających na budowie i renowacji zbiorników wodnych służących małej retencji. Suma kwoty dofinansowania, o którą wnioskowały gminy na ten cel wynosiła 1 329 842,99 zł, Zarząd Województwa Podkarpackiego postanowił przyznać ją wnioskującym gminom w całości.

W ostatecznym rozliczeniu z dofinansowania skorzystało 8 gmin, wykorzystywały one przydzieloną dotację w łącznej wysokości 912 945,22 zł, w efekcie czego przeprowadzono renowację zbiorników wodnych służących małej retencji o łącznej powierzchni 4,77 ha.

W 2021 r. jedna gmina złożyła wniosek o przyznanie dotacji na odkrzaczanie gruntów rolnych. Realizacja tej inwestycji miała na celu przywrócenie gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyznał gminie dotację w wysokości 62 600,00 zł. Ostateczny koszt realizacji zadania wyniósł 59 200,00 zł i do użytkowania rolniczego zostało przywrócone 4 ha gruntów.

Wnioski o dotację na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych w 2021 r. złożyło 5 powiatów i 1 miasto na prawach powiatu na kwotę 73 291,00 zł. Potrzeby zostały uwzględnione przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w całości. W ostatecznym rozliczeniu wnioskujący otrzymali 69 552,41 zł dofinansowania do zakupu wnioskowanego sprzętu i oprogramowania.

Dofinansowanie zakupu sprzętu i oprogramowania dla powiatów przyczynia się do doposażenia biur powiatowych w sprzęt niezbędny do obsługi spraw związanych z ochroną gruntów rolnych.

Ad. 3. Prowadzenie spraw związanych z postępowaniami dotyczącymi wyrażania zgód na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Celem zadania jest ograniczenie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Zadanie realizowane jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz pozostałych gruntów leśnych wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

W 2021 r. złożono ogółem 39 wniosków, w tym:

- 23 wnioski o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych klas II, III, IIIa, IIIb na cele nierolnicze na łączną powierzchnię wnioskowaną 200,2400 ha,
- 5 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa na łączną powierzchnię wnioskowaną 25,7707 ha,
- 11 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa na łączną powierzchnię wnioskowaną 42,1442 ha.

Planowane przeznaczenie gruntów po zmianie to: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dopuszczeniem usług, zabudowa usługowa w tym usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji, zabudowa usługowa i handlowa, zabudowa usługowo - produkcyjna, zabudowa usługowa w tym pod obiekty handlowe o pow. sprzedaży powyżej 2000 m³, eksploatację złóż kruszyw naturalnych i obszary górnicze, obiekty produkcyjne, składów i magazynów, infrastruktura techniczna elektroenergetyczna, infrastruktura techniczna wodociągowa, infrastruktura techniczna gazowa, obiekty i urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę, cmentarze, drogi publiczne (główne, zbiorcze, lokalne, dojazdowe), drogi wewnętrzne, parkingi, tereny komunikacji, tereny obsługi i urządzeń komunikacji, ciągi pieszo - rowerowe, tereny zieleni (urządzonej, nieurządzonej, izolacyjnej, niskiej).

Działania te wpływają głównie na politykę przestrzenną w gminach (w wymiarze lokalnym) oraz w wymiarze krajowym poprzez zabezpieczenie elementów środowiska przyrodniczego mających wpływ na zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju, tj. ochronę najcenniejszych gleb w kraju (klas I–III), które stanowią zaledwie ok. 24% w skali kraju.

Ad. 4. Umorzenia całości lub części należności i opłat rocznych, z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych

Podmiot, który uzyskał zezwolenie na wyłączenie gruntów z produkcji jest obowiązany uiścić należność i opłaty roczne. Obowiązek taki powstaje od dnia faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji. Opłatę roczną za dany rok uiszcza się w terminie do dnia 30 czerwca danego roku.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego Marszałek Województwa Podkarpackiego może umorzyć całość lub część należności i opłat rocznych w odniesieniu do gruntów rolnych w przypadku inwestycji zmierzającej do osiągnięcia celów publicznych (między innymi cmentarzy, budowy i utrzymywania pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony

zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i obiektów sportowych, wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne itd.).

W roku 2021 Marszałek Województwa Podkarpackiego rozpatrzył 175 wniosków o umorzenie należności i opłat rocznych z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych na łączną kwotę 585 062,00 zł, a także 11 wniosków o rozłożenie zaległości na raty i odroczenie płatności.

Ad. 5. Realizacja programu „Podkarpacki Naturalny Wypas III”

„Program aktywizacji gospodarczo-turystycznej województwa podkarpackiego poprzez promocję cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów łąkowo-pastwiskowych z zachowaniem bioróżnorodności w oparciu o naturalny wypas zwierząt gospodarskich i owadopylność (Podkarpacki Naturalny Wypas III)” realizowany jest przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w oparciu o Uchwałę Nr 273/5425/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2021 r., a także przyjmowany na dany rok Program współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Głównym celem tego Programu jest zachowanie różnorodności biologicznej oraz krajobrazu charakterystycznego dla terenów województwa oraz lepsza ochrona środowiska przyrodniczego bogatego pod względem różnorodnej flory i fauny, poprzez prowadzenie wypasu na terenach cennych przyrodniczo, krajobrazowo i turystycznie, a także poprawa owadopylności.

Zadanie realizowane jest w oparciu o otwarty konkurs ofert, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W 2021 r. ogłoszono 2 otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego w 2021 r. zgodnych z założeniami Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas III” na podstawie:

1. Uchwały Nr 280/5587/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 25 maja 2021 r.
2. Uchwały Nr 299/5907/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 21 lipca 2021 r.

Pierwszy otwarty konkurs ofert dotyczył utrzymania i poprawy różnorodności biologicznej cennych przyrodniczo terenów łąkowo - pastwiskowych w ramach prowadzonej na nich ekstensywnej gospodarki pasterskiej oraz prowadzonej na nich produkcji rolniczej, wsparcia działań związanych z prowadzeniem gospodarki pasiecznej, ochroną różnorodności krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów, a w sposób pośredni także zwalczania roślin inwazyjnych. W ramach pierwszego otwartego konkursu ofert, w terminie określonym w Regulaminie Konkursu, wpłynęło 7 ofert. Zarząd Województwa Podkarpackiego, biorąc pod uwagę listę ofert rekomendowanych do otrzymania dotacji, a także realizację ważnego dla regionu zadania służącego ochronie bioróżnorodności, dokonał wyboru ofert i udzielił dotacji wszystkim podmiotom biorącym udział w konkursie w łącznej kwocie 3 112 823,28 zł. Dotacją objęto ogółem 655 rolników (jako pośrednich beneficjentów programu) posiadających trwałe użytki zielone oraz zwierzęta gospodarskie. Łączna powierzchnia łąk i pastwisk, na których prowadzona jest ekstensywna gospodarka pastwiskowa w ramach Programu wynosiła 15 767,97 ha, ilość wypasanych zwierząt wyniosła ogółem 14 183 szt., w tym: 10 131 szt. bydła, 465 koni, 2 396 owiec, 547 kóz oraz 644 szt. jeleniowatych.

W ramach drugiego otwartego konkursu ofert, w terminie określonym w Regulaminie Konkursu, wpłynęły 4 oferty i dotyczyły one wsparcia procesów i działań zachowujących różnorodność biologiczną oraz poprawy świadomości ekologicznej społeczeństwa np. szkolenia, konferencje, konkursy, wydanie publikacji, promocję w mediach oraz internecie, warsztaty, wyjazdy studyjne itp. Zarząd Województwa Podkarpackiego, biorąc pod uwagę listę ofert rekomendowanych do otrzymania dotacji, a także realizację ważnego dla Województwa zadania służącego poprawie świadomości mieszkańców naszego województwa w zakresie możliwości poprawy i ochrony bioróżnorodności, Uchwałą Nr 314/6273/21 z dnia 21 września 2021 r. dokonał wyboru ofert i udzielił dotacji wszystkim czterem podmiotom biorącym udział w konkursie na łączną kwotę 119 760,00 zł. W oparciu o udzieloną dotację w 2021 r. zrealizowano łącznie 20 działań dotyczących tematyki zachowania

różnorodności biologicznej oraz poprawy świadomości ekologicznej społeczeństwa, skierowanych głównie do dzieci, młodzieży, rolników i pszczelarzy.

W 2021 r. działania promocyjne Programu prowadzono w dniu 28 sierpnia 2021 r. podczas wydarzenia XX Pożegnania Wakacji w Rudawce Rymanowskiej w ramach kampanii informacyjno – promocyjnych oraz szkoleniowo - informacyjnych (promocja produktów pochodzenia zwierzęcego z uwzględnieniem ich walorów smakowych i zdrowotnych oraz sposobu ich wytwarzania ukierunkowane na edukację konsumenta). Wydarzenie to stanowiło doskonałą okazję do upowszechnienia informacji o tym jak ważny jest dla rolnictwa województwa podkarpackiego Program „Podkarpacki Naturalny Wypas III”. Przeprowadzenie Promocji Programu podczas tego wydarzenia stworzyło również okoliczność do promowania doskonałych walorów smakowych produktów mlecznych i mięsnych pochodzących od zwierząt utrzymywanych w systemie wypasu ekstensywnego. Zadanie zrealizowano w kwocie 5 000,00 zł.

W ramach programu „Podkarpacki Naturalny Wypas III” zrealizowano także dwa omówione poniżej działania:

„Monitoring przyrodniczy wpływu wypasu zwierząt gospodarskich na ograniczenie występowania Barszczu Sosnowskiego oraz różnorodność biologiczną wybranych terenów łąkowo-pastwiskowych województwa podkarpackiego objętych formami ochrony przyrody.”

Działanie polegało na przeprowadzeniu:

- monitoringu przyrodniczego terenów łąkowo-pastwiskowych województwa podkarpackiego, na których prowadzony jest wypas zwierząt gospodarskich w ramach Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas III”, a jednocześnie objętych co najmniej jedną formą ochrony przyrody;
- monitoringu przyrodniczego terenów łąkowo-pastwiskowych województwa podkarpackiego, na których występuje barszcz Sosnowskiego oraz prowadzony jest naturalny wypas zwierząt gospodarskich, a jednocześnie objętych co najmniej jedną formą ochrony przyrody.

Z przeprowadzonego monitoringu sporządzone zostały raporty, które stanowią cenne źródło informacji na temat wartości przyrodniczej prowadzonych działań, ich wpływu na różnorodność biologiczną objętych wypasem terenów oraz diagnozowania potrzeb, jakie występują w środowisku odnośnie prowadzenia takich działań w przyszłości.

Całkowity koszt zadania wyniósł 28 400,00 zł, z czego: kwota 5 680,00 zł stanowiła środki własne z budżetu Województwa Podkarpackiego, natomiast kwota 22 720,00 zł stanowiła środki dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

„Szkolenia informacyjne na temat szkodliwości barszczu Sosnowskiego oraz działania służące jego zwalczaniu w celu ochrony różnorodności biologicznej cennych terenów województwa podkarpackiego w ramach programu Podkarpacki Naturalny Wypas III”.

W ich ramach zrealizowano jedno działanie polegające na przeprowadzeniu:

- szkolenia informacyjnego skierowanego do zainteresowanych mieszkańców województwa, na temat szkodliwości barszczu Sosnowskiego, jego wpływu na różnorodność biologiczną terenów cennych przyrodniczo oraz metod jego zwalczania ze szczególnym uwzględnieniem wypasu zwierząt gospodarskich. Szkolenia były kierowane do mieszkańców Województwa Podkarpackiego, w szczególności mieszkających na terenach, gdzie występuje problem z inwazją barszczu Sosnowskiego.

Na realizację tego zadania przeznaczono w budżecie Województwa Podkarpackiego w 2021 r. kwotę 3 500,00 zł.

Ad. 6. Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie”

Głównym celem kampanii jest powiększenie bazy pożytków poprzez zakup i posadzenie jak największej ilości roślin miododajnych w naszym województwie oraz poprawa świadomości społecznej. W ostatnich latach mamy do czynienia z rosnącym zagrożeniem dla pszczół spowodowanym szeroko pojętą działalnością człowieka, zmniejszaniem się bazy pożytków pszczelich oraz szerzeniem się chorób dziesiątkujących pasieki. Ta trudna sytuacja skłoniła Samorząd Województwa do podjęcia działań w tym zakresie.

W 2021 roku przeprowadzono następujące działania związane z tym zadaniem:
„Sadzenie drzew miododajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim”

W celu realizacji zadania opracowano regulamin akcji oraz formularz zgłoszeniowy, który skierowano do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego.

Do współpracy w ramach tego działania zgłosiło się łącznie 98 jednostek samorządowych z terenu województwa. Jednostkom samorządowym oraz Wojewódzkiemu Związkowi Pszczelarzy w Rzeszowie przekazano łącznie 6 000 sztuk drzew i krzewów miododajnych, takich jak: lipa, klon, robinia akacjowa, pęcherznica kalinolistna, świdośliwa, tamaryszek, irga błyszcząca, tawuła szara. Wybór gatunków drzew i krzewów konsultowany był z przedstawicielami Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Rzeszowie, aby zakupione rośliny mogły jak najskuteczniej zapełnić potrzeby środowiskowe, a dodatkowo były mrozoodporne, odporne na choroby i łatwe w prowadzeniu. W celu zakupu drzewek została przeprowadzona procedura udzielania zamówień publicznych. W ramach potwierdzenia zrealizowania zadania, jednostki samorządu terytorialnego nadesłały sprawozdania wraz z dokumentacją fotograficzną z przeprowadzonych nasadzeń.

Całkowity koszt zadania wyniósł 84 000,00 zł, z czego: kwota 9 000,00 zł stanowiła środki własne z budżetu Województwa Podkarpackiego natomiast kwota 75 000,00 zł stanowiła środki dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

W ramach zadania przeprowadzono również edukację ekologiczną mieszkańców województwa podkarpackiego polegającą na opracowaniu publikacji (w formie artykułów, wywiadów, lub felietonów o tematyce ekologicznej i pro środowiskowej) oraz zamieszczeniu przygotowanych treści na stronie internetowej. Wykonawcą tego działania był Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale a kwota wydatkowana na przeprowadzenie edukacji ekologicznej wyniosła 6 000,00 zł pochodząca ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego.

Organizacja konkursu na „Najbardziej aktywne koło pszczelarskie z terenu województwa podkarpackiego”.

Głównym celem przeprowadzenia konkursu jest aktywizacja środowiska pszczelarzy zrzeszonych w Wojewódzkim Związku Pszczelarzy w Rzeszowie oraz docenienie działań poszczególnych kół ukierunkowanych na rozwój oraz poszerzenie działalności.

W ramach konkursu w 2021 r. wpłynęło łącznie 15 ankiet od kół pszczelarskich z terenu województwa podkarpackiego. Na podstawie przyznanej punktacji, komisja konkursowa powołana przez Marszałka Województwa Podkarpackiego wybrała po jednym kole, które uzyskało najwyższą liczbę punktów, z każdej spośród trzech ustalonych kategorii, tj.: w kategorii kół liczących do 40 członków – Gminne Koło Pszczelarzy w Trzebownisku, w kategorii kół zrzeszających od 41 do 70 członków – Regionalne Koło Pszczelarzy „Barć” w Bielińcu, w kategorii kół liczących powyżej 70 członków – Powiatowy Związek Pszczelarzy w Lubaczowie. Dla laureatów konkursu ufundowane zostały dekrystalizatory do miodu z funkcją suszenia pyłku. Wszyscy pozostali uczestnicy konkursu otrzymali nagrody pocieszenia w formie styropianowych uli odkładowych do wychowu pakietów oraz drobnego sprzętu pszczelarskiego. Całkowity koszt zadania wyniósł 12 000,00 zł.

Ad.7. Wdrażanie Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025

Podkarpacki Program Odnowy Wsi (PPOW) na lata 2021–2025 polega na wspieraniu obszarów wiejskich związanych z rozwijaniem pozarolniczych form aktywności mieszkańców wsi. Jego zadaniem jest integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej poprzez realizację działań mających na celu zaspokajanie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego, a także modernizacja przestrzeni wiejskiej.

Obecną perspektywę Programu przyjęto 23 marca 2021 r. Uchwałą Nr 263/5216/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Zadanie realizowane jest przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Podkarpackie to jedno z wyróżniających się województw w Polsce, które wdraża samorządowy program wpisujący się w wielopłaszczyznowy proces odnowy wsi. Zasadniczym celem Programu jest dostarczenie mieszkańcom podkarpackich obszarów wiejskich instrumentów, w ramach których

możliwa staje się integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej. W założeniach ma sprzyjać zmianom strukturalnym obszarów wiejskich związanych z rozwijaniem pozarolniczych form aktywności mieszkańców wsi, promując przy tym postulat wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, który ma polegać m.in. na rozwoju nowych funkcji np. turystycznych, czy biznesowych oraz budowaniu tożsamości społeczeństwa obywatelskiego. PPOW ma umożliwiać realizację przy udziale samorządu gminy drobnych inicjatyw pochodzących bezpośrednio od członków grup społecznych funkcjonujących na obszarach wiejskich, dzięki współpracy mieszkańców reprezentujących różne sektory zawodowe dochodzi do integracji lokalnych środowisk w trosce o budowanie swoich „Małych ojczyzn”.

Program wzbogacony (od roku 2019) o koncepcję „Uniwersytet Samorządności” realizuje ideę społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie inicjatyw edukacyjnych pozwalających podnieść poziom świadomości i aktywności społecznej na obszarach wiejskich województwa podkarpackiego. Rok 2021 r. to kontynuacja realizacji zadań w ramach obu kluczowych działań Programu.

Realizacja zadań wynikających z Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi

Rolą Programu było wsparcie inicjatyw mieszkańców na rzecz rozwoju własnej miejscowości, opartych o oddolnie wypracowane przez społeczności Sołeckie Strategie Odnowy Wsi (SSRW). PPOW był skierowany do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, które zgłosiły swoje zadania uprzednio wskazane przez sołectwa ze swojego terenu w SSRW. Kwota dofinansowania z budżetu województwa podkarpackiego do jednego projektu wynosiła maksymalnie 12 000,00 zł, pozostałą część (min. 50% kosztów inwestycji) pokrywała gmina.

Do Programu przystąpiło łącznie 91 sołectw. W ramach naboru który odbył się w terminie od 26 marca 2021 r. do 30 kwietnia 2021 r. dotacje na realizację zadań uzyskało 90 gmin na kwotę 1 068 310,00 zł. Umowy z beneficjentami zostały zawarte w czerwcu i lipcu 2021 r. Realizacja inwestycji trwała do 30 listopada 2021 r. W terminie tym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie wpłynęło 85 rozliczeń. Do 31 grudnia 2021 r. została wypłacona pomoc finansowa w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 1 003 545,00 zł.

W 2021 r. realizując zadania w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi mieszkańcy przepracowali nieodpłatnie na rzecz swoich miejscowości 3 193 godzin. Jest to istotny element programu, ponieważ wzmacnia poczucie wspólnoty wśród mieszkańców, którzy są inicjatorami i wykonawcami realizowanych zadań. W realizowanych projektach wzięło udział w sumie 162 partnerów. Ponadto w 2021 r. beneficjenci prowadzili działania informacyjne i promocyjne na rzecz programu poprzez m.in.: zamieszczenie informacji o programie na gminnych serwisach internetowych (142 publikacje), opublikowanie artykułów w lokalnej prasie dotyczących realizacji zadań (93 artykuły prasowe).

Tabela. Uczestnicy (gminy) Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 wg stanu na 2021 r.

Rok	Liczba gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie podkarpackim	Liczba uczestników którzy przystąpili do Programu	Udział %
2021	144	91	63,19

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 za rok 2021

Realizacja inicjatywy „Uniwersytet Samorządności”

Powstanie inicjatywy „Uniwersytet Samorządności” miało na celu wdrażanie działań ukierunkowanych na wspieranie idei społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich. To wyróżniająca się tego typu Inicjatywa w Polsce, współfinansowana ze środków pochodzących z budżetu Województwa Podkarpackiego.

Głównym założeniem inicjatywy „Uniwersytet Samorządności”, jest stworzenie warunków do przeprowadzenia inicjatyw edukacyjnych polegających na organizacji szkoleń, zajęć, kursów, warsztatów, które stanowiąby odpowiedź na całość zapotrzebowań lokalnych społeczności w zakresie samorządności, których realizacja pozwoli podnieść poziom świadomości i aktywności społecznej na obszarach wiejskich województwa podkarpackiego.

Realizacja inicjatywy „Uniwersytet Samorządności” obejmuje wykonanie dwóch etapów. I etapu inwestycyjnego związanego z przygotowaniem niezbędnej infrastruktury na potrzeby przeprowadzania zakładanych form edukacyjnych, wykonany został w 2021 r. Kwota pomocy

finansowej dla gminy z przeznaczeniem na realizację zadań wynosiła do 50% całkowitej wartości tego zadania i nie mogła przekroczyć 15 000,00 zł. W 2022 r. realizowany będzie II etap, którego realizacja polegać będzie na przeprowadzeniu co najmniej 6 inicjatyw edukacyjnych z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury za pośrednictwem podmiotów szkolących.

W ramach naboru który odbył się w terminie od 26 marca 2021 r. do 23 kwietnia 2021 r. złożonych zostało 23 wniosków o przyznanie pomocy (z terenu 18 powiatów). Dotacje na realizację zadań uzyskało 18 gmin na kwotę 235 589,00 zł, przy czym koszty całkowite stanowiły wartość 509 827,55 zł. Umowy z beneficjentami zostały zawarte na przełomie lipca i sierpnia 2021 r.

Realizacja inwestycji trwała do 30 listopada 2021 r. W terminie tym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie wpłynęło 18 rozliczeń. Do 31 grudnia 2021 r. została wypłacona pomoc finansowa w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 234 602,00 zł, przy czym koszty całkowite to 548 002,57 zł.

Głównym efektem realizacji inicjatywy „Uniwersytet Samorządności” będzie możliwość wykonania w latach kolejnych 432 inicjatyw edukacyjnych. Dzięki dotacji z budżetu województwa, koncepcję udało się wdrożyć w 18 gminach regionu.

Tabela. Wykaz gmin z terenu województwa realizujących koncepcję pn. „Uniwersytet Samorządności” w ramach PPOW 2021-2025 wg stanu na 2021 r.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Miejscowość
1.	łańcucki	Gmina Łańcut	Kraczkowa
2.	rzeszowski	Gmina Trzebownisko	Jasionka
3.	lubaczowski	Gmina Horyniec- Zdrój	Radruż
4.	przemyski	Gmina Bircza	Bircza
5.	krośnieński	Gmina Rymanów	Rymanów
6.	ropczycko-sędziszowski	Gmina Sędziszów-Małopolski	Sędziszów Małopolski
7.	tarnobrzegi	Gmina Baranów Sandomierski	Baranów Sandomierski
8.	dębicki	Gmina Żyraków	Wiewiórka
9.	sanocki	Gmina Bukowsko	Bukowsko
10.	jarosławski	Gmina Rokietnica	Rokietnica
11.	bieszczadzki	Gmina Czarna	Polana
12.	leżajski	Gmina Kuryłówka	Brzyska Wola
13.	strzyżowski	Gmina Wiśniowa	Wiśniowa
14.	brzozowski	Gmina Dydnia	Dydnia
15.	mielecki	Gmina Mielec	Chorzelow
16.	przeworski	Miasto i Gmina Kańczuga	Niżatyce
17.	kolbuszowski	Gmina Kolbuszowa	Kolbuszowa Górna
18.	stalowowolski	Gmina Pysznica	Sudoły

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 za rok 2021

Konkurs „Piękna Wieś Podkarpacka 2021 r.”

W ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi 2021–2025 na podstawie Uchwały Nr 303/6017/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 10 sierpnia 2021 r. zrealizowano konkurs Piękna Wieś Podkarpacka, który jest integralną częścią Programu i ma na celu ukazanie zarówno piękna wiejskiego krajobrazu, jak również dbałości mieszkańców o swoje otoczenie. W roku 2021 do konkursu zgłosiło się 18 gmin. Po weryfikacji wniosków Komisja wyłoniła laureatów konkursu.

- Pierwsze miejsce zajęło sołectwo Dębno (gm. Leżajsk – powiat leżajski),
- Drugie miejsce: sołectwo Krościenko Wyżne (gm. Krościenko Wyżne – powiat krośnieński),
- Trzecie miejsce: sołectwo Markuszowa (gm. Wiśniowa – powiat strzyżowski),

Podsumowanie

Tabela. Podkarpackie Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025 w 2021 r. - efekty finansowe

Działanie	Liczba Beneficjentów (złożonych wniosków)	Kwota pomocy wg złożonych wniosków (wnioskowana) [zł]	Liczba Beneficjentów którzy otrzymali pomoc finansową	Kwota pomocy wg podpisanych umów [zł]	Liczba Beneficjentów którym wypłacono została kwota pomocy	Kwota pomocy wg rozliczeń (wypłacona) [zł]
Sołeckie Strategie Rozwoju Wsi	91	1 080 310,00	90	1 068 310,00	85	1 003 545,00
„Uniwersytet Samorządności”	23	301 099,00	18	235 589,00	18	234 602,00
Razem:	114	1 381 409,00	108	1 303 899,00	103	1 238 147,00

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 za rok 2021

Tabela. Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025 w 2021 r. - efekty pozafinansowe

Działanie	Integracja i Aktywizacja Społeczeństwa			Promocja Programu		
	Liczba godzin pracy własnej wykonanej w ramach integracji i aktywizacji lokalnej społeczności [godz.]	Liczba Partnerów zaangażowanych w realizację zadań	Liczba uczestników warsztatów - przedstawicieli Sołeckich Grup Odnowy Wsi	Liczba informacji zamieszczonych w serwisach internetowych	Liczba artykułów prasowych	Liczba tablic informacyjnych
Sołeckie Strategie Rozwoju Wsi	3 193	162	340	142	93	85
„Uniwersytet Samorządności”	732	14	24	45	29	18
Razem	3 925	176	364	187	122	103

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 za rok 2021

Ad.8. Realizacja zadań zapewniających funkcjonowanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) ma charakter otwarty. Skupia struktury administracyjne na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym oraz zainteresowane podmioty, które przyczyniają się do rozwoju obszarów wiejskich oraz mają w sposób bezpośredni i pośredni wpływ na lepsze wykorzystanie instrumentów Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Głównym celem sieci, zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, jak i wspólnotowym, jest zapewnienie efektywnego i dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich przez wymianę informacji i rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie realizowanych programów/operacji dotyczących obszarów wiejskich oraz zapewnienie efektywnej oceny wdrażania tych instrumentów.

Jednostka Regionalna realizuje operacje własne i partnerów sieci w oparciu o sporządzony w dwuletnim cyklu Plan operacyjny, który jest przygotowywany na podstawie wniosków o wybór operacji Partnerów sieci oraz operacji własnych. Plan ten jest akceptowany przez Wojewódzką Grupę Roboczą ds. KSOW, następnie zatwierdzony przez Zarząd Województwa a ostatecznie przez Grupę Roboczą ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Plan Operacyjny na lata 2020-2021 realizowany był w dwóch etapach: I Etap od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r., II Etap od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

W ramach II Etapu w 2021 r. wydatkowano kwotę w wysokości 2 040 979,56 zł, w tym:

- a) na projekty własne: 503 281,49 zł,
- b) na projekty partnerów: 1 353 073,33 zł,
- c) na Plan Komunikacyjny: 184 624,74 zł.

Piąty Konkurs (5/2020) dot. naboru wniosków do Planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021 (etap II 2021 r.) ogłoszony został 3 grudnia 2020 r. Nabór wniosków trwał w okresie od 4 stycznia 2021 r. do 22 stycznia 2021 r.

Do Jednostki Regionalnej KSOW Województwa Podkarpackiego wpłynęło 37 wniosków. Z wnioskodawcami, których wnioski, przeszły pozytywną ocenę pod względem spełnienia kryteriów i warunków wyboru zostały zawarte Umowy na realizację operacji (łącznie 29 umów).

Partnerzy Sieci realizowali operacje typu:

- a) wyjazdy studyjne krajowe i zagraniczne,
- b) konferencje, szkolenia, warsztaty,
- c) konkursy,
- d) targi, wystawy i imprezy plenerowe,
- e) projekt badawczy z analizą i ekspertyzą.

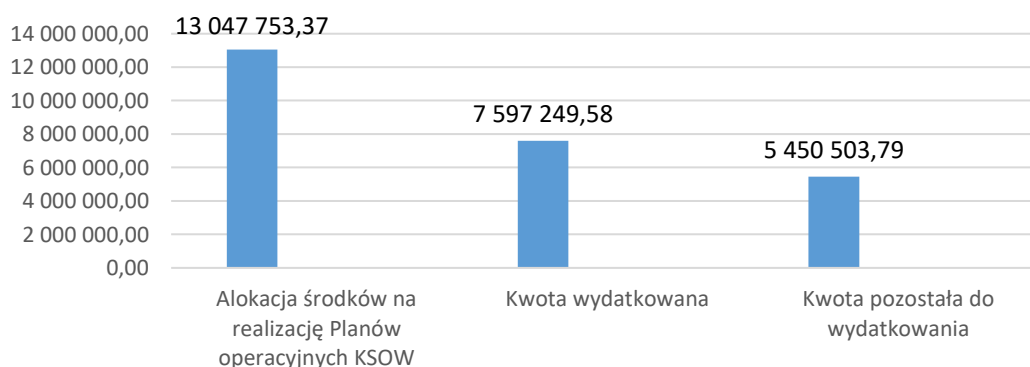
W ramach operacji własnych Samorząd Województwa zrealizował następujące operacje:

- 1) EKO GALĘ - międzynarodowe targi produktów i żywności wysokiej jakości w formie stacjonarnej oraz w formie online,
- 2) Konkurs „Piękna Wieś Podkarpacka”,
- 3) Konkurs fotograficzny dla szkół podstawowych z województwa podkarpackiego promujący obszary wiejskie,
- 4) Podkarpackie Święto Miodu,
- 5) Dożynki Prezydenckie,
- 6) Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania,
- 7) Program telewizyjny promujący tradycje obszarów wiejskich - zwyczaje dożynkowe.

Alokacja i poziom wykorzystania środków w ramach Planów operacyjnych KSOW:

Na realizację Planów operacyjnych komunikacyjnych Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach Schematu II Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przeznaczono kwotę 13 047 753,37 zł. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wydatkowano kwotę w wysokości 7 597 249,58 zł.

Wykres. Realizacja Planu Operacyjnego KSOW w 2021 r. [zł]

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich za rok 2021

Ad. 9. Realizacja zadań z zakresu gospodarki łowieckiej oraz rybackiej

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych, realizowane jest jako zadanie rządowe przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podst. art. 9a ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1683 z późn. zm.). Przedmiotowe

zezwolenia wydawane są w przypadkach braku rozwiązań alternatywnych oraz jeżeli płoszenie nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji zwierząt.

W 2021 r. zostały wydane trzy decyzje zezwalające na płoszenie zwierzyny łownej. We wszystkich przypadkach decyzje dotyczyły zezwolenia na odstępstwo zwierząt łownych w związku z organizacją i przeprowadzeniem prób pracy polowej – testów hodowlanych oraz oceny pracy psów myśliwskich. Do tut. Urzędu wpłynął również wniosek na odstąpienie od zakazu płoszenia zwierząt łownych - gołębia grzywacza (*Columba palumbus*) w związku z zagrożeniem wystąpienia ww. gatunku podczas płoszenia gawrona (*Corvus frugilegus*) w obrębie dz. nr ewid. 1594 na terenie m. Kańczuga (park miejski), jednak postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało zawieszono na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. do momentu rozstrzygnięcia. Gdy ustanie przyczyna uzasadniająca zawieszenie postępowania organ administracji publicznej podejmie postępowanie z urzędu.

Szacowanie szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta w uprawach i płodach rolnych.

Szacowanie szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych dziki, jelenie, daniela i sarny oraz przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łosie), realizowane jest jako zadanie rządowe przez Zarząd Województwa Podkarpackiego na podst. art. 50 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1683 z późn. zm.). Przyznanie i wypłata świadczeń z tytułu szkód łowieckich ma na celu rekompensatę poniesionych strat i tym samym przeciwdziałanie zarzucania uprawiania gruntów rolnych oraz powstawania ugorów i odłogów. W ramach zadania, na podstawie zgłoszeń szkód łowieckich kierowanych do Urzędu przez poszkodowanych, przeprowadzane są wizje lokalne uszkodzonych bądź zniszczonych przez zwierzęta łowne upraw rolnych. Etapem finalnym przeprowadzanych czynności jest sporządzenie protokołów szacowania i określenie wysokości odszkodowania za straty oraz wypłata należnego świadczenia.

Szkody łowieckie w 2021 r. w zdecydowanej większości zostały wyrządzone przez dziki, sarny i jelenie (97,61% wypłaconych odszkodowań) – 4 201 362,29 zł/3 718 protokołów szacowania. Pozostałe 2,39 % przypada na odszkodowania za szkody wyrządzone przez łosie – 102 936,19 zł/77 protokołów szacowania. Zgłoszenia szkód łowieckich dotyczyły głównie następujących upraw: łąk, pastwisk, ziemniaków, kukurydzy, rzepaku, pszenicy, w mniejszym stopniu: warzyw oraz drzew i krzewów owocowych.

Podział województwa podkarpackiego na obwody łowieckie oraz zaliczenie ich do kategorii

W dniu 25 lutego 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 lutego 2021 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 r. poz. 586). Zgodnie z ww. nowelizacją ustawy art. 2. mówi, iż podziały województw na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do poszczególnych kategorii, których dokonały sejmiki województw w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1683 z późn. zm.) przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują ważność i zaczną obowiązywać od dnia 1 kwietnia 2022 r.

Przesunięcie o kolejny rok wejścia w życie Uchwały Nr XXVIII/477/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 października 2020 r. w sprawie podziału województwa podkarpackiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia ich do kategorii dało możliwość rozpoczęcia prac nad zmianą ww. uchwały wynikającą między innymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2020 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gmin. Od 1 stycznia 2021 r. status miasta na terenie województwa podkarpackiego otrzymała miejscowość Dubiecko (pow. przemyski), ponadto rozporządzenie ustala też granice gmin i miast, jak również granice administracyjne miasta Rzeszowa, Głogowa Małopolskiego, oraz Krosna.

Ponadto do tut. Urzędu wpłynęło kilka wniosków kół łowieckich wspólnie sąsiadujących ze sobą zawierające oświadczenia dzierżawców obwodów dotyczących skorygowania przebiegu granic obwodów łowieckich, oraz wpłynęły wnioski o połączenie obwodów łowieckich, wobec powyższego zostały rozpoczęte prace nad zmianą Uchwały nr XXVIII/477/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Marszałek Województwa Podkarpackiego obecnie przystąpił do prac nad opracowaniem projektu uchwały zmieniającej Uchwałę nr XXVIII/477/20 Sejmiku Województwa z dnia 26 października 2020 r.

w sprawie podziału województwa podkarpackiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia ich do kategorii zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1683 z późn. zm.), przy współpracy z organem opiniodawczo – doradczym, tj. zespołem powołanym na podst. art. 27 ust. 4.

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu połowu ryb

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu połowu ryb (m.in. w okresach ochronnych, o wymiarach ochronnych), do celów zarybieniowych, hodowli, ochrony zdrowia ryb oraz celów naukowo – badawczych, realizowane jako zadanie rządowe przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podst. art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 2168 z późn. zm.).

Wydane zezwolenia umożliwiają uprawnionym do rybactwa przeprowadzenie połowów ryb, koniecznych dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, gdyż połowy mają na celu zbadanie struktury ichtiofauny śródlądowych wód powierzchniowych (płynących i stojących). Celem połowów jest również zebranie informacji o jakości wód powierzchniowych. Stosowane środki i metody połowu w żaden sposób nie powodują pogorszenia stanu ekologicznego wód. Ponadto, na podst. zezwoleń uprawnieni do rybactwa, mogą również odławiać tarlaki, co jest niezbędne do podjęcia prac hodowlanych nad sztucznym rozrodem i podchowem wylęgu. Uzyskany w ośrodkach zarybieniowych narybek zostaje wpuszczony do wód otwartych. Tarlaki po pozyskaniu produktów płciowych zostają również wypuszczone w miejscu, w którym zostały odłowione.

W 2021 r. wydano 10 decyzji Marszałka Województwa Podkarpackiego zezwalającej na odstępstwo od zakazu połowu ryb.

Ad. 10. Promocja tradycyjnej i lokalnej żywności

Promocja żywności jest narzędziem umożliwiającym realizację spójnej i ukierunkowanej polityki promocyjnej województwa podkarpackiego. Określa między innymi zasady promocji marki podkarpackich produktów żywnościowych, a także umożliwienie zwiększenia konkurencyjności podkarpackiej żywności i kształtowanie jej pozytywnego wizerunku w kraju.

Przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie wizerunku podkarpackich produktów rolno-spożywczych zarówno na rynku krajowym, jak i rynkach zagranicznych to w 2021 r.:

- Objazd studyjny producentów żywności wysokiej jakości - do Komańczy, Smolnika i Soliny.
Celem zadania o randze wojewódzkiej, w którym uczestniczyli producenci żywności wysokiej jakości z województwa podkarpackiego była również promocja dobrych praktyk rolniczych, tworzenie małych rodzimych przedsiębiorstw rolno- spożywczych.
- Prezentacja i promocja dziedzictwa kulturowego, i kulinarnego na Dożynkach Wojewódzkich w Ulanowie w dniu 29 sierpnia 2021 r.
Przedsięwzięcie o zasięgu wojewódzkim z udziałem władz samorządowych oraz przedstawicieli grup wieńcowych z całego województwa.
- Uroczystości 39 rocznicy podpisania „Porozumień Rzeszowsko-Ustrzyckich” które odbyły się 21 lutego 2021 r. Obchody o zasięgu wojewódzkim z udziałem przedstawicieli Rady Wojewódzkiej ZSZRI Solidarność oraz władz samorządowych.
- Konkurs pn.: „Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów”.
Przedsięwzięcie odbyło się w Medyni Głogowskiej w dniu 25 lipca 2021 r. Wydarzenie o randze wojewódzkiej, którego uczestnikami były Koła Gospodyń Wiejskich, stowarzyszenia, producenci żywności wysokiej jakości. Celem konkursu było wyłonienie produktów pretendujących do miana produktu tradycyjnego.
- Prezentacja podkarpackiej żywności tradycyjnej, regionalnej i lokalnej podczas wyjazdowego posiedzenia Komisji Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska w dniu 29 września 2021 r. w Wierzawicach.
- Uroczystości Święta Wojska Polskiego w Rzeszowie w dniu 15 sierpnia 2021 r.
Wydarzenie o randze wojewódzkiej w którym udział wzięli przedstawiciele Wojska Polskiego oraz samorządowcy i mieszkańcy Rzeszowa.

- II Podkarpacki Festiwal Kresowych Produktów Tradycyjnych i Regionalnych „Smaki Pogranicza” odbył się 18 lipca 2021 r. w Sośnicy.
Wydarzenie o randze wojewódzkiej, którego uczestnikami byli producenci żywności wysokiej jakości, Koła Gospodyń Wiejskich oraz stowarzyszenia z województwa podkarpackiego. Celem było ukazanie bogactwa kuchni kresowej.
- Spotkanie Związku Sybiraków w Przemyślu w 80. rocznicę wywozu Polaków na nieludzką ziemię i 30-lecie działalności Związku Sybiraków, które odbyło się w dniu 2 października 2021 r. w Przemyślu. Przedsięwzięcie o randze wojewódzkiej. Udział wzięli przedstawiciele władz samorządowych kombatanci mieszkańcy miasta Przemyśla.
- „Na Kulinarnej Szlaku Wschodniej Polski w Lublinie”, w dniach 4 i 5 września 2021 r. W przedsięwzięciu wzięli udział przedstawiciele trzech województw: lubelskiego, podlaskiego i podkarpackiego.
- Festiwal Dziedzictwa Kresów w Baszni w dniu 1 sierpnia 2021 r.
W ramach przedsięwzięcia odbył się Konkurs „Na Kulinarnej Szlaku Wschodniej Polski” w którym wzięli udział producenci z trzech województw: podkarpackiego, lubelskiego i podlaskiego.
- XX Pożegnanie Wakacji w Rudawce Rymanowskiej, które odbyło się w dniach 27-29 sierpnia 2021 r. Wydarzenie o randze krajowej w ramach którego odbyła się Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego, Regionalny Czempionat Konia Huculskiego oraz Wystawa Ras Rodzimych.
- „Warsztaty serowarskie dla producentów z województwa podkarpackiego”, które odbyły się w dniu 2 września 2021 r. w Bukowcu.
Wydarzenie z udziałem przedstawicieli władz samorządowych oraz producentów serów z województwa podkarpackiego. Celem przedsięwzięcia był pokaz wyrobu serów podpuszczkowych.
- Międzynarodowe Targi Polagra FOOD w Poznaniu w dniach 2-4 października 2021 r.
Wydarzenie o randze międzynarodowej. Producenci z województwa podkarpackiego prezentowali żywność tradycyjną i promowali województwo podczas targów.
- Polska i Mołdawia „WSPÓŁNA PRZYSZŁOŚĆ” w Baranowie Sandomierskim w dniu 27 listopada 2021r. Wydarzenie o randze międzynarodowej, w którym udział wzięli przedstawiciele władz Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz Mołdawii, a także zainteresowani przedsiębiorcy.
- Obchody 82. rocznicy Walk 17 Pułku Piechoty 24 Dywizji Armii Karpaty o Borownicę, które odbyło się w dniach 11-12 września 2021 r. w Borownicy.
Przedsięwzięcie o zasięgu wojewódzkim, w którym wzięli udział przedstawiciele Wojska Polskiego, kombatanci, samorządowcy i mieszkańcy powiatu przemyskiego i województwa podkarpackiego.
- Powiatowe Święto Potraw Regionalnych "JUŻYNA – Podwieczorek żniwiarzy”, odbyło się dnia 7 sierpnia 2021 r.
Przedsięwzięcie o zasięgu powiatowym z udziałem Kół Gospodyń Wiejskich z powiatu dębickiego. Podczas wydarzenia odbył się pokaz tradycji żniwnej i ciężkiej pracy rolników.
- Uroczystość nadania im. „Anny Janke” Katolickiemu Liceum w Jarosławiu w dniu 11 czerwca 2021 r. Wydarzenie o randze powiatowej, w którym udział wzięli mieszkańcy powiatu jarosławskiego.
- „Zintegrowane Planowanie Rozwoju Szansą dla Samorządu”.
Przedsięwzięcie o randze powiatowej, które odbyło się w dniu 16 lipca 2021 r. w Kolbuszowej. Brali w nim udział mieszkańcy oraz przedstawiciele władz samorządowych.
- Spotkanie Kół Gospodyń Wiejskich w Skołoszowie w dniu 10 lipca 2021 r. Wydarzenie o randze powiatowej.
- Powiatowy Zjazd Kół Gospodyń Wiejskich z powiatu dębickiego w Zawadzie w dniu 25 lipca 2021 r. Przedsięwzięcie o randze powiatowej.
- „Przy wigilijnym stole” w Chmielniku w dniu 7 grudnia 2021 r.
Udział wzięli przedstawiciele samorządu oraz Kół Gospodyń Wiejskich wyróżnione za działalność na rzecz promocji dziedzictwa kulinarnego i kulturowego naszego regionu.
- „Święto pachnące piernikiem” odbyło się w Ropczycach w dniu 19 grudnia 2021 r.
Wydarzenie o randze powiatowej, w którym wzięły udział stowarzyszenia oraz Kół Gospodyń Wiejskich.

Ponadto w województwie rokrocznie odbywają się lokalne imprezy o charakterze gminnym promujące dziedzictwo kulinarne regionu, w których uczestniczą przedstawiciele samorządów i lokalnej społeczności.

Podczas organizowanych ogólnopolskich, wojewódzkich, regionalnych wydarzeń prezentowane były podkarpackie produkty lokalne, regionalne i tradycyjne.

Efektom prowadzonej promocji na różnych imprezach i wydarzeniach jest tworzenie się w województwie podkarpackim małych przedsiębiorstw produkujących sery, chleby, ciasta, wędliny, wina oraz naturalne soki i dżemy z owoców i warzyw oraz suszone owoce i zioła. Wiele restauracji i gospodarstw agroturystycznych stawia na produkty tradycyjne i regionalne, w swoim menu posiadają kuchnię tradycyjną.

Województwo podkarpackie posiadało w 2021 r. 2 produkty regionalne wpisane na listę prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zarejestrowane jako Chroniona Nazwa Pochodzenia: Fasola Wrzawska Piękny Jaś oraz Podkarpacki Miód Spadziowy. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż województwo podkarpackie od kilku lat zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem zarejestrowanych produktów tradycyjnych. W 2021 r. na liście prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl) było zarejestrowanych 251 produktów tradycyjnych z naszego województwa.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030</i>
1.	Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza i hałasu	Polityka ochrony środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
2.	Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami	Polityka ochrony środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
3.	Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu	Polityka ochrony środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
4.	Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii	Ochrona środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
5.	Opracowanie Raportu za lata 2019-2020 z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019 z Perspektywą do 2023 r.	Polityka ochrony środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
6.	Pobór opłat za korzystanie ze środowiska	Polityka ochrony środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
7.	Prowadzenie kontroli dotyczącej ochrony środowiska będących we właściwości Marszałka Województwa	Polityka ochrony środowiska	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Ad.1. Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza i hałasu

Ochrona jakości powietrza poprzez realizowanie programów mających na celu ograniczenie niskiej emisji

Aktualnie w województwie podkarpackim obowiązują dwa Programy ochrony powietrza uchwalone przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 28 września 2020 r.:

- Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów – z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych,
- Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej - z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.

Programy te są spójne z Uchwałą w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw tzw.

uchwałą antysmogową, która została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr LII/869/18 z dnia 23 kwietnia 2018 r.

Podstawowym celem uchwalenia nowych programów ochrony powietrza było doprowadzenie w możliwie najkrótszym czasie do osiągnięcia wymaganych prawem norm jakości powietrza, a działania naprawcze mają obejmować działania krótko, średnio i długookresowe określone na maksymalnie sześć lat (2021-2026). Zostały w nich wskazane między innymi harmonogramy działań dotyczące obszarów poszczególnych gmin oraz Samorządu Województwa.

Podstawowym zadaniem realizowanym przez Zarząd Województwa jest „Wspomaganie samorządów gminnych i mieszkańców gmin we wdrażaniu uchwały antysmogowej” w ramach którego w roku 2021 przeprowadzono:

- szkolenia dotyczące realizacji uchwały antysmogowej dla gmin województwa podkarpackiego oraz przygotowano materiały szkoleniowe.

Zadanie obejmowało cykl warsztatów szkoleniowych dla 160 gmin województwa podkarpackiego zrealizowanych przez ekspertów zewnętrznych. Uczestnicy szkolenia nabyli m. in. umiejętności w zakresie przeprowadzania kontroli palenisk domowych, w tym prawidłowego poboru próbek odpadów paleniskowych. Uczestnicy szkolenia otrzymali również świadectwa ukończenia szkolenia. Koszt szkolenia 25 400,00 zł,

- szkolenia dla funkcjonariuszy poszczególnych jednostek podkarpackiej policji z zakresu kontroli przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej obowiązującej na terenie województwa podkarpackiego.

Zadanie obejmowało cykl warsztatów szkoleniowych dla 400 funkcjonariuszy podkarpackiej policji. Podczas szkolenia przedstawiono zagadnienia prawne związane z uchwałą antysmogową, przepisy karne materialne oraz rolę policji w kontroli przestrzegania przepisów o ochronie powietrza. Uczestnicy szkolenia otrzymali również świadectwa ukończenia szkolenia. Koszt szkolenia to 25 200,00 zł,

- liczne akcje informacyjne dla mieszkańców województwa podkarpackiego, dotyczące ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, w tym wdrażania uchwały antysmogowej poprzez:

- ✓ Ulotki informacyjne rozdystrybuowane do wszystkich gmin województwa podkarpackiego odnośnie uchwały antysmogowej,
- ✓ Ulotki informacyjne rozdystrybuowane do parafii dwóch diecezji województwa: rzeszowskiej oraz przemyskiej,
- ✓ Ogłoszenia odnośnie uchwały antysmogowej w prasie regionalnej (Wyborcza, Nowiny, Super Nowości) oraz lokalnej (Gazeta bieszczadzka, Gazeta Jarosławska, Fakty Jasielskie, Korso, Korso kolbuszowskie, Sztafeta, Tygodnik Nadwiślański, Tygodnik sanocki),
- ✓ Utworzenie Strony internetowej Powietrze podkarpackie – Szanuje nie truje, na której znaleźć możemy m.in. informacje dotyczące uchwały antysmogowej oraz programów ochrony powietrza – www.powietrze.podkarpackie.pl,
- ✓ Audycja w Radiu Via w dniu 7 września 2021 r. z Dyrektorem Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie nt.: Jakości powietrza na Podkarpaciu oraz uchwale antysmogowej.

Programy mające na celu ograniczenie poziomu hałasu

Na terenie województwa podkarpackiego obowiązują następujące programy ochrony środowiska przed hałasem:

- Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Rzeszowa na lata 2018–2022, przyjęty przez Radę Miasta Rzeszowa Uchwałą z dnia 10 lipca 2018 r. nr LXII/1437/2018 i obowiązujący na jego obszarze,
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim na lata 2019–2023, przyjęty Uchwałą Nr IX/162/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego obejmuje tereny poza aglomeracjami, położone wzdłuż głównych dróg w województwie podkarpackim o łącznej

długości 661,644 km, w tym dróg krajowych i autostrad o długości 470,075 km, dróg wojewódzkich o długości 150,1 km, dróg na terenie miasta Krosna o długości 29,829 km oraz dróg na terenie miasta Przemyśla o długości 11,64 km. W dokumencie określony został harmonogram działań, które winny zostać podjęte na terenach chronionych, zagrożonych ponadnormatywnym oddziaływaniem, celem dostosowania poziomu hałasu do dopuszczalnego. Działania te nie dotyczą Samorządu Województwa.

W 2021 r. Zarząd Województwa nie podejmował działań związanych z aktualizacją tego dokumentu. Wymogi ustawowe nakładają taki obowiązek do czerwca 2024 r.

Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobieganie zanieczyszczeniu powietrza.

W ramach naprawczych programów ochrony powietrza Samorząd Województwa realizuje również zadania własne jakim jest Edukacja ekologiczna. W 2021 r. zrealizowano:

- Kampanię informacyjno-edukacyjną, obejmującą opracowanie i produkcję spotu telewizyjnego pod nazwą „Powietrze podkarpackie – szanuję – nie truję” oraz jego emisję na antenie TVP 3 o/Rzeszów. Spot poświęcony był zapisom czyli zakazom i nakazom zawartym w ww. uchwale, które bezpośrednio dotyczą mieszkańców naszego województwa. Dodatkowo w materiale został przybliżony rządowy programie „Czyste powietrze”, który jest realnym wsparciem mieszkańców w zakresie likwidacji starych wysokoemisyjnych kotłów na paliwo stałe, tzw. kopciuchów.

Koszt kampanii to 37 000,00 zł.

- Aktualizację i modyfikację oprogramowania oraz wsparcie informatyczne elektronicznego systemu informacyjnego

W ramach zadania zaktualizowano oprogramowanie związane z zarządzaniem informacją w infokiosku oraz 9 monitorach zamontowanych: w UMWP w Rzeszowie - budynek przy ul. Lubelskiej 4 oraz w miastach: Jasła, Jarosławia, Niska, Krosna, Mielca, Tarnobrzega, Sanoka i Przemyśla. Wykonano wszystkie niezbędne prace instalacyjno - konfiguracyjne związane z uruchomieniem i poprawnym funkcjonowaniem tych urządzeń. Koszt zadania to 22 140,00 zł.

- Kampanię informacyjno-edukacyjną, obejmującą opracowanie, produkcję i emisję I i II części programu pn. „ABC termomodernizacji”.

W ramach kampanii został przygotowany i wyemitowany w regionalnej Telewizji Polskiej S.A. Oddział w Rzeszowie, materiał edukacyjno-promocyjny dotyczący ochrony powietrza w dwóch ok. 8 minutowych częściach, poświęcony termomodernizacji budynku jednorodzinne. Pierwsza część programu wprowadzała w temat termomodernizacji i jak wpływa ona na obniżenie kosztów ogrzewania domu. Zostały również zaproponowane optymalne rozwiązania maksymalizujące efekt oszczędności energii przy minimalnych kosztach termomodernizacji. Natomiast druga część programu poświęcona była źródłom ciepła, w tym jak dobrać źródło ciepła do rodzaju zastosowanej termomodernizacji. Ponadto zostały przedstawione możliwości dofinansowania w ramach programu NFOŚiGW „Czyste powietrze” do zakupu nowego kotła, jak również termomodernizacji domu. Koszt kampanii 30 000,00 zł.

- W ramach współpracy z organizacjami NGO zrealizowano zadanie z zakresu edukacji ekologicznej dotyczące szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach domowych, pod tytułem: „Uchwała antysmogowa dla Podkarpacia – zapisy oraz wynikające z nich obowiązki dla mieszkańców województwa”. Realizacja zadania odbywała się w mediach społecznościowych (na stronach internetowych, Facebooku, YouTube). Grupami odbiorców byli wszyscy mieszkańcy województwa podkarpackiego ze szczególnym uwzględnieniem właścicieli posesji. Dodatkowo wykupiono reklamę na telebimie w Centrum miasta Rzeszowa, gdzie emitowano przez 21 dni 15-sekundowy spot promujący uchwałę antysmogową. Dodatkowo nagrano i wyemitowano w lokalnych rozgłośniach radiowych i portalach internetowych trzy wywiady z ekologiem, specjalistą od zagadnień zanieczyszczenia powietrza smogiem dotyczące uchwały antysmogowej. Na realizację zadania Samorząd Województwa przeznaczył 7 000,00 zł.

Ad. 2. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami

Prowadzenie wymaganych prawem baz danych oraz postępowań związanych z przygotowaniem i aktualizacją programów redukcji zanieczyszczeń, w tym wojewódzkiego planu gospodarki odpadami i wojewódzkiego programu usuwania azbestu

a) Wojewódzki plan gospodarki odpadami

W 2021 r. zakończono rozpoczęte w 2019 r. prace nad aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, których efektem była podjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwała Nr XXXVI/584/21 z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020 –2026 z perspektywą do 2032 roku (WPGO) wraz z Planem Inwestycyjnym stanowiącym załącznik do WPGO oraz Prognozą oddziaływania projektu WPGO na środowisko. Tym samym w części utraciła moc Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXXI/551/17 z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami 2022. Nadal pozostaje w mocy załącznik nr 4 zatytułowany: Wskazanie miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów. Załącznik ten dodany został na mocy Uchwały Nr VI/104/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 marca 2019 r.

Zadanie realizowane jest na podstawie art. 37 w związku z art. 36 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r., poz. 779 z późn. zm.). Na realizację zadania uzyskano dotację z WFOŚiGW w Rzeszowie, w 2021 r. na realizację zadania wydatkowano ze środków własnych samorządu: 1 000 zł. Plan kreuje politykę gospodarki odpadami na terenie województwa. WPGO wraz z Planem Inwestycyjnym będącym jego integralną częścią, stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie ze środków unijnych realizacji inwestycji w nim ujętych.

b) Wojewódzki program usuwania azbestu i prowadzenie Bazy azbestowej

Zadanie jest realizowane na podstawie Uchwały Nr IX/129/11 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 maja 2011 r. o przyjęciu Wojewódzkiego Programu Usuwania Azbestu na lata 2009 – 2032. W 2021 r. realizowano zadania wskazane w Planie.

Marszałek Województwa prowadził Bazę azbestową, zaktualizowano około 1 000 rekordów dotyczących wykorzystywania przez przedsiębiorców wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego, konsultowano z gminami problemy dotyczące prowadzenia Bazy azbestowej. Informowano przedsiębiorców i osoby fizyczne o możliwościach pozyskania środków na pokrycie kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest. Realizacja zadania ma charakter ciągły i permanentny ponieważ płynnie przechodzi z roku na rok; gminy na bieżąco prowadzą inwentaryzację wyrobów zawierających azbest; wpis do Bazy azbestowej jest warunkiem koniecznym do ubiegania się przez przedsiębiorców o dofinansowanie kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest więc przybywa informacji o wyrobach zawierających azbest, możliwe jest zatem wygenerowanie z Bazy azbestowej danych zagregowanych (stan na określony dzień) w zakresie ilości wyrobów zawierających azbest: zinwentaryzowanych, usuniętych i pozostałych do usunięcia.

Prowadzenie spraw związanych z Bazą danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, w tym weryfikowanie sprawozdań o: wytwarzanych odpadach, produktach i opakowaniach, wysokości opłaty produktowej i wysokości środków przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne, raportowanie danych.

Zadanie było realizowane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podstawie zapisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021, poz. 779 z późn. zm.). Zadanie finansowane było z budżetu województwa i realizowane na bieżąco oraz w miarę wpływających sprawozdań i wniosków, zgodnie z terminami określonymi w przepisach ustawy o odpadach.

W 2021 r. zweryfikowanych zostało około 17 000 rocznych sprawozdań o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami, 704 rocznych sprawozdań o produktach (oleje, opony, smary) oraz wysokości należnej opłaty produktowej, 1 452 rocznych sprawozdań o opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami opakowaniowymi oraz o wysokości należnej opłaty produktowej, ponad 3 000 rocznych sprawozdań dotyczących lekkich i pozostałych toreb na zakupy z tworzywa sztucznego objętych opłatą recyklingową, 1 541 rocznych sprawozdań o bateriach lub akumulatorach

oraz o sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, 5 080 opłat rejestrowych i rocznych za wpis w Rejestrze BDO.

Przygotowanie i wydawanie indywidualnych rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących wytwarzania, przetwarzania, zbierania odpadów, w tym wydobywczych, uznawania odpadów za produkt uboczny, zatwierdzania instrukcji prowadzenia składowiska, wyrażania zgody na zamknięcie składowiska.

Zadanie było realizowane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego w związku z zapisami: ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021, poz. 779 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.), ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2021, poz. 1972), ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2020 r., poz. 2056), ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1893 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (poz. 10), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (poz. 1839), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (poz. 796), rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla magazynowania odpadów (poz. 1742), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (poz. 1975), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 października 2016 r. w sprawie wymagań i sposobów unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (poz. 1819).

Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, realizowane było na bieżąco w miarę wpływających wniosków w oparciu o ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735 z późn. zm.).

Efektom realizacji zadania jest właściwe postępowanie z odpadami wytwarzanymi, przetwarzanymi i zbieranymi w sposób określony w decyzjach wydanych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego, niepowodujący zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi i środowiska oraz zmierzający do gospodarowania odpadami zgodnie hierarchią postępowania z odpadami, określoną w przepisach ustawy o odpadach. W 2021 r. wydano 114 rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących wytwarzania, przetwarzania, zbierania odpadów, w tym wydobywczych, zatwierdzania instrukcji prowadzenia składowiska, wyrażania zgody na zamknięcie składowiska. Ponadto wydano 4 decyzje w sprawie uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny.

Przygotowanie decyzji ustalających wysokość zaległości z tytułu opłaty produktowej, decyzji ustalających dodatkową opłatę produktową, decyzji o odroczeniu terminu płatności, rozłożeniu na raty lub umorzeniu opłaty produktowej, a także decyzji o stwierdzeniu nadpłaty z tytułu opłaty produktowej.

Marszałek Województwa Podkarpackiego realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1903), ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1114 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1893 z późn. zm.). Zadanie o charakterze ciągłym finansowane ze środków budżetu województwa. W 2021 r. wydano 77 decyzji w sprawie określenia wysokości zaległości z tytułu opłaty produktowej (oleje, opony, smary, opakowania) oraz 121 decyzji w sprawie udzielenia ulgi w opłacie produktowej (oleje, opony, smary, opakowania). Wpływy na konto urzędu z tytułu opłaty produktowej w 2021 r. wyniosły ponad 1 860 000 zł.

Organizowanie i przeprowadzanie egzaminów stwierdzających kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, wydawanie świadectw

Zadanie realizowane było na podstawie art. 167 ust 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 września 2013 r. w sprawie stwierdzania

kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami oraz Zarządzenia Nr 7/2019 Marszałka Województwa Podkarpackiego dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie powołania komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu w sprawie stwierdzenia kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami. Egzaminy były przeprowadzane przez komisję egzaminacyjną powołaną przez marszałka województwa. Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, realizowane na bieżąco w miarę wpływających wniosków. Roczna ilość wniosków o przeprowadzenie egzaminów stwierdzających kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami nie przekracza 10 sztuk rocznie. Po uzyskaniu pozytywnego wyniku z egzaminu wydawane były świadectwa stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

„Organizacja akcji Sprzątanie Świata 2021” w ramach zadania: Przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie gospodarki odpadami, w tym akcji Sprzątanie Świata.

Zadanie realizowane było w ramach umowy z dnia 17 września 2021 r., znak: OS-III.704.1.2021.AL i aneksu do umowy z dnia 14 października 2021 r. między Województwem Podkarpackim a Stowarzyszeniem „EKOSKOP” z siedzibą w Rzeszowie.

Akcja Sprzątanie Świata 2021 skierowana była do uczniów szkół średnich z terenu województwa podkarpackiego. W ramach akcji Sprzątanie Świata 2021 :

- rozdystrybuowano zaproszenia do szkół średnich i GOK-ów z terenu województwa podkarpackiego – drogą elektroniczną,
- do dnia 1 listopada 2021 r. wpłynęło łącznie 11 filmów z linkami dostępu,
- komisja konkursowa dokonała wstępnej selekcji przesłanych filmów pod kątem zapisów regulaminowych,
- po analizie materiału filmowego i odrzuceniu filmów niezgodnych z regulaminem komisja wybrała trzech laureatów i trzy osoby wyróżnione,
- przygotowano dyplomów dla uczestników, zapewniono prelegenta do wygłoszenia e-wykładu na pt.: „Sprzątanie świata”,
- przygotowano pokaz filmów laureatów i wyróżnionych,
- sporządzono dokumentację fotograficzną z przebiegu finału,
- przygotowano informację na stronę internetową Zamawiającego jak i Wykonawcy; udostępniono filmy na platformach internetowych.

Finał konkursu odbył się w dniu 15 października 2021 r. w budynku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Udział w finale akcji Sprzątanie Świata 2021 wzięło łącznie 13 osób. Całkowity koszt zadania wyniósł: 19 000,00 zł.

Ad.3. Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu

Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu

W oparciu o wymogi ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r., poz. 1098 z późn.zm.) Samorząd Województwa wraz z jednostkami podległymi zrealizował następujące zadania:

1. Wprowadzenie zmian w zarządzaniu obszarami poddanymi ochronie w celu zmniejszenia naturalnej konfliktogenności ochrony wartości wysoko cenionych.
Dokonano zmiany uchwał w sprawach 10 parków krajobrazowych na terenie województwa podkarpackiego w celu powiązania odstępstwa od zakazu pozyskiwania kopalin z eksploatowanym złożem a nie z koncesją co umożliwiło zmianę podmiotu dzierżawiącego i eksploatującego to złożo.
2. Sporządzenie planów ochrony dla parków krajobrazowych oraz dokumentów waloryzujących dla obszarów chronionego krajobrazu.
Kontynuacja oraz zakończenie projektu pn. „Opracowanie dokumentacji na potrzeby planów ochrony dla pięciu Parków Krajobrazowych: Jaśliskiego, Ciśniańsko-Wetlińskiego, Doliny Sanu, Czarnorzecko-Strzyżowskiego i Pasma Brzanki” oraz projektu „Opracowanie dokumentacji na potrzeby planów ochrony dla pięciu Parków Krajobrazowych: Pogórza Przemyskiego, Gór Słonnych, Południoworoztoczańskiego, Puszczy Solskiej oraz Lasów Janowskich”. W ramach ww. zadań powstała dokumentacja inwentaryzacyjno-planistyczna wraz ze wskazaniem koncepcji

ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz wartości kulturowych a także propozycje działań związanych z udostępnieniem parków krajobrazowych dla turystów i na cele edukacji ekologicznej. Dodatkowo uruchomiono dedykowany Geoportal (interaktywne mapy tematyczne), umożliwiające przeglądanie informacji o zasobach przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych parków krajobrazowych poprzez udostępnione projekty tematyczne, opracowane z wykorzystaniem dostępnych zasobów danych oraz dedykowane warstwy/mapy tematyczne.

Zadanie realizowane przez Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie i Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu.

3. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Województwa.

W ramach współpracy z organizacjami NGO:

- 1) został przygotowany, ogłoszony i zorganizowany konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych polegający na sfilmowaniu w krótkim 180 sekundowym tryptyku filmowych wybranych podkarpackich krajobrazów z autorskim lub literackim komentarzem. Konkurs ogłoszono w dniu 18 października 2021 r. (na dwa dni przed Międzynarodowym Dniem Ochrony Krajobrazu). Konkurs promowany został na stronach www.podkarpackie.pl w zakładce środowisko, na stronach [www.podkarpackiego Kuratorium Oświaty](http://www.podkarpackiego.kuratorium.oswiaty.pl), w mediach społecznościowych Stowarzyszenia EKOSKOP, na stronach Facebook-owych. Zaproszenie do udziału wraz z regulaminem konkursu rozesłane zostało do wszystkich szkół ponadpodstawowych Podkarpacia oraz do wszystkich gmin. Jury wybrało laureatów I i II miejsca oraz przyznało jedno wyróżnienie. Publiczność w głosowaniu 324 osób wybrała „laureata widzów”. Nagrody i dyplomy wręczono na spotkaniu Gali Laureatów w dniu 26 listopada 2021 r. Celem zadania było podwyższenie świadomości ekologicznej, w szczególności wartości i znaczenia otaczających nas krajobrazów, wśród młodzieży uczestniczącej w konkursie jak i osób oceniających / głosujących internetowo na wybrane filmiki (łącznie ok. 1 500 osób).

Zadanie realizowane przez Departament Ochrony Środowiska. Na realizację zadania Samorząd Województwa udzielił dotację celową Stowarzyszeniu EKOSKOP z Rzeszowa w wysokości 5 000 zł.

- 2) zrealizowano zadanie z zakresu ochrony dziedzictwa przyrodniczego polegające na współfinansowaniu publikacji pod tytułem: „Dolina Rzeki Smarkatej – Perła Puszczy Sandomierskiej” w ilości 500 egz. Publikacja dotyczy obszaru projektowanego rezerwatu przyrody - 7 kilometrowego dolina rzeki Smarkatej cechującego się bardzo dużą bioróżnorodnością, niezwykle bogactwem przyrodniczym oraz wyjątkowymi walorami krajobrazowymi. Głównym celem projektu było podwyższenie świadomości ekologicznej ok. 5 000 osób czerpiących wiedzę z publikacji. Publikacja jest rozprowadzana wśród nauczycieli, samorządowców, przyrodników oraz młodzieży, upowszechnienie wiedzy ekologicznej i przyrodniczej na przykładzie doliny rzeki Smarkatej jako obszaru wytypowanego do objęcia ochroną prawną ze względu na niezwykle bogactwo przyrodnicze.

Na realizację zadania Samorząd Województwa udzielił Podkarpackiemu Towarzystwu Przyrodników Wolne Rzeki dotacji celowej (dofinansowania) w kwocie 3 500 zł. Zadanie finansowane z budżetu województwa.

4. Podnoszenie świadomości na temat ochrony bioróżnorodności poprzez edukację dzieci i młodzieży np. poprzez centra edukacji ekologicznej.

W ramach zadań z zakresu działalności edukacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej w szkołach i wśród miejscowego społeczeństwa, a także promowanie wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych parku krajobrazowego Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu i Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych realizowały ustawowe zadania:

Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie:

Realizacja zadań edukacyjnych obejmowała:

- o Prowadzenie edukacji ekologicznej w sali dydaktyczno-edukacyjnej Zespołu, w placówkach oświatowych, w terenie, na trasach ścieżek przyrodniczych.

- Organizowanie rajdów, akcji ekologicznych, konkursów tematycznych (plastyczne, wiedzy), warsztatów.
- Opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjnych oraz folderów/broszur edukacyjno-promocyjnych Zespołu.
Łącznie w 2021 r. z różnych form edukacji skorzystało 2 861 słuchaczy.

Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu:

Realizacja zadania obejmowała:

- Organizację XXIV edycji „Wiosennego Rajdu Ekologa” pod nazwą – „Wiosno, wiosno – czy to ty?” na obszarze Parku Krajobrazowego Gór Słonnych.
Cel Rajdu to poznanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych pięknej Ziemi Sanockiej.
- Spacerkiem po Arboretum w Bolestraszczykach. Kolejne wspólne zajęcia przyrodnicze z Zakładem Karnym w Przemyślu w ramach podpisanego Porozumienia.
- Organizację V edycji konkursu plastycznego na przyrodniczo-ekologiczną ozdobę/kartkę świąteczno-noworoczną dla dzieci szkół podstawowych z terenu Parków Krajobrazowych: „Lasy Janowskie”, Puszczy Solskiej, Południoworożtoczańskiego oraz chętnych członków Przemyskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Organizację XXI edycji Ogólnopolskiego Konkursu pn. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”.
- Organizację Dnia Krajobrazu 2021 pn. „Otwarte Krajobrazy”. W ramach tegorocznych obchodów Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu zorganizował konkurs fotograficzny pn. „Mój otwarty krajobraz - moja przestrzeń” dedykowany dla uczniów klas podstawowych szkół, znajdujących się na obszarze Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego.
- Organizację 28 Akcji Sprzątanie Świata-Polska 2021, opatrzonej hasłem: Myślę, więc nie śmieję. Porządkowano teren Parku Miejskiego w Przemyślu oraz jego okolice.
- Organizację II edycji konkursu przyrodniczo-edukacyjnego pn. „Pomagamy ptakom przetrwać zimę – karmnik dla ptaków” dla wytypowanej grupy osób osadzonych w Zakładzie Karnym w Przemyślu.
- Zajęcia terenowe przeprowadzone w miesiącach maj-czerwiec w Parku Miejskim w Przemyślu dla dzieci ze Szkół Podstawowych w Przemyślu oraz dla grupy osób osadzonych oraz ich opiekuna z Zakładu Karnego w Przemyślu.
- Edukację online:
  - ✓ Przeprowadzenie akcji: „Spaceruję, obserwuję, poznaję”. Zaproszono uczniów ze szkół, leżących na terenach parków krajobrazowych, administrowanych przez tut. Zespół do spacerów, obserwacji, podpatrywania oraz fotografowania przyrody. Celem akcji było odwiedzanie i dokumentowanie ciekawych przyrodniczo, krajobrazowo i historycznie miejsc.
  - ✓ Cykl pięciu spotkań online. Zaproszono wszystkich chętnych do wzięcia udziału w cyklu spotkań, których celem było zachęcenie do zorganizowania wycieczki/ odwiedzenia parków krajobrazowych na Podkarpaciu. Spotkania odbyły się w formie online.
  - ✓ W ramach cyklu spotkań online z uczniami z Zespołu Szkół im. Kpt. Władysława Ważnego ps. „Tygrys” w Rudzie Różanieckiej odbyło się 6 pogadanek/prezentacji, podczas których omówiono i przedstawiono na zdjęciach/filmach informacje, dotyczące parków krajobrazowych, administrowanych przez tut. Zespół. Spotkania odbywały się co tydzień w formie online.
  - ✓ Udział w obchodach „Dnia Ziemi”. W trakcie spotkania odbyły się następujące turnieje: konkurs plastyczny polegający na przedstawieniu obiektów lub obszarów chronionych w województwie podkarpackim, konkurs plastyczny polegający na wykonaniu torby ekologicznej (konkursy ogłoszone wcześniej) oraz test wiedzy o formach ochrony przyrody.

W roku 2021 edukacją ekologiczną objęto 730 osób.

5. Publiczne kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej Społeczeństwa:

- 1) We współpracy z Gminą Miasto Rzeszów kontynuowano realizowaną od 2019 r. kampanię edukacyjną: Drzewo w mieście – dostawca usług ekosystemowych. Kampania ta ma na celu edukację społeczeństwa odnośnie roli terenów zielonych w mieście, wartości ekologicznej drzew miejskich i usług ekosystemowych świadczonych przez te drzewa. W 2019 r. ramach zadania dla 10 szt. przyulicznych i parkowych drzew wykonano wycenę świadczonych przez nich usług ekosystemowych, którą następnie zobrazowano na metalowych tablicach zamontowanych w bezpośrednim sąsiedztwie drzew będących w dobrym stanie zdrowotnym w uczęszczanych punktach miasta.

W 2021 r. dokonywano kontroli stanu technicznego i estetycznego tablic. Umowa o współpracy z Miastem Rzeszów w ramach przedmiotowego zadania kończy się w 2022 r. tablice zostaną przekazane na stan Gminy Miasto Rzeszów. Zadanie realizowane przez Departament Ochrony Środowiska.

- 2) W ramach obchodów święta Dnia Krajobrazu obchodzonego pod hasłem „Otwarte krajobrazy” został przygotowany i wyemitowany w regionalnej Telewizji Polskiej S.A. Oddział w Rzeszowie materiał edukacyjno-promocyjny poświęcony znaczeniu i potrzebie ochrony otwartych krajobrazów Podkarpacia.

Opracowany materiał filmowy pod hasłem „Otwarte Krajobrazy Podkarpacia” miał na celu promowanie walorów krajobrazowych województwa podkarpackiego oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości otwartych krajobrazów, ich roli i potrzeby ich ochrony, wskazanie jak przez nieodpowiedzialne działania otwarte krajobrazy zanikają lub są degradowane. W efekcie powstają dysfunkcyjne krajobrazy, które tracą swój urok. Kampania edukacyjno - promocyjna, której częścią był wyemitowany film, miała na celu zwrócenie uwagi na wartość krajobrazów w życiu codziennym, danie impulsu do refleksji nad możliwością odzyskiwania utraconych przestrzeni i odpowiedzialnego ich planowania zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Koszt zadania wyniósł 19 000 zł. Powyższe zadanie stanowiło realizację celów ochrony przyrody wymienionych w art.2 ust. 2 pkt 7 w sposób określony w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zadanie realizowane przez Departament Ochrony Środowiska, finansowane z budżetu województwa.

6. Prowadzenie bezpośrednich działań edukacyjnych związanych z ochroną różnorodności biologicznej.

- a) Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych parku krajobrazowego oraz wnioskowanie o podejmowanie działań mających na celu eliminowanie lub ograniczanie tych zagrożeń i ich skutków, a także innych działań w celu poprawy funkcjonowania i ochrony parku krajobrazowego

Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie:

Realizacja zadania obejmowała prowadzenie patroli i lustracji terenowych pod kątem identyfikacji zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, historycznego i kulturowego.

W ramach tego zadania:

- sprawdzono stan techniczny 98 tablic urzędowych informacyjnych w tym: wymieniono 15 tablic, odmalowano/naprawiono 5 konstrukcji,
- prowadzono monitoring: siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin chronionych oraz chronionych gatunków zwierząt,
- zlustrowano pod kątem identyfikacji zagrożeń dla środowiska kulturowego 167 obiektów w tym: cerkwie, cmentarze, kościoły, cerkwiska, kapliczki, krzyże przydrożne, muzea, zespoły pałacowo-parkowe i inne,
- sprawdzono stan infrastruktury i zagospodarowanie turystyczne 17 obiektów w tym: ścieżki turystyczne, pola namiotowe, ośrodki wypoczynkowe i inne.

Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu:

Realizacja zadania obejmowała prowadzenie patroli terenowych, a także lustrację ścieżek przyrodniczych i terenów parków pod kątem identyfikacji zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, historycznego i kulturowego parków.

- b) Ochrona przyrody, walorów krajobrazowych, wartości historycznych i kulturowych oraz gromadzenie dokumentacji dotyczącej przyrody oraz wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych:

Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie:

w ramach tego zadania:

- przeprowadzono przegląd i ocenę stanu wartości historycznych i kulturowych na obszarze Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego, (Korczyzna, Jasienica Rosielna, Niebylec, Domaradz).
- prowadzono oraz stale aktualizowano rejestr form ochrony przyrody oraz wartości historycznych i kulturowych na obszarze parków krajobrazowych nadzorowanych przez Zespół.

Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu:

w jej ramach przeprowadzono wyjazdy terenowe pod kątem lustracji zabytków oraz wykonania dokumentacji fotograficznej na potrzeby edukacyjne/wydawnicze Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyślu.

- c) Realizacja zadań związanych z ochroną innych form ochrony przyrody w granicach parku krajobrazowego

Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie:

w ramach zadania;

- prowadzono czynną ochronę płazów, ptaków, nietoperzy, owadów popielic oraz ochronę gatunkową roślin (mieczyk dachówkowaty, zimowit jesienny),
- zlustrowano 35 form ochrony przyrody w tym: rezerваты przyrody, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, obszary Natura 2000 pod kątem identyfikacji zagrożeń dla tych form ochrony oraz występowało do organów ochrony przyrody w razie stwierdzenia zagrożenia, o jego usunięciu.

Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu:

- W ramach zadania pn.: „Czynna ochrona popielicy w parkach krajobrazowych administrowanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu” zawieszono w sumie 60 szt. budek na terenie Nadleśnictw Narol, Lubaczów, Krasieczyn, Bircza. Zadanie będzie kontynuowane w roku 2022.
- W ramach zadania pn.: „Czynna ochrona nietoperzy w parkach krajobrazowych, administrowanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu”. zawieszono w sumie 60 szt. budek na terenie Nadleśnictwa Narol, Lubaczów, Krasieczyn, Bircza. Zadanie będzie kontynuowane w roku 2022.
- Przeprowadzono coroczną „Akcję Żaba”. Jest to projekt czynnej ochrony migrujących płazów, w ramach którego przy drogach przecinających trasy wędrówek płazów rozstawiono tablice informacyjne. Działaniami objęto Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego oraz Park Krajobrazowy Gór Słonnych. Prowadzono monitoring wędrówek płazów na terenie w/w parków krajobrazowych.
- Prowadzono lustrację innych form ochrony przyrody pod kątem identyfikacji zagrożeń dla tych form oraz oceniano stan zachowania przedmiotów ochrony: pomniki przyrody, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne. Zlustrowano oraz zawnioskowano o objęcie formą ochrony przyrody drzew na obszarze Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego oraz Południoworostoczańskiego Parku Krajobrazowego.

W obydwu Zespołach Parków Krajobrazowych wydatki na ww. zadania w 2021 r. wyniosły 3 426 210,38 zł, w tym:

- 618 998,00 zł – dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych samorządu z zakresu ochrony przyrody,
- 1 358 141,09 zł – środki Samorządu Województwa,
- 111 404,30 zł – dotacja z WFOŚiGW w Rzeszowie
- 1 337 666,99 zł - środki budżetu UE

Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa

W ramach współpracy z jednostkami administracji samorządowej oraz instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie edukacji ekologicznej zrealizowano w oparciu o ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zadania:

1. W ramach obchodów święta Dnia Krajobrazu obchodzonego pod hasłem „Otwarte krajobrazy”:
  - a) W ramach zadania w zakresie ochrony przyrody i ochrony krajobrazu na terenie województwa podkarpackiego został przygotowany i wyemitowany w regionalnej Telewizji Polskiej S.A. Oddział w Rzeszowie materiał edukacyjno-promocyjny poświęcony znaczeniu i potrzebie ochrony otwartych krajobrazów Podkarpacia.
Opracowany materiał filmowy pod hasłem „Otwarte Krajobrazy Podkarpacia” miał na celu promowanie walorów krajobrazowych województwa podkarpackiego oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości otwartych krajobrazów, ich roli i potrzeby ich ochrony, wskazanie jak przez nieodpowiedzialne działania otwarte krajobrazy zanikają lub są degradowane. W efekcie powstają dysfunkcyjne krajobrazy, które tracą swój urok. Kampania edukacyjno - promocyjna, której częścią był wyemitowany film, miała na celu zwrócenie uwagi na wartość krajobrazów w życiu codziennym, danie impulsu do refleksji nad możliwością odzyskiwania utraconych przestrzeni i odpowiedzialnego ich planowania zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Koszt zadania wyniósł 19 000 zł. Zadanie stanowiło realizację celów ochrony przyrody wymienionych w art.2 ust. 2 pkt 7 w sposób określony w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
Zadanie realizowane przez Departament Ochrony Środowiska, finansowane z budżetu województwa.
  - b) W ramach współpracy z organizacjami NGO został przygotowany, ogłoszony i zorganizowany konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych polegający na sfilmowaniu w krótkim 180 sekundowym tryptyku filmowych wybranych podkarpackich krajobrazów z autorskim lub literackim komentarzem. Konkurs ogłoszono w dniu 18 października 2021 roku (na dwa dni przed Międzynarodowym Dniem Ochrony Krajobrazu). Konkurs promowany został na stronach www.podkarpackie.pl w zakładce środowisko, na stronach [www. Podkarpackiego Kuratorium Oświaty](http://www.PodkarpackiegoKuratoriumOswiaty), w mediach społecznościowych Stowarzyszenia EKOSKOP, na stronach Facebook-owych. Zaproszenie do udziału wraz z regulaminem konkursu rozesłane zostało do wszystkich szkół ponadpodstawowych Podkarpacia oraz do wszystkich gmin. Jury wybrało laureatów I i II miejsca oraz przyznało jedno wyróżnienie. Publiczność w głosowaniu 324 osób wybrała „laureata widzów”. Nagrody i dyplomy wręczono na spotkaniu Gali Laureatów w dniu 26 listopada 2021 r. Celem zadania było podwyższenie świadomości ekologicznej, w szczególności wartości i znaczenia otaczających nas krajobrazów, wśród młodzieży uczestniczącej w konkursie jak i osób oceniających/głosujących internetowo na wybrane filmiki (łącznie ok. 1 500 osób).
Zadanie realizowane przez Departament Ochrony Środowiska. Na realizację zadania Samorząd Województwa udzielił dotację celową Stowarzyszeniu EKOSKOP z Rzeszowa w wysokości 5 000 zł. Zadanie finansowane z budżetu województwa.
2. W ramach współpracy z organizacjami NGO zrealizowano zadanie z zakresu ochrony dziedzictwa przyrodniczego polegające na opracowaniu i wydaniu publikacji pod tytułem: „Dolina Rzeki Smarkatej – Perła Puszczy Sandomierskiej” w ilości 500 egz.

Publikacja dotyczy obszaru projektowanego rezerwatu przyrody - 7 kilometrowego dolina rzeki Smarkatej cechującego się bardzo dużą bioróżnorodnością, niezwykle bogactwem przyrodniczym oraz wyjątkowymi walorami krajobrazowymi. Głównym celem projektu było podwyższenie świadomości ekologicznej ok. 5 000 osób czerpiących wiedzę z publikacji, która jest rozprowadzana wśród nauczycieli, samorządowców, przyrodników oraz młodzieży, upowszechnienie wiedzy ekologicznej i przyrodniczej na przykładzie doliny rzeki Smarkatej jako obszaru wytypowanego do objęcia ochroną prawną ze względu na niezwykle bogactwo przyrodnicze.

Zadanie realizowane przez Departament Ochrony Środowiska. Na realizację zadania Samorząd Województwa udzielił Podkarpackiemu Towarzystwu Przyrodników Wolne Rzeki dotacji celowej (dofinansowania) w kwocie 3 500 zł. Zadanie finansowane z budżetu województwa.

3. We współpracy z Gminą Miasto Rzeszów kontynuowano kampanię edukacyjną: Drzewo w mieście – dostawca usług ekosystemowych

Kontynuowano kampanię realizowaną od 2019 r. ma na celu edukację społeczeństwa odnośnie roli terenów zielonych w mieście, wartości ekologicznej drzew miejskich i usług ekosystemowych świadczonych przez te drzewa. W 2019 r. ramach zadania dla 10 szt. przyulicznych i parkowych drzew wykonano wycenę świadczonych przez nich usług ekosystemowych, którą następnie zobrazowano na metalowych tablicach zamontowanych w bezpośrednim sąsiedztwie drzew będących w dobrym stanie zdrowotnym w uczęszczanych punktach miasta.

W 2021 r. dokonywano kontroli stanu technicznego i estetycznego tablic. Umowa o współpracy z Miastem Rzeszów w ramach przedmiotowego zadania kończy się w 2022 r. tablice zostaną przekazane na stan Gminy Miasto Rzeszów.

Zadanie to pracownik wykonywał w ramach swoich obowiązków służbowych.

4. Nadzór nad działalnością Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyślu i Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych, będących wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi

W ramach zadań z zakresu działalności edukacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej w szkołach i wśród miejscowego społeczeństwa, a także promowanie wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych parku krajobrazowego Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu i Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych realizowały ustawowe zadania:

Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie:

Realizacja zadań edukacyjnych obejmowała:

- prowadzenie edukacji ekologicznej w sali dydaktyczno-edukacyjnej Zespołu, w placówkach oświatowych, w terenie, na trasach ścieżek przyrodniczych,
  - organizowanie rajdów, akcji ekologicznych, konkursów tematycznych (plastycznych, wiedzy), warsztatów,
  - opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjnych oraz folderów/broszur edukacyjno-promocyjnych Zespołu.
- Łącznie w 2021 r. z różnych form edukacji skorzystało 2 861 słuchaczy.

Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu:

Realizacja zadania obejmowała:

- Organizację XXIV edycji „Wiosennego Rajdu Ekologa” pod nazwą – „Wiosno, wiosno – czy to ty?” na obszarze Parku Krajobrazowego Gór Słonnych.
Cel Rajdu to poznanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych pięknej Ziemi Sanockiej.
- Spacerkiem po Arboretum w Bolestraszcach. Kolejne wspólne zajęcia przyrodnicze z Zakładem Karnym w Przemyślu w ramach podpisanego Porozumienia.
- Organizację V edycji konkursu plastycznego na przyrodniczo-ekologiczną ozdobę/kartkę świąteczno-noworoczną dla dzieci szkół podstawowych z terenu Parków Krajobrazowych: „Lasy Janowskie”, Puszczy Solskiej, Południoworoztoczańskiego oraz chętnych członków Przemyskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Organizację XXI edycji Ogólnopolskiego Konkursu pn. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”.

- Organizację Dnia Krajobrazu 2021 pn. „Otwarte Krajobrazy”. W ramach tegorocznych obchodów Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu zorganizował konkurs fotograficzny pn. „Mój otwarty krajobraz - moja przestrzeń” dedykowany dla uczniów klas podstawowych szkół, znajdujących się na obszarze Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego.
- Organizację 28 Akcji Sprzątanie Świata-Polska 2021, opatrzonej hasłem: Myślę, więc nie śmieję. Porządkowano teren Parku Miejskiego w Przemysłu oraz jego okolice.
- Organizację II edycji konkursu przyrodniczo-edukacyjnego pn. „Pomagamy ptakom przetrwać zimę – karmnik dla ptaków” dla wytypowanej grupy osób osadzonych w Zakładzie Karnym w Przemysłu.
- Zajęcia terenowe przeprowadzone w miesiącach maj-czerwiec w Parku Miejskim w Przemysłu dla dzieci ze Szkół Podstawowych w Przemysłu oraz dla grupy osób osadzonych oraz ich opiekuna z Zakładu Karnego w Przemysłu.
- Edukację online:
  - ✓ Przeprowadzenie akcji: „Spaceruję, obserwuję, poznaję”. Zaproszono uczniów ze szkół, leżących na terenach parków krajobrazowych, administrowanych przez tut. Zespół do spacerów, obserwacji, podpatrywania oraz fotografowania przyrody. Celem akcji było odwiedzanie i dokumentowanie ciekawych przyrodniczo, krajobrazowo i historycznie miejsc.
  - ✓ Cykl pięciu spotkań online. Zaproszono wszystkich chętnych do wzięcia udziału w cyklu spotkań, których celem było zachęcenie do zorganizowania wycieczki/ odwiedzenia parków krajobrazowych na Podkarpaciu. Spotkania odbyły się w formie online.
  - ✓ W ramach cyklu spotkań online z uczniami z Zespołu Szkół im. Kpt. Władysława Ważnego ps. „Tygrys” w Rudzie Różanieckiej odbyło się 6 pogadanek/prezentacji, podczas których omówiono i przedstawiono na zdjęciach/filmach informacje, dotyczące parków krajobrazowych, administrowanych przez tut. Zespół. Spotkania odbywały się co tydzień w formie online.
  - ✓ Udział w obchodach „Dnia Ziemi”. W trakcie spotkania odbyły się następujące turnieje: konkurs plastyczny polegający na przedstawieniu obiektów lub obszarów chronionych w województwie podkarpackim, konkurs plastyczny polegający na wykonaniu torby ekologicznej (konkursy ogłoszone wcześniej) oraz test wiedzy o formach ochrony przyrody.

W roku 2021 edukacją ekologiczną objęto 730 osób.

Wydatki na zadania:

Ad. 1 - Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu

Ad. 2 - Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa:

w obydwu Zespołach Parków Krajobrazowych wyniosły 3 426 210,38 zł, w tym:

- 618 998,00 zł - dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych samorządu z zakresu ochrony przyrody,
- 1 358 141,09 zł – środki Samorządu Województwa,
- 111 404,30 zł – dotacja z WFOŚiGW w Rzeszowie,
- 1 337 666,99 zł - środki budżetu UE.

Zapewnienie właściwej gospodarki wodno- ściekowej

W ramach współdziałania z innymi departamentami urzędu sporządzono opracowanie dotyczące gospodarki wodno-ściekowej w oparciu o Uchwałę Nr 281/5597/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie decyzji o realizacji projektu własnego nr RPPK.04.05.00-0001/21 pn. „Analiza problemu ochrony bioróżnorodności w kontekście unieszkodliwiania ścieków oraz konieczności zapewnienia ludności wody właściwej jakości na terenie województwa podkarpackiego, w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo” w ramach osi priorytetowych I-IV Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

W opracowaniu dokonano kompleksowej analizy potrzeb i możliwości w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej w kontekście unieszkodliwiania ścieków oraz konieczności zapewnienia ludności wody właściwej jakości na terenie województwa podkarpackiego, w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo oraz wskazano najkorzystniejsze sposoby rozwiązania tych problemów oraz kryteria wyboru projektów dotyczących rozwiązywania problemów gospodarki wodno-ściekowej w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027. Wykonawcą zadania był Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, koszt zadania wyniósł 430 500,00 zł.

Ad. 4. Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii

Organizacja konkursu plastycznego na wykonanie BAŃKI OZE w ramach zadania: „Przeprowadzenie kampanii szkoleniowo-edukacyjnych i informacyjnych, konferencji i konkursów na temat odnawialnych źródeł energii”

Zadanie realizowane było w ramach umowy z dnia 29 listopada 2021 r., znak: OS-VIII.7232.4.2021.AL między Województwem Podkarpackiem a Stowarzyszeniem „EKOSKOP” z siedzibą w Rzeszowie. Konkurs plastyczny na wykonanie BAŃKI OZE skierowany był dla uczniów szkół podstawowych z terenu województwa podkarpackiego, w tym również do szkół plastycznych. Konkurs miał na celu wzbudzenie *świadomości ekologicznej* młodzieży szkolnej oraz przybliżenie tematu związanego z alternatywnymi źródłami energii.

W ramach konkursu:

- rozdystrybuowano zaproszenia do szkół podstawowych i GOK-ów z terenu województwa podkarpackiego – drogą elektroniczną;
- do dnia 10 grudnia 2021 r. wpłynęło łącznie 37 regulaminowo opakowanych baniek OZE;
- po analizie materiału komisja konkursowa dokonała wstępnej selekcji przesłanych prac konkursowych wybrano 14 autorskich baniek, wyróżnionych zostało 3 laureatów (miejsca I-III) oraz 3 wyróżnionych i 1 wyróżniony z nagrodą pocieszenia, łącznie 6 nagród;
- przygotowano dyplomy dla uczestników;
- zapewniono prelegenta do wygłoszenia e-wykładu na pt.: „OZE dla ratowania klimatu”;
- przygotowano pokaz baniek laureatów i wyróżnionych;
- sporządzono dokumentację fotograficzną z przebiegu finału;
- przygotowano wystawę tematycznej związanej z OZE;
- przygotowano informację na stronę internetową.

Finał konkursu odbył się w dniu 17 grudnia 2021 r. w budynku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Udział w finale konkursu wzięło łącznie 20 osób. Całkowity koszt zadania wyniósł: 12 200,00 zł.

Ad. 5. Opracowanie Raportu za lata 2019-2020 z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019 z Perspektywą do 2023 r.

Dokument sporządzony został na podstawie w art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973), który nakłada na Zarząd Województwa obowiązek sporządzenia raportu z wykonania wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Prace związane z opracowaniem projektu raportu wykonywane były przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, natomiast dane dotyczące informacji na temat stanu realizacji zadań określonych w ww. Programie, poszczególne podmioty przekazywały do Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie. Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie opracowuje Raport w ramach wykonywania zadań Samorządu Województwa podkarpackiego zgodnie ze statutem w/w Biura tj. Uchwałą Nr XXIV/421/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2012 r.

W związku z tym, że prace nad projektem raportu trwały do końca 2021 roku, Raport za lata 2019-2020 z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019, uchwalony zostanie przez Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą w 2022 roku.

Raport stanowić będzie bazę dla programowania działań zmierzających do poprawy stanu środowiska w województwie podkarpackim ale również posłuży do wskazania obszarów problematycznych wraz ze sposobem ich likwidacji.

Ad. 6. Pobór opłat za korzystanie ze środowiska

Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje zadanie polegające na poborze opłat za korzystanie ze środowiska o oparciu o art. 284 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz.1973). Zadanie realizowane jest poprzez Departament Ochrony Środowiska.

W roku 2021 kwota wpływów z opłat za korzystanie ze środowiska wyniosła 30 445 086,00 zł. Na kwotę tę złożyły się następujące opłaty:

- za wprowadzanie ścieków – 517,00 zł,
- za ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 12 334 554,00 zł,
- za emisję CO₂ – 570 653,00 zł,
- za gospodarkę odpadami – 17 539 362,00 zł,
- za pobór wód – 0,00 zł.

Ad. 7. Prowadzenie kontroli dotyczącej ochrony środowiska będących we właściwości Marszałka Województwa

Zadanie realizowane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podstawie art. 53 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1114 z późn. zm.), art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.). Zadanie ma charakter ciągły. W 2021 r. przeprowadzono 5 kontroli, które realizowano według planu kontroli.

TRANSPORT ZBIOROWY I DROGI PUBLICZNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
1.	Zarządzanie siecią dróg wojewódzkich	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
2.	Utrzymanie i rozwój sieci dróg wojewódzkich	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
3.	Utrzymanie i rozwój infrastruktury kolejowej	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
4.	Realizacja kolejowych przewozów pasażerskich	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
5.	Utrzymanie i rozwój taboru kolejowego	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
6.	Utworzenie usługi przewozowej Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
7.	Działalność Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego	Polityka transportowa	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Realizacja zadań w zakresie transportu drogowego	Polityka transportowa	Kapitał ludzki i społeczny Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
9.	Utrzymanie i rozwój Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka	Polityka transportowa	Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Ad.1. Zarządzanie siecią dróg wojewódzkich

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na terenie województwa podkarpackiego znajdowało się łącznie 1 722,714 km dróg wojewódzkich podlegających Samorządowi Województwa Podkarpackiego realizującym zadania z zakresu infrastruktury drogowej poprzez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

Marszałek Województwa jest organem zarządzającym ruchem na drogach wojewódzkich.

W ramach powyższego zadania związanego z zarządzaniem ruchem w roku 2021:

- zatwierdzono 228 projektów stałej organizacji ruchu,
- zatwierdzono 490 projektów czasowej organizacji ruchu,
- wydano 38 opinii do projektów organizacji ruchu dla dróg innych organów zarządzających ruchem.

Ponadto Marszałek Województwa na podstawie art. 65 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2021 r., poz. 450 z późn. zm.) wydaje zezwolenia na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (zawody sportowe, rajdy, zgromadzenia i inne imprezy). W 2021 r. wydano:

- 27 decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny,
- 13 postanowień w zakresie wykorzystania dróg w sposób szczególny,
- 11 uzgodnień w zakresie wykorzystania dróg w sposób szczególny.

Ad.2. Utrzymanie i rozwój sieci dróg wojewódzkich

W 2021 r. Województwo Podkarpackie przy zaangażowaniu finansowym samorządów gminnych realizowało szereg działań z zakresu przebudowy oraz odnowy dróg wojewódzkich. Przebudowano 16 288 m dróg wojewódzkich za łączną kwotę 7 880 992,37 zł, w tym 5 718 712,19 zł z budżetu województwa oraz 2 162 280,18 zł ze środków finansowych gmin. W 2021 r. odnowiono 10 751,00 m dróg wojewódzkich za łączną kwotę 5 000 826,00 zł, w tym 4 097 099,95 zł z budżetu województwa oraz 903 726,05 zł ze środków finansowych gmin.

W 2021 r. wyremontowano 14 654,50 m chodników przy drogach wojewódzkich za kwotę 1 777 062,78 zł, z czego 906 775,34 zł pochodziło z budżetu województwa, a 870 287,44 zł stanowiły środki gmin. Ponadto w 2021 r. wybudowano 10 202,19 m chodników przy drogach wojewódzkich. Koszt realizacji tych przedsięwzięć wyniósł 14 299 749,36 zł, z czego 6 533 806,60 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 7 765 942,76 zł stanowiły środki samorządów gmin.

Wszystkie w/w zadania realizowane były zgodnie z „Planem poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej na sieci dróg wojewódzkich 2020-2024” przyjętym przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr XL/672/21 z dnia 27 września 2021 r.

INWESTYCJE ZAKOŃCZONE W 2021 R.:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020

- „Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław–Bełzec na odcinku od m. Zapałów do m. Oleszyce – ETAP I” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2016 – 2021, umowa o dofinansowanie projektu: 23 168 062,07 zł, w tym: EFRR - 19 680 447,78 zł, budżet województwa - 3 487 614,29 zł.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Zrealizowano prace projektowe. W dniu 8 lipca 2020 r. uzyskano pozwolenie wodnoprawne, a w listopadzie 2020 r. złożono wniosek o wydanie decyzji ZRID. W dniu 16 października 2020 r. zawarto aneks nr 1 do umowy, w wyniku którego zmniejszono zakres prac zaplanowanych do wykonania w roku 2020. Tym samym dokonano przesunięcia części robót na rok 2021.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W 2021 r. realizowane były roboty budowlane związane z rozbudową/przebudową DW 865 na odcinku Lipina – Oleszyce tj. w km 25+000 – 31+000. Ponadto wykonany został dodatkowy zakres robót, tj. wykonanie oświetlenia przejść dla pieszych oraz rozbiórka niezainwentaryzowanego obiektu mostowego. W listopadzie 2021 r. inwestycja została zakończona. Ponadto 24 lutego 2021 r. uzyskano decyzję ZRID dla odcinka 17+472 - 25+000 (odcinek przewidziany do realizacji w II etapie).

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r. : 23 136 439,92 zł.

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 23 909 595,36 zł.

Program Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020

- „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 885 Przemyśl – Hermanowice – granica państwa w km 3+642 – 10+257”

Lata realizacji: 2017-2021, umowa o dofinansowanie projektu PLBU.02.01.00-18-0001/17-00 z dnia 8 października 2018 r. na kwotę 7 500 000,00 euro, w tym: EFRR - 6 750 000,00 euro, budżet województwa - 750 000,00 euro.

Realizacja zadania w zakresie wykonywania robót budowlanych.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Prowadzone roboty budowlane dotyczyły każdej branży od robót przygotowawczych, ziemnych, konstrukcyjnych na obiektach mostowych M1 i M2, brukarskich, sanitarnych czy kanalizacyjnych. W trakcie prowadzonych robót budowlanych zlokalizowano na terenie budowy trzy stanowiska archeologiczne: Malhowice 9, Malhowice 23 oraz stanowisko archeologiczne 43 w Nehrybce. Łącznie przebadano 254 ary powierzchni. Badania trwały 7 miesięcy.

W trakcie realizacji inwestycji podpisano 8 Aneksów, z czego 6 w drugim półroczu 2020 roku. Aneksy były związane z wydłużeniem realizacji zadania m.in. z powodu badań archeologicznych. Zadanie zostało zrealizowane w 2021 r.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W 2021 r. zrealizowano: zabezpieczenie osuwiska i uporządkowanie terenu budowy. Inwestycję zakończono.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 2 015 285,60 zł.

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 36 713 005,85 zł.

- „Rozbudowa DW Nr 867 Sieniawa – Oleszyce – Granica województwa (odcinek Lubaczów – Basznia Górna)” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji 2020-2021. Umowa o dofinansowanie Projektu PLBU.02.01.00-18-0340/17-00 z dnia 28 września 2018 r. na kwotę 2 536 499,99 euro, tj. 10 069 749,00 zł, w tym: EFRR: 9 062 773,00 zł, budżet województwa: 1 006 976,00 zł.

Realizacja zadania w zakresie wykonywania robót budowlanych.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

W listopadzie 2020 r. ogłoszono postępowanie przetargowe na wykonanie zadania. W dniu 23 kwietnia 2021 r. przekazano plac budowy Wykonawcy.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Roboty w 2021 r. prowadzone były na całym przebudowywanym odcinku. Trwały ostatnie etapy prac projektowych związanych z wykonaniem projektów wykonawczych dla poszczególnych branż (telekomunikacyjnej, elektrycznej, mostowej, branży drogowej, sanitarnej), które finalnie ukończono.

Ponadto wykonywano roboty:

- na odcinku miejskim: wymiana istniejących oraz wykonanie nowych wpustów ulicznych, nowa konstrukcja jezdni, drenaż, rozbiórka chodnika, ułożenie krawężnika, branża wodociągowa, zatoki autobusowe.
- na odcinku pozamiejskim: przepusty pod koroną drogi, nowa konstrukcja jezdni, wykonanie rowów otwartych, ułożenie krawężnika, kanał kryty.

W dniu 28 września 2021 r. podpisano Aneks Nr 1 do Umowy z Wykonawcą przedłużający termin realizacji inwestycji do 28 grudnia 2021 r.

Od października i listopada 2021 r. rozpoczęto układanie warstwy ścieralnej i kontynuowano roboty z pozostałego asortymentu. Rozpoczęto roboty brukarskie związane z regulacją istniejącej i układaniem nowej kostki na odcinku miejskim.

W miesiącu grudniu wykonywano roboty: brukarskie, warstwa ścieralna w km 39+950 do 40+270, ścianki czołowe pod koroną drogi, warstwy bitumiczne na skrzyżowaniach i zjazdach, umocnienia rowów i wlotów przepustów, nasadzenia drzew, oznakowanie pionowe i poziome.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 10 211 765,31 zł.

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 10 216 037,40 zł.

- „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 867 Sieniawa – Hrebenne od km 37+142 do km 37+810 ul. Wyszyńskiego w miejscowości Lubaczów (odcinek od mostu do skrzyżowania z DW 866)”.

Lata realizacji 2018 – 2021. Umowa o dofinansowanie: PLBU.02.01.00-UA-0705/17-00 z dnia 1 października 2018 r. na kwotę: 2 473 443,55 euro, w tym: EFRR 90%, tj. 2 226 099,20 euro, całkowite środki PL: 150 033,55 euro (630 140,91 zł). Roboty budowlane: 120 000,00 euro (ok. 504 000,00 zł).

Realizacja zadania w zakresie wykonywania robót budowlanych.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Na zadaniu w ramach realizacji wykonano przebudowę odcinka drogi wojewódzkiej Nr 867 Sieniawa - Hrebenne od km 37+142 do km 37+810 ul. Wyszyńskiego w miejscowości Lubaczów (odcinek od mostu do skrzyżowania z DW 866) tj. 0,668 km drogi. Roboty budowlane zostały zakończone.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Zakupiono sprzęt do zimowego i letniego utrzymania dróg (wykaszarki, kosiarkę samojezdną, pług, zamiatarkę, rozsiewacz). Rozliczenie końcowe projektu nastąpiło w listopadzie 2021 r.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021: 69 437,45 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 565 213,49 zł

Program Interreg V – A Polska – Słowacja

- „Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 992 Jasło- Zarzecze – Nowy Żmigród – Kąty – Krempna – Świątkowa Mała – Grab – Granica Państwa w m. Jasło w ramach zadania: Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 992 w miejscowości Jasło. Poprawa połączeń komunikacyjnych powiatów jasielskiego, bardejowskiego, świdnickiego z korytarzami TEN –T”.

Lata realizacji: 2018-2021. Umowa o dofinansowanie Projektu: PLSK.02.01.00-SK-0093/17-00 z dnia 18 kwietnia 2018 r. na kwotę 33 045 556,00 zł, w tym: EFRR - 16 067 971,00 zł, budżet województwa – 10 541 003,00 zł, Miasto Jasło - 4 190 000,00 zł, Powiat Jasielski - 2 246 582,00 zł.

Realizacja zadania w zakresie wykonywania robót budowlanych.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Wykonano roboty przygotowawcze, roboty ziemne, roboty związane z poprawą odwodnienia korpusu drogowego. W zakresie robót nawierzchniowych wykonano podbudowy oraz nawierzchnię asfaltową. Prowadzono prace przy robotach wykończeniowych związanych min. z poziomym i pionowym oznakowaniem oraz estetyką pasa drogowego w zakresie nasadzeń zieleni. Wykonawca zadania realizował roboty na całym odcinku zakresu rzeczowego.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Roboty zakończono w dniu 31 maja 2021 r. W ramach umowy został wykonany odcinek 2,1 km nowej drogi wojewódzkiej nr 992. W roku 2021 były prowadzone roboty w zakresie: wykonanie chodnika wraz z przebudową zjazdów na ul. Grunwaldzkiej, przebudową pierścienia ronda im. Ks. Kazimierza Wojciechowskiego, ustawienia oznakowania pionowego, plantowania terenu, humusowania terenu, oraz oznakowania poziomego grubowarstwowego.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021: 13 367 244,04 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 35 411 182,44 zł

INWESTYCJE REALIZOWANE W 2021 R.:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020

- „Przebudowa/rozbudowa DW 895 na odcinku Solina - Myczków i DW 894 na odcinku Hoczew – Polańczyk – ETAP I (Solina – Myczków)” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2018 – 2022, umowa o dofinansowanie projektu: 53 400 000,00 zł, EFRR: 45 323 050,15 zł, budżet województwa: 8 076 949,85 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Wykonawca rozpoczął prace projektowe w dniu 23 stycznia 2020 r. Uzyskano decyzję środowiskową w dniu 14 grudnia 2020 r.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W 2021 r. realizowano prace projektowe, w dniu 7 kwietnia 2021 r. uzyskano pozwolenie wodnoprawne, a 18 października 2021 r. decyzję ZRID. Następstwem wydanych decyzji było przekazanie placu budowy w dniu 28 października 2021 r. i rozpoczęcie robót budowlanych w dniu 3 listopada 2021 r. W ramach robót budowlanych realizowano roboty drogowe i prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów, rozbiórce chodnika i nawierzchni bitumicznych, profilowanie podłoża, zdjęcie warstw humusu, wykonywanie wykopu oraz nasypu. Ponadto rozpoczęto roboty mostowe oraz roboty branży telekomunikacyjnej.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 3 157 513,45 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 4 017 776,54 zł

- „Przebudowa/rozbudowa DW 895 na odcinku Solina - Myczków i DW 894 na odcinku Hoczew – Polańczyk – ETAP II (Hoczew – Polańczyk)” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2018 – 2022, umowa o dofinansowanie projektu: 68 773 121,85 zł, w tym: EFRR: 58 426 102,64 zł, budżet województwa - 10 347 019,21 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Zakres projektu obejmuje 2 zadania:

- Budowa ronda w m. Polańczyk na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 894 z drogami gminnymi ul. Wiejską i ul. Zdrojową (zadanie zrealizowane)
- Przebudowa/rozbudowa DW 894 na odcinku Hoczew – Polańczyk tj. od km ok. 0+000 (w rejonie skrzyżowania z DW 893 w miejscowości Hoczew) do km około 11+100 w miejscowości Polańczyk

(z projektu wyłączono odcinek DW 894 ok. km 0+270 o dł. ok. 0,05 km obejmujący most na rzece Hoczewka).

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Od 2020 r. rozpoczęto roboty budowlane. Uzyskano wszystkie decyzje administracyjne niezbędne do realizacji projektu.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Wykonawca kontynuował realizację robót budowlanych, w tym w zakresie wszystkich obiektów mostowych. Z uwagi na okoliczności niezależne od Wykonawcy jakie nastąpiły w czasie trwania fazy projektowej, skutkujące jej przedłużeniem i brakiem możliwości rozpoczęcia robót zgodnie z pierwotnymi założeniami, zawarto aneks do umowy z dnia 6 października 2021 r., sankcjonujący przedłużenie realizacji robót do dnia 21 grudnia 2021 r. W międzyczasie, w trakcie realizacji obiektu mostowego nr 9, usytuowanego na głębokości rzędu 12 m od rzędnej docelowej nawierzchni jezdni, realizowanego metodą przecisku, zalegające w nasypie przeszkody w postaci korzeni, pni i bali drzew zabudowane najprawdopodobniej w czasie jego wykonywania w trakcie wykonanego kilkadziesiąt lat temu przedmiotowego odcinka drogi wojewódzkiej, doprowadziły do uszkodzenia pionowych i poziomych elementów noża tnącego oraz fragmentu żelbetowej płyty dennej segmentu, uniemożliwiając kontynuację prac.

Zaawansowanie na koniec roku pozwoliło na dokonanie odbioru częściowego robót dnia 21 grudnia 2021 r. i przejęcie przez RDW w Ustrzykach Dolnych do utrzymania zrealizowanego odcinka z wyłączeniem km od 10+919,43 do 10+942,23 DW 894, obejmującego obiekt nr 9.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 56 783 613,11 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 63 331 604,80 zł

○ „Budowa obwodnicy Narola w ciągu DW 865” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2020 – 2022, umowa o dofinansowanie projektu: 27 152 976,79 zł, EFRR: 23 078 224,91 zł, budżet województwa : 4 074 751,88 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Umowa z wykonawcą robót budowlanych została podpisana w dniu 16 listopada 2020 r. Od 7 grudnia 2020 r. Wykonawca prowadził prace projektowe związane z opracowaniem projektu wykonawczego. 30 listopada 2020 r. przekazano plac budowy Wykonawcy.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Wykonawca prowadził roboty ziemne: wykonano w całości warstwy konstrukcyjne nasypu, podbudowy bitumicznej i nawierzchni ścieralnej. Prowadzone były roboty bitumiczne przy wykonywaniu chodników, pierścieni na rondach i wyspach dzielących na skrzyżowaniach. Zostało wykonane oznakowanie pionowe, zamontowano urządzenia bezpieczeństwa ruchu oraz wykonano nasadzenia. Prowadzone były również roboty na obiekcie mostowym na rz. Tanew. Zakończono budowę przepustów. Realizowano również roboty branżowe związane z przebudową sieci elektroenergetycznej i teletechnicznej oraz roboty związane z budową oświetlenia.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 24 125 026,37 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 25 434 284,09 zł

○ „Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 881 na odcinku Kańczuga – Pruchnik – ETAP I” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2018 – 2022, umowa o dofinansowanie projektu: 34 485 885,19 zł, EFRR: 29 292 480,42 zł, budżet województwa: 5 193 404,77 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Opracowano dokumentację projektową. Dnia 18 grudnia 2020 r. uzyskano decyzję pozwolenie na budowę dla rozbudowy obiektu mostowego M3 ma rzece Rzeplin w miejscowości Rozbórz Długi. W październiku 2020 r. rozpoczęto roboty branży drogowej w oparciu o zgłoszenie robót

niewymagających pozwolenia na budowę na odcinku długości około 1,6 km w miejscowości Pantalowice.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Przebudowano kolidujące sieci elektroenergetyczne, teletechniczne i sanitarne. Realizowano roboty branży drogowej, w tym m.in. konstrukcję nawierzchni drogi i chodniki. Rozbudowano istniejące obiekty mostowe – wykonano podpory, ustroje nośne oraz elementy wyposażenia. Ponadto prowadzone były prace projektowe dot. odcinków DW881, które będą realizowane w kolejnym etapie inwestycji. W dniu 9 listopada 2021 r. wydana została decyzja ZRID dla odcinka od km 40+662,00 do km 44+576,06. W dniu 9 września 2021 r. został również złożony wniosek o wydanie decyzji ZRID na realizację odcinka od km 53+400,00 do km 55+206,43. Trwa postępowanie administracyjne związane z wydaniem ww. decyzji.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 3 170 514,97 zł

Kwota wydatków poniesionych od początku realizacji zadania: 3 245 008,69 zł

- o „Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 984 od m. Piątkowiec przez m. Rzędzianowice do ul. Sienkiewicza w Mielcu wraz z budową mostu na rzece Wisłoka – ETAP II” – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2020 – 2022, umowa o dofinansowanie projektu: 50 330 775,22 zł, EFRR: 42 687 964,05 zł, budżet województwa: 7 642 811,17 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

ETAP II dzieli się na 2 ZADANIA:

- ZADANIE NR 1: "Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 984 Lisia Góra - Radomyśl Wielki - Mielec od m. Piątkowiec do m. Rzędzianowice wraz z przebudową, budową niezbędnej infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń budowlanych - etap I od m. Trzciana (km lokalny 2+605,83) do m. Rzędzianowice (km lokalny 7+622,31)",
- ZADANIE NR 2 : "Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 984 Lisia Góra - Radomyśl Wielki - Mielec od m. Piątkowiec do m. Rzędzianowice wraz z przebudową, budową niezbędnej infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń budowlanych - etap II od m. Piątkowiec (km lokalny 0+000) do m. Trzciana (km lokalny 2+605,83)".

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W dniu 4 stycznia rozpoczęto roboty budowlane. Na zadaniu nr 1 wykonano projekty wykonawcze, wytyczono pas drogowy oraz inne elementy jezdni, przeprowadzono przegląd saperski terenu budowy, wycinkę drzew i krzewów w zakresie przewidzianym projektem, roboty ziemne, przebudowę sieci teletechnicznej, sanitarnej, Wykonano budowę przepustów, przebudowę sieci gazociągowej oraz częściowo przebudowę sieci wodociągowej, kanalizacji deszczowej w m. Trzciana. Ponadto wybudowano oświetlenia w m. Trzciana.

W sierpniu 2021 r. w wyniku intensywnych opadów deszczu wstrzymano prace na kontrakcie, w związku z czym, Wykonawca nie mógł wykonać planowanej podbudowy z betonu asfaltowego na drodze głównej w roku 2021 r.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 21 295 976,48 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 22 419 079,39 zł

- o Budowa/przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 835 Lublin–Przeworsk–Grabownica Starzeńska na odcinku od DK 4 do miasta Kańczuga – ETAP II – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2016 – 2023, umowa o dofinansowanie projektu: 34 485 885,19 zł, EFRR: 29 292 480,42 zł, budżet województwa: 5 193 404,77 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Podpisanie umowy z Wykonawcą w dniu 6 grudnia 2021 r. z terminem realizacji do 28 kwietnia 2023 r.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W dniu 20 grudnia 2021 r. przekazano Wykonawcy plac budowy.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 0,00 zł
Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 0,00 zł

- o Budowa drogi wojewódzkiej Nr 886 na odcinku pomiędzy planowaną obwodnicą miasta Sanoka a drogą krajową nr 28 – zadanie ujęte w WPF

Lata realizacji: 2016 – 2023, umowa o dofinansowanie projektu: 24 513 496,65 zł, EFRR: 20 600 549,52 zł, budżet województwa: 3 912 947,13 zł. Zadanie realizowane w formule „Projektuj i buduj”.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Wykonawca (Konsorcjum firm) realizował prace projektowe i roboty budowlane do końca 2020 r. W związku z brakiem postępu robót i deklaracją wykonawcy o braku kontynuacji robót, Zamawiający w dniu 19 lutego 2021 r. odstąpił od umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Konieczne stało się przeprowadzenie postępowania przetargowego i podpisanie umowy z nowym wykonawcą robót budowlanych.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W dniu 16 listopada 2021 r. podpisano umowę z nowym wykonawcą robót budowlanych. W dniu 23 listopada 2021 r. dokonano przekazania placu budowy.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 2 564 723,17 zł
Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 6 572 045,51 zł

Rządowy Fundusz Polski Ład

W 2021 r. Województwo Podkarpackie przystąpiło do realizacji programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Program ma na celu dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce. Dofinansowanie z Programu Inwestycji Strategicznych jest bezzwrotne.

Wysokość dofinansowania zależy od obszaru priorytetowego, w którym mieści się inwestycja. Priorytet 1: 95 proc. wartości inwestycji (minimum 5 proc. udziału własnego).

Województwo Podkarpackie w ramach Edycji 1 programu (wyniki 25 października 2021 r.) otrzymało dofinansowanie na zadania, na które w ciągu 6 miesięcy zostaną ogłoszone przetargi:

- o „Zadanie w systemie zaprojektuj i wybuduj: „Modernizacja podkarpackich dróg wojewódzkich w Bieszczadach”

Zadanie obejmuje modernizację DW 895 Uherce Mineralne – Solina (10,1 km)

Szacunkowa wartość inwestycji: 73 600 000,00 zł.

Wnioskowana kwota: 69 920 000,00 zł

- o „Zadanie w systemie wybuduj „Rozbudowa/przebudowa DW 986 odc. Ostrów – Ropczyce wraz z budową mostu na rzece Wielopolka i budową wiaduktu w m. Ropczyce nad linią kolejową 91”.

Szacunkowa wartość inwestycji: 30 000 000,00 zł.

Wnioskowana kwota: 28 500 000,00 zł

Inwestycje drogowe finansowane ze środków programu Interreg V – A Polska – Słowacja

- o „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 993 Gorlice-Nowy Żmigród-Dukla na odc. Pielgrzymka-Nowy Żmigród w ramach projektu Modernizacja połączeń komunikacyjnych w rejonie Svidnik, Stropkov i Jasło”.

Lata realizacji 2020-2021. Z uwagi na trudną sytuację epidemiczną nie została przeprowadzona konferencja podsumowująca projekt w roku ubiegłym, a także nie zostały zrealizowane wydatki dotyczące dotacji dla Partnera projektu. Niezrealizowany zakres będzie kontynuowany w 2022r.

Umowa o dofinansowanie Projektu PLSK.02.01.00-SK-0200/19-00 z dnia 19 marca 2020 r. na kwotę 5 246 906,86 euro; EFRR- 3 249 440,86 euro, budżet województwa- 573 430,74 euro.

Realizacja zadania w zakresie wykonywania robót budowlanych.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Wykonano roboty przygotowawcze, roboty ziemne, roboty związane z poprawą odwodnienia korpusu drogowego. W zakresie robót nawierzchniowych wykonano podbudowy oraz nawierzchnię asfaltową. Zakres zrealizowany w 2021 roku:

Trwały roboty budowlane, które zostały zakończone w dniu 30 listopada 2021 r. W dniu 10 grudnia 2021 r. roboty budowlane zostały odebrane przez komisję odbiorową.

Ponadto we wrześniu 2021 r. została podpisana umowa z dotychczasowym wykonawcą na zrealizowanie dodatkowego zakresu tj. „Modernizacja Drogi Wojewódzkiej Nr 993 Gorlice – Nowy Żmigród – Dukla w M. Pielgrzymka od km 19+840 do km 21+315. Roboty na tym zadaniu również zostały zakończone w dniu 30 listopada 2021 r. i odebrane przez komisję odbiorową w dniu 10 grudnia 2021 r.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 12 692 937,23 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 13 033 100,14 zł

Projekty współfinansowane w ramach Rządowego Programu Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – MOSTY DLA REGIONÓW

W ramach Mostów dla Regionów realizowane są 2 inwestycje: Opracowanie dokumentacji projektowej dla realizacji inwestycji pn.:

- „Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 865 Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec wraz z budową mostu na rzece San oraz budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń budowlanych w m. Jarosław”.

Lata realizacji 2019-2021. Umowa Nr 2 MDR/DW865/2021 o przekazaniu dotacji celowej z budżetu państwa zawarta w dniu 15 września 2021 r.

Całkowita wartość zadania: 1 200 899,00 zł.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

Etap I – realizacji zadania został wykonany w latach 2018 – 2019. W dniu 12 sierpnia 2019 r. została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzja stała się ostateczna w dniu 28 sierpnia 2019 r. W oparciu o zapisy ww. decyzji i warunki w niej określone, nastąpiła realizacja etapu II tj. opracowywanie dokumentacji projektowej. W roku 2020 (w ramach etapu II) - opracowano mapę do celów projektowych, wykonano opracowania geotechniczne i geologiczne. Wykonano projekty podziału nieruchomości nabywanych pod pas drogowy nowego odcinka DW 865, wykonano obliczenia hydrologiczno–hydrauliczne mostu na rzece San, wykonano trójwymiarową wizualizację komputerową wraz z animacją przejazdu nowym odcinkiem drogi. Uzyskano od gestorów występujących na trasie drogi sieci uzbrojenia terenu oraz innych instytucji i jednostek wszystkie niezbędne warunki techniczne do projektowania i prowadzono uzgodnienia w tym zakresie. Opracowano projekt konstrukcji nawierzchni jezdni nowego odcinka DW 865 łącznie węzła DK94/77, ścieżek rowerowych, dodatkowych jezdni, zjazdów itp. jak również uzyskano brak sprzeciwu RDOŚ do zgłoszenia prowadzenia działań w korycie rzeki San. Wykonawca prac projektowych realizuje etap II zadania tj. wykonuje prace związane z opracowaniem projektu budowlanego poszczególnych branż oraz opracowaniem operatu wodnoprawnego.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

W roku 2021 opracowano kompletną dokumentację projektową:

1. Uzyskano decyzję Dyrektora RZGW w Rzeszowie zwalniająca z zakazów związanych z prowadzeniem robót budowlanych w zakresie wałów przeciwpowodziowych.
2. Opracowano operat wodnoprawny.
3. Uzyskano komplet niezbędnych opinii i uzgodnień branżowych.
4. Wykonano projekty budowlane i wykonawcze dla wszystkich branż.
5. Wykonano przedmiary robót i kosztorysy inwestorskie.
6. Wykonano Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.
7. Wykonano projekt stałej organizacji ruchu.
8. Opracowano wniosek o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID), który został złożony wraz z załącznikami do Wojewody Podkarpackiego w terminie zgodnym

z zatwierdzonym harmonogramem prac projektowych w dniu 31 sierpnia 2021 r. Planowany termin uzyskania decyzji ZRID – 28 lutego 2022 r.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 570 720,00 zł, z czego 456 438,00 zł z budżetu państwa i 114 282,00 zł z budżetu województwa (Etap II).

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 1 139 152,20 zł.

- o „Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 855 Zaklików – Stalowa Wola wraz z budową mostu na rzece San oraz budową, przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej budowli i urządzeń budowlanych w miejscowościach Stalowa Wola, Brandwica i Rzeczyca Długa”.

Lata realizacji 2020-2022 r. Całkowita wartość zadania: 4 700 000,00 zł, z czego budżet państwa – 3 760 000,00 zł i budżet województwa – 940 000,00 zł

Umowa Nr 1 MDR/DW855/2021 o przekazaniu dotacji celowej z budżetu państwa zawarta w dniu 6 kwietnia 2021 r.

W dniu 12 października 2020 r. została podpisana umowa z Wykonawcą na opracowanie dokumentacji projektowej na kwotę 2 883 120,00 zł: wydatki budżetu województwa to: 576 624,00 zł; wydatki budżetu państwa to: 2 306 496,00 zł.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania:

W roku 2020 zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na kwotę: 2 883 120,00 zł z okresem realizacji 2020 - 2022. W roku 2020 nie wydatkowano środków na realizację zadania z powodu podpisania umowy dopiero w miesiącu październiku 2020 r. oraz z powodu przedłużających się procedur urzędowych związanych z COVID-19, brak informacji od GDDKIA o wariancie preferowanym S74. PZDW w Rzeszowie uzyskało wydłużenie realizacji zadania na lata 2021 i 2022.

Zakres zrealizowany w 2021 roku:

1. Wykonano mapę do celów projektowych.
2. Uzyskano warunki przebudowy istniejących sieci uzbrojenia terenu.
3. Wykonano projekt koncepcyjny.
4. Wykonano opracowania geotechniczne i geologiczne.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 953 151,60 zł, z czego z budżetu państwa – 762 521,28 zł oraz z budżetu województwa – 190 630,32 zł.

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 953 151,60 zł

Inwestycje drogowe realizowane w ramach programu operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020

- o „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 878 Stobierna – Rzeszów – Dylągówka, na odcinku od ul. Lubelskiej w m. Rzeszów, do skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 869 Droga 19 – Droga 9, w m. Jasionka (lokalny km od 0+020,65 do km 5+013,55) wraz z odcinkami nawiazania, z przebudową, budową niezbędnej infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń budowlanych”.

Lata realizacji: 2021 – 2023.

Przedmiotem projektu jest rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 878 na odcinku od ul. Lubelskiej w Rzeszowie do skrzyżowania z DW 869 w m. Jasionka. Długość rozbudowywanego odcinka drogi to 5,00 km.

Zakres projektu obejmuje m.in.: rozbudowę istniejącego odcinka DW 878 od km 0+028,76 (wraz z odcinkiem nawiazania od km ok. 0+020,65) do km ok. 5+025,55 wraz z niezbędnymi dowiazaniami sytuacyjnymi i wysokościowymi drogi do sieci dróg istniejących w postaci skrzyżowań drogowych, rozbiórkę i budowę obiektów inżynierskich: mostu MD-1 na rzece Mrowla (Czarna) i wiaduktu WD-1 nad drogą lokalną w m. Trzebownisko, przebudowę / rozbudowę dróg wewnętrznych, budowę dodatkowych jezdni, budowę i przebudowę chodników, ścieżek rowerowych, zatok autobusowych oraz ciągów pieszo-rowerowych, budowę elementów ochrony środowiska, w tym ekranów akustycznych i przejścia dla zwierząt.

Realizacja zadania w zakresie wykonywania robót budowlanych.

Wykonany zakres rzeczowy od początku realizacji zadania oraz w roku 2021:

W dniu 22 września 2021 r. dla projektu uzyskano decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. W dniu 27 października 2021 r. ogłoszono przetarg nieograniczony na realizację robót budowlanych w ramach projektu. Otwarcie ofert nastąpiło 12 stycznia 2022 r. Trwa weryfikacja złożonych ofert. W dniu 15 listopada 2021 r. złożono wniosek o dofinansowanie projektu z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia. Wniosek jest w trakcie oceny.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2021 r.: 5 134 081,60 zł

Wydatki poniesione od początku realizacji zadania: 5 134 081,60 zł

Umowa o Dofinansowanie Projektu: trwa rozpatrywanie złożonego wniosku do PARP.

Inwestycje drogowe finansowane ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD):

- Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 872 na odcinku od skrzyżowania z DK 9 w Nowej Dębie do skrzyżowania z DK 77 w Nisku wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi

Lata realizacji 2020 – 2023. całkowita wartość projektu 199 948 000,00 zł (100% dofinansowania budżet państwa).

W 2021 roku trwały prace projektowe. Planowany termin uzyskania decyzji ZRID to 2022 rok. Roboty budowlane zaplanowano na lata 2022 – 2023. Zgodnie z WPF WP dla tej inwestycji na rok 2022 przewidziano środki finansowe w wysokości 46 565 000,00 zł a w 2023 roku 151 512 000,00 zł. Rzeczowe zakończenie zadania zaplanowano na 2023 rok.

Ponadto Samorząd Województwa Podkarpackiego w grudniu 2021 r. otrzymał dofinansowanie inwestycji w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – na następujące projekty:

- Budowa obwodnicy Tyczyna w ciągu DW 878

Zakładany okres realizacji robót: 2022 – 2026, szacunkowa wartość: 22 400 000,00 zł dofinansowanie z budżetu państwa: 15 680 000,00 zł (70%)

Początek planowanej drogi wojewódzkiej Nr 878, przewidziano na istniejącym skrzyżowaniu z ul. Orkana, natomiast koniec na skrzyżowaniu z ulicą Mokra Strona. Zaplanowano przekroczenie drogi obwodowej przez rzekę Strug, Hermanówka.

- Budowa wschodniej obwodnicy Łańcuta w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 877 od węzła A4 „Łańcut” do drogi krajowej Nr 94 w Głuchowie

Zakładany okres realizacji robót: 2022 – 2024, szacunkowa wartość: 46 500 000,00 zł, dofinansowanie z budżetu państwa: 32 550 000,00 zł (70%)

Początek planowanej drogi wojewódzkiej Nr 877, przewidziano na istniejącym rondzie autostradowym na drodze wojewódzkiej Nr 877 w m. Wola Dalsza, natomiast koniec na skrzyżowaniu drogi krajowej Nr 94 z ulicą Graniczną na granicy m. Łańcut i Głuchów

- Budowa obwodnicy Leska w ciągu DW 894 od DK 84 w m. Lesko/Postołów do DW 894 w m. Huzele

Zakładany okres realizacji w formule „projektuj i wybuduj” 2022 – 2026, szacunkowa wartość: 182 000 000,00 zł, dofinansowanie z budżetu państwa: 100 000 000,00 zł

Początek planowanej drogi wojewódzkiej Nr 894, przewidziano za rzeką San w m. Lesko/Postołów w ciągu DK 84, natomiast koniec na istniejącej drodze wojewódzkiej Nr 894 w m. Huzele (za rzeką San). Zakłada się jednokrotne przekroczenie drogi obwodowej przez rzekę San.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL):

Województwo Podkarpackie przystąpiło do realizacji programu Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) to program, w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce na inwestycje bliskie ludziom. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Województwo Podkarpackie w ramach programu (wyniki 31 marca 2021 r.) otrzymało dofinansowanie na zadania:

- „Likwidacja szkód powodziowych na drogach wojewódzkich Nr 835, 881, 884, 991, 992, 988, 990, 989, 993, 864, 865, 878, 866, 867, 877, 886, 887, 889, 897, 890, 896, 895, 894, 892, 893

oraz obiektach mostowych i kładkach, polegająca na: przebudowie uszkodzonych nawierzchni, systemów odwodnienia, poboczy i skarp, umocnieniu brzegów oraz uszkodzonych przyczółków i stożków”.

Lata realizacji: 2020 – 2022, dofinansowanie: 100 000 000,00 zł, szacowany koszt inwestycji wg Województwa Podkarpackiego: 114 479 000,00 zł

- „Budowa węzła w ciągu autostrady A4 na skrzyżowaniu z DW 986 w m. Ostrów”.

Lata realizacji: czerwiec 2021-grudzień 2027, dofinansowanie: 25 000 000,00 zł, szacowany koszt inwestycji wg Województwa Podkarpackiego: 40 000 000,00 zł

Pozostałe inwestycje:

- „Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 877 wraz z budową wiaduktu kolejowego w m. Łańcut”

W dniu 17 maja 2021 r. podpisana została umowa na budowę nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 877 Naklik – Leżajsk – Szklary wraz z budową wiaduktu kolejowego w/c linii kolejowej Nr 91 Kraków Główny – Medyka. Nowy wiadukt kolejowy zastąpi przejazd kolejowo-drogowy w ciągu ul. Grunwaldzkiej i Podzwierzyniec.

Całkowita wartość projektu wynosi ponad 36,00 mln zł, z czego ponad 9,00 mln zł to koszty ponoszone przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Natomiast pozostałe prawie 27,00 mln zł na przedmiotową inwestycję przeznaczy ze środków własnych Województwo Podkarpackie, w tym 2,00 mln zł - Jednostki Samorządu Terytorialnego: Powiat łańcucki, Gmina Miasto łańcut, Gmina łańcut, Gmina Czarna, Gmina Żołyńia, Gmina Białobrzegi oraz Gmina Rakszawa.

Nowe skrzyżowanie będzie gotowe w 2023 roku.

- Współfinansowanie modernizacji mostów zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich

Województwo Podkarpackie współpracuje z Nadleśnictwami, w celu likwidacji utrudnień przy wywozie drewna z terenu Jednostek Lasów Państwowych, poprzez współfinansowanie modernizacji mostów zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich będących w zarządzie Województwa Podkarpackiego.

Tabela. Współfinansowanie modernizacji mostów zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich w ramach umów z Nadleśnictwami w 2021 r. – podpisane umowy z Nadleśnictwami w 2021 r.

Lp.	Nazwa zadania	Strona	Wartość zadania [zł]	Dotacja lasów [zł]	Środki Województwa [zł]
1.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 893 Lesko – Baligród – Cisna od km 29+021.55 do km 29+174.98 polegająca na budowie mostu na cieku bez nazwy wraz z przebudową/rozbudową dojazdów, oraz rozbiórką i budową/przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń budowlanych w m. Jabłonki	Nadleśnictwo Baligród	4 030 323,38	100 000,00	3 930 323,38
2.	Zaprojektowanie i wykonanie remontu mostu przez potok Żukra w miejscowości Jabłonki w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 893 Lesko – Cisna w km 28+476	Nadleśnictwo Baligród	822 255,00	100 000,00	722 255,00
3.	Remont mostu przez rzekę San w miejscowości Huzele w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 893 Lesko – Cisna w km 0+717 – II etap	Nadleśnictwo Lesko	3 653 791,65	100 000,00	3 553 791,65

Źródło: opracowanie własne Departamentu Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego

- Poprawa funkcjonalności dróg wojewódzkich Województwa Podkarpackiego na terenie powiatu bieszczadzkiego i leskiego wraz z poprawą udostępnienia wizualnego Bieszczadów

Lata realizacji: 2019 – 2021, wartość łącznie: 12 514 736,24 zł, budżet państwa: 9 751 064,00 zł, budżet województwa: 2 763 672,24 zł

Do realizacji ww. zadania została podpisana Umowa dotacyjna Nr I-II.3141.8.2.2019 z dnia 27 września 2019 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 29 kwietnia 2020 r., nr 2 z dnia 11 maja 2020 r. oraz nr 3 z dnia 26 sierpnia 2020 r.

Zadanie obejmowało wykonanie piętnastu komplementarnych podzadań w latach 2019 - 2021". Do końca 2020 r. wykonano wszystkie podzadania (14 zadań). W roku 2021 zostało wykonane podzadanie Nr 15 „Przebudowa skrzyżowania dróg wojewódzkich Nr 893 Lesko – Cisna i Nr 897 Tylawa – Cisna – Wołosate - granica państwa w m. Cisna”

- o Przygotowanie dokumentacji technicznej i projektowanej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do szlaku rowerowego Green Velo

Lata realizacji: 2019 – 2022, dotacja na podstawie umowy z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej: 4 931 147,70 zł, wartość szacunkowa zadania: 5 479 053,00 zł.

Województwo Podkarpackie – Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie realizuje projekt pn.: „Przygotowanie dokumentacji technicznej i projektowanej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do szlaku rowerowego Green Velo”.

W roku 2021 ponownie zaktualizowano koncepcję przebiegu trasy rowerowej i podpisano stosowny aneks do umowy dotacyjnej z Ministerstwem. W 2021 r. rozpoczęło się opracowywanie dokumentacji projektowej dla poszczególnych odcinków trasy.

Zgodnie z koncepcją programową zakres rzeczowy projektu obejmuje:

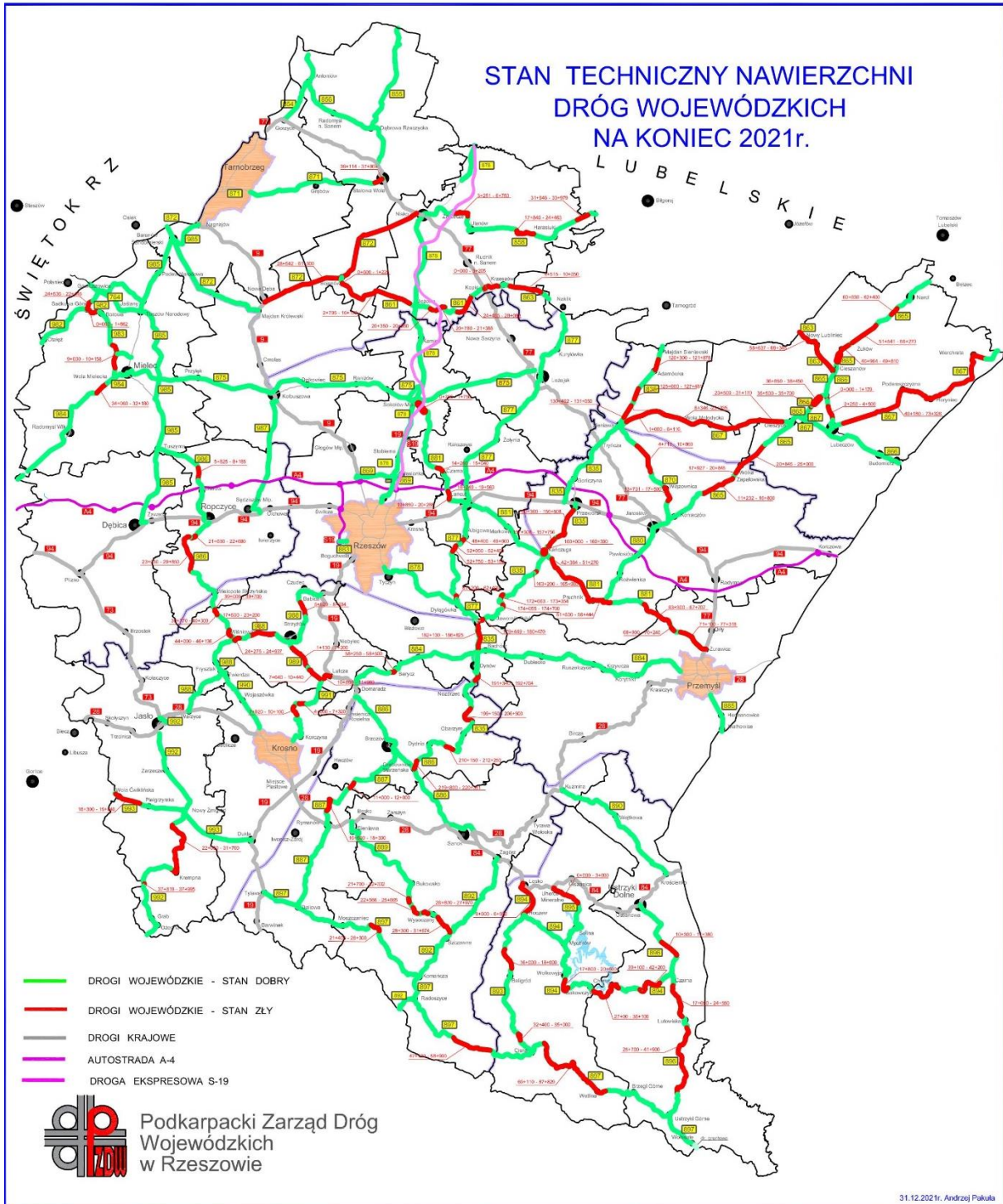
ETAP I - odcinek Olszany – Hoszów od km 0+000 do km 68+298, oraz sięgacz Huwniki – Kalwaria Pałacowska od km 0+000 (10+942 trasy zasadniczej) do 4+212, sięgacze trasy podstawowej; sięgacz Czarna – Michniowiec – Granica Państwa, sięgacz Ustrzyki Górne – Wołosate.

ETAP II – przebieg tras rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej 896 Ustrzyki Dolne - Czarna - Ustrzyki Górne od km 0+000 do km 44+902, który realizowany będzie w ramach odrębnego opracowania („Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 896 Ustrzyki Dolne - Czarna - Ustrzyki Górne”) w ramach wydatków po stronie Województwa Podkarpackiego. /Etap realizowany poza projektem/

ETAP III - przebieg tras rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej 897 Tylawa – Komańcza – Radoszyce – Cisna – Ustrzyki Górne – Wołosate – Granica Państwa na odcinku Majdan – Ustrzyki Górne.

- Opracowanie dokumentacji projektowej i innej, uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych oraz pełnienie nadzoru autorskiego dla zadania pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 897 – Etap I Radoszyce – Cisna”.
- Opracowanie dokumentacji projektowej i innej, uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych oraz pełnienie nadzoru autorskiego dla zadania pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 897 – Etap II Cisna – Wetlina”.
- Opracowanie dokumentacji projektowej i innej, uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych oraz pełnienie nadzoru autorskiego dla zadania pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 897 – Etap III Wetlina – Ustrzyki Górne”

Mapa. Stan techniczny nawierzchni dróg wojewódzkich na koniec 2021 r.

Źródło: Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie

Ad. 3. Utrzymanie i rozwój infrastruktury kolejowej

W województwie podkarpackim realizowane są inwestycje służące rozwojowi transportu kolejowego w regionie. Należą do nich:

- „Rewitalizacja linii kolejowej L-25 Padew – Mielec – Dębica na odcinku Padew – Mielec – Dębica -Etap I”

Projekt zakłada wykonanie pełnej rewitalizacji linii kolejowej od Mielca do Dębicy oraz wykonanie dokumentacji budowlanej dla odcinka Padew – Mielec. Inwestorem zadania jest PKP PLK. Zadanie realizowane jest w ramach RPO WP 2014-2020, Oś Priorytetowa V. Działanie 5.3.

Infrastruktura Kolejowa. Całkowita wartość projektu to 300 988 096,40 zł, kwota dofinansowania unijnego 203 181 804,44 zł. Termin realizacji: 2018 – 2022.

W ramach tego zadania:

- przebudowano 32 km torów,
- oblicze zmieniła stacja Mielec: powstał nowy peron oraz przejście podziemne z windami,
- zostały przebudowane przystanki Pustków, Rzochów, Wojśław, Rzemień, Przeclaw, Dąbie, Kochanówka,
- perony są wyposażone w wiaty, ławki oraz czytelne oznakowanie,
- zamontowano nowe urządzenia sterowania ruchem kolejowym,
- przebudowano lub wyposażono w dodatkowe urządzenia przejazdu kolejowo - drogowo m.in. w Mielcu, Rzochowie, Rzemieniu, Pustkowie i Tuszynie.

Pociągi osobowe jadą z prędkością 120 km/h a towarowe 80 km/h. Czas dojazdu z Mielca do Dębicy to teraz 35 minut.

Inwestycje PLK na trasie Mielec – Dębica objęły również budowę sieci trakcyjnej na odcinku Dębica Towarowa – Dębica Osobowa. Przebudowano 6 mostów i ponad 30 przepustów, m.in. w Mielcu, w Przeclawiu, w Tuszynie, w Brzeźnicy.

W roku 2021 zostały wykonane prace rewitalizacyjno-modernizacyjne na odcinku od Mielca do Dębicy. Na rok 2022 zaplanowano prace na odcinku od Padwi do Mielca.

○ II Etap Mielec – Padew Narodowa

Termin realizacji: 2021 – 2023, szacowana wartość (wraz z mostem): 112 000 000,00 zł

PKP PLK S.A. wybrało w roku 2021 najkorzystniejszą ofertę na rewitalizację odcinka z Mielca do Padwi. To oferta firmy Swietelsky Rail Polska. Rewitalizacja tego odcinka obejmuje m.in. kompleksową wymianę torów oraz budowę wiaduktu. Dla podróżnych korzystnie zmieniają się warunki na stacji Chorzelów oraz na przystankach Jaślany i Tuszów Narodowy.

W Mielcu powstanie nowy wiadukt drogowy przy ul. Sienkiewicza ma zastąpić dwa skrzyżowania kolejowo-drogowe w poziomie szyn. Takie rozwiązanie zwiększy bezpieczeństwo w ruchu kolejowym i znacznie usprawni komunikację drogową. Planowana jest także przebudowa wielu innych skrzyżowań kolejowo-drogowych, która zapewni sprawne i bezpieczne przejazdy.

○ „Elektryfikacja linii nr 71 na odcinku Ocice (Tarnobrzeg) – Rzeszów”

Inwestycja ta została ujęta w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego. Jest ona obecnie realizowana pod nazwą: „Prace na liniach kolejowych na linii I-71” przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Finansowanie inwestycji zostało zaplanowane ze środków budżetu państwa (Krajowy Program Kolejowy). Zakres inwestycji zakłada wykonanie konstrukcji słupowych oraz bramkowych, wykonanie sieci jezdnej, powrotnej, podstacji zasilających, kabin sekcyjnych itp.

We wrześniu 2018 r. PKP PLK S.A. podpisała umowę na budowę mijanki w Majdanie Królewskim za kwotę 16 mln zł, w 2019 r. – z PKP Energetyka na wykonanie samej elektryfikacji za kwotę 67 mln zł oraz 5 umów przyłączeniowych o wartości 37 mln zł. Po podpisaniu umów roboty zostały wykonane w latach 2020 – 2021.

Województwo Podkarpackie traktuje tę inwestycję priorytetowo. Jej realizacja przysłuży się zwiększeniu oferty przewozowej oraz umożliwi bezpośrednie skomunikowanie Rzeszowa z Warszawą poprzez trakcję elektryczną.

Realizacja projektu polegającego na zelektryfikowaniu odcinka Ocice – Rzeszów jest powiązana z realizowanym przez Województwo Podkarpackie projektem budowy Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej.

Program Kolej Plus

Województwo Podkarpackie realizuje również projekt kolejowy w ramach programu Kolej Plus

○ „Budowa dodatkowego przystanku kolejowego w zakresie linii Nr 91 w miejscowości Zawada koło Dębicy”

Województwo Podkarpackie przeprowadziło postępowanie przetargowe na Wstępne Studium Planistyczno – Progностyczne (WSPP), w którym została złożona 1 oferta na kwotę 605 850,00 zł. W dniu 18 października 2021 r. została podpisana umowa z Wykonawcą.

Na podstawie kosztorysu przygotowanego przez Wykonawcę całkowity koszt realizacji w/w zadania oscyluje w granicach kwoty 11,7 mln zł i zakłada budowę przystanku osobowego na LK-91 obejmującą budowę dwóch peronów o długości 200 m i wysokości 76 cm wraz zabudową wiat peronowych oraz małej architektury. Inwestycja będzie zlokalizowana na terenie województwa podkarpackiego na terenie powiatu dębickiego.

Po wykonaniu przez Wykonawcę Wstępnego Studium Planistyczno-Prognostycznego dla zadania, dokumentacja w ramach II etapu naboru do projektu została przekazana do weryfikacji do PKP PLK S.A. celem akceptacji.

Projekty w zakresie wykonania dokumentacji budowlanej dla przedsięwzięć dotyczących infrastruktury kolejowej.

W ramach wykorzystania środków RPO WP 2014–2020 również w roku 2021 Polskie Linie Kolejowe S.A realizowały projekty w zakresie wykonania dokumentacji budowlanej (projekty budowlane we wszystkich branżach budowlanych) dla następujących przedsięwzięć:

- o „Rewitalizacja linii kolejowej L-108 Jasło – Nowy Zagórz” (dokumentacja),
- o „Budowa łącznicy kolejowej Jedlicze – Szebnie” (dokumentacja),
- o „Rewitalizacja linii kolejowej I-107 Nowy Zagórz – Łupków” (dokumentacja).

Inwestycje kolejowe krajowe powiązane z inwestycjami kolejowymi realizowanymi przez województwo podkarpackie :

- o Modernizacja linii kolejowej L-25 na odcinku Skarżysko Kamienna – Sandomierz

Dla Województwa Podkarpackiego niezwykle istotną sprawą jest wykonanie przez PKP PLK S.A. modernizacji odcinka Skarżysko Kamienna – Sandomierz z uwagi na fakt, że jest to najkrótsza droga przez Ocice (z uwzględnieniem tego odcinka) do Warszawy. W ramach projektu zostaną przebudowane i zmodernizowane stacje: Skarżysko-Kamienna, Wąchock, Starachowice, Kunów, Ostrowiec, Jakubowice, Dwikozy. Projekt tworzy Kolejową Magistralę Wschodnią, która usprawni ruch kolejowy pomiędzy Olsztynem, Białymstokiem, Lublinem, Rzeszowem i Kielcami a także poprzez linię nr 7 i 8 z Warszawą.

Projekt realizowany jest w ramach środków PO Polska Wschodnia 2014– 2020. Jego wartość to 380 mln zł. Projekt realizowany jest w zakresie systemu projektu „projektuj i buduj”. Prowadzone są prace projektowe i budowlane. Inwestor pozyskuje także niezbędne decyzje dotyczące prowadzenia dalszych prac. Wykonawcą prac jest firma ZUE SA. Realizacje prac zaplanowane są na lata 2019–2023.

Ad. 4 Realizacja kolejowych przewozów pasażerskich

W ramach świadczenia usług publicznych w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich w roku 2021 na terenie Wojewódzkiego Podkarpackiego Marszałek Województwa, organizował dwa rodzaje przewozów kolejowych:

1. Przewozy regionalne (wojewódzkie)
2. Przewozy aglomeracyjne (podmiejskie)

Realizację połączeń kolejowych Marszałek Województwa zlecił wyłonionemu w postępowaniu przetargowym Operatorowi tj. spółce POLREGIO S.A.

Ad. 1.

W 2021 r. połączenia kolejowe uruchamiane przez Województwo Podkarpackie w ramach przewozów regionalnych (wojewódzkich) realizowane były na następujących liniach kolejowych:

Przewozy Wojewódzkie		Ilość pociągów
Linia nr 68 odcinek Stalowa Wola Rozwadów - Przeworsk		
Przeworsk	Stalowa Wola Rozwadów	4
Rudnik N/Sanem	Stalowa Wola Rozwadów	2
Stalowa Wola Rozwadów	Przeworsk	4
Stalowa Wola Rozwadów	Rudnik N/Sanem	2

łącznie		12
Linia nr 68/74/78/25/71 odcinek Lublin Gł. - Stalowa Wola Rozwadów/Stalowa Wola PłD - Sandomierz - Tarnobrzeg - Rzeszów Gł.		
Stalowa Wola Południe	Lublin	2
Lublin	Stalowa Wola Rozwadów	2
Rzeszów Główny	Lublin	3
Lublin	Rzeszów	4
Rzeszów Główny	Sandomierz	1
Rzeszów Główny	Stalowa Wola Południe	4
Stalowa Wola Południe	Rzeszów Główny	3
Sandomierz	Rzeszów Główny	1
łącznie		20
Linia nr 138/133/629/91 odcinek Katowice/Kraków Gł./Tarnów - Rzeszów Gł. - Przemyśl Gł. - Medyka		
Rzeszów Główny	Kraków Gł.	1
Rzeszów Główny	Katowice	2
Katowice	Rzeszów Główny	2
Kraków Gł.	Rzeszów Główny	1
Tarnów	Rzeszów/Przemyśl Gł.	1
Tarnów	Rzeszów Główny	10
Rzeszów Główny	Tarnów	9
Przemyśl Główny	Rzeszów/Tarnów	1
Rzeszów Główny	Medyka	3
Medyka	Rzeszów Główny	3
Rzeszów Główny	Przemyśl Główny	13
Przemyśl Główny	Rzeszów Główny	13
Przeworsk	Rzeszów Główny	1
Rzeszów Główny	Przeworsk	1
Przeworsk	Przemyśl Główny	1
Przemyśl Główny	Przeworsk	1
łącznie		63
Linia nr 69/101/91 odcinek Lublin/Zamość/ Horyniec Zdrój- Jarosław - Rzeszów Gł.		
Rzeszów Główny	Horyniec Zdrój	2

Przeworsk	Lubaczów	1
Jarosław	Horyniec Zdrój	1
Horyniec Zdrój	Przeworsk	1
Horyniec Zdrój	Rzeszów Główny	2
Lubaczów	Jarosław	1
Rzeszów Główny	Zamość Wsch.	1
Zamość Wsch.	Rzeszów Główny	1
Lublin	Jarosław	1
Jarosław	Lublin	1
łącznie		12
Linia nr 106/108 Rzeszów Gł. - Jasło/Gorlice		
Rzeszów Główny	Jasło	8
Jasło	Rzeszów Główny	7
Rzeszów Główny	Gorlice	1
Gorlice	Jasło	1
łącznie		17
Linia nr 108 odcinek Jasło - Sanok		
Jasło	Sanok	2
Sanok	Jasło	2
łącznie		4
Linia nr 106/108/107 odcinek Rzeszów Gł./Jasło/Sanok - Łupków/Medzilaborce		
Rzeszów Główny	Medzilaborce	1
Sanok	Medzilaborce	1
Medzilaborce	Sanok	1
Medzilaborce	Rzeszów Główny	1
Rzeszów Główny	Sanok	1
Sanok	Rzeszów Główny	1
łącznie		6
Linia nr 25 odcinek Mielec - Dębica		
Dębica	Mielec	4
Mielec	Dębica	4
łącznie		8

łączną wykonaną w 2021 r. pracą eksploatacyjną w ramach przewozów wojewódzkich wyniosła 2 944 173,83 pockm. Przewieziono łącznie 2 446 654 pasażerów.

Termin realizacji: Rok 2021, zgodnie z zawartą z Operatorem umową - lata 2021-2025.

Źródło finansowania przewozów wojewódzkich: Budżet Województwa Podkarpackiego oraz Fundusz Kolejowy (Budżet Państwa).

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2021 r. – 61 350 366,74 zł

Ad. 2.

Od 1 stycznia 2021 r. została uruchomiona przez Marszałka Województwa nowa usługa przewozowa „Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna”¹ w ramach budowanego systemu „Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA” dla obszaru ROF Rzeszów.

Oferta przewozowa Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej realizowana była na następujących odcinkach linii kolejowych:

Linia nr 91 odcinek Rzeszów - Przeworsk		
Rzeszów	Przeworsk	11 pociągów
Przeworsk	Rzeszów	11 pociągów
Linia nr 91 odcinek Rzeszów – Dębica		
Rzeszów	Dębica	13 pociągów
Dębica	Rzeszów	13 pociągów
Linia nr 106 odcinek Rzeszów - Strzyżów		
Rzeszów	Strzyżów	13 pociągów
Strzyżów	Rzeszów	13 pociągów

łączną wykonaną w 2021 r. pracą eksploatacyjną w ramach przewozów Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej wyniosła 721 292,68 pockm.

Przewieziono łącznie 499 882 pasażerów.

Termin realizacji: Rok 2021, zgodnie z zawartą z Operatorem umową - lata 2021-2025.

Źródło finansowania przewozów Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej: Budżet Województwa Podkarpackiego oraz dotacje od Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2021 r. – 23 993 651,30 zł

Ad. 5. Utrzymanie i rozwój taboru kolejowego

W 2021 r. Województwo Podkarpackie było właścicielem 37 kolejowych pojazdów szynowych, przeznaczonych do obsługi przewozów regionalnych i aglomeracyjnych na terenie województwa podkarpackiego. Ze względu na rodzaj napędu stosowanego w taborze województwo podkarpackie dysponuje:

- 13 elektrycznymi zespołami trakcyjnymi (EZT) do obsługi przewozów regionalnych na liniach zelektryfikowanych
- 8 elektrycznymi zespołami trakcyjnymi (EZT) do obsługi przewozów aglomeracyjnych na liniach zelektryfikowanych,
- 14 spalinowymi pojazdami trakcyjnymi zwanych potocznie „autobusami szynowymi” do obsługi przewozów regionalnych na liniach niezelektryfikowanych, oraz
- 2 spalinowe pojazdy trakcyjne do obsługi przewozów aglomeracyjnych na linii niezelektryfikowanej.

Posiadany przez województwo tabor jest udostępniony przewoźnikowi spółce PolRegio S.A., która w ramach zawartej Umowy o świadczenie usług publicznych w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich na lata 2021-2025, ma obowiązek utrzymywania w należyłym stanie udostępnione pojazdy. Przede wszystkim wykonywać obowiązujące czynności przeglądowo – naprawcze wynikające

z przepisów ustawowych m.in. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie ogólnych warunków technicznych eksploatacji pojazdów kolejowych w zakresie bieżącego utrzymania i napraw awaryjnych oraz powypadkowych.

Natomiast wykonywanie czynności napraw okresowych (poziom 4 i 5) były realizowane przez Województwo i były to:

- Wykonanie naprawy okresowej pojazdów szynowych serii SA109-007 i SA109-010 poziomu P5 wraz z pracami dodatkowymi dostosowującymi wyposażenie pojazdów do zmieniających się wymagań techno-prawnych, (m.in. wyznaczenie miejsc dla osób na wózkach inwalidzkich, wyposażenie w windy lub platformy ułatwiające wejście osób o ograniczonych możliwościach ruchowych, dynamiczna komunikacja dla osób niedowidzących, niedosłyszących itd.) – Umowa Nr OR-IV.273.1.16.2020 o wartości 11 916 240,00 zł.
- Ulepszenie oraz dostosowanie malatury pudła pojazdu serii SA134-022 typu 218Md Mińsk 2 do obowiązującej kolorystyki – Umowa Nr OR-IV.273.1.7.2021 o wartości 2 642 040,00 zł.
- Naprawa okresowa poziomu P4 pojazdu szynowego typu 36WEa, serii EN63A-019 – Umowa Nr OR-IV.273.1.30.2021 o wartości 3 444 000,00 zł.

Ad. 6. Utworzenie usługi przewozowej „Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna”

Z dniem 1 stycznia 2021r. została uruchomiona usługa przewozowa „Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna” w ramach budowanego systemu „Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA” na obszarze ROF Rzeszów. Głównym celem budowy systemu „Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA” jest uruchomienie alternatywnej komunikacji zbiorowej, umożliwiającej rozładowanie codziennego zakorkowania miasta Rzeszowa, przez osoby dojeżdżające do pracy i szkół z pod rzeszowskich miejscowości. Drugim czynnikiem, za budową podmiejskiej kolei wokół Rzeszowa była możliwość pozyskania dofinansowania ze środków UE do wysokości 50-85% kosztów kwalifikowanych. Jednak zbudowanie pełnego systemu „Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA” wymagało spełnienia warunków beneficjenta aż w dwóch konkursach, ponieważ środki na rozwój kolei miejskich i podmiejskich są przydzielano w dwóch komponentach. Dla „Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA” są to:

1. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Zakup taboru wraz z budową zaplecza technicznego”
2. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej”

Ostateczny zakres przedmiotowy, budowy systemu kolei aglomeracyjnej został wypracowany w Studium Wykonalności i ustalony na etapie składania wniosku o dofinansowanie (kwalifikowalność wydatków). Szczególnie ważnym elementem tego systemu, jest obszar działania. Stosownie do definicji obszar podmiejskiej kolei aglomeracyjnej powinien mieścić się w granicach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF). Jednak na specyfikę transportu kolejowego, gdzie ze względu na uwarunkowania techniczno – organizacyjne stacja zwrotka dla określonych typów pociągów musi spełniać określone wymagania i nie ograniczać przepustowości linii, stąd obszar podmiejskiej kolei aglomeracyjnej został poszerzony o najbliższą stację kolejową od granicy ROF spełniającą wymogi stacji zwrotnej.

W ten sposób powstał obszar działania podmiejskiej kolei aglomeracyjnej na istniejących torach PKP wokół Rzeszowa:

- Rzeszów – Dębica na linii 91
- Rzeszów- Przeworsk na linii 91
- Rzeszów – Kolbuszowa na linii 71
- Rzeszów – Strzyżów na linii 106 oraz dodatkowo jest przewidziana budowa nowego odcinka linii kolejowej łączącej Rzeszów Główny z portem Lotniczym Rzeszów-Jasionka.

Ad. 1.

W ramach postępowania przetargowego Województwo Podkarpackie podpisało umowy z NEWAG S.A. z Nowego Sącza na zakup 2 szt. dwuczłonowych pojazdów spalinowych (autobusy

szynowe) oraz 8 szt. trójczłonowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych (EZT). Dostawa pojazdów za kwotę 195 766 800,00 zł została zrealizowana w IV kw. 2020 r.

W zakresie budowy zaplecza trwa realizacji zgodnie z przyjętym harmonogramem. Ostateczny termin zakończenia tego projektu upływa w IV kwartale 2023r.

W dniu 26 lutego 2020 r. Województwo Podkarpackie zawarło umowę ze Sweco

Consulting sp. z o.o. na świadczenie usług związanych z pełnieniem funkcji „Inżyniera Kontraktu” w zakresie zarządzania i sprawowania nadzoru inwestorskiego nad realizacją oraz rozliczeniem zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Zaplecza Technicznego PKA” w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. Wartość umowy to 2 147 580,00 zł.

W dniu 27 kwietnia 2021 r. Województwo Podkarpackie zawarło umowę na wykonanie zadania pn.: „Zaprojektowanie i wykonanie robót dla zadania pn.: „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Zakup taboru wraz z budową zaplecza technicznego” – Budowa punktu obsługi technicznej wraz z zapleczem”. Wartość umowy to 140 691 243,85 zł.

Zadanie obejmuje budowę hali technologicznej do przeglądów i napraw taboru kolejowego, myjni taboru, a także budowę torów technologicznych i postojowych. W tym celu przebudowany zostanie układ torowy na stacji PKP Rzeszów – Staroniwa.

Wartość całego projektu wynosi ponad 341 mln zł, a wkład własny Województwa Podkarpackiego wynosi ponad 224 mln zł.

Ad. 2.

Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Jego beneficjentem jest Województwo Podkarpackie wraz z partnerami: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A oraz samorządami gmin, przez obszar których będą realizowane przewozy aglomeracyjne w ramach podmiejskiej kolei aglomeracyjnej.

Koszt projektu zgodnie z umową o dofinansowanie to 301 087 338,22 zł. Kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 244 786 453,84 zł, a kwota dofinansowania – 208 068 485,76 zł czyli 85%. Środki te zostaną przeznaczone na rozbudowę infrastruktury około przystankowej wzdłuż odcinków linii kolejowych, na których planowane jest kursowanie pociągów podmiejskiej kolei aglomeracyjnej. Dodatkowo, dla uzyskania pełnej funkcjonalności podmiejskiej kolei aglomeracyjnej, konieczne są prace punktowe na liniach nr 71, 91 i 106.

W ramach budowy systemu podmiejskiej kolei aglomeracyjnej będą nowe przystanki kolejowe wraz z dojazdami oraz parkingami:

- na linii kolejowej nr 106 -Rzeszów Galeria, Rzeszów Politechnika, Boguchwała Dolna, Lutoryż, Glinnik Charzewski, Żarnowa, oraz w stacji Strzyżów,
- na linii kolejowej nr 91 - Sędziszów Wschodni, Rzeszów Dworzysko, Rzeszów Baranówka, Rzeszów Wschodni,
- na linii kolejowej nr 71 - w stacji Kolbuszowa, Kolbuszowa Górna, Głogów Młp., Głogów Niwa, Rzeszów Zaczernie, Rzeszów Północny.

W ramach tego projektu zostanie wybudowana nowa linia kolejowa - 5 km odcinek kolejowy - umożliwiająca połączenie kolejną do Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka. Wykonawcą Projektu jest Spółka PNUiK Kraków.

W ramach tego przedsięwzięcia PKP PLK S.A., jako inwestor zadania zawarł w 2020 r. umowy na poniższe zadania, które są w trakcie realizacji:

- realizację robót budowlanych w trybie „projektuj i buduj” z firmą Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie Sp. z o.o. – Kraków. Cena oferty wyniosła 368 500 000, 00 zł. W dniu 7 grudnia 2020 r. została zawarta umowa z Wykonawcą,
- pełnienie funkcji IK na kwotę 4 988 624,16 zł. W dniu 9 grudnia 2020 r. została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą Safege,
- prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej w ramach projektu. W dniu 9 grudnia 2020 r. została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą ERMAT GROUP Beata Mstowska na kwotę 111 251,66 zł.

Prace mają zostać wykonane do końca 2023 r.

Zaplanowana realizacja budowy systemu podmiejskiej kolei aglomeracyjnej miała również istotne znaczenie na modernizację stacji Rzeszów Główny (poprzez zwiększenia przepustowości) zrealizowaną w ramach projektu „Poprawa stanu technicznego infrastruktury obsługi podróżnych (w tym dostosowanie do wymagań TSI PRM), Etap III Rzeszów Główny”. Projekt realizowany był przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Działanie 5.1. Rozwój kolejowej sieci TEN-T. Jego wartość to 266 676 921,15 zł. Inwestycja została przeprowadzona w latach 2018-2021.

Ad.7. Działalność Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego

W Województwie Podkarpackim działają 4 Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego (WORD): w Krośnie, w Przemyślu, w Rzeszowie i w Tarnobrzegu. Ośrodki ruchu drogowego zajmują się przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii: AM, A1, A2,A, B, B1, B+E, C, C1, C+E, C1+E, D, D1, D+E, D1+E oraz T. W 2021 r.

Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego przeprowadziły w sumie 58 824 egzaminów teoretycznych i 94 587 egzaminów praktycznych.

Tabela. Liczba egzaminów państwowych przeprowadzonych w WORD w 2021 r.

Ośrodek	Ilość egzaminów teoria	Ilość egzaminów praktyka
WORD w Krośnie	13 646	23 782
WORD w Przemyślu	7 593	10 047
WORD w Rzeszowie	24 177	36 228
WORD w Tarnobrzegu	16 531	27 803

Źródło: dane opracowane na podstawie statystyk przekazanych przez WORD w Krośnie, Przemyślu, Rzeszowie i Tarnobrzegu

Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego są to samorządowe wojewódzkie osoby prawne, prowadzące samodzielną gospodarkę finansową. Nadzór nad Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego sprawuje Zarząd Województwa. Prowadzeniem spraw związanych z działalnością Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego należy do zakresu działań Departamentu Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego. Działania te sprowadzają się do:

- nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów na prawo jazdy,
- rozpatrywania skarg na przebieg egzaminów na prawo jazdy.

W 2021 r. zostało rozpatrzonych 44 skargi na przebieg egzaminów na prawo jazdy oraz przeprowadzono 2 kontrole w wojewódzkich ośrodkach ruchu drogowego.

Ponadto wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego przedkładają za pośrednictwem tut. Departamentu do zatwierdzenia roczne sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z wykonania planów finansowych za ubiegły rok, a także plany finansowe na bieżący rok i informacje z wykonania planów finansowych za I półrocze.

Ad.8. Realizacja zadań w zakresie transportu drogowego

Dopłaty do krajowych autobusowych przewozów pasażerskich z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych w tych przewozach obowiązujących ulg ustawowych

Zadanie należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Dopłaty zostały przekazane uprawnionym przewoźnikom autobusowym na podstawie art. 8a ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295). Środki finansowe przeznaczone na dopłaty pochodzą z budżetu państwa i są przekazywane przez Wojewodę Podkarpackiego do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego (UMWP) w Rzeszowie w formie dotacji celowej.

W 2021 r. wypłacono przewoźnikom dopłaty z tytułu sprzedaży 1 131 331 sztuk biletów z ulgami ustawowymi na łączną kwotę 29 112 066,72 zł. Dopłaty przekazano 132 przewoźnikom w ramach umów określających zasady przekazywania przewoźnikom dopłat, które zostały zawarte pomiędzy Województwem Podkarpackim, a uprawnionymi przewoźnikami.

Rekompensaty dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego na sfinansowanie operatorom przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej strat z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów.

Zadanie należy do zadań z zakresu administracji rządowej. Rekompensaty zostały przekazane organizatorom publicznego transportu zbiorowego na podstawie art. 53 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1371). Środki finansowe na rekompensaty zostały wypłacone z puli środków przeznaczonych na dopłaty do krajowych autobusowych przewozów pasażerskich.

W 2021 r. przekazano organizatorom publicznego transportu zbiorowego rekompensaty z tytułu sprzedaży przez operatorów przewozów autobusowych 128 164 sztuki biletów z ulgami ustawowymi na łączną kwotę 3 693 538,87 zł. Rekompensaty przekazano 17 organizatorom w ramach umów dotacyjnych, które zostały zawarte pomiędzy Województwem Podkarpackim, a tymi organizatorami. Otrzymane rekompensaty zostały następnie przekazane przez organizatorów uprawnionym operatorom przewozów autobusowych.

Pomoc publiczna w postaci wsparcia finansowego dla przewoźników autobusowych za miesiące obowiązywania ograniczeń w liczbie pasażerów przewożonych środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego, które były spowodowane pandemią COVID-19 (program pomocowy SA.62603 „Support to bus operators”).

Zadanie należy do zadań z zakresu administracji rządowej. Wsparcie finansowe zostało przekazane uprawnionym przewoźnikom autobusowym na podstawie art. 15 zzzz⁵ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095). Środki finansowe na wsparcie finansowe zostały wypłacone z puli środków przeznaczonych na dopłaty do krajowych autobusowych przewozów pasażerskich.

Uprawnienia do otrzymania wsparcia finansowego w łącznej kwocie 4 439 814,47 zł nabyło w 2021 r. 45 przewoźników autobusowych na podstawie złożonych do UMWP w Rzeszowie wniosków o wypłatę wsparcia finansowego za miesiące styczeń-maj 2021 r. Należne wsparcie finansowe zostało przekazane przewoźnikom w miesiącach: październiku i listopadzie 2021 r. (2 przewoźników) oraz w styczniu 2022 r. (43 przewoźników).

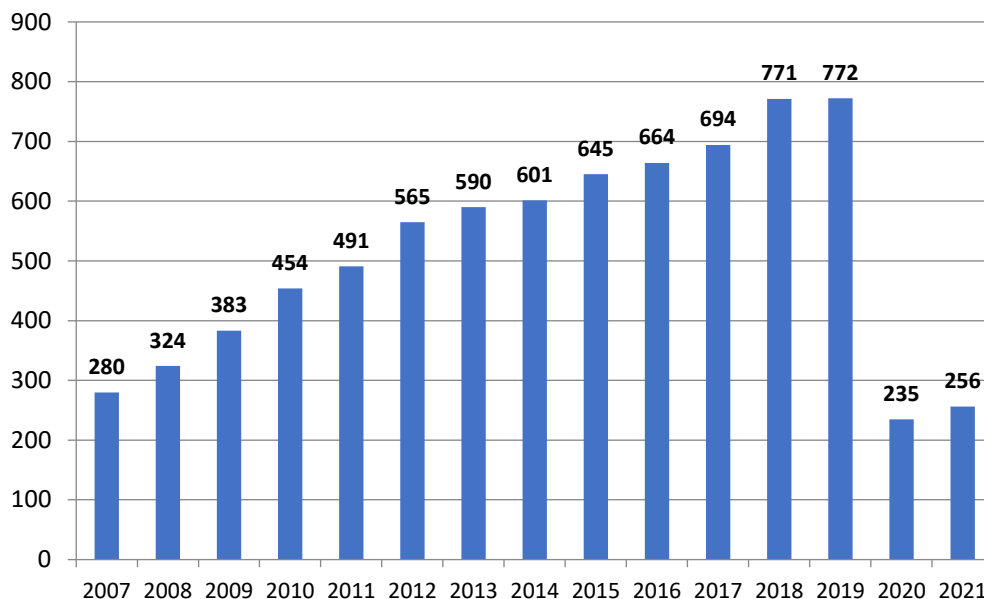
Ad. 9. Utrzymanie i rozwój Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka

Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka jest najdalej wysuniętym na południowy - wschód cywilnym lotniskiem i siódmym - co do wielkości - w Polsce. Dysponuje drugim najdłuższym pasem startowym w kraju oraz wyposażone jest w nowoczesne systemy nawigacyjne i ratownicze oraz własną stację paliw lotniczych, jako jedno z dwóch lotnisk w kraju (oprócz Rzeszowa również lotnisko we Wrocławiu dysponuje własną stacją paliw). Port obsługuje ruch krajowy i międzynarodowy, zarówno pasażerski, jak i towarowy (cargo).

Zwiększanie ruchu pasażerskiego:

Ruch pasażerski na europejskich lotniskach w 2020 r. spadł o 70 % w porównaniu z 2019 r. W 2021 r. w Porcie Lotniczym Rzeszów - Jasionka obsłużono 255,8 tys. pasażerów, co dało niewielki, 9% wzrost ruchu względem 2020 r. Generalnie jednak ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Rzeszów – Jasionka zmalał o 67% względem rekordowego, 2019 roku. Był mniejszy niż 15 lat temu (od 2007 do 2019 roku rósł liniowo), bo wciąż pojawiały się nowe warianty koronawirusa (delta, omicron), które powodowały ograniczenia w podróżach, konieczność testowania pasażerów, odbywania kwarantanny (zwłaszcza na popularnych stąd kierunkach do Wielkiej Brytanii) i czasowe zawieszanie połączeń zwłaszcza liniami nisko kosztowymi.

Wykres. Liczba pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów - Jasionka w latach 2007-2021 (w tys. pasażerów)

Źródło: dane własne Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu poprzez rozwój siatki połączeń z ważnymi ośrodkami gospodarczymi i turystycznymi w Polsce.

W 2021 r. podrzeszowskie lotnisko w Jasionce prowadziło ruch biznesowy wewnętrzny na połączeniu do Warszawy. Przez cały rok z połączenia LOT ze stolicą Polski skorzystało prawie 85 tys. pasażerów, najwięcej w październiku 2021 r. bo aż 11,7 tys. pasażerów. Również LOT obsługiwał regularne połączenia w sezonie letnim (od czerwca do września) z rzeszowskiego lotniska do Gdańska i Szczecina. Z pierwszego z nich skorzystało 2,8 tys. pasażerów, z drugiego 2,6 tys. Także w sezonie letnim (czerwiec – wrzesień) liniami LOT można było polecieć do chorwackich Splitu i Zadaru, bułgarskiego Burgas oraz amerykańskiego Newark. Chorwację odwiedziło ponad 3 tys. pasażerów, Bułgarię – 2,8 tys., zaś USA - prawie 5,9 tys. Warto przy tym dodać, że Jasionka jest jedynym portem regionalnym do 1 mln pasażerów w kraju, który regularnie obsługuje połączenie transatlantyckie (z USA).

Port lotniczy realizował też transport dowozowy do hubów zapewniających dostęp do lotów europejskich i międzykontynentalnych, do Frankfurtu oraz Eindhoven. Z lotów Lufthansą na największe niemieckie lotnisko od lipca do grudnia skorzystało prawie 5 tys. pasażerów, z kolei do Holandii liniami Wizz air w styczniu, listopadzie i grudniu poleciało ponad 1 tys. osób.

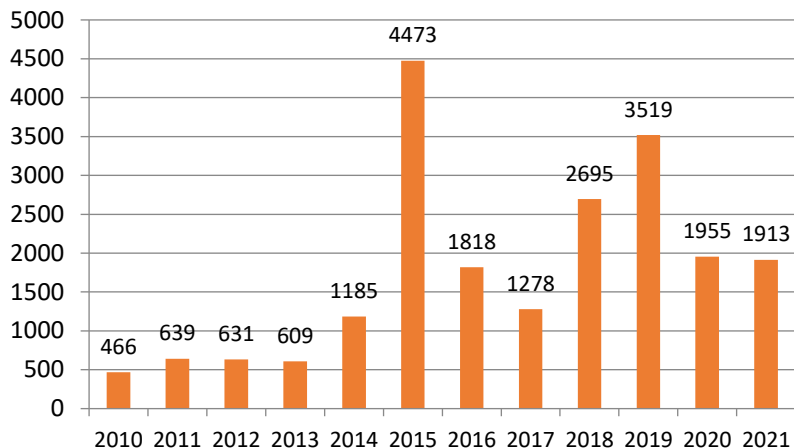
Ważnym segmentem był też ruch związany z wcześniejszymi i obecnymi migracjami (przyłoty do kraju, odwiedzin rodziny) na połączeniach typu low-cost Ryanair i Wizzair do Wielkiej Brytanii, Irlandii oraz Norwegii. W roku 2021 z połączeń Ryanair do Bristolu, East Midlands, Manchesteru, Londynu Luton i Stansted oraz Dublina skorzystało łącznie 109,6 tys. pasażerów. Z kolei Wizzair od września do grudnia na destynacji do Londynu Luton odslużył 4 tys. pasażerów, a do Oslo – prawie 6,2 tys.

Lotnisko w Jasionce dynamicznie rozwijało też ofertę połączeń czarterowych, umożliwiających mieszkańcom Podkarpacia podniesienie poziomu życia dzięki dostępowi do wyższej jakości oferty turystycznej. W 2021 r. obsłużono ponad 26 tys. pasażerów na lotach czarterowych do Turcji, Albanii i Egiptu. Jednak w porównaniu do roku 2019 było to tylko 41 proc. historycznego ruchu (gdzie obsłużono 64 tys. pasażerów).

Zwiększanie ruchu towarowego (cargo)

W 2021 r. w Porcie Lotniczym Rzeszów – Jasionka obsłużono ponad 1 912 ton ładunków. Porównywalnie, jak rok wcześniej (1 955 ton), ale było to tylko 54 % tonażu z 2019 r. Do rekordowego roku 2015 (4 473 tony) wciąż daleko. Nie był to jednak wcale zły rok w transporcie lotniczym cargo – wspomniany wynik był piątym najlepszym w historii podrzeszowskiego lotniska.

Wykres. Suma ładunków cargo w Porcie Lotniczym Rzeszów - Jasionka w latach 2010-2021 (tony ładunków)

Źródło: dane własne Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka

W 2021 r. najwięcej ładunków przeniesiono drogą lotniczą w grudniu (ponad 550 ton), co w większości miało związek z kontraktami na dostawy artykułów medycznych podczas pandemii. Generalnie tendencja czwartego kwartału, gdy tylko na kultowych samolotach firmy Antonov tj. An-225 Mrija i An-124 Ruslan przeprowadzono kilka spektakularnych operacji m.in. z Chin i przewieziono ponad 900 ton ładunków, pokazała możliwości operacyjne lotniska w Jasionce i zdolność do obsługi cargo na dużą skalę.

Port Lotniczy jako aktywny podmiot w realizację działań w infrastrukturę dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Port Lotniczy Rzeszów Jasionka po katastrofalnym dla całej branży lotniczej i działalności lotniskowej roku 2020, w kolejnym - 2021 roku podjął realizację szeregu zadań inwestycyjnych, poprawiających wyposażenie własnego parku maszynowego jak też możliwości eksploatacyjne lotniska. Dzięki dokapitalizowaniu ze strony udziałowca Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze łączną kwotą 13,370 mln zł i dodatkowo udziałem własnym w realizacji nakładów inwestycyjnych rozpoczęto program inwestycyjny polegający m.in. na realizacji szeregu zadań infrastrukturalnych jak też zakupu specjalistycznych maszyn i urządzeń do poprawy bezpieczeństwa jak i obsługi samego lotniska.

Port lotniczy jako integrator działań marketingowych regionu

Port Lotniczy Rzeszów - Jasionka brał aktywny udział w kampaniach marketingowych jako integrator działań promocji z lotniskami, przewoźnikami, touroperatorami oraz wspierał promocję turystyki i gospodarki Podkarpacia. Prowadzone kampanie są stymulantem ruchu lotniczego.

Port lotniczy promował województwo Podkarpackie w kampanii „Poznaj, poczuj, przeżyj”, poprzez:

- posty w social mediach lotniska i linii lotniczych;
- reklamy w magazynach pokładowych LOT-u, miesięczniku lotniskowym AirGo, na okładkach na bilety oraz na kartach pokładowych;
- reklamy w aplikacjach mobilnych LOT-u, na banerach graficznych na stronie internetowej LOT-u i lotniska oraz na stronie preloadera rezerwacji i odprawy on-line;
- mailing do bazy własnej;
- emisję filmu promocyjnego na monitorach LCD;
- reklamowe komunikaty głosowe w terminalu;
- przygotowanie i ekspozycję strefy relaksu i dedykowanych dużych leżaków Podkarpackiego w terminalu;
- ekspozycję w terminalu: kasetonów podświetlanych, citylightów, stojaków z materiałami promocyjnymi, wystawy fotografii, paneli szklanych, reklam na wózkach bagażowych;
- ekspozycję na zewnątrz lotniska: reklama na części frontальной airbridge, na citylightach na parkingu, na autobusie płytowym, na siatce nad wejściem VIP, na megabilbordach;

- dystrybucję materiałów promocyjnych oraz aktywności w hali przylotów lotnisk w Splicie i Zadarze, lotniska w Gdańsku oraz na Placu Jasne Błonia w Szczecinie, a także podczas konferencji prasowych i w saloniku VIP.

Port lotniczy promował województwo podkarpackie w kampanii „Odkryj, doświadcź, przeżyj”, poprzez:

- produkcję filmów reklamowych „Dolina Wisły i Sanu”, „Roztocze Południowe (Wschodnie)” oraz „Rzeszów i okolice” – wersje 30- i 60-sekundowe z lektorem w językach polskim i angielskim;
- sesje zdjęciowe do reklam wielkoformatowych na lotniskach;
- posty w social mediach lotniska, linii lotniczych i platformy medialnej Anywhere;
- reklamy w aplikacjach mobilnych i na stronach internetowej Wizz Air oraz w newsletterze przewoźnika w czterech językach (norweskim, niderlandzkim, polskim i angielskim);
- reklamy w magazynach lotniskowych;
- montaż kasetonów na lotnisku w Doncaster Sheffield; wyświetlaczy LCD w Budapeszcie, Katowicach, Gdańsku oraz salonie VIP w Warszawie, bilbordów, trainingów i logage coverów w Zadarze, nośników wielkoformatowych w Katowicach, ekranu multiwall w Gdańsku, bannerów podświetlanych w Gdańsku, Oslo – Torp i Sheffield;
- ekspozycję w rzeszowskim terminalu: kasetonów podświetlanych, citylightów, nośników wielkoformatowych, paneli szklanych, monitorów LCD, reklam na wózkach bagażowych i stojakach oraz wystawy fotografii miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- ekspozycję na zewnątrz lotniska: reklama na części frontальной airbridge, na citylightach na parkingu, na autobusie płytowym, na siatce nad wejściem VIP;
- przygotowanie i ekspozycję strefy relaksu i dedykowanych dużych leżaków Podkarpackiego w terminalu;
- branding samolotu PLL LOT.

W wakacje, z uwagi na wzmożony czas podróży z dziećmi, port wprowadził program „Lotnisko przyjazne rodzinie”, który miał na celu zmniejszenie stresu u rodziców i sprawienie większej frajdy dla najmłodszych pasażerów. Inicjatywa skierowana była do podróżnych z małymi dziećmi i obejmowała szereg udogodnień na tzw. ścieżce pasażera, a także liczne atrakcje zachęcające do regularnego korzystania z lotniska. W tym celu wprowadzono m.in.:

- specjalnie oznakowane, szersze niż standardowe, miejsca dla rodzin z dziećmi na lotniskowym parkingu;
- pierwszeństwo obsługi podczas odprawy biletowo-bagażowej, kontroli dokumentów oraz kontroli bezpieczeństwa;
- pokoje dla rodziców z dziećmi;
- menu ze specjalnymi pozycjami adresowanymi do najmłodszych;
- bezpłatnie opaski-niezgubki, na których rodzice umieszczali dane kontaktowe;
- program „Mały podróżnik” premiujący nagrodami tych, którzy częściej wybierają się w podróż samolotem z Jasionki.

KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w którą wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030
1.	Realizacja programu stypendiów i nagród sportowych	Rozwój i promocja kultury fizycznej	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie kultury fizycznej	Rozwój i promocja kultury fizycznej	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji działań w ramach zadania mającego na celu podniesienie poziomu sportowego zawodników Województwa Podkarpackiego	Rozwój i promocja kultury fizycznej	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Współpraca transgraniczna międzynarodowa z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny
5.	Działania wizerunkowo-promocyjne mające na celu rozwój turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Gospodarka i nauka
6.	Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Gospodarka i nauka
7.	Analizy i opracowania z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Gospodarka i nauka
8.	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Gospodarka i nauka

Ad.1. Realizacja programu stypendiów i nagród sportowych

Celem programu było udzielanie wsparcia finansowego zawodnikom osiągnięciem wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym, trenerom tych zawodników, a także działaczom sportowym, którzy przyczyniają się do stwarzania zawodnikom i trenerom lepszych warunków do sportowego rozwoju.

Podstawą prawną realizacji programu w 2021 r. była uchwała Nr XXVII/462/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie stypendiów sportowych i nagród Województwa Podkarpackiego za osiągnięte wyniki sportowe oraz uchwała Nr XXVII/461/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie nagród Województwa Podkarpackiego za osiągnięcia w działalności sportowej. Podmiotami zaangażowanymi w program nagród były okręgowe związki sportowe oraz kluby sportowe, a bezpośrednimi adresatami stypendiów i nagród byli zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi.

Program finansowany był w całości ze środków budżetu Województwa. Jednostką odpowiedzialną za realizację programu jest Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

W 2021 r. przyznano 181 stypendiów sportowych i 65 nagród za osiągnięte wyniki sportowe oraz za osiągnięcia w działalności sportowej, a wartość wypłaconych stypendiów i nagród wyniosła łącznie 583 100,00 zł.

Ad. 2. Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie kultury fizycznej

Celem głównym realizacji zadania było upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców Województwa Podkarpackiego. Podstawą prawną realizacji zadania była ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.) oraz

ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.). W 2021 r. przeprowadzono trzy otwarte konkursy ofert na dofinansowanie:

- 1) organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych, w tym w środowisku osób niepełnosprawnych. Dofinansowaniem mogły zostać objęte imprezy kierowane do wszystkich mieszkańców województwa bez względu na wiek, płeć, uzdolnienia ruchowe. Uchwałą Nr 273/5421/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej w 2021 roku udzielono dotacji na dofinansowanie realizacji 16 zadań na łączną kwotę 101 630,00 zł. Z jednym podmiotem, w wyniku niewykonania w terminie zadania, na które udzielona została dotacja celowa z budżetu Województwa Podkarpackiego, rozwiązana została umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego. Ostatecznie zrealizowanych zostało 15 zadań, na dofinansowanie których zawarto umowy o łącznej wartości 93 630,00 zł,
- 2) opracowania i realizacji Programu Akademia Małych Zdobywców, polegającego na organizacji dodatkowych zajęć sportowych dla uczniów klas I-III szkół podstawowych z terenu województwa podkarpackiego. W ramach Programu przeprowadzono również szkolenia dla nauczycieli zaangażowanych w jego realizację oraz zakupiono sprzęt dla szkół niezbędny do realizacji zajęć. Uchwałą Nr 280/5582/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji na realizację zadania publicznego Województwa Podkarpackiego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej w 2021 r. pt. Akademia Małych Zdobywców udzielono dotacji na dofinansowanie realizacji tego zadania dla 1 podmiotu. Wartość dofinansowania Programu wyniosła 150 000,00 zł.
- 3) opracowania i realizacji Programu rozwoju badmintonu w województwie podkarpackim, polegającego na organizacji dodatkowych zajęć z badmintonu dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu województwa podkarpackiego. W ramach Programu przeprowadzono również szkolenia dla nauczycieli zaangażowanych w jego realizację oraz zakupiono sprzęt dla szkół niezbędny do realizacji zajęć. Uchwałą Nr 288/5672/21 z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji na realizację zadania publicznego Województwa Podkarpackiego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej w 2021 r. pt. Program rozwoju badmintonu w Województwie Podkarpackim – Shuttle Time dla 1 podmiotu. Wartość dofinansowania Programu wyniosła 100 000,00 zł.

Dotacje na realizację zadań w dziedzinie kultury fizycznej finansowane były w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego. Z ubiegania się o dofinansowanie zadań korzystać mogły organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057), których działalność statutowa obejmuje realizację zadań w dziedzinie kultury fizycznej. Łącznie w 2021 r. na realizację zadania dotyczącego upowszechniania kultury fizycznej w Województwie Podkarpackim przeznaczono środki finansowe w wysokości 343 630,00 zł. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadania był Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Ad. 3. Udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji działań w ramach zadania mającego na celu podniesienie poziomu sportowego zawodników Województwa Podkarpackiego

Celem głównym realizacji zadania było podniesienie poziomu sportowego zawodników Województwa Podkarpackiego poprzez udzielanie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie m.in. wsparcia procesu szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo, udziału reprezentantów Województwa Podkarpackiego w zawodach organizowanych w ramach systemu współzawodnictwa dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo w dyscyplinach ujętych w wykazie sportów Systemu Sportu Młodzieżowego prowadzonym przez ministerstwo właściwe ds. sportu, organizację współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży szkolnej i akademickiej, zakup sprzętu sportowego w szczególności z przeznaczeniem na szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo.

Podstawą prawną realizacji zadania była Uchwała Nr LII/988/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 25 października 2010 r. w sprawie warunków i trybu wspierania

rozwoju sportu w Województwie Podkarpackim (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 114, poz. 2096 z późn. zm.). O dotację mogły ubiegać się stowarzyszenia kultury fizycznej mające siedzibę na terenie województwa podkarpackiego. Dotacje na realizację zadania mającego na celu podniesienie poziomu sportowego zawodników Województwa Podkarpackiego finansowane były w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego. W 2022 roku z budżetu Województwa Podkarpackiego dofinansowanych zostało 79 zadań. Łączna wartość dotacji wykorzystanych i rozliczonych wyniosła 2 526 529,91 zł. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadania jest Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Ad. 4. Współpraca transgraniczna międzynarodowa z zakresu turystyki

Projekt pn. „Zachowanie i promocja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez Zielone Szlaki” (OUR WAY)

Projekt realizowany jest w okresie od 01.06.2018 r. do 30.11.2022 r. w partnerstwie, które obejmuje następujące regiony i ich przedstawicieli:

Murcja (Hiszpania – partner wiodący), Northern and Western Regional Assembly – Irlandia, Województwo Podkarpackie – Polska, Departmental Council of Hérault – Francja, Hajdú – Bihar County Government – Węgry, Chamber of Commerce and Industry – Bułgaria. Partnerem doradczym jest Europejskie Stowarzyszenie Zielonych Szlaków Greenways (European Greenways Association) z Belgii.

Projekt dofinansowany jest z Programu Interreg Europa 2014–2020. Całkowity budżet projektu wynosi 967 244,00 euro, na co składają się środki EFRR w wysokości 810 288,90 euro oraz wkład partnerów: 156 955,10 euro, w tym wkład województwa podkarpackiego: 17 879,70 euro. Wysokość budżetu projektu dla województwa podkarpackiego wynosi 119 198,00 euro.

Realizacja projektu ma na celu zachowanie, ochronę, promowanie i rozwijanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Europie, zgodnie z ideą Greenways. Cel projektu zostanie osiągnięty poprzez poprawę instrumentów polityki regionalnej, powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnych specjalizacji, w tym poprawę narzędzi odpowiedzialnych za zarządzanie oraz promocję Greenways.

Projekt realizowany jest przez Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim: W I półroczu 2021 r., z uwagi na stan epidemiczny, działania dotyczące projektu realizowane były przede wszystkim w formule online:

- przeprowadzono spotkanie wewnętrzne personelu projektu OUR WAY, celem omówienia organizacji konferencji regionalnej pt. „Learning from Experience”;
- w dniu 15 lutego 2021 r. odbyły się na Węgrzech warsztaty on-line projektu na których Partnerzy OUR WAY przedstawili opracowane Action Plany;
- w dniu 25 lutego 2021 r. przeprowadzono regionalną konferencję on-line „Learning from Experience”. W konferencji udział wzięło ponad 70 przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych, przedsiębiorców, stowarzyszeń, fundacji, NGO oraz osób ze środowisk zaangażowanych w rozwój i promocję ekoturystyki w Województwie Podkarpackim. Wśród prelegentów znaleźli się eksperci z dziedziny ekoturystyki, turystyki rowerowej, szlaków greenways. Gościem specjalnym była Mercedes Muñoz – Dyrektor Europejskiego Stowarzyszenia Greenways z Hiszpanii. Spotkaniu przewodniczył Stanisław Kruczek – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Podczas konferencji zaprezentowany został m.in. Plan działania, opracowany z udziałem członków Regionalnej Grupy Roboczej Interesariuszy projektu OUR WAY i zatwierdzony przez Instytucję Zarządzającą Programem Interreg Europe 2014-2020. Omówione zostały planowane efekty realizacji projektu OUR WAY na Podkarpaciu. Zgodnie z planem realizacji projektu OUR WAY, od marca 2021 r. rozpoczął się okres wdrażania opracowanego Planu Działania.

W II półroczu 2021 r. podejmowane były następujące działania:

- odbyła się 10. edycja wręczenia Europejskiej Nagrody Greenways 2021 oraz Międzynarodowe Seminarium Greenways, Mobilności, Wypoczynku i Turystyki wraz z wizytą studyjną. W maju Europejskie Stowarzyszenie Greenways (EGWA) – partner doradczy projektu OUR WAY - ogłosiło nabór do 10. edycji Europejskiej Nagrody Greenways 2021, organizowanej przy

współdziałe z Generalitat Valenciana (Region Walencja), za pośrednictwem Regionalnego Ministerstwa Polityki Terytorialnej, Robót Publicznych i Mobilności oraz Fundacji Kolei Hiszpańskich. W odpowiedzi na zaproszenie dwóch członków Regionalnej Grupy Roboczej Interesariuszy projektu OUR WAY z Województwa Podkarpackiego złożyło swe zgłoszenia:

- w kategorii II: Stowarzyszenie „Łączy nas Sanok” – Velo San – greenway łączący ludzi w dolinie rzeki San;
- w kategorii III: Janusz Demkowicz „Bieszczadzkie Drezyny Rowerowe”.

Ceremonia wręczenia nagród odbyła się 30 września 2021 r. w Walencji, w formule hybrydowej: on-line oraz na miejscu. W tym dniu odbyła się w Walencji międzynarodowa konferencja poświęcona szlakom greenways, mobilności i wypoczynkowi. W dniu 1 października 2021 r. odbyła się także wizyta studyjna na szlaku greenways Black Eyes z Castellon do Walencji.

- spotkanie podmiotów zainteresowanych rozwojem sieci tras rowerowych oraz szlaków greenways w Województwie Podkarpackim.

W dniu 29 września 2021 r., odbyło się spotkanie podmiotów zainteresowanych rozwojem sieci tras rowerowych oraz szlaków greenways w Województwie Podkarpackim, w ramach projektu OUR WAY współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Interreg Europa 2014-2020. Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 spotkanie odbyło się w formule online, za pośrednictwem platformy Cisco Webex Meetings. W spotkaniu uczestniczyło 25 osób. Podczas spotkania przedstawiono prezentacje z zakresu:

- wstępnych założeń opisu priorytetów regionalnego programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 w zakresie możliwości finansowania tras i dróg rowerowych,
- możliwości finansowania działań w zakresie powstawania tras i dróg rowerowych w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
- założeń do dokumentu pn. Regionalna Polityka Rowerowa Województwa Podkarpackiego,
- aktualnego stanu realizacji projektu przygotowania dokumentacji technicznej i projektowej tras rowerowych w Bieszczadach i włączenia ich do szlaku rowerowego Green Velo,
- realizacji projektu OUR WAY.

W spotkaniu wzięła udział Beata Stachura – Dyrektor Departamentu Turystyki w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego oraz Robert Górecki - Zastępca Dyrektora ds. Inwestycji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, którzy przedstawili prezentacje z zakresu procesu realizacji tras rowerowych, rozwoju i promocji turystyki rowerowej w kontekście projektu VeloMałopolska.

Z uwagi na trwającą sytuację epidemiczną w Europie, zaplanowane w 2021 r. wizyty studyjne w ramach projektu OUR WAY zostały przeniesione na rok 2022.

Projekt pn. „Góry bez granic – integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny”

Projekt realizowany w latach 2018–2021 w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Liderem projektu jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie, natomiast Województwo Podkarpackie, Klub Slovenských Turistov (Słowacja) oraz Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna w Rzeszowie są partnerami.

Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (85%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (15%). Łączne nakłady finansowe dla całego projektu wynoszą 428 032,24 EUR, w tym 363 827,37 EUR stanowią środki z refundacji, natomiast pozostałe 64 204,87 EUR pochodzą ze środków krajowych.

Głównym celem projektu jest wprowadzenie na rynek nowego produktu turystycznego – zintegrowanej transgranicznej sieci szlaków pieszych z powiązanymi lokalnymi atrakcjami przyrodniczymi i kulturowymi. Projekt dotyczy wypracowania i wprowadzenia na rynek nowego transgranicznego produktu dla turystyki aktywnej bazującego na polskich i słowackich trasach wędrówek turystycznych na długości części Karpat (wspólnot granicy) w obszarze wsparcia. Na przedmiot projektu składa się zmodernizowanie i połączenie szlaków turystycznych prowadzących dotychczas po obu stronach granicy, powiązanie z nimi sąsiadujących atrakcji przyrodniczych i kulturowych w jeden wspólny szlak transgraniczny, ze wzbogaconą i odnowioną małą infrastrukturą

oraz dodatkową atrakcją w postaci via ferraty (trasa z urządzeniami asekuracyjnymi), opracowanie i wdrożenie jednolitego e-narzędzia integrującego poszczególne elementy produktu w celu wspólnego informowania i promowania go po obu stronach granicy, a także z myślą o turystach zagranicznych. Zwieńczeniem projektu ma być realizacja skoordynowanych działań promujących nowy produkt na międzynarodowym rynku turystycznym.

Projekt jest kompleksowy, obejmuje górskie szlaki turystyczne biegnące wzdłuż całej długości granicy polsko-słowackiej. Bazuje na zasobach, które będą wytworzone w ramach projektu, a także na już istniejących zasobach własnych partnerów w postaci wykonanych już wcześniej modernizacji i rewitalizacji szlaków, zdigitalizowaniu w ramach wcześniejszych działań części szlaków pieszych oraz wykonanym już wcześniej zinventaryzowaniu i opisaniu atrakcji na terenie Małopolski (Tatry). Projekt ma charakter nieinwestycyjny. Koncentruje się na odcinku wschodnim i środkowym w pasmie górskim polsko-słowacko-czeskim.

Połączenie szlaków i poprawa zaplecza zwiększy atrakcyjność, komfort i bezpieczeństwo wędrowania dla turystów, w efekcie przyciągnie ich więcej w rejon przygraniczny, a z obszarów najsilniej uczęszczanych skieruje część ruchu turystycznego w obszary mniej popularne i uczęszczane (Bieszczady, Beskid Niski). Uporządkowany ruch turystyczny będzie mniej uciążliwy dla środowiska.

Zadania zrealizowane przez Województwo Podkarpackie w ramach projektu w 2021 roku to:

- kompleksowe przygotowanie projektu graficznego, w tym: korekty, tłumaczenia wraz ze składem oraz przygotowania do druku, przewodnika turystycznego opartego na bazie POI (Point of interest - punktów atrakcji turystycznych), w czterech wersjach językowych (polskim, słowackim, angielskim, niemieckim – każda wersja językowa stanowi osobną pozycję wydawniczą);
- druk 3000 egzemplarzy przewodnika opartego na bazie POI (polskich i słowackich) w 4 wersjach językowych, a następnie dystrybucja przewodnika poprzez partnerów projektu, oddziały PTTK, Urząd Marszałkowski i podległe instytucje, organizatorów turystyki, miejsca bazy noclegowej, instytucje kultury i edukacji, a także podczas organizowanych konferencji, wydarzeń turystycznych i kulturalnych.

Opracowany przewodnik prowadzi po wybranych atrakcjach regionu, położonych w sąsiedztwie granicy Polski i Słowacji. Zadaniem przewodnika jest popularyzacja turystyki, prezentacja walorów przyrodniczo-kulturowych oraz ułatwianie zwiedzania niepowtarzalnych atrakcji na polsko-słowackim pograniczu. W publikacji zawarto opisy 250 takich wyjątkowych miejsc, zlokalizowanych na terenie powiatów: jasielskiego, krośnieńskiego, sanockiego, leskiego oraz bieszczadzkiego, a także 100 znajdujących się po stronie słowackiej. Opis każdej lokalizacji zawiera informacje dotyczące położenia geograficznego, możliwości dojazdu, adres strony internetowej gestora, ciekawe atrakcje w pobliżu oraz inne, przydatne wiadomości. Uzupełnieniem graficznym są mapki lokalizacyjne obiektów oraz zdjęcia. W przewodniku zamieszczono również wykaz centrów informacji turystycznej, znajdujących się na obszarze objętym projektem oraz przydatne linki i adresy.

W dniu 19 sierpnia 2021 r. na Słowacji, miało miejsce uroczyste otwarcie pierwszej w Tatrach Wysokich Via Ferraty - wysokogórskiego szlaku z urządzeniami asekuracyjnymi, dla zaawansowanych turystów, a jej utworzenie było jednym z głównych celów projektu.

Lokalizacja i sposób przeprowadzenia trasy został uzgodniony z władzami Słowackiego Tatrzańskiego Parku Narodowego, ze ścisłym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i dobrostanu dzikich zwierząt. Via Ferrata jest poprowadzona z Doliny Małej Zimnej Wody do Doliny Staroleśnej, przez przełęcz Czerwona Ławka. Na trasie zastosowano ok. 160 punktów kotwiczenia asekuracji, a jej długość wynosi 450 m. Trasa jest oznakowana w językach: polskim, słowackim i angielskim.

Via Ferrata jest ogólnodostępna (jak wiele alpejskich tras tego typu). Na początku trasy znajduje się tablica informacyjna o zasadach bezpieczeństwa. Istnieje także możliwość wynajęcia sprzętu wspinaczkowego (uprząż, lonża, kask) - zakupionego w ramach projektu, koniecznego do korzystania z Via Ferraty.

W dniu 20 sierpnia 2021 r. w Grand Hotelu Bellevue w Górnym Smokowcu (Słowacja) odbyła się konferencja zamykająca projekt pn. „Góry bez granic - integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny”, zrealizowanego w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020. Podczas konferencji zamykającej projekt, zostały omówione rezultaty projektu, dobre praktyki, oceniono przeprowadzone działania oraz podkreślono ogólne korzyści projektu dla polsko - słowackiego pogranicza.

Projekt pn. „Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)”

Projekt realizowany był w latach 2017–2021 na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXIV/432/16 z dnia 27 czerwca 2016 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 28 listopada 2016 r. w ramach programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Partnerem wiodącym projektu jest Preszowski Samosprawny Kraj, a jednym z partnerów – Samorząd Województwa Podkarpackiego. W roku 2021 w ramach projektu "Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)" Województwo Podkarpackie nie realizowało żadnych zadań. Realizacja ostatnich przedsięwzięć (leżących po stronie Województwa Podkarpackiego) w tym projekcie miała miejsce w roku 2019. Formalne zakończenie realizacji projektu nastąpiło w dniu 30 września 2021 r.

Projekt pn. „Naftowe dziedzictwo działalności Ignacego Łukasiewicza“

Projekt realizowany był w latach 2019–2021 w ramach Celu Tematycznego „Dziedzictwo” Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LXII/981/18 z dnia 29 października 2018 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 16 grudnia 2019 r. Beneficjentem Wiodącym Projektu jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, a partnerem Stowarzyszenie Euroregion Karpaty – Ukraina.

Celem projektu była popularyzacja wiedzy o dziedzictwie naftowym pogranicza polsko-ukraińskiego na rzecz zwiększenia ruchu turystycznego na terenie województwa podkarpackiego i obwodu lwowskiego.

Projekt w jego części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany był ze środków Unii Europejskiej (90%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (10%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 186 556,00 zł (167 900,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 18 656,00 zł – budżet Woj. Podkarpackiego). Ponadto w budżecie projektu przewidziana została kwota w wysokości 88 733,00 zł jako zaliczka dla partnera projektu – Euroregion Karpaty-Ukraina. W 2021 r. w ramach realizacji projektu Województwo Podkarpackie wydatkowało kwotę 144 137,07 zł.

Formalne rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło 17 grudnia 2019 r. W związku z epidemią COVID-19 przedłużono o 12 miesięcy okres jego realizacji oraz zmodyfikowano część jego działań merytorycznych. W 2021 r. zrealizowano następujące działania projektu:

- zorganizowano misję inwentaryzacyjną po miejscach związanych z historią przemysłu naftowego i działalnością I. Łukasiewicza na terenie województwa podkarpackiego, efektem misji były opracowanie kart inwentaryzacyjnych opisujących te miejsca oraz przygotowanie i druk ulotki promocyjnej projektu,
- opracowano i opublikowano trójjęzyczny przewodnik multimedialny prezentujący miejsca związane z działalnością Ignacego Łukasiewicza,
- zorganizowano wizytę studyjną po miejscach związanych z historią przemysłu naftowego i działalnością I. Łukasiewicza na terenie województwa podkarpackiego z udziałem animatorów zajmujących się problematyką historyczną i turystyczną, lokalnych liderów oraz przedstawicieli mediów.

Formalne zakończenie realizacji projektu nastąpiło w dniu 16 grudnia 2021 r., a poprzedzone zostało konferencją podsumowującą w formie online, zorganizowaną przez ukraińskiego partnera projektu.

Projekt pn. „Świat karpaccich rozet –działania na rzecz zachowania kulturowej unikalności Karpat”

Projekt realizowany jest w latach 2018–2022 w ramach Celu Tematycznego „Dziedzictwo” Programu Współpracy Transgranicznej Polska –Białoruś –Ukraina 2014–2020 na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXX/542/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 19 kwietnia 2018 r., Aneksu Nr 1 do Umowy Partnerskiej z dnia 5 grudnia 2018 r.,

Aneksu Nr 2 do Umowy Partnerskiej z dnia 2 listopada 2020 r., Aneksu Nr 3 do Umowy Partnerskiej z dnia 30 sierpnia 2021 r. i Aneksu Nr 4 do Umowy Partnerskiej z dnia 20 grudnia 2021 r. Oprócz Województwa Podkarpackiego w inicjatywę zaangażowanych jest 9 podmiotów z Polski i Ukrainy, a beneficjentem Wiodącym projektu jest Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” z siedzibą w Rzeszowie.

Projekt w części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (90%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (10%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 407 641,00 zł (366 875,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 40 766,00 zł – budżet Województwa Podkarpackiego). W 2021 r. w ramach realizacji projektu Województwo Podkarpackie wydatkowało kwotę 199 966,76 zł.

Celem projektu jest zachowanie kulturowego i historycznego dziedzictwa Karpat (tradycji, rzemiosła, obyczajów, muzyki, architektury), w szczególności poprzez: rozwój transgranicznej współpracy w zakresie zarządzania zasobami kulturowymi i historycznymi Karpat; popularyzację wiedzy z zakresu regionalnych tradycji, praktyk i umiejętności rękodzielniczych, a także podniesienie kompetencji określonych społeczności lokalnych w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym regionu.

Zadania zrealizowane w ramach projektu przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2021 r.:

- produkcja filmu promującego dziedzictwo Karpat wraz z zakupem licencji do tego filmu,
- zlecenie organizacji etnograficznej wyprawy badawczej w Beskidy Skolskie w celu zgromadzenia materiału promocyjnego na tym obszarze,
- promocja projektu w 30 mediach łącznie (polskie i ukraińskie media drukowane oraz media internetowe), poprzez zamieszczenie artykułu promocyjnego.

Ad. 5. Działania wizerunkowo-promocyjne mające na celu rozwój turystyki

- W 2020 r. rozpoczęto realizację Kampanii promującej potencjał turystyczno-gospodarczy województwa podkarpackiego. Wykonawcą zadania była firma MDI Sp. z o.o., W okresie październik-grudzień 2020 r. zrealizowano I etap kampanii, natomiast w I półroczu 2021 r. zrealizowano II i III etap kampanii, obejmującej emisję spotów reklamowych w telewizji, radiu i Internecie oraz publikację artykułów w prasie i Internecie, za kwotę 1 392 360,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z projektu Promocji Gospodarczej Województwa Podkarpackiego, finansowanego ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, na podstawie decyzji o dofinansowaniu z 23 grudnia 2016 r. (Uchwała Nr 252/5083/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 23 grudnia 2016 r.).
- Za kwotę 250 000,00 zł zakupiono czas antenowy w stacji Polsat na cele promocji oferty turystyki biznesowej województwa podkarpackiego. Środki na realizację zadania pochodziły z projektu Promocji Gospodarczej Województwa Podkarpackiego. Projekt jest realizowany przez Województwo Podkarpackie (Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej) i finansowany ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, na podstawie decyzji o dofinansowaniu z 23 grudnia 2016 r. (Uchwała Nr 252/5083/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 23 grudnia 2016 r.).
- Za kwotę 119 800,00 zł zlecono Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej organizację cyklu press tour dla dziennikarzy wraz z publikacją materiałów w mediach ogólnopolskich. Zadanie obejmowało publikację artykułów promujących walory turystyczne województwa w ogólnopolskiej prasie lifestylewej, na blogach i serwisach internetowych oraz w mediach społecznościowych, a także realizację podróży studyjnej dla dziennikarzy i influencerskiej dla blogerów oraz kampanię mikroinfluencerską. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Wykonano działania promocyjne na rzecz turystyki rowerowej i Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo podczas wydarzeń rowerowych:

- Rajdu rowerowego o Lasowiackie serce „Las – nasz duch” za kwotę 20 000,00. Zadanie zlecono do wykonania Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej;
- Rajdu Mohorta za kwotę 12 000,00 zł. Zadanie zlecono Rzeszowskiemu Towarzystwu Rowerowemu;
- Wakacyjnego rowerowego show z Green Velo za kwotę 18 000,00 zł. Zadanie zlecono firmie Propaganda International s.c. z Rzeszowa.

Środki na realizację zadań pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego. Celem działań było wzmocnienie wiadomości produktu jakim jest Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo oraz promocja oferty województwa podkarpackiego w zakresie turystyki rowerowej.

- Za kwotę 49 569,00 zł zlecono firmie GPS Friendly Sp. z o.o. realizację kampanii promującej turystykę rowerową i Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo na portalu TRASEO. Środki na realizację zadań pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 149 275,51 zł zlecono firmie Agendo opracowanie identyfikacji wizualnej na potrzeby promocji w internecie tras rowerowych województwa podkarpackiego. Środki na realizację zadań pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 51 227,65 zł zlecono firmie Amistad opracowanie merytoryczne i przygotowanie do druku przewodnika „Rowerowe Podkarpackie – wycieczki Green Velo” zawierającego opis 25 wybranych najciekawszych tras rowerowych zlokalizowanych w korytarzu podkarpackiego odcinka Wschodniego Szlaku Green Velo, jako dodatkowej oferty dla turystów rowerowych podróżujących trasą. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 66 420,00 zł zlecono firmie EURO PILOT sp. z o.o. opracowanie merytoryczne i wydruk wydawnictwa pt. „Atrakcje turystyczne na Wschodnim Szlaku rowerowym Green Velo”. Województwo Podkarpackie”. Celem zadania było opracowanie przewodnika po atrakcjach turystycznych zlokalizowanych wokół Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo, jako dodatkowej oferty dla turystów rowerowych podróżujących trasą. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 215 250,00 zł w listopadzie 2020 r. zlecono wydawnictwu Compass opracowanie 5 wydawnictw promujących walory gospodarczo-turystyczne województwa podkarpackiego w podziale na krainy turystyczne województwa podkarpackiego. Środki na realizację zadania pochodzą z projektu Promocji Gospodarczej Województwa Podkarpackiego. Projekt jest realizowany przez Województwo Podkarpackie (Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej) i finansowany ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, na podstawie decyzji o dofinansowaniu z 23 grudnia 2016 r. (Uchwała Nr 252/5083/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 23 grudnia 2016 r.).

Ad. 6. Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki

Wydatki w wysokości 1 152 194,39 zł dotyczyły przekazania dotacji celowych dla organizacji pozarządowych na powierzenie i dofinansowanie zadań z zakresu turystyki na rok 2021 w obszarach wynikających z zapisów Strategii rozwoju i komunikacji marketingowej turystyki województwa podkarpackiego na lata 2020-2025 (na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.). Wybór ofert w ramach I edycji konkursu zatwierdzony Uchwałą Nr 273/5417/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2021 r. Wybór ofert w ramach II edycji konkursu zatwierdzony Uchwałą Nr 323/6441/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 19 października 2021 r. Dofinansowanie otrzymało 25 zadań publicznych, z czego zrealizowano 23 projekty. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.

Tabela. Zestawienie kwot dotacji celowych udzielonych z budżetu Województwa Podkarpackiego w 2021 r. – I i II edycja

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania/projektu	Kwota dotacji [zł]
1.	Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Udostępnianie obiektów Szlaku Architektury Drewnianej	99 729,85
2.	Fundacja Kresowe Centrum Nauki i Rozwoju „Perła Galicji”	Przemysłane Szlaki	15 000,00
3.	Stowarzyszenie Sokole Gniazdo	Podkarpackie Wędrówki	15 000,00
4.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział im. dr. M. Orłowicza w Przemyślu	Tajemnice drewnianych miasteczek - wyprawy w poszukiwaniu podcienia	13 975,00
5.	Stowarzyszenie „EKO-KARPATY”	Wspólnie ocalmy od zapomnienia	14 927,34
6.	Fundacja Bieszczadzka	Jadłowozem Bieszczadzkim w poszukiwaniu podkarpackich smaków	0
7.	Fundacja Slow Beskid	Międzynarodowy Konkurs Win „Carpatia Vini” Kombornia 2021	20 000,00
8.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia "Pro Carpathia"	Odkryj Podkarpackie Winnice	20 000,00
9.	Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych Gminy Lubaczów	Promocja lokalnych produktów kulinarnych Ziemi Lubaczowskiej z uwzględnieniem Szlaku Kulinarne „Podkarpackie Smaki”	0
10.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej	Jak smakuje Pogórze? - utworzenie szlaku kulinarnego	19 970,00
11.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział im. dr. M. Orłowicza w Przemyślu	30 lat Szlaku Pątniczego im. Jana Pawła II - renowacja trasy	12 080,00
12.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Krośnie	Odnowienie Głównego Szlaku Beskidzkiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku: Kąty - Puławy	15 000,00
13.	STOWARZYSZENIE SZCZEP NIEZŁOMNYCH	Budowa wiaty turystycznej wraz z oznakowaniem dojścia do szlaku	15 000,00
14.	Rzeszowski Klub Wysokogórski	Rozwój infrastruktury turystycznej w rejonie wspinaczkowym Kamieniec	14 980,00
15.	Stowarzyszenie USTYAN	Na skrzydłach historii cz. II - uatrakcyjnienie szlaku turystycznego na szczyt Holicy	14 144,07
16.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział „Ziemia Sanocka”	Poprawa infrastruktury turystycznej i bezpieczeństwa na odcinku Głównego Szlaku Beskidzkiego oraz jego szlakach dojściowych	15 000,00
17.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej	Poprawa standardu infrastruktury turystycznej na trasie rowerowej Doliną Sanu	14 997,82
18.	FUNDACJA TYLKO BIESZCZADY	Poprawa standardu infrastruktury turystycznej w Cisnej	12 000,00
19.	Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Społecznych „Terra Nostra”	Rozwój infrastruktury turystycznej na szlaku Green Velo w Wielkich Oczach	14 986,00
20.	Towarzystwo Przyjaciół Brzozowa - Zdroju	PRYZYSTANEK Brzozów-Zdrój	15 000,00
21.	Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Podkarpacki barometr turystyczny	175 668,18
22.	Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Podkarpacka Platforma Turystyczna	192 590,00
23.	Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Szkolenia dla branży turystycznej na Podkarpaciu	98 661,38
24.	Grupa Regionalna Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego Grupa Bieszczadzka	Zobaczyć Beskid Niski – ścieżka turystyczna z audiodeskrypcją	188 457,85
25.	Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Wirtualne wycieczki – Podkarpackie poza utartym szlakiem	135 026,90
Razem			1 152 194,39

Źródło: Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej

Ad. 7. Analizy i opracowania z zakresu turystyki

- Za kwotę 190 000,00 zł zlecono firmie EU-CONSULT realizację badania ewaluacyjnego wraz z opracowaniem raportu z badania ewaluacyjnego oceniającego osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu zakładane w projekcie „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo podkarpackie”. Celem zadania była ewaluacja osiągniętych wskaźników oraz określenie wpływu budowy Szlaku na rozwój turystyki w województwie podkarpackim. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 116 000,00 zł zlecono firmie EU-CONSULT opracowanie Regionalnej Polityki Rowerowej Województwa Podkarpackiego. Celem zadania było opracowanie systemowego podejścia wspomagania ruchu rowerowego, z koordynacyjną funkcją regionu. Polityka stanowić będzie narzędzie, które wspierać będzie wdrażanie działań związanych z budową infrastruktury rowerowej oraz umożliwi ich prowadzenie w sposób skoordynowany i ciągły. Regionalna Polityka Rowerowa Województwa Podkarpackiego stanowi podstawowy dokument Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz innych jednostek samorządu terytorialnego zlokalizowanych na terenie województwa, który z jednej strony stymuluje rozwój transportu rowerowego, określa jego rolę i znaczenie w regionie, a z drugiej – określa kwestie związane z kształtowaniem się infrastruktury rowerowej pod względem przestrzennym, planistycznym, technicznym oraz organizacyjnym. Ponadto Polityka ujmuje kwestie związane z działaniami promocyjnymi i edukacyjnymi w zakresie ruchu rowerowego. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 12 000,00 zł zlecono firmie Water Team Maciej Nabożny z Rzeszowa opracowanie audytu Miejsc Przyjaznych Kajakarzom. Celem zadania było dokonanie audytu miejsc wytypowanych przez poszczególne gminy wzdłuż rzeki San na potrzeby potencjalnej budowy infrastruktury kajakowej. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.
- Za kwotę 44 000,00 zł zlecono Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu Centralnemu Ośrodkowi Turystyki Górskiej z Krakowa opracowanie Audytu szlaków turystycznych województwa podkarpackiego. Głównym celem zamówienia było opracowanie inwentaryzacji i analizy stanu sieci istniejących szlaków turystycznych pieszych oraz wskazanie miejsc i obiektów atrakcyjnych turystycznie (POI). Dokument audytu oraz wytworzone na jego potrzeby tabele i materiały będą w przyszłości podstawą do opracowania dokumentów strategicznych i programowych w zakresie rozwoju turystyki w województwie podkarpackim oraz aplikacji mobilnej udostępniającej ofertę turystyczną regionu. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.

Ad. 8. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących turystyki

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące turystyki realizowane są przez Samorząd Województwa za pośrednictwem Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej na podstawie:

- Ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 2139),
- Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2211) oraz rozporządzeń wykonawczych.

Na realizację zadań z zakresu turystyki w 2021 r. Samorząd Województwa Podkarpackiego otrzymał dotację z budżetu państwa w kwocie 12 733,05 zł.

Zadania realizowane w roku 2021:

- **Prowadzenie Rejestru Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie Powiązanych Usług Turystycznych**

W ramach realizacji zadania w 2021 r. do Rejestru wpisano 12 nowych przedsiębiorców turystycznych, wykreślono 12 organizatorów turystyki, zawieszono działalność 5 przedsiębiorców turystycznych, zmieniono 38 wpisów do Rejestru.

- **Nadawanie uprawnień przewodnika górskiego i prowadzenie Rejestru Organizatorów Szkoleń dla kandydatów na przewodników górskich**

W ramach realizacji zadania w 2021 r. przeprowadzono 2 egzaminy dla kandydatów na przewodników górskich, nadano uprawnienia przewodnika górskiego beskidzkiego 12 osobom, wydano 23 identyfikatory przewodnikom górskim i wpisano do Rejestru Organizatorów Szkoleń dla kandydatów na przewodników górskich 1 podmiot.

- **Zaszeregowanie obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów oraz nadanie kategorii**

W ramach realizacji zadania w 2021 r. potwierdzono zaszeregowanie dla 1 obiektu, uchylono zaszeregowanie 5 obiektom hotelarskim i wykreślono je z ewidencji, dokonano zmiany 9 decyzji o zaszeregowaniu obiektów hotelarskich. Zgłoszono do ewidencji obiektów hotelarskich 2 informacje przedsiębiorców o zaprzestaniu świadczenia usług hotelarskich. Przeprowadzono 57 postępowań kontrolnych obiektów hotelarskich w zakresie przestrzegania wymagań określonych przepisami ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.

PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I AKTYWIZACJA LOKALNEGO RYNKU PRACY

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>
1.	Poradnictwo zawodowe	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Obsługa Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Obsługa Sieci Europejskich Ofert Pracy – EURES	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Realizacja transferu systemu zabezpieczeń społecznych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Analizy rynku pracy na podstawie statystyki publicznej	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Badania rynku pracy	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
9.	Realizacja innych projektów i przedsięwzięć z zakresu rynku pracy	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny

Ad. 1. Poradnictwo zawodowe

W 2021 r. usługi z zakresu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej realizowane były przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie na terenie województwa podkarpackiego. Należały do nich:

- prowadzenie zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia,
- prowadzenie zajęć dla młodzieży z klas maturalnych mające na celu pomoc w wyborze zawodu oraz ścieżki dalszego kształcenia,
- prowadzenie zajęć z absolwentami szkół, którzy po raz pierwszy wchodzi na rynek pracy,
- prowadzenie zajęć dla nauczycieli w celu wyposażenia ich w wiedzę z zakresu poradnictwa zawodowego,
- współpraca z akademickimi biurami karier,
- wspomaganie powiatowych urzędów pracy poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług skierowanym przez te urzędy bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie planowania kariery zawodowej z wykorzystaniem narzędzi psychologicznego pomiaru i zasobów informacji,
- działania o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy w formie on-line,
- organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej na terenie województwa podkarpackiego,
- gromadzenie, aktualizowanie, opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa.

Tabela. Usługi świadczone w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2021 r.

Poradnictwo indywidualne				Poradnictwo grupowe	Informacja zawodowa		Ogółem
Klienci poradnictwa indywidualnego	Liczba wizyt	Klienci korzystający z badań testowych	Liczba badań ogółem	Klienci Poradnictwa grupowego	Klienci informacji indywidualnej	Klienci Informacji grupowej	Wiersz 1+5+6+7
1	2	3	4	5	6	7	
419	610	152	166	182	2836	9 850	13 287

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

Ad. 2. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych

Rejestr Instytucji Szkoleniowych to jedno z narzędzi rynku pracy mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. Wpis do rejestru jest wymagany od instytucji szkoleniowych ubiegających się o zlecenia na szkolenie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, finansowane ze środków publicznych.

Instytucją szkoleniową w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2021, poz. 1100 z późn. zm.) jest publiczny bądź niepubliczny podmiot prowadzący na podstawie odrębnych przepisów edukację pozaszkolną.

Rejestr Instytucji Szkoleniowych (RIS) jest bardzo ważną bazą danych zawierającą informacje o kilkunastu tysiącach instytucji szkoleniowych i ich ofercie. Doradcom zawodowym i ich klientom pomaga zorientować się w ofercie szkoleniowej i podczas procesu doradczego dobrać potrzebne szkolenie, dzięki któremu klient będzie miał możliwość uzupełnienia i poszerzenia swojej wiedzy niezbędnej do uzyskania zatrudnienia. Rejestr działa od 2004 roku. Jest jawny, bezpłatny i prowadzony w formie elektronicznej na stronie: <http://stor.praca.gov.pl/>

Według stanu na 31 XII 2021 r. w RIS aktywne były 705 instytucje szkoleniowe. Nowo zarejestrowanych – 162, wykreślonych – 152 (na wniosek instytucji szkoleniowej lub niepowiadomienia WUP o kontynuowaniu działalności szkoleniowej w danym roku kalendarzowym).

Ad. 3. Obsługa Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Miniony rok był kolejnym, w którym funkcjonował Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) dedykowany pracodawcom i osobom pracującym. Osoby fizyczne i prawne korzystały z możliwości podniesienia kwalifikacji, które umożliwia KFS. Krajowy Fundusz Szkoleniowy – w skrócie KFS – został utworzony ze środków Funduszu Pracy z myślą o wsparciu kształcenia ustawicznego pracodawców oraz pracowników. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na rynku pracy. Jego główny cel to uzyskanie niezbędnych certyfikatów i uprawnień gwarantujących rozwój pracodawcy i lepsze funkcjonowanie firm na rynku, poprzez zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki. W niektórych przypadkach KFS minimalizuje ryzyko utraty zatrudnienia przez osoby pracujące. KFS daje możliwość finansowania kształcenia w zakresie dopasowania kompetencji pracodawców i pracowników do wymagań zmieniającej się gospodarki rynkowej. Wspomaga przekwalifikowanie lub aktualizuje posiadaną przez pracowników wiedzę i umiejętności.

Dysponentem KFS jest minister właściwy do spraw pracy, który ustala ogólnokrajowe priorytety wydatkowania tychże środków i proponuje sposób ich podziału. O dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego mogą wystąpić wszyscy pracodawcy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1100 z późn. zm.), którzy zamierzają inwestować w podnoszenie swoich własnych kompetencji lub kompetencji osób pracujących w firmie. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt. 25 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pracodawca to jednostka organizacyjna, nawet

jeżeli nie posiada osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudnia co najmniej jednego pracownika wg stanu prawnego w dniu składania wniosku o wpis.

Do zadań WUP realizowanych przez Centrum w zakresie zarządzania i administrowania środkami KFS należało w 2021 roku:

- określenie działań w ramach limitu kwoty przyznanej na zadania WUP (głównie działań promocyjnych),
- określenie i przeprowadzenie szeregu czynności związanych z ustaleniem limitów środków KFS na działania powiatowych urzędów pracy, w tym:
  - zebranie zapotrzebowania z powiatowych urzędów pracy na środki KFS,
  - przygotowanie zasad podziału środków,
  - przygotowanie wniosku o przyjęcie uchwały w sprawie podziału środków KFS oraz projektu uchwały i przekazanie pod obrady Zarządu Województwa,
  - po zatwierdzeniu podziału środków KFS przez Zarząd Województwa, przekazanie uchwały do MRiPS,
  - wnioskowanie do MRiPS o środki z rezerwy KFS dla powiatowych urzędów pracy,
  - przygotowywanie zestawień dotyczących stanu wykorzystania środków KFS,
  - stały kontakt z powiatowymi urzędami pracy oraz z pracodawcami w zakresie informowania o realizacji zadań ze środków KFS,
- czynności administracyjne prowadzone na rzecz obsługi KFS.

Limit środków w ramach limitu podstawowego przyznany w 2021 r. dla województwa podkarpackiego wyniósł 10 482,00 tys. zł. O środki z limitu podstawowego z KFS w roku 2021 wnioskowały wszystkie (21) powiatowe urzędy pracy z województwa podkarpackiego, na łączną kwotę 13 800,00 tys. zł. 16 powiatowych urzędów pracy zawnioskowało o środki z rezerwy KFS na kwotę 2 393 500,00 tys. zł. Przyznana łączna kwota limitu podstawowego i rezerwy (stan na dzień 31 grudnia 2021 r.) to 12 645 917,00 tys. zł. Natomiast wykorzystana kwota środków przez powiatowe urzędy pracy w 2021 roku wyniosła 12 439,52 tys. zł.

Ad. 4. Obsługa Sieci Europejskich Ofert Pracy – EURES

W 2021 r. ze wsparcia w zakresie poszukiwania pracy za granicą (sieć EURES) w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie skorzystało 1 902 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Sieć EURES dysponowała 339 ofertami pracy w ramach prowadzonych naborów (obejmowały 1 641 wakatów). Spośród osób zainteresowanych pracą za granicą 33 osoby złożyły podania o pracę, które zostały przekazane do pracodawców i doradców EURES z terenu UE.

Doradca EURES uczestniczył w 21 dyżurach eksperckich w Powiatowych Urzędach Pracy, 1 targach pracy organizowanych przez instytucje i organizacje zagraniczne oraz brał udział w 81 spotkaniach dla młodzieży, podczas których udzielał informacji na temat usług oferowanych przez sieć EURES – w spotkaniach uczestniczyło 1707 osób. W ramach kampanii Europejskiego Urzędu ds. Pracy dotyczącej pracy sezonowej w krajach UE/EFTA doradca EURES z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie wspólnie z inspektorami pracy z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Rzeszowie, doradcami z Ochotniczego Hufca Pracy oraz funkcjonariuszami Policji pełnił dyżury informacyjne w terminalu lotniska Jasionka, Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim, Urzędzie Miasta Rzeszowa, Urzędzie Miasta Tarnobrzega, Urzędzie Miasta Krosna. W 2021r. przeprowadzono 2 rekrutacje dla zagranicznych pracodawców, w których udział wzięło 12 osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Ad. 5. Realizacja transferu systemu zabezpieczeń społecznych

Celem zadania jest umożliwienie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), Szwajcarii i Wielkiej Brytanii korzystania z prawa do wolnego przepływu osób, gwarantując jednocześnie zachowanie praw nabytych w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia poprzez:

- występowanie do instytucji właściwych państw UE, EOG, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii o potwierdzenie okresów zatrudnienia i ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia,

- przyznawanie prawa do zasiłku osobom bezrobotnym, które były zatrudnione w jednym z państw członkowskich UE, EOG, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii,
- transfer świadczeń z tytułu bezrobocia dla osób przemieszczających się w granicach państw należących do UE, EOG, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii w celu poszukiwania zatrudnienia, gwarantujący zachowanie praw nabytych.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego oznacza zapewnienie łączności między odrębnymi systemami państw członkowskich UE, EOG, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii. Celem przepisów wspólnotowych jest skoordynowanie krajowych systemów ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, między innymi przez sumowanie okresów zatrudnienia i ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia oraz transferu świadczeń z tytułu bezrobocia dla osób przemieszczających się w granicach państw należących do UE/EOG, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii w celu poszukiwania zatrudnienia, gwarantując im zachowanie praw nabytych.

Zgodnie z art. 8 pkt 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z późn. zm. do zadań Samorządu Województwa należy realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG i Szwajcarii oraz państw z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym w zakresie świadczeń dla bezrobotnych - Ukrainą i Republiką Macedonii.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie pełni funkcję instytucji właściwej w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków bezrobotnych o wydanie dokumentów w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia. Obejmuje to wydawanie formularzy PD U1 potwierdzających okresy ubezpieczenia i zatrudnienia przebyte w Polsce celem przedłożenia w innym kraju UE/EOG Szwajcarii i Wielkiej Brytanii i starania się tam o zasiłek dla bezrobotnych z uwzględnieniem tych okresów. Wydawane są również formularze PD U2 dające uprawnienie do przeniesienia zasiłku dla bezrobotnych otrzymanego w Polsce do kraju UE/EOG, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii oraz zawiadamiane są instytucje zagraniczne, które wystawiły dokument PD U2 o dacie zarejestrowania się, jako osoba poszukująca pracy, co warunkuje wypłacenie zasiłku transferowego przyznanego przez tę instytucję.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie wydaje decyzje o prawie do zasiłku dla bezrobotnych w przypadku, gdy okres zatrudnienia za granicą wpływa na nabycie, wysokość lub okres pobierania zasiłku. W 2021 roku na podstawie złożonych wniosków wydano 6 253 decyzje o przyznaniu, odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz o umorzeniu postępowania prowadzonego w tej sprawie. Natomiast 672 osoby uzyskały transfer zasiłku przyznanego w krajach Unii Europejskiej/ Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii.

Ad. 6. Analizy rynku pracy na podstawie statystyki publicznej

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie opracowuje sprawozdania statystyki publicznej w zakresie obowiązujących rozwiązań prawnych, analizy rynku pracy i sprawozdania z działalności WUP jako jednej z instytucji publicznych służb zatrudnienia działających na rynku pracy w województwie podkarpackim. W 2021 roku opracowano:

- Sprawozdanie MRPiT-01 o rynku pracy (sporządzane po zakończeniu każdego miesiąca). Zawiera informacje na temat liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, liczby poszukujących pracy, bilans osób bezrobotnych i przyczyny fluktuacji, ilości osób uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych czy dodatku aktywizacyjnego i ilości bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, których aktywizacja jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej. Sprawozdanie zawiera również informacje o bezrobotnych cudzoziemcach, którzy spełniają kryteria rejestracji zawarte w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2004 roku (z późn. zm.), o pośrednictwie pracy i wybranych formach aktywizacji osób bezrobotnych, poziomie zwolnień grupowych i ilości osób zarejestrowanych jako zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- Załączniki do sprawozdania MRPiT-01 (sporządzane po zakończeniu półrocza lub roku),
- Sprawozdanie MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy (sporządzane narastająco po zakończeniu każdego miesiąca) i załącznik do MRPiT-02 Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia,

- Sprawozdanie MRPiT-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (sporządzane dwa razy w roku, po zakończeniu półrocza),
- Informacja sygnalna o rynku pracy w województwie podkarpackim (sporządzana raz w miesiącu),
- Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie (sporządzane raz w roku),
- Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie podkarpackim (sporządzana raz w roku),
- Barometr zawodów. Badanie zapotrzebowania na zawody w województwie podkarpackim (sporządzane raz w roku, jako prognoza na następny rok),
- Efektywność wybranych form promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w województwie podkarpackim (sporządzana raz w roku).

Ad. 7. Badania rynku pracy

W 2021 roku przeprowadzono szereg badań z obszaru rynku pracy:

1) Kształcenie zawodowe w województwie podkarpackim w latach 2013/14 – 2020/21

- zrealizowane w oparciu o dane dot. obszaru kształcenia zawodowego pochodzące z następujących źródeł:
  - Ministerstwo Edukacji i Nauki, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie – dane nt. liczby uczniów w poszczególnych szkołach z podziałem na zawody, w których prowadzone jest kształcenie,
  - Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie – dane nt. zapotrzebowania na pracowników w poszczególnych branżach i powiatach (z badań: Zapotrzebowanie na zawody oraz kwalifikacje i kompetencje na lokalnych rynkach pracy w województwie podkarpackim – edycja 2019 oraz Zapotrzebowanie na zawody oraz kwalifikacje i kompetencje na lokalnych rynkach pracy w województwie podkarpackim – wpływ pandemii COVID-19 – edycja 2020),
  - Główny Urząd Statystyczny/Oddział w Rzeszowie – dane nt. liczby podmiotów gospodarczych wg podklas PKD,
- celem była analiza szkolnictwa branżowego w województwie podkarpackim w kontekście potrzeby planowego przygotowania kadr dla innowacyjnej gospodarki przygotowano (analiza odnosi się do zawodów prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych – technika, szkoły branżowe, ale nie uwzględnia zawodów zdobywanych na poziomie wyższym, czy w ramach kształcenia ustawicznego).

2) Aktywność zawodowa osób niepracujących z powodu opieki nad osobami niesamodzielnymi – chęć skorzystania z opieki zewnętrznej nad podopiecznymi

- zrealizowane na próbie: 1 300 mieszkańców województwa podkarpackiego
  - w wieku aktywności zawodowej (18-60 lat w przypadku kobiet, 18-65 lat w przypadku mężczyzn),
  - niepracujących (spełniających definicję osoby biernej zawodowo i/lub bezrobotnej),
  - zajmujących się na co dzień osobami niesamodzielnymi (dziećmi w wieku żłobkowym i/lub przedszkolnym i/lub osobami dorosłymi) nieobjętymi opieką instytucjonalną,
- celem było poznanie opinii osób niepracujących z powodu opieki nad osobami niesamodzielnymi odnośnie możliwości zastąpienia/uzupełnienia ich pracy opieką zewnętrzną nad podopiecznymi – co docelowo umożliwiłoby im podjęcie zatrudnienia:
  - rozpoznanie chęci skorzystania z opieki zewnętrznej nad osobami niesamodzielnymi wśród niepracujących opiekunów,
  - rozpoznanie opinii na temat konieczności ponoszenia częściowej bądź całkowitej odpłatności za opiekę zewnętrzną,
  - rozpoznanie przyczyn niechęci wobec skorzystania z opieki zewnętrznej nad podopiecznymi,
  - rozpoznanie opinii na temat tego, czy skorzystanie z pomocy zewnętrznej w opiece nad osobą niesamodzielną umożliwiłoby opiekunowi podjęcie zatrudnienia.

3) Czynniki warunkujące efektywność działań ośrodków pomocy społecznej województwa podkarpackiego

- w poszczególnych częściach badania wzięło udział odpowiednio 135, 81 i 84 respondentów (biorąc pod uwagę, że na terenie województwa wyodrębnionych jest 160 gmin, a w ogromnej większości przypadków ośrodki reprezentowane były przez jednego respondenta – wyniki uznano za reprezentatywne),
- celem była analiza głównych aspektów działalności Ośrodków Pomocy Społecznej w województwie podkarpackim:
  - działalność OPS – problemy i konieczne wsparcie,
  - grupy klientów OPS i ich problemy,
  - problemy klientów OPS i powiązane z nimi formy wsparcia,
  - analiza powyższych kwestii pod kątem aktywizacji zawodowej klientów OPS.

4) Zapotrzebowanie na zawody oraz kwalifikacje i kompetencje na lokalnych rynkach pracy w województwie podkarpackim – wpływ pandemii COVID-19 – edycja 2021

- zrealizowane na próbie: 9 109 pracodawców (próba reprezentatywna w skali województwa, poszczególnych powiatów oraz sekcji PKD),
- celem głównym badania było określenie potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców/pracodawców tak w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego, jak i w skali regionalnej w zakresie zatrudniania pracowników w konkretnych zawodach oraz wymagań odnośnie posiadanych przez nich kwalifikacji i kompetencji zawodowych; w badaniu został również uwzględniony kontekst wpływu wprowadzonego stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 na plany zatrudnieniowe przedsiębiorców/pracodawców.

5) 9 badań jakościowych:

- a) Branża budowlana w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- b) Branża chemiczna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- c) Branża drzewno-meblarska w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- d) Branża elektroniczno-mechatroniczna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- e) Branża informatyczna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- f) Branża mechaniczna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- g) Branża metalurgiczna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- h) Branża rolna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe
- i) Branża spedycyjno-logistyczna w województwie podkarpackim – trendy rozwojowe i potrzeby kadrowe

Każde z badań zrealizowane na próbie: 20 przedsiębiorców z danej branży (łącznie 180 przedsiębiorców).

Celem badań było:

- scharakteryzowanie każdej z wskazanych branż w województwie podkarpackim pod kątem zakresu wykonywanych zleceń/usług/produkcji, wykorzystywanych technologii i zmian w tym zakresie na przestrzeni ostatnich lat,
- określenie trendów rozwojowych w branży – przede wszystkim: pojawiających się/przewidywanych technologii oraz zmian organizacyjnych, zmiany charakteru wykonywanych zleceń/usług/produkcji, zwiększenia lub zmniejszenia ilości zleceń/usług/produkcji w kolejnych latach,
- określenie problemów hamujących rozwój branży w województwie,
- określenie sytuacji kadrowej branży – przede wszystkim: dostępności pracowników, trendów rozwojowych/spadkowych w zatrudnieniu, fluktuacji pracowników, występujących problemów z naborem kandydatów do pracy, problemów hamujących rozwój kadrowy firm,
- określenie poszukiwanych kwalifikacji i kompetencji wśród pracowników i kandydatów do pracy w branży i możliwych do przewidzenia zmian w tym zakresie w kolejnych latach – zwłaszcza w kontekście ewentualnych zmian zachodzących w branży,

- określenie oczekiwań odnośnie przygotowania kandydatów do pracy oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników – w kontekście podaży pracowników w konkretnych zawodach/ kwalifikacjach, oczekiwanych kwalifikacji i kompetencji w odniesieniu do konkretnych technologii, oczekiwanych umiejętności i postaw itp. (dotyczy poziomu szkół ponadpodstawowych o profilu zawodowym, uczelni wyższych, kursów i szkoleń oferowanych osobom pracującym w branży i kandydatom do pracy),
- scharakteryzowanie jakości ofert pracy w branży pod kątem zarobków, organizacji i warunków pracy oferowanych w przedsiębiorstwach w województwie.

6) Wsparcie udzielone w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2018 w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego

- przeprowadzone w oparciu o dane przekazane przez 21 powiatowych urzędów pracy z województwa podkarpackiego,
- celem badania było rozpoznanie skali i zakresu tematycznego wsparcia udzielonego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2018-2020, w tym m.in.: ilości wniosków o przyznanie wsparcia z KFS, ilości podpisanych umów, liczby osób objętych wsparciem, rodzajów szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego.

7) Współpraca biznesu ze szkołami o profilu zawodowym – porównanie opinii podkarpackich pracodawców i przedstawicieli szkół

- w badaniu porównano opinie w analogicznym zakresie:
  - 79 przedstawicieli szkół zawodowych w województwie podkarpackim (spośród 134 szkół branżowych i techników z terenu województwa podkarpackiego) – wywiady zrealizowano w 2021 roku,
  - 1 379 pracodawców z województwa podkarpackiego – wywiady zrealizowano w 2019 roku,
- celem badania była diagnoza obszaru współpracy pracodawców ze szkołami o profilu zawodowym w województwie podkarpackim (m.in. poznanie opinii przedstawicieli szkół na temat szkół o profilu zawodowym w województwie podkarpackim pod kątem podaży sił na rynek pracy oraz jakości kompetencji i kwalifikacji absolwentów szkół o profilu zawodowym jako kandydatów do pracy; rozpoznanie skali zatrudniania absolwentów szkół o profilu zawodowym przez podkarpackich pracodawców w perspektywie ostatnich 5 lat; rozpoznanie obszaru współpracy podkarpackich pracodawców ze szkołami o profilu zawodowym).

Ad. 8. Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

W strukturze WUP w Rzeszowie funkcjonuje Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) i jako instytucja gwarancyjna realizuje dwa podstawowe zadania:

- dokonuje wypłaty świadczeń należnych pracownikom od niewypłacalnego pracodawcy,
- dochodzi zwrotu wypłaconych przez Fundusz świadczeń od podmiotów i osób do tego zobowiązanych.

Wypłaty świadczeń należnych pracownikom od niewypłacalnego pracodawcy

Z jego środków korzystają pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach, które są niewypłacalne głównie z powodu upadłości lub restrukturyzacji, mają gwarancję otrzymania wynagrodzeń i innych należnych świadczeń związanych z pracą.

Szczegółowy katalog określa art. 12 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy z późn. zm.

Najczęstsze świadczenia to:

- trzymiesięczne wynagrodzenie sprzed daty niewypłacalności albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, a w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości, również w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności,
- odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia, o którym mowa w art. 361§ 1 Kodeksu Pracy,

- ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy oraz za rok bezpośrednio go poprzedzający,
- odprawa pieniężna przysługująca na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

W okresie 12 miesięcy 2021 r. Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie dokonał wypłat ze środków Funduszu na kwotę 1,4 mln zł na rzecz pracowników i byłych pracowników 10 podmiotów gospodarczych. Wypłacone świadczenia objęły łącznie 153 osoby uprawnione. Odnotowano spadek wypłaconych środków w stosunku do 2020 r. o 4 188,8 tys. zł oraz spadek liczby osób uprawnionych. W 2021 roku (w por. do 2020 r.) nastąpił spadek o 74,42 % wartości wypłaconych świadczeń w związku z niewypłacalnością pracodawcy i oraz spadek o ponad 62 % osób uprawnionych do skorzystania z FGŚP. Warunkowało to większą ilość wypłaconych środków finansowych w przeliczeniu na 1 uprawnionego. W roku 2021 r. (w por. do 2020 r.) nastąpił również duży spadek liczby niewypłacalnych pracodawców na terenie województwa podkarpackiego (różnica o 14 pracodawców).

Charakterystyka firm korzystających z FGŚP

Firmy korzystające ze środków FGŚP działały w branżach budowlanej, produkcyjnej i usługowej. Niewypłacalni pracodawcy (10 firm), którzy w 2021 r. skorzystali ze wsparcia FGŚP zatrudniali od 1 do 99 pracowników. Nie odnotowano niewypłacalności wśród firm zatrudniających powyżej 100 pracowników.

Windykacja należności od niewypłacalnych podmiotów

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, kwoty świadczeń wypłaconych z Funduszu podlegają zwrotowi, a roszczenia pracowników wobec pracodawcy, po dokonanych wypłatach przechodzą z mocy prawa na Fundusz.

Według stanu na koniec grudnia 2021 r. wobec 281 dłużników prowadzonych było ponad 130 postępowań windykacyjnych. W ciągu ostatnich lat WUP w Rzeszowie uzyskuje dobre wyniki w zakresie wykonania planu windykacji, wysoki jest również wskaźnik skuteczności prowadzonej windykacji mierzony wysokością kwot odzyskanych do wypłaconych.

Tabela. Zestawienie dotyczące kwot odzyskanych w windykacji w ostatnich latach

Rok	Plan windykacji ogółem [zł]	Wykonanie windykacji [zł]	Wykonanie planu [%]
2016	3 100 000,00	20 478 779,39	660,60
2017	6 000 000,00	11 183 720,50	186,39
2018	3 000 000,00	1 991 677,24	66,39
2019	3 000 000,00	2 117 736,74	70,59
2020	3 000 000,00	10 667 154,95	355,57
2021	3 000 000,00	2 439 665,90	81,3

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

W stosunku do części postępowań windykacyjnych w 2021 r. wyczerpane zostały prawne i proceduralne możliwości dochodzenia zwrotu należności Funduszu. W związku z tym do dysponenta Funduszu skierowano łącznie 11 wniosków o odstąpienie od dochodzenia lub umorzenie należności. Łączna wartość umorzonych należności wyniosła 2,18 mln zł.

Zadania FGŚP wynikające z innych przepisów

W roku 2021 nie były wypłacane środki na podstawie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz.U. z 2019 r., poz. 669). Ustawowym warunkiem uruchomienia tych środków przez dysponenta Funduszu jest pogorszenie sytuacji gospodarczej firm mające skutek we wzroście stopy bezrobocia. W roku 2021 w skali kraju nie nastąpił wzrost stopy bezrobocia, w związku z czym środki na ten cel nie zostały uruchomione.

Ze względu na nie wystąpienie w roku 2021 zagrożeń związanych z powodzią, nie były wykorzystywane środki z FGŚP określone w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2021 r., poz. 379).

Zadania FGŚP wynikające z zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

Od 1 stycznia 2021 r. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wypłaca świadczenia wynikające z art. 15g, 15gg oraz 15gga ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r., poz.2095).

Tabela. Wypłaty świadczeń w związku z ustawą antykryzysową

Realizacja wsparcia w ramach Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w województwie podkarpackim wynikająca z ustawy COVID-19	2021
Wypłaty świadczeń wynikająca z innych przepisów [zł]	155 538 452,65
- w tym dopłata do wynagrodzeń pracowników z tytułu przestoju ekonomicznego [zł]	14 859,28
- w tym dopłata do wynagrodzeń pracowników z tytułu obniżonego czasu pracy [zł]	187 716,46
- w tym dopłata do wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem ani obniżonym czasem pracy [zł]	64 024 295,91
- w tym dopłata do wynagrodzeń pracowników w przypadku znacznego obniżenia przychodu przedsiębiorcy, działającego na podstawie odpowiedniego kodu PKD [zł]	91 311 581,00
Liczba pracodawców, którym przekazano wsparcie	2 924
Liczba ochronionych miejsc pracy	34 532

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

W ramach ustawy antykryzysowej Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy dokonał wypłat na kwotę 155,5 mln zł dla przedsiębiorców, których dotknęły skutki pandemii związanej z wirusem SARS-CO2. Wsparcie zostało przekazane dla 2 924 firm na ochronę 34,5 tys. miejsc pracy.

Ad. 9. Realizacja innych projektów i przedsięwzięć z zakresu rynku pracy

Działania w ramach Tarczy antykryzysowej COVID-19 przez powiatowe urzędy pracy w województwie podkarpackim

Wartość pozyskanych środków na realizację działań określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.) przez powiatowe urzędy pracy województwa podkarpackiego w 2020 r. wyniosła ponad 958 mln zł, co przekłada się na ponad 126 tys. wniosków złożonych przez przedsiębiorców. Wartość wypłaconych środków dla przedsiębiorców w 2020 r. wyniosła 780 mln zł.

Wartość pozyskanych środków na realizację działań określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.) przez powiatowe urzędy pracy województwa podkarpackiego wyniosła w 2021 r. 69 mln zł, a kwota wypłaconych środków w 2021 roku wyniosła 167 mln zł.

Środki wypłacane przedsiębiorcom w 2021 roku zostały przyznane powiatowym urządowi pracy decyzjami finansowymi z 2020 roku. W 2021 roku przedsiębiorcy złożyli do powiatowych urzędów pracy ponad 30 tys. wniosków.

Projekt pn. Generator Kompetencji 2.0 – Podniesienie kompetencji i kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw MŚP na terenie subregionu rzeszowskiego poprzez dofinansowanie usług rozwojowych

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP) na lata 2014-2020. Oś priorytetowa VII Regionalny rynek pracy, działanie: 7.5 Rozwój Kompetencji pracowników sektora MŚP na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPPK.07.05.00-18-0009/18 zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie. Projekt rozpoczął się 01 lipca 2019 r. i trwać będzie do 31 marca 2022 r.

Głównym celem projektu jest udzielenie wsparcia finansowego 280 przedsiębiorstwom sektora MŚP z subregionu rzeszowskiego w ramach programowej realizacji usług rozwojowych, dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych dla 714 pracowników, w tym 442 kobiet oraz będące efektem udzielonego wsparcia podniesienie kompetencji i kwalifikacji przez 286 pracowników tych przedsiębiorstw, poprzez skorzystanie z usług rozwojowych dostępnych w BUR.

Projekt skierowany jest do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw sektora MŚP mających siedzibę, oddział lub miejsce wykonywania działalności (potwierdzone w dokumencie rejestrowym na moment złożenia wniosku) na terenie subregionu rzeszowskiego – powiaty: rzeszowski, grodzki i ziemski, dębicki, leżajski, łańcucki, ropczycko-sędziszowski) województwa podkarpackiego na dzień podpisania umowy promesy. Przedsiębiorcy mają możliwość wyboru usług zgodnie z własnymi potrzebami rozwojowymi.

Wsparcie polega na refundacji części kosztów poniesionych w związku z udziałem MŚP w usługach rozwojowych. Udzielenie dofinansowania stanowi przede wszystkim pomoc de minimis. Usługi rozwojowe możliwe do dofinansowania to m. in. szkolenia, egzamin, e-learning, mentoring, studia podyplomowe i usługi o charakterze zawodowym.

Maksymalne limity dofinansowania dla MŚP wynoszą w przypadku mikroprzedsiębiorstwa do 16 000,00 zł, małego przedsiębiorstwa do 40 000,00 zł, średniego przedsiębiorstwa do 80 000,00 zł. Maksymalny limit dofinansowania dla pracownika MŚP wynosi 8 000,00 zł.

Wsparcie projektu skoncentrowane jest na następujących grupach docelowych i usługach: pracownicy powyżej 50 roku życia, pracownicy o niskich kwalifikacjach (do ISCED 3 włącznie), przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu, przedsiębiorcy, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach działania 2.2 POWER, przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą na terenie miast średnich oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, usługi prowadzące do zdobycia lub potwierdzenia kwalifikacji (art. 2, pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zintegrowanym systemie kwalifikacji).

Projekt zakłada, iż ze wsparcia skorzysta 174 mikro firm, 79 małych, 27 średnich, w tym 86 pracowników powyżej 50 roku życia oraz 300 pracowników o niskich kwalifikacjach zawodowych. Realizacja projektu ma wpływ na podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw MŚP oraz podniesienie kompetencji i kwalifikowalności pracowników tych przedsiębiorstw przez skorzystanie z usług rozwojowych.

Efekty realizacji projektu do 31 grudnia 2021 r.:

- podpisanie 390 umów wsparcia – promesy z 390 MŚP
- liczba delegowanych pracowników MŚP: 1 075 osób, w tym 103 osoby w wieku 50+ oraz 346 osób o niskich kwalifikacjach.

SIV (Social Impact Vouchers) - projekt w trakcie realizacji

Projekt SIV realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach międzynarodowego programu Interreg Central Europe na podstawie umowy nr CE1345 i ma na celu wprowadzenie nowatorskiego instrumentu, który przyczyni się do rozwiązania problemów społecznych związanych z długotrwałym bezrobociem.

Partnerstwo projektu obejmuje 11 organizacji partnerskich z ośmiu krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Social Enterprise Stuttgart z Niemiec. Projekt realizowany jest od 1 marca 2019 r. do 28 lutego 2022 r. Budżet projektu wynosi 2,6 mln euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego 148 200,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 29 000,00 euro).

Projekt zakłada zwiększenie zdolności przedsiębiorstw społecznych oraz instytucji publicznych do zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych. Przywrócenie ww. grup na rynek pracy umożliwione zostanie dzięki stworzonemu Funduszowi Wpływu Społecznego. Fundusz oparty będzie na kapitale prywatnym zasilanym przez inwestorów. Małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniające osoby, które przez dłuższy okres czasu były wykluczone z rynku pracy będą wsparte przez zachęty finansowe oparte na systemie bonów. Kapitał Funduszu Wpływu Społecznego zasilany będzie ze środków funduszy organizacji filantropijnych, funduszy charytatywnych lub funduszy takich jak: social impact investing.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne są realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt „DOSTĘPNA PRACA”

Projekt „DOSTĘPNA PRACA” realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 września 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa VIII Integracja społeczna, 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na podstawie umowy nr RPPK.08.01.00-18-0068/19 zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie w dniu 11 września 2020 r.

Projekt „DOSTĘPNA PRACA” ma na celu zwiększenie możliwości zatrudnienia 60 (36 kobiet i 24 mężczyzn) osób niepełnosprawnych zdolnych i gotowych do podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z których minimum 50% uzyska kwalifikacje. Projekt obejmuje 60 osób niepełnosprawnych z terenu województwa podkarpackiego i realizowany jest w trzech edycjach. Grupę docelową projektu stanowią osoby z niepełnosprawnością, zamieszkałe województwo podkarpackie. Projekt zapewni kompleksowe wsparcie w zakresie podniesienia kwalifikacji zawodowych i podjęcia zatrudnienia. W ramach projektu przeprowadzone są szkolenia zawodowe, szkolenia z kompetencji społecznych, 6-cio miesięczne staże zawodowe z wynagrodzeniem, doradztwo zawodowe i opracowanie IPD oraz pośrednictwo pracy.

Wartość projektu wynosi 1 457 557,44 zł (z czego w 2021 r. 53 640,00 zł), w tym wartość dofinansowania projektu z UE 1 384 678,57 zł.

Projekt „PASJA BIZNESU”

Projekt „PASJA BIZNESU” realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 września 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa VII Regionalny Rynek Pracy, 7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na podstawie umowy nr RPPK.07.03.00-18-0076/19-00 zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie z dnia 30 września 2020 r.

Głównym celem projektu jest promowanie powstawania nowych przedsiębiorstw i stymulowanie wzrostu przedsiębiorczości do 31 grudnia 2022 r. u 90 osób bezrobotnych, biernych zawodowo i pracujących w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin), zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej z woj. podkarpackiego oraz utworzenie i prowadzenie przez nich min. przez 12 miesięcy 81 firm.

Grupą docelową projektu są osoby niepracujące powyżej 30 roku życia z województwa podkarpackiego zainteresowane otwarciem własnej firmy. Projekt zapewnia wsparcie szkoleniowe: szkolenia z zakładania działalności gospodarczej oraz wsparcie finansowe: bezzwrotne dotacje oraz wsparcie pomostowe przez 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej.

Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowane w RPO WP problemy i przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego RPO WP - zwiększenie liczby nowoutworzonych trwałych mikroprzedsiębiorstw.

Wartość projektu wynosi 5 217 331,50 zł (z czego w 2021 r. 2 796 000,00 zł), w tym wartość dofinansowania projektu z UE 5 049 817,42 zł.

Projekt pn. MASTERS (Make Apprenticeship aTtractive in European SMEs)

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 października 2019 r. do 31 marca 2022 r. w ramach Programu ERASMUS+, Akcja 2: Partnerstwo strategiczne na podstawie umowy nr 2019-1-RO01-KA202-063055 z dnia 1 października 2019 r. Budżet projektu wynosi 163 185,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 23 005,00 euro. Koordynatorem projektu jest Rumuńska Krajowa Rada Małych i Średnich Przedsiębiorstw Prywatnych – Oddział Arad wraz z 5 partnerami z Europy.

Projekt MASTERS ma na celu promocję praktyk zawodowych w małych i mikroprzedsiębiorstwach, rozwijając je i zatwierdzając zestaw praktycznych i metodologicznych narzędzi wspierających rozwój zawodowy firmy, aby umożliwić skuteczne wdrożenie oraz wysokiej jakości programy praktyk.

Rezultaty projektu obejmą:

- dogłębną analizę programów WBL na poziomie europejskim, ze szczególnym uwzględnieniem programów przyuczania do zawodu i ich procedur zarządczych,
- dwa programy nauczania i odpowiednie przewodniki samokierowania dla „tutorów wewnątrz firmy” i „doradców zawodowych” określających i definiujących własne cele i obszary rozwoju zawodowego (CVET),
- „Zestawy narzędzi” do lepszego „uznawania i przejrzystości uczenia się pozaformalnego i nieformalnego zdobytego w ramach programów WBL”, które umożliwią na dużą skalę europejską lepszą ocenę zdobytego doświadczenia w miejscu pracy, a tym samym zwiększą atrakcyjność praktyk studenckich.

Projekt skierowany jest do mentorów praktyk zawodowych w firmie, doradców zawodowych, MŚP, organizacji europejskich, centrum walidacji kompetencji, młodzieżowych organizacji zatrudnienia, praktykantów w firmach europejskich, podmiotów oferujących kształcenie i szkolenie zawodowe, instytucji związanych z przyuczaniem do zawodu, specjalistów ds. zasobów ludzkich, nauczycieli, studentów, dziekanów, rektorów kursów Business Management, uczniów biorących udział w programach przygotowania zawodowego.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt pn. IDES (Introduction Of Dual Education System And Identification Of Its Quality)

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. przystąpiła w 2019 r. do realizacji projektu „Introduction Of Dual Education System And Identification Of Its Quality” (Wprowadzenie systemu kształcenia dualnego oraz określenie jego jakości) na podstawie umowy nr 2019-1-SK01-KA202-060776-1 z dnia 21 kwietnia 2020 r. Projekt realizowany jest w ramach Programu Erasmus+. Partnerem wiodącym projektu jest Samorząd Regionu Koszyce (Słowacja), a pozostałymi partnerami: Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (Polska), Słoweńska Izba Handlowo-Przemysłowa (Słowenia), Narodowe Centrum Edukacji (Łotwa), Agencja Wsparcia Rozwoju Regionalnego Koszyce (Słowacja). Projekt realizowany jest od 1 grudnia 2019 r. do 31 maja 2022 r. Budżet projektu wynosi 182 731,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 22 000,00 euro.

Celem projektu jest wzmocnienie kluczowych kompetencji praktycznych i umiejętności osób młodych podczas nauki w średnich szkołach zawodowych (instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego), a także po ich ukończeniu tak, aby byli oni bardziej konkurencyjni i lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy. Pozwoli to na lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów ludzkich, zwiększenie rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich oraz zapobieganie tzw. drenażowi mózgów.

Grupę docelową stanowią osoby zarządzające instytucjami kształcenia zawodowego, uczniowie ostatnich klas szkół podstawowych, instruktorzy, nauczyciele szkół zawodowych.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt pn. Environmental change

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 grudnia 2020 r. do 30 listopada 2022 r. na podstawie umowy nr 2020-1-PL01-KA202-082205 z dnia 16 listopada 2020 r. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu ERASMUS +. Budżet projektu wynosi 215 668,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 35 362,00 euro. Liderem projektu jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. wraz z partnerami z Grecji, Portugalii, Słowenii, Polski, Hiszpanii.

Celem projektu jest promowanie oraz potwierdzanie wiedzy, umiejętności i postaw dotyczących zmian klimatycznych oraz zrównoważonego rozwoju w sześciu kluczowych obszarach tj.:

- sposoby przejścia na energię naturalną i przeciwdziałanie zmianie klimatu,
- w kierunku różnorodności biologicznej i transformacji ekologicznej,
- gospodarka odpadami z tworzyw sztucznych,
- przeprojektowanie produktów i usług w celu zminimalizowania zużycia materiałów,
- zrównoważone modele biznesowe,

- o myślenie według cyklu życia.

Projekt Environmental change to wzmocnienie i walidacja kompetencji startupperów, młodych przedsiębiorstw, MŚP, dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego (trenerów, nauczycieli, edukatorów) w zakresie zmian środowiskowych.

Rezultaty projektu obejmują:

- program szkolenia mający na celu wsparcie rozwoju zawodowego dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie kompetencji związanych ze zmianami środowiska,
- modułowy program szkoleniowy, oparty na unijnych instrumentach mobilności i przejrzystości (EQF, ECVET, EQAVET), skoncentrowany na gospodarce o obiegu zamkniętym jako alternatywnej ścieżce do samozatrudnienia,
- środowiskową aplikację dla startupperów, zaprojektowaną do mobilnego uczenia się zorganizowanego wokół kluczowych obszarów projektu,
- zaangażowanie interesariuszy (instytucji edukacyjnych, agencji rozwoju, izb handlowych, inkubatorów przedsiębiorczości, MŚP) poprzez promocję rezultatów projektu, w tym organizację wydarzeń.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt pn. InCOOP

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 października 2020 r. do 31 października 2022 r. na podstawie umowy 621901-CITIZ z dnia 3 marca 2020 r. Projekt współfinansowany jest z Programu Europe for Citizens 2014-2020. Budżet projektu wynosi 175 000,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 25 000,00 euro. W projekcie bierze udział 11 partnerów z 8 krajów: Bułgarii, Chorwacji, Irlandii, Włoch, Polski, Portugalii, Słowacji i Hiszpanii.

Projekt skupia wszystkie poziomy społeczeństwa (od organizacji społeczeństwa obywatelskiego pracujących bezpośrednio z obywatelami po ośrodek badawczy, który zajmuje się głównie naukowcami) i ma na celu poprawę usług społecznych poprzez zachęcanie obywateli do udziału w zarządzaniu nimi. Projekt tworzy sieć stowarzyszeń regionalnych o różnym charakterze, aby wpływać na krajowe i europejskie procesy tworzenia polityki w celu wzmocnienia ustawodawstwa w tym obszarze. Wykorzystuje różne narzędzia partycypacyjne, takie jak wywiady filmowe z obywatelami, badania za pomocą kwestionariuszy, pogłębione wywiady/dyskusje z obywatelami, okrągłe stoły w grupie docelowej projektu.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt pn. MŁODZI NA SWOIM

Projekt „MŁODZI NA SWOIM” realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 marca 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. na podstawie umowy nr POWR.01.02.01-18-0003/20 zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie w dniu 7 kwietnia 2021 r. w ramach Osi Priorytetowej I – Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy, Poddziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość projektu wynosi 1 952 918,40 zł (z czego w 2021 r. wyniosła 796 000,00 zł).

Celem głównym projektu podniesienie kompetencji z zakresu przedsiębiorczości 48 osób młodych w wieku 18-29 lat (w tym 25 kobiet i 23 mężczyzn) biernych zawodowo lub bezrobotnych niezarejestrowanych w urzędzie pracy, w tym osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie województwa podkarpackiego, które utraciły zatrudnienie po 1 marca 2020 r., i poprawa sytuacji na rynku pracy 40 osób, które założą działalność gospodarczą do 30 czerwca 2023 r.

Projekt skierowany jest do osób, które: nie posiadały wpisu CEIDG, nie były zarejestrowane jako przedsiębiorcy w KRS lub nie prowadziły działalności gospodarczej na podstawie odrębnych przepisów w okresie 12 kolejnych miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, nie mają

zawieszonych działalności gospodarczej, nie zamierzają zakładać rolniczej działalności gospodarczej oraz działalności komorniczej.

Wsparcie w projekcie obejmuje:

1. szkolenie przed założeniem działalności gospodarczej,
2. wsparcie eksperta dotacyjnego,
3. przyznanie dotacji i udzielenie wsparcia pomostowego finansowego:
  - bezzwrotna dotacja 23 050,00 zł na samozatrudnioną osobę,
  - udzielenie 6-miesięcznego wsparcia pomostowego 6-m-cy x 2 600,00 zł netto miesięcznie.

TELEKOMUNIKACJA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
1.	Utrzymanie projektu pn. „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie”	Rozwój infrastruktury teleinformatycznej	Dostępność usług

Ad. 1. Utrzymanie projektu pn. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie (SSPW)

Przedmiotem projektu była budowa regionalnej sieci szerokopasmowej na terenie województwa podkarpackiego. Sieć zapewnia mieszkańcom, podmiotom publicznym oraz przedsiębiorcom z terenu województwa możliwość korzystania z usług teleinformatycznych oraz z multimedialnych zasobów informacji i usług świadczonych elektronicznie oraz umożliwi efektywną wymianę danych pomiędzy samorządami, urzędami administracji państwowej, placówkami edukacyjnymi, szpitalami i innymi instytucjami publicznymi, a także mieszkańcami oraz podmiotami gospodarczymi. Sieć jest dostępna na równoprawnych zasadach dla wszystkich operatorów i dostawców usług telekomunikacyjnych, którzy chcieliby świadczyć usługi lub budować własną infrastrukturę na terenie województwa.

Podstawa prawna - Uchwała Nr LI/986/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie przystąpienia do realizacji projektu pn. „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie” w ramach Działania II.1, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013

Celem przedsięwzięcia jest utrzymanie wytworzonej w ramach projektu infrastruktury publicznej (2066 km kanalizacji teletechnicznej, 189 węzłów dystrybucyjnych-szaf telekomunikacyjnych, 14 węzłów szkieletowych - kontenerów telekomunikacyjnych).

Termin realizacji zadania: 2015-2023

Przedsięwzięcie realizowane jest przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

Źródła finansowania: budżet województwa

Kwota wydatków poniesionych od początku realizacji zadania to 817 149,54 zł, w tym w 2021 r. 149 896,05 zł.

Zadania związane z utrzymaniem projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - województwo podkarpackie” w 2021 r.:

1. Analiza dokumentacji SSPW i wydawanie opinii do wniosków zainteresowanych inwestorów i ich pełnomocników w sprawie decyzji lokalizacyjnych dla realizowanych przez nich inwestycji.
2. Nadzór nad realizacją umowy Partnerstwa Publiczno - Prywatnego w fazie operowania w zakresie:
  - wydania warunków technicznych na zabezpieczenie istniejącej infrastruktury SSPW_WP w miejscach kolizji z planowaną i budowaną przez inwestorów infrastrukturą,
  - opiniowania dokumentacji projektowych inwestorom pod kątem zgodności z wydanymi warunkami technicznymi,
  - wydania warunków technicznych inwestorom na dzierżawę istniejących zasobów w sieci SSPW,
  - pozyskania informacji na wniosek zainteresowanych stron o wolnych zasobach w istniejącej sieci SSPW.
3. Bieżący nadzór nad infrastrukturą szerokopasmową i monitorowanie jej stanu technicznego pod kątem usuwania stwierdzonych uszkodzeń i wad fizycznych w sieci SSPW.

4. Monitoring i utrzymanie wskaźników projektu SSPW.
5. Współpraca z operatorem w zakresie poprawności działania sieci SSPW.
6. Działania związane z wdrożeniem zaleceń pokontrolnych Instytucji Pośredniczącej (PARP).
7. Zgłaszanie wad w tym: awarii infrastruktury teletechnicznej oraz sprzętu aktywnego zainstalowanego w węzłach sieci SSPW.
8. Promocja sieci SSPW poprzez organizację spotkań mających na celu zachęcenie do budowy sieci przez Operatorów Sieci Dostępowych z wykorzystaniem sieci SSPW.
9. Bieżąca weryfikacja dokumentacji projektowej w związku z przebudową/rozbudową innych liniowych inwestycji kolidujących z siecią SSPW.
10. Obsługa zapytań w sprawie zgłaszanych problemów związanych z dostępem do usług szerokopasmowych na terenie Województwa Podkarpackiego.
11. Obsługa wniosków w sprawie zmian decyzji zezwalających Województwu Podkarpackiemu na umieszczenie urządzeń infrastruktury technicznej w pasie drogowym w zakresie wysokości stawki opłaty.

Wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu infrastruktury sieci telekomunikacyjnej nowej generacji na terenach pozbawionych konkurencyjnego Internetu odbywa się poprzez wskazane wyżej zadania, w szczególności współpracę z operatorem SSPW w zakresie poprawności działania sieci i promocji rozbudowy przez Operatorów Sieci Dostępowych (operatorzy telekomunikacyjni z terenu całego województwa).

WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030
1.	Tworzenie regionalnego systemu innowacji	Wspieranie gospodarki podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa	Gospodarka i nauka
2.	Wspieranie MŚP przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	Promocja regionu, wspieranie gospodarki	Gospodarka i nauka
3.	Udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej	Rynek pracy, Konkurencyjność gospodarki poprzez innowacje i nowoczesne technologie	Kapitał ludzki i społeczny, Gospodarka i nauka
4.	Działalność Podkarpackiego Centrum Innowacji Sp. z o.o.	Wspieranie rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, Wspieranie postępu technologicznego oraz innowacji	Gospodarka i nauka
5.	Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo – Technologicznym	Wspieranie gospodarki	Gospodarka i nauka
6.	Działalność Podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów	Polityka wspierania gospodarki regionalnej, polityka edukacyjna, polityka rynku pracy	Gospodarka i nauka
7.	Realizacja projektu pn. „Wysokie standardy obsługi inwestora w samorządach województwa podkarpackiego”	Polityka wspierania gospodarki regionalnej, polityka edukacyjna, polityka rynku pracy	Gospodarka i nauka
8.	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	Polityka wspierania gospodarki regionalnej, Polityka rynku pracy	Gospodarka i nauka
9.	Podejmowanie działań w zakresie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie województwa podkarpackiego	Wspieranie gospodarki	Gospodarka i nauka
10.	Zarządzanie Centrum - wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Jasionce	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Dostępność usług
11.	„Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich”	Wspieranie gospodarki Promocja regionu Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny
12.	Realizacja projektu pn. Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka
13.	Realizacja innych zadań z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego województwa	Polityka rozwoju województwa, Wspieranie gospodarki	Gospodarka i nauka

Ad. 1. Tworzenie regionalnego systemu innowacji

Zadanie jest wykonywane poprzez realizację projektu własnego Samorządu Województwa pn. „Inteligentne specjalizacje – narzędzie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności województwa podkarpackiego”.

Projekt finansowany jest ze środków RPO WP na lata 2014-2020, oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie: 1.2. Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia. Łączny budżet projektu zaplanowanego do realizacji w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2023 r. wynosi 5 240 500,00 zł.

Głównym jego celem jest uruchomienie i rozbudowa systemu monitorowania postępów w realizacji *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, a także organizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania w ekosystemie gospodarki i nauki.

Na realizację projektu w 2021 r. wydatkowano 822 571,35 zł. W ramach projektu w 2021 r. realizowano następujące zadania:

— we współpracy z ekspertem zewnętrznym prowadzono prace związane z przygotowaniem *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030*, której projekt został przyjęty Uchwałą Nr 302/5960/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 3 sierpnia 2021 r. Dokument jest programem rozwoju doprecyzowującym zapisy Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 i jednocześnie stanowi potwierdzenie wypełnienia warunku podstawowego dla Celu Polityki 1. Szerzej dokument został opisany przy zadaniu pn. *Programowanie Strategiczne Rozwoju Regionu*.

— kontynuowano „proces przedsiębiorczego odkrywania” (PPO). Jest to proces integrujący różnych interesariuszy w celu identyfikowania priorytetów w zakresie badań, rozwoju i innowacji, wokół których koncentrowane są inwestycje prywatne i publiczne. Kluczowe znaczenie przy określaniu priorytetów mają przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, izb branżowych i instytutów naukowych. W ramach PPO odbyły się dwa posiedzenia Podkarpackiej Rady Innowacyjności (oba stacjonarnie). Zorganizowano również 15 spotkań Paneli Inteligentnych Specjalizacji, w tym: osiem Paneli specjalizacji Jakość życia, dwa Panele Informacja i telekomunikacja, dwa Panele Lotnictwo i kosmonautyka oraz trzy Panele Motoryzacja. Spotkania te były poświęcone aktualizacji *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030* i umożliwiły doprecyzowanie jej zapisów.

W ramach PPO zrealizowano umowę z Telewizją Polską na produkcję i emisję spotów promujących proces przedsiębiorczego odkrywania na kwotę na kwotę 28 000,00 zł w celu rozpowszechnienia informacji o prowadzonych konsultacjach społecznych *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030*. Efektem zrealizowanego zadania była emisja 4 spotów zapraszających do udziału w spotkaniach konsultacyjnych, które zostały wyemitowane w regionalnej telewizji TVP 3.

— zrealizowano zadania, służące opracowaniu *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030* oraz polegające na przeprowadzeniu badań i przygotowaniu następujących raportów:

- *Gospodarka obiegu zamkniętego w przedsiębiorstwach województwa podkarpackiego*. Badanie realizowane było w okresie czerwiec – listopad 2021 r. Celem raportu była ocena potencjału podkarpackich przedsiębiorstw do wdrażania rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym na tle kraju. Efektem było doprecyzowanie zapisów *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030* w zakresie wdrażania koncepcji gospodarki obiegu zamkniętego. Koszt realizacji badania wyniósł 130 000,00 zł;
- *Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030*. Badanie realizowane było w okresie listopad – grudzień 2021 r. Celem ewaluacji była weryfikacja, czy projekt *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030* jest trafny, jaka jest jego przewidywana skuteczność i efektywność. Efektem opracowanego raportu było wprowadzenie niezbędnych korekt do

projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030 i przyjęcie dokumentu zgodnego z obowiązującymi wytycznymi i przepisami prawa. Koszt realizacji badania wyniósł 86 100,00 zł.

Raporty z przeprowadzanych badań są systematycznie udostępniane na stronie internetowej www.rsi.podkarpackie.pl.

— zrealizowano zadania, służące promocji Województwa Podkarpackiego i Regionalnej Strategii Innowacji, polegające na :

- wsparciu finansowym udziału drużyny PRz Racing Team w czterech wydarzeniach o zasięgu krajowym na podstawie umowy z Politechniką Rzeszowską na kwotę 20 000,00 zł,
- wsparciu finansowym organizacji II Sanockiego Forum Gospodarczego na podstawie umowy z Urzędem Miasta Sanoka na kwotę 9 000,00 zł,

podczas których oprócz Województwa Podkarpackiego i RSI WP w szczególności promowana była Inteligentna Specjalizacja Motoryzacja.

- Zrealizowano umowę na wykonanie oraz dostawę materiałów reklamowych na kwotę 66 790,60 zł. Materiały te będą dystrybuowane wśród uczestników konferencji, Podkarpackich Forów Innowacji oraz Paneli Inteligentnych Specjalizacji.

Z uwagi na pandemię COVID-19 oraz konieczność zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców województwa podkarpackiego, a także łagodzenia negatywnego wpływu pandemii nie zrealizowano części Paneli Inteligentnych Specjalizacji oraz Metapanelu zaplanowanych do organizacji w 2021 r. w formie stacjonarnej, co istotnie wpłynęło na poziom wydatkowania środków w ramach projektu. Nie zrealizowano również w pełnym zakresie zaplanowanych podróży służbowych krajowych i zagranicznych.

Projekt pn. Platformy Startowe „Start in Podkarpackie”

Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Polska Wschodnia, Oś priorytetowa 1 Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Działanie 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów, Poddziałanie 1.1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów, na podstawie umowy o dofinansowanie UDA-POPW.01.01.01-18-0001/18-00 zawartej z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w dniu 14 listopada 2018 r.

Projekt realizowany jest w Partnerstwie. Liderem jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., a partnerami w projekcie są: Agencja Rozwoju Regionalnego „MARR S.A.”, HugeTech Sp. z o.o., Gmina Kielce – Kielecki Park Technologiczny, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno – Ekonomiczna im. Ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu., Edtechub Sp. z o.o., M. Wojciechowska i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza Sp. k., Zakład Produkcyjno-Handlowy Hurtownia Części Zamiennej Jan Tarapata, Fotoacc Grzegorz Łobodziński, Futurum Technology Ltd. Sp. k., SAGITUM S.A. i SZEL-TECH Grzegorz Szeliga.

Projekt realizowany jest w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 listopada 2022 r. Kwota kosztów kwalifikowanych i kwota dofinansowania projektu wynosi 25 000 000,00 zł, w tym kwota dofinansowania dla Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. wynosi 7 296 440,00 zł.

Platformy Startowe „Start In Podkarpackie” to kompleksowy program wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw typu startup od momentu ich rejestracji w formie spółki kapitałowej do czasu stworzenia minimalnej wersji produktu (MVP). To program dla ludzi z innowacyjnymi pomysłami, które można przekształcić w produkty dostosowane do warunków rynkowych. Projekt skierowany jest do osób pełnoletnich lub zespołów tych osób posiadających pomysł na produkt (z obszaru branż: IT/ICT, lotnictwo, budownictwo lub motoryzacja), który będzie mógł zostać objęty wsparciem Platformy startowej. Pomysłodawcy muszą być właścicielami zgłaszanego pomysłu i mieć pełną zdolność do czynności prawnych.

Utworzony w ramach projektu Panel Ekspertów wybiera najlepsze pomysły do procesu inkubacji. Przy ocenie projektów uwzględnia się kryteria związane z innowacyjnością pomysłu, doświadczeniem i kwalifikacjami pomysłodawcy i jego zespołu, potencjał rynkowy oraz ekonomiczną zasadność komercjalizacji pomysłu. Po zakwalifikowaniu się do projektu i zarejestrowaniu spółki trwa

intensywna praca nad pomysłem, wykonywana pod opieką Managerów Inkubacji. W Platformie startowej „Start In Podkarpackie” ze startupami pracuje 9 doświadczonych Managerów. Każda nowa spółka otrzymuje bezpłatnie miejsce na prowadzenie działalności, ma zapewnioną podstawową pomoc prawną, obsługę księgową, doradztwo podatkowe i marketingowe. Może też liczyć na bezpłatne usługi specjalistyczne, związane z rozwijaniem i wdrażaniem pomysłów od strony technologicznej i biznesowej.

W ramach projektu w 2021 r. realizowane były następujące działania:

- prowadzono nabór do projektu: w dniu 15 lutego 2021 r. został zakończony nabór do V rundy inkubacji, w dniu 15 listopada 2021 r. zakończył się nabór do VI rundy inkubacji. W 2021 r. wpłynęło do Platformy 738 wniosków inkubacyjnych, a w latach 2019 - 2021 łączna liczba tych wniosków wynosiła 1 808,
- dokonano wstępnej oceny wniosków inkubacyjnych,
- prowadzono Panele Ekspertów: w 2021 r. udało się przeprowadzić 17 Paneli Ekspertów, podczas których wybrano do inkubacji 74 pomysły, z czego podpisano 72 umowy inkubacyjne. Łącznie w latach 2019 – 2021 odbyło się 49 Paneli Ekspertów, podczas których wybrano do inkubacji 256 pomysłów,
- podpisano umowy inkubacyjne: w 2021 r. zostało podpisanych łącznie 116 umów inkubacyjnych z czego z rundy III podpisanych zostało 10 umów, z rundy IV - 49 umów, z rundy V - 54 umowy, z rundy VI – 3 umowy. Obecnie trwa podpisywanie kolejnych umów z rundy VI. Łącznie w latach 2019-2021 podpisano 232 umowy inkubacyjne.
- prowadzono inkubację startupów: świadczone dla nich usługi podstawowe i specjalistyczne,
- zakończono działania inkubacyjne: w 2021 r. 111 startupów zakończyło udział w projekcie, z czego 105 z wynikiem pozytywnym. Łącznie w latach 2019-2021 inkubację zakończyło 225 startupów, z których 210 zrealizowało w pełni program inkubacji i może ubiegać się w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości o 1 000 000,00 zł bezzwrotnej dotacji na wdrożenie rynkowe pomysłu w ramach poddziałania 1.1.2 „Rozwój startupów w Polsce Wschodniej”. Z ww. podmiotów 77 spółek otrzymało już wsparcie finansowe na rozwój działalności biznesowej udzielone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

Project pn. Circularr PP (Using Innovation procurement and capacity building to promote Circular Economy)

Głównym celem projektu Circularr PP było opracowanie szeregu rekomendacji zmierzających do dalszego rozwoju gospodarki obiegu zamkniętego oraz podniesienie świadomości wśród MŚP w zakresie dostarczania cyrkularnych produktów i usług poprzez realizację projektów pilotażowych i dystrybucję wyników działań projektowych. Działania prowadzone były na szczeblach krajowych, ale wyniki projektu rozdystrybuowane zostały w całej Europie. Projekt miał na celu wykorzystanie zamówień publicznych w regionie Morza Bałtyckiego jako katalizatora w celu zwiększenia możliwości wprowadzenia na rynek innowacyjnych produktów i usług o charakterze okrężnym poprzez budowanie potencjału wszystkich zainteresowanych łańcucha wartości (zamawiających, dostawców i decydentów) oraz wprowadzenie zasad gospodarki cyrkulacyjnej w zaproszeniach do składania ofert w dialogu z MŚP na temat ścisłej reakcji.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 października 2017 r. do 31 stycznia 2021 r. w ramach 1 priorytetu Programu INTERREG BALTIC SEA REGION „Potencjał dla innowacji” i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu INTERREG BALTIC SEA REGION na podstawie umowy nr RO49. Liderem projektu było Miasto Aalborg (Dania) wraz z partnerami z Szwecji, Danii, Rosji, Łotwy, Polski, Holandii, Finlandii, Łotwy. Budżet projektu wynosił 2 453 620,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 185 288,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 3 500,00 euro).

Projekt pn. „IRIS” (Improved Results in Innovation Support)

Projekt IRIS miał szczególne znaczenie dla unijnego konsorcjum na rzecz krajów bałtyckich i działał pod odznaką Baltic Sea Region Stars. BSR Stars to flagowe działanie w ramach Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego. Celem projektu było wspieranie projektów o szczególnym znaczeniu dla innowacji i umiędzynarodowienia sektora MŚP oraz nawiązanie współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy Inkubatorami i Instytucjami Otoczenia Biznesu z regionu Morza Bałtyckiego w celu wzrostu ich skuteczności i innowacyjności jako ważnych elementów rozwoju innowacji.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 października 2017 r. do 31 marca 2021 r. Projekt finansowany był ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Europe na podstawie umowy nr RO38. Liderem projektu była Dalarna Science Park z Szwecji wraz z partnerami z Finlandii, Estonii, Łotwy, Litwy, Polski, Niemiec, Danii, Norwegii, Rosji. Swoim patronatem projekt objęła Nordycka Rada Ministrów. Budżet projektu opiewał na kwotę 2 688 983,80 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. wynosił 132 206,40 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 12 200,00 euro).

Projekt pn. „OSS” (One Stop Shop towards competitive SMEs, focusing on the ecosystem for the first line service system)

OSS jest projektem partnerskim, którego działania realizowane są w siedmiu regionach UE w celu poprawy polityk dotyczących wsparcia start-upów. Aby dorównać innym krajom europejskim podstawowe znaczenie ma zachęcenie większej liczby osób do założenia własnego biznesu oraz zwiększenie ich szansy na utrzymanie działalności przez pierwsze 3 – 5 lat. Konieczne jest zatem poprawienie jakości ekosystemów dla nowych przedsiębiorców.

Celem ogólnym projektu jest wzrost konkurencyjności MŚP poprzez usprawnienie usług doradztwa dla początkujących przedsiębiorców. Celami szczegółowymi są wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wspierania start-upów m.in. w zakresie zarządzania ekosystemami dla przedsiębiorczości, współpracy sektora publicznego z prywatnym, cyfrowych rozwiązań, mentoringu, instrumentów finansowych i dostępu do finansowania, infrastruktury wsparcia oraz opracowanie i monitoring realizacji planów działania na rzecz poprawy regionalnych polityk dotyczących usług wsparcia doradczego na podstawie doświadczeń z projektu.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne są realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 czerwca 2018 r. do 31 maja 2023 r. w ramach programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PGI05501.

Liderem projektu jest Region Møre and Romsdal z Norwegii wraz z 6 partnerami z Europy. Całość budżetu wynosi 1,5 mln euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. wynosi 210 000,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 38 000,00 euro).

Projekt pn. „PASSPARTOOL” (Key tools to assess and improve soft innovation policies)

Projekt PASSPARTOOL realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach międzynarodowego Programu Interreg Europe na podstawie umowy nr 434/12/2019 w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 31 stycznia 2023 r.

Celem projektu jest poprawa zdolności decydentów publicznych do opracowania skutecznych polityk wspierających nieformalne, miękkie i otwarte procesy innowacyjne w podmiotach regionalnych, ze szczególnym naciskiem na innowacje spoza sektora badań i rozwoju oraz innowacje społeczne.

Oczekiwany zmianami są: zwiększona zdolność systemów monitorowania i oceny partnerów w zakresie pomiaru i oceny dynamiki innowacji oraz zwiększona świadomość w regionach UE na temat narzędzi i metod monitorowania i oceny miękkich innowacji. Wspólnym wyzwaniem,

przed którym stoją partnerzy projektu jest opracowanie nowych narzędzi i wskaźników, które pozwolą lepiej zrozumieć i ocenić dynamikę innowacji niezwiązaną z badaniami i rozwojem, ze szczególnym naciskiem na bezpośrednie zaangażowanie beneficjentów polityk w procesie opracowywania, monitorowania i oceny polityk.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne są realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Partnerzy projektu to osiem organizacji z siedmiu krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Regional Agency for Technology and Innovation z Włoch. Całość budżetu wynosi 2,3 mln euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 230 000,00 euro (z czego w 2021 r. 42 000,00 euro).

Projekt pn. „AERIAL UPTAKE“ (Removing barriers to the uptake of innovative Unmanned Aerial Systems in the EU)

Projekt AERIAL UPTAKE ma na celu niwelowanie barier w skutecznym wykorzystywaniu innowacyjnych technologii takich jak bezzałogowe systemy powietrzne. Drony i ich wykorzystanie mają obiecujący potencjał w dziedzinach takich jak bezpieczeństwo publiczne, logistyka i rolnictwo. Problemem w krajach Unii Europejskiej jest jednak brak standaryzacji przepisów prawnych dotyczących komercyjnego wykorzystywania dronów oraz ograniczona wiedza i akceptacja społeczna dla tego rodzaju technologii. Projekt ma na celu poprawę skuteczności polityk regionalnych obejmujących cywilne i komercyjne wykorzystanie dronów poprzez międzyregionalne działania edukacyjne.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne są realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 sierpnia 2019 r. do 31 lipca 2022 r. w ramach międzynarodowego programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PGI05906. Liderem projektu jest Municipality of Enschede z Holandii wraz z 8 partnerami. Budżet projektu wynosi 1 376 167,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 133 224,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 36 000,00 euro).

Sieć „Enterprise Europe Network”

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. jest członkiem sieci Enterprise Europe Network, która jest obecnie największą europejską siecią instytucji wspierających rozwój technologiczny przedsiębiorstw. Sieć Enterprise Europe Network działa od 1 stycznia 2008 r. Została powołana w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji (Competitiveness and Innovation Framework Programme 2007 - 2013 -CIP), a w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020 w ramach Programu na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Programme for the Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises – COSME).

Sieć wspiera firmy w identyfikacji potencjalnych partnerów handlowych oraz w rozwijaniu zagranicznych kontaktów dla MŚP, a ponadto świadczy pomoc dla MŚP w rozwoju nowych produktów, docieraniu do nowych rynków i przekazywaniu informacji w ramach Unii Europejskiej. Sieć umożliwia profesjonalne doradztwo dla przedsiębiorstw z zakresu prawa własności intelektualnej, standardów i prawodawstwa Unii Europejskiej. Usługi dla MŚP są świadczone bezpłatnie. Sieć ośrodków EEN świadczy takie same usługi we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2021 r. Od 1 stycznia 2022 r. projekt jest w trakcie kontynuacji, która potrwa do 30 czerwca 2025 r. Budżet projektu wynosi 183 726,00 euro. Wsparcie doradcze w ramach sieci obejmuje doradztwo w zakresie międzynarodowej wymiany handlowej i transferu technologii, innowacji, know-how pomiędzy partnerami technologicznymi (MŚP oraz sektora B+R).

W ramach działalności Enterprise Europe Network 84 MŚP/klienci otrzymało specjalistyczne wsparcie doradcze, w tym:

- wydano 60 opinii o innowacyjności i analiz innowacyjności,
- przeprowadzono 24 audyty technologiczne,

- zrealizowano 8 usług Imp3rove,
- przeprowadzono 38 spotkań brokerskich.

W ramach projektu Enterprise Europe Network w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2021 r. realizowana była dodatkowa usługa tj. *Zwiększanie zdolności zarządzania innowacjami MŚP- "Enhancing the innovation management capacities of SMEs (KAM2SouthPL2)"*. Budżet projektu wyniósł 25 600,00 euro. Usługa polegała na bezpłatnym doradztwie w zakresie analizy poziomu innowacyjności przedsiębiorstw z grupy MŚP metodą IMP³rove poprzez:

- ocenę stopnia innowacyjności i konkurencyjności firmy w odniesieniu do podobnych przedsiębiorstw na terenie Unii Europejskiej,
- uzyskanie raportu pomocnego m.in. przy przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej,
- uzyskanie certyfikatu Akademii IMP³rove – potwierdzającego stopień innowacyjności przedsiębiorstwa.

Ad. 2. Wspieranie MŚP przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. działa w oparciu o umowę: „Powierzenie zadań publicznych z zakresu zarządzania środkami finansowymi na rzecz Województwa Podkarpackiego w celu realizacji działań związanych z rozwojem województwa podkarpackiego, przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.”, zawartą w Rzeszowie w dniu 25 września 2017 r. pomiędzy Województwem Podkarpackim, a Podkarpackim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. Całkowita wartość Umowy obejmuje środki finansowe, które Województwo Podkarpackie przekazuje w transzach w zarządzanie Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju w ramach deklarowanych środków, określone na kwotę 120 000 000,00 zł. Umowa została zawarta na okres 10 lat.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie jest spółką samorządową i ma za zadanie oferować instrumenty finansowe służące rozwojowi MŚP na Podkarpaciu. Wsparcie oferowane przez Fundusz przeznaczone jest w szczególności dla firm, które mają utrudniony dostęp do finansowania. Warunkiem udzielenia wsparcia finansowego przez Fundusz jest prowadzenie przez przedsiębiorcę działalności na terenie województwa podkarpackiego z zarejestrowaną siedzibą firmy lub jej oddziałem.

PFR Sp. z o.o. działa na całym Podkarpaciu i ma siedzibę w Rzeszowie. Nie posiada oddziałów, ani zespołu mobilnych doradców. Działalność oparta jest na kontakcie osobistym z klientem w siedzibie Spółki oraz na współpracy z wybranymi pośrednikami finansowymi działającymi na terenie województwa. Wybrana i fachowa kadra z wieloletnim doświadczeniem finansowym, bankowym i analitycznym gwarantują profesjonalizm w kontakcie i obsłudze klientów. Ponieważ oferta PFR Sp. z o.o. skierowana jest do firm z całego Podkarpacia to Fundusz współdziała z pośrednikami z różnych stron województwa, tak aby dotrzeć do maksymalnie możliwej liczby firm. Takie współdziałanie pozwala ograniczyć Spółce koszty z tym związane i nie wytracać powierzonych kapitałów

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. wdraża instrumenty finansowe dla MŚP, ze środków zwrotnych wycofanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Spółka w głównej mierze jako fundusz pożyczkowy udziela pożyczek obrotowych, inwestycyjnych opartych na pomocy de minimis i hipotecznych dla firm, ale również dysponuje innymi instrumentami takimi jak np. poręczenia. Jego zadaniem jest również wzmocnienie aktywności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych z Podkarpacia, poprzez wzmocnienie ich pozycji, zwiększenie konkurencyjności i rozwijanie działalności gospodarczej. Zdywersyfikowany system Instrumentów Finansowych ma pomóc firmom w uzyskaniu dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania ich działalności gospodarczej oraz, co istotne, jest dostępny dla całego obszaru województwa podkarpackiego.

Fundusz realizuje coroczne nałożone plany sprzedażowe z nadwyżką w stosunku do upływu czasu trwania Umowy.

Poniższa tabela przedstawia sprzedaż w roku 2021 przy założonym planie na kwotę łącznego zaangażowania 19 000 000,00 zł:

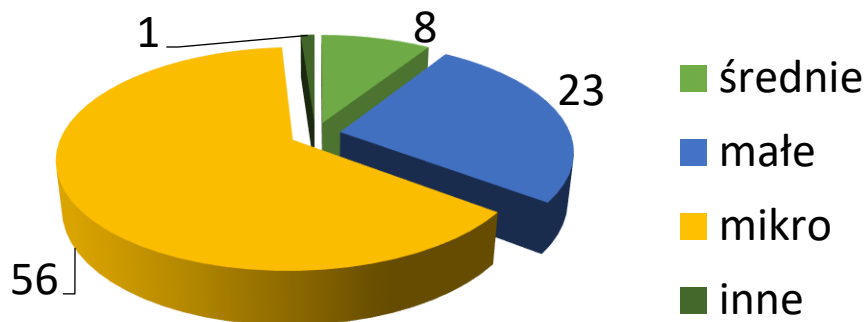
Tabela. Ilość i wartość pożyczek udzielonych przez PFR Sp. z o.o. w 2021 r.

	Ilość [szt.]	Wolumen [zł]
Pożyczki	88	31 567 230,00

Źródło: Opracowanie własne PFR Sp. z o.o.

Fundusz udziela wsparcia finansowego przedsiębiorcom z terenu województwa podkarpackiego. Poniższy wykres przedstawia strukturę sprzedaży ilościowej pożyczek w korelacji do klasyfikacji wielkości przedsiębiorcy w roku 2021:

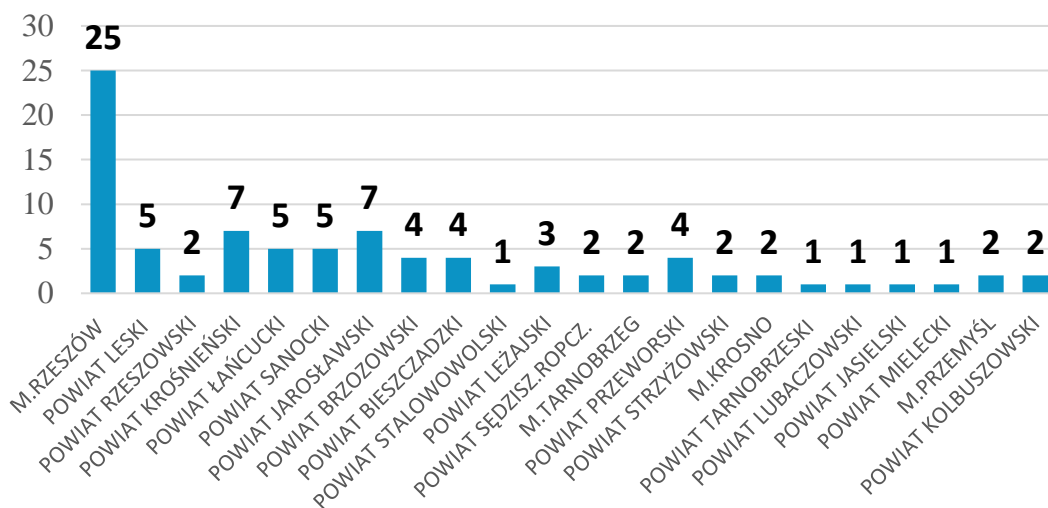
Wykres. Ilość pożyczek udzielonych przez PFR Sp. z o.o. w 2021 r. w podziale na wielkość przedsiębiorstwa

Źródło: Opracowanie własne PFR Sp. z o.o.

PFR Sp. z o.o. dystrybuje pożyczki dla przedsiębiorców na terenie całego Podkarpacia czego przykładem jest poniższy wykres przedstawiający sprzedaż ilościową pożyczek w roku 2021 w odniesieniu do powiatów i miast województwa podkarpackiego:

Wykres. Ilość pożyczek udzielonych przez PFR Sp. z o.o. w 2021 r. w podziale na powiaty województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne PFR Sp. z o.o.

Działania Podkarpackiego Funduszu Rozwoju Sp. z o.o. uzupełniają lukę na rynku podkarpackim powstałą pomiędzy wsparciem finansowym dla przedsiębiorców z byłej perspektywy 2014-2020 oraz obecnej 2021-2027, a drogimi ofertami instytucji komercyjnych takich jak banki. Na rynku jest ciągły niedosyt na korzystne cenowo instrumenty finansujące działalność przedsiębiorców, dlatego powstanie i działalność Funduszu ma duże uzasadnienie i cieszy się ciągle niestąbnym

zainteresowaniem wśród lokalnych firm. Wymiernym efektem tego jest jednokrotny obrót ponad 80% kapitału powierzonego w nieco ponad 4 letniej działalności operacyjnej Funduszu.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. stał się ważnym graczem na lokalnym rynku gospodarczym. Udowodnił, że będąc stosunkowo młodym podmiotem obrotu finansowego w województwie posiada wszelkie atuty do prowadzenia skutecznej i efektywnej działalności na rzecz rodzimych firm.

Zarówno wyposażenie, jak i fachowa kadra gwarantują ciągłość działań zgodnie z normami i przepisami oraz misją Spółki zawartą we wspomnianej Umowie Powierzenia. Fundusz, realizując konsekwentnie, jak co roku, wysoką sprzedaż oraz ustanawiając w roku 2021 rekordową nadwyżkę ponad wyznaczone cele, udowadnia po raz kolejny, że dysponuje odpowiednimi środkami do skutecznego działania także w roku 2022 i latach następnych.

Swoimi działaniami Fundusz bardzo dobrze wpasowuje się w rosnące zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie finansowe w województwie. Dotarcie do przedsiębiorców i wzbudzenie ich zainteresowania wymaga ciągłego przeprowadzania wielu zabiegów marketingowych i sprzedażowych. Dlatego ważne staje się umacnianie jego pozycji na każdej płaszczyźnie, w tym budowanie kapitału własnego.

Ad. 3. Udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej

Projekt pn. Pożyczki na start

Projekt „Pożyczki na start” realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”, Działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia” na podstawie umowy nr UDA-POKL.06.02.00-18-109/12-00 z dnia 22 maja 2013 r. i aneksów nr UDA-POKL.06.02.00-18-109/12-02 z dnia 7 września 2016 r. oraz UDA-POKL.06.02.00-18-109/12-03 z dnia 30 września 2021 r. zawartych z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie.

W ramach funduszu „Pożyczki na start” przyznawane były preferencyjne pożyczki w wysokości do 50 000,00 zł na okres 60 miesięcy. Pożyczka przeznaczona była dla osób fizycznych, w tym pracujących, które zamierzały rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa podkarpackiego. Preferencyjne oprocentowanie wynosiło 0,44% w stosunku rocznym. Dopuszczona była możliwość łączenia preferencyjnej pożyczki ze wsparciem bezzwrotnym np. dotacją na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Pożyczka mogła być przeznaczona na dowolny cel gospodarczy, w szczególności na cele inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe.

Budżet projektu wynosił 3 213 134,56 zł. Projekt realizowany był od 1 kwietnia 2013 r. do 30 września 2016 r. Od 1 października 2016 r. do 30 września 2021 r. projekt przeszedł w okres monitorowania.

Z ostatnim dniem okresu monitorowania fundusz skończył swoją działalność inwestycyjną. Nabór wniosków zakończył się w dniu 30 września 2021 r.

W ramach funduszu w 2021 r. złożono 12 wniosków, z czego udzielono 9 pożyczek, których wartość wyniosła 406 029,00 zł.

Fundusz Pożyczkowy dla Małych Przedsiębiorstw województwa podkarpackiego

Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach umowy o udzielenie wsparcia nr S/2009/2 z dnia 23 grudnia 2009 r. zawartej z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości. Projekt finansowany jest ze środków z Programu Phare-STRUDER. Fundusz realizowany jest bezterminowo począwszy od roku 1998.

Środki Funduszu przeznaczone są na wsparcie projektów inwestycyjnych i bieżącej działalności operacyjnej podmiotów gospodarczych, usytuowanych w województwie podkarpackim. Przedsiębiorcy, których siedziba lub filie znajdują się poza wskazanym wyżej regionem, mogą ubiegać się o pomoc ze strony Funduszu, o ile przedstawiony przez nie projekt realizowany będzie na terytorium objętym działaniem Funduszu.

Przedsiębiorcy mogą ubiegać się o pożyczkę na rozwój działalności z przeznaczeniem jej na pokrycie wydatków inwestycyjnych, zakup środków trwałych oraz uzupełnienie środków obrotowych.

Maksymalna kwota pożyczki wynosi 300 000,00 zł. Okres, na jaki może być udzielona pożyczka wynosi maksymalnie 60 miesięcy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. kapitał Funduszu wynosi 3 988 137,76 zł. W roku 2021 udzielono 8 pożyczek o wartości 1 415 000,00 zł.

Ze względu na ograniczoną pulę wolnego kapitału nabory wniosków w 2021 r. prowadzone były w okresach od 15 marca 2021 r. do 15 kwietnia 2021 r. oraz od 28 grudnia 2021 r. do 5 stycznia 2022r.

Fundusz Pożyczkowy MŚP RARR/RPO

Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 oraz umowy o dofinansowanie projektu nr UDA-RPPK.01.01.00-18-005/12-00 wraz z aneksem Strategia Wyjścia nr UDA-RPPK.01.01.00-18-005/12-04 z dnia 31 lipca 2017 r. zawartej z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

Środki Funduszu przeznaczone były na udzielanie pożyczek służących wsparciu projektów inwestycyjnych dla podmiotów gospodarczych z sektora MŚP z terenu województwa podkarpackiego. Działalność pożyczkowa prowadzona była do dnia 31 grudnia 2017 r. Od 1 stycznia 2018 r. rozpoczęto realizację polityki wyjścia, która przewiduje zwrot środków splotonych przez pożyczkobiorców do Urzędu Marszałkowskiego.

Obecnie działania projektowe skupione są na monitoringu, sprawozdawczości, kontroli, odzyskiwaniu środków zaangażowanych w działalność pożyczkową.

MIKROPOŻYCZKA 1

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. realizuje zadanie wdrożenia i zarządzania Instrumentem Finansowym „Mikropożyczka” w ramach projektu pn. „Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez pożyczki” w ramach instrumentów finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 na podstawie Umowy Operacyjnej nr 2/RPPK/12319/2020/II/DPE/243 zawartej w dniu 12 marca 2020 r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa. Projekt realizowany jest w okresie od 12 marca 2020 r. do 28 czerwca 2022 r. Okres budowy portfela liczony jest od 29 czerwca 2020 r.

W ramach Instrumentu Finansowego „Mikropożyczka-1” udzielane są Jednostkowe Pożyczki dla Ostatecznych Odbiorców zamierzających prowadzić działalność gospodarczą na terenie województwa podkarpackiego. Dopuszczalne jest otrzymanie pożyczki na spółkę cywilną. Wartość Jednostkowej Pożyczki wynosi maksymalnie do 80 000,00 zł. Okres spłaty nie może być dłuższy niż 84 miesiące od momentu jej uruchomienia.

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. może udzielić Ostatecznemu Odbiorcy maksymalną karencję w spłacie kapitału Jednostkowej Pożyczki do 12 miesięcy od dnia jej uruchomienia, przy czym karencja nie wydłuża okresu spłaty Jednostkowej Pożyczki. „Mikropożyczka-1” może być udzielona wyłącznie osobom, które nie są i nie były zarejestrowane jako przedsiębiorcy w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadziły działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. Ponadto nie otrzymały środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ciągu ostatnich 3 lat poprzedzających dzień przystąpienia do projektu.

O „Mikropożyczkę-1” ubiegać się mogą osoby bezrobotne, bierne zawodowo, pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilno-prawnych, których miesięczne zarobki nie przekraczają 120% wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Budżet projektu wynosi 3 000 000,00 zł, w tym kapitał przeznaczony na udzielenie Jednostkowych Pożyczek w 2021 r. wyniósł 731 920,00 zł.

W ramach projektu w 2021 r. złożono 9 wniosków, z czego udzielono 6 pożyczek, których wartość wyniosła 424 500,00 zł.

MIKROPOŻYCZKA 2

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. realizuje zadanie wdrożenia i zarządzania Instrumentem Finansowym „Mikropożyczka” w ramach projektu pn. „Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez pożyczki” w ramach instrumentów finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 na podstawie Umowy Operacyjnej nr 2/RPPK/12319/2020/IV/DPE/245 zawartej w dniu 12 marca 2020 r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa. Projekt realizowany jest w okresie od 12 marca 2020 r. do 28 czerwca 2022 r. Okres budowy portfela liczony jest od 29 czerwca 2020 r.

W ramach Instrumentu Finansowego „Mikropożyczka-2” udzielane są Jednostkowe Pożyczki dla Ostatecznych Odbiorców zamierzających prowadzić działalność gospodarczą na terenie województwa podkarpackiego. Dopuszczalne jest otrzymanie pożyczki na spółkę cywilną. Wartość Jednostkowej Pożyczki wynosi maksymalnie do 80 000,00 zł. Okres spłaty nie może być dłuższy niż 84 miesiące od momentu jej uruchomienia.

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego może udzielić Ostatecznemu Odbiorcy maksymalną karencję w spłacie kapitału Jednostkowej Pożyczki do 12 miesięcy od dnia jej uruchomienia, przy czym karencja nie wydłuża okresu spłaty Jednostkowej Pożyczki. „Mikropożyczka-2” może być udzielona wyłącznie osobom, które nie są i nie były zarejestrowane jako przedsiębiorcy w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadziły działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. Ponadto nie otrzymały środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ciągu ostatnich 3 lat poprzedzających dzień przystąpienia do projektu.

O „Mikropożyczkę-2” ubiegać się mogą osoby bezrobotne, bierne zawodowo, pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilno-prawnych, których miesięczne zarobki nie przekraczają 120% wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Budżet projektu wynosi 2 000 000,00 zł, w tym kapitał przeznaczony na udzielenie Jednostkowych Pożyczek w 2021 r. wyniósł 200 000,00 zł.

W ramach projektu w 2021 r. złożono 10 wniosków, z czego udzielono 6 pożyczek, których wartość wyniosła 430 000,00 zł.

Pożyczka Standardowa-Innowacyjna 1

Instrument Finansowy „Pożyczka Standardowa – Innowacyjna 1” finansowany jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa. Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. na podstawie umowy operacyjnej nr 2/RPPK/4018/2018/VIII/DIF/121 z dnia 20 września 2018 r. zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Budżet projektu wynosi 7 000 000,00 zł + 7 000 000,00 zł z prawa opcji. Czas realizacji projektu od 20 września 2018 r. do 31 grudnia 2031 r.

Środki pożyczki przeznaczone są na finansowanie inwestycji związanych z rozwojem działalności gospodarczej, realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu województwa podkarpackiego. Pożyczkę można wykorzystać na cele rozwojowo – inwestycyjne, w tym:

- w ramach komponentu standardowego maksymalnie do 500 000,00 zł z przeznaczeniem na: wsparcie przedsięwzięć rozwojowych, z okresem kredytowania do 96 miesięcy (np. zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, wartości niematerialnych i prawnych, modernizację i adaptację zakładów produkcyjnych, środki obrotowe o charakterze rozwojowym),
- w ramach komponentu innowacyjnego powyżej 500 000,00 zł do 1 000 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych w zakresie zakupu wyłącznie nowych środków trwałych z okresem kredytowania do 120 miesięcy.

W 2021 r. kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek wynikający z prawa opcji wyniósł 3 761 918,33 zł. Udzielono 12 pożyczek o wartość 3 761 918,33 zł.

W 2021 r. wypłacony został cały kapitał przewidziany do realizacji umowy operacyjnej. W ramach instrumentu nie są planowane dalsze nabory.

Obecnie działania projektowe skupione są na monitoringu, sprawozdawczości, kontroli, odzyskiwaniu środków zaangażowanych w działalność pożyczkową.

Pożyczka Standardowa-Innowacyjna 2

Instrument Finansowy „Pożyczka Standardowa – Innowacyjna 2” finansowany jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa. Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. na podstawie umowy operacyjnej nr 2/RPPK/14418/2018/0/DIF/150 z dnia 31 grudnia 2018 r. zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Budżet projektu wynosi 14 000 000,00 zł + 14 000 000,00 zł z prawa opcji. Czas realizacji projektu od 31 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2031 r.

Środki pożyczki przeznaczone są na finansowanie inwestycji związanych z rozwojem działalności gospodarczej, realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu województwa podkarpackiego.

Pożyczkę można wykorzystać na cele rozwojowo – inwestycyjne, w tym:

- w ramach komponentu standardowego maksymalnie do 500 000,00 zł z przeznaczeniem na: wsparcie przedsięwzięć rozwojowych z okresem kredytowania do 96 miesięcy (np. zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, wartości niematerialnych i prawnych, modernizację i adaptację zakładów produkcyjnych, środki obrotowe o charakterze rozwojowym),
- w ramach komponentu innowacyjnego powyżej 500 000,00 zł do 1 000 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych w zakresie zakupu wyłącznie nowych środków trwałych z okresem kredytowania do 120 miesięcy.

W ramach podpisanego w dniu 7 października 2021 r. aneksu nr 5 otrzymano możliwość realizacji prawa opcji, na podstawie którego na pożyczki została przewidziana pula 14 000 000,00 zł.

W roku 2021 kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek wyniósł 14 000 000,00 zł. Złożono 59 wniosków na kwotę ponad 26 000 000,00 zł. Wypłacono 2 pożyczki na kwotę 850 000,00 zł. Podpisano 4 umowy inwestycyjne na kwotę 2 085 700,00 zł.

Pożyczka Płynnościowa

Instrument Finansowy „Pożyczka Płynnościowa” finansowany jest ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa. Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. realizuje projekt na podstawie umowy operacyjnej nr 2/RPPK/6820/2020/VI/DIF/302 z dnia 9 lipca 2020 r. zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Budżet projektu wynosi 37 000 000,00 zł. Czas realizacji projektu od 9 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.

Celem projektu jest ułatwienie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom z terenu województwa podkarpackiego pozyskania finansowania płynnościowego w związku negatywnymi konsekwencjami spowodowanymi epidemią COVID-19. Udzielenie pożyczki powinno umożliwić przedsiębiorcy utrzymanie bieżącej płynności i finansowanie jego bieżących potrzeb związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Tymczasowa utrata płynności na skutek COVID-19 nie może stanowić przeszkody w udzieleniu pożyczki.

Wartość Jednostkowej Pożyczki wynosi maksymalnie do 600 000,00 zł.

Środki z Jednostkowej Pożyczki mogą zostać przeznaczone na wydatki bieżące, obrotowe, w tym np.:

- wynagrodzenia pracowników (w tym także składowe należne ZUS,US),
- zobowiązania publiczno-prawne Ostatecznego Odbiorcy (przy oprocentowaniu rynkowym),
- spłatę zobowiązań handlowych, pokrycie kosztów użytkowania infrastruktury itp.,

- zatowarowanie, półprodukty itp.,
- wydatki niezbędne do zapewnienia ciągłości działania Odbiorcy

Maksymalny okres spłaty Jednostkowej Pożyczki nie może być dłuższy niż 72 miesiące. Preferencyjne oprocentowanie 0% w stosunku rocznym dla pożyczek udzielanych zgodnie z zasadami udzielania pomocy de minimis.

W 2021 r. kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek wyniósł 8 583 150,90 zł. Udzielono 51 pożyczek o wartości 8 583 150,90 zł.

W 2021 r. wypłacony został cały kapitał przewidziany do realizacji umowy operacyjnej. W ramach instrumentu nie są planowane dalsze nabory. Obecnie działania projektowe skupione są na monitoringu, sprawozdawczości, kontroli, odzyskiwaniu środków zaangażowanych w działalność pożyczkową.

Ad. 4. Działalność Podkarpackiego Centrum Innowacji Sp. z o.o.

Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o. realizuje projekt „Podkarpackie Centrum Innowacji” wdrażany ze środków RPO WP na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa I Konkurencyjna i Innowacyjna Gospodarka, Działanie 1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe i ich wdrożenia. Łączny budżet projektu zaplanowanego do realizacji od 11 grudnia 2017 do 31 grudnia 2022 r, wynosi 100 000 000 zł. W projekcie założono realizację działań z wykorzystaniem trzech platform PCI:

Platforma I Waloryzacja B+R

Dzięki realizacji konkursów grantowych PCI finansowane są samodzielne prace badawczo-rozwojowe naukowców i zespołów naukowych podkarpackich uczelni, prowadzące do komercjalizacji ich efektów w formie spin-off, sprzedaży licencji, patentu. Po analizie potrzeb rynkowych i dopasowaniu do nich kryteriów konkursowych, wsparcie może zostać skierowane na projekty o najwyższym potencjale do urynkowienia, wpisujące się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje (RIS) Województwa Podkarpackiego.

Rozliczenie I naboru do Programu grantowego

W okresie od stycznia do marca 2021 r. trwały prace związane z końcowym rozliczeniem I naboru do Programu grantowego, w tym czynności kontrolne, które wykazały prawidłowość realizacji wytypowanych do kontroli projektów. Nabór został podsumowany i rozliczony – wszystkie 25 projektów zostało zakończonych zgodnie z założeniami, a kwota rozliczonych przez grantobiorców środków wyniosła łącznie 3,6 mln zł. W wyniku realizacji projektów grantobiorcy dokonali 21 zgłoszeń patentowych.

Realizacja projektów z II naboru do Programu grantowego

Początkiem stycznia 2021 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Alokacji Zasobów PCI, podczas którego rozstrzygnięty został II nabór do Programu grantowego. Ze względu na wysoką jakość projektów alokacja konkursowa została zwiększona z 6 mln zł do 10,12 mln zł, a dofinansowanie otrzymały 63 projekty: 32 z Politechniki Rzeszowskiej (łącznie 4,94 mln zł), 26 z Uniwersytetu Rzeszowskiego (łącznie 4,16 mln zł) oraz 6 z Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (łącznie 1,02 mln zł). Finalnie grantobiorcy podjęli się realizacji 60 projektów (w 3 przypadkach nastąpiła rezygnacja ze strony uczelni). Przeprowadzone zostało szkolenie dla naukowców dot. prawidłowego rozliczenia projektów grantowych (kwiecień 2021), w którym wzięło udział 91 osób. Na koniec 2021 roku zakończona została realizacja 38 projektów, łączna kwota refundacji środków dla grantobiorców wyniosła 2,76 mln zł. Dokonanych zostało również 18 zgłoszeń patentowych. Zakończenie realizacji projektów z II naboru nastąpiło w marcu 2022 r.

Przeprowadzenie III naboru do Programu grantowego

Trzeci nabór do Programu grantowego PCI na prace B+R jednostek naukowych prowadzony był w okresie od 26 czerwca do 23 sierpnia 2021 r. Po raz pierwszy do aplikowania o grant dopuszczone zostały wszystkie uczelnie posiadające siedzibę na terenie województwa podkarpackiego a zarazem prowadzące działalność naukową. Liczba projektów złożonych do konkursu wyniosła łącznie 178, co w porównaniu do II naboru oznacza wzrost o 24%. Ostatecznie dofinansowanie uzyskały 63 projekty z 5 uczelni na łączną kwotę 17,15 mln zł.

Szczegółowe informacje zostały umieszczone na stronie internetowej PCI. Włączenie do Programu nowych uczelni to duży krok w kierunku zwiększenia znaczenia PCI w procesie wspierania rozwoju środowiska naukowego regionu, a realizacja projektów grantowych przez te jednostki otwiera możliwość współpracy z nimi również w innych obszarach, m.in. wspierania dalszego rozwoju opracowanych technologii. Trzeci nabór do Programu grantowego PCI przyniósł unikatowe efekty w zakresie integracji środowiska naukowego, transferu wiedzy do województwa podkarpackiego czy tematyki prac badawczo-rozwojowych. Spośród 63 dofinansowanych projektów aż 62 (98%) to „projekty kierunkowe” realizujące prace B+R wpisujące się w światowe trendy oraz kierunki technologiczne najistotniejsze dla Podkarpacia, 60 (95%) to „projekty multidyscyplinarne” łączące badania z różnych dziedzin i dyscyplin naukowych, a 52 (82%) to "projekty międzyuczelniane" realizowane przez zespoły złożone z naukowców z różnych uczelni – w tym przez 34 naukowców z 18 uczelni spoza Podkarpacia (z 8 polskich województw oraz obwodu lwowskiego na Ukrainie).

Umowy na finansowanie projektów zostały podpisane końcem grudnia 2021 r., tak jak w poprzednim konkursie rozpoczęcie realizacji projektów zaplanowano w trzech turach – od lutego, kwietnia i czerwca 2022 r.

Działania wspierające realizację Programu grantowego

Dodatkowe działania Platformy I PCI, które miały na celu wsparcie realizacji Programu grantowego oraz podkarpackich naukowców i uczelni objęły w szczególności:

- o przeprowadzenie szkoleń i doradztwa przez Specjalistów z Działu Programów grantowych PCI – obejmowały one zagadnienia związane z aplikowaniem o granty PCI, realizacją i rozliczaniem projektów grantowych czy ochroną patentową. Wzięło w nich udział łącznie 1 000 naukowców,
- o realizację 31 badań ankietowych metodą CAWI z udziałem 1 115 respondentów (przedstawiciele podkarpackiego środowiska naukowego) w tym dwóch edycji badania „INNOWACYJNE PODKARPACIE 2030”,
- o organizację szkoleń on-line we współpracy z instytucjami z obszaru rozwoju technologii, w których wzięło udział 400 naukowców.

Dział Rozwoju Technologii

W 2021 r. przeprowadzono analizę możliwości rozwoju 25 projektów I edycji Programu grantowego PCI oraz 6 z II Naboru do Programu grantowego w postaci one pager'ów zawierających sparametryzowane rezultaty prac badawczych w odniesieniu do rozwiązań konkurencyjnych, strategię komercjalizacji oraz możliwe warianty dalszego rozwoju i wdrożenia.

Opracowano również opis merytoryczny publikacji „Podkarpackie innowacje. Technologie opracowane przez zespoły naukowe podkarpackich uczelni w ramach Programu grantowego PCI”, służącej do pozyskiwania partnerów w celu rozwoju wypracowanych technologii. Broszura przedstawia wyniki 25 projektów z pierwszego edycji Programu grantowego.

W ramach uruchomionej infolinii przeprowadzono 50 godzin konsultacji dla zespołów naukowych z zakresu możliwości pozyskiwania finansowania na rozwój innowacji i technologii wypracowywanych przez uczelnie. Dokonano analizy rynku funduszy inwestycyjnych i nawiązano kontakt z wybranymi funduszami.

Platforma II Badania zlecane

Ustrukturyzowane badania zlecane to pomost pomiędzy nauką a biznesem. PCI wspiera realizację projektów naukowo-badawczych, mając na celu wprowadzenie z sukcesem na rynek innowacji powstałych w podkarpackich jednostkach naukowych.

Podkarpacka Sieć Laboratoriów Badawczych i Wzorcujących (dalej PSLBiW lub Sieć)

Jest to zorganizowane forum interdyscyplinarnej współpracy przedstawicieli laboratoriów, które dobrowolnie zdecydowały się na przystąpienie do Sieci w celu wymiany doświadczeń, podejmowania wspólnych projektów, pogłębiania wiedzy i kompetencji. Integruje laboratoria badawcze i wzorcujące, publiczne i prywatne, akredytowane i nieakredytowane, zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego. Efektywne wykorzystanie ich potencjału i promocja usług badawczych przyczyni się do dalszego rozwoju naszego regionu.

W 2021 r. podpisano porozumienia przystąpieniu do PSLBiW z 29 kolejnymi laboratoriami. Według stanu na koniec roku w Sieci zrzeszone są 83 laboratoria, w tym 62 laboratoria podkarpackich uczelni (PRz – 19; UR – 42; WSiIZ – 1). Uruchomiona w lipcu ubiegłego roku strona internetowa www.badania.pcinn.org, promująca rynkowe usługi laboratoriów współpracujących w ramach PSLBiW, rozszerzyła swój wachlarz usług badawczych. Według stanu na koniec 2021, na portalu zamieszczono oferty 39 laboratoriów. Portal tworzy innowacyjną przestrzeń łączącą naukę z biznesem, jest to miejsce, gdzie w łatwy sposób można sprawdzić dostępność 570 różnorodnych poszukiwanych usług badań lub wzorcowań, w szczególności o standardowym, powtarzalnym charakterze (standaryzowane badania zlecane). Obecność niniejszego portalu spowodowała wpłynięcie do Sieci 30 zapytań o różnego rodzaju badania laboratoryjne.

W ramach identyfikacji zapotrzebowania regionalnych przedsiębiorstw na usługi badawcze i wzorcujące PSLBiW zorganizowała dwa spotkania (22 lipiec i 16 wrzesień) z przedstawicielami działów badawczo-rozwojowych i działów jakości podkarpackich firm. Głównym tematem tych spotkań było omówienie poszczególnych punktów „Ankiety usług badawczych i usług wzorcowania”, która to ma dostarczyć dane niezbędne do zaprojektowania Centrum Badań i Certyfikacji. Centrum to dysponować będzie bowiem akredytowanymi laboratoriami, które potrzebne są firmom, a których nie ma obecnie na Podkarpaciu.

Dodatkowo w celu rozwoju kompetencji kadry naukowej przygotowano i przeprowadzono dwa dwumodułowe (dwudniowe) szkolenia o tematyce akredytacyjnej, w którym wzięło udział 65 osób.

Brokerzy technologii:

Obszar działań brokerów technologii skupia się na komercjalizacji wyników kadry naukowej poprzez wzrost wartości i ilości zamówień z przemysłu na dedykowane technologie, rozwiązania, prace B+R, usługi badań strukturyzowanych. Brokerzy mają za zadanie usprawnienie i przyspieszenie transferu technologii i usług regionalnych uczelni do przemysłu.

W 2021 roku Brokerzy Innowacji aktywnie prezentowali wyniki naukowców Podkarpackich Uczelni lokalnym przedsiębiorcom z branży rolno-spożywczej, farmaceutycznej, kosmetycznej i chemicznej. Niektóre z rozwiązań zostały przedstawione również na rynku ogólnopolskim w wyniku czego zawarte zostały umowy o współpracy w zakresie realizacji wspólnych projektów badawczo-rozwojowych. Prezentacja wyników projektów badawczych była możliwa również poprzez uczestnictwo w wydarzeniach branżowych jak np. Forum Nowoczesnych Technologii Malowania czy kongresach ogólnobranżowych jak np. 6 edycja Kongresu 590, Carpathian Startup Fest 2021. Działalność brokerów skupiła się na identyfikacji możliwości badawczych naukowców z województwa podkarpackiego, zbieraniu danych dotyczących samodzielnych projektów realizowanych przez naukowców, a także patentów które mają potencjał wdrożeniowy.

Platforma III ProtoLab

Jednym z priorytetowych obszarów rozwoju PCI ProtoLab w 2021 roku było opracowanie inwestycyjne, wdrożeniowe oraz przygotowanie rozwojowej oferty użytkowej oraz technologicznej nowego obiektu ProtoLabu przy ul. Lenartowicza 6. Dzięki doświadczeniom poprzednich lat, pogłębionym analizom związanym z trendami, potrzebami oraz kierunkiem strategicznym związanym z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami zespół PCI ProtoLab opracowywał i wdrażał unikatową na skalę regionu ofertę techniczną oraz zaplecza nowych pracowni ProtoLab, która już w 2022 roku będzie dostępna dla każdego aktywnego młodego innowatora i studenta rzeszowskich i podkarpackich uczelni.

W 2021 PCI ProtoLab realizowało wydarzenia o charakterze edukacyjnym, szkoleniowym oraz mające na celu mentoring biznesowy. Wydarzenia te wzmacniały potencjał młodych ludzi, kreowały etos przedsiębiorczości, kierunkowały na rozwój i zakładanie własnej działalności gospodarczej oraz budowały społeczną świadomość w powyższym zakresie.

Hackathon online Smart Tourism Hackathon – inteligentne szlaki

Zrealizowaliśmy wydarzenie online w formule hackathonu dedykowane pomysłom innowacyjnym i rozwiązaniom dla turystyki województwa podkarpackiego. Wydarzenie objęte zostało honorowym patronatem dyrektora Polskiej Organizacji Turystycznej.

Do wyzwania projektowego zgłosiło się ponad 40-osób z całego kraju. Do finału wytrzymało 27 osób, które zgłosiły 9 projektów i innowacyjnych propozycji projektowych. Finałowe projekty zostały nagrodzone przez Jury konkursowe oraz prowadzone były rozmowy brokerskie wspierające kontynuację rozwoju projektów.

ProtoCzwartki – regularne konsultacje projektowe i konstruktorskie dla studentów i kół naukowych (liczba uczestników: 91)

Wdrożony i rozwijany jest format regularnych otwartych spotkań oraz dyżurów, konsultacyjno-projektowych w formule hybrydowej, gdzie każdy zespół lub student uczestniczący z programów i wydarzeń ProtoLab może otrzymać wsparcie merytoryczno-techniczne od pracowników ProtoLab w zakresie prac nad projektem w ujęciu biznesowym, logistycznym oraz technologicznym. Wsparliśmy i skonsultowaliśmy dziesiątki projektów załączkowych oraz inicjatyw studentów zrzeszonych w kołach naukowych między innymi: Projekty i współpraca z kołami naukowymi: Legendary Rover Team PRz (łazik marsjański, koncepcja raket oraz satelit), VDesign KPU Krosno (rozwój projektu łazika marsjańskiego), Zespół SuperCluster w ramach kontynuacji współpracy po hackathonie NASA (projekt satelity), SKN Tuptuś (promocja turystyki w ramach STH), KN Hossa – Państwowa Uczelnia w Sanoku (kooperacja projektowa).

Szkolenia i webinary rozwojowe

W ramach budowania wiedzy studentów oraz wdrażania nowych dziedzin do procesów wsparcia studentów i ich kreatywności, zrealizowaliśmy dziesiątki szkoleń inspirujących do dalszych działań projektowych. W sumie w wydarzeniach wzięło udział 1456 osób.

Regionalna współpraca projektowa i ekspercka

W 2021 r. PCI ProtoLab zaangażowało się w szereg wydarzeń oraz projektów w kooperacji z regionalnymi uczelniami, organizacjami studenckimi oraz instytucjami proinnowacyjnymi otoczenia biznesu. Dzieląc się i jednocześnie pozyskując istotną wiedzę ekspercką podczas wydarzeń kooperacyjnych, budowaliśmy świadomość oraz informowaliśmy naszych partnerów i potencjalnych odbiorców o wartościach i możliwościach jakie można wytworzyć we współpracy z PCI.

Akademia ProtoLab

W 2021 roku zrealizowano w całości I edycję Akademii ProtoLab oraz część szkoleniową II edycji. Akademia ProtoLab to program edukacyjny połączony z konkursem, dzięki któremu uczestnicy rozwijają swoje umiejętności zakresu narzędzi biznesowych, tematyki startupowej, umiejętności miękkich oraz opracowują autorski projekt, przy wsparciu trenerów i ekspertów. Projekt skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, studentów, absolwentów, młodych naukowców mieszkających lub uczących się na terenie województwa podkarpackiego. Uczestnicy pracują indywidualnie bądź w zespołach – uczestnicy mogą w trakcie stworzyć zespół, dzięki czemu powstają grupy międzyszkolne i międzyuczelniane, co wpływa pozytywnie na wymianę doświadczeń oraz uzupełnianie się kompetencyjne zespołów. W ramach projektu uczestnicy mogą opracować np. pomysł na inicjatywę, platformę, aplikację czy rozwiązanie usługowe lub produktowe związane z wybranym obszarem tematycznym danej edycji. Dzięki zaangażowaniu w program mentorów reprezentujących zarówno świat nauki, jak i biznesu, uczestnicy nawiązują kontakt z tymi środowiskami, mogą korzystać z ich wsparcia przy opracowywaniu projektów. Poza spotkaniami z mentorami uczestnicy biorą udział w szkoleniach i warsztatach dzięki którym zdobywają wiedzę niezbędną do opracowania swojej koncepcji - łącznie 40h warsztatów, których tematyka prezentowana jest poniżej.

Tematem przewodnim I edycji Akademii były rozwiązania dot. dostępności przestrzeni publicznej i atrakcji turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej mobilności. W ramach konkursu będącego częścią I edycji Akademii ProtoLab złożono 5 koncepcji projektowych, z których komisja konkursowa wybrała 3 najlepsze: platformę/aplikację *MyVolunteer*, aplikacja *EasyMap*, projekt społeczny *Topię się*. Tematem przewodnim II edycji Akademii było lotnictwo i kosmonautyka (20 listopada 2021r. – planowane zakończenie 3 marca 2022r.).

PCI Space Exploration

Uruchomiono pierwsze działania pilotażowe projektu PCI Space Exploration ukierunkowanego na rozwój potencjału województwa podkarpackiego w obszarze tematycznym regionalnej inteligentnej specjalizacji RIS1 – lotnictwo i kosmonautyka.

W dniu 17 marca 2021 r. zorganizowano Virtual Wednesday Innovation Night #11 *Space 5.0 - evolution vs. revolution* jako wydarzenie tematyczne PCI łączące m.in. studentów, naukowców, innowatorów oraz przedsiębiorców z województwa podkarpackiego. Tematyka wydarzenia dotyczyła trzech głównych obszarów tematycznych: *Nowe kosmiczne eksploracje na kierunku Ziemia-Księżyc-Mars, Polacy w krajowym i międzynarodowym sektorze kosmicznym, Technologie satelitarne - od miniaturyzacji do konstelacji*. W interdyscyplinarnym wydarzeniu specjalnym PCI brało udział ponad 500 osób.

Przeprowadzono serię spotkań inspiracyjnych *New Space Leaders*, których celem było wsparcie rozwoju nowych kompetencji wśród kadry naukowo-dydaktycznej oraz studentów podkarpackich uczelni (Politechnika Rzeszowska, Uniwersytet Rzeszowski, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania oraz inne uczelnie z regionu) we współpracy z ekspertami tematycznymi reprezentującymi polski sektor kosmiczny. Program *New Space Leaders (NSPL)* ma na celu rozwijanie unikatowych kompetencji wśród kadry naukowej, studentów oraz innowatorów podkarpackich uczelni we współpracy z ekspertami podmiotów sektora lotniczego i kosmicznego.

W okresie od 1 czerwca do 29 września 2021 r. zorganizowano łącznie serię 8 spotkań inspiracyjnych z mentorami branżowymi reprezentującymi branżę kosmiczną. We wszystkich webinarach programu NSPL uczestniczyło łącznie 171 osób.

NASA International Space Apps Challenge 2021

W dniach 2-3 października 2021 r. przeprowadzono pierwszą na Podkarpaciu, edycję regionalną w ramach 10. globalnej edycji hackathonu *NASA International Space Apps Challenge 2021*. W wydarzeniu na poziomie globalnym wzięło udział ponad 450 zespołów (ponad 3500 uczestników) w ponad 320 lokalizacjach na całym świecie. Na poziomie regionalnym, na Podkarpaciu zgłosiło się 19 Zespołów Projektowych (75 zarejestrowanych uczestników), wśród których Jury wyłoniło 3 zwycięskie projekty do Oceny Globalnej NASA. Zespoły projektowe mogły wybrać co najmniej jedno z 28 „kosmicznych wyzwań” spośród interdyscyplinarnych tematów ogłoszonych przez NASA. Celem regionalnym wydarzenia było zainspirowanie podkarpackich uczniów, studentów, nauczycieli i innowatorów do bliższego poznania użyteczności danych satelitarnych oraz zachęcenie ich do pracy zespołowej nad nowatorskimi pomysłami dla Podkarpacia. Wyzwanie edycji podkarpackiej podjęło aż 75 uczestników w 19 zespołach projektowych, które pracowały nad propozycjami rozwiązań wyzwań zaproponowanych przez NASA. W pracach koncepcyjnych zespoły z Podkarpacia wykorzystywały dane satelitarne, ekonomiczne, epidemiologiczne i inne udostępnione przez NASA i inne agencje kosmiczne. Do oceny regionalnej ze strony Jury zgłoszono finalnie 17 projektów, spośród których wyłoniono 3 zwycięskie rozwiązania zgłoszone do Oceny Globalnej NASA. Rzeszów znalazł się w pierwszej 30. spośród 320 lokalizacji wydarzenia, pod względem liczby zgłoszonych rozwiązań projektowych opracowanych podczas hackathonu NASA. Organizatorami globalnego hackathonu NASA w Rzeszowie byli Podkarpackie Centrum Innowacji i Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania.

Na koniec grudnia 2021 r. w projekcie PCI Space Exploration zarejestrowanych było 96 uczestników, zaś partnerami merytorycznymi jest 5 podmiotów związanych z branżą sektora kosmicznego – Creotech Instruments, Exatel, KP Labs, Scanway i SENER Polska. Regionalny Ekosystem Innowacji i Startupów /Koalicja na rzecz REIS

Końcem 2019 r. powołana została Koalicja na rzecz Regionalnego Ekosystemu Innowacji i Startupów (REIS), której celem jest rozwój ekosystemu, budowanie synergii i scalanie jego potencjału, realizowanie wspólnych projektów ważnych dla województwa, wymiana wiedzy i doświadczeń oraz zwiększenia i polepszanie współpracy naukowców i przedsiębiorców. Podkarpackie Centrum Innowacji jako łącznik i inicjator zobowiązał się do animowania i moderowania spotkań Koalicji, podczas gdy każdy z członków angażuje się w wybrane projekty gdzie wspiera relacjami i kontaktami powoływane zespoły projektowe. Łącznie w Koalicji działa 12 podmiotów.

Wednesday Innovation Night – pełni rolę łącznika pomiędzy nauką i biznesem. Ma ono na celu skupiać w jednym miejscu zarówno studentów, naukowców jak i przedstawicieli świata biznesu.

W 2021 roku odbyło się pięć edycji wydarzenia, podczas których okazję do zaprezentowania się mieli młodzi innowatorzy, właściciele startupów, a także wybitni eksperci w dziedzinie rozwoju innowacji. Tematy wiodące były dostosowywane do obecnie panujących warunków i potrzeb zgłaszanych przez słuchaczy. W związku z panującymi warunkami epidemicznymi wydarzenie zostało przeniesione w tryb online, a większość poruszanych zagadnień związanych było z pomocą młodym innowatorom i przedsiębiorcom w tym trudnym okresie. W Wednesday Innovation Night zarówno w trybie stacjonarnym, jak i online wzięło udział 345 uczestników.

Konferencja #PdlaP - Projekty dla Potencjału

Jednym z wydarzeń zainicjowanych przez PCI w ramach Koalicji na Rzecz REIS w 2021 roku była konferencja #PdlaP - Projekty dla Potencjału. Jednodniowa konferencja odbyła się 25 maja 2021 roku i zgromadziła 215 zainteresowanych i aktywnie uczestniczących osób. Konferencja #PdlaP - Projekty dla Potencjału była unikalnym wydarzeniem na Podkarpaciu zorganizowanym w czasie pandemii. Tematy wydarzenia skupiały się wokół: wsparcia w poszukiwaniu nowych rozwiązań, pomysłów i inspiracji w trudnej sytuacji gospodarczej, inicjowania interakcji pomiędzy naukowcami prowadzącymi samodzielne prace badawczo-rozwojowe, a przedsiębiorcami, promowania potencjału samodzielnych naukowców i zespołów naukowych, prezentowania efektów prac zespołów badawczych, inspirowania przedsiębiorców do współpracy ze światem nauki.

Forum Nauki i Biznesu

Najważniejszym wydarzeniem zorganizowanym przez Podkarpackie Centrum Innowacji w 2021 roku było dwudniowe Forum Nauki i Biznesu. Konferencja została podzielona tematycznie: I dzień – Forum Nauka i Biznes, II dzień – Konferencja Innowacje-Pomiary-Akredytacje. Pierwszy dzień to Forum Nauka i Biznes, podczas którego poruszone były tematy związane m.in. z etycznymi aspektami rozwoju technologii.

Drugi dzień to Konferencja „Innowacje - Pomiary - Akredytacje” skierowana do przedstawicieli laboratoriów badawczych, wzorcujących, akredytowanych i nieakredytowanych oraz przedstawicieli firm zlecających badania swoich wyrobów lub wzorcowania aparatury pomiarowej. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem: „Kompetencje laboratoriów wobec wymagań zleceniodawców badań”. Forum skierowane zostało do przedsiębiorców, inwestorów, ludzi ze świata nauki, laboratoriów badawczych, kół naukowych oraz instytucji wspomagających finansowanie działalności przedsiębiorstw. Uczestnicy mieli nie tylko okazję wysłuchać wystąpień zaproszonych gości, ale także mogli wziąć udział w networkingu oraz sesjach Q&A z prelegentami.

Do udziału w wydarzeniu zaproszono 62 prelegentów - ekspertów, naukowców i praktyków ze świata nauki i biznesu. 1 177 uczestników miało okazję do wymiany doświadczeń oraz nawiązania nowych kontaktów, pozwalających na podjęcie dalszej współpracy.

Ad.5. Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo – Technologicznym

Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym zostało powierzone Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. Misją i celem PPNT „Aeropolis” jest stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju województwa podkarpackiego w oparciu o idee innowacyjności i transferu technologii poprzez synergiczne wykorzystanie regionalnego potencjału naukowo-badawczego, gospodarczego oraz infrastrukturalnego.

Obecnie obszar Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego „Aeropolis” zajmuje ok. 170 ha.

Głównym celem „Aeropolis” jest udostępnienie podstawowej infrastruktury niezbędnej dla zapewnienia potencjalnym firmom wysokich technologii warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. Oferta Parku dedykowana jest firmom z branż: lotniczej, informatycznej, jakości życia, elektromaszynowej, motoryzacyjnej, biotechnologicznej i chemicznej.

Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny AEROPOLIS podzielony jest na:

- Strefę inwestycyjną w której znajduje się 52 firmy zatrudniające 6 592 pracowników,
- Inkubator Technologiczny w którym znajduje się 45 firm zatrudniających 267 pracowników.

W dniu 29 czerwca 2021 r. podpisana została umowa w sprawie finansowania zadań z tytułu zarządzania Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym pomiędzy Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. a Województwem Podkarpackim.

Wydatki poniesione na zarządzanie Parkiem w 2021 r. wyniosły łącznie 2 909 216,00 zł.

Ad.6. Działalność Podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów

Podstawę prawną zadania stanowią:

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.);
2. Umowa Partnerska z dnia 15 września 2004 r. zawarta pomiędzy Województwem Podkarpackim, Polska Agencją Inwestycji i Handlu oraz Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A;
3. Porozumienie Ramowe w sprawie funkcjonowania na terenie województwa podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) zawarte w dniu 29 czerwca 2010 r. pomiędzy Ministrem Gospodarki a Województwem Podkarpackim. Zgodnie z w/w Porozumieniem trwałość została zapewniona do 31 grudnia 2020 r. ;
4. Podpisana w dniu 13 stycznia 2016 r. *Umowa określająca zasady funkcjonowania Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) na terenie województwa podkarpackiego w okresie trwałości projektu, 2016 – 2020.*

W ramach realizacji zadania Podkarpackie COIE skupia się na 2 obszarach:

1. Wspieranie inwestycji – współpraca z inwestorami krajowymi i zagranicznymi,
2. Wspieranie eksportu – współpraca z rodzimymi przedsiębiorcami chcącymi rozpocząć lub zwiększyć swoje możliwości eksportowe oraz współpraca z firmami zagranicznymi, poszukującymi dostawców w Polsce i na terenie województwa podkarpackiego.

W realizację zadania obok Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów działającego w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, zaangażowane są następujące podmioty:

1. Jednostki samorządu terytorialnego – gminy oraz powiaty – z terenu województwa podkarpackiego,
2. Specjalne strefy ekonomiczne, Euro-Park Mielec z siedzibą w Mielcu oraz Euro-Park Wisłosan z siedzibą w Tarnobrzegu,
3. Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
4. Instytucje otoczenia biznesu m.in.: parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, klastry, centra transferu technologii,
5. Partnerzy prywatni – firmy deweloperskie, firmy doradcze i konsultingowe.

W ramach zadania eksperci Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, samodzielnie lub we współpracy z ww. podmiotami, świadczą usługi informacyjne typu pro-eksport, tj. skierowane do przedsiębiorców z regionu oraz pro- biz, których adresatami są inwestorzy zainteresowani ulokowaniem swojej działalności w województwie podkarpackim.

W 2021 r. liczba usług wyświadczonych przez podkarpackie COIE wyniosła odpowiednio:

- 39 usług pro-biz (usługi dla inwestorów zagranicznych). W zakresie wsparcia inwestorów zagranicznych prowadzono bieżącą obsługę projektów inwestycyjnych. Wśród projektów znalazły się m.in. firmy z branży lotniczej, spożywczej, maszynowej, motoryzacyjnej oraz sektora elektromobilności. Ponadto, nowym inwestorom udzielono informacji na temat możliwości uzyskania ulg podatkowych w przypadku zainwestowania na terenach włączonych do specjalnych stref ekonomicznych, dostępnych lokalizacjach inwestycyjnych oraz dostępnej kadry w wybranych sektorach gospodarki. Zorganizowano 2 wizyty inwestorów zagranicznych, podczas których przedsiębiorcy mieli okazję zapoznać się z ofertą inwestycyjną oraz z potencjałem inwestycyjno-gospodarczym województwa podkarpackiego. Na ilość wizyt oraz spotkań z inwestorami negatywny wpływ miała pandemia COVID-19.

- 191 usług pro-eksport (usługi dla przedsiębiorców polskich i importerów zagranicznych). W zakresie pro-eksport realizowano bezpośrednio usługi informacyjno-doradcze dla firm z województwa podkarpackiego oraz usługi matchmakingowe (kojarzenie lokalnych eksporterów z importerami z UE i spoza Unii), informowano także na bieżąco przedsiębiorców o możliwości uczestnictwa w targach branżowych i misjach, instrumentach wsparcia eksportu, dofinansowaniach z programów UE.

Ponadto, w ramach realizacji zadania pracownicy Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów zorganizowali 7 spotkań informacyjnych przeznaczonych dla przedsiębiorców oraz uczestniczyli w wydarzeniach o charakterze targowo – wystawienniczym, spotkaniach typu *B2B (business-to-business)* i prelekcjach.

Wykaz zorganizowanych spotkań informacyjnych:

1. Spotkanie informacyjne w formule on-line dla przedsiębiorców "Praca zdalna a prawo pracy – jak zatrudniać pracowników" na rzecz wsparcia eksportu przedsiębiorców z województwa podkarpackiego, które odbyło się 13 września 2021 r.
2. Spotkanie informacyjne w formule on-line dla przedsiębiorców – „Jak wdrożyć model zdalny i hybrydowy”, które odbyło się w dniu 15 września 2021 r.
3. Spotkanie informacyjne w formule on-line dla przedsiębiorców "Audyt pracy zdalnej i hybrydowej", które odbyło się 17 września 2021 r.
4. Spotkanie informacyjne dla przedsiębiorców w formule on-line, „Remote Leader – jak stać się liderem zespołu rozproszonego?” które odbyło się 20 września 2021r.
5. Spotkanie informacyjne dla przedsiębiorców w formule on-line, „Strategia rozwoju firmy, a misja, wizja i kultura organizacyjna”, które odbyło się w dniu 22 września 2021 r.
6. Spotkanie informacyjne dla przedsiębiorców w formule on-line, „Firma w dobie czwartej rewolucji przemysłowej”, które odbyło się w dniu 24 września 2021 r.
7. Spotkanie informacyjne dla przedsiębiorców w formule on-line, „Spotkanie podsumowujące”, które odbyło się w dniu 25 listopada 2021 r.

Łączna liczba uczestników spotkań informacyjnych – 144.

Wykaz wydarzeń o charakterze targowo – wystawienniczym:

1. Targi przemysłu kosmicznego SPACE TECHNO DAYS – w Bremie w dniach od 14 do 19 listopada 2021. to największe na kontynencie wydarzenie poświęcone łańcuchowi dostaw i inżynierii w zakresie produkcji, projektowania, testowania i usług inżynierskich w zakresie statków kosmicznych, podsystemów i komponentów kosmicznych. Ostatnia edycja zgromadziła ponad 400 wystawców oraz ponad 4 500 uczestników. Celem udziału eksperta COIE w wydarzeniu była prezentacja potencjału gospodarczego oraz inwestycyjnego województwa podkarpackiego potencjalnym inwestorom oraz firmom poszukującym dostawców w Polsce, w tym na terenie województwa podkarpackiego. Ekspert COIE odbył kilkadziesiąt spotkań z potencjalnymi inwestorami, przedstawicielami organizacji wspierających biznes. Dodatkowo, ekspert COIE uczestniczył w spotkaniu z zaproszonymi firmami z branży kosmicznej, które podczas targów zorganizowała Polska Agencja Kosmiczna. Targi odbywają się cyklicznie co rok. Organizatorem targów jest firma Space Tech Expo Europe.
2. Aerospace Additive Manufacturing Summit 2021 w Tuluzie w dniach od 22 do 23 września 2021 r. – targi dla przedsiębiorców przemysłu lotniczego, producentów części lotniczych metodą tzw. naddawania (specjalistyczna metoda druku 3D). Celem udziału eksperta COIE w wydarzeniu była prezentacja potencjału gospodarczego oraz inwestycyjnego województwa podkarpackiego potencjalnym inwestorom oraz firmom poszukującym dostawców w Polsce, w tym na terenie województwa podkarpackiego. Przedstawiciel COIE odbył kilkadziesiąt spotkań z przedsiębiorcami reprezentującymi branżę. Targi odbywają się cyklicznie co dwa lata. Organizatorem targów jest firma ABE – Advanced Business Events.

Działania Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w szczególności służą rozwojowi nowych, innowacyjnych sektorów przemysłu oraz poprawie konkurencyjności gospodarki regionu, jak również podniesieniu jego atrakcyjności inwestycyjnej.

Świadczenie usługi informacyjnej pro – eksport dla przedsiębiorców z obszaru województwa podkarpackiego, w ramach realizacji zadania, przyczynia się do poprawy innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw. Poszukiwanie kooperantów dla regionalnych firm pomaga w ekspansji zagranicznej i aktywnie przyczynia się do internacjonalizacji przedsiębiorstw. Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów aktywnie wspiera rozwój innowacyjnych przedsiębiorstw w regionie oraz przyczynia się do promocji przedsiębiorczości poprzez zwiększenie ilości przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorców we współpracy ze sferą nauki.

W ramach świadczonej usługi pro-biz poprawie ulega również atrakcyjność inwestycyjna regionu, a przyciąganie bezpośrednich inwestycji polskich i zagranicznych do województwa służy rozwojowi gospodarczemu regionu. Ma ono również duży wpływ na politykę rynku pracy, bowiem nowe inwestycje wymagają nieustanne podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz poziomu kształcenia, a także dopasowania profili kształcenia kadr regionu do potrzeb nowych inwestorów, zarówno na szczeblu szkolnictwa średniego jak i wyższego.

Ad. 7. Realizacja projektu pn. „Wysokie standardy obsługi inwestora w samorządach województwa podkarpackiego”

Projekt „Wysokie Standardy obsługi inwestora w samorządach województwa podkarpackiego” realizowany jest przez Województwo Podkarpackie w partnerstwie z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach działania 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, na podstawie umowy o dofinansowanie projektu nr POWR.02.18.00-00-0013/19 z dnia 5 lutego 2020 r. zawartej pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Liderem projektu jest Województwo Podkarpackie. Instytucją zarządzającą jest Ministerstwo Rozwoju, a pośredniczącą Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Okres realizacji projektu: od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2022 r.

Celem projektu jest podniesienie jakości obsługi inwestora w Jednostkach Samorządu Terytorialnego poprzez objęcie kompleksowym programem szkoleniowo – doradczym uczestników projektu w zakresie obsługi inwestora oraz wdrożenie lub zmodernizowanie w grupie docelowej procedur współpracy z inwestorem, rozwiązań podnoszących atrakcyjność inwestycyjną Jednostek Samorządu Terytorialnego, w szczególności przygotowanie, upowszechnianie, aktualizację informacji o ofercie inwestycyjnej Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Budżet projektu wynosi:

- koszty ogólne - 1 792 372,10 zł (z czego wnioskowane dofinansowanie stanowi kwotę 1 613 134,89 zł, a wkład własny 179 237,21 zł), w tym:
  - koszty bezpośrednie - 1 493 643,42 zł
  - koszty pośrednie (ryczałt) - 298 728,68 zł
- koszty bezpośrednie realizacji zadań:
  - Lidera stanowią wartość: 1 164 271,08 zł (tj. ok. 78% kosztów bezpośrednich),
  - Partnera stanowią wartość: 329 372,34 zł (tj. ok. 22% kosztów bezpośrednich).

Do końca 2021 r. do udziału w projekcie zgłosiły się 54 jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego. Spośród nich 37 rozpoczęło z pomocą COIE wdrażanie wymaganych przez projekt standardów obsługi inwestora.

Na realizację zadania w 2021 r. wpływ miał przebieg pandemii COVID-19, która spowodowała konieczność organizacji szkoleń dla przedstawicieli podkarpackich jednostek samorządu terytorialnego w trybie zdalnym. Pierwotnie zakładano realizację tychże w trybie stacjonarnym. Nie wpłynęło to jednak na jakość oferty szkoleniowej. W 2021 r. zrealizowano 2 tury szkoleniowe, podczas których przeszkolono pracowników podkarpackich jednostek samorządu terytorialnego w zakresie standardów obsługi inwestora. Zadanie będzie kontynuowane w 2022 r. Pandemia utrudniła również możliwość wizytowania poszczególnych gmin i powiatów z terenu województwa podkarpackiego przez pracowników podkarpackiego COIE.

W miarę luzowania polityki obostrzeń eksperci podkarpackiego COIE zintensyfikowali częstotliwość wizytacji poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Łączna liczba

podkarpackich JST odwiedzonych w 2021 r. przez ekspertów podkarpackiego COIE to 55. Podczas każdego ze spotkań prowadzone było doradztwo wspomagające wdrożenie wymaganych w projekcie standardów obsługi inwestora. W ramach projektu partner, Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., również wizytował podkarpackie jednostki samorządu terytorialnego gdzie prowadził doradztwo do wdrożeń standardów obsługi inwestora. W 2021 r. partner w projekcie odwiedził łącznie 41 podkarpackich JST.

Doradztwo obejmowało konsultacje z pionem władz Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz pracownikami merytorycznymi na temat opracowywania ofert inwestycyjnych, prezentujących oferty inwestycyjne danej gminy w sposób komunikatywny (zawierający jak najwięcej potencjalnie ważnych dla inwestora informacji) oraz atrakcyjny. Pracowników Jednostek Samorządu Terytorialnego zaznajomiono ze standardem opisu terenu/nieruchomości, przygotowanym przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu. Podczas spotkań doradczych omówiono także kwestie związane z zawartością serwisów internetowych poszczególnych samorządów, ze szczególnym uwzględnieniem publikowanych ofert inwestycyjnych oraz regionalnych informacji gospodarczych.

W ramach realizacji projektu wykonano również zdjęcia lotnicze terenów inwestycyjnych w 10 jednostkach samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego, które wykorzystywane są do przygotowania oferty w Generatorze Ofert Inwestycyjnych PAIH.

Projekt finansowany jest w 84,28% ze środków Unii Europejskiej, 10% wartości projektu stanowi wkład własny województwa, a 5,72% pochodzi z Budżetu Państwa. W 2021 r. wydatki na realizację projektu wyniosły 350 825,00 zł.

Ad.8. Promocja jednostek samorządu terytorialnego

- W ramach zadania Podkarpackie COIE prowadziło działania w zakresie napływu inwestycji do województwa podkarpackiego, samodzielnie oraz we współpracy z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. W dniu 15 września 2004 r. została zawarta umowa partnerska pomiędzy PAIIZ S.A. (obecnie PAIH), Województwem Podkarpackim i RARR S.A. Zgodnie z zapisami umowy strony zobowiązują się do współdziałania na rzecz promocji gospodarczej województwa podkarpackiego, w szczególności obsługi inwestorów zagranicznych zainteresowanych inwestowaniem w regionie. W ramach tego współdziałania, Województwo Podkarpackie rokrocznie zawiera z RARR S.A. umowę na mocy której spółka współpracuje z Podkarpackim COIE w obszarze działań związanych z napływem i obsługą bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W 2021 r. w ramach tej umowy RARR S.A. obsługiwał inwestorów zagranicznych i krajowych, wspólnie z podkarpackim COIE oraz samodzielnie, udostępniając im materiały oraz dane dotyczące lokalizacji nieruchomości na terenie województwa podkarpackiego (działki i budynki produkcyjne) które interesowały inwestorów, przygotowywał i uczestniczył w spotkaniach z inwestorami oraz na zlecenie COIE przygotowywał i przekazywał informacje wymagane przez inwestorów.

- W 2021 r. Podkarpackie COIE zorganizowało cykl spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców. Siedem spotkań informacyjnych swoim zakresem tematycznym obejmowało zagadnienia dotyczące strategii rozwoju przedsiębiorstwa oraz wdrożenia systemu pracy zdalnej oraz usług COIE,

- Kolejnym działaniem był zakup dostępu do elektronicznej bazy danych firm oraz świadczenia usług związanych z jej aktualizacją i wsparciem technicznym, w celu udostępniania danych z bazy polskim przedsiębiorcom planującym uruchomić lub rozszerzyć działalność eksportową. Podkarpackie COIE korzysta z bazy danych na co dzień, generując kontakty do potencjalnych partnerów z zagranicy na prośbę podkarpackich przedsiębiorców. Dodatkowo, każdy z przedsiębiorców ma możliwość samodzielnego skorzystania z bazy danych na specjalnie przygotowanym stanowisku udostępnionym w siedzibie podkarpackiego COIE,

- Dodatkowo Podkarpackie COIE zakupiło zwiżane kable USB. Kable używane są jako materiały promocyjne i przekazywane inwestorom i eksporterom oraz partnerom COIE podczas targów oraz spotkań,

- Udziału eksperta podkarpackiego COIE w targach *Space Tech Expo Europe* – targi to jedna z największych na świecie imprez poświęconych przemysłowi kosmicznemu, który jest jedną z inteligentnych specjalizacji woj. Podkarpackiego.

Wydatki na realizację zadania w 2021 r. wynosiły 128 050,61 zł.

Ad. 9. Podejmowanie działań w zakresie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie województwa podkarpackiego

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) zgodnie z art. 2 pkt 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oznacza formę współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji projektów infrastrukturalnych lub innych rodzajów operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału. Zasady współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego oraz organ właściwy w sprawach partnerstwa publiczno-prywatnego uregulowano w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 407) oraz ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. z 2021 r., poz. 541 z późn. zm.).

Od stycznia 2020 r. Województwo Podkarpackie jest członkiem Platformy współpracy w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego, prowadzonej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Misją Platformy współpracy w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego jest wzmocnienie potencjału instytucji publicznych do dostarczania wysokiej jakości, efektywnych kosztowo usług publicznych oraz infrastruktury, a także zwiększenie skuteczności i efektywności samorządów w realizacji projektów infrastrukturalnych realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, ze szczególnym uwzględnieniem projektów hybrydowych, tj. współfinansowanych z funduszy UE.

Członkami Platformy PPP są wyłącznie podmioty publiczne. Udział w Platformie PPP jest bezkosztowy. Informacje dotyczące PPP, które mogą okazać się przydatne dla podmiotów publicznych zainteresowanych tą formą realizacji zadań są umieszczane na bieżąco na stronie internetowej <https://podkarpackie.pl/index.php/gospodarka/ppp>.

W sprawach z zakresu PPP Departament Gospodarki Regionalnej pozostawał w roku 2021 w kontakcie z centralną jednostką do spraw partnerstwa publiczno-prywatnego, tj. Departamentem PPP w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Pracownicy brali udział w szkoleniach online. Do MFiPR skierowano deklarację gotowości włączenia się w proces wsparcia potencjalnych wnioskodawców/beneficjentów projektów hybrydowych np. poprzez współpracę w organizacji szkoleń, wsparcie merytoryczne z zakresu PPP w Województwie Podkarpackim.

W sierpniu 2021 r. Zarządowi Województwa Podkarpackiego przedstawiona została informacja dotycząca projektów hybrydowych w perspektywie finansowej 2021-2027, w związku z projektem Kontraktu programowego dla Województwa Podkarpackiego.

Projekty hybrydowe polegają na wykorzystaniu dofinansowania ze środków europejskich dla inwestycji realizowanych w partnerstwie przez podmiot publiczny i partnera prywatnego oraz mają za zadanie wsparcie projektów infrastrukturalnych przyczyniających się do świadczenia usług publicznych. W celu identyfikacji przez Samorząd Województwa potrzeb inwestycyjnych i możliwości realizacji projektów w formule hybrydowej w regionie w sierpniu 2021 r. skierowano drogą e-mailową do jednostek samorządu terytorialnego prośbę o wypełnienie Formularza informacyjnego o zamierzeniach inwestycyjnych PPP, co miało pozwolić na określenie zamierzeń oraz poziomu zainteresowania realizacją tego typu projektów.

W wyznaczonym terminie otrzymano 27 wypełnionych ankiet ze zgłoszeniem propozycji projektów wpisujących się w zakres wsparcia zgodny z projektem Kontraktu Programowego dla Województwa Podkarpackiego. Stan przygotowania do realizacji większości z tych projektów nie był zaawansowany. Zdecydowana większość zgłoszonych projektów była w fazie pomysłu. Brak było projektów o wysokim stopniu przygotowania (np. z wykonaną oceną efektywności).

Uzupełnioną listę projektów zgłoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego z Województwa Podkarpackiego, które mogłyby być realizowane w formule projektów hybrydowych, przekazano do Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym.

Lista ta wraz z listą projektów zidentyfikowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej stanowić może podstawę do wskazania projektów z terenu Województwa Podkarpackiego możliwych do realizacji w formule projektu hybrydowego.

Ad. 10. Zarządzanie Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Jasionce

Centrum Wystawienniczo-Kongresowe Województwa Podkarpackiego G2A Arena to najnowocześniejszy kompleks konferencyjno-wystawowy w regionie. Jest on przestrzenią spotkań świata biznesu, polityki i nauki zarówno z kraju, jak i Europy. Obiekt stanowi centrum życia naukowego, towarzyskiego, prezentacji osiągnięć technicznych i technologicznych województwa. To doskonałe miejsce do organizowania spotkań z potencjalnymi inwestorami, organizacji szkoleń, warsztatów, konferencji oraz wystaw.

Obiekt jest własnością Województwa Podkarpackiego, a zarządcą obiektu i podmiotem organizującym imprezy jest CWK Operator Sp. z o.o. Podmiot ten został wybrany w drodze publicznego postępowania o zawarcie umowy koncesji, przeprowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi. Na realizację zadania polegającego na organizacji imprez i zarządzaniu Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego wydatkowano w 2021 r. 3 690 000,00 zł. Zadanie ujęte jest w wykazie przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego o planowanych łącznych nakładach finansowych w kwocie 43 277 550,00 zł finansowych w kwocie 43 277 550,00 zł w okresie trwania umowy koncesji (od 2016 r. do 2031 r.).

W 2021 r. zorganizowano 176 imprez, z czego 106 to konferencje/kongresy/sympozja, 18 to targi/wystawy, natomiast 52 o innym charakterze. We wszystkich wydarzeniach wzięło udział 42 604 uczestników, a liczba wystawców podczas targów/wystaw wyniosła 799 podmiotów (wg szacunków Koncesjonariusza). Spośród tych imprez 12 miało charakter międzynarodowy, 105 charakter krajowy a 59 charakter lokalny.

Od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu Centrum Wystawienniczo-Kongresowego Województwa Podkarpackiego do dnia 31 grudnia 2021 r. w obiekcie odbyło się 713 imprez. Wśród 713 imprez zorganizowanych w obiekcie CWK od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie odbyło się 513 konferencji/kongresów oraz 152 targi/wystaw (4 imprezy miały jednocześnie charakter konferencji/kongresów/sympozjów jak również targowo-wystawienniczy).

Biorąc pod uwagę zasięg zorganizowanych imprez należy stwierdzić, że od dnia wydania pozwolenia na użytkowanie obiektu do końca 2021 r. odbyły się 116 imprezy o charakterze międzynarodowym, 317 imprez o zasięgu krajowym oraz 280 imprez lokalnych. W imprezach wzięło udział 497 668 uczestników/odwiedzających (bez uwzględnienia liczby osób, które odwiedziły obiekt w Dniu Otwartym CWK – 25 czerwca 2016 r.), a liczba wystawców podczas targów/wystaw wyniosła 6 190 podmiotów.

W dniu 27 maja 2021 r. zakończył się okres trwałości projektu. Koncesjonariusz, zgodnie z § 1 pkt 2) lit. b) umowy koncesji, od tego czasu może w obiekcie CWK organizować Imprezy nie tylko o charakterze targowym, konferencyjnym, kongresowym lub wystawienniczym, ale również widowiskowym, sportowym lub artystycznym typu: kongres, konferencja, zjazd, seminarium, symposium, konwencja, wystawa, targi, bal, bankiet, impreza promocyjna, impreza integracyjna, wydarzenie artystyczne (koncert, premiera, studio/produkcja filmowa, festiwal, show, pokaz mody, itp.), w tym imprezy masowe w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych.

Nad prawidłową realizacją umowy koncesji na usługi polegające na organizacji imprez i zarządzaniu Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego nadzór sprawują właściwe departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego: Departament Gospodarki Regionalnej, Departament Organizacyjno-Prawny, Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej oraz Kancelaria Zarządu.

Ad. 11. „Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich”

W dniu 11 kwietnia 2014 r., Województwo Podkarpackie zawarło z Ministrem Inwestycji i Rozwoju umowę dotacji dotyczącą realizacji projektu pomocy technicznej pn. „Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich”. Zgodnie z jej zapisami, w województwie funkcjonuje Główny Punkt Informacyjny w Rzeszowie oraz 5 Lokalnych Punktów Informacyjnych – w Krośnie, Mielcu, Przemyślu, Tarnobrzegu oraz Sanoku. Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014–2020. Podmiotem realizującym projekt w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego jest Biuro Informacji o Funduszach Europejskich.

Do głównych zadań Biura należy m.in.: udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy z odpowiedniego programu Polityki Spójności 2014–2020, organizacja i prowadzenie Mobilnych Punktów Informacyjnych, spotkań informacyjnych, konferencji, szkoleń oraz warsztatów dla potencjalnych i faktycznych beneficjentów Funduszy Europejskich, promowanie Funduszy Europejskich, Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, Sieci Punktów Informacyjnych w województwie, a także świadczonych przez Sieć Punktów Informacyjnych usług, jak również przeprowadzanie konsultacji na etapie przygotowania i realizacji projektów, w tym udzielanie wstępnej pomocy w rozliczaniu wniosków.

Z uwagi na panującą w kraju sytuację epidemiczną część działań sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim została przeniesiona do Internetu. Większość spotkań informacyjnych została przeprowadzona w formie webinarów on-line za pośrednictwem platform do tego przeznaczonych. Konsultanci udzielali informacji za pośrednictwem komunikatorów.

Aktywność Sieci PIFE w woj. podkarpackim w 2021 r.	Liczba
konsultacje bezpośrednie	5 457
konsultacje telefoniczne	21 496
konsultacje poprzez e-mail/pisma	905
konsultacje indywidualne u klienta	29
spotkania informacyjne/webinaria	56
Szkolenia	6
szkolenia z ekspertem	0
spotkania informacyjne w szkołach ponadpodstawowych i uczelniach	21
Mobilne Punkty Informacyjne	95
Dodatkowe działania informacyjne, w tym:	
- wystąpienia w charakterze prelegenta	6
- udział ze stoiskiem na targach, konferencjach	7
- udział ze stoiskiem na imprezach plenerowych	37

Dodatkowe działania realizowane w ramach Biura Informacji o Funduszach Europejskich w 2021 r.

Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim prowadzi swoją stronę internetową: www.fundusze.podkarpackie.pl, jak również aktywnie działa w mediach społecznościowych, prowadząc profile na takich portalach jak: Facebook, Instagram, Twitter.

Przygotowano ulotkę z danymi teleadresowymi Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim w formie elektronicznej. Ulotka została opracowana w dwóch wersjach językowych, tj. w języku polskim oraz angielskim. Dodatkowo przygotowano ulotkę w formie elektronicznej zawierającą kompleksowe informacje dotyczące wsparcia z Funduszy Europejskich dla przedsiębiorstw oraz wsparcia z Funduszy Europejskich dla osób fizycznych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz na rozwój kompetencji. Ulotka jest przesyłana beneficjentom i potencjalnym beneficjentom zainteresowanym kontaktem z Punktami. Ulotkę udostępniono także na stronie internetowej (www.fundusze.podkarpackie.pl) oraz w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter).

Film promujący Sieć PIFE i zakres jej usług emitowany jest w pojazdach szynowych należących do Województwa Podkarpackiego i wyposażonych w dynamiczną informację pasażerską. Liczba szynobusów 25. Każdy z tych pojazdów wykonuje średnio 4/5 kursów dziennie. Film emitowany jest przez cały rok w formule zapętłonej na całej trasie przejazdu.

Podjęto decyzję o braku realizacji reklamy i ogłoszeń w Internecie. Jednak płatne ogłoszenia zastąpiono bezpłatnymi ogłoszeniami na portalach społecznościowych oraz na stronach współpracujących z nami instytucji. Podjęte działanie jest zgodne z zasadą celowego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych.

„Dni Otwarte Funduszy Europejskich” odbyły się w trybie hybrydowym, tj. on-line i stacjonarnie w dniach 17-19 września 2021 r. Eksperci ds. Funduszy Europejskich poprowadzili 17 września 2021 r. w formule on-line blok informacyjno-promocyjny „Live z Funduszami Europejskimi”, w trakcie, którego przeprowadzono sześć półgodzinnych warsztatów na następujące tematy:

- Start-upy - innowacyjne Podkarpacie,
- Skuteczny biznesplan – jak otrzymać wsparcie z Funduszy Europejskich na założenie firmy,
- Finansowanie inwestycji publicznych w ramach Partnerstwa Publiczno – Prywatnego,
- PROW wdrażany przez Samorząd Województwa,
- Finansowanie projektów proekologicznych,
- Nowe perspektywy dla Podkarpacia.

Wydarzenie było transmitowane na żywo poprzez serwisy Facebook i YouTube.

19 września Eksperci ds. Funduszy Europejskich wraz ze stoiskiem informacyjno-promocyjnym brali udział w Pikniku Europejskim „Energia z Funduszy” w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce.

W roku 2021 wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów rozdysponowano ponad 4 873 ulotek.

W roku 2021 wydane zostały 4 Newslettery. Publikacje były dostępne na stronie internetowej i udostępnione za pośrednictwem mediów społecznościowych, a także przesyłane drogą e-mailową zainteresowanym.

Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim przy współpracy z Siecią Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie lubelskim zorganizowała w dniach 26-29 sierpnia 2021 r. rajd rowerowy „Fundusze Europejskie na Roztoczu” na trasie Zwierzyniec – Basznia Dolna. Celem rajdu była promocja miejsc, obiektów które zostały objęte wsparciem unijnym. Przebieg trasy został zaplanowany w sposób, który poza promocją samych Funduszy Europejskich ukazał również piękno krainy geograficznej jaką jest Roztocze. Spośród licznych atrakcji znajdujących się na trasie rajdu znalazły się m.in.: Browar Zwierzyniec, Roztoczański Park Narodowy, Kamieniołom Babia Dolina w Józefowie, Pałac Łosiów w Narolu, Uzdrawisko Horyniec-Zdrój, czy Kresowa Osada w Baszni Dolnej.

W trakcie trwania rajdu zorganizowano 5 stoisk informacyjnych (podczas których odwiedziło nas prawie 100 beneficjentów i potencjalnych beneficjentów), w otoczeniu atrakcji turystycznych m.in., na rynku przy ratuszu w Narolu, pijalni wód w Parku Zdrojowym w Horyńcu-Zdroju, Kresowej Osadzie w Baszni Dolnej, w ramach których były udzielane bezpłatne konsultacje na temat Funduszy Europejskich. Wszelkie informacje na temat akcji zostały umieszczone na stronach internetowych i w mediach społecznościowych poświęconych Funduszom Europejskim, a także zostały przekazane lokalnym mediom i JST.

Z okazji zakończenia roku szkolnego i powitania wakacji zorganizowano 6 stoisk informacyjno-promocyjnych w ramach akcji "O Funduszach Europejskich na słodko" (Rynek w Baranowie Sandomierskim, Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Ruiny Klasztoru Karmelitów Bosych w Zagórzcu, Zamek Kazimierzowski w Przemyślu, Rzeszowskie Bulwary, Rynek miejski w Krośnie).

Zorganizowano 2 stoiska informacyjno-promocyjne w ramach akcji "Fundusze Europejskie w Bieszczadach" (Centrum Promocji Leśnictwa w Muczmem, Koliba Studencka we wsi Caryńskie

Zorganizowano 3 stoiska informacyjno-promocyjnych w ramach akcji "Fundusze na sportowo" podczas ważnych wydarzeń sportowych takich, jak: mecz Superligi w piłce ręcznej w Mielcu, mecz hokejowy w Sanoku i mecz półfinałowy eWinner 1. Ligi Żużlowej w Krośnie.

Zorganizowano 2 stoiska informacyjno-promocyjnych w ramach akcji "Kolej na Fundusze Europejskie" na stacji Kolejki Leśnej w Majdanie w sezonie turystycznym.

Ad. 12. Realizacja projektu pn. Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego

Projekt jest realizowany i finansowany ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WP 2014-2020, na podstawie decyzji o dofinansowaniu z 23 grudnia 2016 r. (Uchwała Nr 252/5083/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 23 grudnia 2016 r.). W dniu 1 października 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął decyzję o wydłużeniu okresu realizacji projektu do 30 września 2023 r. oraz zwiększeniu kwoty dofinansowania do wysokości 25 887 400 zł. W dniu 3 lutego 2020 r. dokonano zwiększenia dofinansowania projektu do kwoty 45 887 400 zł.

Celem projektu jest wzmocnienie rangi regionalnej gospodarki, poprzez promocję gospodarczą województwa oraz stref aktywności gospodarczej (terenów inwestycyjnych) w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Cele szczegółowe obejmują: wzrost rozpoznawalności regionu oraz poprawę wizerunku regionalnej gospodarki pod względem gospodarczym, pobudzenie eksportu produktów i usług z terenu województwa podkarpackiego, wzrost inwestycji krajowych i zagranicznych w województwie, promocję podkarpackich firm - małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwój turystyki biznesowej.

Realizacja projektu polega, w głównej mierze, na organizacji oraz udziale w wydarzeniach o charakterze gospodarczym i promocyjnym, takich jak: targi, konferencje, seminaria, misje gospodarcze i wizyty studyjne. Imprezy, w których województwo bierze udział, wybierane są z uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji województwa oraz innych kluczowych branż regionu.

W 2021 r. Województwo współorganizowało/uczestniczyło w 32 wydarzeniach gospodarczych i/lub promocyjnych, w tym 12 o charakterze krajowym i 20 o charakterze międzynarodowym. Wiele spośród przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu skierowane jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa podkarpackiego, które mogą ubiegać się o dofinansowanie udziału w organizowanych misjach i targach, udzielane w formie pomocy de minimis. Z takiej formy wsparcia skorzystali przedsiębiorcy uczestniczący w WEbSumit, Dubaj Airshow, Word Food Poland.

Najważniejsze zadania zrealizowane w 2021 r.:

- Kongres 590 - forum biznesowe poświęcone promocji polskich produktów i przedsiębiorców, objęte honorowym patronatem Prezydenta RP – Andrzeja Dudy, odbywa się każdego roku w Województwie Podkarpackim. W 2021 r. wydarzenie po raz pierwszy w historii miało swoje dwie odsłony. Pierwsza, zorganizowana w dniach 5 - 6 października 2021 r. w Warszawie, skupiała się na debatach eksperckich dotyczących nowych możliwości polskiej gospodarki. Wzięło w niej udział 240 prelegentów, którzy uczestniczyli w ponad 60 panelach. Województwo podkarpackie aktywnie uczestniczyło w panelach i dyskusjach tematycznych. Kluczowym punktem wydarzenia był udział Prezydenta RP Andrzeja Dudy oraz Prezydenta Austrii Alexandra Van der Bellen w organizowanym w ramach Kongresu Polsko-Austriackim Forum Ekonomicznym „Green Future.” W drugiej odsłonie centrum polskiej gospodarki przeniosło się do województwa podkarpackiego, gdzie 4 listopada 2021 r. w Filharmonii Podkarpackiej, Prezydent RP Andrzej Duda uhonorował laureatów XIX edycji Nagrody Gospodarczej w siedmiu kategoriach. Przyznał również Nagrodę Indywidualną oraz Nagrodę Specjalną. Kolejny dzień wydarzenia, tj. 5 listopada, był zdominowany przez tematy związane z innowacjami. Prezydent RP spotkał się z przedstawicielami start-upów, którzy prezentowali nowoczesne rozwiązania w G2A Arena w Jasionce. Liczną grupę – wystawców stanowili przedstawiciele podkarpackich start-upów. W tym samym dniu dwadzieścia czołowych polskich przedsiębiorstw i podmiotów eksperckich podpisało porozumienie powołujące do życia Klaster Technologii Kosmicznych (KTK). Celem organizacji jest współpraca w obszarze tworzenia, rozwoju i wdrażania technologii kosmicznych powstających w naszym kraju. Ma ona doprowadzić do wyniesienia na orbitę pierwszej polskiej konstelacji mikro satelitów obserwacyjnych w 2026 r.
- Carpathian Startup Fest 21 było pierwszym na Podkarpaciu wydarzeniem dedykowanym przedsiębiorczości, pomysłom, startupom oraz scaleupom. Wydarzenie odbyło się pod Honorowym Patronatem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego. W ramach CSF21 organizowany był Demo Day, podczas którego pomysłodawcy, startupy w fazie inkubacji, startupy posiadające MVP (Minimum Viable Product), startupy posiadające produkt/usługę i startupy/scaleupy prowadzące sprzedaż, mogły zaprezentować się

przed potencjalnymi inwestorami indywidualnymi oraz funduszami inwestycyjnymi. Wydarzenie było doskonałą okazją do nawiązania współpracy potencjalnych inwestorów ze startupowcami, osobami z ciekawymi pomysłami na biznes, a także młodymi spółkami, które już radzą sobie na rynku, ale potrzebują kapitału na rozwój. Rozmowy o zaangażowaniu kapitału w konkretne przedsięwzięcia zakończyły się sukcesem dla Startupu Maas Loop, który zdobył I miejsce za prezentację, nagrodę pieniężną oraz zaproszenie od Polsko-Katarskiej Izby Handlowej.

- Kampania promocyjna w ramach zadania: „Opracowanie oraz przeprowadzenie międzynarodowej kampanii promującej walory turystyczno-gospodarcze województwa podkarpackiego z wykorzystaniem nośników promocyjnych linii lotniczych wraz z promocją na terenie portów lotniczych o zasięgu międzynarodowym” jest realizowana przez Port Lotniczy „Rzeszów Jasionka” Sp. z o. o. na terenie ośmiu lotnisk w Doncaster Sheffield, Budapeszcie, Oslo oraz Rzeszowie, Warszawie Katowicach i Gdańsku. Podstawowym celem kampanii jest wzmocnienie przekazu, że Województwo Podkarpackie jest atrakcyjnym miejscem do inwestowania, gdzie gospodarka działa w harmonii ze środowiskiem naturalnym i społecznym. Dodatkowym celem jest również dotarcie z informacją o atrakcyjności turystycznej regionu i ukazanie Województwa Podkarpackiego jako stawiającego na czyste, ekologiczne i innowacyjne technologie. Kampania realizowana jest w dwóch etapach. Pierwszy to opracowanie koncepcji poprzez stworzenie opisu głównych założeń, media planu zawierającego wykaz nośników komunikacji, dodatkowych form promocji oraz przygotowanie harmonogramu emisji dla całej kampanii. Na tym etapie tworzy się również koncepcję kreatywną opartą na spójnym Key Visual, który jest elementem łączącym i identyfikującym wszystkie działania w ramach kampanii. Drugi etap to wdrożenie, zgodnie z harmonogramem, działań promocyjnych obejmujących m. in.: branding samolotu, produkcję oraz emisję spotów promocyjnych, wykup reklam wielkoformatowych na terenie lotnisk zlokalizowanych w kraju i za granicą. Dodatkowo, województwo promowano w mediach społecznościowych wybranego przewoźnika międzynarodowego, w magazynach lotniczych i prasie branżowej oraz w stworzonej, w ramach kampanii, strefie relaksu na lotnisku w Jasionce. Tego typu narzędzia promocyjne pozwalają na dotarcie do szerokiej grupy podmiotów i wyeksponowanie walorów regionu. Kampania skierowana jest do turystów, osób preferujących turystyką weekendową oraz inwestorów, którzy mogą być zainteresowani zwiedzeniem regionu i inwestowaniem na Podkarpaciu. Czas trwania kampanii obejmuje okres od 3 lutego 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. Kwota przeznaczona na realizację umowy w 2021 r. wynosiła 8 600 000,00 zł.

Ad. 13. Realizacja innych zadań z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego województwa Klaster Technologii Kosmicznych

W dniu 27 stycznia 2021 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego G2A Arena został podpisany list intencyjny w sprawie utworzenia klastra kosmicznego na Podkarpaciu i realizacji projektu pn. *Satelitarny System Obserwacji Ziemi*. Przedsięwzięcia te – realizowane w województwie podkarpackim - pozwolą wykorzystać potencjał przemysłowy oraz naukowy i będą sprzyjać budowie kompetencji krajowego przemysłu kosmicznego.

List intencyjny podpisali: Województwo Podkarpackie, firma EXATEL S.A., Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza oraz Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu. Podpisanie listu odbyło się przy udziale przedstawicieli Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Aktywów Państwowych.

Następstwem ww. działań było podpisanie w dniu 5 listopada 2021 r. w Rzeszowie, podczas kongresu 590. Umowy powołania Klastra Technologii Kosmicznych. Wśród Członków Założycieli Klastra Województwo Podkarpackie reprezentują Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o.

Aktualnie (2022 r.) Klaster Technologii Kosmicznych obejmuje 20 podmiotów z sektora kosmicznego (niezależnych przedsiębiorców oraz organizacji naukowo-badawczych, badawczo-rozwojowych i instytucji otoczenia sektora kosmicznego) reprezentujących znaczącą (ok. 85%) część przedstawicieli sektora kosmicznego w Polsce.

Głównym celem powołania klastra jest rozbudowa krajowych kompetencji w obszarze technologii kosmicznych i technik satelitarnych przy udziale sektora komercyjnego i naukowego. Pierwszym zadaniem interesariuszy jest współpraca w przygotowaniu, w ramach Krajowego Planu Odbudowy, wniosku aplikacyjnego dotyczącego stworzenia Satelitarnego Systemu Obserwacji Ziemi. Będzie on tworzony przy współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej, które będzie jednym z beneficjentów wypracowanych technologii. Efektem projektu będzie stworzenie pierwszej polskiej konstelacji satelitów obserwacyjnych.

Cel działalności Klastra:

- wzmocnienie konkurencyjności na rynku globalnym polskich przedsiębiorstw działających w branży technik i technologii kosmicznych;
- łączenie i rozwijanie zasobów oraz kompetencji z obszaru technik i technologii kosmicznych w celu zbudowania zasobu kompetencyjnego niezbędnego do dostarczenia na rynek komponentów oraz integracji pełnych systemów kosmicznych;
- wsparcie dla tworzenia konsorcjów wykonawczych do realizacji projektów;
- działania upowszechniające wiedzę o badaniu i wykorzystaniu przestrzeni kosmicznej, technikach i technologiach kosmicznych oraz korzyściach z rozwoju działalności w tym obszarze;
- integracja działań przedsiębiorstw, organizacji badawczych, stowarzyszeń, władz regionalnych i lokalnych w obszarze budowy potencjału polskiego przemysłu kosmicznego;
- prowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych.

Projekt pn. *Satelitarny system obserwacji Ziemi* oraz Klaster Technologii Kosmicznych niewątpliwie przyczynią się do wzmocnienia potencjału wzrostu w obszarze technologii kosmicznych i technik satelitarnych, pozwolą również wzmocnić suwerenność i bezpieczeństwo kraju w zakresie obrazowania jego terytorium. Przyczynią się także do tworzenia miejsc pracy i nowych usług w zakresie obserwacji satelitarnej Ziemi. Wzmocnią sektor startupów oparty m.in. na analizie danych satelitarnych przez zwiększenie dostępności do nich. Projekt będzie również oddziaływał na systemy wprowadzające cyfrowe zmiany w społeczeństwie, gospodarce i administracji publicznej.

Stowarzyszenie Podkarpacka Dolina Wodorowa

W dniu 18 maja 2021 r. w Jasionce k. Rzeszowa podpisano List Intencyjny na rzecz utworzenia Doliny Wodorowej na Podkarpaciu. Województwo Podkarpackie było jednym z sygnatariuszy Listu. Strony porozumienia wyraziły wówczas wolę nawiązania współpracy i podjęcia działań zmierzających do budowy i rozwoju gospodarki wodorowej, ze szczególnym uwzględnieniem Podkarpacia.

W podpisanym dokumencie przedstawiciele instytucji, samorządów, środowisk naukowo-badawczych oraz przedsiębiorstw zajmujących się zaawansowanymi technologiami, zwłaszcza w zakresie energetyki, zadeklarowali m.in. prowadzenie prac obserwacyjnych, inwestycyjnych i wdrożeniowych, ukierunkowanych na zastosowanie wodoru jako paliwa dla zeroemisyjnego transportu, a także wymiany informacji i doświadczeń dotyczących technologii wodorowych.

Porozumienie zawarto w obecności Premiera Mateusza Morawieckiego oraz Michała Kurtyki - Ministra Klimatu i Środowiska.

Podstawowym założeniem utworzenia dolin wodorowych w Polsce jest wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań korzystnych gospodarczo, jak również sprzyjających środowisku. W obecnych warunkach rynkowych, powstanie instalacji do produkcji zielonego wodoru wymaga wsparcia finansowego oraz legislacyjnego.

Podpisując List Intencyjny w sprawie utworzenia Podkarpackiej Doliny Wodorowej sygnatariusze zadeklarowali:

- współpracę na rzecz stworzenia otoczenia biznesowego i technologicznego w celu zbudowania Podkarpackiej Doliny Wodorowej;
- wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego, w szczególności Podkarpacia, w celu budowy łańcucha wartości gospodarki wodorowej poprzez realizację m.in. innowacyjnych przedsięwzięć naukowych, technologicznych, przemysłowych oraz projektów inwestycyjnych;

- prowadzenie prac naukowo-badawczych, inwestycyjnych i wdrożeniowych, ukierunkowanych na zastosowanie wodoru jako paliwa dla zeroemisyjnego transportu;
- podjęcie działań zmierzających do stworzenia na terenie województwa podkarpackiego, z wykorzystaniem m.in. instrumentów i potencjału Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-Park Mielec” i Tarnobrzесьkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-Park Wisłosan”, zarządzanych przez ARP, optymalnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie budowy gospodarki wodorowej;
- analizę oraz planowanie działań, inicjatyw i przedsięwzięć, związanych z gospodarką wodorową oraz optymalizacją energetyczną z wykorzystaniem wodoru;
- organizowanie i uczestniczenie w dialogu pomiędzy interesariuszami (ekspertami, przedstawicielami instytucji publicznych, przedsiębiorstwami energetycznymi, operatorami i dystrybutorami, a także środowiskiem naukowym), zainteresowanymi działaniami w obszarze gospodarki wodorowej, jak również integrację branży;
- współpracę w obszarze medialnym, w tym wydawanie wspólnych oświadczeń i komunikatów medialnych – pod warunkiem uprzedniego uzgodnienia ich treści i sposobu oraz formy publikacji zgodnie z polityką i zasadami *compliance* każdej ze Stron;
- wymianę informacji i doświadczeń pomiędzy Stronami związanych z budowaniem gospodarki wodorowej.

W dniu 4 listopada 2021 r. w siedzibie Politechniki Rzeszowskiej oficjalnie powołano Podkarpacką Dolinę Wodorową – stowarzyszenie firm oraz instytucji naukowych i badawczych, które wspólnie chcą rozwijać technologie produkcji i dystrybucji wodoru. Stowarzyszenie będzie zajmowało się organizacją przedsięwzięć i projektów dotyczących kwestii pozyskiwania wodoru, ekonomicznych form produkcji, czy w końcu wykorzystania wodoru w gospodarce.

Samorząd Województwa Podkarpackiego przyjął status członka wspierającego stowarzyszenie, deklarując przy tym wsparcie tej inicjatywy środkami europejskimi, własnymi działaniami, a także lobbowaniem.

Zawiązanie Stowarzyszenia „Podkarpacka Dolina Wodorowa” zbiega się w czasie z przyjęciem przez rząd Polskiej Strategii Wodorowej. Zgodnie dokumentem, do 2030 roku rząd zakłada uruchomienie instalacji do produkcji zielonego wodoru o łącznej mocy dwóch gigawatów oraz wybudowanie 32 stacji tankowania i magazynowania wodoru. Wśród celów strategii jest też powołanie co najmniej pięciu dolin wodorowych. Podkarpacka jest pierwszą z nich.

Stworzenie nowoczesnego ekosystemu w ramach Podkarpackiej Doliny Wodorowej pozwoli zbudować łańcuch wartości gospodarki wodorowej, w tym jego produkcji, przesyłu, transportu, magazynowania i zastosowania wodoru w energetyce, transporcie i w przemyśle, a tym samym umożliwi integrację poszczególnych sektorów gospodarki i optymalizację procesów i kosztów, co znacząco wpłynie na wzrost znaczenia regionu Podkarpacia na arenie międzynarodowej.

Koordinacja procesu pomocy publicznej

W celu umożliwienia kontraktacji projektów, w których możliwe było spełnienie deklaracji dot. modernizacji źródeł ciepła Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął Uchwałę Nr 248/4871/21 z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie akceptacji i przyjęcia do stosowania przepisów pomocy publicznej dla projektów sieci ciepłowniczych w ramach RPO WP 2014-2020.

W dniu 26 lutego 2021 r. Województwo Podkarpackie wystąpiło pisemnie do UOKiK o przekazanie do Komisji Europejskiej prośby o orientacyjne określenie czasu wydania decyzji w przedmiotowej sprawie oraz o potwierdzenie przyjętego stanowiska mówiącego, że udzielenie pomocy na projekty w Tarnobrzegu, Ropczycach, Dębicy i Ustrzykach Dolnych jest możliwe przed zamknięciem przedmiotowego postępowania wyjaśniającego przy spełnieniu zasad dotyczących jednostkowego projektu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 14 ust. 13 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. oraz zgodnie ze złożonymi przez Beneficjentów deklaracjami przy uznaniu za podstawę prawną do udzielenia pomocy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny

energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. UOKiK potwierdził przyjęte stanowisko pismem z dnia 15 marca 2021 r.

W dniu 12 kwietnia 2021 r. Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w Lesku przedstawił pisemnie stanowisko mówiące, że ze względu na niezrozumiały dla Spółdzielni a bardzo długi proces notyfikacji jest zmuszony do rezygnacji z dalszej realizacji, a tym samym procesu notyfikacji projektu.

W nawiązaniu do powyższego stanowiska Województwo Podkarpackie pismem z dnia 14 kwietnia 2021 r. do UOKiK uznało dalsze procedowanie sprawy SM w Lesku za bezzasadne oraz wnioskowało o wycofanie notyfikacji pomocy indywidualnej dla sprawy SA.52238 (2018/N) – Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej w Lesku. Ponadto w ww. piśmie została przedstawiona krytyczna ocena działań KE mówiąca, że argumentacja KE jest całkowitym zaprzeczeniem założeń strategii Europejskiego Zielonego Ładu. Pomimo bowiem dysponowania odpowiednimi narzędziami w postaci możliwości oceny zgodności zgłoszonej jej pomocy publicznej bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, Komisja - odwołując się do wyroku w sprawie *Compassion International* - uniemożliwiła realizację projektu, który w dużym stopniu przyczyniłby się do wzrostu poziomu ochrony środowiska i który de facto należy zaliczyć do mechanizmów sprawiedliwej transformacji. Następnie UOKiK pismem z dnia 11 czerwca 2021 r. dokonał wycofania notyfikacji sprawy SA.52238 (2018/N) – Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej w Lesku dotychczas się do krytycznej oceny podjętych przez KE działań. Do końca 2021 r. w zakresie sieci ciepłowniczych zakontraktowano 2 projekty:

- W dniu 25 maja 2021 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu nr RPPK.03.03.01-18-0011/16 Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie Dębicy na kwotę dofinansowania 5 345 915,24 zł. Okres realizacji projektu: 14 listopada 2016 r. – 18 czerwca 2023 r.;
- W dniu 27 maja 2021 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu nr RPPK.03.03.01-18-0009/16 Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej w Tarnobrzegu, na kwotę dofinansowania 9 998 706,60 zł. Okres realizacji projektu: 16 lutego 2017 r. - 30 czerwca 2023 r.

Pomimo wycofania notyfikacji projektów pomocy indywidualnej dla podkarpackich sieci ciepłowniczych należy podkreślić, że rozwiązania przyjęte przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Uchwale nr 248/4871/21 z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie akceptacji i przyjęcia do stosowania przepisów pomocy publicznej dla projektów sieci ciepłowniczych w ramach RPO WP 2014-2020 znalazły odzwierciedlenie w *Komunikacie Komisji Wytoczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r.* i będą stanowić podstawę prawną dla udzielenia pomocy podmiotom niespełniającym normy efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego, o co w licznej korespondencji zabiegał Zarząd Województwa Podkarpackiego.

W roku 2021 w ramach kontynuowanego procesu notyfikacji pomocy indywidualnej dotyczącej budowy terminali przeladunkowych przez firmy Treeden Group Sp. z o.o. oraz LHS Sp. z o.o. w Woli Baranowskiej Województwo podkarpackie podjęło następujące działania. W dniu 7 kwietnia 2021r. KE przekazała kopię decyzji w sprawie pomocy państwa nr SA.55679 (2019/N) – Budowa terminalu przeladunkowego PKP LHS na stacji Wola Baranowska zawierającej informacje, że KE nie wnosi zastrzeżeń w odniesieniu do przedmiotowej pomocy, ponieważ w świetle postanowień art. 93 TFUE jest ona zgodna z rynkiem wewnętrznym.

W roku 2021 podjęto działania związane z projektem Podkarpackie Centrum Innowacji. Utworzenie Podkarpackiego Centrum Innowacji jest efektem realizacji wspólnej Inicjatywy Komisji Europejskiej, Banku Światowego i Ministerstwa Rozwoju. Przedmiotem działalności PCI będzie wzmocnienie współpracy między sferą nauki i biznesu poprzez akcelerację procesów komercjalizacji i transferu technologii.

Wniosek o opinię do Prezesa UOKiK w zakresie występowania pomocy publicznej w projekcie nr RPPK.01.02.00-18-0085/17 pn. „Podkarpackie Centrum Innowacji” został pismem przekazany do UOKiK w dniu 20 maja 2021 r. Odpowiedź w powyższym zakresie otrzymano w dniu 13 lipca 2021 r., w której UOKiK określił możliwość występowania w projekcie pomocy publicznej oraz sposoby jej wyeliminowania.

Projekt pn. Wsparcie na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw - wsparcie grantowe

W związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w 2020 r. zaistniała konieczność wprowadzenia szczególnych rozwiązań, umożliwiających podejmowanie działań minimalizujących skutki utraty płynności finansowej przedsiębiorców z terenu województwa podkarpackiego dotkniętych trudną sytuacją wywołaną skutkami epidemii COVID-19. Wśród rozwiązań, które posłużyć miały zarówno wsparciu i utrzymaniu działalności firm w okresie po zakończeniu pandemii jak również złagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków epidemii znalazła się pomoc w formie dotacji na kapitał obrotowy.

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. jako Grantodawca wybrana przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, w celu realizacji projektu „Wsparcie na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw – wsparcie grantowe” ogłosiła w 2020 r. nabór wniosków o granty na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorców.

Projekt realizowany był w okresie od 3 lipca 2020 r. do 31 lipca 2021 r. na podstawie umowy o dofinansowanie nr RARR/DWP/12/2020 z dnia 31 lipca 2020 r. zawartej z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

Celem projektu była pomoc przedsiębiorcom, którzy w związku z zakłóceniami w funkcjonowaniu gospodarki na skutek wystąpienia pandemii COVID-19 znaleźli się w trudnej sytuacji ekonomicznej. Wsparcie przeznaczone było na finansowanie kapitału obrotowego w celu zaspokojenia pilnych potrzeb przedsiębiorcy w zakresie płynności i przewyciężenia trudności finansowych, które zaistniały wskutek pandemii COVID-19.

Grupę docelową projektu stanowili przedsiębiorcy, spełniający kryteria kwalifikacji mikro (w tym osoby samozatrudnione) i małych przedsiębiorstw prowadzący działalność na obszarze terytorialnym województwa podkarpackiego.

W projekcie zostały wyodrębnione dwie alokacje tj. dla projektów realizowanych w branży turystycznej i okołoturystycznej oraz dla projektów realizowanych w branżach pozostałych. O przypisaniu projektu do danej alokacji decydował przedsiębiorca w momencie składania wniosku. Przy czym, aby przedsiębiorca mógł zostać zakwalifikowany do udziału w konkursie w ramach alokacji dedykowanej branży turystycznej i okołoturystycznej musiał prowadzić na dzień 31 grudnia 2019 r. i na dzień składania wniosku działalność gospodarczą przynajmniej w jednym z wyszczególnionych przedmiotów działalności wg klasyfikacji PKD.

Wsparcie przyznawane było w oparciu o tabelę stawek jednostkowych, których wysokość zależy od stanu zatrudnienia w firmie w przeliczeniu na liczbę pełnych etatów (FTE – ekwiwalent pełnego czasu pracy). Przedsiębiorca mógł uzyskać pomoc maksymalnie na okres 3 miesięcy tj. w wysokości 3 stawek jednostkowych.

Wydatki rozliczone za pomocą stawki jednostkowej były traktowane jako wydatki poniesione. Rozliczenie grantu polegało na zwrocie przez Grantobiorcę niewykorzystanych środków lub wykazaniu w sprawozdaniu z realizacji grantu osiągniętego wskaźnika rezultatu. Wskaźnikiem rezultatu była liczba deklarowanych miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej. Jeżeli Grantobiorca prowadził nieprzerwanie działalność gospodarczą od 1 września 2020 r. do 31 listopada 2020 r. zachował prawo do całości otrzymanego grantu.

Do dnia 30 czerwca 2021 r. podpisanych zostało 1 026 umów o przyznanie grantu na kapitał obrotowy na kwotę 39 426 926,54 zł, w tym:

- na działalność turystyczną i okołoturystyczną - 276 umów na kwotę 11 828 671,96 zł.
- na działalność pozostałą - 750 umów na kwotę 27 598 749,58 zł.

Przygotowany pakiet pomocy to ogromny wachlarz wsparcia regionu, który pozwolił zniwelować niekorzystny wpływ pandemii COVID-19 na gospodarkę oraz przyczynił się do utrzymania działalności gospodarczej mikro i małych przedsiębiorstw z terenu województwa podkarpackiego.

Projekt pn. Budowa Podkarpackiego Parku Biznesowego

Projekt „Budowa Podkarpackiego Parku Biznesowego” realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. na podstawie umowy nr RPPK.01.03.00-18-0010/19-00 zawartej z

Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w dniu 30 września 2020 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa I – Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie 1.3 – Promowanie przedsiębiorczości. Okres realizacji projektu to I kwartał 2021 r. - II kwartał 2022 r.

Całkowita wartość projektu wynosi 15 949 757,35 zł. Wydatki kwalifikowane opiewają na kwotę 12 776 395,40 zł. Wysokość dofinansowania wynosi 6 388 197,70 zł.

Główny cel projektu to utworzenie Parku Biznesowego, w którym zostaną zapewnione warunki i miejsce do rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej dla 10 MŚP wpisujących się w regionalne inteligentne specjalizacje zgodne z RSI Województwa Podkarpackiego takie jak: IT, motoryzacja i jakość życia. Ponadto w budynku zostaną zapewnione usługi około biznesowe i pozabiznesowe, których zadaniem jest wspieranie podstawowej działalności gospodarczej. Miejscem, gdzie zostaną ulokowane wszystkie ww. działalności będzie obiekt Podkarpackiego Parku Biznesowego.

W dniu 13 sierpnia 2021 r. została podpisana umowa o roboty budowlane z firmą TEXOM Sp. z o. o. z siedzibą w Krakowie. Zgodnie z umową wartość robót budowlanych wraz z wyposażeniem stałym i ruchomym zaplecza gastronomicznego wynosi 13 483 435,89 zł. Termin zakończenia robót ustalono na dzień 8 lipca 2022 r. W przetargu na wykonawstwo do wyceny robót budowlanych został przedstawiony zakres pomniejszony o roboty instalacyjne i wykończeniowe części I piętra (około 320,00 m²), gdzie planowano wykonanie przedszkola. Ostatecznie odstąpiono od tego zamiaru.

W dniu 30 czerwca 2021 r. podpisano umowę o nadzór inwestorski z firmą ARKADIS Sp. z o.o. M2 spółka komandytowa z siedzibą w Czudcu. Wartość umowy wynosi 137 429,76 zł brutto (wydatek niekwalifikowany).

Do końca 2021 r. poniesiono następujące koszty związane z realizacją inwestycji:

- w 2020 r. w ramach kosztów niekwalifikowanych poniesiono opłatę za przyłączenie do sieci gazowej w wysokości 3 723,49 zł,
- w 2021 r. w ramach kosztów kwalifikowanych: 1 978 849,88 zł – roboty budowlane oraz w ramach kosztów niekwalifikowanych: 455 135,47 zł – podatek VAT + 19 631,66 zł – nadzór inwestorski + 87 609,64 zł.

Do 31 grudnia 2021 r. zrealizowano następujący zakres robót:

- roboty ziemne,
- roboty fundamentowe wraz z izolacjami przeciwwilgociowymi,
- konstrukcja nośna i ściany zewnętrzne parteru,
- strop parteru,
- konstrukcja nośna i ściany zewnętrzne I piętra.

Ponadto trwały prace związane z realizacją stropu I piętra i elementów konstrukcyjnych (żelbetowy szkielet) II piętra.

Projekt pn. INTER VENTURES

Projekt INTER VENTURES koncentruje swoje działania na promowaniu internacjonalizacji MŚP w regionach przygranicznych UE, przyczyniając się tym samym do ich rozwoju oraz wzrostu konkurencyjności na rynku. Nadrzędnym celem projektu jest nawiązanie transgranicznej współpracy biznesowej lub rozwijanie już istniejących relacji biznesowych z innymi przedsiębiorcami z krajów Unii Europejskiej.

Projekt skupia partnerów z pięciu europejskich regionów przygranicznych, reprezentujących różne etapy ewolucji ekosystemów MŚP, od okazjonalnej współpracy transgranicznej poprzez bardziej zorganizowane sieci do międzynarodowej klasteryzacji. Inicjatywy poprawy polityki „Szybkiej ścieżki”, które powodują natychmiastowe zmiany, będą przygotowywane i monitorowane dzięki wyróżniającym się wydarzeniom łączącym kluczowych decydentów w każdym regionie.

Wyciągnięte wnioski zostaną dostosowane do warunków regionalnych zbadanych poprzez ukierunkowane badania regionalnych MŚP. Konkretnie działania i środki określające najbardziej odpowiednie sposoby zmiany ram polityki w regionach partnerskich zostaną określone w procesie planowania działań krok po kroku, wspomaganym przez usługi doradcze. W rezultacie opracowane

zostaną dostosowane do potrzeb regionalne plany działania, które mogą doprowadzić do pożądaney poprawy pięciu wybranych regionalnych programów EFRR w celu zwiększenia internacjonalizacji MŚP.

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 31 stycznia 2023 r. w ramach Programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PGI06122. Budżet projektu wynosi 1,3 mln euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 95 556,00 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 38 000,00 euro).

Projekt pn. SUMCITYNET: miasta w kierunku zwiększenia dostępności i zrównoważonej mobilności

Projekt „SUMCITYNET: miasta w kierunku zwiększenia dostępności i zrównoważonej mobilności” na pograniczu polsko – ukraińsko – białoruskim” jest finansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Program Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020. Liderem projektu jest Agencja Zrównoważonego Rozwoju Regionu Karpackiego „FORZA” z Ukrainy. Partnerami w projekcie są Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Rada Miasta Użhorod z Ukrainy, organizacja pozarządowa „Białoruski Związek Transportowy” oraz Komitet Wykonawczy Miasta Pińsk. Projekt realizowany na podstawie umowy nr PLBU.02.01.00-UA-0697/17-00 w okresie od 1 maja 2020 r. do 30 kwietnia 2022 r. Budżet projektu wynosi 298 855,10 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. wynosi 98 851,81 euro (z czego w 2021 r. wyniósł 12 000,00 euro).

Projekt ma celu poprawę dostępności i zapewnienie rozwiązań zrównoważonej i efektywnej mobilności i transportu do, przez i wewnątrz miast/miasteczek w wybranych regionach Polski, Ukrainy i Białorusi. Ponadto ideą projektu jest wzbogacenie wiedzy dotyczącej zrównoważonej mobilności miejskiej, która ma na celu zwiększenie, promowanie korzystania ze środków transportu publicznego i niemotoryzacyjnego (rowery/hulajnogi oraz ruch pieszny) kosztem świadomej rezygnacji ze środków transportu indywidualnego minimalizując ich negatywny wpływ na zdrowie publiczne oraz środowisko naturalne.

W ramach projektu stworzona zostanie internetowa platforma transgraniczna pozwalająca na wymianę dobrych praktyk, pomysłów i rozwiązań w sferze łagodzenia zmian klimatu, oszczędzania energii i troski o zdrowie. Zawierać będzie również informacje na temat zrównoważonej mobilności miejskiej. Dodatkowo powstaną dwie aplikacje mobilne – „Moovit” – z możliwością planowania trasy dla osób z problemami ruchowymi w Pińsku i „Cycling Uzhhorod” z przydatnymi wskazówkami dla rowerzystów w mieście Uzhhorod. Ponadto na Ukrainie i Białorusi zaplanowano prace infrastrukturalne związane z budową bezpiecznych przejść dla pieszych, publicznych placów zabaw, parkletów, przejazdów drogowych, parkingów dla rowerów i ramp dla osób niepełnosprawnych, a także montażem systemów sygnalizacji świetlnej. Działania realizowane w ramach projektu przyczynią się do zwiększenia świadomości w zakresie korzyści wynikających z ekologicznych środków transportu.

Projekt pn. FOUNDATION

Projekt FOUNDATION ma na celu wzrost konkurencyjności MŚP poprzez tworzenie ekosystemu wsparcia dla zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju regionów i przewidywania rozwiązań na rzecz odporności regionów przed kryzysami. Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk obejmuje: znaczenie środowiska akademickiego i ekonomicznego: jaką rolę odgrywają uczelnie; wsparcie polityczne zapewniające odporność gospodarczą regionów; rolę jednostki w rozwoju gospodarczym; klastry i ich wzrost przemysłowy; co buduje odporność gospodarczą regionów: zasady i strategie? opracowanie i monitoring realizacji planów działania na rzecz poprawy regionalnych polityk dotyczących wsparcia MŚP na podstawie doświadczeń z projektu.

W związku z pandemią koronawirusa wszystkie spotkania zagraniczne, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne były realizowane online za pomocą platform do wideokonferencji.

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. od 1 sierpnia 2019 r. do 31 lipca 2023 r. w ramach międzynarodowego programu Interreg Europe na podstawie umowy nr PPGI05992. Liderem projektu jest Uniwersytet Cork z Irlandii wraz z 12 partnerami. Budżet projektu wynosi 1 860 974,00 euro, w tym budżet Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 155 968,00 euro (z czego w 2021 wyniósł 24 000,00 euro).

**PROMOCJA WOJEWÓDZTWA ORAZ WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA,
TRANSGRANICZNA I Z JST**

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa- Podkarpackie 2030</i>
1.	Promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa	Polityka rozwoju województwa	Gospodarka i nauka
2.	Realizacja inicjatyw służących rozwojowi współpracy transgranicznej i międzyregionalnej	Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Dostępność usług
3.	Aktywność w ramach Domu Polski Wschodniej w Brukseli	Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Dostępność usług
4.	Członkostwo w strukturach wdrażania programów współpracy terytorialnej	Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
5.	Prowadzenie Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług
6.	Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Interreg VA Polska – Słowacja 2014–2020	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska
7.	Członkostwo w Stowarzyszeniu Euroregion Karpaccy Polska	Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Dostępność usług
8.	Współpraca w ramach Stowarzyszenia NEREUS	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka
9.	Uczestnictwo w realizacji Konwencji Karpacciej	Współpraca międzynarodowa	Gospodarka i nauka, Kapitał ludzki i społeczny, Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska, Dostępność usług

Ad. 1. Promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa

Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 8 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.), prowadzi on politykę rozwoju województwa, na którą składa się promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa. Zadanie to jest realizowane w Departamencie Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej. W jego ramach realizowane są przedsięwzięcia mające na celu kreowanie pozytywnego wizerunku regionu i promocję marki regionu poprzez różnorodne narzędzia marketingowe.

Promocja marki regionu w ramach kluczowych wydarzeń

Promocja marki regionu realizowana była podczas wydarzeń o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym, charakteryzujących się dużym potencjałem medialnym i dużym prestiżem. Podczas takich wydarzeń podejmowany jest szeroki zakres działań promocyjnych, w szczególności: działania brandingowe, ekspozycja systemów identyfikacji wizualnej, działania media relations i komunikacyjne w mediach tradycyjnych (telewizja, radio, prasa), a także w Internecie i mediach społecznościowych. Zadanie realizowane zgodnie z art. 11 pkt. 2.8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 547 z późn. zm.).

W 2021 r. wiele z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć nie mogło się odbyć ze względu na epidemię COVID-19. W minionym roku na realizację zadania wydatkowano kwotę 492 299,99 zł, w tym m.in. na działania promocyjne podczas następujących wydarzeń:

- 61. Plebiscyt na Najlepszych i najpopularniejszych Sportowców Podkarpacia,
- 89. Indywidualne Mistrzostwa Polski seniorów/seniorek w tenisie stołowym,
- multimedialna prezentacja drużyny żużlowej 7r Stolaro Stal Rzeszów,
- 30. Rajd Rzeszowski,
- Festiwal Produktów Podkarpackich,
- XXI Dożynki Województwa Podkarpackiego,
- 78. edycja wyścigu Tour de Pologne,
- IX Edycja Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych "Tropem Wilczym 2021",
- Kongres Profesjonalistów PR 2021,
- XIII Memoriał Majora Henryka Dobrzańskiego – Hubala,
- "Super mecz żużlowy Północ - Południe",
- 75-lecie działalności Aeroklubu Mieleckiego,
- koncert z okazji Święta Niepodległości pt. "Lata 20-ste, lata 30-ste",
- otwarcie odcinka drogi Via Carpatia.

Promocja marki regionu w ramach Programu „Podkarpackie - przestrzeń otwarta”

Zadanie realizowane było zgodnie z Uchwałą Nr 276/5473/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie wyboru zgłoszeń w ramach Programu „Podkarpackie – przestrzeń otwarta”.

W ramach Programu „Podkarpackie przestrzeń otwarta” Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje cel, którym jest promocja marki „Podkarpackie - przestrzeń otwarta” w kraju i za granicą, wzmacnianie wizerunku regionu oraz poczucia tożsamości regionalnej wśród mieszkańców Województwa Podkarpackiego. Program realizowany jest poprzez zakup usług promocyjnych w ramach przedsięwzięć organizowanych na terenie Województwa Podkarpackiego, w kraju lub poza jego granicami.

W 2021 r. wiele z przedsięwzięć nie odbyło się ze względu na epidemię COVID-19. W minionym roku na realizację zadania wydatkowano kwotę 658 781,60 zł, w tym m.in. na działania promocyjne podczas następujących wydarzeń:

- Międzynarodowe rowerowe zawody gravelowe “Szuter Master – Beskid Niski”,
- Festiwal Turystyki Rowerowej „Roztocze bez granic”,
- Międzynarodowy Bieg Górski Łemkowyna Ultra-Trail w Beskidzie Niskim,
- Podkarpackie sięga po największych “Lubię wracać...” czyli piosenki Zbigniewa Wodeckiego,
- European Champions League Women,
- Międzynarodowe zawody w skokach przez przeszkody - VIII Memoriał Prezydenta Lecha Kaczyńskiego,

- Powitanie Wakacji 2021 – Turniej Piłkarski dla Dzieci,
- Międzynarodowe Drużynowe Mistrzostwa Kawalerii „Sobieski Militari 2021”, Ogólnopolskie kwalifikacje do Finału Mistrzostw Polski „Militari 2021”,
- XXII Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żeglarskiej Eko Cypel 2021,
- Festiwal na styku kultur,
- Z domu do domu: Krosno na wynos i na miejscu,
- Dziedzictwo dla przyszłości – cykl wydarzeń oparty na tradycjach województwa podkarpackiego,
- Półfinał Indywidualnych Żużlowych Mistrzostw Polski Seniorów,
- Konkurs Podkarpacka Nagroda Gospodarcza 2021,
- 18. Międzynarodowy Wyścig Górski Przędki,
- Program Certyfikujący Najlepsze Produkty Spożywcze Podkarpackiego „Smaczne bo Podkarpackie”,
- Koncert „A kapela gra... ludowo i współcześnie”,
- Przemyski Bieg Uliczny „Przemyska Dycha”,
- Ogólnopolski Zjazd Flisaków połączony z flisem „Błękitnego Sanu” i flisem „Pod Prąd” oraz zlotem tradycyjnych jednostek pływających,
- XIII Festiwal Natchnieni Bieszczadem w Cisnej,
- III Triathlon Rzeszów 2021,
- Moc odkrywców Rzeszowski Piknik Nauki i Techniki,
- Indywidualne Mistrzostwa Świata w Żużlu na długim torze,
- UltraMaraton Bieszczadzki,
- IX Memoriał im. Antoniego Weryńskiego o Puchar Marszałka Województwa Podkarpackiego,
- Forum Aktywnego Seniora,
- 13. Podkarpacki Kalejdoskop Podróżniczy – Festiwal Kultur Świata,
- Utramaron Magurski,
- XXII Rajd Pojazdów Zabytkowych – III Runda Mistrzostw Polski Pojazdów Zabytkowych,
- III Niepodległościowy Młodzieżowy Turniej Piłki Ręcznej,
- Young Arts Festiwal 2021,
- Sztukówka zaprasza,
- Piknik Nauki Eksploracje 2021,
- Korona Ustrzyckich Gór – marka Bieszczadów, marką Podkarpacia,
- III Wyścig w Kolarstwie Szosowym „Klasyk Podkarpacki” o Puchar Marszałka Województwa Podkarpackiego,
- XIII Podkarpacki Jarmark Ludowy „Roztańczony Chorzelów 2021”,
- XI Mielecki Festiwal Nauki i Techniki,
- Runda Mistrzostw Polski Pojazdów Zabytkowych Polskiego Związku Motorowego Stalowa Wola 2021,
- Dzień małego sportowca,
- XI Podkarpackie Forum Charyzmatyczne – część I-III.

Promocja marki regionu podczas imprez sportowych

Zadanie było realizowane zgodnie z Uchwałą Nr 129/2799/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2015 r. (z późn. zm.) w sprawie określenia sposobu wyłaniania przedsięwzięć promocyjno-wizerunkowych Województwa Podkarpackiego. Zgodnie z § 2 ust. 3 promocja Województwa Podkarpackiego odbywa się z udziałem klubów sportowych z województwa podkarpackiego, które w danej dyscyplinie znajdują się na najwyższym szczeblu rozgrywkowym obecnym w województwie. Wybór dyscyplin jest każdorazowo dokonywany odrębną uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego w ramach poszczególnych sezonów. Wybór podmiotów realizujących ww. usługę jest dokonywany zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych w trybie przetargu nieograniczonego.

W dniu 9 marca 2021 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr 257/5127/21 dokonał wyboru następujących dyscyplin sportowych:

- ekstraklasa siatkówki męskiej,
- ekstraklasa siatkówki damskiej,
- I liga koszykówki męskiej,
- Ekstraklasa piłki ręcznej męskiej,
- Ekstraklasa piłki ręcznej damskiej,
- ekstraklasa tenisa stołowego męskiego,
- ekstraklasa tenisa stołowego damskiego,
- ekstraklasa piłki nożnej męskiej,
- I liga żużla.

Działania promocyjne koncentrowały się na dyscyplinach o dużej wartości medialnej. Brana była również pod uwagę frekwencja na meczach, liczba publikacji, a przede wszystkim transmisje telewizyjne – większość spotkań transmitowana była przez telewizje ogólnopolskie CANAL+, NC+, Polsat Sport, czy telewizje internetowe.

Zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego opiewającego na kwotę 730 000,00 zł, do realizacji zadania wybrano kluby sportowe:

- Asseco Resovia klub siatkówki męskiej,
- KTS Tarnobrzeg Klub tenisa stołowego kobiet,
- FKS Stal Mielec piłka nożna mężczyzn,
- Krośnieński Klub Koszykówki,
- SPR Stal Mielec Klub piłki ręcznej męskiej,
- Developres Klub siatkówki kobiet,
- JKS Jarosław piłka ręczna kobiet,
- Klub żużlowy Wilki Krosno,
- Klub tenisa stołowego mężczyzn,

Działania promocyjne obejmowały usługi brandingowe, ekspozycję systemów wystawienniczych, działania media relations i komunikacyjne w mediach tradycyjnych, a także w Internecie i mediach społecznościowych.

Kampania informacyjno-promocyjna Województwa Podkarpackiego była prowadzona od dnia podpisania umowy do 4 grudnia 2021 r.

Promocja marki regionu w ramach projektu pn. „Twarze Podkarpacia”

Celem zadania jest promocja województwa poprzez wybitne osobowości: sportowców, naukowców, kluby i stowarzyszenia np. wynalazców i modelarzy, podróżników, artystów, zespoły taneczne i muzyczne z naszego województwa, które w ramach realizowanych przedsięwzięć promują nasz region.

W 2021 roku zadanie zrealizowane zostało na łączną kwotę 81 666,67 zł, poprzez współpracę z:

- Rafał Wilk,
- Jacek Czech,
- Artur Resler,
- Krystian Herba,
- Towarzystwo Gimnastyczne Sokół w Rzeszowie,
- Zespół Taneczny Kornele.

Promocja marki regionu poprzez zakup i dystrybucję produktów regionalnych, gadżetów z logo i herbem województwa, upominków okolicznościowych oraz wydawnictw promocyjnych

Zadanie obejmuje opracowanie koncepcji, zakup i dystrybucję materiałów promocyjnych, w tym: kalendarzy, wydawnictw obcych i własnych, produktów regionalnych oraz gadżetów. Upominki z logo, kalendarze, wydawnictwa, foldery i broszury, produkty regionalne oraz inne materiały są eksponowane na stoiskach promocyjnych województwa podkarpackiego, jak również wykorzystywane do prezentacji podczas wielu wydarzeń targowych i biznesowych w regionie, w kraju i poza jego granicami. Są również wręczane w formie upominków delegacjom, w tym zagranicznym, odwiedzającym województwo podkarpackie.

Na przestrzeni minionych lat obserwować można rosnące w naszym kraju zainteresowanie produktami lokalnymi, regionalnymi i tradycyjnymi. Województwo podkarpackie może pochwalić się

największą w Polsce ilością produktów wpisanych na listę produktów tradycyjnych, co jest dowodem na najwyższą jakość produktów wytwarzanych przez podkarpackich producentów, a jednocześnie stanowi wiarygodną podstawę do decyzji zakupowych związanych z upominkami i działaniami marketingowymi.

Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej każdego roku rozpatruje ponad 200 wniosków i próśb o przekazanie materiałów promocyjnych, kierowanych do urzędu przez organizatorów różnego typu wydarzeń, konferencji, seminariów, kongresów, pikników rodzinnych, konkursów, zawodów, olimpiad, wizyt studyjnych, etc.

W 2021 r. ramach zadania zrealizowano zakup materiałów promocyjnych na kwotę 299 498,23 zł, m.in.

- lampy Łukasiewicza,
- czekolady regionalne,
- ozdoby wielkanocne,
- albumy związane z regionem,
- zioła regionalne,
- orzechy regionalne,
- miód regionalny,
- herbaty regionalne,
- syropy ziołowe,
- zestawy promocyjne,
- gadżety promocyjne,
- anioły ceramiczne,
- lalki regionalne,
- regionalne rękodzieło artystyczne,
- szkło artystyczne,
- zakup albumów,
- stroiki świąteczne,
- ozdoby świąteczne,
- świece regionalne,
- kalendarze regionalne.

Promocja Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem międzynarodowego przewoźnika lotniczego i międzynarodowego lotniska

Zadanie realizowane było na podstawie umowy nr OR-IV.273.1.52.2019 z dnia 29 listopada 2019 r. zawartej z Portem Lotniczym „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. W związku z zagrożeniem epidemicznym wywołanym koronawirusem (COVID-19) termin realizacji umowy został przedłużony do 31 sierpnia 2021 r. (aneks z dnia 25 marca 2020 r.). Łączna kwota zadania wynosiła 6 152 000,00 zł. Okres realizacji zadania obejmował lata 2019-2021. W roku 2021 łączne wydatki na realizację zadania wyniosły 2 250 000,00 zł.

Przedmiotem zadania była promocja walorów gospodarczych oraz turystycznych Województwa Podkarpackiego z wykorzystaniem nośników promocyjnych linii lotniczych oraz promocji na terenie portu lotniczego. W ramach realizacji zadania prowadzona była kampania promocyjna Województwa Podkarpackiego w liniach lotniczych PLL LOT oraz na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka obejmująca m.in.:

- produkcję i emisję filmu promocyjnego,
- reklamę w magazynie pokładowym PLL LOT Kaleidoscope,
- box graficzny na stronie internetowej PLL LOT,
- reklamę na kartach pokładowych PLL LOT,
- reklamę na stronie odprawy on-line PLL LOT,
- preloader w procesie rezerwacji PLL LOT,
- przygotowanie strefy relaksu w terminalu pasażerskim portu lotniczego,
- reklamę na panelach szklanych w środku airbridge w terminalu pasażerskim,
- reklamę na stojakach z materiałami promocyjnymi w terminalu pasażerskim,

- reklamę na wózkach bagażowych w terminalu pasażerskim,
- reklamę citylight w strefie przylotów,
- komunikat głosowy - emisja w terminalu pasażerskim,
- wystawę fotografii w terminalu pasażerskim,
- reklamę na panele szklanych przy suficie na terminalu pasażerskim,
- reklamę na części frontowej airbridge w terminalu pasażerskim,
- reklamę citylighty na parkingu,
- oklejenie autobusu płytowego,
- reklamę - siatka nad VIP,
- dedykowane duże leżaki,
- reklamę w miesięczniku lotniskowy mAirGo,
- reklamę na okładkach na bilety,
- banner graficzny na głównej stronie internetowej portu lotniczego,
- umieszczenie postów na profilach FB i Instagram portu lotniczego,
- reklamę na stronie głównej przewoźnika PLL LOT.

Promocja Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem międzynarodowego przewoźnika lotniczego

Działania promocyjne w ramach zadania są realizowane przez międzynarodowego przewoźnika lotniczego Ryanair Ltd. na podstawie umowy podpisanej 1 kwietnia 2019 r. na kwotę 17 480 001,00 zł, zawartej na okres od kwietnia 2019 r. do grudnia 2021 r. Kwota przeznaczona na realizację umowy w 2021 r. wynosiła 5 321 825,00 zł.

Celem kampanii promującej Województwo Podkarpackie poprzez międzynarodowego przewoźnika lotniczego jest dotarcie z informacją o atrakcyjności turystycznej i gospodarczej regionu do szerokiego grona odbiorców. Realizowane działania zmierzają do zwiększenia rozpoznawalności województwa zarówno w Europie, jak i innych kontynentach poprzez wykorzystanie dostępnych nośników komunikacyjnych i promocyjnych przewoźnika lotniczego w celu zachęcenie grupy docelowej do skorzystania z oferty regionu z uwzględnieniem oferty turystycznej, inwestycyjnej, gospodarczej, edukacyjnej i kulturalnej. W 2021 r. w ramach umowy zrealizowano następujące usługi promocyjne:

- reklama Województwa Podkarpackiego na lukach bagażowych wewnątrz dwóch samolotów należących do przewoźnika i będących w użytkowaniu na trasach realizowanych w ramach siatki połączeń przewoźnika,
- reklama Województwa Podkarpackiego na głównej stronie internetowej przewoźnika, przekierowującej na stronę www.podkarpackie.travel/en,
- reklama Województwa Podkarpackiego w elektronicznym newsletterze przewoźnika, wysyłanym do klientów i partnerów biznesowych – wysłano 6 newsletterów w całości poświęconych Podkarpaciu,
- reklama Województwa Podkarpackiego na oficjalnym fanpage’u przewoźnika na Facebooku – zamieszczono 5 postów,
- reklama Województwa Podkarpackiego na oficjalnym koncie przewoźnika na Twitterze – zamieszczono 5 postów,
- reklama Województwa Podkarpackiego na oficjalnym koncie przewoźnika na Instagramie – zamieszczono 5 postów,
- reklama Województwa Podkarpackiego na oficjalnym kanale przewoźnika na Youtube – zamieszczono 2 filmy.

Wdrażanie marki województwa podkarpackiego w oparciu o autorski model Synergia Sp. z o.o. „Place Brand Trigger”

Zadanie było realizowane w formule spotkań szkoleniowych, projektowych oraz warsztatów kreatywnych, w których udział brali pracownicy Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej. Spotkania i warsztaty dotyczyły obszarów: zarządzania marką, wdrażania produktów i doświadczeń marki oraz komunikacji marketingowej.

Kwota realizacji zadania przez firmę Synergia Sp. z o.o. wyniosła 96 000,00 zł. Działanie realizowane było w oparciu o zakres rzeczowo-finansowy zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej w 2021 r.

W wyniku realizacji zadania zostały znacząco podniesione kompetencje Zespołu Zarządzania Marką oraz pozostałych pracowników Departamentu w dziedzinie zarządzania zrewitalizowaną marką regionu.

Opracowanie klucza graficznego marki

Uzupełnieniem prac nad wdrażaniem marki województwa było opracowanie tzw. klucza wizualnego marki (Key Visual) oraz zestawu nowych sloganów używanych w komunikacji marki. W wyniku realizacji tego zadania powstały rozwiązania graficzne wspierające komunikację adresowaną do różnych grup odbiorców oraz towarzyszące im slogany oraz podręcznik ułatwiający stosowanie tych rozwiązań w praktyce.

Kwota realizacji zadania przez firmę Mazaki Studio Konrad Rządowski wyniosła 45 000,00 zł. Działanie realizowane było w oparciu o zakres rzeczowo-finansowy zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej w 2021 r.

Opracowania graficzne

- Opracowanie znaków graficznych towarzyszących obchodom 200. rocznicy urodzin Ignacego Łukasiewicza. Przedmiotem zadania było opracowanie kluczowych elementów identyfikacji graficznej dla działań i wydarzeń związanych z obchodami dwusetnej rocznicy urodzin Ignacego Łukasiewicza. W ramach realizacji zadania powstał znak „Ignacy Łukasiewicz – polski geniusz” oraz jego odmiana jubileuszowa, a także podręcznik zawierający standaryzację znaku.
- Opracowanie Identyfikacji krain turystycznych. Przedmiotem zadania było opracowanie spójnej identyfikacji graficznej dla krain turystycznych wynikających z zapisów "Strategii rozwoju i komunikacji marketingowej turystyki województwa podkarpackiego na lata 2020-2025". W wyniku realizacji zadania powstał spójny system piktogramów oraz ikon, umożliwiający graficzne uporządkowanie działań komunikacyjnych dotyczących atrakcji turystycznych województwa.
- Opracowanie graficzne kalendarza województwa podkarpackiego. Zadanie polegało na opracowaniu graficznym zestawu kalendarzy o różnych formatach, poświęconych życiu i dziedzictwu Ignacego Łukasiewicza.

Powyższe 3 zadania zostały zrealizowane przez Studio Gravite za łączną kwotę 35 000,00 zł. Działania realizowane były w oparciu o zakres rzeczowo-finansowy zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej w 2021 r.

Promocja województwa za pośrednictwem strony internetowej www.podkarpackie.eu

Zadanie obejmowało kontynuację wypełnienia treścią oraz aktualizację wspomnianej strony internetowej. Treści (teksty, fotografie, materiały wideo) były zarówno tworzone przez pracowników Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej jak i pozyskiwane w ramach zakupu licencji od autorów. W roku 2021 na stronie www.podkarpackie.eu zostało zamieszczone łącznie 60 artykułów. W ramach www.podkarpackie.eu utworzono nowy subserwis tematyczny pod nazwą „Podkarpackie w Dubaju”. Prowadzone były także prace związane z zapewnieniem dostępności cyfrowej serwisu.

Zadanie realizowane było na podstawie szczegółowego zakresu działania Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej, bez bezpośredniego angażowania środków finansowych.

Promocja województwa za pośrednictwem mediów społecznościowych

Zadanie obejmowało prowadzenie własnych profili w mediach społecznościowych na portalach Facebook, Instagram i Twitter. W ramach działań własnych tworzone i regularnie publikowane były posty promujące atrakcje, kulturę i gospodarkę regionu.

W 2021 r. opublikowano 420 wpisy na Facebooku. Liczba obserwujących profil na FB wzrosła w 2021 r. o 4 822 osób i wyniosła na koniec roku 58 316 osób. Średni dzienny zasięg postów wynosił 20 253 osób.

Na Instagramie ukazało się 296 publikacji. Liczba osób obserwujących profil na Instagramie wzrosła w 2021 r. o ponad 2 200 osób i wynosiła na koniec roku 10 500 osób. Średni dzienny zasięg wyniósł 7 470 osób.

Na Twitterze przesłano 513 komunikatów. Wpisy wyświetlono 291 300 razy. Liczba obserwujących wzrosła tutaj w 2021 roku o 600 osób i wynosiła na koniec roku 1 891 obserwujących. Działanie realizowane było na podstawie szczegółowego zakresu działania Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej, bez bezpośredniego angażowania środków finansowych.

Z uwagi na osiągnięte zasięgi i duże zaangażowanie odbiorców, promocja w mediach społecznościowych korzystnie wpływa na postrzeganie województwa.

Promocja województwa z wykorzystaniem influencerów

Zadanie w roku 2021 obejmowało dwie współpracy. Pierwsza z nich zrealizowana została z Joanną Sadecką- Kurnik - regionalistką pochodzącą z północnej części województwa, znawczynią i pasjonatką tradycyjnej kuchni podkarpackiej, ze szczególnym uwzględnieniem dań i specjałów lasowiackich. W ramach współpracy powstał cykl filmów kulinarnych liczący 14 odcinków, które publikowane były od maja do grudnia w prowadzących przez województwo mediach społecznościowych. Filmy spotkały się z dużym zainteresowaniem odbiorców. Wpisywały się również w prowadzoną w 2021 r. promocję kultury lasowiackiej. Wyświetlono je łącznie 145 425 razy.

Celem drugiej współpracy była promocja ciekawych i ważnych pod względem historycznym miejsc w województwie podkarpackim. Została zrealizowana z udziałem influencera Łukasza Kazka znanego z popularnego programu internetowego History Hiking o tematyce historycznej oraz urban exploration. Aktualna liczba subskrybentów na platformie YouTube.com: 285 000, Facebook: 21 108 osób obserwujących. Współpraca zaowocowała nagraniem na Podkarpaciu i publikacją na kanałach twórcy czterech filmów dedykowanych: Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego w Bóbrce oraz postaci Ignacego Łukasiewicza, Twierdzy Przemyśl, Parkowi Historycznemu Blizna oraz schronowi przeciwatomowemu Marysieńka. Każdy z odcinków spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem i był chętnie komentowany przez fanów. Łączna liczba wyświetleń to ponad 500 000 (stan na dzień 18 lutego 2022 r.).

Łączna wartość powyższych działań wyniosła 44 200,00 zł. Działania realizowane były w oparciu o zakres rzeczowo-finansowy zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej w 2021 r.

Realizacja materiałów fotograficznych służących promocji województwa

W ramach zadania wykonano łącznie 5 375 fotografii przedstawiających atrakcje turystyczne województwa, w tym 2 280 fotografii z użyciem drona oraz 57 fotografii panoramicznych 360°. Zadanie realizowane było na podstawie szczegółowego zakresu działania Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej, w ramach wyjazdów służbowych i z wykorzystaniem posiadanego sprzętu, bez bezpośredniego angażowania środków finansowych.

Realizacja materiałów wideo służących promocji województwa

W ramach zadania zrealizowano:

- Film promujący ośrodek UMWP w Polańczyku
- Film przedstawiający wyniki rewitalizacji obiektu byłej strażnicy WOP w Lutowiskach na cele społeczne
- Filmowe zaproszenie na EtnoLas - I Festiwal Kultury Lasowiackiej
- Filmowy zwiastun obecności województwa podkarpackiego na EXPO 2020 w Dubaju
- Zestaw ujęć filmowych do wykorzystania przez TV Polsat w ramach realizacji cyklu "Z klimatem i pasją"

Działanie realizowane było na podstawie szczegółowego zakresu działania Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej, z wykorzystaniem posiadanego sprzętu i oprogramowania, bez bezpośredniego angażowania środków finansowych.

Zakup praw autorskich oraz licencji na wykorzystanie utworów fotograficznych, graficznych, filmowych, multimedialnych i tekstowych wykorzystywanych w promocji województwa

W ramach zadania zakupiono łącznie 56 fotografii od 5 autorów. Łączna kwota za zakup licencji wyniosła 8 194 zł. Zadanie realizowane było w oparciu o zakres rzeczowo-finansowy zadań realizowanych przez Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej w 2021 r.

Ad. 2. Realizacja inicjatyw służących rozwojowi współpracy transgranicznej i międzynarodowej **WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

Województwo Podkarpackie prowadzi wielokierunkową współpracę międzynarodową, która ma służyć wzrostowi gospodarczemu, podnoszeniu konkurencyjności regionu oraz poziomowi życia mieszkańców, a także rozwojowi kontaktów międzyludzkich. Najbardziej ożywiona współpraca, ze względu na bliskość geograficzną i wspólne interesy, koncentruje się na regionach przygranicznych tj. Słowacji (Kraj Preszowski) i Ukrainy (obwód lwowski, tarnopolski, iwano-frankiowski, zakarpcki). Wspólna granica i interesy o charakterze transgranicznym wpływają na stały rozwój dobrosąsiedzkich kontaktów, czego wyrazem są chociażby realizowane z partnerami ze Słowacji projekty w ramach programu Interreg Polska – Słowacja, a z partnerami z Ukrainy projekty transgraniczne w ramach programu Polska – Białoruś – Ukraina, jak też projekty polskiej pomocy rozwojowej finansowane ze źródeł Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Partnerami Województwa są również:

- Kraj Zlinski (Republika Czeska),
- Kraj Związkowy Saary (Republika Federalna Niemiec),
- Województwo Suczawa (Rumunia),
- Województwo Maramuresz (Rumunia),
- Żupania Zadarska (Chorwacja),
- Komitat Vas (Republika Węgierska),
- Region Autonomiczny Kuangsi-Czuang (Chiny),
- Stan Gudżarat (Republika Indii).

W ramach prowadzonej współpracy Województwo Podkarpackie szczególną wagę przywiązuje do kooperacji z regionami karpackimi, mając na względzie inicjowanie wszelkich aktywności i wspólnych działań, zmierzających do realizacji ważnych przedsięwzięć i projektów, takich jak: utworzenie Makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat, czy budowa szlaku drogowego Via Carpatia. Województwo Podkarpackie nawiązuje i rozwija również kontakty z instytucjami Unii Europejskiej poprzez działalność Przedstawicielstwa Województwa Podkarpackiego w Brukseli.

Utworzenie Strategii Karpackiej ma kluczowe znaczenie dla regionu Podkarpacia oraz całego obszaru pasma Karpat, ponieważ pozwoli na zrównoważony rozwój całego makroregionu. Instrument ten umożliwi zacieśnianie więzi transgranicznych oraz będzie sprzyjać mocniejszej integracji społeczności lokalnych w makroregionie karpackim, poprzez m.in. wspólny rozwój oraz ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego. Mechanizm ten obudzi potencjał drzemiący w Karpatach, co pozytywnie wpłynie na m.in. turystykę, szeroko rozumianą dostępność i gospodarkę oraz inwestycje, przy jednoczesnym zachowaniu ginącego już dziedzictwa tego obszaru.

Działania oraz wsparcie międzynarodowe na rzecz powstania *Strategii Karpackiej*:

- a) Do stałych form współpracy w Karpatach, należą m.in. Konwencja Karpacka, Forum Ekonomiczne w Krynicy (obecnie Forum zostało przeniesione do Karpacza), Międzynarodowa Konferencja Europa Karpat w Krasicy, Karpackie Dni Dobrosąsiedztwa – Spotkanie regionów karpackich, Euroregion Karpacki, Współpraca z Karpackim Zespołem Parlamentarnym, projekty Interreg i Programy Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, projekty Polskiej Pomocy Rozwojowej MSZ z udziałem ukraińskich obwodów karpackich oraz wsparcie obserwatorium na Górze Pop Iwan, Forum Gmin Karpackich, fora, debaty oraz konferencje międzynarodowe, wsparcie polskich placówek dyplomatycznych w państwach karpackich.
- b) Współpraca ze Stowarzyszeniem Euroregion Karpacki w zakresie promocji działań województwa – cykliczny biuletyn.

Stowarzyszenie publikuje newsletter „Karpacki Horyzont”, który zawiera informacje o najważniejszych wydarzeniach i inicjatywach w obszarze zainteresowania członków stowarzyszenia i podmiotów partnerskich. W newsletterze, co kwartał, zamieszczane są także

artykuły przygotowywane przez Województwo Podkarpackie na temat inicjatywy utworzenia piątej *Makroregionalnej Strategii UE* oraz działań Samorządu Województwa Podkarpackiego w tym zakresie.

c) Stowarzyszenie obszarów górskich EUROMONTANA

W styczniu 2021 r. Województwo Podkarpackie przystąpiło do Międzynarodowego Stowarzyszenia Euromontana, stając się tym samym pierwszym polskim podmiotem wchodzącym w skład członków sieci.

Informacja o przystąpieniu województwa do sieci, a wraz z nią artykuł promujący Województwo Podkarpackie, został zamieszczony na stronie Stowarzyszenia Euromontana, dzięki czemu pozostali członkowie oraz podmioty europejskie zapoznali się z m.in. z ofertą kulturalną i turystyczną regionu oraz jego potencjałem. Ponadto Sieć Euromontana opublikowała na swojej stronie artykuł zatytułowany „Green Velo: a comprehensive active tourism offer in Eastern Poland” (Green Velo: kompleksowa oferta turystyki aktywnej w Polsce Wschodniej) jako dobrą praktykę. Szlak Green Velo posłużył za przykład miękkiej mobilności w celu zmniejszenia wykorzystania tradycyjnych samochodów, przy jednoczesnym zwiększeniu mobilności mieszkańców i/lub turystów. Dzięki wsparciu Województwa Podkarpackiego, na początku 2021 r., do stowarzyszenia przystąpiło również Województwo Małopolskie, a w lipcu 2021 r. Województwo Maramuresz (Rumunia). Euromontana jest wielosektorowym stowarzyszeniem obszarów górskich promującym tereny górskie, działa na rzecz ich zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju oraz poprawy warunków życia ludności zamieszkującej na tych terytoriach w Europie. Województwo Podkarpackie od samego początku swojego członkostwa stara się aktywnie włączyć w działalność sieci. Pierwszym krokiem w tym kierunku, jeszcze przed oficjalnym przystąpieniem do organizacji, było podpisanie przez Marszałka Władysława Ortyła listu poparcia dla Stowarzyszenia Euromontana, które ubiegało się o udział w realizacji projektu pn. Wsparcie środków informacyjnych dotyczących polityki spójności UE finansowanego przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO). Montana174 to 12-miesięczna duża kampania komunikacyjna, której celem jest zapoznanie obywateli i podmioty zamieszkujące europejskie obszary górskie z licznymi możliwościami oferowanymi przez Politykę Spójności oraz dostarczenie wszystkich narzędzi do osiągnięcia sukcesu w wykorzystaniu tych funduszy na obszarach górskich. Projekt Montana174 trwa od października 2021 r. do września 2022 r. Polityka spójności jest polityką europejską, która przy współpracy władz regionalnych umożliwia przywrócenie równowagi między nierównościami terytorialnymi i wspieranie rozwoju regionalnego. Jednak obywatele i podmioty górskie zbyt często nie są świadomi tego, co polityka spójności wspiera na obszarach górskich. W ramach Projektu Montana174 realizowana jest kampania informacyjna nt. „Jak polityka spójności wpływa na kształtowanie obszarów górskich”. Województwo Podkarpackie przyłączając się do działań projektowych stworzyło kilkuminutowy spot, który opowiada o tym, jak w bieszczadzkiej gminie Lutowiska, dzięki polityce spójności wyremontowano strażnicę, aby móc oferować mieszkańcom szereg różnorodnych usług. Siedemnaście różnych spotów, w tym z Województwa Podkarpackiego, zatytułowanych „Cohesion Stories” zostały zamieszczone i rozpowszechnione w mediach społecznościowych i kanałach informacji sieci Euromontana. Dzięki temu Województwo Podkarpackie mogło zaprezentować się na arenie międzynarodowej i pokazać jak mieszkańcy obszarów górskich skorzystali ze wsparcia w ramach polityki spójności. Nakręcone video zostało również zamieszczone w kanałach informacyjnych Województwa Podkarpackiego, dzięki czemu inni mieszkańcy regionu mają dostęp do materiałów na temat polityki spójności i szans, jakie są z nią związane. Film video spełnił swoją funkcję informacyjną, a także promuje Województwo Podkarpackie.

d) Posiedzenie Międzyregionalnej Grupy „Karpaty” (10 lutego 2021 r.).

Zespół funkcjonuje pod przewodnictwem Marszałka Władysława Ortyła. Rozmawiano o planach związanych ze strategią, oraz Karpatach widzianych z rumuńskiej perspektywy. Duża część obrad poświęcona była Rumunii.

e) Grupa Wysokiego Szczebla ds. strategii makroregionalnych UE.

Zgodnie z konkluzjami Rady UE, Komisja Europejska powołała Grupę Wysokiego Szczebla w celu wspierania jej w wykonywaniu uprawnień i obowiązków związanych z realizacją strategii makroregionalnych. Głównym celem 13. posiedzenia Grupy Wysokiego Szczebla, które odbyło się 5 marca 2021 r. było omówienie roli, jaką strategię makroregionalne powinny odegrać w okresie programowania 2021-2027, w szczególności w odniesieniu do trwałej odbudowy makroregionów po COVID-19, przy jednoczesnym wspieraniu unijnych priorytetów ekologicznych i cyfrowych. W czasie obrad uczestnicy zapoznali się z 3. sprawozdaniem Komisji Europejskiej w sprawie realizacji unijnych strategii makroregionalnych. Posiedzenie Grupy było okazją, aby Marszałek Władysław Ortyl mógł zaprezentować na forum Komisji Europejskiej i Rady UE idee oraz główne założenia *Strategii Karpackiej*, ukazując jej fundamentalne znaczenie dla rozwoju środkowo-wschodniej części UE, a tym samym dla zapewnienia spójności całej UE. Marszałek Władysław Ortyl w czasie posiedzenia Grupy Wysokiego Szczebla reprezentował Europejski Komitet Regionów.

- f) Organizacja Seminarium: *Strategie Makroregionalne i Transgraniczne, jako czynnik rozwoju gospodarczego, turystycznego i społecznego regionów* (12 maja 2021 r.). Wydarzenie odbyło się w ramach działań Domu Polski Wschodniej w Brukseli a jego głównym inicjatorem był Marszałek Województwa Podkarpackiego. Tematyka seminarium dotyczyła znaczenia strategii makroregionalnych i transgranicznych jako platform współpracy międzynarodowej między państwami członkowskimi, jak również z państwami trzecimi.
- g) Udział Wicemarszałek, Ewy Draus w Forum Carpaticum (21-25 czerwca 2021 r.) Wydarzenie odbyło się w formie on-line. Celem spotkania była prezentacja badań prowadzonych przez naukowców na terenie Karpat. Omawiane podczas konferencji wyniki dotyczą różnych obszarów. Głównymi tematami tej edycji Forum Carpaticum były kwestie dotyczące między innymi zmian klimatycznych w sektorze leśnym i rolnym, relacji wieś-miasto w kontekście zielonej infrastruktury, gospodarki wodnej na terenie Karpat, czy zarządzania gruntami. Wicemarszałek Ewa Draus mówiła o szansie, jaką dla regionu karpackiego będzie powołanie Strategii Karpackiej, która zapewni temu obszarowi spójny i zrównoważony rozwój. Wynika to z faktu, że społeczności zamieszkujące teren Karpat mają bogatą, wspólną historię oraz tożsamość, a także podobne cele i interesy. Ich realizacja w oparciu o Strategię Karpacką pozwoli na szybszy rozwój przy jednoczesnym zachowaniu unikalnych walorów przyrodniczych i kulturowych regionu.
- h) Udział Marszałka, Władysława Ortyla w konferencji Europejskie wartości dla regionów Rumunii (28 września 2021 r.), zorganizowanej w formie on-line, w ramach finansowanego przez UE projektu Wsparcie efektywności zarządzania i wdrażania funduszy ESI na poziomie rumuńskich lokalnych władz publicznych: miast, gmin i powiatów. Marszałek przedstawił przyszłą Makroregionalną Strategię dla Karpat, jako szansę dla rozwoju Rumunii, przy jednoczesnym zachowaniu jej unikalnych wartości środowiskowych i dziedzictwa kulturowego.
- i) Udział Marszałka, Władysława Ortyla w konferencji "Zrównoważona turystyka. Biznes dla gór Europy" (19 października 2021 r.) zorganizowanej w formie on-line przez Adriana Tebanu, burmistrza miasta Cugir, przewodniczącego delegacji rumuńskiej w Komitecie Regionów. Wśród uczestników tego wydarzenia znaleźli się także Marco Onida, ekspert Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska Komisji Europejskiej, były sekretarz generalny Stałego Sekretariatu Konwencji Alpejskiej oraz przedstawiciele Europejskiego Stowarzyszenia Turystyki Górskiej (EUMA). W swoim wystąpieniu Marszałek odniósł się do odbudowy sektora turystycznego w Karpatach po pandemii COVID-19, a także przedstawił dobre praktyki zrównoważonej turystyki w tym makroregionie.
- j) Udział Marszałka, Władysława Ortyla w XII Posiedzeniu Komitetu Wdrażającego Konwencję Karpacką (18 – 19 listopada 2021 r.) zorganizowanej w formie on-line, podczas którego Marszałek Ortyl przedstawił założenia opinii Europejskiego Komitetu Regionów, omówił także bieżące działania Grupy Karpackiej oraz kroki podjęte w kierunku przystąpienia UE do Konwencji Karpackiej jako jej strony.
- k) Udział Marszałka, Władysława Ortyla w posiedzeniu Grupy Międzyregionalnej Karpaty w Europejskim Komitecie Regionów (25 listopada 2021 r.).

Dyskusje koncentrowały się wokół zagadnień związanych z postępowaniem prac i zaangażowaniem poszczególnych partnerów w tworzenie Strategii Karpackiej oraz rekomendacji związanych z przystąpieniem UE jako strony do Konwencji Karpackiej.

l) Apele i stanowiska (krajowe i międzynarodowe) poparcia dla inicjatywy

- Stanowisko Sejmiku Województwa Podkarpackiego – w dniu 15 lutego 2021 r. na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego, podjęte zostało stanowisko wyrażające poparcie dla utworzenia Makroregionalnej Strategii dla Karpat.
- Stanowisko Sejmiku Województwa Śląskiego, wyrażające poparcie dla utworzenia Makroregionalnej Strategii dla obszaru Karpat podjęte w dniu 15 lutego 2021 r.
- Oświadczenie nr 7/21 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia Stanowiska Sejmiku Województwa Małopolskiego, wyrażające oparcie dla utworzenia Makroregionalnej Strategii dla obszaru Karpat.
- Apel Północno-Wschodniego Regionu Rozwoju Rumunii, marzec 2021 r.
- Wspólny apel Północno-Zachodniego Regionu Rozwoju Rumunii, kwiecień 2021 r.

Wizyty zagranicznych delegacji w Województwie Podkarpackim :

- Spotkanie Władysława Ortyła, Marszałka Województwa Podkarpackiego z Elizą Dzwonkiewicz, Konsul Generalną RP we Lwowie (10 lutego 2021, forma on-line)
  - o Głównym tematem spotkania było omówienie planu powrotu do aktywności międzynarodowej Województwa po okresie pandemii, a także ustalenie nowych kierunków i wspólnych inicjatyw. Podkreślono znaczenie zaangażowania partnerów z obwodów lwowskiego, iwano-frankińskiego oraz zakarpackiego we wspólne działania. Rozmawiano także o wspólnych kresowych projektach, w tym o promocji osoby i spuścizny Włodzimierza Dzieduszyckiego, którego dzieje nierozdzielnie związane są zarówno z Lwowszczyzną, jak i z Województwem Podkarpackim.
- Spotkanie Władysława Ortyła, Marszałka Województwa Podkarpackiego z Jego Ekscelencją, Panem Francisco Javierem Sanabria Valderramanem, Ambasadorem Królestwa Hiszpanii w Polsce oraz Panem Fernando Martínez-Vara de Rey de Irezábalem, Dyrektorem Instytutu Cervantesa w Krakowie, Instytucji promującej język, kulturę i tradycje Hiszpanii i Hispanoameryki (17 marca 2021 r.). Rozmawiano o wzmocnieniu współpracy na wielu płaszczyznach, w tym o umożliwieniu zdawania w Rzeszowie egzaminów potwierdzających znajomość języka hiszpańskiego, realizowanych przez Instytut Cervantesa w Warszawie, o dynamicznie rozwijających się relacjach gospodarczych Polski i Hiszpanii oraz rosnącej wymianie handlowej pomiędzy oboma państwami i współpracy w ramach inicjatywy Trójmorza.
- Spotkanie Marszałka, Władysława Ortyła z Przewodniczącym Zakarpackiej Obwodowej Administracji Państwowej (12 kwietnia 2021 r.) Głównym celem spotkania było zaplanowanie przyszłych działań, po to aby po ustabilizowaniu się sytuacji epidemicznej móc wznowić współpracę. Rozmowom ze strony Zakarpackiej przewodniczył Anatolij Poloskov – Przewodniczący Zakarpackiej Obwodowej Administracji Państwowej. W spotkaniu uczestniczyła także Eliza Dzwonkiewicz - Konsul Generalny RP we Lwowie. Marszałek Władysław Ortyl, w pierwszej kolejności podziękował za zaangażowanie Obwodu Zakarpackiego w kwestie utworzenia piątej makroregionalnej strategii UE, w tym przede wszystkim za koordynację przez regionalną administrację w Użgorodzie przygotowania i podpisania wspólnej rezolucji obwodów zakarpackiego, lwowskiego, iwano-frankińskiego i czerniowieckiego w sprawie poparcia utworzenia Makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat. Wyraził wolę powrotu do współpracy w ramach implementacji projektów „Polskiej pomocy rozwojowej” po wznowieniu naboru wniosków przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, a także zwrócił uwagę na powstający Program Współpracy Transgranicznej PL-BY-UA na nową perspektywę finansową 2021-2027. Zachęcał do wspólnej dyskusji na temat przyszłego programu. Rozmawiano również o powrocie do organizacji Dni Dobrosąsiedztwa - Spotkania Regionów Karpackich, które z sukcesem przygotowywane były w latach 2018 – 2019, a których cykliczność została przerwana jednak przez pandemię COVID-19. Konsul z kolei wyraziła gotowość wspierania współpracy gospodarczej Województwa

- Podkarpackiego i Obwodu Zakarpackiego oraz zaproponowała organizację wyjazdu studyjnego (misji gospodarczej) podkarpackich przedsiębiorców na Zakarpacie, co zostało przyjęte z aprobatą przez uczestników spotkania.
- Spotkanie z Serhiyem Kozyrem, Przewodniczącym Chersońskiej Obwodowej Administracji Państwowej (16 kwietnia 2021 r., forma online). W spotkaniu uczestniczyła również Katarzyna Sołek, Konsul Generalna RP w Odessie. Było to pierwsze, od dłuższego już czasu, planowane spotkanie Marszałka z nowym Przewodniczącym, które ze względu na okoliczności związane z pandemią przybrało formę wideokonferencji, stwarzającej dla obu stron możliwość poznania się, zaprezentowania swoich regionów, ich walorów, porozmawiania o wznowieniu relacji partnerskich oraz znalezieniu wspólnych obszarów potencjalnej współpracy w przyszłości.
  - Spotkanie Marszałka Województwa Podkarpackiego, Władysława Ortyla z nowym Konsulem Generalnym USA w Krakowie, Partrickiem T. Slowinskim (24 maja 2021 r., forma on-line). Było to pierwsze spotkanie Marszałka Władysława Ortyla z nowym Konsulem USA w Krakowie. Ze względu na sytuację epidemiczną miało formę telekonferencji. Podczas spotkania omówione zostały najważniejsze priorytety rozwoju województwa podkarpackiego.
  - Wizyta Wiceprzewodniczącego Rady Województwa Maramuresz Doru Alexandru Lazara w Województwie Podkarpackim (czerwiec 2021). Wiceprzewodniczący Rady Województwa Maramuresz Doru Alexandru Lazar złożył wizytę w Podkarpackim Parku Naukowo – Technologicznym w Jasionce, podczas której rozmawiano o możliwości realizacji wspólnych projektów. Zaprezentowany potencjał gospodarczy regionu, a także bogate doświadczenia województwa w tym zakresie zachęciły Przewodniczącego Rady Województwa Maramuresz Ionela Ovidiu Bogdana wraz z delegacją do złożenia wizyty w województwie podkarpackim. Podczas czterodniowego pobytu goście z Rumunii odbyli szereg spotkań i rozmów o charakterze gospodarczym, zwiedzili między innymi tereny przemysłowe w Podkarpackim Parku Naukowo-Technologicznym AEROPOLIS, gdzie odwiedzili dwie firmy - Succon Automation Damian Wąsik oraz Skala-Tech. Tam dowiedzieli się, jak Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego pozyskuje w imieniu Samorządu Województwa Podkarpackiego krajowych i zagranicznych inwestorów oraz na jakie korzyści mogą liczyć przedsiębiorcy lokujący swoje biznesy w województwie podkarpackim. Delegacja rumuńska złożyła także wizytę w Zakładzie Produkcyjno-Usługowym Cmol-Frut w Cmolasie oraz zapoznała się z funkcjonowaniem portu lotniczego Rzeszów-Jasionka. Zagraniczni goście spotkali się też z przedstawicielami Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, z którymi prowadzili rozmowy o wzmocnieniu współpracy w branży turystycznej pomiędzy partnerskimi regionami. Delegacja z Rumunii wzięła również udział w Międzynarodowych Targach Produktów i Żywności Wysokiej Jakości EKOGALA 2021.
  - Spotkanie Władysława Ortyla, Marszałka Województwa Podkarpackiego z Toborem Gerencsérem, Konsulem Generalnym Węgier (4 sierpnia 2021 r.). Spotkanie było okazją do omówienia obecnych relacji polsko-węgierskich oraz planów ich rozwoju, w związku z inicjatywami podejmowanymi przez obie strony. Podczas spotkania obie strony poparły pomysł organizacji, w niedalekiej przyszłości, spotkań dla przedsiębiorców polskich i węgierskich, w szczególności związanych z branżą winiarską, które umożliwiłyby nawiązanie nowych kontaktów handlowych, a przede wszystkich wymianę doświadczeń.
  - Spotkanie Władysława Ortyla, Marszałka Województwa Podkarpackiego z Ambasadorem Azerbejdżanu w RP - Nargiz Gurbanową (21 października 2021 r.). Podczas rozmowy omówione zostały historyczne oraz współczesne relacje polsko-azerskie, a także możliwości rozwoju współpracy handlowej i technologicznej oraz relacji pomiędzy przedsiębiorcami, dzięki technologii i inwestycjom infrastrukturalnym.
  - W imieniu Marszałka Województwa, spotkanie Stanisława Kruczka, Wicemarszałka Województwa Podkarpackiego z Philippem Harwathem, Konsulem Generalnym Austrii w Krakowie (28 października 2021 r.). Spotkanie miało charakter kurtuazyjny i było okazją do omówienia historycznych związków Województwa Podkarpackiego z Austrią oraz możliwości rozwoju obustronnej kooperacji. Podczas rozmowy zostały poruszone tematy sytuacji gospodarczej po

pandemii, potencjału gospodarczego i turystycznego województwa podkarpackiego oraz perspektywy zacieśniania współpracy z landami austriackimi.

Ważniejsze wizyty zagraniczne:

- wizyta przedstawicieli Województwa Podkarpackiego w Odessie i Chersoniu na Ukrainie (16-21 września 2021 r.). Województwo Podkarpackie reprezentowała Ewa Draus, Wicemarszałek Województwa oraz Joanna Bril, Radna Województwa Podkarpackiego. Wizyta odbyła się na zaproszenie Konsulatu Generalnego RP w Odessie w związku z przypadającą wówczas osiemdziesiątą rocznicą śmierci wybitnego polskiego generała Mariusza Zaruskiego oraz jedenastą edycją Regat im. gen. Mariusza Zaruskiego, odbywających się w Chersoniu na Ukrainie. Regaty połączone były z obchodami „Dni Miasta Chersonia”, w otwarciu których uczestniczyła podkarpacka delegacja, spotykając się przy tym z merem miasta, a także z miejscową polonią. Wizyta w Chersoniu była okazją do spotkania z władzami obwodu. Marszałek Ewa Draus oraz Radna Joanna Bril uczestniczyły w rozmowach z Gubernatorem obwodu chersońskiego - Sergiyem Kozyrem, w trakcie których dyskutowano o potencjalnych obszarach dalszej współpracy międzyregionalnej. Obie strony wyraziły duże zainteresowanie kooperacją i zauważyły, że Województwo Podkarpackie i Chersońszczyzna są strategicznymi partnerami i mogą wspólnie działać m.in. w obszarze turystyki, innowacji, edukacji czy też kultury. Ostatnim punktem wizyty na Ukrainie było spotkanie z władzami obwodu odeskiego na czele z Gubernatorem Serhiyem Hrynevetskim. Marszałek Ewa Draus wyraziła nadzieję na ożywienie współpracy z obwodem odeskim, chęć przekazania doświadczeń, jeśli chodzi o reformę administracji, wspomniała o wielu wydarzeniach kulturalnych, jakie odbywają się w województwie podkarpackim, np. festiwal w Łańcucie oraz o projektach realizowanych w ramach programu polskiej pomocy rozwojowej.

Realizacja projektu „Polskiej pomocy rozwojowej” pn. „Gospodarka odpadami – transfer dobrych praktyk z Województwa Podkarpackiego na Zakarpacie”

Celem realizowanego przez Województwo Podkarpackie w 2021 r. projektu było wsparcie administracji publicznej z terenu Obwodu Zakarpackiego w zakresie gospodarowania odpadami. Został on zrealizowany przy partnerskim udziale Zakarpackiej Obwodowej Administracji Państwowej oraz Zakarpackiej Rady Obwodowej. W ramach implementacji projektu zorganizowano trzy szkolenia w formie zdalnej, podczas których polscy eksperci przedstawili wymogi unijne i krajowe w zakresie gospodarowania odpadami, omówili zasady i sposoby organizacji gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce oraz przedstawili zapisy „Planu gospodarowania odpadami komunalnymi w Obwodzie Zakarpackim do 2030 roku”. Uczestnikami szkoleń byli przedstawiciele władzy wykonawczej oraz jednostek samorządowych na poziomie gmin, rejonów i obwodu z Zakarpacia. Istotnym elementem działań projektowych było także opracowanie „Planu gospodarowania odpadami komunalnymi w Obwodzie Zakarpackim do 2030 roku”, który stanie się integralną częścią opracowywanego planu gospodarki odpadami na poziomie obwodu. Ponadto, dla zapewnienia kompleksowości i trwałości projektu została zakupiona prasa do odpadów z tworzyw sztucznych oraz papieru, która została przekazana, zgodnie z rekomendacjami otrzymanymi ze strony parterów z Ukrainy, Gminie Stawne. Wartość zrealizowanego projektu to 195 967,50 zł. Całość tej kwoty pochodzi z dotacji otrzymanej od Ministra Spraw Zagranicznych.

Współpraca w ramach inicjatywy Trójmorza

Trójmorze jest jedną z najszybciej rozwijających się inicjatyw międzynarodowych na przestrzeni ostatnich lat, skupiającą 12 państw Unii Europejskiej, położonych w pobliżu mórz Bałtyckiego, Czarnego i Adriatyckiego. W skład grupy wchodzi: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry. Województwo Podkarpackie jest jednym z liderów inicjatywy Trójmorza i od samego początku aktywnie włącza się w jej działalność. W 2018 r. w Rzeszowie został zainicjowany projekt pn. Forum Regionów Trójmorza, format będący okazją do cyklicznych spotkań reprezentantów poszczególnych regionów obszaru państw Trójmorza, zainteresowanych wspólnymi przedsięwzięciami i możliwościami współpracy. Pierwsze Forum Regionów Trójmorza odbyło się 3 lipca 2018 r. w Jasionce. Podpisano wówczas porozumienie

o utworzeniu Obserwatorium Regionów Trójmorza z siedzibą w Rzeszowie, którego zadaniem jest gromadzenie informacji statystycznych odnoszących się do tego obszaru.

W dniach 29-30 czerwca 2021 r., drugiej edycji Forum Regionów Trójmorza w Lublinie towarzyszył pierwszy Samorządowy Kongres Gospodarczy. Uczestnikami wydarzenia byli przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, sektora nauki i biznesu z 12 państw członkowskich Inicjatywy Trójmorza oraz przedstawiciele partnerów strategicznych (Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych i Niemiec), a także regionów partnerskich z Europy Wschodniej. Podczas kongresu podpisana została Deklaracja Lubelska w sprawie utworzenia Sieci Gospodarczej Regionów Trójmorza. To porozumienie traktujące m.in. o współdziałaniu samorządów lokalnych oraz społeczeństw na rzecz rozwoju tego obszaru, a co za tym idzie, podniesieniu konkurencyjności regionów w europejskim wymiarze. Województwo Podkarpackie było jednym z sygnatariuszy deklaracji. Dokument podpisali ponadto marszałkowie województw: lubelskiego, mazowieckiego, podlaskiego i świętokrzyskiego oraz przedstawiciele 10 regionów z czterech innych państw członkowskich, tj.: Litwy, Słowacji, Węgier, Rumunii.

Głównym celem sieci jest pogłębianie współpracy w obszarze Trójmorza na poziomie regionalnym. Do pozostałych celów należą m.in.: poprawa wykorzystania Funduszu Trójmorza oraz Funduszy Unii Europejskiej w regionie Trójmorza, redukcja różnic gospodarczych powstałych w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej w Europie Środkowo-Wschodniej, uczestnictwo w przywróceniu gospodarki na właściwy tor w kontekście negatywnych zmian spowodowanych pandemią COVID-19, uczestnictwo w realizacji dużych przedsięwzięć, do których można zaliczyć trasy Via Carpatia i Rail Baltica czy Strategię Karpacką. Sieć ma być uzupełnieniem działań władz centralnych państw Trójmorza o wymiar samorządowy i ma stymulować wieloaspektowy rozwój wspólnot lokalnych i regionalnych.

Jednym z istotnych problemów, z którym muszą się mierzyć kraje Trójmorza jest depopulacja. O jej społeczno-ekonomicznych skutkach dyskutowali uczestnicy konferencji, zorganizowanej w ramach Obserwatorium Regionów Trójmorza, która odbyła się w dniu 4 marca 2021 r. w Rzeszowie. Konferencja pt. "Społeczno-ekonomiczne skutki depopulacji w krajach i regionach Trójmorza" była czwartym z kolei wydarzeniem dotyczącym zagadnień związanych z problematyką „Trójmorza”, które zorganizował m.in. Uniwersytet Rzeszowski, Urząd Marszałkowski, Urząd Statystyczny w Rzeszowie. Poprzednie trzy konferencje, organizowane w latach ubiegłych, również dotyczyły tej tematyki.

Zachodzące już od kilku lat w Polsce i w Europie procesy demograficzne doprowadziły w niektórych regionach do poważnych, niekorzystnych zmian w stanie i strukturze społeczności, wśród których szczególnie zauważalny jest spadek liczby ludności. Zmiany te, mające znamiona depopulacji, wiążą się przede wszystkim z malejącą liczbą ludności w stosunku do zgonów oraz odpływem migracyjnym ludności niezrównoważonym w dostatecznym stopniu napływem i przyrostem naturalnym.

Województwo Podkarpackie podkreślając znaczenie inicjatywy Trójmorza, jako długofalowego i wieloaspektowego porozumienia geopolitycznego, podejmuje działania zmierzające do integracji regionów leżących w jej obszarze. Prowadzone są działania, mające na celu realizację szlaku drogowego Via Carpatia, będącego swoistą osią, wokół której Trójmorze ma szansę dalej się rozwijać.

W ostatnich latach Samorząd Województwa Podkarpackiego niezwykle aktywnie inicjuje również działania zmierzające do utworzenia Makroregionalnej Strategii dla Karpat, która w znacznej części obejmie państwa Trójmorza, co w perspektywie przyczyni się do wzmocnienia konkurencyjności i atrakcyjności tego makoregionu oraz ograniczy odpływ mieszkańców poprzez podniesienie jakości ich życia, a tym samym przyczyni się do dynamicznego i zrównoważonego rozwoju całego obszaru.

Ad. 3. Aktywność w ramach działalności Domu Polski Wschodniej w Brukseli

Dom Polski Wschodniej został utworzony na podstawie porozumienia z dnia 2 grudnia 2009 r. pomiędzy samorządami pięciu województw Polski Wschodniej: podkarpackiego, świętokrzyskiego, lubelskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Wspólne przedstawicielstwo, Dom Polski Wschodniej, umożliwia pełniejsze wykorzystanie atutów oraz głównych szans rozwojowych, w tym wspólnego potencjału inwestycyjnego tych regionów, a także pozwala skuteczniej zabiegać o ich

wspólne interesy w ramach Unii Europejskiej. Każdego roku przewodnictwo w Domu Polski Wschodniej przejmują jeden z pięciu Marszałków pełniąc tym samym rolę Marszałka Koordynatora. W grudniu 2021 r. podczas spotkania świątecznego nastąpiło symboliczne przekazanie sterów w Domu Polski Wschodniej a rolę Marszałka Koordynatora objął pan Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego i to pod jego zwierzchnictwem upływie 2022 r.

Do inicjatyw zrealizowanych w 2021 r. należały:

- spotkania zdalne z ekspertami z Komisji Europejskiej dotyczące bieżących zagadnień działalności Unii Europejskiej (m.in.: „Przyszłość regionalnych portów lotniczych. Możliwości i kierunki rozwoju w dobie pandemii COVID-19”, „Nowa strategia przemysłowa UE”, „Minimalizowanie skutków społeczno-gospodarczych zielonej transformacji w Polsce”, „Gospodarka o obiegu zamkniętym – fundusze UE na zieloną transformację regionów”, „Europejski program na rzecz umiejętności”, „Europejski Instrument Odbudowy”);
- współpraca z instytucjami europejskimi w bieżących sprawach dotyczących województw Domu Polski Wschodniej oraz reprezentowanie interesów regionów i przedstawianie ich stanowiska na spotkaniach odbywających się w Brukseli z Europejskim Komitetem Regionów, Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim, placówkami dyplomatycznymi (głównie Ambasadą RP w Królestwie Belgii, Wydziałem Konsularnym oraz Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady) oraz innymi podmiotami mającymi swoje przedstawicielstwa w Brukseli (Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE, Polską Organizacją Turystyczną, Instytutem Polskim w Brukseli, Przedstawicielstwem PKP SA w Brukseli);
- spotkania informacyjno-promocyjne dotyczące programu „Horyzont Europa” oraz udział w webinarach organizowanych cyklicznie przez Business & Science Polska;
- wymiana doświadczeń na temat współpracy transgranicznej oraz międzynarodowej regionów Domu Polski Wschodniej (seminarium pt. „Strategie Makroregionalne i Transgraniczne jako czynnik rozwoju gospodarczego, turystycznego i społecznego regionów” - w seminarium udział wzięło ponad 100 uczestników online; konferencja pt. „Znaczenie Programów Interreg w rozwoju województw Polski Wschodniej”);
- wydarzenia w ramach Europejskiego Roku Kolei (konferencja – „Rola i znaczenie transportu kolejowego w regionach Europy”, zorganizowana została w formule online, we współpracy z Europejskim Komitetem Regionów oraz PKP S.A.);
- udział w Samorządowym Kongresie Gospodarczym, II Forum Regionów Trójmorza 29-30 czerwca 2021 r. (organizacja panelu „Połączenia transportowe jako czynnik rozwoju Regionów Trójmorza” oraz stoisk wirtualnych promujących regiony Domu Polski Wschodniej);
- promocja Polski, w tym województw Polski Wschodniej (piąta edycja zawodów biegowych „Polish Run”);
- lobbowanie na rzecz kontynuacji programu Polska Wschodnia (spotkanie lobbujące pod nazwą „Fundusze UE 2021-2027 – Polska. Szanse, źródła, zasady”);
- uczestnictwo w działaniach podejmowanych w ramach sieci NEREUS;
- monitoring polityk unijnych: polityki rozwoju obszarów wiejskich, polityki przemysłowej, polityki badań i innowacji, polityki spójności terytorialnej, polityki zdrowotnej (w 2021 r. opublikowanych zostało 20 monitorów polityk unijnych);
- Newsletter Domu Polski Wschodniej - w newsletterze (ukazującym się co miesiąc) gromadzone są wszystkie istotne informacje na temat zagadnień związanych z polityką regionalną (w okresie styczeń-grudzień 2021 r. zostało rozesłanych 11 newsletterów).

Przedstawicielstwo Województwa Podkarpackiego w Brukseli prowadzi ponadto sekretariat i sprawy związane z funkcjonowaniem Międzyregionalnej Grupy „Karpaty” przy Europejskim Komitecie Regionów (EKR). Grupa ta powstała w 2016 r., a jej przewodniczącym od samego początku jest Marszałek Województwa Podkarpackiego, Władysław Ortyl. Grupa stanowi forum omawiania tematów priorytetowych dla Karpat. Jej spotkania są miejscem dyskusji i współdziałania z pozostałymi stronami wspierającymi makroregionalny rozwój regionów europejskich.

Działalność Przedstawicielstwa Województwa Podkarpackiego w Brukseli, to także wsparcie aktywności Marszałka Województwa Podkarpackiego jako Członka Europejskiego Komitetu Regionów.

Pełnione przez Marszałka Województwa, Władysława Ortyla funkcje w 2021 r.:

- Przewodniczący Grupy EKR,
- Przewodniczący Międzyregionalnej Grupy Karpaty,
- Członek Prezydium KR,
- Członek Polskiej delegacji,
- Członek komisji COTER i ENVE,
- Członek Konferencji nt. Przyszłości Europy,
- Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia NEREUS (Sieć Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne).

Przyjęte opinie:

- przyjęcie (1 lipca 2021 r.) opinii „Przyszłość lotnisk regionalnych – wyzwania i możliwości” (CDR 471/2021),
- Marszałek Ortyl wziął udział w internetowym seminarium pt. "Regiony i porty lotnicze: wspólna odbudowa" zorganizowanym przez ARC (Radę Regionalną Portów Lotniczych) wraz z ERAC (Europejską Wspólnotą Lotnisk Regionalnych) i ERA (Stowarzyszeniem Linii Lotniczych Regionów Europy) w celu omówienia powodów, dla których regiony potrzebują portów lotniczych, oraz ich wpływu na gospodarkę regionów i odbudowę po COVID-19.
- działania następcze w związku z opinią „Makroregionalna Strategia dla obszaru Karpat” (CDR 3425/2019) (przyjęcie: grudzień 2019), m.in.:
  - udział w charakterze prelegenta w międzynarodowej konferencji Europa Karpat w Krasicy (luty 2021),
  - posiedzenie Międzyregionalnej Grupy Karpaty (luty i listopad 2021),
  - udział w 13. posiedzeniu Grupy Wysokiego Szczebla ds. strategii makroregionalnych UE (marzec 2021),
  - współorganizacja i udział w seminarium "Strategie Makroregionalne i Transgraniczne, jako czynnik rozwoju gospodarczego, turystycznego i społecznego regionów" (maj 2021),
  - udział w konferencji "Europejskie wartości dla regionów Rumunii" (wrzesień 2021),
  - udział w konferencji "Zrównoważona turystyka. Biznes dla gór Europy" (październik 2021),
  - udział w 12. Posiedzeniu Komitetu Wdrażającego Konwencję Karpacką (listopad 2021).

Pozostałe aktywności w ramach działalności Domu Polski Wschodniej:

- współorganizacja dialogów obywatelskich
- Województwo Podkarpackie włączyło się również w cykl debat społecznych, pt. „Future of Europe” organizowanych we współpracy z Europejskim Komitetem Regionów. Prelegentami spotkań byli, m.in. Marszałek Województwa Podkarpackiego, Profesorowie Uniwersytetu Rzeszowskiego, Dyrektorzy Urzędu Marszałkowskiego, eksperci Komisji Europejskiej, posłowie do Parlamentu Europejskiego, przedstawiciele Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Rzeszowie czy przedstawiciele sieci NEREUS. Webinaria miały na celu zwiększenie roli władz lokalnych i regionalnych w procesie decyzyjnym UE, przyjrzenie się procedurom oraz narzędziom zarządzania dla zwiększenia potencjału wykonawczego, zapewnienie interakcji między szczeblem unijnym, a krajowym i lokalnym, udoskonalenie Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej oraz umożliwienie podmiotom lokalnym wymiany spostrzeżeń jak również wypracowanie wspólnego stanowiska na tematy:
- Future of Europe – My future – Przyszłość Europy - Moja przyszłość”, webinarium na temat zasady pomocniczości na poziomie lokalnym dla młodych.
Głównym celem spotkania było przybliżenie młodym obywatelom znaczenia zasady subsydiarności (12 marca 2021 r., forma on-line)
  - „Organizacje społeczeństwa obywatelskiego budują Zielony Ład - NGO w nowej perspektywie finansowej na Podkarpaciu”.
Panel został zorganizowany w ramach V Podkarpackiego Forum Obywatelskiego. Partnerami byli Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny. Celem spotkania było również promowanie organizacji społecznych (NGO) w Europie

oraz budowanie silniejszego partnerstwa pomiędzy Komisją Europejską, a organizacjami. Debata była tłumaczona na język angielski (4 grudnia 2021 r., forma on-line).

Sesje plenarne:

- „Debata na temat priorytetów Prezydencji Portugalskiej” luty 2021,
- „Debata z Przewodniczącym Rady Europejskiej, Charlem Michelelem.
- Temat: Pandemia, odbudowa gospodarcza i demokracja europejska” marzec 2021,
- „Debata na temat: Prezydencji Portugalii w EU i walki z pandemią. Gość debaty: Antonio Costa, Premier Portugalii” maj 2021,
- „Debata nt. lepszego stanowienia prawa, prognozowania i programu prac Komisji Europejskiej z udziałem wiceprzewodniczącego KE, Pana Sefcovića” czerwiec 2021,
- „Debata na temat priorytetów Prezydencji Słoweńskiej w Radzie Unii Europejskiej” październik 2021,
- „Debata na temat nadchodzącej Prezydencji Francuskiej w Radzie UE. Gość: Prezydent Emmanuel Macron” grudzień 2021.

Współpraca w ramach Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego ds. Serbii, działającego przy Europejskim Komitecie Regionów

W czerwcu oraz w listopadzie 2021 r. Marszałek Władysław Ortyl wziął udział w posiedzeniach Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego ds. Serbii, działającego przy Europejskim Komitecie Regionów.

Do ogólnych celów Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego Komitetu Regionów–Serbia należy promowanie dialogu i współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi UE i Serbii, określenie spójnych ram prawnych stabilnej współpracy pomiędzy Komitetem Regionów a władzami lokalnymi i regionalnymi Serbii oraz promowanie kontaktów władz lokalnych Serbii z instytucjami i organami Unii Europejskiej. Głównymi tematami poruszonymi podczas posiedzeń WKK KR-Serbia są: demokracja lokalna, dobre rządy, praworządność i prawa podstawowe, ochrona środowiska, działania w dziedzinie klimatu i energia.

Wicemarszałek Piotr Pilch w grudniu 2021 r. wziął udział w spotkaniu z Srđanem Mačkicem, dyrektorem biura Autonomicznej Prowincji Wojwodina w Brukseli. Podczas spotkania wicemarszałek rozmawiał o możliwości współpracy między Województwem Podkarpackim a prowincją Wojwodina, która jest autonomicznym okręgiem w północnej Serbii, w zakresie ekologii, rolnictwa, edukacji, nauki i biznesu. Najważniejszym tematem spotkania była jednak kwestia zaangażowania Serbii w działania na rzecz powstania Strategii Karpackiej. Stanowisko Wojwodiny może okazać się bowiem kluczowym w rozmowach z rządem serbskim w tej kwestii. Pokłosiem nawiązanej współpracy z serbską Wojwodina jest przygotowany wniosek projektu w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP konkursu Dyplomacja Publiczna 2022 pn. „Skuteczny samorząd – transfer wiedzy i dobrych praktyk z Województwa Podkarpackiego dla przedstawicieli administracji Autonomicznej Prowincji Wojwodina (Serbia)”.

Ad. 4. Członkostwo w strukturach wdrażania programów współpracy terytorialnej

W pracach struktur wdrażania poszczególnych programów współpracy terytorialnej uczestniczą przedstawiciele Województwa Podkarpackiego:

- Komitet Monitorujący Program Interreg V-A PL-SK.

W pracach Komitetu uczestniczy Marszałek Województwa Podkarpackiego (Członek Komitetu) oraz Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Regionalnej (stały Zastępca). W 2021 r. odbyło jedno posiedzenie Komitetu (w formie online), podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu Monitorującego, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Województwa.

- Komitet ds. Mikroprojektów Interreg V-A PL-SK.

W pracach Komitetu uczestniczy Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Regionalnej (Członek Komitetu) oraz pracownik Departamentu Gospodarki Regionalnej (stały Zastępca). W 2021 r. odbyło jedno posiedzenie Komitetu (w formie online), podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Województwa.

- Wspólny Komitet Monitorujący Program Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020.

W pracach Komitetu uczestniczy Marszałek Województwa Podkarpackiego (Członek Komitetu) oraz pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej (stały Zastępca). W 2021 r. podjęto szereg decyzji obiegowych w formie online. Udział w pracach Komitetu Monitorującego, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Programu.

- Komitet Monitorujący Program Interreg Europa Środkowa 2014–2020.

W pracach Komitetu uczestniczy pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej (stały zastępca Członka Komitetu reprezentującego polskie regiony). W 2020 r. prace Komitetu odbywały się w formie online. Udział w pracach Komitetu Monitorującego, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Programu.

- Komitet Konsultacyjny ds. Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych.

W pracach Komitetu koordynowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju uczestniczy pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej. Komitet jest ciałem nieformalnym, w którego pracach biorą udział reprezentanci wszystkich polskich województw (Urzędów Marszałkowskich), zaangażowani we wdrażanie i realizację programów i projektów programów współpracy terytorialnej. W trakcie spotkań omawiany jest m.in. stan wdrażania programów oraz uzgadniane są rekomendacje dla polskich przedstawicieli w poszczególnych komitetach monitorujących. Szereg informacji i uzgodnień przekazywanych jest także na bieżąco drogą elektroniczną. W 2021 r. prace Komitetu odbywały się w formie online i dotyczyły przede wszystkim zapoznawania się z informacjami na temat przygotowań nowych programów dla perspektywy 2021-2027. Udział w pracach Komitetu, zgodnie z jego regulaminem, finansowany był w 100% z budżetu Województwa Podkarpackiego. Ponadto, przedstawiciele Departamentu Gospodarki Regionalnej – Zastępca Dyrektora oraz pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej uczestniczyli w pracach grup roboczych przygotowujących nowe programy PL-BY-UA i PL-SK oraz Interreg Europa Środkowa dla nowej perspektywy 2021–2027.

Ad. 5. Prowadzenie Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie

Polski oddział unijnego Programu Współpracy Transgranicznej POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA funkcjonuje w strukturach UMWP jako Biuro „Oddział Programu Współpracy Transgranicznej POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA 2014-2020 w Rzeszowie” (OT). Swoim działaniem obejmuje jednak kilka województw: podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz część mazowieckiego (podregion ostrołęcko-siedlecki). Jego funkcjonowanie wynikało z 4-letniego kontraktu na lata 2018-2021 (Umowa Serwisowa PLBU.05.01.00-18-0003/17-00), podpisanego w dniu 28 grudnia 2017 r. między Województwem Podkarpackim (Wykonawcą) a Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie MFiPR) jako Zamawiającym, na prowadzenie oddziału Programu dla polskiego obszaru kwalifikowalnego.

Jednocześnie, końcem roku Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (IZ) podjęło decyzję o przedłużeniu kontraktu o kolejne 2 lata (na okres 2022-2023) – stosowny aneks został podpisany przez obie strony z dniem 21 grudnia 2021 r. Budżet przedłużonego, 6-letniego obecnie kontraktu, uległ podwyższeniu do kwoty 1 177 200,00 euro. Środki pochodzą z Pomocy Technicznej Programu.

Kwota wydatków kwalifikowalnych zrealizowana w pierwszych czterech latach funkcjonowania kontraktu (2018-2021): 622 159,82 euro. Zaplanowane na rok 2021 wydatki w kwocie 1 517 778,00 zł zostały zrealizowane w wysokości 671 332,68 zł. Kwota wydatków wynika głównie z zakresu zadań zewnętrznych zleczonych na bieżąco przez Wspólny Sekretariat Techniczny Programu. Ze względu na pandemię koronawirusa oraz sytuację geopolityczną na Białorusi i Ukrainie wiele zadań i wydarzeń zostało odwołanych lub przesuniętych na lata następne.

Merytorycznie i finansowo Biuro OT podlega Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu Programu PL-BY-UA, działającemu w ramach Centrum Projektów Europejskich w Warszawie przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (Instytucji Zarządzającej). Natomiast organizacyjnie Biuro stanowi tzw. komórkę równorzędną (biuro na prawach departamentu) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Do zadań Biura należy przede wszystkim obsługa beneficjentów na

całym polskim obszarze kwalifikowalnym, monitoring projektów, aktywna promocja efektów Programu i jego projektów, rozpowszechnianie wiedzy o zasadach Programu i planowanych naborach, tłumaczenie dokumentów, publikacji i informacji programowych na jęz. angielski i polski, a także bieżące wsparcie działań Wspólnego Sekretariatu Technicznego, Instytucji Zarządzającej i Wspólnego Komitetu Monitorującego oraz zagranicznych oddziałów Programu.

Tabela. Rezultaty i efekty realizacji zadania w roku 2021 w odniesieniu do wskaźników planowanych dla całego kontraktu na lata 2018-2023

Ogółem zaplanowane w 6-letnim okresie realizacji kontraktu tj. 01.01.2018-31.12.2023	Zaplanowane do realizacji	Zrealizowane w 2021	Zrealizowane od początku	Przyczyny odchyień od wskaźników	Plan na następny rok (2022)
23 spotkania robocze z WST (na wniosek WST-IP)	3	3	15	Nie dotyczy	4
29 szkoleń dla pracowników	5	7	25	Nie dotyczy	3
17 wsparcie dla WST-IP w organizacji ważnych wydarzeń Programu	2	2	13	Nie dotyczy	2
1 Forum Poszukiwania Partnerów (na wniosek WST-IP)	0	0	1	Nie dotyczy	0
13 szkoleń dla potencjalnych beneficjentów w polskich regionach	0	0	13	Nie dotyczy	0
4 szkolenia/warsztaty dla beneficjentów dotyczące realizacji projektu	0	0	4	Nie dotyczy	0
1 wsparcie w organizacji szkoleń dla beneficjentów/ potencjalnych beneficjentów na temat kapitalizacji w polskich regionach	0	0	0	Planowane na 2023 r.	0
1 wsparcie w organizacji forum beneficjentów/potencjalnych beneficjentów na temat kapitalizacji (na wniosek WST-IP)	0	0	0	Planowane na 2023 r.	0
34 Wydarzenia informacyjne	4	5	26	Nie dotyczy	4
6 wydarzeń w ramach Europejskiego Dnia Współpracy	1	1	4	Nie dotyczy	1
8 organizacja działań promocyjnych Programu Specjalnego w Polsce (wirtualna podróż po najlepszych projektach)	1	1	6	1 wirtualna podróż po projektach PBU wyprodukowana i wypromowana. Zastąpiła ona 2 wizyty studyjne odwołane z powodu pandemii w 2020 r.	0
12 dużych wydarzeń/działań promujących Program organizowanych wspólnie z partnerem zewnętrznym (Kongres Współpracy Transgranicznej)	1	1	6	Nie dotyczy	3
8 wykładów "Wędrowniej Akademii PBU"	1	0	0	1 wykład przeniesiony na 2022 r. ze względu na pandemię koronawirusa i zdalny system pracy na uczelniach	4
33 publikacje/informacje w mediach	8	8	25	4 audycje radiowe i 4 audycje telewizyjne. Zrezygnowano z reklam drukowanych ze względu na ich zbyt wysoki koszt i niską skuteczność dla planowanych grup docelowych i zastąpiono je e-prasą (decyzja uzgodniona z WST w 2018 r.).	4
2 zestawy dokumentacji fotograficznej i filmowej z etapów realizacji projektów	1	1	2	Nie dotyczy	0
5 spotów filmowych promujących PBU stworzonych, wyprodukowanych i promowanych podczas wydarzeń	1	1	3	Nie dotyczy	1

6 roczna administracja fanpage'a Programu na portalach społecznościowych	1	1	4	Nie dotyczy	1
4 czasopisma Programu przygotowane do druku (na zlecenie WST-IB)	1	1	2	Nie dotyczy	1
24 raporty kwartalne	4	4	16	Nie dotyczy	4
Przygotowanie Raportu Okresowego za 2021	1	1	4	Nie dotyczy	1

Źródło: Raport Okresowy OT za rok 2021

Ponadto w roku 2021 Biuro OT m.in.:

- udzieliło 125 konsultacji beneficjentom i wnioskodawcom projektów,
- przeprowadziło 25 międzynarodowych lekcji online wspólnie z zagranicznymi oddziałami Programu,
- uczestniczyło w 8 wydarzeniach projektów,
- rozesłało blisko 20 000 maili do beneficjentów/ interesariuszy/ potencjalnych wnioskodawców Programu z informacjami o Programie i jego działaniach,
- przetłumaczyło 164 strony dokumentów i informacji programowych, dokonało sprawdzenia ok. 1 200 stron,
- przygotowało 14 i przetłumaczyło 93 teksty na stronę internetową Programu,
- zarządzało profilem Programu w mediach społecznościowych przygotowując i publikując 199 informacji, osiągając 35% wzrost liczby subskrybentów i łączny zasięg profilu ponad 94 000 użytkowników,
- zebrało 349 publikacji medialnych i dokonało ich monitoringu.

Biuro OT ma obowiązek równego traktowania całego obszaru kwalifikowalnego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina (województw: podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego i części mazowieckiego) i tak też są zakrojone jego działania. Z punktu widzenia samego Województwa Podkarpackiego zadanie wpisuje się realizację Polityki Współpracy Międzynarodowej tworząc dodatkową i znaczącą platformę współpracy zwłaszcza z sąsiednią Ukrainą, wspierając realizację obecnych projektów transgranicznych i przyczyniając się do lepszej identyfikacji tematów przyszłych projektów, które mogłyby być realizowane ze środków UE lub innych źródeł. Obecność Biura skraca także drogę wszystkich beneficjentów i zainteresowanych stron do źródła informacji, szkoleń i konsultacji.

Najważniejsze przedsięwzięcia zorganizowane przez Biuro OT w 2021 r.:

- W dniu 5 października 2021 r., Lublin – Biuro zorganizowało Forum Partnerskie i Giełdę Grantodawców w ramach X Kongresu Współpracy Transgranicznej (dawniej Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej). Wkład Biura polegał na samodzielnej organizacji wymienionych części wydarzenia, w tym logistyki uczestników z Polski, Białorusi i Ukrainy. Celem całego Kongresu jest tworzenie platformy współpracy transgranicznej z sąsiednimi krajami, nawiązywania partnerstw, identyfikacja wspólnych problemów i możliwych rozwiązań oraz potencjalnych pól przyszłych projektów transgranicznych. Głównym organizatorem Kongresu Współpracy Transgranicznej jest Miasto Lublin.
- W dniach 22-25 września 2021 r., Tomaszów Lubelski – Biuro zorganizowało polską edycję Finału Kampanii Edukacyjnej dla szkół z Polski, Białorusi i Ukrainy (w wersji hybrydowej). Dzięki temu młodzi ludzie - potencjalni przyszli wnioskodawcy mieli okazję zapoznać się z Programem i jego projektami oraz wspólnym dziedzictwem kulturowym pogranicza, co tworzy platformę do przyszłej współpracy transgranicznej i nowych projektów. Wydarzenie ma charakter cykliczny.

Ad. 6. Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Interreg V-A Polska – Słowacja

W Departamencie Gospodarki Regionalnej, w ramach Oddziału Współpracy Terytorialnej funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy Programu Interreg V-A Polska – Słowacja, który w 2021 roku realizował projekt pn.: „Wspólnie wzbogacamy polsko-słowackie pogranicze”. Głównym celem projektu jest zapewnienie wysokiej jakości zarządzania i efektywnego wdrażania Programu Interreg Polska – Słowacja. Projekt realizowany jest w latach 2019–2023 na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr LXII/982/18 z dnia 29 października 2018 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 19 marca 2019 r. Partnerem wiodącym projektu jest Centrum Projektów Europejskich, w ramach którego funkcjonuje Wspólny Sekretariat Techniczny (WST), a jednym z partnerów jest Samorząd

Województwa Podkarpackiego. Projekt w jego części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (85%), budżetu państwa (10%), oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (5%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 810 897,00 zł (689 262,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 81 090,00 zł – budżet państwa, 40 545,00 zł – budżet Województwa Podkarpackiego). W 2021 r. w ramach realizacji projektu Województwo Podkarpackie wydatkowało kwotę 179 054,92 zł.

WST wraz z Regionalnymi Punktami Kontaktowymi w Polsce i na Słowacji realizuje m.in. zadania z zakresu informacji i komunikacji, mające na celu usprawnienie kanałów dystrybucji informacji o programie i zwiększenie ich zasięgu, tym samym zapewniając równomierne dotarcie informacji do grup docelowych, zdefiniowanych w Strategii Komunikacji Programu, we wszystkich regionach objętych obszarem wsparcia Programu. W 2021 r. trzech pracowników (łącznie 1 etat) Oddziału Współpracy Terytorialnej zrealizowało następujące zadania Regionalnego Punktu Kontaktowego w zakresie Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020:

- 1) działania informacyjno-promocyjne Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020 podczas różnych wydarzeń, w tym promocja programu oraz efektów zrealizowanych i realizowanych projektów (Regaty o Puchar Programu Interreg Polska-Słowacja 2014-2020 w dniu 31 lipca 2021 r. w Polańczyku; Dni otwarte Funduszy Europejskich w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza dnia 19 września 2021 r. w Bóbrce; Osody w Oślawicy 2 października 2021 r.; Rajd rowerowy w dniu 9 października 2021 r. w Krempnej; Konferencja mikroprojektu pod nazwą „Rozwój dziedzictwa przyrodniczego i historycznego na obszarze pogranicza polsko-słowackiego” w dniu 9 listopada 2021 r. w Jedliczu; Konferencja pn. „Przyroda pogranicza, jako marka karpcka” w ramach mikroprojektu pod nazwą „Śladem karpckiej przyrody pogranicza” w dniu 23 listopada 2021 r. w Zboiskach; Ekogala – Targi żywności ekologicznej w dniach 11-12 grudnia 2021 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym w G2A arena w Jasionce),
- 2) przygotowanie materiałów filmowych/reportaży na temat efektów zrealizowanych projektów przez beneficjentów z województwa podkarpackiego i partnerów z kraju preszowskiego, które są rozpowszechniane poprzez kanały informacyjne programu (strona internetowa, Facebook, Instagram, YouTube) oraz partnerów,
- 3) zakup artykułów promocyjnych (gadżety i wyroby lokalne) celem dystrybucji w trakcie wydarzeń odbywających się na terenie województwa podkarpackiego oraz podczas spotkań wydarzeń odbywających się w ramach realizowanych projektów Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020,
- 4) aktualizacja strony internetowej ewt.podkarpackie.pl w zakresie Programu Interreg V-A PL-SK oraz bieżące publikowanie artykułów i prowadzenie konsultacji dla beneficjentów.

Ad. 7. Członkostwo w Stowarzyszeniu Euroregion Karpcki Polska

Stowarzyszenie Euroregion Karpcki Polska (SEKP) skupia 63 członków, którymi są jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego oraz gminę Ropa, Sękowa i Gorlice z woj. małopolskiego. Samorząd Województwa Podkarpackiego przystąpił do stowarzyszenia na mocy uchwały nr XXXVII/732/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Stowarzyszenie stanowi również krajową strukturę Związku Międzyregionalnego Euroregion Karpcki funkcjonującego na obszarach przygranicznych Polski, Ukrainy, Słowacji, Rumunii i Węgier.

Sam Związek nie jest organizacją w rozumieniu prawa międzynarodowego, nie jest więc podmiotem, a jedynie formą współpracy politycznej. Swoje cele realizuje poprzez struktury krajowe. W pracach Zarządu Stowarzyszenia uczestniczy Piotr Pilch – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego.

Na szczególną uwagę zasługuje wdrażanie przez SEKP wraz z Samorządowym Krajem Preszowskim projektów parasolowych (mikroprojekty) w ramach programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Projekty parasolowe umożliwiają realizację wspólnych polsko-słowackich mikroprojektów z zakresu ochrony dziedzictwa naturalnego i historycznego oraz edukacji o wartości dofinansowania, nie przekraczającej 100 000,00 euro. W ramach obecnych projektów parasolowych

SEKP (1oś - ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz 3 oś - rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie) zatwierdzono do realizacji 132 mikroprojekty

- SEKP – 99 mikroprojektów
- Samorządowy Kraj Preszowski – 33 mikroprojekty

o łącznej wartości 7,1 mln euro, w tym wg alokacji narodowej ponad 6,3 mln euro w Euroregionie.

Na prośbę SEKP Samorząd Województwa Podkarpackiego nominował swoich przedstawicieli do Komitetu ds. Mikroprojektów Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020. W pracach Komitetu uczestniczy Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Regionalnej (członek komitetu) oraz pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w tym Departamencie (stały zastępca). W 2021 r. z uwagi na pandemię posiedzenie Komitetu odbyło się on-line, ponadto podjęto szereg decyzji obiegowych.

Ponadto, Stowarzyszenie w 2021 r. kontynuowało realizację dwóch projektów własnych:

- Projekt „Inter Ventures” (Program Interreg Europa), okres realizacji: 36 miesięcy, od 1 sierpnia 2019 r. Partnerzy Projektu to Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej Pannon (Węgry), Związek Izb Handlowych, Przemysłu, Rolnictwa i Rzemiosła Lombardii (Unioncamere Lombardia), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego, Europejskie Centrum Biznesu i Innowacji w Burgos (CEEI-Burgos), Klaipėda ID, Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (AEBR), Administracja Gminy Miejskiej w Kłajpedzie, Towarzystwo Rozwoju Prowincji Burgos (SODEBUR), całkowita wartość projektu: 1 376 708,00 euro (wartość projektu realizowanego przez SEKP: 92 330,00 euro). Ideą projektu jest wykorzystanie potencjału przedsiębiorstw ulokowanych na terenie obszarów przygranicznych, tak aby zwiększyć stopień ich internacjonalizacji i tym samym zwiększyć konkurencyjność. INTER VENTURES skupia partnerów z pięciu europejskich regionów granicznych, reprezentujących różne etapy ewolucji ekosystemów MŚP, począwszy od okazjonalnej współpracy poprzez bardziej zorganizowane sieciowanie aż do międzynarodowej klasteryzacji. Partnerzy podczas realizacji projektu będą intensywnie dzielili się swoimi doświadczeniami i uczyli się wspólnie dobrych praktyk. W realizację projektu są zaangażowani regionalni interesariusze. Z drugiej strony, projekt ma przyczynić się do poprawy istniejących mechanizmów wsparcia przedsiębiorstw (polityk związanych z funduszami UE dostępnymi dla MŚP). W rezultacie realizacji projektu zostały opracowane, dostosowane do potrzeb lokalnych, regionalne plany działania, które mogą doprowadzić do pożądanej poprawy pięciu wybranych regionalnych programów EFRR w celu wzmocnienia internacjonalizacji MŚP.

- Drugi projekt pt. „EtnoCarpathia” realizowany jest w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020. Okres realizacji: 1 listopada 2019 r. - 30 czerwca 2022 r. Partnerzy projektu to Miejski Dom Kultury we Vranowie oraz Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Całkowita wartość projektu: 844 701,74 euro (wartość projektu realizowanego przez SEKP: 515 370,00 euro). Główną ideą projektu jest rozwój i promocja dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego poprzez opracowanie produktu turystycznego EtnoCarpathia opartego o zasoby kultury karpackiej. Tradycyjna kultura ludowa istniejących na terenie pogranicza do II wojny światowej grup etnograficznych stanowi istotny, zgodny z trendami turystyki kulturowej, czynnik rozwoju turystyki w Karpatach. Stąd, działania zaplanowane w projekcie są skierowane na zwiększenie atrakcyjności i rozpoznawalności pogranicza poprzez wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego 7 kultur karpackich (Pogórzanie, Dolinianie, Łemkowie, Bojkowie, ludności obszarów Šariš, Zemplin, Zamagurie).

Województwo Podkarpackie bierze udział w ogłaszanych naborach wniosków w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020 z osi priorytetowej Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza. Po ostatecznym zatwierdzeniu wniosków aplikacyjnych Samorząd Województwa Podkarpackiego w latach 2017-2018 zrealizował dwa mikroprojekty: „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim” – wartość projektu - 253 234,00 zł oraz projekt „W sercu Karpat – granica, która łączy” - wartość projektu - 255 906,00 zł.

W ramach trzeciego naboru wniosków Województwo Podkarpackie pod koniec 2020 r. rozpoczęło realizację mikroprojektu pn. „Karpackie Morza. Działania na rzecz promocji dziedzictwa

przyrodniczego Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy" (na podstawie Uchwały Nr IX/154/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia woli realizacji mikroprojektu „Karpackie Morza. Działania na rzecz promocji dziedzictwa przyrodniczego Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy”). W dniu 24 kwietnia 2020 r. podpisano Umowę o dofinansowanie mikroprojektu. W związku z epidemią COVID-19 okres realizacji projektu przedłużono do końca lutego 2022 r.

Celem ogólnym projektu jest promocja walorów przyrodniczych Jeziora Solińskiego (Polska) i Wielkiej Domaszy (Słowacja), która wpłynie na zwiększenie atrakcyjności polsko-słowackich regionów przygranicznych. Jeziora te są zjawiskami szczególnymi na polsko-słowackim pograniczu, które w połączeniu z walorami krajobrazowymi stanowią potencjał turystyczny obu stron polsko-słowackiego pogranicza. Promocja tych dwóch akwenów pod wspólnym szyldem ma służyć skanalizowaniu ruchu turystycznego w obszary o mniejszej frekwencji turystycznej.

Całkowita wartość projektu wynosi 233 374,00 zł (198 365,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 11 672,00 zł – budżet państwa, 23 337,00 zł – budżet Województwa Podkarpackiego). W ramach działań prowadzonych w 2021 r. zorganizowano cykl 3 warsztatów nt. tworzenia oferty turystycznej obszaru Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy oraz z zakresu fotografii krajobrazowej i przyrodniczej na obszarze Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy; zorganizowano 2 objazdy studyjne, opublikowano w prasie/mediach sponsorowany artykuł promujący projekt; opracowano także projekt graficzny dwóch map turystycznych obejmujących dziedzictwo przyrodnicze obszaru Jeziora Solińskiego oraz Jeziora Wielka Domasza wraz ze zlokalizowaną tam infrastrukturą turystyczną. Na realizację projektu w 2021 r. wydatkowano kwotę 165 484,05 zł.

Departament Gospodarki Regionalnej jest odpowiedzialny za przygotowanie procedur związanych z przekazywaniem środków z tytułu składki członkowskiej w Stowarzyszeniu Euroregion Karpacki Polska, wynoszącej 1/10 000 budżetu jednostki samorządu terytorialnego po stronie wydatków na dany rok budżetowy. W 2021 r. składka ta wyniosła 123 675,00 zł. Stowarzyszenie corocznie przedkłada sprawozdanie ze swojej działalności Marszałkowi Województwa Podkarpackiego oraz na posiedzeniach komisji Sejmiku Województwa (Komisji Karpackiej i Komisji Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji).

Ad. 8. Współpraca w ramach Stowarzyszenia NEREUS

W dniu 27 lutego 2017 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął Uchwałę Nr XXXIII/576/17 w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do międzynarodowego zrzeszenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne „NEREUS”. Zarząd Stowarzyszenia NEREUS w kwietniu 2017 r. zaakceptował wniosek Województwa Podkarpackiego, a Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia NEREUS w dniu 19 maja 2017 r. przyjęło Województwo Podkarpackie jako 26. pełnoprawnego członka Stowarzyszenia. Składka członkowska wynosi rocznie 10 000,00 euro.

W 2021 r. Województwo Podkarpackie aktywnie uczestniczyło w pracach Stowarzyszenia NEREUS oraz organizowanych wydarzeniach online.

- W dniu 23 marca 2021 r. odbyły się warsztaty online pt.: *„Satelitarny łańcuch szybkiego przetwarzania: przełom dla przemysłu kosmicznego”*. Warsztaty zostały zorganizowane w ramach projektu H2020 S4Pro w celu przeprowadzenia interaktywnej wymiany informacji, ale także uzyskania cennych informacji zwrotnych dotyczących przyszłych planów i harmonogramu, w którym wyniki będą częścią przyszłych misji. Zorganizowano również popołudniowe spotkanie B2B pomiędzy potencjalnymi interesariuszami i jednym lub kilkoma partnerami w celu omówienia konkretnych tematów i potencjalnej współpracy.
- W dniu 28 kwietnia 2021 r. miało miejsce webinarium pn.: *„Nowa Wspólna Polityka Rolna oparta na programie Copernicus i narzędziach EO4GEO”*. Webinarium miało na celu promowanie nowych możliwości oferowanych przez program Copernicus w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej, skierowanych do rolników, organizacji rolniczych i obywateli zainteresowanych rozwojem przyszłych kadr w tym sektorze oraz ogólnie w zakresie zastosowań obserwacji Ziemi / informacji geoprzestrzennej. NEREUS jest jednym z partnerów finansowanego przez UE projektu EO4GEO,

którego głównym celem jest wypełnienie luki w wyszkoleniu i edukacji w sektorze EO/GI poprzez ekosystem narzędzi i materiałów szkoleniowych, szczególnie przydatnych do wdrożenia i rozpowszechnienia na poziomie krajowym i regionalnym.

- W dniu 30 kwietnia 2021 r. odbyło się spotkanie online grupy „Satelita dla szkół” z zaproszonymi prelegentami z CNES, National Space Center (Leicester) oraz programu Astro Academy Principia, a także ISC. Celem spotkania była wymiana doświadczeń, informacji i wiedzy na temat inicjatyw związanych z przybliżaniem wiedzy nt. misji satelitarnych dla sektora szkolnictwa.
- W dniu 21 czerwca 2021 r. w formule online odbyło się 6. spotkanie grupy roboczej Komitetu Regionów "Zielony Ład na Szczepku Lokalnym". Jednym z elementów spotkania było przedstawienie prezentacji Sieci Europejskich Regionów Wykorzystujących Technologie Kosmiczne (NEREUS) przez Marszałka Województwa Podkarpackiego Władysława Ortyla, wiceprzewodniczącego NEREUS, przewodniczącego grupy EKR w Komitecie Regionów. Marszałek przedstawił korzyści płynące z użytkowania przestrzeni kosmicznej dla regionów i ich obywateli. Dodał, że dane i usługi dotyczące przestrzeni kosmicznej odgrywają istotną rolę w obszarach inicjatywy "Zielony Ład na Szczepku Lokalnym" i mogą być pomocne w osiągnięciu neutralności klimatycznej. Władze lokalne i regionalne powinny odgrywać kluczową rolę w koordynacji polityki kosmicznej, a działania NEREUS są tego odzwierciedleniem. Marszałek przedstawił również korzyści płynące z projektu Copernicus4Regions. Podsumowując wyraził opinię, iż rola technologii kosmicznych w osiągnięciu celów Zielonego Ładu jest kluczowa. Marszałek zapewnił także gotowość Stowarzyszenia NEREUS do współpracy z innymi podmiotami w celu rozwoju europejskiej polityki kosmicznej.
- W dniach 21-22 października 2021 r. odbyły się warsztaty online zorganizowane przez Stowarzyszenie NEREUS przy współpracy z województwem podkarpackim i województwem mazowieckim w ramach projektu EO4GEO. W spotkaniach każdego dnia uczestniczyło około 70 osób. Gospodarzem pierwszego dnia warsztatów było województwo podkarpackie, zaś gospodarzem drugiego dnia województwo mazowieckie. Tematyka pierwszego dnia spotkania ukierunkowana była na dyskusję dotyczącą niezbędnych umiejętności, które są potrzebne pracownikom władz publicznych i pracownikom biznesu do realizacji swoich zadań i utrzymania konkurencyjności na zmieniającym się dynamicznie rynku oraz wykorzystania w tym celu wypracowanych w ramach projektu EO4GEO narzędzi do podnoszenia kwalifikacji pracowników w zakresie wykorzystania danych pochodzących m.in. z obserwacji Ziemi i danych geoprzestrzennych. W wydarzeniu brali udział m.in.: Anna Huk - Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego, Roya Ayazi – Sekretarz Generalny Stowarzyszenia NEREUS, prelegenci z Portugalii, Hiszpanii, Holandii, Austrii, Belgii oraz prelegenci zaproszeni przez województwo podkarpackie – przedstawiciele przedsiębiorców z sektora zaawansowanych technologii, reprezentanci instytucji publicznych, uczelni wyższej oraz eksperci z dziedziny przestrzeni kosmicznej. Podczas drugiego dnia warsztatów (woj. Mazowieckie) dyskutowano o aktualnym statusie sektora EO/GI w środowisku akademickim.

Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 posiedzenia Zarządu stowarzyszenia NEREUS w dniach: 21 stycznia 2021 r., 11 lutego 2021 r., 24 marca 2021 r., 5 maja 2021 r. (również Walne Zgromadzenie), 6 grudnia 2021 r. były prowadzone w formule online.

Podczas Walnego Zgromadzenia stowarzyszenia NEREUS, które odbyło się w formule online 5 maja 2021 r., przeprowadzone zostały wybory do Zarządu stowarzyszenia. Przewodniczącym Zarządu stowarzyszenia został wybrany ponownie Bernard Plano (Oksytania). Do składu Zarządu ponownie na funkcję wiceprezesa został wybrany Marszałek Władysław Ortyl. Marszałek zadeklarował swoje zaangażowanie we wspieranie działalności NEREUS i programów realizowanych przez stowarzyszenie w Komitecie Regionów, a w szczególności w Komisji ENVE. Podkreślił, że popiera stosowanie zdigitalizowanych aplikacji w rozwoju gospodarki i technologii kosmicznych w regionach. Obecnie Zarząd liczy 12 członków reprezentujących regiony z Francji, Włoch, Niemiec, Portugalii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Polski. Kadencja Zarządu trwa dwa lata.

W związku z faktem, iż w listopadzie 2021 r. Region Oksytania poinformował NEREUS, że Bernard Plano – dotychczasowy przewodniczący NEREUS w przeprowadzonych wyborach regionalnych nie otrzymał mandatu i wycofał się z pełnienia wszystkich funkcji związanych z regionem, do nadzorowania działań zrzeszenia NEREUS został wyznaczony przez ten region Thierry Cotelle – członek

Rady Regionu. W związku z powyższym, na posiedzeniu Zarządu NEREUS w dniu 6 grudnia 2021 r. Zarząd zdecydował o powierzeniu funkcji przewodniczącego NEREUS Thierry Cotelte.

Na stronie: <https://podkarpackie.pl/index.php/gospodarka/nereus> na bieżąco publikowano istotne informacje z działalności sieci, dot. organizowanych webinarów, naborów wniosków, filmów promocyjnych czy innych ciekawych artykułów tematycznych.

Ad. 9. Uczestnictwo w realizacji Konwencji Karpackiej

Ramowa Konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat (Konwencja Karpacka) jest wielostronną umową międzynarodową dotyczącą pojedynczego regionu górskiego, ustanowioną na zasadach traktatowych prawa międzynarodowego. Konwencja Karpacka została przyjęta dnia 22 maja 2003 r. w Kijowie i weszła w życie dnia 4 stycznia 2006 r. Celem Konwencji Karpackiej jest współpraca międzynarodowa oraz prowadzenie przez państwa będące jej Stronami wszechstronnej polityki na rzecz ochrony i zrównoważonego rozwoju regionu karpackiego, dla poprawy jakości życia, wzmocnienia miejscowej gospodarki i społeczności lokalnych oraz zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego Karpat. Stronami Konwencji Karpackiej jest siedem państw regionu karpackiego: Republika Czeska, Rzeczpospolita Polska, Rumunia, Republika Serbii, Republika Słowacka, Ukraina i Węgry. Konferencja Stron (ang. Conference of the Parties, COP) jest najwyższym i jednocześnie głównym organem decyzyjnym Konwencji Karpackiej. W Konferencji Stron reprezentowane są wszystkie Strony Konwencji. Do zadań i uprawnień Konferencji Stron należy np. przyjmowanie protokołów tematycznych do Konwencji, programów pracy i budżetu na kolejne lata wdrażania Konwencji, powoływanie organów pomocniczych Konwencji oraz nadzór nad wdrażaniem Konwencji.

W dniu 25 listopada 2020 r., w trakcie Posiedzenia Konferencji Stron, które ze względów związanych z pandemią COVID-19 odbyło się w formacie on-line, Polska przejęła od Węgier trzyletnie przewodnictwo Konwencji Karpackiej. Głównym celem polskiego przewodnictwa są starania na rzecz przystąpienia Unii Europejskiej do Konwencji Karpackiej oraz wzmacnianie współpracy regionalnej i lokalnej.

W trakcie COP 6 przyjęto szereg decyzji ukierunkowanych na wdrażanie Konwencji na okres 2021 - 2023.

W dniach 18-19 listopada 2021 r. w Krakowie odbyło się spotkanie przedstawicieli krajów karpackich, aby w ramach Komitetu Wdrażającego Konwencji Karpackiej dyskutować o działaniach służących ochronie i zrównoważonemu rozwojowi tego regionu.

Członkowie Komitetu Wdrażającego, którzy przybyli z Czech, Słowacji, Węgier, Rumunii i Ukrainy, obradowali pod przewodnictwem Polski, która do 2023 r. sprawuje prezydencję w pracach Konwencji. Zebrani wymienili się informacjami m.in. na temat prac w odniesieniu do bioróżnorodności, zmian klimatu, zrównoważonej turystyki, które miały miejsce w 2021 r. Zapoznali się również z wynikami prac sieci Science for Carpathians - unikalnej platformy naukowej, której członkowie współpracują z Konwencją Karpacką, pozwalając na podejmowanie decyzji opartych na wiedzy. Prezydencja polska poinformowała o swoich działaniach, służących promocji Konwencji Karpackiej na forum międzynarodowym. W trakcie posiedzenia omówiono również plany Konwencji Karpackiej odnoszące się do poszczególnych obszarów tematycznych.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek Konwencji Karpackiej oraz wyzwania stojące przed krajami regionu, Członkowie Komitetu Wdrażającego uznali za stosowne wypracowanie wspólnej wizji dla Konwencji Karpackiej 2050. Mogłaby ona zostać przyjęta na kolejnej konferencji stron COP7 w 2023 r. w Serbii.

OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny <i>Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030</i>
1.	Obronność, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i obrona cywilna	Obronność kraju, Bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
2.	Ochrona informacji niejawnych	Bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
3.	Ochrona danych osobowych	Bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
4.	Wsparcie podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego	Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Dostępność usług

Ad. 1. Obronność, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i obrona cywilna

Na szczeblu Samorządu Województwa Podkarpackiego realizację zadań z zakresu obronności i bezpieczeństwa publicznego, wynikających z art. 14 ust. 1 pkt 13, 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz innych przepisów prawa planuje, organizuje, koordynuje oraz nadzoruje Biuro Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Są to zadania i przedsięwzięcia obronne realizowane w ramach pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa oraz zadania z dziedziny zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej.

Bezpośrednimi wykonawcami zadań są departamenty (komórki równorzędne) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne.

Nadzór nad wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi Biuro Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych sprawuje wyłącznie w odniesieniu do zadań dotyczących obronności i zarządzania kryzysowego.

Całokształt zadań realizowany jest na podstawie niżej wymienionych i obowiązujących aktów prawnych:

- a) ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych regulujących problematykę przygotowań obronnych w sferze pozamilitarnej,
- b) ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
- c) ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym,
- d) ustawy z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej,
- e) ustawy z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium,
- f) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- g) rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych,
- h) wytycznych Wojewody Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie realizacji zadań pozamilitarnych przygotowań obronnych w 2021 roku,
- i) Planu przedsięwzięć z zakresu pozamilitarnych przygotowań obronnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w 2021 roku,
- j) Planu operacyjnego funkcjonowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Cele realizacji zadań obronnych oraz bezpieczeństwa publicznego są określane na dany rok zgodnie z otrzymanymi wytycznymi od organów wyższego szczebla, każdorazowo w opracowywanej dokumentacji planistycznej. W 2021 r. były to:

- Plan przedsięwzięć z zakresu pozamilitarnych przygotowań obronnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w 2021 roku – realizacja planu w roku 2021.
- Plan szkolenia obronnego Marszałka Województwa Podkarpackiego w 2021 roku – realizacja planu w roku 2021.

Zadania określone w dokumentacji planistycznej realizowane są w roku kalendarzowym przez departamenty, komórki równorzędne Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne. Zadania mają na celu pogłębienie wiedzy u szkolenych oraz doskonalenie działań praktycznych przy realizacji zadań. Podlegają finansowaniu, jeśli przedsięwzięcie tego wymaga, ze środków własnych lub dotacji celowych. Zadania ujęte w powyższych planach zostały w pełni zrealizowane.

Realizując przedsięwzięcia z zakresu obronności, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w 2021 r. przeprowadzono:

- 9 szkoleń instruktazowych obejmujących:
  - członków Zespołu Marszałka Województwa Podkarpackiego do prowadzenia kontroli problemowych z zadań związanych z pozamilitarnymi przygotowaniem obronnymi,
  - pracowników prowadzących sprawy obronne w departamentach (komórkach równorzędnych) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz pracowników prowadzących sprawy obronne w wojewódzkich samorządowych jednostkach oświatowych,
  - członków Zespołu Stałego Dyżuru Marszałka Województwa,
  - członków Punktu kontaktowego HNS Marszałka Województwa Podkarpackiego,
- Konferencję szkoleniową Marszałka Województwa Podkarpackiego nt. „Wybrane zadania obronne Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych wynikające z aktów prawnych, dokumentów dyrektywnych i planistycznych, realizowane w ramach podwyższania gotowości obronnej państwa”,
- Grę obronną Marszałka Województwa Podkarpackiego pk. „WRZESIEŃ 2021”,
- dwa treningi Zespołu Stałego Dyżuru (połączone z treningiem systemu powiadamiania i obiegu informacji Wojewody Podkarpackiego),
- trening rozwinięcia Głównego Stanowiska Kierowania Marszałka Województwa Podkarpackiego.

W 2021 r. przeszkolono ogółem 200 osób.

Ponadto nadzorowano:

- realizację szkolenia specjalistycznego w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,
- funkcjonowanie elementów systemu powiadamiania i obiegu informacji Marszałka Województwa, sposób realizacji przyjętych zadań oraz współpracę wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych z departamentami Urzędu,
- znajomość procedur oraz gotowość do realizacji zadań przez pracowników prowadzących sprawy obronne, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,

Dokonano aktualizacji dokumentacji:

- „Planu przygotowań podmiotów leczniczych Samorządu Województwa Podkarpackiego na potrzeby obronne państwa”,
- „Planu osłony technicznej wojewódzkich dróg obronnych będących w zarządzie Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie”,
- Zespołu Stałego Dyżuru Marszałka Województwa,
- Głównego Stanowiska Kierowania Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Poza planem operacyjnym funkcjonowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, którego obowiązywanie jest uzależnione od decyzji organów wyższego szczebla,

pozostałe zadania mają charakter cykliczny - ich czas realizacji zaczyna się w miesiącu styczniu i zgodnie z opracowanymi planami realizowany jest w ciągu roku kalendarzowego. Miejsca i terminy uwzględniane są w Planie pozamilitarnych przygotowań obronnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego oraz w Planie szkolenia obronnego Marszałka Województwa Podkarpackiego. Organizatorem przedsięwzięć jest Marszałek Województwa Podkarpackiego. Realizowane wydarzenia mają na celu pogłębienie wiedzy oraz wypracowanie odpowiednich procedur w zakresie realizacji zadań obronnych i operacyjnych. Wyszczególnione zadania do realizacji w 2021 roku zostały wybrane na podstawie Wytycznych Wojewody Podkarpackiego oraz planów i programów szkoleń organów wyższego szczebla.

Założone cele i zadania na rok 2021 ujęte w ww. planach zostały zrealizowane w pełni.

Ad. 2. Ochrona informacji niejawnych

Zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie to ustawowy obowiązek Marszałka Województwa Podkarpackiego (kierownika jednostki organizacyjnej), natomiast zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych to ustawowe zadanie Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych. Obowiązki Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych pełni w Urzędzie Dyrektora Biura Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych.

Całokształt przedsięwzięć odbywa się na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;
- rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kancelarii tajnych oraz sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych;
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie środków bezpieczeństwa fizycznego stosowanych do zabezpieczenia informacji niejawnych;
- rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu oznaczania materiałów i umieszczania na nich klauzul tajności;
- rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie nadawania, przyjmowania, przewożenia, wydawania i ochrony materiałów zawierających informacje niejawne;
- rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie przygotowania i prowadzenia kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnych;
- rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie podstawowych wymagań bezpieczeństwa teleinformatycznego;
- Zarządzenia Nr 49/2021 Marszałka Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Instrukcji dotyczącej sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
- Zarządzenia Nr 82/2018 Marszałka Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie przeprowadzenia okresowego przeglądu materiałów niejawnych w zakresie spełnienia ustawowych przesłanek ochrony;
- Zarządzenia Nr 50/2021 Marszałka Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Instrukcji określającej sposób i tryb przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „poufne” w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
- Zarządzenia Nr 48/2021 Marszałka Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 20 lipca 2021 r. w sprawie określenia stanowisk w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, których zajmowanie może łączyć się z dostępem do informacji niejawnych.

Realizacja zadań odbywała się w sposób ciągły.

Najważniejsze zrealizowane przedsięwzięcia w 2021 r.

1) W dniu 24 lutego 2021 r. w Urzędzie zakończył się zainicjowany w 2020 r. proces planowania obronnego w ramach którego Urząd opracował nowy plan operacyjny funkcjonowania organu w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

2) W BO w 2021 r. opracowano zarządzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego dotyczące:

- wprowadzenia procedur postępowania w sytuacjach szczególnych zdarzeń,

- określenia stanowisk. Których zajmowanie może łączyć się z dostępem do informacji niejawnych,
- sposobu oraz trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” oraz „poufne”.

3) W lipcu 2021 r. zainstalowano w wytypowanych pomieszczeniach Urzędu na al. Ciepłińskiego 4 nowy system sygnalizacji włamania i napadu (SAVIN), zgodny z wytycznymi aktów normatywnych regulujących bezpieczeństwo informacji niejawnych.

4) W I półroczu 2021 r. przygotowano wytypowany obszar Urzędu na ul. Lubelskiej 4 (poprzez adaptację i wyposażenie pomieszczeń) do przetwarzania informacji niejawnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami a także przyjętymi w Urzędzie założeniami.

5) W związku z informacjami przedstawionymi w pkt. 3) i 4):

- Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych 2 listopada 2021 r. opracował dokumentację określającą poziom zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie dla budynku przy al. Ciepłińskiego 4 oraz budynku przy ul. Lubelskiej 4, która została zatwierdzona przez Marszałka Województwa Podkarpackiego,
- Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych 5 listopada 2021 r. opracował Plan ochrony informacji niejawnych dla budynku Urzędu Marszałkowskiego przy ul. Lubelskiej 4, który został zatwierdzony przez Marszałka Województwa Podkarpackiego,
- W dniu 6 października na wniosek Urzędu, Departament Bezpieczeństwa Teleinformatycznego Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Warszawie przyznał certyfikat sprzętowej strefy ochrony elektromagnetycznej dla wytypowanego pomieszczenia służącego do przetwarzania informacji niejawnych.

6) przeszkolono pracowników w zakresie obiegu materiałów niejawnych, zagrożenia ze strony obcych służb specjalnych, zagrożeń związanych z podłożonym ładunkiem wybuchowym (reakcją na uzyskanie informacji o takim zdarzeniu) oraz przesyłką niewiadomego pochodzenia, reakcji na incydent w cyberprzestrzeni, zachowania w przypadku sytuacji zakładniczej.

7) W zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego:

- koordynowano wizyty użytkowników na komputerach przetwarzających informacje niejawne,
- dokonano kwartalnych przeglądów systemów komputerowych do przetwarzania informacji niejawnych zgodnie z dokumentacją bezpieczeństwa,
- przeszkolono 3 nowych użytkowników na komputerach przetwarzających informacje niejawne,
- przygotowano szkolenie dla służby przygotowawczej z zakresu podstawowej wiedzy o informacjach niejawnych.

8) W ramach przeprowadzanej w dniu 23 września w Urzędzie Gry obronnej Marszałka Województwa Podkarpackiego, przedstawiciele Centralnego Biura Antykorupcyjnego w Rzeszowie zapoznali pracowników Urzędu z zagrożeniami korupcyjnymi, odpowiedzialnością karną a także sposobem reagowania i zgłaszania takiego zdarzenia.

W ramach ustawowych zadań spoczywających na Pełnomocniku ds. ochrony informacji niejawnych, zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. Koordynowano wydawanie upoważnień do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” oraz prowadzono postępowania sprawdzające w celu wydanie poświadczeń bezpieczeństwa dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”. Przeszkolono również pracowników Urzędu oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie zasad ochrony i przetwarzania informacji niejawnych,
2. Przeprowadzono 4 kontrole problemowe (zgodnie z Planem kontroli wewnętrznych) w departamentach Urzędu.

Ad. 3. Ochrona danych osobowych

Ochrona danych osobowych w Urzędzie Marszałkowskim realizowana jest w oparciu o przepisy wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016

r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) a także ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Realizacja zadań odbywała się w sposób ciągły.

Najważniejsze przedsięwzięcia zrealizowane w 2021 r.

- 1) Informowanie Administratora oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o obowiązkach spoczywających na nich na mocy RODO oraz innych przepisów Unii a także krajowych o ochronie danych osobowych i doradzanie im w tej sprawie.
- 2) Monitorowanie przestrzegania RODO, innych przepisów Unii oraz krajowych o ochronie danych osobowych oraz polityki ochrony danych osobowych obowiązującej w Urzędzie.
- 3) Przeprowadzenie wewnętrznych audytów z przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych w Departamentach: Budżetu i Finansów, Organizacyjno-Prawnym w oddziale spraw socjalnych oraz oddziale zamówień publicznych. Audyty dotyczyły w szczególności: realizacji praw osób, których dane dotyczą, powierzenia przetwarzania danych osobowych, prowadzenia rejestru czynności przetwarzania oraz rejestru kategorii czynności, przetwarzania danych osobowych wyłącznie przez osoby upoważnione przez ADO, zobowiązanie osób upoważnionych do przetwarzania danych do zachowania danych i sposobów ich zabezpieczenia w tajemnicy, badanie poprawności przeprowadzenia analizy ryzyka naruszenia praw lub wolności osób, których dane są przetwarzane w Urzędzie.
- 4) Analizowanie, konsultowanie umów/porozumień powierzenia przetwarzania danych osobowych.
- 5) Koordynowanie realizacją rozszerzonego obowiązku informacyjnego - analiza polityki prywatności, klauzul informacyjnych, klauzul zgód.
- 6) Nadzorowanie i koordynowanie przeprowadzenia przez poszczególne departamenty analizy wszystkich operacji przetwarzania danych osobowych w Urzędzie oraz rekomendacja działań minimalizujących to ryzyko, stosownie do wyników przeprowadzonej analizy.
- 7) Prowadzenie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.
- 8) Prowadzenie rejestru czynności przetwarzania oraz rejestru kategorii czynności.
- 9) Analizowanie naruszeń ochrony przetwarzania danych osobowych oraz prowadzenie rejestru naruszeń.
- 10) Szkolenie pracowników nowozatrudnionych jak i wszystkich zainteresowanych głównie w formie on-line .
- 11) Udzielanie na żądanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie ich wykonania.
- 12) Udzielanie bieżących konsultacji na temat prawidłowego sporządzania dokumentacji, projektów umów powierzenia danych osobowych, przetwarzania danych osobowych związanych z realizacją projektów, w tym dotyczących programów unijnych, interpretacji przepisów prawa oraz wszelkich innych wątpliwości, które powstają w trakcie praktycznego zastosowania przepisów prawnych do konkretnych realizowanych zadań, z którymi łączy się przetwarzanie danych osobowych;
- 13) Pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla osób, których dane dotyczą we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem ich danych osobowych w Urzędzie.
- 14) Pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla organu nadzorczego w kwestiach związanych z przetwarzaniem, w tym z uprzednimi konsultacjami, o których mowa w art. 36 RODO, oraz w stosownych przypadkach prowadzenie konsultacji we wszelkich innych sprawach związanych z ochroną danych osobowych.
- 15) Dokonanie corocznego przeglądu wdrożonych środków technicznych i organizacyjnych pod kątem ich aktualności i stosowalności, co wynika z art. 24 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich

danych oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2).

Ochrona danych osobowych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych jest realizowana samodzielnie przez te jednostki na podstawie ww. przepisów. Odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych, w tym wdrożenie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, zapewniających odpowiedni stopień bezpieczeństwa oraz wykazanie, że przetwarzanie odbywa się zgodnie z przepisami ochrony danych osobowych spoczywa na Administratorze–jednostce organizacyjnej, reprezentowanej przez jej kierownika. Za informowanie, doradzanie Administratorowi i jego pracownikom o obowiązkach spoczywających na nich na mocy przepisów o ochronie danych osobowych oraz za monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony danych osobowych odpowiada powołany przez Administratora Inspektor Ochrony Danych.

Ad. 4. Wsparcie podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego

W 2021 r. przyznano dotacje celowe podmiotom realizującym zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego, tj. policji, straży granicznej i państwowej straży pożarnej. Dodatkowo przyznano dotacje celowe na realizację zadań publicznych przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego i ratownictwa wodnego. Przyznane środki finansowe pochodziły z budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r. Wysokość przyznanych dotacji celowych wyniosła ogółem 1 420 000,00 zł. Wyszczególnione zadania zrealizowane zostały w 2021 r.

Na podstawie zawartych umów przyznano dotacje celowe następującym podmiotom:

1. Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie – dotacja w wysokości 450 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2022 r., poz. 706). Przyznana dotacja celowa dotyczyła:
  - dofinansowania zakupu sprzętu i wyposażenia specjalistycznego, tj. samochodów osobowych hybrydowych segmentu C w wersji oznakowanej, samochodów osobowych segmentu C w wersji nieoznakowanej, samochodów osobowych typu SUV w wersji oznakowanej oraz samochodu osobowego typu SUV w wersji nieoznakowanej,
  - dofinansowania kosztów funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także zakupu niezbędnych dla ich potrzeb towarów i usług, tj. umundurowania i wyposażenia specjalnego, uzbrojenia, mebli, sprzętu techniki policyjnej i sprzętu techniki biurowej.
2. Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej im. gen. bryg. Jana Tomasza Gorzechowskiego w Przemyślu – dotacja w wysokości 150 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1486 z późn. zm.). Przyznana dotacja celowa dotyczyła zakupu sprzętu i wyposażenia specjalistycznego, tj. dofinansowania zakupu samochodów terenowych z napędem na 4x4 typu Dacia Duster.
3. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie – dotacja w wysokości 400 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1940 z późn. zm.). Przyznana dotacja celowa dotyczyła:
  - dofinansowania zakupu pojazdu specjalistycznego – wielozadaniowego nośnika osprzętu (podnośnik teleskopowy), realizowanego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie w celu doposażenia Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie,
  - wydatków inwestycyjnych związanych z pokryciem części kosztów sporządzenia dokumentacji projektowej w związku z planowaną budową Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Dubiecku przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Przemyślu.
4. Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Zakopanem – Grupa Regionalna GOPR – Grupa Bieszczadzka z siedzibą w Sanoku – dotacja celowa w wysokości 300 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2019 r., poz. 1084 z późn. zm.) oraz Uchwała Nr 259/5151/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 16 marca 2021 r.

w sprawie przyznania dotacji dla Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Zakopanem – Grupy Regionalnej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego – Grupy Bieszczadzkiej z siedzibą w Sanoku na zadania z zakresu ratownictwa górskiego. Przyznana dotacja dotyczyła realizacji zadania publicznego w zakresie ratownictwa górskiego polegającego na poprawie bezpieczeństwa turystów w górach położonych na terenie województwa podkarpackiego w 2021 r., obejmującego m.in.:

- utrzymanie kadry ratowników górskich zawodowych i ochotników oraz ich szkolenie,
- utrzymanie obiektów oraz zakup i utrzymanie wyposażenia obiektów,
- utrzymanie środków transportu i łączności,
- wyposażenie ratowników górskich w sprzęt i ekwipunek,
- utrzymanie obsługi administracyjnej,
- prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie wypadkom.

5. Bieszczadzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe z siedzibą w Krośnie – dotacja w wysokości 120 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 147) oraz Uchwała Nr 277/5525/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie przyznania dotacji dla Bieszczadzkiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z siedzibą w Krośnie na realizację zadania z zakresu ratownictwa wodnego. Przyznana dotacja dotyczyła realizacji zadania publicznego z zakresu ratownictwa wodnego, polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa osobom przebywającym na obszarach wodnych na terenie województwa podkarpackiego w 2021 r.

Wynikiem realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa publicznego było m.in. wyposażenie jednostek policji, straży granicznej i straży pożarnej w sprzęt specjalistyczny i wyposażenie, co niewątpliwie przyczyni się do lepszego wykonywania kluczowych zadań i skuteczniejszego zapobiegania i zwalczania szeroko rozumianej przestępczości. Zakupiony sprzęt umożliwi łatwe, szybkie, skryte i skuteczne przemieszczanie się w terenie trudnodostępnym a także będzie wykorzystany m.in. do bezpośredniej ochrony granicy państwa. Z kolei dofinansowanie zadania realizowanego przez straż pożarną pozwoli m.in. na doposażenie jednostek ratowniczo-gaśniczych w nowoczesny sprzęt ratowniczy i umożliwi ratownikom skuteczniej likwidować powstałe zagrożenia na terenie województwa podkarpackiego. Natomiast realizacja zadań publicznych polegających na poprawie bezpieczeństwa turystów przebywającym na obszarach górskich i akwenach wodnych pozwoliła na zapewnienie niesienia pomocy w górach i na wodzie osobom, których zdrowie lub życie było zagrożone poprzez m.in. utrzymanie w gotowości służby górskiej i ratowników wodnych oraz sprzętu ratowniczego.

Przyznane ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego wsparcie finansowe dla podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego niewątpliwie przyczyniło się do poprawy i lepszego zapewnienia bezpieczeństwa ludzi na terenie województwa podkarpackiego. Dotyczy to zarówno sytuacji bezpośredniego zagrożenia utraty zdrowia lub życia osób wypoczywających a także klęsk żywiołowych spowodowanych np. przez pożary, powodzie, katastrofy budowlane czy drogowe. Wszystkie zadania, które były realizowane przez wyżej wymienione podmioty mają istotne znaczenie przede wszystkim dla mieszkańców województwa podkarpackiego, chociażby sam zakup pojazdu specjalistycznego – wielozadaniowego nośnika osprzętu, który wskazuje na wszechstronność wykorzystania tego typu pojazdu w różnych działaniach ratowniczych. Doposażenie jednostek policji, straży granicznej, straży pożarnej oraz podmiotów realizujących zadania z zakresu ratownictwa górskiego i wodnego, czy też specjalistyczne szkolenia ratowników, niewątpliwie usprawnią podejmowane przez nie działania oraz wpłyną na szybkość reagowania w sytuacji nagłego zdarzenia wymagającego interwencji odpowiednich służb.

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Obszar tematyczny Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
1.	Rozwój Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej	Rozwój usług administracji publicznej, Rozwój usług cyfrowych	Dostępność usług
2.	Zwiększenie zastosowania i wykorzystania technologii cyfrowych	Poprawa dostępności do usług publicznych poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych	Dostępność usług
3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Prowadzenie nadzoru właścicielskiego nad spółkami		Gospodarka i nauka
6.	Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii	Rozwój usług administracji publicznej, Polityka rolna	Dostępność usług
7.	Wydawanie pisma „Podkarpacki Przegląd Samorządowy”	Promocja regionu, Rozwój usług administracji publicznej	Dostępność usług
8.	Audyt wewnętrzny	Rozwój usług administracji publicznej	Dostępność usług

Ad. 1. Rozwój Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej

Utrzymanie projektu pn. „PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej

Podmiot realizujący: Województwo Podkarpackie

Podstawa prawna - Uchwała Nr 7/122/10 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie decyzji o realizacji projektu własnego w ramach osi priorytetowych I – VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, stanowiącej załącznik do ww. uchwały.

Celem przedsięwzięcia było utrzymanie wytworzonego w ramach projektu systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług dla 159 partnerów. Podejmowane przedsięwzięcia skupiały się na dążeniu do usprawnienia dostępu obywatela do usług publicznych poprzez zwiększenie ilości spraw możliwych do załatwienia drogą elektroniczną w urzędach będących partnerami projektu. Efektem realizacji tego zadania było sprawne administrowanie, utrzymywanie oraz monitorowanie infrastruktury i oprogramowania co pozwoliło również w 2021 r. na utrzymanie ciągłości działania systemu na optymalnym poziomie funkcjonalnym.

Zadanie zostało zakończone w 2021 r.

Źródło finansowania: budżet województwa podkarpackiego

Kwota wydatków poniesionych w roku budżetowym 2021 r.: 297 086,20 zł

Kwota wydatków poniesionych od początku realizacji zadania: 1 691 003,53 zł

Zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 26 maja 2020 r. odnośnie dalszego wykorzystywania elementów infrastruktury PSeAP, podjęto decyzję o utrzymaniu działania portalu PSeAP wraz z usługami do dnia 31 grudnia 2020 r. Całkowite zakończenie zadań wyłączenia tej części usług nastąpiło w dniu 5 stycznia 2021 r. Na decyzję wpłynął również fakt szybkiego rozwoju

i upowszechnienia projektów centralnych z dziedziny e-Administracji tj. ePUAP2, Obywatel.gov.pl, przy pomocy których każda j.s.t. może publikować i udostępniać swoje własne e-Uслуги, do których dostęp mają klienci.

Jednocześnie Zarząd Województwa zdecydował o pozostawieniu do dnia 30 czerwca 2021 r. usługi dotyczącej domeny pseap.net wraz z dodatkowymi usługami sieciowymi w ramach Centrum Przetwarzania Danych (CPD). Uzasadniono to podjęciem koniecznych działań dostosowawczych przez tych partnerów projektu, którzy posiadają subdomenę pseap.net. W wyniku weryfikacji i braku gotowości wszystkich partnerów projektu do wyłączenia usług domenowych, przedłużono okres działa CDP do września 2021 r. W IV kwartale wyłączono całkowicie działanie infrastruktury CPD, kończąc definitywnie projekt. Zgłoszono zbędność środków trwałych, które będą rozdysponowane na potrzeby Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego i innych podmiotów wojewódzkich.

W ramach zadania podejmowano następujące działania w 2021 r.:

1. Administracja i utrzymanie oraz monitorowanie infrastruktury i oprogramowania zlokalizowanego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, w Centrum Przetwarzania Danych pod kątem prawidłowego działania, wydajności oraz dostępności.
2. Obsługa umowy OR-IV.273.2.39.2017 „Usługa wsparcia serwisowego urzędzeń zakupionych w ramach projektu PSeAP – część regionalna”.
3. Zgłaszanie awarii urzędzeń, zgłaszanie wad, usterek, awarii portalu www.pseap.pl w systemie helpdesk projektu PSeAP oraz utrzymywanie kontaktów z generalnym wykonawcą w zakresie poprawy funkcjonowania oprogramowania.
4. Pomoc administratorom lokalnym, partnerom projektu PSeAP w zakresie utrzymania infrastruktury i oprogramowania.
5. Zadanie wyłączenia usług CPD dla PSeAP (etap I); w tym: opracowanie szczegółowych czynności i zadań dla administratora wyłączenia usług CPD, wyłączenie usług portalowych, pozostawienie usług sieciowych dla JST pracujących w domenie sieciowej pseap.net.
6. Zadanie wyłączenia usług CPD dla PSeAP (etap II); w tym: opracowanie szczegółowych czynności i zadań dla administratora wyłączenia usług CPD, wyłączenie infrastruktury CPD.

Projekt pn. Podkarpacki System e-Administracji Publicznej – 2 (PSeAP-2)

Podmiot realizujący: Województwo Podkarpackie

Podstawa prawna:

Uchwała Nr 132/2843/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przygotowania do realizacji projektu Podkarpacki System e-Administracji Publicznej – 2 (PSeAP-2).

Uchwała Nr XIX/341/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 stycznia 2016 r. w sprawie wyrażania zgody na przystąpienie do realizacji projektu Podkarpacki System e-Administracji Publicznej – 2 (PSeAP-2) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa II – Cyfrowe Podkarpackie.

Projekt jest realizowany w ramach II osi priorytetowej Cyfrowe Podkarpackie RPO WP na lata 2014-2020 Priorytet Inwestycyjny 2 c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia Działanie 2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług.

Projekt będący przedsięwzięciem realizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie ma na celu rozszerzenie zakresu usług świadczonych drogą elektroniczną oraz podniesienie ich jakości. Podjęte działania mają przyczynić się do usprawnienia funkcjonowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie poprzez uruchomienie zintegrowanych systemów: Elektronicznego Obiegu Dokumentów, Systemu zarządzania finansami i zasobami UMWP oraz nadzoru nad wojewódzkimi jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Województwo Podkarpackie. Powstała w ramach projektu infrastruktura podniesie zdolność do świadczenia usług A2A, A2B i A2C za pośrednictwem nowoczesnych narzędzi wykorzystujących Internet jako środek ułatwiający kontakt obywateli i przedsiębiorców z administracją publiczną.

Zadanie przewidziano do realizacji w latach 2016-2026. Od początku realizacji zadania poniesiona kwota wydatków wyniosła 3 057 018,00 zł, w tym w 2021 r.: 345 634,92 zł. Zadanie jest finansowane z budżetu UE oraz budżetu Województwa Podkarpackiego.

W projekcie PSeAP-2 przewidziano wykonanie łącznie 23 e-usług. System elektronicznego obiegu dokumentów wdrażany jest w departamentach i komórkach równorzędnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. W ramach Projektu założono wdrożenie oprogramowania o charakterze dziedzinowym umożliwiającym zarządzanie finansami i zasobami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz budżetem województwa podkarpackiego. System obejmuje również moduły o charakterze kadrowo-płacowym, zarządzania gospodarką materiałową a także system nadzoru nad jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Województwo Podkarpackie.

W 2021 roku podejmowano następujące działania związane z realizacją projektu:

1. Przeprowadzenie asyst stanowiskowych dot. wniosków o stypendia oraz dla poszczególnych modułów (WPF, FŚS, WYBUD, GRU, PLZ, PŁACE, WPBUD, FKORG, KOLIBER, GM, ST).
2. Omówiono stan weryfikacji migracji danych z obszaru kadrowo-płacowego i określono zakres danych wymagających korekty.
3. W kwietniu 2021 r. wykonawca przekazał zamawiającemu wniosek dotyczący zmiany terminu wykonania Umowy wraz z propozycją aktualizacji harmonogramu, która została zaakceptowana przez zamawiającego.
4. Zweryfikowano i przekazano do odbioru zmigrowane dane.
5. Podpisano aneks nr 6 do umowy nr OR-IV.273.2.44.2018 z dnia 19 października 2018 r. powodujący przedłużenie realizacji projektu do 30 września 2021 r.
6. Wprowadzono do modułu „Kadry” dane udostępnione przez zamawiającego z systemu RCP (rozliczenia czasu pracy).
7. W maju 2021 r. przekazano wykonawcy informacje o niezgodnościach w danych podlegających migracji, w tym mechanizmów naliczających, których wyniki działania mogą różnić się od wyników dostępnych w obecnie używanym przez zamawiającego systemie.
8. Ustalono plan asyst dla SEOD.
9. Przeprowadzono prace związane z konfiguracją modułu WPF.
10. W dniach 6 i 9 lipca 2021 r. odbył się instruktaż dla pracowników UMWP prowadzony przez wykonawcę, który polegał na wprowadzaniu i przekazywaniu dokumentów wydatkowych, tj. umowy, faktury, itd. według określonych ścieżek dla wdrażanych modułów projektowych.
11. Podpisano aneks nr 7 do umowy nr OR-IV.273.2.44.2018 z dnia 19 października 2018 r. w zakresie rozbudowy funkcjonalności Generatorsa Cyfrowych wniosków i formularzy.
12. Na potrzeby Departamentu Edukacji i Nauki wykonawca rozbudował Generator cyfrowych wniosków i formularzy o dodatkowe funkcjonalności.
13. Przeprowadzono Testy wydajnościowe dla SEOD, dla systemu OTAGO oraz testy bezpieczeństwa systemu.
14. Wykonawca przekazał Protokół odbioru grupy zadań pn. Migracja danych z obszaru kadrowo – płacowego i Protokół Odbioru Grupy Zadań dla Etapu II.
15. W dniu 30 września 2021 r. upłynął termin na wykonanie przedmiotu umowy zawartej z Generalnym Wykonawcą projektu PSeAP-2, firmą Asseco Data Systems S.A.
16. Przygotowano propozycje scenariuszy testowych dla poszczególnych modułów systemu.
17. W dniu 13 października 2021 r. powołano komisję odbiorową przedmiotu umowy nr OR-IV.273.2.44.2018 z dnia 19 października 2018 r., na zakup i wdrożenie systemu informatycznego w UMWP zawartej w ramach realizacji projektu PSeAP-2.
18. IV kwartał 2021 r. – realizacja prac komisji odbiorowej w zakresie poszczególnych modułów.
19. W dniu 19 listopada 2021 r. przeprowadzono testy akceptacyjne dla „Wdrożenia systemu nadzoru nad wojewódzkimi jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Województwo Podkarpackie”.

20. Podpisano aneks nr 8 do umowy nr OR-IV.273.2.44.2018 z dnia 19 października 2018 r. w zakresie dodatkowych asyst stanowiskowych.
21. W dniu 24 listopada 2021 r. podpisano aneks nr 1 do umowy nr SI-II.433.2.4.2020 zawartej w dniu 28 kwietnia 2021 r. dotyczącej usługi doradztwa w projekcie.
22. W dniu 30 listopada 2021 r. dokonano odbioru końcowego dla „Wdrożenia systemu nadzoru nad wojewódzkimi jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Województwo Podkarpackie”.
23. W dniu 31 grudnia 2021 r. zakończono realizację umowy nr SI-II.433.2.4.2020 zawartej w dniu 28 kwietnia 2021 r. dotyczącej usługi doradztwa technicznego w projekcie.

Ad. 2. Zwiększenie zastosowania i wykorzystania technologii cyfrowych

Koordynowanie procesem zwiększenia zastosowania i wykorzystania technologii cyfrowych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, wykonywane jest przez pracownika BO (jako koordynator ds. dostępności cyfrowej), który pełni jednocześnie funkcję Inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Zadania te wykonywane są na podstawie:

- przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych,
- przepisów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
- przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- Zarządzenia 45/2020 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 24 września 2020 r.

Realizacja zadań odbywała się w sposób ciągły.

Najważniejsze zrealizowane przedsięwzięcia

- 1) Dokonano zmiany „Planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności cyfrowej osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2021 dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie” zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami podpisanego przez Marszałka Województwa.
- 2) Do końca marca zgodnie z wymaganiami ustawowymi aktualizowano Deklaracje dostępności stron Urzędu.
- 3) Konsultowano z wykonawcami zewnętrznymi dostępność cyfrową nowych stron Urzędu.
- 4) Wykonano dla MFiPR za pomocą platformy internetowej GUS „Raport o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego” gdzie wykazano dostępność cyfrową stron Urzędu.
- 5) Rozwijano stronę informacyjną na intranecie Urzędu zawierającą szkolenia i porady.
- 6) Przeszkolono ponad 40 pracowników Urzędu z zakresu dostępności cyfrowej.
- 7) Monitorowano Urząd w zakresie dostępności cyfrowej, wykonano:
  - ponad 120 uwag do redaktorów stron Urzędu,
  - ponad 60 uwag do administratorów stron Urzędu,
  - ponad 30 uwag do twórców elektronicznego obiegu dokumentów i cyfrowego Urzędu.
- 8) Odbyto kilka szkoleń i kilkanaście cotygodniowych spotkań w zakresie dostępności z Govtech (dawne MC).
- 9) Wykonano „Plan działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności cyfrowej osobom ze szczególnymi potrzebami na rok 2022 dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie” zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami podpisany przez Marszałka Województwa.
- 10) Przekazano Marszałkowi Województwa pisemne informacje o stanie dostępności cyfrowej Urzędu i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne.
- 11) Przygotowano szkolenie dla służby przygotowawczej z zakresu dostępności cyfrowej.

Ad. 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Przygotowanie rocznego Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i sprawozdania z jego realizacji

Samorząd Województwa Podkarpackiego współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie „Programu współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, który określa cele, zasady, formy oraz obszary wzajemnej współpracy. Program współpracy uchwalany jest przez Sejmik Województwa każdego roku, na mocy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020, poz. 1057 z późn. zm.), do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

Podstawą realizacji współpracy z podmiotami trzeciego sektora w 2021 r. był Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021, przyjęty Uchwałą Nr XXIX/501/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2020 r. Celem głównym Programu było dążenie do budowy silnego społeczeństwa obywatelskiego, które efektywnie wspomaga zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Województwa.

Uchwałą Nr XXXVII/604/21 z dnia 31 maja 2021 r., Sejmik Województwa Podkarpackiego wprowadził zmiany do Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021. Potrzeba dokonania zmian w załączniku nr 1 do Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 w zakresie zaproponowanym w przedmiotowej uchwale wynikała z faktu przyjęcia przez Sejmik Województwa Podkarpackiego nowych Programów określających zadania priorytetowe w obszarze wspierania rodziny oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych tj.: *Wojewódzki Program Samorząd dla Rodziny – Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030* oraz *Wojewódzki Program na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030*. Nowo przyjęte Programy Wojewódzkie wprowadziły nowe zadania priorytetowe oraz rozszerzyły zakres już istniejących w tym między innymi: promowanie pozytywnego wizerunku rodziny poprzez organizację kampanii społecznych, spotkań edukacyjnych, itp., podejmowanie i wspieranie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, popularyzacja i wspieranie działań w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych oraz wspieranie rodziców dzieci z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością w okresie prenatalnym i po urodzeniu.

Celami szczegółowymi Programu były:

1. efektywne zarządzanie rozwojem regionu poprzez partnerstwo i współpracę;
2. zwiększenie udziału podmiotów Programu w kształtowaniu i realizacji polityk publicznych służących lepszemu zaspokajaniu potrzeb społecznych i poprawie życia mieszkańców Podkarpacia;
3. wspieranie i rozwijanie potencjału ludzkiego, organizacyjnego, wizerunkowego i partnerskiego organizacji pozarządowych Województwie Podkarpackim, służącego lepszemu realizacji zadań publicznych i rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego;
4. wyrównywanie szans i integrację społeczną osób niepełnosprawnych, dyskryminowanych i wykluczonych;
5. wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców Województwa Podkarpackiego, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę regionalną i lokalną, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych oraz promocję wolontariatu;

6. rozwój instytucji i instrumentów dialogu obywatelskiego służące zwiększeniu wpływu podmiotów Programu na sprawy publiczne w regionie;
7. rozwój współpracy pomiędzy administracją samorządową a podmiotami Programu, służącej efektywnej realizacji polityki rozwoju Województwa;
8. zwiększanie poziomu integracji między wojewódzkimi, powiatowymi, gminnymi Radami Działalności Pożytku Publicznego, Radami Organizacji Pozarządowych i ciałami opiniodawczo-doradczymi, działającymi w sferze pożytku publicznego i wolontariatu oraz rozwoju regionalnego Województwa;
9. promowanie Województwa jako miejsca sprzyjającego aktywności jego mieszkańców;
10. wspieranie inicjatyw służących rozwojowi edukacji kulturowej i animacji kultury;
11. przeciwdziałanie patologiom społecznym;
12. wsparcie obszarów wiejskich;
13. wsparcie rozwoju i promocji turystyki w województwie;
14. wspieranie inicjatyw propagujących kulturę naukową poprzez upowszechnianie osiągnięć naukowych oraz wspieranie i wykorzystywanie potencjału twórczego środowisk naukowych i propagujących naukę.

Program realizowany był w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2021 roku. Dokument został przygotowany we współpracy z departamentami merytorycznymi koordynującymi współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Sposób realizacji programu

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji programu był: Sejmik Województwa Podkarpackiego, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego, podmioty III sektora (organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego). Zarząd realizował program przy pomocy: jednostek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Województwa takich jak:

1. Kancelaria Zarządu: konkurs na dofinansowanie w roku 2021 zadań własnych realizowanych przez organizacje pozarządowe z udziałem środków zewnętrznych tzw. „wkład własny”;
2. Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego: konkurs: Mecenat kulturalny;
3. Departament Edukacji, Nauki i Sportu: konkurs na zadania popularyzujących naukę oraz konkurs na zadania w zakresie kultury fizycznej
4. Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem: konkurs w ramach Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas”;
5. Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej: konkurs na zadania w zakresie rozwoju turystyki;
6. Departament Ochrony Środowiska: zadania w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
7. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: konkurs na zadania w zakresie pomocy społecznej, na zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, na zadania w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz konkurs na zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
8. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach środków zaplanowanych w budżetach 26 Lokalnych Grup Działania (LGD) oraz Lokalnych Grup Rybackich działających na terenie województwa podkarpackiego.

Priorytetowe zadania publiczne

Współpraca finansowa Samorządu Województwa Podkarpackiego opierała się na wskazaniu priorytetowych zadań publicznych, których realizację Samorząd Województwa zlecił organizacjom pozarządowym w drodze otwartych konkursów ofert wraz z udzieleniem dotacji na ich realizację.

Współpraca z podmiotami Programu dotyczyła zadań publicznych o charakterze regionalnym, które odnosiły się głównie do:

1. Pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;

2. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
3. Podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
4. Działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego
5. Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
6. Promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
7. Działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości
8. Działalności wspomagającej rozwój wspólnoty i społeczności lokalnych;
9. Nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
10. Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
11. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
12. Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
13. Turystyki i krajoznawstwa;
14. Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
15. Działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3, ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 poz. 1057 z późn. zm.).

Współpraca Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych, zleconych podmiotom trzeciego sektora przez samorząd. Dane przedstawiają się następująco:

1. liczba zadań publicznych realizowanych z udziałem podmiotów Programu wyniosła: 223,
2. liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 poz. 1057 z późn. zm.) (zasady ogłaszania otwartych konkursów ofert) wyniosła: 22,
3. liczba ofert złożonych przez podmioty Programu do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych wyniosła: 475,
4. liczba podmiotów Programu, które zwróciły się do Województwa o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartych konkursów ofert wyniosła: 32,
5. liczba umów podpisanych z podmiotami Programu, które otrzymały dofinansowanie na realizację zadań publicznych wyniosła: 232,
6. liczba ofert odrzuconych ze względów formalnych oraz nieobjętych dofinansowaniem z innych przyczyn (np. rezygnacja wnioskodawcy) wyniosła: 276.

Współpraca Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2021 roku odbywała się w formie finansowej i niefinansowej. Program finansowany był z budżetu Województwa oraz dostępnych funduszy krajowych, i europejskich. Województwo łącznie na realizację Programu w 2021 r. przeznaczyło środki finansowe w kwocie 43 607 056,36 zł (budżet województwa oraz środki zewnętrzne).

Współpraca o charakterze finansowym Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego polegała na zlecaniu realizacji zadań publicznych w formie ich wspierania, oraz powierzania wraz z udzieleniem dotacji na ich realizację.

Wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach otwartych konkursów ofert z podziałem na poszczególne obszary przedstawia się następująco:

1. Otwarty konkurs ofert na dofinansowanie w roku 2021 zadań własnych realizowanych przez organizacje pozarządowe z udziałem środków zewnętrznych tzw. „wkład własny” – 148 833,80 zł.
2. Otwarty konkurs ofert: Mecenat kulturalny – 669 000,00 zł.
3. Otwarty konkurs ofert na zadania w zakresie nauki i kultury fizycznej – 380 605,00 zł.

4. Otwarty konkurs ofert w ramach Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas” – 3 232 583,28 zł.
5. Otwarty konkurs ofert na zadania w zakresie rozwoju turystyki – 1 231 682,96 zł.
6. Otwarty konkurs ofert na zadania w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony dziedzictwa przyrodniczego: 15 500,00 zł.
7. Otwarte konkursy ofert :
  - a) na zadania w zakresie pomocy społecznej – 741 604,36 zł;
  - b) na zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – 126 513,40 zł;
  - c) konkurs na zadania w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 2 134 442,00 zł;
  - a) na zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – 491 621,71 zł.

W związku z powyższym łączna wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2021 roku wyniosła: 9 172 386,51 zł (z kwoty 43 607 056,36 zł).

Lokalne Grupy Działania (LGD) – środki objęte PROW na lata 2014 – 2020.

W roku 2021 kwota 34 405 679,73 zł zaplanowana w budżetach 26 Lokalnych Grup Działania (LGD) działających na terenie województwa podkarpackiego została wydatkowana w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014 – 2020. Konkursy/nabory były przeprowadzane przez LGD na podstawie ustawy o wspieraniu obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Współpraca o charakterze niefinansowym Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego polegała przede wszystkim na:

1. udzielaniu w miarę możliwości przez Samorząd Województwa wsparcia pozafinansowego dla podmiotów Programu w postaci: użyczenia sprzętu i bezpłatnego udostępniania pomieszczeń/sal Urzędu Marszałkowskiego, od czasu pojawienia się sytuacji pandemicznej w województwie udostępnianie programu do porozumienia się zdalnie/ wideokonferencji;
2. obejmowaniu honorowym patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu;
3. organizowaniu otwartych spotkań przedstawicieli podmiotów Programu z udziałem Zarządu Województwa Podkarpackiego, z uwagi na sytuację związaną z zagrożeniem COVID-19 organizowanie spotkań w formie wideokonferencji;
4. organizowaniu otwartych spotkań dla przedstawicieli podmiotów Programu dotyczących otwartych konkursów ofert, z uwagi na sytuację związaną z zagrożeniem COVID-19 organizowanie spotkań w formie wideokonferencji;
5. udzielaniu organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uzyskania wsparcia z Funduszy Europejskich w formie konsultacji bezpośrednich, rozmów telefonicznych, korespondencji elektronicznej i pisemnej. Sieć Punktów Informacyjnych organizowała konferencje i spotkania informacyjne, w których brali udział przedstawiciele organizacji pozarządowych.
6. udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach Podkarpackiego Forum Terytorialnego, stanowiącego forum opiniodawczo-konsultacyjne, służące dyskusji na temat celów, kierunków i efektów polityki regionalnej oraz wymianie informacji i doświadczeń pomiędzy kluczowymi podmiotami tej polityki. Ponadto przedstawiciele organizacji pozarządowych uczestniczyli w tworzeniu kluczowych dokumentów strategicznych dla województwa tj. Strategia Rozwoju Województwa w ramach powołanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego grup roboczych oraz w trakcie konsultacji społecznych.
7. udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,

8. udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach Rady Programowej PSBS;
9. udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach Rady Programowej PSRB;
10. udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach Podkarpackiej Rady Innowacyjności;
11. konsultacjach projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej podmiotów Programu.

Poniżej przedstawione zostały informacje ilościowe dotyczące współpracy o charakterze niefinansowym Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych, zleconych podmiotom trzeciego sektora przez samorząd.

Dane przedstawiają się następująco:

1. liczba inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu objętych honorowym patronatem Marszałka Województwa – 78,
2. liczba wspólnych zespołów o charakterze opiniodawczym i doradczym zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 5 ustawy – 5,
3. liczba organizacji, które brały udział w pracach zespołów o charakterze opiniodawczym i doradczym – 8,
4. liczba spotkań z podmiotami Programu dotyczących konsultacji projektów aktów normatywnych w dziedzinach z zakresu działalności statutowej tych podmiotów – 0,
5. liczba przedsięwzięć organizowanych przez Urząd, w których uczestniczyli przedstawiciele podmiotów Programu – 15,
6. liczba warsztatów, szkoleń, konferencji zorganizowanych dla podmiotów Programu, mających na celu ich rozwój i profesjonalizację – 1.

Ponadto, dzięki wysokiemu poziomowi zaangażowania partnerów, tak po stronie samorządu województwa, jak i po stronie sektora pozarządowego w roku 2021 udało się wspierać i realizować inicjatywy obywatelskie tworząc warunki dla rozwoju instytucji społecznych i dialogu obywatelskiego. Wynikiem tego wysokiego zaangażowania jest poszerzająca się skala współdziałania partnerów samorządowych i społecznych dla dobra mieszkańców województwa podkarpackiego.

Organizacja Podkarpackiego Forum Obywatelskiego

Podkarpackie Forum Obywatelskie było wydarzeniem, które stanowiło platformę wymiany myśli, doświadczeń oraz planów działania, skierowanym głównie do organizacji pozarządowych Województwa Podkarpackiego. Głównym przesłaniem Forum była międzynarodowa debata w ramach konferencji „PRZYSZŁOŚĆ EUROPY”. Tematyka debaty obejmowała zagadnienia nt. *„Organizacje społeczeństwa obywatelskiego budują Zielony Ład - NGO w nowej perspektywie finansowej na Podkarpaciu”*. Panel został zorganizowany w partnerstwie Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Celem spotkania było również promowanie organizacji społecznych (NGO) w Europie oraz budowanie silniejszego partnerstwa pomiędzy Komisją Europejską, a organizacjami. Organizacja Forum posłużyła również jako motywator do wspólnych działań organizacji pozarządowych i samorządów. Forum odbyło się 4 grudnia 2021 r. w formule hybrydowej.

W ramach wydarzenia zorganizowano również szkolenie tematyczne dedykowane organizacjom pozarządowym. Na zakończenie wręczona została Nagroda Marszałka Województwa Podkarpackiego „NGO Wysokich Lotów”, Nagroda – Wolontariusz Roku oraz Koordynator Wolontariatu w ramach Podkarpackiego Korpusu Solidarności.

Realizacja konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa Podkarpackiego „NGO Wysokich Lotów”

Nagroda Marszałka Województwa Podkarpackiego dla najlepszych organizacji działających na terenie województwa podkarpackiego została zainicjowana w 2015 roku. Nagroda służy podkreśleniu potencjału regionalnych organizacji pozarządowych poprzez wyłonienie najlepszych, nowatorskich inicjatyw realizowanych przez podmioty trzeciego sektora w województwie podkarpackim. Ideą konkursu jest dotarcie do małych organizacji, opierających się przede wszystkim na wolontariacie, których działania mogą być realizowane także przez inne podmioty pozarządowe na zasadzie „dobrych praktyk”. Konkurs ma ponadto pomóc w tworzeniu pozytywnego wizerunku

organizacji społecznych, podkreślać ich rolę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz sprzyjać współpracy Samorządu Województwa z podmiotami trzeciego sektora na zasadach pomocniczości i partnerstwa.

Organizacje mogą otrzymać nagrodę w 5 kategoriach:

1. Polityka społeczna, zdrowie oraz działalność pomocowa.
2. Kultura i tożsamość narodowa.
3. Nauka, edukacja, sport i środowisko.
4. Społeczeństwo obywatelskie oraz zrównoważony rozwój.
5. Gospodarka, rynek pracy.

Konkurs ma charakter cykliczny. Uchwałą Nr 277/5526/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 18 maja 2021 r. ogłosił nabór do kolejnej edycji konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa Podkarpackiego - "NGO Wysokich Lotów" w 2021 r.

Nagrodę otrzymało cztery organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie "Radość" w Dębicy, Stowarzyszenie Kapela Ludowa Kurasie z Lubziny, Stowarzyszenie Upowszechniania Wiedzy ExploRes w Rzeszowie oraz Fundacja "Tradycyjna Zagroda" w Manasterzu.

Wyróżnienie otrzymało pięć organizacji: Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Poprowadź mnie przez Świat" w Rudniku nad Sanem, Podkarpacka Fundacja Rozwoju Kultury w Sanoku, Stowarzyszenie "Aktywni od zaraz" w Rzeszowie, Instytut Polityki Energetycznej im. Ignacego Łukasiewicza w Jasionce oraz Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia "PRO CARPATHIA" w Rzeszowie.

Nagrodzone organizacje otrzymały pamiątkową statuetkę oraz nagrodę finansową w postaci bonu o wartości 5 000,00 zł, a organizacje wyróżnione – statuetkę oraz bon o wartości 1 000,00 zł. Łącznie w 2021 r. na nagrody NGO i statuetki wydatkowano 28 990,12 zł.

Realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego

Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym w zakresie pożytku publicznego powołanym przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020, poz. 1057 z późn. zm.). W skład Rady wchodzi przedstawiciele: Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Marszałka Województwa Podkarpackiego, Wojewody Podkarpackiego oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie województwa podkarpackiego.

Do zadań Rady Wojewódzkiej należy w szczególności:

- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w tym zakresie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3;
- wyrażanie opinii o projektach uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4;
- udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3;
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych;
- wyrażanie opinii o projekcie strategii rozwoju województwa;
- organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Rada w 2021 r. odbyła 4 posiedzenia. W związku z sytuacją epidemiczną spotkania odbywały się w trybie zdalnym. Na posiedzeniach oraz w drodze głosowania obiegowego Rada opiniowała

regulaminy otwartych konkursów ofert realizowanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego oraz dokumenty strategiczne dotyczące funkcjonowania trzeciego sektora.

Ponadto Kancelaria Zarządu współpracuje z Podkarpackim Stowarzyszeniem Samorządów Terytorialnych (PSST). Stowarzyszenie jest regionalnym, samorządowym i trwałym zrzeszeniem samorządowych gmin, powiatów i województwa podkarpackiego zawartym dla wsparcia idei samorządu terytorialnego, ochrony wspólnych interesów jego członków oraz budowania integralności tego regionu Polski. Współpraca z PSST polega m.in. na organizacji konferencji, szkoleń, uroczystości okolicznościowych związanych również z upamiętnieniem wydarzeń patriotyczno – religijnych.

Ad. 4. Działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego

Podkarpacka Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (PWRDS) jest regionalną instytucją dialogu społecznego w województwie podkarpackim, działającą na mocy ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm.). Została powołana Zarządzeniem Nr 92/2015 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 16 grudnia 2015 r., dlatego że tworzenie oraz zapewnienie funkcjonowania WRDS jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zleconym marszałkowi województwa.

Podkarpacka Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego prowadzi dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności gospodarki i spójności społecznej w województwie. Działa na rzecz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych w województwie podkarpackim. Celem głównym PWRDS jest budowanie społecznego porozumienia w drodze prowadzenia przejrzystego, merytorycznego

i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej i samorządowej, poprzez realizację zadań:

- zajmowanie stanowisk i wyrażanie opinii w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa,
- opiniowanie projektów strategii rozwoju województwa i innych programów w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz sprawozdań z ich realizacji,
- rozpatrywanie spraw o zasięgu wojewódzkim, które zostały przekazane przez Radę Dialogu Społecznego,
- przekazywanie Radzie Dialogu Społecznego oraz organom administracji publicznej rekomendowanych rozwiązań i propozycji zmian prawnych,
- rozpatrywanie spraw społecznych lub gospodarczych powodujących konflikty między pracodawcami a pracownikami, jeżeli zostaną one uznane za istotne dla zachowania pokoju społecznego,
- wspieranie prowadzenia dialogu społecznego na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego.

W 2021 r. w zależności od przebiegu sytuacji covidowej w województwie podkarpackim – posiedzenia członków Rady odbywały się w sposób stacjonarny lub zdalny. Odbyło się ogółem 9 spotkań, zostało przeprowadzone również szkolenie z udziałem członków PWRDS w zakresie dotyczącym wystąpień publicznych.

Tematyka posiedzeń w 2021 r. skupiała się na sprawach bieżących, dotyczyła kwestii z różnych dziedzin społeczno-gospodarczych województwa podkarpackiego.

Na posiedzeniach Rady rozpatrywane były tematy z zakresu służby zdrowia w związku z nowelizacją ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego. Omawiane były kwestie dotyczące m.in. założeń programu „Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w związku z trwającymi konsultacjami do programu, prowadzonymi przez Ministerstwo Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Kilukrotnie zapoznawano się z sytuacją w województwie podkarpackim w związku z panującą epidemią COVID-19. Poruszany był temat związany z rozliczaniem tarcz finansowych z Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR). Została zwrócona uwaga na problem długich terminów oczekiwania w sądach w sprawach wpisów do

ksiąg wieczystych, rozpraw, wpisów do Krajowego Rejestru Sądowego. Również poruszany był problem przedłużających się rejestracji samochodów leasingowych dla firm w okresie panującego COVID-19. Podczas obrad były prezentowane wyniki badań z realizowanych projektów przez Związek Pracodawców i Przedsiębiorców. Członkowie Rady brali również udział w badaniach delfickich prowadzonych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, a także udział w konferencji dotyczącej nowelizacji ustawy o rybactwie śródlądowym. W 2021 r. udało się podjąć 9 uchwał oraz jedną opinię, które były procedowane na poziomie wojewódzkim, a następnie kierowane do władz centralnych.

Ad. 5. Prowadzenie nadzoru właścicielskiego nad spółkami

Zgodnie z art. 13 ustawy o samorządzie województwa, w sferze użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjne lub spółdzielnie, a także może przystępować do takich spółek lub spółdzielni. W sferze użyteczności publicznej, w celu realizacji działań z zakresu prowadzenia polityki rozwoju, województwo może utworzyć regionalny fundusz rozwoju w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółki akcyjnej.

Poza sferą użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne oraz przystępować do nich, jeżeli działalność spółek polega na wykonywaniu czynności promocyjnych, edukacyjnych, wydawniczych oraz na wykonywaniu działalności w zakresie telekomunikacji służących rozwojowi województwa.

Tabela. Zestawienie udziałów i akcji posiadanych przez Województwo Podkarpackie - stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

Lp.	Nazwa Spółki	Liczba akcji lub udziałów Woj. Podkarpackiego	% akcji lub udziałów Woj. Podkarpackiego	Liczba głosów Woj. Podkarpackiego	% głosów Woj. Podkarpackiego	Wartość nominalna akcji lub udziałów Woj. Podkarpackiego [zł]	Kapitał zakładowy Spółki [zł]	Cena nominalna 1 akcji lub udziału [zł]	Liczba akcji lub udziałów ogółem
1.	Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna	27 581	100	27 581	100	27 581 000,00	27 581 000,00	1 000,00	27 581
2.	Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	2 954 225	56,35	2 954 225	56,35	295 422 500,00	524 222 500,00	100,00	5 242 225
3.	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna	483	18,22	783	23,92	241 500,00	1 325 500,00	500,00	2 651
4.	POLREGIO Spółka Akcyjna ^{1,2}	75 490	2,45	75 490	2,45	15 098 000,00	616 242 600,00	200,00	3 081 213
5.	Podkarpackie Centrum Hurtowe „AGROHURT” Spółka Akcyjna	23 994	25,34	30 474	19,62	2 399 400,00	9 468 800,00	100,00	94 688
6.	„Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna	2 356 400	100	2 356 400	100	23 564 000,00	23 564 000,00	10,00	2 356 400
7.	„Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	70 455	100	70 455	100	35 227 500,00	35 227 500,00	500,00	70 455
8.	Voice Net Spółka Akcyjna	2 000	0,096	4 000	0,098	200,00	207 535,00	0,10	2 075 350
9.	Media-Sys Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	1	1,00	1	1,00	50,00	5 000,00	50,00	100
10.	NSS NET Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	1	1,00	1	1,00	1 000,00	100 000,00	1 000,00	100
11.	Podkarpacki Fundusz Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	5505	100	5 505	100	5 505 000,00	5 505 000,00	1 000,00	5 505
12.	Podkarpackie Centrum Innowacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	500	100	500	100	500 000,00	500 000,00	1 000,00	500
13.	WDM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	1	0,0005	1	0,0005	50,00	10 131 050,00	50,00	202 621

1) Od 23.01.2020 r. zmianie uległa firma Spółki z „Przewozy Regionalne” Sp. z o.o. na POLREGIO Sp. z o.o.

2) Od 01.12.2021 r. Spółka przekształciła się w Spółkę Akcyjną.

Źródło: opracowanie Biura Nadzoru Właścicielskiego i Analiz Ekonomicznych

W 2021 roku Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął wymienione poniżej uchwały:

- 1) Uchwała Nr XXXII/538/21 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 100 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zarząd Spółki Port Lotniczy „Rzeszów Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zwrócił się pismem z dnia 28 stycznia 2021 r. do Zarządu Województwa Podkarpackiego z wnioskiem o podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 10 000 000,00 zł. Intencją Zarządu Spółki było aby wnioskowana kwota dokapitalizowania przeznaczona została w całości na spłatenie zaciągniętego kredytu, co przyczyni się do poprawy płynności finansowej Spółki oraz znacząco obniży koszty finansowe związane z obsługą zadłużenia. Kredyt komercyjny zaciągnięty został na zapewnienie wkładu własnego do kluczowych dla rozwoju Spółki projektów inwestycyjnych zrealizowanych w latach 2007- 2015. Inwestycje zrealizowane przez Spółkę w latach 2007-2015 były finansowane ze środków udzielonej pomocy publicznej w ramach decyzji N196/2008 i N 570/2008.

W dniu 15 lutego 2021 roku Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr XXXII/538/21 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 100 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Następnie, w dniu 5 marca 2021 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. podjęło uchwałę 3/2021 z dnia 5 marca 2021 r. w sprawie podwyższenie kapitału zakładowego.

Zgodnie z uchwałą kapitał zakładowy Spółki został podwyższony z kwoty 506 642 500,00 zł do kwoty 516 642 500,00 zł o kwotę 10 000 000,00 zł.

W dniu 1 kwietnia 2021 r. Województwo Podkarpackie złożyło oświadczenie o objęciu 100 000 nowo utworzonych udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. o wartości nominalnej 100,00 zł każdy, wnosząc wkład pieniężny w kwocie 10 000 000,00 zł.

W kwietniu 2021 r. Województwo Podkarpackie przełało środki finansowe w kwocie 10 000 000,00 zł w celu objęcia udziałów przez Województwo Podkarpackie w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o.

Kapitał zakładowy Spółki Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. zwiększył się z 506 642 500,00 zł do 516 642 500,00 zł. Kwota przekazana na podwyższenie kapitału zakładowego została przeznaczona na spłatę kredytu zaciągniętego na zrealizowane inwestycje ujęte w Planie Generalnym Spółki.

- 2) Uchwała Nr XXXV/565/21 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 91 400 akcji Spółki „Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna

Zarząd Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. zwrócił się z wnioskiem do Województwa Podkarpackiego o dokapitalizowanie Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. na łączną kwotę 915 000,00 zł, w związku z wymogami, jakie nakłada na Spółkę przepis art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2020 r., poz. 849) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz.U. z 2020 r., poz. 666), z których wynika konieczność wdrożenia obowiązkowych zmian infrastruktury systemu informatycznego Spółki.

Zarząd Spółki motywował wniosek o podwyższenie kapitału zakładowego z obowiązkowym charakterem przedmiotowych inwestycji i koniecznością ich realizacji do 30 czerwca 2021 r. oraz ograniczoną zdolnością do generowania przychodów i tym samym trudną sytuacją gospodarczą Spółki, wynikającą z administracyjnych zakazów prowadzenia działalności na skutek pandemii COVID-19. Przedstawiono również kosztorys inwestycji opiewający na kwotę 914 382,00 zł.

W dniu 29 marca 2021 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął Uchwałę Nr XXXV/565/21 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 91 400 akcji Spółki „Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna. Następnie, w dniu 11 sierpnia 2021 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. podjęło uchwałę 21/2021 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji akcji serii „D”.

Zgodnie z uchwałą kapitał zakładowy Spółki został podwyższony z kwoty 22 650 000,00 zł do kwoty 23 564 000,00 zł o kwotę 914 000,00 zł. W dniu 27 sierpnia 2021 r. Województwo Podkarpackie złożyło oświadczenie o przyjęciu oferty objęcia akcji. Oferta dotyczyła objęcia 91 400 sztuk akcji zwykłych, imiennych nowej emisji serii „D” o numerach od 002265001 do 002356400, o cenie emisyjnej i wartości nominalnej 10,00 zł każda. We wrześniu 2021 r. Województwo Podkarpackie przełało środki finansowe w kwocie 914 000,00 zł w celu objęcia akcji przez Województwo Podkarpackie w Spółce „Uzdrowisko Rymanów” S.A.

Kapitał zakładowy Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. zwiększył się z 22 650 000,00 zł do 23 564 000,00 zł. Kwota przekazana na podwyższenie kapitału zakładowego została przeznaczona na realizację zadania polegającego na wdrożeniu obligatoryjnych zmian infrastruktury systemu informatycznego Spółki.

Otrzymane dokapitalizowanie umożliwiło dokończenie procesu modernizacji infrastruktury i spełnienie wymogów dotyczących elektronicznej dokumentacji medycznej.

Ad. 6. Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii

W oparciu o ustawę z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2021 r., poz. 1990) zadaniami Marszałka Województwa jako organu administracji geodezyjnej i kartograficznej są: prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, wykonywanie i udostępnianie kartograficznych opracowań tematycznych dla obszaru województwa, tworzenie, w uzgodnieniu z Głównym Geodetą Kraju, oraz prowadzenie i udostępnianie bazy danych, oraz standardowych opracowań kartograficznych w skali 1:10 000, analiza zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynacja prac urządzeniowo-rolnych, monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji, współdziałanie z Głównym Geodetą Kraju w prowadzeniu państwowego rejestru granic powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju, w tym prowadzenie bazy danych, w części dotyczącej obszaru województwa podkarpackiego, wykonywanie kartograficznych opracowań tematycznych.

W tym celu został powołany Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie, który prowadzi wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny oraz udostępnia materiały i dane z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

W 2021 roku:

- zrealizowano 99 wniosków o udostępnienie materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego,
- zrealizowano 29 wniosków o udostępnienie danych z rejestrów publicznych dla podmiotów publicznych realizujących zadania publiczne,
- zweryfikowano i zaktualizowano zbiory danych bazy danych obiektów topograficznych (BDOT10k) dla wybranych klas obiektów na obszarze całego województwa podkarpackiego,
- zrealizowano umowy na opracowanie map tematycznych wykonywanych w ramach projektu „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)” realizowanego w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie,
- opracowano mapę rzeźby terenu i mapę spadków (nachyleń) dla obszaru województwa w ramach umowy „Opracowanie wybranych map i baz danych tematycznych dla województwa podkarpackiego część I”,
- przetworzono wybrane dane przestrzenne pochodzące z Departamentu Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego do struktury bazy danych oraz opracowano mapy tematyczne dla obszaru województwa takie jak: mapa produktów tradycyjnych, mapa obwodów łowieckich, mapa obrębów ochronnych wód, mapa szkód łowieckich, mapa dróg rolniczych. w ramach umowy „Opracowanie wybranych map i baz danych tematycznych dla województwa podkarpackiego część II”.

Ad. 7. Wydawanie pisma „Podkarpacki Przegląd Samorządowy”

Wydawany kilka razy do roku periodyk ma na celu informowanie mieszkańców o aktywności Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz o wydarzeniach, inwestycjach i różnego rodzaju przedsięwzięciach odbywających się w regionie.

W 2021 roku Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego przygotowało, a następnie wydało trzy numery Podkarpackiego Przeglądu Samorządowego. Dwa o nakładzie w wysokości 1 500 egzemplarzy oraz jeden w wysokości 2 000 egzemplarzy.

Pismo jest bezpłatne. Jest ono rozpowszechniane w Urzędzie Marszałkowskim, a także poprzez jednostki podległe. Każdy kolejny numer dostępny jest również w wersji cyfrowej na stronie internetowej Samorządu Województwa.

Wydawanie przeglądu to jeden z elementów kreowania wizerunku zarządu województwa co jest podstawową działalnością biura prasowego. Ponadto biuro prasowe zajmuje się kompleksową obsługą medialną zarządu poprzez organizację konferencji prasowych, udzielanie odpowiedzi prasowych oraz przygotowywanie aktualności na stronę internetową oraz na profil zarządu województwa w mediach społecznościowych.

Ad. 8. Audyt wewnętrzny

Zgodnie z art. 272 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze.

Zgodnie z definicjami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz.U. 2018 r., poz. 506, dalej - „Rozporządzenie”):

- ✓ zadanie zapewniające – działania podejmowane w celu dostarczenia niezależnej i obiektywnej oceny kontroli zarządczej (§ 2 pkt 3 Rozporządzenia).
- ✓ czynności doradcze – czynności służące wspieraniu kierownika jednostki w realizacji celów i zadań, na jego wniosek lub z własnej inicjatywy (§ 22 ust.1 Rozporządzenia).
- ✓ czynności sprawdzające – czynności podejmowane przez audytora wewnętrznego służące dokonaniu oceny sposobu wdrożenia i skuteczności zaleceń zrealizowanych przez audytowanego (§ 2 pkt 7 Rozporządzenia).

Przedsięwzięcia z zakresu audytu realizowane są przez Biuro Audytu Wewnętrznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

W roku 2021 Biuro zrealizowało:

- Przygotowanie Planu Audytu na rok 2021 na podstawie analizy obszarów ryzyka w zakresie działania Urzędu, jednostek nadzorowanych i podległych.
- Przeprowadzanie zadań audytowych zgodnie z Planem Audytu:
  - a) 7 zadań zapewniających:
    - Zarządzanie jednostką - Ochrona danych osobowych.
    - Ocena realizacji zadań delegowanych PROW do Samorządu Województwa Podkarpackiego.
    - Kontrola nasadzeń zastępczych. Umorzenia o domowy umorzenia opłat za usunięcie drzew.
    - Deficyt dostępnych środków budżetowych jako bariera efektywnego funkcjonowania i rozwoju instytucji kultury.
    - Ocena skuteczności wykorzystania środków finansowych z Pomocy Technicznej RPO WP 2014-2020.
    - Realizacja procesu procedury odwoławczej w ramach RPO WP na lata 2014-2020”.
    - Bezpieczeństwo informacji w zakresie zgodności z przepisami prawa.
  - b) 3 zadania doradcze:
    - Ocena adekwatności czynników ryzyka i ich wag - stanowiących podstawę wyboru projektów do kontroli na miejscu w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka -

w kontekście rodzajów i wartości nieprawidłowości wykrywanych przez Instytucję Zarządzającą, a także Instytucję Audytową w ramach osi II-VI RPO WP2014-2020;

- Społeczna odpowiedzialność administracji publicznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
  - Realizacja funkcji doradczej w zakresie zadań delegowanych przez Agencję Płatniczą do Samorządu Województwa Podkarpackiego.
- c) 6 czynności sprawdzających dot. następujących zadań zapewniających:
- „Ocena przestrzegania procedur rozpatrywania i załatwiania skarg, wniosków, petycji”;
  - „Ocena realizacji zadań delegowanych PROW do Samorządu Województwa Podkarpackiego”;
  - „Rozliczanie przyznanych dotacji na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych”;
  - „Ocena realizacji zadań związanych z przyznawaniem i rozliczaniem dotacji dla szkół wyższych”;
  - „Ocena funkcjonowania kontroli zarządczej - działalność statutowa, organizacja pracy w Centrum Kulturalnym w Przemyśle”;
  - „Ocena procesu zarządzania mieniem w PCM w Rzeszowie SP ZOZ”.

Zadania wymienione w pkt. a) - pkt. c) realizowano zgodnie z Zarządzeniem Nr 62/2018 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia Księgi Procedur Audytu Wewnętrzne w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

- Realizacja zadania doradczego: *„Społeczna odpowiedzialność administracji publicznej na szczeblu regionalnym i lokalnym”* realizowanym przez Katedrę Nauk o Polityce i Administracji Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie - *badanie pilotażowe w woj. Podkarpackim” zadanie doradcze zakończone przygotowaniem sprawozdania do Zarządu celem wdrożenia usprawnień i rekomendacji.*
- Sporządzenie rocznego Sprawozdania z wykonania Planu Audytu za rok 2021.

W 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę LRZ.410.02.0.01.2019 (P/19/074) w zakresie zgodności organizacji audytu wewnętrznego i sposobu jego prowadzenia z przepisami prawa, zgodności prowadzenia audytu wewnętrznego ze Standardami, wykorzystania wyników audytu wewnętrznego w procesie usprawnienia i zapewnienia prawidłowości działania jednostki.

W ocenie końcowej wskazano: *„NIK pozytywnie ocenia działalność audytowaną w w/w zakresie. Wnioski o charakterze systemowym zawierające propozycje dotyczące usprawnienia funkcjonowania UMWP i jednostek organizacyjnych SWP zostały wykorzystane i miały wpływ na prawidłowe funkcjonowanie i system kontroli zarządczej. Wdrożone zostały i przestrzegane były procedury związane z monitorowaniem realizacji wniosków/zaleceń wynikających z przeprowadzonego audytu”.*

VI. DZIAŁALNOŚĆ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Praca Komisji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w 2021 roku

KOMISJE SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Radni Województwa pracowali w 2021 roku w następujących komisjach Sejmiku Województwa Podkarpackiego:

- 1) Komisja Budżetu, Mienia i Finansów
- 2) Komisja Rozwoju Regionalnego
- 3) Komisja Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji
- 4) Komisja Gospodarki i Infrastruktury
- 5) Komisja Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska
- 6) Komisja Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej
- 7) Komisja Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej
- 8) Komisja Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia
- 9) Komisja Główna
- 10) Komisja Rewizyjna
- 11) Komisja Karpacka
- 12) Komisja Skarg, Wniosków i Petycji
- 13) Komisja Łączności z Polakami za Granicą
- 14) Komisja Regulaminowa.

W ciągu 2021 roku **Komisja Budżetu, Mienia i Finansów** odbyła 16 posiedzeń, z czego 8 odbyło się w trybie zdalnym z uwagi na trwającą epidemię koronawirusa. Komisja opracowała 133 opinie, które zostały skierowane do Sejmiku. Natomiast do Zarządu przekazano zbiorczy wniosek Komisji zawierający zestawienie opinii i wniosków 10 komisji w zakresie projektu budżetu na 2022 rok wraz z WPF na lata 2022-2045. Problematyka posiedzeń Komisji Budżetu, Mienia i Finansów koncentrowała się na opiniowaniu bieżących zmian w budżecie na 2021 r., a także zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021-2045 wraz z autopoprawkami. W wyniku zmian w budżecie opiniowaniu podlegały uchwały merytoryczne jako ich pochodne. Niejednokrotnie Komisja opiniowała uchwały dotyczące pomocy finansowej z budżetu województwa w różnym zakresie: inwestycje i infrastruktura drogowa oraz kolejowa, działalność kulturalna, zadania statutowe instytucji kultury, pomoc jednostkom ochrony zdrowia i inne. Samorząd Województwa wspierał również mieszkańców w przypadku klęsk żywiołowych i różnych zdarzeń losowych – najczęściej były to pożary w gospodarstwach domowych. Jednym z ważnych tematów było również przyjęcie informacji z działalności spółek z udziałem Województwa Podkarpackiego, które miało miejsce podczas jednego z posiedzeń Komisji z udziałem prezesów poszczególnych spółek: RARR S.A., Port Lotniczy „Rzeszów-Jasionka” Sp. z o.o., Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o., „AGROHURT S.A.”, „Uzdrowisko Rymanów S.A.”, „TARR” S.A. Samorząd Województwa udzielił też wsparcia finansowego spółkom: Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wyrażenie zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 100 000 udziałów w tej Spółce, a także Spółce „Uzdrowisko Rymanów” S.A. - wyrażenie zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 91 400 akcji. W zakresie gospodarki mieniem Komisja opiniowała projekty uchwał związane z darowizną nieruchomości, co dotyczyło głównie działek przeznaczonych na regulację przebiegu dróg różnych kategorii lub w celu dokonania regulacji prawnej stanu własności. W poruszonym zakresie Komisja pozytywnie opiniowała uchwały dotyczące zarówno przedłużenia najmu wynajmowanych powierzchni, a także zwiększenia wynajmowanej powierzchni znajdujących się w budynkach będących własnością Samorządu Województwa.

Komisja Rozwoju Regionalnego realizowała zadania nakreślone w przyjętym planie pracy oraz wynikające z zapisu § 50 pkt 2 Statutu Województwa Podkarpackiego, gdzie określono przedmiot prac komisji, tj. opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanie bieżących informacji Zarządu Województwa w zakresie spraw związanych z rozwojem regionalnym, programami strategicznymi rozwoju województwa, planami zagospodarowania przestrzennego oraz

oceną współpracy województwa z samorządami powiatów i gmin w zakresie strategii i rozwoju. W związku z tym Komisja Rozwoju Regionalnego w przeciągu okresu sprawozdawczego obradowała na 6 posiedzeniach, w tym na 3 posiedzeniach w trybie obrad zdalnych. Przedmiotem posiedzeń Komisji w roku 2021 były informacje o realizacji Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego, informacja nt. stanu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, informacja nt. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), informacja o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 oraz Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Komisja Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji zajmuje się szeroko pojętymi zagadnieniami związanymi ze współpracą międzynarodową, promocją i turystyką. Komisja opiniuje projekty uchwał dotyczące zakresu jej działania oraz przyjmuje informacje i sprawozdania. W 2021 roku przyjęła m. in.: sprawozdanie z działalności stowarzyszenia Euroregion Karpacki – Polska za 2020 r. oraz sprawozdanie z działalności Biura „Oddział Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Komisja analizuje plan wyjazdów zagranicznych oraz sprawozdania z wyjazdów zagranicznych pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz przyjmowanych przez Urząd delegacji zagranicznych. Komisja współpracuje z jednostkami i organizacjami administracji rządowej i samorządowej w celu współdziałania oraz opracowania priorytetów współpracy zagranicznej Województwa. Ponadto Komisja corocznie opiniuje projekt uchwały w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Podkarpackiego.

Komisja Gospodarki i Infrastruktury realizowała zadania nakreślone w przyjętym planie pracy oraz w związku z zapisem § 50 pkt 4 Statutu Województwa Podkarpackiego, gdzie określono przedmiot prac komisji, tj. opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanie bieżących informacji Zarządu Województwa w zakresie spraw związanych z rozdziałem środków budżetowych na inwestycje w zakresie rozwoju infrastruktury w województwie oraz na zarządzanie siecią dróg na terenie Województwa, planów inwestycyjnych na realizację dróg i autostrad w Województwie, opiniowanie zasad dotyczących gospodarowania nieruchomościami Województwa, oraz zadań Województwa w zakresie infrastruktury, transportu drogowego, kolejowego i lotniczego. W związku z tym Komisja Gospodarki i Infrastruktury obradowała na 10 posiedzeniach, w tym na 5 posiedzeniach w trybie obrad zdalnych. Komisja wyraziła opinie dotyczące 51 projektów uchwał sejmiku związanych z użytkowaniem nieruchomości oraz z realizacją przedsięwzięć drogowych ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego. Ponadto komisja wysłuchała 5 bieżących informacji związanych z realizacją inwestycji drogowych oraz dotyczących obrotu nieruchomościami w zasobie wojewódzkim. Przedmiotem najważniejszych zagadnień i prac Komisji w roku 2021 było zaopiniowanie planu inwestycji drogowych na sieci dróg wojewódzkich w programie poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej w województwie podkarpackim oraz w zakresie opracowania Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030.

Komisja Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska współpracuje z organizacjami i instytucjami rolniczymi i okołorolniczymi odpowiedzialnymi za sprawy podkarpackiego rolnictwa, m. in. Podkarpacką Izbą Rolniczą, Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Przecławiu, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa oraz innymi. Komisja podejmuje swoje stanowiska oraz występuje do Zarządu Województwa z wnioskami i propozycjami dotyczącymi zakresu jej działania. Stałym elementem porządku obrad jest opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego, w zakresie rolnictwa, które należy do kompetencji Komisji. Komisja przyjmuje sprawozdania i informacje dotyczące inicjowania, popierania, współdziałania, promocji oraz oceny tej sfery gospodarki. Ponadto Komisja corocznie opiniuje projekt uchwały w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Podkarpackiego. W roku 2021 Komisja wybrała spośród swojego grona przedstawiciela Sejmiku

Województwa Podkarpackiego do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale na okres trwania kadencji 2021-2026. Został nim Mariusz Król - Przewodniczący Komisji. Komisja odbyła też wyjazdowe posiedzenie w masarni Osip w miejscowości Wierzawice k/Leżajska, gdzie zapoznała się z działalnością i historią powstania rodzinnej masarni zajmującej się produkcją wyrobów tradycyjnych i regionalnych. W 2021 r. Komisja odbyła jedenaście posiedzeń.

Komisja Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej w 2021 r. odbyła 15 posiedzeń. W ramach swoich prac Komisja formułowała wnioski, stanowiska i opinie, w tym dotyczące uchwał Sejmiku oraz adresowane do Zarządu. Komisja opiniowała projekty uchwał w zakresie wyrażenia zgody na użyczenie pomieszczeń przez wojewódzkie szpitale podległe samorządowi Województwa, zgody na zwiększenie powierzchni najmu pomieszczeń biurowych jednostkom podległym samorządowi województwa, oddawania w najem, dzierżawę, przez jednostki podległe Samorządowi Województwa Podkarpackiego powierzchni, które były zbędne do prowadzenia podstawowej działalności przez jednostki ochrony zdrowia i polityki społecznej, a także kandydatury do składów Rad Społecznych jednostek ochrony zdrowia, czy zmiany w statutach poszczególnych zakładów opieki zdrowotnej oraz ich aktualizacje jednostek podległych Samorządowi Województwa. Komisja prowadziła także dyskusję w temacie reformy systemu ochrony zdrowia, kierunków zmian dla Województwa Podkarpackiego, oraz rozwoju chirurgii robotycznej w Województwie Podkarpackim, a także konieczności budowy szpitala uniwersyteckiego. W szczytach pandemii komisja zapoznawała się z informacjami na temat bieżącej sytuacji w Województwie Podkarpackim w związku z pandemią COVID-19 i zakażeniami koronawirusem SARS-Cov-2, oraz informacją dotyczącą realizowanego Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 na Podkarpaciu, w aspekcie ich dystrybucji oraz zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto Komisja dokonała wizytacji Kliniki Psychiatrii Ogólnej, Kliniki Neurologii oraz Izby Przyjęć w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie. Zapoznała się także z raportem z przeprowadzonych wizytacji nadzorczych w wojewódzkich podmiotach leczniczych realizujących proces wdrażania programów naprawczych wraz z podsumowaniem ustaleń z wizytacji nadzorczych w podmiotach leczniczych za okres III oraz IV kwartał 2020 r. Dodatkowo zapoznała się z informacją Zarządu dotyczącą propozycji zapisów do opracowywanego "Wojewódzkiego planu transformacji" w oparciu o strategię rozwoju województwa i zidentyfikowane deficyty w obszarze ochrony zdrowia.

Komisja Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej odbyła 14 posiedzeń, /w tym jedno wyjazdowe w MBL w Sanoku/ omawiając bardzo obszerne i różnorodne zagadnienia związane z kulturą, edukacją i kulturą fizyczną, pracując na podstawie analitycznego planu pracy. W posiedzeniach Komisji uczestniczyli m.in. dyrektorzy szkół, bądź nauczyciele szkół średnich i wyższych, dyrektorzy departamentów merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz jednostek, których dotyczyła tematyka posiedzenia. Posiedzenia Komisji odbywały się również w innych placówkach, jeżeli była taka potrzeba. Komisja odbyła posiedzenie wyjazdowe w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Komisja opiniowała projekty uchwał dotyczące zakresu jej działania w zakresie edukacji, kultury oraz sportu. Komisja przyjmowała również informacje i sprawozdania m.in. dot. działalności wojewódzkich placówek kultury, edukacji oraz sportu, m.in. zapoznała się z informacją o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2020/2021, czy z informacją dot. realizacji programu stypendiów i nagród Województwa Podkarpackiego za osiągnięte wyniki sportowe i osiągnięcia w działalności sportowej za I półrocze 2021 r. Ponadto m.in. analizowała informacje dotyczące realizacji zadań inwestycyjnych w poszczególnych instytucjach kultury /w Muzeum Podkarpackim w Krośnie, w Teatrze im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie/. Zapoznała się z informacją na temat: Nowy obiekt w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku- rekonstrukcja drewnianej synagogi z Połańca.

Komisja Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia odbyła 10 posiedzeń. Komisja odbywając posiedzenia wypracowała wnioski, stanowiska i opinie. Komisja współpracowała z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, a także ze służbami podległymi Wojewodzie Podkarpackiemu oraz z Departamentami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, a także z innymi

jednostkami odpowiadającymi na terenie województwa za bezpieczeństwo i porządek. Ponadto Komisja pracowała nad uchwałą w sprawie uchylenia uchwały Nr VIII/140/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT (z ang. Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender) – Komisja odbyła w w/w kwestii trzy posiedzenia. W związku z w/w tematyką Przewodniczący Komisji wystąpił do organów stojących na straży prawa w temacie przekazania informacji dotyczących zarejestrowanych wypadków naruszenia prawa, w związku z publiczną aktywnością osób reprezentujących środowiska LGBT przez te osoby, lub przeciw nim. Końcowym efektem pracy Komisji było sprawozdanie z jej prac, a także podjęcie stanowiska w sprawie naruszenia prawa przeciwko osobom LGBT ze względu na ich orientację seksualną na Podkarpaciu. Komisja jednoznacznie stwierdziła, że podjęcie uchwały Nr VIII/140/19 z dnia 27.05.2019 r, przez Sejmik Województwa Podkarpackiego nie wpłynęło na wzrost ilości zdarzeń łamania /naruszenia/ prawa przeciwko osobom LGBT ze względu na ich orientację seksualną na Podkarpaciu. Ponadto głównymi zagadnieniami było szeroko pojęte bezpieczeństwo społeczne na terenie województwa podkarpackiego.

Podstawowym zakresem działania **Komisji Głównej** było opiniowanie porządku obrad sesji Sejmiku oraz przygotowanie corocznego Planu Pracy Sejmiku. Komisja wypracowała i opiniowała projekty uchwał, m.in. w sprawie: zmian w składach osobowych Komisji Sejmiku, nadania śp. Izabeli Dzieduszyckiej Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, przyjęcia stanowiska wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT, raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2020 r., ustalenia wysokości diet radnych Województwa Podkarpackiego, ustalenia wynagrodzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego, udzielenia Zarządowi Województwa Podkarpackiego wotum zaufania, budżetu Województwa Podkarpackiego i Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego, przyjęcia Planu Pracy Sejmiku i zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Sejmiku. Główną problematyką posiedzeń Komisji Głównej było ponadto: opiniowanie projektów porządków sesji Sejmiku; omawianie spraw wynikających z bieżącej działalności Sejmiku; analizowanie obecności radnych na posiedzeniach komisji Sejmiku, omówienie informacji o wykonaniu planu dochodów i wydatków budżetu województwa podkarpackiego, omówienie informacji o oświadczeniach majątkowych złożonych Przewodniczącemu Sejmiku i Marszałkowi Województwa Podkarpackiego. W roku 2021 odbyło się szesnaście posiedzeń Komisji Głównej Sejmiku.

Komisja Rewizyjna działa na podstawie rocznego planu kontroli przyjętego przez Sejmik Województwa. Komisja kontroluje działalność Zarządu i wojewódzkich jednostek organizacyjnych. Komisja kontroluje wszystkie podmioty, w których Województwo ma ponad 50% udziałów lub akcji. Komisja wykonuje również inne zadania w zakresie kontroli zlecane przez Sejmik. Jednym z najważniejszych zadań Komisji wynikającym ze Statutu Województwa Podkarpackiego jest opiniowanie wykonania budżetu Województwa oraz wystąpienie z wnioskiem do Sejmiku w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium dla Zarządu Województwa. W tej sprawie Komisja obradowała na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2021 r., efektem którego było opracowanie Opinii Komisji w sprawie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Podkarpackiego za 2020 r., sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. i informacji o stanie mienia Województwa Podkarpackiego oraz wystąpienie z wnioskiem do Sejmiku o udzielenie absolutorium dla Zarządu Województwa Podkarpackiego. W trakcie swoich prac w 2021 r. Komisja skupiła się głównie na temacie: Kontrola obecnej sytuacji w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, któremu poświęciła zdecydowanie najwięcej swojej uwagi i czasu. Temat ten, z udziałem bardzo licznie zapraszanych gości i zainteresowanych stron, był omawiany oraz szczegółowo analizowany na 6 posiedzeniach Komisji. Ważną pozycją w pracach Komisji była „Ocena stanu technicznego dróg wojewódzkich w kontekście dostępności komunikacyjnej jako jednego z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju całego województwa oraz ocena realizacji Programu Budowy i Modernizacji chodników przy tych drogach”. W październiku 2021 r. odbyła posiedzenie wyjazdowe do miejscowości Horyniec–Zdrój, którego celem była „Ocena stanu

technicznego dróg wojewódzkich w kontekście dostępności komunikacyjnej jako jednego z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju całego województwa oraz ocena realizacji Programu Budowy i Modernizacji chodników przy tych drogach". W roku 2021 Komisja odbyła 9 posiedzeń.

Komisja Karpacka pracowała zgodnie z zakresem swojego działania oraz rocznym planem pracy. Na swoich posiedzeniach w 2021 r. komisja opiniowała projekty uchwał m. in. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Analiza problemu ochrony bioróżnorodności w kontekście unieszkodliwienia ścieków komunalnych oraz konieczności zapewnienia ludności wody właściwej jakości na terenie województwa podkarpackiego, w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo”, przez Województwo Podkarpackie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, działanie 4.5 Różnorodność biologiczna oraz w sprawie uchwalenia „Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Podkarpackiego”. Ponadto Komisja zapoznała się z pięcioma informacjami, w tym na temat działań podejmowanych przez Województwo Podkarpackie na rzecz powstania Makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat (Strategia Karpacka) w 2020 roku w I kwartale 2021 r., i działań podejmowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w 2020 roku, które wpisują się w tematykę Konwencji Karpackiej. Zapoznała się także ze sprawozdaniami z działalności Stowarzyszenia „Euroregion Karpacki” Polska i Biura "Odział Współpracy Transgranicznej POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA 2014-2020 w Rzeszowie" za rok 2020 r. W roku 2021 r. odbyło się siedem posiedzeń komisji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji powołana została Uchwałą Nr I/15/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Komisja obradowała i realizowała swoje kompetencje w składzie 6-osobowym. W 2021 r. odbyły się cztery posiedzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Problematyką posiedzeń Komisji było rozpatrywanie skarg na działania Marszałka Województwa Podkarpackiego, Zarządu Województwa Podkarpackiego, wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych (problematyka rozpatrywanych skarg obejmowała zagadnienia z zakresu pomocy społecznej oraz dróg publicznych/infrastruktury drogowej) oraz petycji wpływających do Sejmiku Województwa Podkarpackiego i mieszczących się w zakresie jego działania i kompetencji. Wskazać należy, że Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatrzyła w 2021 r. 8 skarg i 3 petycje. Komisja badając szczegółowo sprawy nie znalazła merytorycznych przesłanek, by móc uznać którąkolwiek z rozpatrywanych skarg jak również petycji za zasadne. W tym zakresie Komisja Skarg, Wniosków i Petycji przygotowała stosowne projekty uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego, które później w trakcie roku na sesjach przyjęte zostały przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

Komisja Łączności z Polakami za Granicą pracowała zgodnie z zakresem swojego działania oraz rocznym planem pracy, który przyjęła na podstawie propozycji merytorycznych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Na swoich posiedzeniach w 2021 r. komisja opiniowała projekt uchwały w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2022 r. wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2022-2045 i zapoznała się ze *sprawozdaniem z działalności Biura "Odział Współpracy Transgranicznej POLSKA-BIAŁORUŚ-UKRAINA 2014-2020 w Rzeszowie" za rok 2020*. Komisja współpracowała także z Wydziałem Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie zapoznając się i dyskutując na temat „Karty Polaka” i osób ją posiadających. W 2021 roku odbyły się cztery posiedzenia Komisji.

Celem prac **Komisji Regulaminowej** było przygotowanie zmian Regulaminu Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Planowane zmiany były konsultowane z komisjami Sejmiku, radnymi i Zarządem Województwa oraz z kierownictwem Urzędu Marszałkowskiego. Zgłoszono propozycje, które następnie zostały omówione podczas posiedzenia Komisji. Dotyczyły one głównie dostosowania Regulaminu Sejmiku do statutu Województwa Podkarpackiego oraz ustawy o samorządzie województwa. W 2021 roku Komisja finalizowała zleczone przez Sejmik prace. Po przeanalizowaniu wszystkich zmian Komisja Regulaminowa przygotowała projekt uchwały w sprawie zmian

w Regulaminie Sejmiku Województwa Podkarpackiego, który następnie został przyjęty przez Sejmik Województwa. W 2021 roku odbyły się dwa posiedzenia Komisji Regulaminowej.

SEMIK WOIEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rejestr uchwał prowadzi Kancelaria Sejmiku, która równocześnie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną posiedzeń komisji sejmiku oraz sesji sejmiku województwa podkarpackiego. Podjęte podczas sesji sejmiku uchwały przekazywane są organom nadzoru, Zarządowi Województwa oraz właściwym departamentom Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

1. Liczba odbytych sesji: 13 (w tym nadzwyczajnych - 0),
2. Liczba podjętych uchwał ogółem: 218,
3. Liczba uchwał stanowiących akty prawa miejscowego: 47,
4. Liczba odbytych debat: 2,
5. Liczba informacji przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego: 64,
6. Liczba sprawozdań przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego: 15.

Tabela. Realizacja uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego podjętych w 2021 r.

Lp.	Numer uchwały	Data	Tytuł uchwały w sprawie:	Status uchwały (zrealizowana, niezrealizowana, częściowo zrealizowana)	Komentarz do realizacji
1.	XXXI/515/21	19 stycznia 2021 r.	stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie wyrażenia uznania i wdzięczności dla pracowników służb medycznych pracujących nieustannie w stanie zagrożenia zdrowia i życia w dobie pandemii	zrealizowana	
2.	XXXI/516/21	19 stycznia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Ropczycko – Sędziszowskiemu z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2021	zrealizowana	
3.	XXXI/517/21	19 stycznia 2021 r.	budżetu Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
4.	XXXI/518/21	19 stycznia 2021 r.	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
5.	XXXI/519/21	19 stycznia 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
6.	XXXI/520/21	19 stycznia 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
7.	XXXI/521/21	19 stycznia 2021 r.	uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020- 2023 z Perspektywą do 2027 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	zrealizowana	
8.	XXXI/522/21	19 stycznia 2021 r.	wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Zdalny Nauczyciel=Zdalna Szkoła”	zrealizowana	
9.	XXXI/523/21	19 stycznia 2021 r.	podpisania Deklaracji Lubelskiej w sprawie powołania Sieci Gospodarczej Regionów Trójmorza	zrealizowana	
10.	XXXI/524/21	19 stycznia 2021 r.	zwiększenia minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego	zrealizowana	
11.	XXXI/525/21	19 stycznia 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie	zrealizowana	
12.	XXXI/526/21	19 stycznia 2021 r.	rozpatrzenia petycji dotyczącej zmiany przebiegu drogi wojewódzkiej Nr 858 relacji Zarzecze – Biłgoraj – Zwierzyniec – Szczepieszyn	zrealizowana	
13.	XXXI/527/21	19 stycznia 2021 r.	zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2021 rok	zrealizowana	
14.	XXXII/528/21	15 lutego 2021 r.	stanowiska upamiętniającego 55. rocznicę święceń biskupich oraz ingresu i 103. rocznicę urodzin Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka	zrealizowana	
15.	XXXII/529/21	15 lutego 2021 r.	stanowiska z okazji 40. rocznicy podpisania porozumień rzeszowsko-ustrzyckich	zrealizowana	
16.	XXXII/530/21	15 lutego 2021 r.	Stanowiska wyrażającego poparcie dla utworzenia Makroregionalnej Strategii dla obszaru Karpat	zrealizowana	
17.	XXXII/531/21	15 lutego 2021 r.	zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	zrealizowana	
18.	XXXII/532/21	15 lutego 2021 r.	ustanowienia Nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	zrealizowana	
19.	XXXII/533/21	15 lutego 2021 r.	określenia planu sieci publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych oraz szkół i placówek	zrealizowana	
20.	XXXII/534/21	15 lutego 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Miasto Tarnobrzeg	zrealizowana	
21.	XXXII/535/21	15 lutego 2021 r.	zmiany uchwały nr XXII/393/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Rzeszowskiego na realizację inwestycji pn. „Rozbudowa łącznika autostrady A4 na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do węzła Rzeszów - Północ – etap I” oraz „Rozbudowa łącznika drogi	w trakcie realizacji	W dalszym ciągu trwają uzgodnienia z Powiatem Rzeszowski co do wysokości udzielenia pomocy finansowej Departament

			ekspresowej S19 – drogi powiatowej na odcinku od węzła Rzeszów – Południe do drogi krajowej nr 19 – etap I”		przygotował projekt w sprawie przyjęcia autopoprawki do projektu w/w Uchwały
22.	XXXII/536/21	15 lutego 2021 r.	powierzenia do realizacji zadania w zakresie utrzymania i rozwoju Portalu w ramach projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja”	zrealizowana	
23.	XXXII/537/21	15 lutego 2021 r.	zamiaru likwidacji Podkarpackiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Stalowej Woli	zrealizowana	
24.	XXXII/538/21	15 lutego 2021 r.	wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 100 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	zrealizowana	
25.	XXXII/539/21	15 lutego 2021 r.	wyrażenia zgody na użyczenie pomieszczeń o łącznej powierzchni 37,97 m ² przez Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie celem podpisania umowy użyczenia.
26.	XXXII/540/21	15 lutego 2021 r.	wyrażenia zgody na zwiększenie powierzchni najmu pomieszczeń biurowych znajdujących się w budynku przy ul. Hetmańskiej 9 w Rzeszowie	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie celem podpisania aneksu do umowy najmu.
27.	XXXII/541/21	15 lutego 2021 r.	uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 (kontynuacja WPPiRPA na lata 2014 - 2020)”	zrealizowana	
28.	XXXII/542/21	15 lutego 2021 r.	uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (kontynuacja WPPN na lata 2017 - 2020)”	zrealizowana	
29.	XXXII/543/21	15 lutego 2021 r.	uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (kontynuacja WPPPwR na lata 2014 - 2020)”	zrealizowana	
30.	XXXII/544/21	15 lutego 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
31.	XXXII/545/21	15 lutego 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 - 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
32.	XXXIII/546/21	1 marca 2021 r.	w sprawie przyjęcia Stanowiska upamiętniającego Żołnierzy Wyklętych w 70-tą rocznicę śmierci członków IV Zarządu Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”	zrealizowana	
33.	XXXIV/547/21	1 marca 2021 r.	nadania śp. Izabeli Dzieduszyckiej Odznaki Honorowej ”Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”	zrealizowana	
34.	XXXIV/548/21	1 marca 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie i Miastu Ulanów	zrealizowana	
35.	XXXIV/549/21	1 marca 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
36.	XXXIV/550/21	1 marca 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
37.	XXXIV/551/21	1 marca 2021 r.	zmian w składzie osobowym Komisji Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia Sejmiku Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
38.	XXXIV/552/21	1 marca 2021 r.	zmian w składzie osobowym Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
39.	XXXV/553/21	29 marca 2021 r.	udzielenia w 2021 roku z Budżetu Województwa Podkarpackiego dotacji dla Województwa Małopolskiego na realizację zadania pn. Dofinansowanie zadań związanych z organizacją regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich” w relacji Kraków – Jasło i Nowy Sącz – Jasło na odcinku od granicy województw do stacji Jasło	zrealizowana	
40.	XXXV/554/21	29 marca 2021 r.	ustalenia maksymalnej wysokości pożyczki udzielanej w roku budżetowym 2021	zrealizowana	
41.	XXXV/555/21	29 marca 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	

42.	XXXV/556/21	29 marca 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
43.	XXXV/557/21	29 marca 2021 r.	przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	zrealizowana	
44.	XXXV/558/21	29 marca 2021 r.	wyrażenia zgody na przedłużenie umowy najmu powierzchni w budynku położonym w Jarosławiu przy ul. Traugutta 9 dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Rzeszowie celem podpisania aneksu do umowy najmu.
45.	XXXV/559/21	29 marca 2021 r.	przekazania do dalszych uzgodnień projektów uchwał w sprawach zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach parków krajobrazowych	zrealizowana	
46.	XXXV/560/21	29 marca 2021 r.	wyrażenia zgody na zwiększenie wynajmowanej powierzchni przez Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu celem podpisania aneksu do umowy najmu.
47.	XXXV/561/21	29 marca 2021 r.	wyrażenia zgody na wynajęcie części nieruchomości przez Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyślu	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu celem podpisania umowy najmu.
48.	XXXV/562/21	29 marca 2021 r.	określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 r.	zrealizowana	
49.	XXXV/563/21	29 marca 2021 r.	uchwalenia Wojewódzkiego Programu na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030	zrealizowana	
50.	XXXV/564/21	29 marca 2021 r.	zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	zrealizowana	
51.	XXXV/565/21	29 marca 2021 r.	wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 91 400 akcji Spółki „Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna	zrealizowana	
52.	XXXV/566/21	29 marca 2021 r.	ustalenia maksymalnej wysokości pożyczki udzielanej w roku budżetowym 2021	zrealizowana	
53.	XXXV/567/21	29 marca 2021 r.	rozwiązania Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli	zrealizowana	
54.	XXXV/568/21	29 marca 2021 r.	likwidacji Podkarpackiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Stalowej Woli	zrealizowana	
55.	XXXV/569/21	29 marca 2021 r.	przekazania do prowadzenia Powiatowi Stalowowolskiemu Medycznej Szkoły Policealnej w Stalowej Woli	zrealizowana	
56.	XXXV/570/21	29 marca 2021 r.	wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Analiza problemu ochrony bioróżnorodności w kontekście unieszkodliwiania ścieków komunalnych oraz konieczności zapewnienia ludności wody właściwej jakości na terenie województwa podkarpackiego, w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo” przez Województwo Podkarpackie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, działanie 4.5 Różnorodność biologiczna	zrealizowana	
57.	XXXV/571/21	29 marca 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Marszałka Województwa	zrealizowana	
58.	XXXV/572/21	29 marca 2021 r.	wskazania przez Sejmik Województwa Podkarpackiego kandydatów do Rady Podkarpackiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Rzeszowie	zrealizowana	
59.	XXXVI/573/21	26 kwietnia 2021 r.	Przyjęcia Stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w związku z ogłoszeniem roku 2021 Rokiem Konstytucji 3 Maja	zrealizowana	

60.	XXXVI/574/21	26 kwietnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Krośnieńskiego	zrealizowana	
61.	XXXVI/575/21	26 kwietnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Krzywczka	zrealizowana	
62.	XXXVI/576/21	26 kwietnia 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 rok	zrealizowana	
61.	XXXVI/577/21	26 kwietnia 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
62.	XXXVI/578/21	26 kwietnia 2021 r.	zmian w składzie osobowym Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
63.	XXXVI/579/21	26 kwietnia 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie nadania Statutu Podkarpackiemu Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie oraz uchwałę w sprawie utworzenia Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Czudcu i połączenia go z Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli	zrealizowana	
64.	XXXVI/580/21	26 kwietnia 2021 r.	zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	zrealizowana	
65.	XXXVI/581/21	26 kwietnia 2021 r.	zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	zrealizowana	
66.	XXXVI/582/21	26 kwietnia 2021 r.	zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu Sejmiku Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
67.	XXXVI/583/21	26 kwietnia 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”	zrealizowana	
68.	XXXVI/584/21	26 kwietnia 2021 r.	uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020 – 2026 z perspektywą do 2032 roku (WPGO) wraz z Planem Inwestycyjnym stanowiącym załącznik do WPGO oraz Prognozą oddziaływania projektu WPGO na środowisko	zrealizowana	
69.	XXXVII/585/21	31 maja 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Lubaczowskiego z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2021,	zrealizowana	
70.	XXXVII/586/21	31 maja 2021 r.	udzielenia Powiatowi Stalowowolskiemu pomocy finansowej	zrealizowana	
71.	XXXVII/587/21	31 maja 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Markowa z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2021	zrealizowana	
72.	XXXVII/588/21	31 maja 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Dynów	zrealizowana	
73.	XXXVII/589/21	31 maja 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Jarocin	zrealizowana	
74.	XXXVII/590/21	31 maja 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
75.	XXXVII/591/21	31 maja 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045,	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
76.	XXXVII/592/21	31 maja 2021 r.	udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	zrealizowana	
77.	XXXVII/593/21	31 maja 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej w 2021 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025” na realizację I etapu koncepcji „Uniwersytet Samorządności”	zrealizowana	
78.	XXXVII/594/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały nr XXX/508/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie określenia zasad i kryteriów udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	zrealizowana	

79.	XXXVII/595/21	31 maja 2021 r.	przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	zrealizowana	
80.	XXXVII/596/21	31 maja 2021 r.	zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,	zrealizowana	
81.	XXXVII/597/21	31 maja 2021 r.	nadania Statutu Centrum Kulturalnemu w Przemyślu	zrealizowana	
82.	XXXVII/598/21	31 maja 2021 r.	wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Włącz edukację dobrej jakości w województwie podkarpackim”	częściowo zrealizowana	W związku z ogłoszonym konkursem nr POWR.02.10.00-IP.02-00-001/21 pn. „Szkolenia i doradztwo dla kadry edukacji włączającej”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty, Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie Złożył wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Włącz edukację dobrej jakości w województwie podkarpackim” – po przeprowadzonej ocenie wniosków ww. projekt otrzymał zbyt mało punktów – nie otrzymał dofinansowania, i tym samym jednostka nie przystąpiła do realizacji projektu.
83.	XXXVII/599/21	31 maja 2021 r.	wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne – rok szkolny 2021/2022	częściowo zrealizowana	Dep. EN jest w trakcie realizacji projektu. Zakończyła się ocena formalno – merytoryczna złożonych wniosków o przyznanie stypendium i Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia list rankingowych. Trwa procedura zawierania umów z uczniami. Projekt przewidywał 560 uczestników, natomiast na listach rankingowych łącznie znalazło się 506 uczniów.
84.	XXXVII/600/21	31 maja 2021 r.	określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne w roku szkolnym 2021/2022 w ramach projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne – rok szkolny 2021/2022	częściowo zrealizowana	Dep. EN jest w trakcie realizacji projektu. Zakończyła się ocena formalno – merytoryczna złożonych wniosków o przyznanie stypendium i Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia list rankingowych. Trwa procedura zawierania umów z uczniami. Projekt przewidywał 560 uczestników, natomiast na listach rankingowych łącznie znalazło się 506 uczniów.
85.	XXXVII/601/21	31 maja 2021 r.	wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe – rok szkolny 2021/2022	częściowo zrealizowana	Dep. EN jest w trakcie realizacji projektu. Zakończyła się ocena formalno – merytoryczna złożonych wniosków o

					przyznanie stypendium i Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia list rankingowych. Trwa procedura zawierania umów z uczniami.
86.	XXXVII/602/21	31 maja 2021 r.	określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom ponadpodstawowych szkół prowadzących kształcenie zawodowe w roku szkolnym 2021/2022 w ramach projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe – rok szkolny 2021/2022	częściowo zrealizowana	Dep. EN jest w trakcie realizacji projektu. Zakończyła się ocena formalno – merytoryczna złożonych wniosków o przyznanie stypendium i Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia list rankingowych. Trwa procedura zawierania umów z uczniami.
87.	XXXVII/603/21	31 maja 2021 r.	uchwalenia programu „Samorząd dla Rodziny - Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030”	zrealizowana	
88.	XXXVII/604/21	31 maja 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XXIX/501/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2020 roku w sprawie „Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021	zrealizowana	
89.	XXXVII/605/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego	zrealizowana	
90.	XXXVII/606/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki	zrealizowana	
91.	XXXVII/607/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Parku Krajobrazowego Gór Stonnych	zrealizowana	
92.	XXXVII/608/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Parku Krajobrazowego Doliny Sanu	zrealizowana	
93.	XXXVII/609/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Jaślińskiego Parku Krajobrazowego	zrealizowana	
94.	XXXVII/610/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego	zrealizowana	
95.	XXXVII/611/21	31 maja 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie Ciśniańsko-Wetlińskiego Parku Krajobrazowego	zrealizowana	
96.	XXXVIII/612/21	28 czerwca 2021 r.	udzielenia Zarządowi Województwa Podkarpackiego wotum zaufania	zrealizowana	
97.	XXXVIII/613/21	28 czerwca 2021 r.	rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Podkarpackiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2020 r.	zrealizowana	
98.	XXXVIII/614/21	28 czerwca 2021 r.	udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Podkarpackiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Podkarpackiego za 2020 r.	zrealizowana	
99.	XXXVIII/615/21	28 czerwca 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Miejskiej Lubaczów z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2021	zrealizowana	
100.	XXXVIII/616/21	28 czerwca 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Bieszczadzkiego	zrealizowana	
101.	XXXVIII/617/21	28 czerwca 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej w 2021 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025” na działania służące realizacji Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi	zrealizowana	
102.	XXXVIII/618/21	28 czerwca 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Nowy Targ w 2021 roku	zrealizowana	

103.	XXXVIII/619/21	28 czerwca 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	zrealizowana	
104.	XXXVIII/620/21	28 czerwca 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r	zrealizowana	
105.	XXXVIII/621/21	28 czerwca 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
106.	XXXVIII/622/21	28 czerwca 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
107.	XXXVIII/623/21	28 czerwca 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu województwa za I półrocze roku budżetowego oraz innych informacji przedkładanych Sejmikowi Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
108.	XXXVIII/624/21	28 czerwca 2021 r.	przekazania do dalszych uzgodnień projektów uchwał w sprawach zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach parków krajobrazowych	zrealizowana	
109.	XXXVIII/625/21	28 czerwca 2021 r.	ustalenia przebiegu istniejących dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego,	zrealizowana	Ogłoszenie w DZ. U. WP.
110.	XXXVIII/626/21	28 czerwca 2021 r.	włączenia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Rzeszowie do Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie	zrealizowana	
111.	XXXVIII/627/21	28 czerwca 2021 r.	przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	zrealizowana	
112.	XXXVIII/628/21	28 czerwca 2021 r.	zmian w Statucie Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	zrealizowana	
113.	XXXVIII/629/21	28 czerwca 2021 r.	określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu oraz organów lub osób uprawnionych do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Województwu Podkarpackiemu lub podległym jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną	zrealizowana	
114.	XXXIX/630/21	30 sierpnia 2021 r.	zmiany uchwały nr XXII/393/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Rzeszowskiego na realizację inwestycji pn. „Rozbudowa łącznika autostrady A4 na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do węzła Rzeszów - Północ – etap I” oraz „Rozbudowa łącznika drogi ekspresowej S19 – drogi powiatowej na odcinku od węzła Rzeszów – Południe do drogi krajowej nr 19 – etap I”	w trakcie realizacji	W dalszym ciągu trwają uzgodnienia z Powiatem Rzeszowski co do wysokości udzielenia pomocy finansowej. Departament przygotował projekt w sprawie przyjęcia autopoprawki do projektu w/w Uchwały
115.	XXXIX/631/21	30 sierpnia 2021 r.	zmiany Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego NR XXXV/553/21 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie udzielenia w 2021 roku z Budżetu Województwa Podkarpackiego dotacji dla Województwa Małopolskiego na realizację zadania pn. „Dofinansowanie zadań związanych z organizacją regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich” w relacji Kraków – Jasło i Nowy Sącz – Jasło na odcinku od granicy województw do stacji Jasło	zrealizowana	
116.	XXXIX/632/21	30 sierpnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Miasta Łańcut	zrealizowana	
117.	XXXIX/633/21	30 sierpnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Komańcza	zrealizowana	
118.	XXXIX/634/21	30 sierpnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Radymno w 2021 roku	zrealizowana	
119.	XXXIX/635/21	30 sierpnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Miastu Radymno w 2021 roku	zrealizowana	

120.	XXXIX/636/21	30 sierpnia 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XXXVIII/617/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2021 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025” na działania służące realizacji Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi	zrealizowana	
121.	XXXIX/637/21	30 sierpnia 2021 r.	udzielenia w 2021 roku z Budżetu Województwa Podkarpackiego dotacji dla Powiatu Sanockiego na realizację wakacyjnych połączeń kolejowych w relacji Łupków – Sanok w ramach zadania pn. „Lokalny Transport Zbiorowy”	zrealizowana	
122.	XXXIX/638/21	30 sierpnia 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
123.	XXXIX/639/21	30 sierpnia 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
124.	XXXIX/640/21	30 sierpnia 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
125.	XXXIX/641/21	30 sierpnia 2021 r.	ustalenia maksymalnej wysokości pożyczki udzielanej w roku budżetowym 2021	zrealizowana	
126.	XXXIX/642/21	30 sierpnia 2021 r.	zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXXVII/592/21 z dnia 31 maja 2021 roku zmienionej uchwałą Nr XXXVIII/619/21 z dnia 28 czerwca 2021 roku w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	zrealizowana	
127.	XXXIX/643/21	30 sierpnia 2021 r.	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Komańcza	niezrealizowana	Planowany termin notarialnej umowy darowizny nieruchomości – marzec / kwiecień 2022 r.
128.	XXXIX/644/21	30 sierpnia 2021 r.	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Komańcza	zrealizowana	Podpisano notarialną umowę darowizny nieruchomości w dniu 07.12.2021 r. Rep. A 5552/2021
129.	XXXIX/645/21	30 sierpnia 2021 r.	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Brzozów	zrealizowana	Podpisano notarialną umowę darowizny nieruchomości w dniu 07.12.2021 r. Rep. A 5559/2021
130.	XXXIX/646/21	30 sierpnia 2021 r.	wyrażenia zgody na dokonanie zwrotu nieruchomości położonej w Boguchwale do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	niezrealizowana	Planowany termin podpisania notarialnej umowy dot. zwrotu nieruchomości położonej w Boguchwale – marzec/kwiecień 2022 r.
131.	XXXIX/647/21	30 sierpnia 2021 r.	pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej odcinka drogi wojewódzkiej na terenie miasta Stalowa Wola	zrealizowana	
132.	XXXIX/648/21	30 sierpnia 2021 r.	pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej odcinków drogi wojewódzkiej na terenie miasta Nisko	zrealizowana	
133.	XXXIX/649/21	30 sierpnia 2021 r.	zaliczenia do kategorii dróg wojewódzkich odcinka drogi na terenie województwa podkarpackiego	zrealizowana	
134.	XXXIX/650/21	30 sierpnia 2021 r.	zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	zrealizowana	
135.	XXXIX/651/21	30 sierpnia 2021 r.	zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	zrealizowana	
136.	XXXIX/652/21	30 sierpnia 2021 r.	wyrażenia woli uczestnictwa Województwa Podkarpackiego/Medyczo – Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie w realizacji projektu grantowego pn. „POPOJUTRZE 2.0 – KSZTAŁCENIE”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	zrealizowana	
137.	XXXIX/653/21	30 sierpnia 2021 r.	zmian w Statucie Podkarpackiego Centrum Medycznego w Rzeszowie SP ZOZ	zrealizowana	

138.	XXXIX/654/21	30 sierpnia 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego w zakresie ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie przeciwdziałania narkomanii wynikających z „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (kontynuacja WPPN na lata 2017 – 2020)”	zrealizowana	
139.	XXXIX/655/21	30 sierpnia 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego w zakresie ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych określonych w Wojewódzkim Programie Pomocy Społecznej na lata 2016 – 2023	zrealizowana	
140.	XXXIX/656/21	30 sierpnia 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego w zakresie ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (kontynuacja WPPPwR na lata 2014-2020)”	zrealizowana	
141.	XXXIX/657/21	30 sierpnia 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego w zakresie ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych określonych w programie „Samorząd dla Rodziny Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030	zrealizowana	
142.	XXXIX/658/21	30 sierpnia 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego w zakresie ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2021 zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, wynikających z Wojewódzkiego Programu na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2030	zrealizowana	
143.	XXXIX/659/21	30 sierpnia 2021 r.	przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Gospodarka odpadami – transfer dobrych praktyk z Województwa Podkarpackiego na Zakarpacie” w ramach konkursu Polskiej pomocy rozwojowej 2021	zrealizowana	
144.	XXXIX/660/21	30 sierpnia 2021 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie określenia planu sieci publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych oraz szkół i placówek	zrealizowana	
145.	XXXIX/661/21	30 sierpnia 2021 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie określenia dochodów gromadzonych przez wojewódzkie oświatowe jednostki budżetowe	zrealizowana	
146.	XL/662/21	27 września 2021 r.	Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego – Podkarpacie jako region utrwalonej tolerancji	zrealizowana	
147.	XL/663/21	27 września 2021 r.	uchwalenia „Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Podkarpackiego”	zrealizowana	
148.	XL/664/21	27 września 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XLVIII/994/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Lasy Janowskie"	zrealizowana	
149.	XL/665/21	27 września 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XXXIX/789/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej	zrealizowana	
150.	XL/666/21	27 września 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XXXIX/790/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Południoworostoczańskiego Parku Krajobrazowego	zrealizowana	
151.	XL/667/21	27 września 2021 r.	przyjęcia „Programu w zakresie udzielania pomocy de minimis w formie pożyczek oraz poręczeń w województwie podkarpackim ze środków zwróconych z instrumentów finansowych z regionalnych programów operacyjnych, podlegających ponownemu wykorzystaniu”	zrealizowana	
152.	XL/668/21	27 września 2021 r.	wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	zrealizowana	
153.	XL/669/21	27 września 2021 r.	wskazania przedstawiciela Sejmiku Województwa Podkarpackiego do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego	zrealizowana	Uchwała została przekazana pismem z dnia 28 września 2021 r. znak: RG-IV.070.110.2021.ES do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

154.	XL/670/21	27 września 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Dydnia w 2021 roku	zrealizowana	
155.	XL/671/21	27 września 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Stary Dzików w 2021 roku	zrealizowana	
156.	XL/672/21	27 września 2021 r.	przyjęcia „Programu poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej na sieci dróg wojewódzkich zarządzanych przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie”	zrealizowana	
157.	XL/673/21	27 września 2021 r.	pozbawienia drogi wojewódzkiej swojej kategorii na terenie województwa podkarpackiego	zrealizowana	
158.	XL/674/21	27 września 2021 r.	pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej swojej kategorii na terenie województwa podkarpackiego	zrealizowana	
159.	XL/675/21	27 września 2021 r.	pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej swojej kategorii na terenie województwa podkarpackiego	zrealizowana	
160.	XL/676/21	27 września 2021 r.	zaliczenia do kategorii dróg wojewódzkich odcinka drogi na terenie województwa podkarpackiego	zrealizowana	
161.	XL/677/21	27 września 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Lubaczowskiego z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2021	zrealizowana	
162.	XL/678/21	27 września 2021 r.	wyrażenia zgody na przedłużenie umowy najmu sali gimnastycznej przez Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu	zrealizowana	Przesłano uchwałę do MSCKZiU w Przemyślu celem podpisania aneksu do umowy najmu.
163.	XL/679/21	27 września 2021 r.	wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Województwa Podkarpackiego za 2021 i 2022 rok	zrealizowana	
164.	XL/680/21	27 września 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Dębica	zrealizowana	
165.	XL/681/21	27 września 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego jednostkom samorządu terytorialnego	zrealizowana	
166.	XL/682/21	27 września 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
167.	XL/683/21	27 września 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
168.	XLI/684/21	25 października 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego Gminie Błazowa w 2021 roku	zrealizowana	
169.	XLI/685/21	25 października 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XXXVII/593/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2021 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025” na realizację I etapu koncepcji „Uniwersytet Samorządności”	zrealizowana	
170.	XLI/686/21	25 października 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	zrealizowana	
171.	XLI/687/21	25 października 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
172.	XLI/688/21	25 października 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
173.	XLI/689/21	25 października 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu w Województwie Podkarpackim	zrealizowana	

174.	XLI/690/21	25 października 2021 r.	wyrażenia zgody na nabycie prawa wieczystego użytkowania wraz z własnością usytuowanych na gruncie składników budowlanych, ustanowionego na nieruchomości położonej w Mielcu	zrealizowana	
175.	XLI/691/21	25 października 2021 r.	wyrażenia zgody Muzeum Zamek w Łąncucie na przedłużenie umowy najmu	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Muzeum Zamek w Łąncucie celem podpisania aneksu do umowy najmu
176.	XLI/692/21	25 października 2021 r.	rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
177.	XLI/693/21	25 października 2021 r.	rozpatrzenia petycji dotyczących uchylenia uchwały Nr VIII/140/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r	zrealizowana	
178.	XLI/694/21	25 października 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XL/676/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 września 2021 roku w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego	zrealizowana	
179.	XLI/695/21	25 października 2021 r.	udzielenia pomocy rzeczowej Gminie Trzebownisko przez Województwo Podkarpackie	zrealizowana	
180.	XLI/696/21	25 października 2021 r.	udzielenia pomocy rzeczowej Gminie Głogów Małopolski przez Województwo Podkarpackie	zrealizowana	
181.	XLI/697/21	25 października 2021 r.	przystąpienia Województwa Podkarpackiego do tworzonego Stowarzyszenia „Podkarpacka Dolina Wodorowa” z siedzibą w Rzeszowie	niezrealizowana	Podczas spotkania założycielskiego w dniu 4 listopada 2021r. oficjalnie założono Stowarzyszenie Podkarpacka Dolina Wodorowa. Województwo Podkarpackie, reprezentowane przez Marszałka Władysława Ortyła, nie weszło w skład członków założycieli Stowarzyszenia Podkarpacka Dolina Wodorowa. Województwo Podkarpackie planuje przystąpić do Stowarzyszenia Podkarpacka Dolina Wodorowa w roli członka wspierającego, po uruchomieniu procedury przyjmowania członków wspierających Stowarzyszenie. Posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Podkarpackiej Doliny Wodorowej, dotyczące m.in. uruchomienia procedury przyjmowania członków wspierających Stowarzyszenie planowane jest na 7 marca 2022 r.
182.	XLII/698/21	29 listopada 2021 r.	przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego „Murem za mundurem”	zrealizowana	
183.	XLII/699/21	29 listopada 2021 r.	przyjęcia „Apelu Sejmiku Województwa Podkarpackiego do Komisji Europejskiej o niezwłoczne zatwierdzenie polskiego Krajowego Planu Odbudowy po pandemii COVID-19”	zrealizowana	
184.	XLII/700/21	29 listopada 2021 r.	udzielenia Gminie - Miasto Rzeszów pomocy finansowej	niezrealizowana	Uchwała została podjęta w 2021 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2022 roku Gminie-Miasto Rzeszów. Miasto Rzeszów zostało powiadomione o pomocy finansowej. W trakcie przygotowania jest umowa.
185.	XLII/701/21	29 listopada 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Solina	zrealizowana	

186.	XLII/702/21	29 listopada 2021 r.	udzielenia w 2022 roku z Budżetu Województwa Podkarpackiego dotacji dla Powiatu Sanockiego na realizację wakacyjnych połączeń kolejowych w relacji Łupków – Sanok w ramach zadania pn. „Lokalny Transport Zbiorowy”	zrealizowana	
187.	XLII/703/21	29 listopada 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego	zrealizowana	
188.	XLII/704/21	29 listopada 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
189.	XLII/705/21	29 listopada 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
190.	XLII/706/21	29 listopada 2021 r.	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Komańcza	zrealizowana	Podpisano notarialną umowę darowizny nieruchomości w dniu 23.02.2022 r. Rep. A 818/2022
191.	XLII/707/21	29 listopada 2021 r.	nadania Statutu Centrum Kulturalnemu w Przemyślu	zrealizowana	
192.	XLII/708/21	29 listopada 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie określenia planu sieci publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych oraz szkół i placówek	zrealizowana	
193.	XLII/709/21	29 listopada 2021 r.	zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
194.	XLII/710/21	29 listopada 2021 r.	wyrażenia zgody na przedłużenie umowy najmu dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	zrealizowana	Przekazano uchwałę do Departamentu Organizacyjno – Prawnego celem podpisania aneksu do umowy najmu.
195.	XLII/711/21	29 listopada 2021 r.	wyrażenia woli na zawiązanie partnerstw i przystąpienia do realizacji projektu pn. "Skills Transfer. From School To Work Transition – Innovative models of cooperation", przez Województwo Podkarpackie/Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, w ramach programu ERASMUS+. Obszar: Partnerstwa na rzecz współpracy organizacji i instytucji, Akcja 2: współpraca organizacji i instytucji – partnerstwa w zakresie współpracy w sektorze kształcenia i szkoleń zawodowych, edukacji szkolnej, młodzieży, z wyjątkiem partnerstw przedkładanych przez europejskie organizacje pozarządowe	częściowo zrealizowana	Województwo Podkarpackie/Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie zawiązał partnerstwo, ale nie przystąpi do realizacji projektu. 25.01.2022r., ponieważ oficjalnie ukazała się Informacja o nieprzyznaniu dofinansowania na realizację projektu w ramach ERASUMS+
196.	XLII/712/21	29 listopada 2021 r.	Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022	w trakcie realizacji	Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi jest realizowany w okresie 01.01 – 31.12.2022
197.	XLII/713/21	29 listopada 2021 r.	wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Lesku	niezrealizowana	Trwa gromadzenie dokumentów niezbędnych do zawarcia notarialnej umowy darowizny.
198.	XLII/714/21	29 listopada 2021 r.	powierzenia Miastu Leżajsk prowadzenia zadania pn.: „Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy skrzyżowania ul. Michałka na skrzyżowanie typu rondo w m. Leżajsk”	zrealizowana	
199.	XLII/715/21	29 listopada 2021 r.	wyrażenia zgody na przedłużenie umowy najmu dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie,	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Rzeszowie celem podpisania aneksu do umowy najmu.
200.	XLII/716/21	29 listopada 2021 r.	wyrażenia zgody na przedłużenie umowy najmu dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	zrealizowana	Przesłano uchwałę do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie celem podpisania aneksu do umowy najmu.
201.	XLII/717/21	29 listopada 2021 r.	określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w 2022 roku w województwie podkarpackim	zrealizowana	Uchwała ogłoszona została w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego w dniu 7 grudnia 2021 r. poz. 4287.

					Informacja o podjętej Uchwale została przekazana do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Zdrowia, Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie oraz organów sprawujących nadzór nad uprawami maku lub konopi włóknistych, tj. wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.
202.	XLII/718/21	29 listopada 2021 r.	zmiany Uchwały Nr XXXV/562/21 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 roku	zrealizowana	
203.	XLII/719/21	29 listopada 2021 r.	przyjęcia planu pracy Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2022 r.	zrealizowana	
204.	XLII/720/21	29 listopada 2021 r.	ustalenia wysokości diet radnych Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
205.	XLII/721/21	29 listopada 2021 r.	ustalenia wynagrodzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego	zrealizowana	
206.	XLIII/722/21	28 grudnia 2021 r.	udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Województwa Małopolskiego na wykonanie wstępnego studium planistyczno-prognostycznego lub dokumentu równoważnego dla Projektu pn.: „Rewitalizacja linii kolejowej nr 108 na odcinku Gorlice – Jasło, celem usprawnienia połączenia Kraków – Jasło wraz z rewitalizacją linii kolejowej nr 110 i budową łącznicy pomiędzy w/w liniami”	zrealizowana	
207.	XLIII/723/21	28 grudnia 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
208.	XLIII/724/21	28 grudnia 2021 r.	zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2021 r.	zrealizowana	
209.	XLIII/725/21	28 grudnia 2021 r.	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2021 – 2045	częściowo zrealizowana	WPF obejmuje wykaz zadań wieloletnich planowanych do realizacji przez Samorząd Województwa. Realizacja zakresu wykraczającego poza rok 2021 trwa.
210.	XLIII/726/21	28 grudnia 2021 r.	budżetu Województwa Podkarpackiego na 2022 r.	niezrealizowana	budżet w trakcie realizacji
211.	XLIII/727/21	28 grudnia 2021 r.	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2022-2045	niezrealizowana	WPF w trakcie realizacji
212.	XLIII/728/21	28 grudnia 2021 r.	powierzenia zadań z zakresu prowadzenia wspólnego przedstawicielstwa Województw: Lubelskiego, Podkarpackiego, Podlaskiego, Świętokrzyskiego, Warmińsko-Mazurskiego pod nazwą Dom Polski Wschodniej w Brukseli	zrealizowana	
213.	XLIII/729/21	28 grudnia 2021 r.	likwidacji Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie	zrealizowana	
214.	XLIII/730/21	28 grudnia 2021 r.	uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022”	zrealizowana	
215.	XLIII/731/21	28 grudnia 2021 r.	zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	zrealizowana	
216.	XLIII/732/21	28 grudnia 2021 r.	wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Zdalnie odważni - cyfrowo pewni”	zrealizowana	
217.	XLIII/733/21	28 grudnia 2021 r.	uchwalenia programu „Podkarpacki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2021-2024”	częściowo zrealizowana	Okres realizacji PPRES2021 – 2024 zaplanowany został do końca 2024 r.
218.	XLIII/734/21	28 grudnia 2021 r.	zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2022 rok	zrealizowana	

Źródło: Opracowanie własne Kancelarii Sejmiku w UMWP

PODSUMOWANIE

Rok 2022 jest czwartym rokiem, w którym jest sporządzany Raport o stanie województwa. Raport zawiera opis najważniejszych działań, projektów, konkursów, inicjatyw, wydarzeń wpisujących się w realizację polityk, programów, planów, strategii realizowanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Podstawową funkcją zarządu województwa jest wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. Realizowane zadania w szczególności dotyczą tworzenia warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, w tym: innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki, rozwoju wysoko wykwalifikowanych kadr, zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, realizacji inwestycji służących poprawie infrastruktury dla umożliwienia rozwoju terytorialnego.

Zarząd Województwa realizuje polityki przy wykorzystaniu ważnych narzędzi jakimi są fundusze europejskie. Pełni funkcje Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej w odniesieniu do programów operacyjnych europejskiej Polityki Spójności oraz wspólnej polityki rolnej i rybackiej. Zarządza Regionalnym Programem Operacyjnym (RPO WP) i uczestniczy we wdrażaniu PO WER, PROW, PO „Rybnictwo i Morze”.

W ramach RPO WP 2014-2020 według stanu na koniec 2021 r. zrealizowanych zostało 2 610 projektów (projekty zakończone). Stanowi to 76,90 % dotychczas podpisanych umów/decyzji o dofinansowaniu projektów (3 394 umów/decyzji). Ponadto do końca 2021 r. zakontraktowano 90,71% (8 917,19 mln zł) alokacji środków w ramach RPO WP 2014-2020. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. Województwo Podkarpackie na poziomie kraju plasowało się na 3. miejscu pod względem tempa płatności. Beneficjentom wypłacono środki w wysokości 7 587 009 989,03 zł, z czego środki UE stanowiły 7 273 731 490,60 zł (73,99% alokacji Programu). Budżet RPO WP 2014-2020 wynosi 9 830 307 155,03 zł (w tym EFRR - 7 096 943 857,69 zł, a EFS - 2 733 363 297,34 zł).

Na rzecz rozwoju zaangażowano środki z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Według stanu na koniec 2021 r. środki zakontraktowane wynosiły 892 300 139,31 zł, środki rozliczone 728 001 307,32 zł.

Realizacja zadań w zakresie podmiotu wdrażającego/instytucji pośredniczącej dla działań delegowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - według stanu na koniec 2021 r. zawarto umowy na kwotę 839 648 770,55 zł (limit środków 1 374 648 770,80 zł).

W ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” 2014–2020, dla którego podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, do końca 2021 r. zawarto umowy na kwotę 16 044 357,00 zł (limit środków 19 566 806,00 zł).

Zarząd Województwa odgrywa także rolę moderatora rozwoju społeczno-gospodarczego, integrując działania różnych podmiotów z sektora gospodarki, edukacji i nauki, instytucji publicznych oraz społeczeństwa obywatelskiego. Samorząd Województwa Podkarpackiego prowadzi aktywną współpracę z instytucjami, zarówno na szczeblu regionalnym (Urząd Statystyczny, uczelnie, klastry gospodarcze, IOB), jak i krajowym (PAIH, ARP). Realizuje wspólne projekty, współpracuje w ramach wymiany informacji, danych, organizuje konferencje. Prowadzi szeroką współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Jednym z ustawowych zadań Zarządu Województwa jest monitorowanie i analizowanie procesów rozwojowych. W województwie podkarpackim prowadzonych jest szereg systematycznych działań mających na celu analizę sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i czynników na nią oddziałujących. Kompleksowe analizy tworzone są w szczególności na potrzeby opracowywania dokumentów strategicznych, dzięki czemu możliwe jest zdiagnozowanie najważniejszych wyzwań rozwojowych i określenie kierunków polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa.

Trwająca pandemia COVID-19 wymagała przeprowadzenia aktualizacji scenariuszy rozwojowych województwa oraz ponownej analizy ram finansowych podstawowych dokumentów. Wprowadzono zapisy dotyczące minimalizowania negatywnego wpływu kryzysu spowodowanego przez pandemię COVID-19, w szczególności w sektorach gospodarki oraz w aspekcie społecznym. Ponadto konflikt zbrojny na Ukrainie, rozpoczęty w 2022 r. wymaga aby Zarząd Województwa

Podkarpackiego w projektowanych działaniach uwzględnił zagadnienia zabezpieczające kwestie budowania odporności na zakłócenia procesów rozwojowych, a także pomocy humanitarnej oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

W obszarze tworzenia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego priorytetem Zarządu jest podnoszenie innowacyjności regionalnej gospodarki. W 2021 r. opracowano projekt *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030*. Jako główny cel Strategia wskazuje transformację systemu gospodarczego województwa podkarpackiego w kierunku gospodarki konkurencyjnej, opartej na wiedzy i wykorzystaniu nowoczesnych technologii, uwzględniającej aspiracje przedsiębiorców, społeczeństwa oraz globalne uwarunkowania rozwoju.

Regionalna Strategia Innowacji przygotowywana była w czasie trwania kryzysu wywołanego pandemią COVID-19. Oprócz diagnozy wpływu tego zjawiska na rozwój gospodarczy regionu, w szczególności na branżę tworzące regionalne inteligentne specjalizacje, Strategia uwzględnia również wnioski wyciągnięte z tej diagnozy, które pozwoliły na zaprojektowanie działań, mających na celu budowanie odporności podkarpackiej gospodarki na potencjalne przyszłe kryzysy (jak np. dywersyfikacja działalności przedsiębiorstw pozwalająca na niezależnienie od sytuacji rynkowej jednej branży) oraz zniwelowanie ewentualnych negatywnych skutków ich wystąpienia.

Najważniejszym narzędziem tworzenia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego Zarządu Województwa jest RPO WP 2014-2020. W ramach wsparcia przedsiębiorczości wg stanu na koniec 2021 r. podpisano 705 umów na kwotę ogółem 2 676 921 800,25 zł.

Samorząd Województwa Podkarpackiego nadal przeciwdziałal negatywnym skutkom pandemii. Na realizację projektów oraz uwzględniając konieczność zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców województwa podkarpackiego, w ramach RPO WP 2014-2020 realokowano łącznie niemal 90 mln EUR na walkę z pandemią i jej skutkami. Jednocześnie, by ograniczyć rozwiązywanie umów o dofinansowanie z powodu COVID-19, wydłużone/przesunięte zostały terminy realizacji projektów oraz podpisania umów, a także uruchomiony został system zaliczkowy dla beneficjentów projektów. Ponadto w ramach RPO WP 2014-2020 wdrożono nowy instrument UE REACT -EU. Celem REACT-UE jest przeciwdziałanie skutkom kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki oraz zwiększenia jej odporności na wypadek potencjalnych przyszłych kryzysów.

Szczególną rolę w tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego województwa coraz bardziej odgrywa Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. Działa on w obszarze wsparcia rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w szczególności poprzez udzielanie pożyczek i poręczeń. Oferta Spółki kierowana do przedsiębiorców z sektora MŚP przeznaczona jest w szczególności dla tych firm, które mają utrudniony dostęp do finansowania na rynku. Na dzień 31 grudnia 2021 r. łączna kwota środków przekazanych Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju Sp. z o.o. wynosi 102,013 mln zł.

Działania Zarządu w zakresie wsparcia projektów badawczych, integracji potencjału badawczego regionu ułatwiającego współpracę na linii nauka-przemysł, realizuje Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o. W 2021 r. łączna kwota podpisanych umów grantowych wyniosła 26,71 mln zł, a wartość realizowanych projektów 9,56 mln zł (60 zespołów prowadziło prace badawczo-rozwojowe ukierunkowane na opracowanie technologii o wysokim potencjale do komercjalizacji).

Program grantowy PCI wspiera komercjalizację wiedzy naukowej dzięki dostosowaniu do potrzeb podkarpackich naukowców i uzupełnia inne programy dotacyjne finansujące rozwój technologii. Dzięki analizie potrzeb rynkowych i dostosowaniu do nich kryteriów konkursowych wsparcie może zostać skierowane na projekty o najwyższym potencjale do urynkowienia, wpisujące się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje (RIS) Województwa Podkarpackiego. Poza tym Spółka zajmuje się sieciowaniem laboratoriów i jednostek badawczych oraz aktywizacją środowiska akademickiego.

Sprawdzonym instrumentem transferu technologii i innowacyjności jest Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny „Aeropolis”. Obecnie obszar Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego „Aeropolis” zajmuje ok. 170 ha i jest podzielony jest na:

- Strefę inwestycyjną w której znajduje się 52 firm zatrudniających 6 592 pracowników,
- Inkubator Technologiczny w którym znajduje się 45 firm zatrudniających 267 pracowników.

Jednym z narzędzi za pomocą których Zarząd Województwa Podkarpackiego tworzy warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego jest funkcjonujące w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów. Działania Centrum służą rozwojowi nowych, innowacyjnych sektorów przemysłu oraz poprawie konkurencyjności gospodarki regionu, jak również podniesieniu jego atrakcyjności inwestycyjnej. Świadczenie usługi informacyjnej pro-eksport dla przedsiębiorców z obszaru województwa podkarpackiego przyczynia się do poprawy innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw. Poprawie ulega również atrakcyjność inwestycyjna regionu, a przyciąganie bezpośrednich inwestycji polskich i zagranicznych do województwa służy rozwojowi gospodarstwu regionu. Ma ono również duży wpływ na politykę rynku pracy, bowiem nowe inwestycje wymagają nieustannego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników oraz poziomu kształcenia, a także dopasowania profili kształcenia kadr regionu do potrzeb nowych inwestorów, zarówno na szczeblu szkolnictwa średniego jak i wyższego.

Wzmocnieniu rangi regionalnej gospodarki służy projekt „Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego”, który jest realizowany i finansowany ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Wartość dofinansowania projektu wynosi 45 887 400 zł. Wiele spośród przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu skierowane jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa podkarpackiego, które mogą ubiegać się o dofinansowanie udziału w organizowanych misjach i targach. Stymulowaniu wzrostu rozwoju społeczno-gospodarczego regionu służą działania podejmowane w ramach promocji marki oraz promocji turystyki województwa podkarpackiego.

Realizując cel jakim jest rozwój kapitału społecznego w regionie, Zarząd Województwa podejmował przede wszystkim działania w zakresie ochrony zdrowia, kultury, nauki i szkolnictwa wyższego, przeciwdziałania bezrobociu oraz integracji społecznej.

W 2021 r. funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w województwie podkarpackim, jak i w całej Polsce, nadal było zakłócone ze względu na rozprzestrzenianie się koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19. Podmioty lecznicze, przede wszystkim szpitale, w szerokim zakresie udzielały świadczeń pacjentom z podejrzeniem zakażenia i zakażonym SARS-CoV-2, czasowo zawieszając lub ograniczając działalność leczniczą w niektórych obszarach.

Wdrożenie i realizacja programów naprawczych w szpitalach wojewódzkich pozwoliło na optymalizację kosztów działalności szpitali w sferze medycznej i niemedyce, reorganizację i rozwój działalności szpitali, w tym nowe świadczenia medyczne, np. operacje robotyczne w zakresie urologii i ginekologii, rozwój chirurgii naczyniowej. Elementem wyjściowym restrukturyzacji było uzyskanie kredytów długoterminowych na spłatę zobowiązań wymagalnych i długoterminowych, co pozwoliło na obniżenie kosztów finansowych obsługi zadłużenia. Kredyty restrukturyzacyjne zostały udzielone szpitalom przez Bank Gospodarstwa Krajowego w łącznej kwocie 379,8 mln zł z 25-letnim okresem kredytowania wraz z 3-letnią karencją w spłacie kapitału.

W roku 2021 wydatkowano z budżetu Województwa Podkarpackiego na ochronę zdrowia 81,5 mln zł, w tym na inwestycje kwotę 34,4 mln złotych. Łącznie realizowano 35 inwestycji. Główne kierunki inwestowania to choroby płuc, neurologia, onkologia, rozwój słabo rozwiniętych w regionie usług medycznych oraz poprawa bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

Realizowane inwestycje dotyczyły rozbudowy istniejącej infrastruktury, zakupów sprzętu medycznego, a także dostosowania obiektów ochrony zdrowia do obowiązujących przepisów prawa.

Jednym z priorytetowych kierunków działań inwestycyjnych było i nadal jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży oraz zwiększenie dostępu do wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych w zakresie diagnostyki, a także leczenia dzieci i młodzieży. W tym celu kontynuowano prace nad rozszerzeniem działalności Podkarpackiego Centrum Zdrowia Dziecka funkcjonującego w strukturze największego szpitala wojewódzkiego, tj. Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Jest to szpital wielospecjalistyczny, wieloprofilowy, działający w trybie ostrym, w którym większość klinik ma najwyższy – trzeci poziom referencyjności – tym samym zapewnia zgodną z najwyższymi standardami: opiekę dla dzieci i młodzieży. W obrębie szpitala działa Podkarpackie Centrum Urazowe dla Dzieci, gdzie trafiają pacjenci

z urazami z całego Podkarpacia. Jest to ośrodek referencyjny dla wszystkich oddziałów pediatrycznych województwa podkarpackiego.

Zarząd Województwa prowadzi działania w zakresie rozwoju kadr i rynku pracy w województwie. Takim celowi służą środki przekazywane uczelniom z regionu. Łączna wysokość dotacji udzielonych uczelniom w 2021 r. to 1 mln zł. Samorząd Województwa od lat wspiera infrastrukturę i wyposażenie podkarpackich uczelni, koncentrując się na działaniach sprzyjających rozwojowi gospodarczemu regionu. Uczelnie, ubiegając się o wsparcie z budżetu województwa, muszą wykazać związek planowanych zakupów inwestycyjnych z celami strategii rozwoju województwa. Na dofinansowanie mogą liczyć tylko te kierunki, których kształcenie odpowiada potrzebom rynku pracy i które wykazują tendencję wzrostową w zakresie liczby studentów podejmujących naukę.

Warte wskazania jest tworzenie od podstaw Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz” jako ośrodka prowadzącego popularyzację nauki i techniki w oparciu o narzędzia i metody interaktywnego, sensorycznego modelu przekazywania wiedzy. Ośrodek będzie miejscem kształtowania przyszłych preferencji zawodowych, odkrywania talentów i zainteresowań oraz wskazywania kariery zawodowej związanej z inteligentnymi specjalizacjami jako atrakcyjnej drogi samorealizacji i satysfakcji z wykonywanego zawodu. Całkowita wartość projektu wynosi ponad 90 mln zł. W roku 2021 zakończono roboty budowlane stanu surowego zamkniętego ww. budynku, rozpoczęto i kontynuowano prace wykończeniowe budynku, rozpoczęto i kontynuowano realizację wewnętrznych instalacji sanitarnych i wewnętrznych instalacji elektrycznych oraz przystąpiono do zaprojektowania i kompletacji wystaw edukacyjnych. Łącznie w 2021 r. wydatkowano kwotę 26 269 371,56 zł.

W celu wdrażania działań ukierunkowanych na wspieranie idei społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich utworzono inicjatywę „Uniwersytet Samorządności”. Jest to pierwsza tego typu inicjatywa w Polsce. W 2021 r. rozpoczęto realizację kolejnej tury tej inicjatywy: zrealizowano I etap – inwestycyjny związany z przygotowaniem niezbędnej infrastruktury na potrzeby przeprowadzania zakładanych form edukacyjnych. Do 31 grudnia 2021 r. została wypłacona pomoc finansowa w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 234 602,00 zł, przy czym koszty całkowite to 548 002,57 zł. W 2022 r. realizowany będzie II etap, którego realizacja polegać będzie na przeprowadzeniu co najmniej 6 inicjatyw edukacyjnych z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury za pośrednictwem podmiotów szkolących.

Wsparcie społeczeństwa obywatelskiego jest prowadzone również w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, na realizację którego w 2021 r. przeznaczono środki finansowe w kwocie 43 607 056,36 zł.

Ważnym obszarem aktywności, w którym Zarząd Województwa Podkarpackiego prowadził szereg działań, był rozwój infrastruktury technicznej warunkującej procesy rozwojowe, w szczególności w zakresie rozwoju infrastruktury transportowej. Poprawa powiązań komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami gospodarczymi jest bardzo ważnym priorytetem w strategii rozwoju województwa.

W 2021 r. Województwo Podkarpackie przy zaangażowaniu finansowym samorządów gminnych realizowało szereg działań z zakresu przebudowy oraz odnowy dróg wojewódzkich. Przebudowano 16 288 m dróg wojewódzkich za łączną kwotę 7 880 992,37 zł, w tym 5 718 712,19 zł z budżetu województwa oraz 2 162 280,18 zł ze środków finansowych gmin. W 2021 r. odnowiono 10 751,00 m dróg wojewódzkich za łączną kwotę 5 000 826,00 zł, w tym 4 097 099,95 zł z budżetu województwa oraz 903 726,05 zł ze środków finansowych gmin.

W 2021 r. wyremontowano 14 654,50 m chodników przy drogach wojewódzkich za kwotę 1 777 062,78 zł, z czego 906 775,34 zł pochodziło z budżetu województwa, a 870 287,44 zł stanowiły środki gmin. Ponadto w 2021 r. wybudowano 10 202,19 m chodników przy drogach wojewódzkich. Koszt realizacji tych przedsięwzięć wyniósł 14 299 749,36 zł, z czego 6 533 806,60 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 7 765 942,76 zł stanowiły środki samorządów gmin.

Wszystkie powyższe zadania realizowane były zgodnie z „Planem poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej na sieci dróg wojewódzkich 2020-2024”.

Przy udziale środków UE w 2021 r. realizowano również szereg zadań o charakterze inwestycyjnym.

Ograniczenia w transporcie międzynarodowym i regionalnym spowodowały spadek ruchu na lotniskach. W 2021 r. w Porcie Lotniczym Rzeszów - Jasionka obsłużono 255,8 tys. pasażerów, co dało niewielki, 9% wzrost ruchu względem 2020 r. Generalnie jednak ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Rzeszów – Jasionka zmalał o 67% względem rekordowego, 2019 roku. Był mniejszy niż 15 lat temu (od 2007 do 2019 roku rósł liniowo), bo wciąż pojawiały się nowe warianty koronawirusa (delta, omicron), które powodowały ograniczenia w podróżach, konieczność testowania pasażerów, odbywania kwarantanny (zwłaszcza na popularnych stąd kierunkach do Wielkiej Brytanii) i czasowe zawieszanie połączeń zwłaszcza liniami nisko kosztowymi.

Poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu obszarów Bieszczad i zwiększeniu ich dostępności, służyła realizacja zadania „Poprawa funkcjonalności dróg wojewódzkich Województwa Podkarpackiego na terenie powiatu bieszczadzkiego i leskiego wraz z poprawą udostępnienia wizualnego Bieszczadów”. Dodatkowo realizując zadanie poprawiono dostępność i ekspozycję turystyczną terenów, miejsc, obiektów oraz zbiorów mających charakter ogólnopolskich oraz ponadregionalnych atrakcji turystycznych, a także poprawiono turystyczny wizerunek Województwa Podkarpackiego. Zadanie obejmowało wykonanie piętnastu komplementarnych podzadań w latach 2019 - 2021.

Ponadto w 2021 r. zaktualizowano koncepcję przebiegu trasy rowerowej i podpisano stosowny aneks do umowy dotacyjnej projektu „Przygotowanie dokumentacji technicznej i projektowanej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do szlaku rowerowego Green Velo”.

Szczególną uwagę, Zarząd Województwa Podkarpackiego przywiązuje do równoważenia procesów rozwojowych, tak aby stworzyć warunki do równomiernego rozwoju całego województwa. Takie cele są kontynuowane w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Należy podkreślić, że zjawisko nierównego tempa rozwoju poszczególnych obszarów jest dostrzegane we wszystkich województwach w kraju.

Szczególną rolę w rozprzestrzenianiu się procesów rozwojowych w województwie pełni dziesięć miast-biegunów wzrostu, które pełnią funkcję kluczowych węzłów sieci rozwoju umożliwiających rozprzestrzenianie procesów rozwojowych i objęcie nimi całego województwa. Mają one wydzielone wsparcie w ramach RPO WP na lata 2014-2020.

Obszarami wymagającymi szczególnej uwagi są obszary wiejskie. Takie przedsięwzięcia realizowano w ramach PROW 2014-2020 i RPO WP 2014-2020. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej, czy wzmocnienia oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych. Na obszary wiejskie wg stanu na koniec 2021 r. skierowano środki - w ramach PROW podpisano umowy na kwotę 839 089 172,55 zł, a w ramach RPO WP 5 178 033 006,70 zł.

Województwo podkarpackie jako jedyne w kraju na taką skalę realizuje Program Podkarpacki Naturalny Wypas. Pierwsza edycja Programu zrealizowana w latach 2012 – 2016 za kwotę prawie 10 mln zł, spotkała się z bardzo pozytywnym przyjęciem zarówno ze strony środowisk przyrodniczych jak również biorących bezpośredni udział w działaniu rolników. Zarząd Województwa podjął więc decyzję o kontynuacji działań w ramach drugiej edycji Programu na lata 2017 – 2020, z kwotą prawie 11 mln zł. W 2021 r. uruchomiona została trzecia edycja, której realizację założeń zaplanowano na 17 300 000 zł i będzie trwała do 2025 r. Program pozwala na sprawne zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochronę i poprawę różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz pośrednio dba o rozwój rolnictwa i przyczynia się do powstawania lokalnych inicjatyw w województwie podkarpackim. W związku z powyższym stanowi istotny instrument dla celów *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. W 2021 r. zadanie finansowane było ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego w kwocie 3 225 336,24 zł.

Wśród działań Zarządu Województwa Podkarpackiego mających na celu osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu jest założenie kontynuacji realizacji Programu Strategicznego „Błękitny San” oraz Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad jak również programu dla Roztocza. Programy tworzą warunki do aktywizacji sektora gospodarczego, w tym przedsiębiorczości oraz

aktywizacji społecznej. W 2021 r. kontynuowano rozpoczęte już w roku wcześniejszym działania zmierzające do aktualizacji Programów, tj. przygotowano Studium możliwości zagospodarowania oraz wykorzystania obszaru wzdłuż rzeki San oraz Diagnozę do Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad, analizy diagnostyczne dla Roztocza i kontakty z województwem lubelskim.

Przejawem aktywności i równoważenia rozwoju jest współpraca międzynarodowa. Województwo Podkarpackie prowadzi wielokierunkową współpracę międzynarodową, która ma służyć wzrostowi gospodarczemu, podnoszeniu konkurencyjności regionu oraz poziomu życia mieszkańców, a także rozwojowi kontaktów międzyludzkich. Najbardziej ożywiona współpraca, ze względu na bliskość geograficzną i wspólne interesy, koncentruje się na regionach przygranicznych, tj. Słowacji (Kraj Preszowski) i Ukrainy (obwód lwowski, tarnopolski, iwano-frankiwski, zakarpacki) – aktualna sytuacja polityczna wywiera wpływ na zakres współpracy oraz ma przełożenie na jej zintensyfikowanie.

Wspólna granica i interesy o charakterze transgranicznym wpływają na stały rozwój dobrosąsiedzkich kontaktów, czego wyrazem są chociażby realizowane z partnerami ze Słowacji projekty w ramach programu Interreg Polska – Słowacja, a z partnerami z Ukrainy projekty transgraniczne w ramach programu Polska – Białoruś – Ukraina, jak też projekty polskiej pomocy rozwojowej finansowane ze źródeł Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

W ramach prowadzonej współpracy Województwo Podkarpackie szczególną wagę przywiązuje do kooperacji z regionami karpackimi, mając na względzie inicjowanie wszelkich aktywności i wspólnych działań, zmierzających do realizacji ważnych przedsięwzięć i projektów, takich jak: utworzenie Makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat, czy budowa szlaku drogowego Via Carpatia. Województwo Podkarpackie nawiązuje i rozwija również kontakty z instytucjami Unii Europejskiej poprzez działalność Przedstawicielstwa Województwa Podkarpackiego w Brukseli.

Utworzenie Strategii Karpackiej ma kluczowe znaczenie dla regionu Podkarpacia oraz całego obszaru pasma Karpat, ponieważ pozwoli na zrównoważony rozwój całego makroregionu. Instrument ten umożliwi zacieśnianie więzi transgranicznych oraz będzie sprzyjać mocniejszej integracji społeczności lokalnych w makroregionie karpackim, poprzez m.in. wspólny rozwój oraz ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego. Mechanizm ten obudzi potencjał drzemiący w Karpatach, co pozytywnie wpłynie na m.in. turystykę, szeroko rozumianą dostępność i gospodarkę oraz inwestycje, przy jednoczesnym zachowaniu ginącego już dziedzictwa tego obszaru.

W styczniu 2021 r. Województwo Podkarpackie przystąpiło do Międzynarodowego Stowarzyszenia Euromontana, stając się tym samym pierwszym polskim podmiotem wchodzącym w skład członków sieci. Jest to europejskie, wielosektorowe stowarzyszenie działające na rzecz współpracy i rozwoju obszarów górskich, którego misją jest promowanie malowniczych i tętniących życiem gór, zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju oraz poprawa jakości życia na obszarach górskich. Członkostwo w przedmiotowym stowarzyszeniu będzie mieć pozytywny wpływ na rozwój regionu w trzech obszarach: środowiskowym, społecznym i ekonomicznym, które postrzegane są przez Euromontanę jako fundamentalne filary zrównoważonego rozwoju. Członkostwo w stowarzyszeniu stanowi więc dodatkowy bodziec do wykorzystania potencjału regionu.

Przynależność do sieci Euromontana będzie wpisywać się ponadto w szereg działań na rzecz utworzenia Strategii makroregionalnej dla regionu Karpat, która ma istotne znaczenie dla naszego regionu, umożliwi bowiem zacieśnianie więzi transgranicznych oraz będzie sprzyjać mocniejszej integracji społeczności lokalnych w makroregionie karpackim poprzez m.in. wspólny rozwój oraz ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Województwo Podkarpackie jest jednym z liderów inicjatywy Trójmorza i od samego początku aktywnie włącza się w jej działalność. W 2021 r. Województwo Podkarpackie było jednym z sygnatariuszy Deklaracji Lubelskiej w sprawie utworzenia Sieci Gospodarczej Regionów Trójmorza. To porozumienie traktujące m.in. o współdziałaniu samorządów lokalnych oraz społeczeństw na rzecz rozwoju tego obszaru, a co za tym idzie, podniesieniu konkurencyjności regionów w europejskim wymiarze oraz współpracy ROT z Uniwersytetem Rzeszowskim i Urzędem Statystycznym w Rzeszowie w ramach obserwatorium regionów Trójmorza.

Istotne znaczenie ma również współpraca Województwa Podkarpackiego z międzynarodowymi instytucjami. Województwo Podkarpackie jako pierwsze w kraju przystąpiło do Programu Clean Sky. Program ten jest formą współpracy między Komisją Europejską, a europejskim przemysłem lotniczym, która zawiązana została w celu wprowadzenia znaczących zmian w redukowaniu oddziaływania lotnictwa na środowisko.

W 2021 r. Województwo Podkarpackie aktywnie uczestniczyło w pracach międzynarodowego zrzeszenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne Stowarzyszenia NEREUS oraz organizowanych wydarzeniach online.

Rok 2021 był czasem kontynuowania inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom trwającej pandemii COVID-19. Samorząd Województwa nadal aktywnie włączał się w działania służące odbudowie gospodarek europejskich dotkniętych kryzysem związanym z wpływem pandemii. Włączając się w ubiegłym roku w prace nad Krajowym Planem Odbudowy dokonał identyfikacji i zgłoszenia projektów, istotnych dla wzmocnienia procesów regionalnej odnowy w wymiarze gospodarczym i społecznym. Jednakże do dnia dzisiejszego środki europejskie w tym zakresie nie zostały uruchomione. Instrumentem walki z ekonomicznymi skutkami pandemii, spowodowanej przez COVID-19, stały się głównie środki krajowe oraz środki budżetu Samorządu Województwa.

W czasie pandemii COVID-19 jeszcze większym wyzwaniem jest dbanie o zrównoważony rozwój. Województwo Podkarpackie odczuło gospodarcze skutki pandemii. Pandemia dotkliwie wpłynęła na wiele branż i przedsiębiorstw. Samorząd Województwa kontynuował działania polegające na pobudzaniu aktywności podkarpackiej gospodarki, których celem było zdiagnozowanie i wypracowanie rozwiązań umożliwiających wsparcie podkarpackich firm w czasie załamania gospodarczego.

Pomimo trudnej sytuacji spowodowanej trwającą pandemią COVID-19 oraz aktualną sytuacją polityczną (wybuchem działań zbrojnych na Ukrainie), strategiczne priorytety Samorządu Województwa Podkarpackiego jakimi są: budowanie konkurencyjnej gospodarki i zrównoważonego rozwoju pozostają niezmiennie. Należy jednak wskazać, że uległy one rozszerzeniu o konieczność niesienia pomocy humanitarnej oraz szeroko rozumiane bezpieczeństwo.

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
B+R – Badania i rozwój,
BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego,
Biuro OT – Biuro Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie,
CEB – Bank Rozwoju Rady Europy,
COIE – Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów,
EFMR – Europejski Fundusz Morski i Rybacki,
EFRR – Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego,
EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
EFS – Europejski Fundusz Społeczny,
EURES – Sieć Europejskich Ofert Pracy,
GUS – Główny Urząd Statystyczny,
ICT – Technologie Informacyjno-Komunikacyjne (ang. Information and Communication Technologies),
IP – Instytucja Pośrednicząca,
IT – technologia informacyjna (ang. Information technology),
IZ – Instytucja Zarządzająca,
KSOW – Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich,
NGO – Organizacja pozarządowa (ang. non-government organization),
OZE – Odnawialne źródła energii,
PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
PBPP w Rzeszowie – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne,
PROW 2014-2020 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
PSBS – Program Strategiczny „Błękitny San”,
PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej,
PSeAP-2 – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej-2,
PSIM – Podkarpacki System Informacji Medycznej,
PSIP – Podkarpacki System Informacji Przestrzennej,
PSRB – Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad,
PWT Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020 – Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020,
PZPWP – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030,
RARR S.A. – Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
RIS3 – Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji,
RODO – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (rozporządzenie o ochronie danych osobowych),
ROT – Regionalne Obserwatorium Terytorialne,
RPO WP 2007-2013 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
RPO WP 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
TEN-T – Transeuropejska Sieć Transportowa (ang. Trans-European Transport Networks),
UMWP w Rzeszowie – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie,
WFOŚiGW w Rzeszowie – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie,
WUP w Rzeszowie – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.